Litafi Mai-tsarki

The New Testament in the Hausa language of Nigeria

Litafi Mai-tsarki
The New Testament in the Hausa language of Nigeria

copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Hausa

Translation by: Alakirawa, Bayan, Chrispher Ishaya, Dabere, Dacuhus Timothy Danjuma, Danjay, Danjuma Alfred H, Euang Hediza Naohammed, Franklyn Ukazu Udochukwu, Gideon, Gokop, Habibu, James, Kiash Dachung Butus, Lazarus, Nadaki M. Philip, Nenching, Paul, Rebecca, Rev. Ayuba Taiba, Rev. Cain Yusuf Daniel, Rev. Dalhatu Dambo Ayuba, Rev. Dr. Tambanya Yahaya, Rev. Dr. Yakubu Hassan, Rev. Hannatu Samuel Ndberhukwu, Rev. Ibrahim Kassim, Rev. M. Dan'Amarya, Rev. Yakuba Ayuba

Contributor: Dacuhus Timothy Danjuma, Euang Hediza Naohammed, Kiash Dachung Butus, Nadaki M. Philip, Rev. Ayuba Taiba, Rev. Cain Yusuf Daniel, Rev. Dalhatu Dambo Ayuba, Rev. Dr. Tambanya Yahaya, Rev. Dr. Yakubu Hassan, Rev. Hannatu Samuel Ndberhukwu, Rev. Ibrahim Kassim, Rev. M. Dan'Amarya, Rev. Yakuba Ayuba

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
31fd93a8-6c61-5e08-ad99-3312611b0f4b

Contents

Matiyu 1
Markus 32
Luka 51
Yahaya 85
Ayyukan Manzanni 110
Romawa 143
1 Korintiyawa 158
2 Korantiyawa 172
GALATIYAWA 182
Afisawa 187
Filibiyawa 192
Kolosiyawa 196
1 Tassalunikawa 199
2 Tasalonikawa 203
1 Timoti 205
2 Timoti 209
Titus 212
Filimon 214
Ibraniyawa 215
Yakubu 226
1 Bitrus 230
2 Bitrus 234
1 Yahaya 237
2 Yahaya 241
3 Yahaya 242
Yahuda 243
Wahayin Yahaya 245

Matiyu

1 Littafin asalin Yesu Almasihu Dan Dauda, Dan Ibrahim. 2 Ibrahim shine
mahaifin Ishaku, Ishaku shine mahaifin Yakubu, Yakubu shine mahaifin Yahuza da
'yan'uwansa. 3 Yahuza shine mahaifin Farisa da Zera, ta wurin Tamar. Farisa kuma
shine mahaifin Hasruna, Hasruna kuma shine mahaifin Aram. 4 Aram shine mahaifin
Amminadab, Amminadab shine mahaifin Nashon, Nashon shine mahaifin Salmon.
5 Salmon shine mahaifin Bo'aza ta wurin Rahab, Bo'aza shine mahaifin Obida ta
wurin Rut. Obida shine mahaifin Yesse, 6 Yesse shine mahaifin sarki Dauda. Sarki
Dauda shine mahaifin Sulaimanu ta wurin matar Uriya. 7 Sulaimanu shine mahaifin
Rehobo'am, Rehobo'am shine mahaifin Abija, Abija shine mahaifin Asa. 8 Asa shine
mahaifin Yehoshafat, Yehoshafat shine mahaifin Yoram, Yoram kuma shine mahaifin
Uziya. 9 Uziya shine mahaifin Yotam, Yotam shine mahaifin Ahaz, Ahaz shine
mahaifin Hezekiya. 10 Hezekiya shine mahaifin Manassa, Manassa shine mahaifin
Amon, sannan Amon shine mahaifin Yosiya. 11 Yosiya shine mahaifin Yekoniya
da 'yan'uwansa, dai dai locacin da aka kwashe su zuwa kasar Babila. 12 Bayan
kwasar su zuwa kasar Babila, Yekoniya shine mahaifin Sheyaltiyel, Sheyaltiyel shine
mahaifin Zarubabel. 13 Zarubabel shine mahaifin Abihudu, Abihudu shine mahaifin
Eliyakim, sannan Eliyakim shine mahaifin Azuru. 14 Azuru shine mahaifin Saduku.
Saduku shine mahaifin Akimu, sannan Akimu shine mahaifin Aliyudu 15 Aliyudu
shine mahaifin Ali'azara, Ali'azara shine mahaifin Matana, sannan Matana shine
mahaifin Yakubu. 16 Yakubu shine mahaifin Yusufu maigidan Maryamu, wadda ta
wurin ta ne aka haifi Yesu, wanda ake ce da shi Almasihu. 17 Tun daga Ibrahim
zuwa Dauda, an yi tsara goma sha hudu ne, daga Dauda zuwa lokacin da aka kwashe
su zuwa Babila, tsara goma sha hudu ne, sannan daga lokacin da aka kwashe su
zuwa Babila zuwa Almasihu tsara goma sha hudu ne 18 Ga yadda haihuwar Yesu
Almasihu ta kasance. Mahaifiyarsa, Maryamu, tana tashi da Yusufu, amma kafin su
yi aure, sai aka same ta da juna biyu ta wurin Ruhu Mai Tsarki. 19 Mijinta, Yusufu,
adalin mutum ne, amma ba ya so ya kunyatar da ita a sarari. Sai ya yi shawara ya
sake ta a asirce. 20 Yana cikin tunanin wadannan al'amura, sai mala'ikan Ubangiji ya
bayyana gareshi a mafarki, ya ce masa, “Yusufu, dan Dauda, kada ka ji tsoron daukar
Maryamu a matsayin matarka. Gama abinda ke cikinta, ta wurin Ruhu Mai Tsarki
aka same shi. 21 Za ta haifi Da, za ka kira sunansa Yesu, domin za ya ceci mutanensa
daga zunubansu.” 22 Duk wannan ya faru ne domin a cika abinda aka fada ta bakin
annabin, cewa, 23 “Duba, budurwa za ta sami juna biyu sannan za ta haifi da, za su
kira sunansa Immanuel”-ma'ana, “Allah tare da mu.” 24 Yusufu ya farka daga barci,
ya yi kamar yadda mala'ikan Ubangiji ya umarce shi, sai ya dauke ta a matsayin
matarsa. 25 Amma Yusufu bai sadu da ita ba sai bayan da ta haifi da. Ya kira sunansa
Yesu.

2

1 Bayanda aka haifi Yesu a Baitalami ta kasar Yahudiya, a zamanin sarki Hirudus,
sai ga wadansu masana daga gabas suka zo Urushalima, suna cewa, 2 ''Ina wanda
aka haifa sarkin Yahudawa? Mun ga tauraronsa a gabas mun kuma zo mu yi masa
sujada.'' 3 Da sarki Hirudus ya ji haka, sai ya damu kwarai, haka kuma dukan
mutanen Urushalima. 4 Hirudus ya tara dukan manyan firistoci da marubuta na
jama'a, ya tambaye su, “Ina za a haifi Almasihun?” 5 Suka ce masa, ''A Baitalami ne
ta kasar Yahudiya, domin haka annabin ya rubuta, 6 'Ke kuma, Baitalami, ta kasar
Yahudiya, ba ke ce mafi kankanta ba a cikin shugabanin Yahudiya, domin daga cikin

ki mai mulki zai fito wanda zai zama makiyayin jama'a ta Isra'ila."' [7] Sai Hirudus ya
kira masanan a asirce ya tambaye su aininhin lokacin da tauraron ya bayyana. [8] Ya
aike su Baitalami, ya ce, ''Ku je ku binciko mani dan yaron da kyau. Idan kun same
shi, ku kawo mani labari, don ni ma in je in yi masa sujada." [9] Bayan sun ji maganar
sarkin, sai suka yi tafiyar su, ga shi kuwa, tauraron da suka gani a gabas yana tafe a
gaban su, har ya zo ya tsaya bisa inda dan yaron nan yake. [10] Da suka ga tauraron,
sai suka yi matukar farin ciki. [11] Sai suka shiga gidan, suka ga dan yaron tare da
mahaifiyarsa Maryamu. Suka rusuna gabansa suka yi masa sujada. Sa'an nan suka
kwance kayansu, suka mika masa kyautar su ta zinariya da lubban, da mur. [12] Allah
kuma ya gargade su a mafarki kada su koma wurin Hirudus, sai suka koma kasarsu
ta wata hanya dabam. [13] Bayan sun tashi, sai ga wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana
ga Yusufu a mafarki, ya ce, ''Tashi, ka dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ka gudu zuwa
kasar Masar, ka zauna a can sai na fada maka, don Hirudus yana shirin binciko dan
yaron ya hallaka shi." [14] A wannan dare fa Yusufu ya tashi ya dauki dan yaron da
mahafiyarsa ya tafi Masar. [15] Ya zauna a can har mutuwar Hirudus. Wannan kuwa
domin a cika abin da Ubangiji ya fada ne ta bakin annabin, ''Daga Masar na kirawo
Da na.'' [16] Da Hirudus ya ga masanan nan sun shashantar da shi, sai ya hasala kwarai,
ya aika a karkashe dukan 'yan yara maza da suke Baitalami da kewayenta, daga masu
shekara biyu zuwa kasa, gwargwadon lokacin da ya tabbatar a gun masanan. [17] A
lokacin ne aka cika fadar Annabi Irmiya, [18] ''An ji wata murya a Rama, tana kuka
da bakin ciki mai zafi, Rahila ce take kuka saboda 'ya'yanta, kuma ta ki ta ta'azantu,
domin ba su. [19] Sa'adda Hirudus ya mutu, sai ga mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga
Yusufu a mafarki a Masar ya ce, [20] ''Tashi ka dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ka tafi
kasar Isra'ila, domin masu neman ran dan yaron sun mutu.'' [21] Yusufu ya tashi, ya
dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ya zo kasar Isra'ila. [22] Amma da ya ji Arkilayus ya
gaji mahaifinsa Hirudus, yana mulkin kasar Yahudiya, sai ya ji tsoron isa can. Bayan
da Allah ya yi masa gargadi a mafarki, sai ya ratse zuwa kasar Galili [23] sai ya je ya
zauna a wani gari da ake kira Nazarat. Wannan ya cika abin da aka fada ta bakin
annabawa, cewa, za a kira shi Banazare.

3

[1] A kwanakin nan Yahaya Mai baftisma ya zo, yana wa'azi a jejin Yahudiya yana
cewa, [2] "Ku tuba, domin mulkin sama ya kusa." [3] Wannan shine wanda annabi
Ishaya ya yi maganarsa, ya ce, "Muryar wani mai kira a jeji yana cewa, 'Ku shirya
wa Ubangiji hanyarsa, ku daidaita tafarkunsa.'' [4] Yahaya kuwa yana sanye da tufa
ta gashin rakumi, yana kuma daure da damarar fata, abincinsa kuwa fara ne da
zuman jeji. [5] Sai mutanen Urushalima, da na dukan Yahudiya, da na duk kasashen
bakin Kogin Urdun, suka yi ta zuwa wurin sa. [6] Ya yi masu baftisma a Kogin Urdun,
yayinda suke furta zunubansu. [7] Amma da ya ga Farisawa da Sadukiyawa da yawa,
suna fitowa domin a yi masu baftisma, sai ya ce masu, "Ku 'ya'yan macizai masu
dafi, wa ya gargade ku ku guje wa fushi mai zuwa? [8] Ku ba da 'ya'ya da za su nuna
tubanku. [9] Kada kuwa ku dauka a ranku cewa, 'Ibrahim ne ubanmu.' Domin ina
gaya maku, Allah yana da iko ya ta da wa Ibrahim 'ya'ya daga cikin duwatsun nan.
[10] Ko yanzu ma an sa gatari a gindin bishiyoyin. Saboda haka duk bishiyar da ba ta
ba da 'ya'ya masu kyau ba, sai a sare ta a jefa a wuta. [11] Na yi maku baftisma da
ruwa, zuwa tuba. Amma mai zuwa baya na, ya fi ni girma, wanda ko takalmansa
ma ban isa in dauka ba. Shi ne zai yi maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki, da kuma
wuta. [12] Kwaryar shikarsa na hannunsa, zai kuwa share masussukarsa sarai, ya tara
alkamarsa ya sa a rumbunsa, amma zai kona buntun da wutar da ba za a iya kashewa
ba." [13] Sai Yesu ya zo daga kasar Galili, ya je Kogin Urdun wurin Yahaya, domin ya yi

masa baftisma. 14 Amma Yahaya ya yi ta kokarin ya hana shi, yana cewa, “Ni da nake
bukatar ka yi mani baftisma, ka zo gare ni?” 15 Yesu ya amsa masa ya ce, “Bari ya
zama haka a yanzu, domin a cika dukan adalci.” Sai Yahaya ya yarje masa. 16 Bayan
da aka yi masa baftisma, Yesu ya fito nan da nan daga cikin ruwan, sai kuma sammai
suka bude masa. Ya ga Ruhun Allah yana saukowa kamar kurciya, ya sauko a kansa.
17 Duba, wata murya daga sammai tana cewa, ''Wannan shi ne kaunataccen Da na.
Wanda ya gamshe ni sosai.''

4

1 Sa'an nan Ruhu ya bi da Yesu zuwa cikin jeji, domin Ibilis ya gwada shi. 2 Da
ya yi azumi kwana arba'in dare da rana, daga baya yunwa ta kama shi. 3 Sai mai
jarabtar nan ya zo, ya ce masa, “Idan kai Dan Allah ne, ka umarci duwatsun nan
su zama gurasa.” 4 Amma Yesu ya amsa ya ce masa, “A rubuce yake cewa, 'Ba da
gurasa kadai mutum zai rayu ba, sai dai da kowace magana da ta ke fitowa daga
wurin Allah.'” 5 Sa'an nan Ibilis ya kai shi tsattsarkan birni ya dora shi can kan
kololuwar ginin haikali, 6 ya ce masa, “In kai Dan Allah ne, to dira kasa. Domin a
rubuce yake cewa, 'Zai ba mala'ikunsa umarni game da kai,' kuma, 'Za su daga ka
da hannuwansu, domin kada ka yi tuntube da dutse.'” 7 Yesu ya ce masa, “kuma a
rubuce yake, 'Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.'” 8 Kuma, sai Ibilis ya kai shi kan
wani dutse mai tsawo kwarai, ya nuna masa dukan mulkokin duniya da darajarsu.
9 Ya ce masa, “Dukan wadannan zan baka idan ka rusuna ka yi mani sujada.'' 10 Sai
Yesu ya ce masa, “Tafi daga nan, Shaidan! Domin a rubuce yake, 'Ka yi wa Ubangiji
Allahnka sujada, shi kadai za ka bauta wa.'” 11 Sa'an nan Ibilis ya rabu da shi, sai
kuma mala'iku suka zo suka yi masa hidima. 12 To, da Yesu ya ji an kama Yahaya,
sai ya tashi zuwa kasar Galili. 13 Ya bar Nazarat, ya koma Kafarnahum da zama, can
bakin tekun Galili, kan iyakar kasar Zabaluna da Naftali. 14 Wannan ya faru domin
a cika fadar annabi Ishaya cewa, 15 “Kasar Zabaluna da kasar Naftali, ta bakin teku,
da hayin Kogin Urdun, Galili ta al'ummai! 16 Mutane mazauna duhu suka ga babban
haske, sannan ga wadanda ke zaune a yankin da inuwar mutuwa, haske ya keto
masu.” 17 Daga lokacin nan, Yesu ya fara wa'azi, yana cewa, “Ku tuba domin mulkin
sama ya kusa.” 18 Yana tafiya a bakin tekun Galili, sai ya ga wadansu 'yan'uwa biyu,
Saminu da ake kira Bitrus, da dan'uwansa Andarawas, suna jefa taru a teku, domin su
masunta ne. 19 Yesu ya ce masu, “Ku zo, ku biyo ni, zan mai da ku masuntan mutane.”
20 Nan da nan sai suka bar tarunsu, suka bi shi. 21 Da Yesu ya ci gaba da tafiya, sai ya
ga wadansu mutum biyu, su kuma 'yan'uwa ne, Yakubu dan Zabadi, da dan'uwansa
Yahaya, suna cikin jirgi tare da mahaifinsu Zabadi, suna gyaran tarunsu. Sai ya kira
su. 22 Nan take suka bar mahaifinsu da jirgin, suka bi shi. 23 Yesu ya zazzaga dukan
kasar Galili, yana koyarwa a majami'unsu, yana shelar bisharar mulkin, yana kuma
warkar da kowace cuta da rashin lafiya a cikin mutane. 24 Labarinsa ya bazu a cikin
dukan kasar Suriya, kuma mutanen suka kakkawo masa dukan marasa lafiya, masu
fama da cuta iri iri, da masu shan azaba, da kuma masu aljannu, da masu farfadiya,
da shanyayyu. Yesu ya warkar da su. 25 Taro masu yawa suka bi shi daga kasar Galili,
da Dikafolis, da Urushalima, da kasar Yahudiya, har ma daga hayin Urdun.

5

1 Da Yesu ya ga taron jama'ar, sai ya hau saman dutse. Sa'adda ya zauna,
almajiransa suka zo wurinsa. 2 Ya bude bakinsa kuma ya koyar da su, yana cewa,
3 “Albarka ta tabbata ga masu talauci a ruhu, domin mulkin sama nasu ne. 4 Albarka
ta tabbata ga masu makoki, domin za a ta'azantar da su. 5 Albarka ta tabbata ga
masu tawali'u, domin za su gaji duniya. 6 Albarka ta tabbata ga masu yunwa da kishin

adalci, domin za a kosar da su. 7 Albarka ta tabbata ga masu jinkai, domin za su samu
jinkai. 8 Albarka ta tabbata ga masu tsabtar zuciya, domin za su ga Allah. 9 Albarka
ta tabbata ga masu kawo salama, domin za a ce da su 'ya'yan Allah. 10 Albarka ta
tabbata ga wadanda ake tsananta masu saboda adalci, domin mulkin sama nasu ne.
11 Masu albarka ne ku sa'adda mutane suka zage ku, suka kuma tsananta maku, ko
kuwa suka zarge ku da dukan miyagun abubuwa iri iri na karya, saboda ni. 12 Ku
yi murna da matukar farin ciki, domin sakamakonku mai yawan gaske ne a sama.
Ta haka ne mutane suka tsananta wa annabawa da suka yi rayuwa kafin ku. 13 Ku
ne gishirin duniya, amma idan gishiri ya sane yaya za a mai da dandanonsa? Ba zai
kara anfani ga komai ba, sai ko a zubar da shi, a tattake a karkashin kafafun mutane.
14 Ku ne hasken duniya, birnin da ke kan tudu ba shi boyuwa. 15 Mutane ba za su
kunna fitila su sa ta karkashin kwando ba, sai ko a dora ta a mazaunin ta, domin ta
ba da haske ga kowa da ke gidan. 16 Bari hasken ku ya haskaka gaban mutane yadda
za su ga kyawawan ayyukanku su kuma yabi Ubanku da ke cikin sama. 17 Kada ku
yi tsammanin na zo ne domin in rushe shari'a ko annabawa. Ban zo domin in rushe
su ba, amma domin in cika su. 18 Domin gaskiya ina gaya maku, har sama da kasa su
shude, amma digo ko wasali daya ba za ya shude ba a cikin shari'ar, sai an cika dukan
al'amura. 19 Saboda haka duk wanda ya karya mafi kankanta daga cikin dokokin nan
ko kuwa ya koya wa wasu su yi haka, za a kira shi mafi kankanta a cikin mulkin sama.
Amma dukan wanda ya kiyaye su ko kuwa ya koyar da su, za a kira shi mafi girma
a cikin mulkin sama. 20 Gama ina gaya maku cewa idan adalcin ku bai zarce adalcin
marubuta da Farisawa ba, babu yadda za ku shiga mulkin sama. 21 Kun ji dai an ce
wa mutanen da, 'Kada ka yi kisan kai,' kuma 'Duk wanda ya yi kisan kai yana cikin
hatsarin hukunci.' 22 Amma ina gaya muku, duk wanda ya yi fushi da dan'uwansa,
yana cikin hatsarin hukunci. Kuma duk wanda ya ce da dan'uwansa, 'Kai mutumin
banza!' yana cikin hatsarin tsayawa gaban majalisa, kowa kuma ya ce da dan'uwan
sa 'Kai wawa!' yana cikin hatsarin shiga wutar jahannama. 23 Saboda haka idan za
ka yi baiko a bagadi sai ka tuna cewa dan'uwanka yana da damuwa da kai, 24 ka bar
baikon ka a gaban bagadin, ka yi tafiyarka. Da farko dai, ka sasanta da dan'uwanka
kafin ka zo ka mika baikon. 25 Ka yi sulhu da mai karar ka tun kana hanyar zuwa
gaban shari'a, domin kada mai karar ka ya mika ka ga alkali, alkali kuwa ya mika ka
ga dogarai, za a kuwa jefa ka a kurkuku. 26 Gaskiya ina gaya maka, ba za ka taba fita
daga can ba sai ko ka biya dukan kudin da ya ke binka. 27 Kun dai ji an ce, 'Kada ka
yi zina'. 28 Amma ina gaya maku, duk wanda ya dubi mace, da muguwar sha'awa, ya
riga ya yi zina da ita a zuciyarsa. 29 Idan idonka na dama zai sa ka tuntube, kwakule
shi ka jefar daga gareka. Don gara daya daga cikin gabobinka ya halaka, da a jefa
dukan jikin ka a jahannama. 30 Ko kuwa idan hannunka na dama zai sa ka tuntube,
ka yanke shi ka jefar daga gare ka. Domin gara daya daga cikin gabobin ka ya halaka,
da a jefa dukan jikinka a jahannama. 31 An sake fada, 'Duk wanda ya kori matarsa, sai
ya ba ta takaddar saki.' 32 Amma ina gaya maku ko wa ya saki matarsa, idan ba a kan
laifin lalata ba, ya mai da ita mazinaciya kenan. Kuma duk wanda ya aure ta bayan
sakin, ya yi zina kenan. 33 Kun sake ji an ce wa wadan da suke a zamanin da, 'Kada
ku yi rantsuwar karya, amma ku yi rantsuwar ku ga Ubangiji.' 34 Amma ina gaya
maku, kada ku yi rantsuwa sam, ko da sama domin kursuyin Allah ne; 35 ko kuwa da
duniya, domin mazaunin kafafunsa ne, ko da Urushalima, domin birnin babban sarki
ne. 36 Ko ma ace ku yi rantsuwa da kanku, domin ba za ku iya mai da gashin kanku
baki ko fari ba. 37 Amma bari maganarku ta zama 'I, I', ko kuwa 'A'a, a'a.' Duk abin da
ya wuce wannan, daga mugun yake. 38 Kun dai ji an ce, “Ido a maimakon ido, hakori
kuma a maimakon hakori.' 39 Amma ina gaya maku, kada ku yi jayayya da wanda ke
mugu, a maimakon haka, ko wa ya mare ku a kuncin dama, ku juya masa dayan ma.

40 Idan wani yana da niyyar kai kararku gaban shari'a saboda ya karbi rigarku, ku
ba wannan mutumin mayafinku ma. 41 Duk wanda ya tilasta ku ga tafiyar mil daya,
ku je da shi biyu. 42 Ku ba kowa da ya tambaye ku, kuma kada ku hana kowa da ke
neman rance a wurinku. 43 Kun ji abin da aka fada, 'Za ka kaunaci makwabcin ka
ka ki magabcin ka.' 44 Amma ina gaya maku, ku kaunaci magabtan ku, ku yi addu'a
domin masu tsananta maku, ku albarkaci wadanda suka la'ance ku, ku yi alheri ga
wadanda suke kin ku, 45 domin ku zama 'ya'yan Ubanku da ke cikin sama. Domin
yakan sa rana ta haskaka wa mugu da mutumin kirki, kuma yakan aiko da ruwan
sama ga adali da azzalumi. 46 Domin idan kuna kaunar wadanda suke kaunarku,
wanne lada kuka samu? Ba haka masu karban haraji ma suke yi ba? 47 Kuma in kun
gaida 'yan'uwanku kadai, me kuke yi fiye da sauran? Ba hakanan al'ummai ma suke
yi ba? 48 Saboda haka, lalle ne ku zama cikakku, kamar yadda Ubanku na sama yake
cikakke.

6

1 Ku yi hankali kada ku yi ayyukan adalcinku gaban mutane domin su ganku, idan
kun yi haka, ba za ku sami sakamako a wurin Ubanku da yake sama ba. 2 Saboda
haka, in za ku yi sadaka, kada ku busa kaho yadda munafukai suke yi a majami'u
da kuma akan tituna domin mutane su yabesu. Gaskiya ina gaya maku, sun samu
ladansu. 3 Amma in za ku yi sadaka, kada hannunku na hagu ya san abin da
hannunku na dama yake yi, 4 domin sadakarku ta zama a asirce. Ubanku kuwa
da yake ganin abin da ake yi a asirce, zai saka maku. 5 Sa'adda za ku yi addu'a
kuma, kada ku zama kamar munafukai, domin sun cika son yin addu'a a tsaye a
majami'unsu da kuma a gefen tituna, domin mutane su gansu. Gaskiya ina gaya
maku, sun sami ladarsu kenan. 6 Amma ku, idan za ku yi addu'a, sai ku shiga cikin
daki. Ku rufe kofa, ku yi addu'a ga Ubanku wanda yake a asirce, Ubanku kuwa da
ke ganin abin da ake yi a asirce, zai saka maku. 7 Idan za ku yi addu'a, kada ku yi
ta maimaici marar anfani, kamar yadda al'ummai suke yi, domin a tunanin su za
a saurare su saboda yawan maganganunsu. 8 Domin haka, kada ku zama kamarsu,
domin Ubanku ya san bukatar ku tun kafin ku roke shi. 9 Saboda haka sai ku yi
addu'a kamar haka: 'Ubanmu da ke sama, bari a tsarkake sunanka. 10 Bari mulkinka
shi zo. Bari nufinka ya yiwu a duniya kamar yadda ake yi a sama. 11 Ka ba mu yau
abincinmu na kullum. 12 Ka gafarta mana basussukanmu, kamar yadda mu ma muke
gafarta ma wadanda muke bi bashi. 13 Kuma kada ka kawo mu cikin jaraba, amma
ka kubutar da mu daga Mugun.' [Gama mulki da iko da daukaka naka ne har abada.
Amin] 14 Domin in kun yafe wa mutane laifuffukansu, Ubanku na Sama shima zai
yafe maku. 15 In kuwa ba ku yafe wa mutane laifuffukansu ba, Ubanku ma ba zai yafe
muku laifuffukanku ba.” 16 Haka kuma, in za ku yi azumi, kada ku zama da fuska
kamar masu makoki yadda munafukai ke yi, domin sukan yankwane fuskokinsu,
domin su bayyana ga mutane kamar suna azumi. Gaskiya, ina gaya maku, sun sami
ladansu ke nan. 17 Amma in kuna azumi, ku shafa mai a ka, ku kuma wanke fuska,
18 don kada mutane su gane kuna azumi, sai dai Ubanku da yake a asirce. Kuma
Ubanku da ke ganin abinda ke a asirce, zai saka maku.” 19 “Kada ku tara wa kanku
dukiya a duniya, inda asu da tsatsa ke batawa, inda barayi kuma ke fasawa su yi
sata. 20 Maimakon haka, ku tara wa kanku dukiya a sama, inda babu asu da tsatsa
da za su bata, inda kuma ba barayi da za su fasa su yi sata. 21 Domin inda dukiyar ka
take, a nan zuciyar ka ma take. 22 Ido shi ne fitilar jiki. Saboda haka, idan idonka na
da kyau, dukan jiki na cike da haske. 23 Amma in idonka na da lahani, dukan jiki na
cike da duhu. Saboda haka, in hasken da yake cikinka duhu ne, ina misalin yawan
duhun! 24 Ba mai iya bauta wa iyayengiji biyu, ko dai ya ki daya, ya so daya, ko kuma

ya amince wa dayan ya raina dayan. Ba dama ku bauta wa Allah da kuma dukiya.
25 Saboda haka ina gaya maku, kada ku damu a kan rayuwarku, game da abin da za
ku ci, da abin da za ku sha- ko kuwa jikinku, abin da za ku yi tufafi da shi. Ashe rai
bai fi abinci ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? 26 Ku dubi tsuntsayen da ke sararin sama.
Ai, ba su shuka, balle girbi, ba su kuma tarawa a cikin rumbuna, amma Ubanku na
Sama na ciyar da su. Ashe, ba ku fi su martaba ba? 27 Kuma wanene a cikinku, don
damuwarsa, zai iya kara ko taki ga tsawon rayuwarsa? 28 To, don me kuke damuwa
a kan tufafi? Ku dubi furannin jeji, yadda suke girma. Ba su aiki, kuma ba su sakar
kaya. 29 Duk da haka ina gaya maku, ko Sulaimanu ma, cikin dukan daukakar sa bai
yi ado kamar daya daga cikin wadannan ba. 30 Idan Allah yayi wa ciyawar jeji ado,
wadda yau tana wanzuwa, gobe kuwa a jefa ta cikin murhu, ina misalin adon da
za ya yi maku, ya ku masu karancin bangaskiya? 31 Don haka kada ku damu, kuna
cewa, 'Me za mu ci? ko, Me za mu sha?' ko kuwa, 'Wadanne tufafi za mu sa?' 32 Ai,
al'ummai ma suna neman dukan irin wadannan abubuwa, Ubanku na sama kuwa ya
san kuna bukatarsu. 33 Amma ku nemi mulkinsa da farko da adalcinsa, kuma dukan
wadannan abubuwa za a baku. 34 "Saboda haka kada ku damu don gobe, ai, gobe za
ta damu da kanta. Kowace rana ta na cike da wahalarta".

7

1 Kada ku yi hukunci, domin ku ma kada a hukunta ku. Domin da irin hukuncin
da ku kan hukunta da shi za a hukunta ku. 2 Mudun da kukan auna, da shi za a
auna maku. 3 Don me kake duban dan hakin da ke idon dan'uwanka, amma ba ka
kula da gungumen da ke naka idon ba? 4 Ko kuwa yaya za ka iya ce wa dan'uwanka,
'Bari in cire maka dan hakin da ke idon ka,' alhali ga gungume a cikin naka idon?
5 Kai munafiki! Ka fara cire gungumen da ke idonka, sa'annan za ka iya gani sosai
yadda za ka cire dan hakin da ke idon dan'uwanka. 6 Kada ku ba karnuka abin da ke
tsattsarka. Kada kuma ku jefa wa aladu, lu'u lu'anku. Idan ba haka ba za su tattake
su a karkashin sawunsu, su kuma juyo su kekketa ku. 7 Roka, kuma za a ba ku. Nema,
kuma za ku samu. Kwankwasa kuma za a bude maku. 8 Ai duk wanda ya roka, zai
karba, kuma duk wanda ya nema zai samu, wanda ya kwankwasa kuma za a bude
masa. 9 Ko, kuwa wane mutum ne a cikin ku, dan sa zai roke shi gurasa, ya ba shi
dutse? 10 Ko kuwa in ya roke shi kifi, zai ba shi maciji? 11 Saboda haka, idan ku da ku
ke miyagu, kun san yadda za ku ba da kyautai masu kyau ga 'ya'yanku, ina kimanin
yadda Ubanku na sama zai ba da abubuwa masu kyau ga duk wadanda suke rokon sa?
12 Saboda haka, duk abinda ku ke so mutane su yi maku, ku ma sai ku yi masu, domin
wannan shi ne dukan shari'a da koyarwar annabawa. 13 Ku shiga ta matsattsiyar kofa,
don kofar zuwa hallaka na da fadi, hanyar ta mai saukin bi ce, masu shiga ta cikin
ta suna da yawa. 14 Domin kofar zuwa rai matsattsiya ce, hanyar ta mai wuyar bi ce,
masu samun ta kuwa kadan ne. 15 Ku kula da annabawan karya, wadanda su kan
zo maku da siffar tumaki, amma a gaskiya kyarketai ne masu warwashewa. 16 Za
ku gane su ta irin ''ya'yansu. Mutane na cirar inabi a jikin kaya, ko kuwa baure
a jikin sarkakkiya? 17 Haka kowanne itace mai kyau yakan haifi kyawawan 'ya'ya,
amma mummunan itace kuwa yakan haifi munanan 'ya'ya. 18 Kyakkyawan itace ba
zai taba haifar da munanan 'ya'ya ba, haka kuma mummunan itace ba zai taba haifar
da kyawawan 'ya'ya ba. 19 Duk itacen da ba ya ba da 'ya'ya masu kyau, sai a sare shi
a jefa a wuta. 20 Domin haka, ta irin 'ya'yansu za a gane su. 21 Ba duk mai ce mani,
'Ubangiji, Ubangiji,' ne, zai shiga mulkin sama ba, sai dai wanda ya yi nufin Ubana
da yake cikin sama. 22 A ranar nan da yawa za su ce mani, 'Ubangiji, Ubangiji,' ashe
ba mu yi annabci da sunanka ba, ba mu fitar da aljanu da sunanka ba, ba mu kuma
yi manyan ayyuka masu yawa da sunanka ba?' 23 Sa'annan zan ce masu 'Ni ban taba

saninku ba! Ku rabu da ni, ku masu aikata mugunta!' 24 Saboda haka, dukan wanda
yake jin maganata, yake kuma aikata ta, za a kwatanta shi da mutum mai hikima,
wanda ya gina gidan sa a bisa dutse. 25 Da ruwa ya sauko, ambaliyar ruwa ta zo, iska
ta taso ta buga gidan, amma bai fadi ba, domin an gina shi bisa dutse. 26 Amma duk
wanda ya ji maganar nan tawa, bai aikata ta ba, za a misalta shi da wawan mutum
da ya gina gidansa a kan rairayi. 27 Ruwa ya sauko, ambaliyar ruwa ta zo, sai iska
ta taso ta buga gidan. Sai kuma ya rushe, ya kuwa yi cikakkiyar ragargajewa.'' 28 Ya
zama sa'adda Yesu ya gama fadin wadannan maganganu, sai taro suka yi mamakin
koyarwarsa, 29 Domin yana koya masu da iko, ba kamar marubuta ba.

8

1 Da Yesu ya sauko daga dutsen, sai taro masu yawa suka bi shi. 2 Sai wani kuturu
ya zo gunsa ya yi masa sujada, ya ce, "Ubangiji, in dai ka yarda, za ka iya tsarkake
ni." 3 Yesu ya mika hannunsa ya taba shi, ya ce, "Na yarda, ka tsarkaka." Nan da nan
aka tsarkake shi daga kuturtarsa. 4 Yesu ya ce masa, 'Ka tabbata, ba ka gaya wa kowa
komai ba. Sai dai ka je ka nuna kan ka ga firist, ka kuma bayar da baiko da Musa
ya umarta domin shaida garesu? 5 Da Yesu ya shiga kafarnahum, sai wani hafsa ya
zo gunsa ya roke shi, 6 Ya ce, Ubangiji, bawana na kwance shanyayye a gida, yana
shan azaba kwarai." 7 Yesu ya ce masa, "Zan zo in warkar da shi." 8 Sai hafsan, ya
ce, "Ubangiji, ban isa har ka zo gida na ba, amma sai ka yi magana kawai, bawana
kuwa zai warke. 9 Domin ni ma ina karkashin ikon wani ne, ina kuma da sojoji a
karkashina, sai in ce wa wannan, 'je ka,' sai ya je, wani kuma in ce masa, 'zo,' sai ya
zo, in ce wa bawa na, 'yi abu kaza,' sai ya yi," 10 Da Yesu ya ji haka, sai ya yi mamaki,
har ya ce wa mabiyansa, "Gaskiya, ina gaya maku, ko a cikin isra'ila ban taba samun
bangaskiya mai karfi irin wannan ba. 11 Na gaya maku, da yawa za su zo daga gabas
da yamma, su zauna cin abinci tare da Ibrahim da Ishaku, da Yakubu a cikin mulkin
sama. 12 Amma 'ya'yan mulkin kuwa sai a jefa su cikin matsanancin duhu. Can za
su yi kuka da cizon hakora." 13 Yesu ya ce wa hafsan, "Je ka! Bari ya zamar maka
gwargwadon bangaskiyar da ka yi," A daidai wannan sa'a bawansa ya warke. 14 Da
Yesu ya shiga gidan Btrus, sai ya ga surukar Bitrus tana kwance da zazzabi. 15 Yesu
ya taba hannunta, zazzabin ya sake ta, ta kuma tashi ta fara yi masa hidima. 16 Da
maraice ya yi, sai mutanen suka kakkawo wa Yesu masu aljanu da yawa. Da magana
kawai ya fitar da aljanun, ya kuma warkar da dukan marasa lafiya. 17 Ta haka kuwa
maganar annabi Ishaya ta samu cika cewa, "Shi da kansa ya debe rashin lafiyar mu,
ya dauke cututtukan mu." 18 Sa'adda Yesu ya ga taro masu yawa kewaye da shi, sai
ya ba da umarni su tafi su koma wancan hayi na tekun Galili. 19 Sai wani marubuci
ya zo ya ce masa, "Malam, zan bi ka duk inda za ka je." 20 Yesu ya ce masa, "Yanyawa
suna da ramukansu, tsuntsayen sama kuma da shekunan su, amma Dan mutum ba
shi da wurin da zai kwanta." 21 Wani cikin almajiran ya ce masa, "Ubangiji, ka bar ni
tukuna in je in binne mahaifina." 22 Amma Yesu ya ce masa, "Bari matattu su binne
matattunsu." 23 Da Yesu ya shiga jirgi, almajiransa suka bi shi. 24 Sai ga wata babbar
iska ta taso a tekun, har rakuman ruwa suka fara shan kan jirgin. Amma Yesu yana
barci. 25 Sai almajiran sa suka je suka tashe shi, suka ce, "Ubangiji, ka cece mu, za
mu hallaka!" 26 Yesu ya ce masu, "Don me kuka firgita haka, ya ku masu karancin
bangaskiya?" Sa'annan ya tashi, ya tsauta wa iskar da tekun. Sai wurin gaba daya ya
yi tsit. 27 Mutanen suka yi al'ajibi, suka ce, "Wanne irin mutum ne wannan, wanda
har iska da teku ma suke masa biyayya?". 28 Da Yesu ya zo daga wancan hayin a
kasar Garasinawa, mutane biyu masu al'janu suka fito suka same shi. Suna fitowa
daga makabarta kuma suna da fada sosai, har ma ba mai iya bin ta wannan hanya.
29 Sai suka kwala ihu suka ce, "Ina ruwanka da mu, kai dan Allah? Ka zo nan ne ka

yi mana azaba tun kafin lokaci ya yi?” 30 To akwai wani garken aladu masu yawa na
kiwo, babu nisa da su. 31 Sai al'janun suka roki Yesu suka ce, “In ka fitar da mu, tura
mu cikin garken aladun nan.” 32 “Yesu ya ce masu, “To, ku je.” Sai aljanun suka fita,
suka shiga cikin aladun. Sai kuwa duk garken suka rugungunta ta gangaren, suka
fada cikin tekun, suka hallaka a ruwa. 33 Mutanen masu kiwon aladun suka gudu,
suka shiga gari, suka yi ta ba da labarin komai da komai, musamman abin da ya faru
da masu al'janun. 34 Sai duk jama'ar gari suka fito su sami Yesu. Da suka gan shi,
suka roke shi ya bar kasarsu.

9

1 Yesu ya shiga jirgi ya haye ya je birninsa. 2 Sai gashi, sun kawo masa wani mutum
shanyayye kwance a tabarma. Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen,
''Da, ka yi farin ciki. An gafarta maka zunuban ka.'' 3 Sai wadansu marubuta suka ce
a tsakaninsu, ''Wannan mutum sabo yake yi.'' 4 Yesu kuwa da yake ya san tunaninsu,
yace, ''Don me kuke mugun tunani a zuciyarku? 5 Wanne ya fi sauki, a ce, 'An gafarta
maka zunubanka,' ko kuwa a ce, 'Tashi ka yi tafiya'? 6 Amma domin ku sani Dan
mutum yana da ikon gafarta zunubai a duniya...'' Sai ya ce wa shanyayyen, ''Tashi,
ka dauki shimfidarka ka tafi gida.'' 7 Mutumin kuwa ya tashi ya tafi gida. 8 Da taron
suka ga haka sai suka yi mamaki, suka daukaka Allah, wanda ya ba mutane irin
wannan iko. 9 Da Yesu ya yi gaba, ya ga wani mutum mai suna Matiyu a zaune, yana
aiki a wurin karbar haraji. Yace masa, ''Ka biyo ni.'' Ya tashi ya bi shi. 10 Sa'adda
kuma Yesu yake cin abinci a gida, sai ga masu karbar haraji da masu zunubi da yawa
sun zo, sun zauna tare da shi da almajiransa. 11 Da Farisawa suka ga haka, sai suka
ce wa almajiransa, ''Don me malamin ku ya ke ci tare da masu karbar haraji da masu
zunubi?'' 12 Amma da Yesu ya ji haka ya ce, ''Ai, lafiyayyu ba ruwansu da likita, sai
dai marasa lafiya. 13 Sai ku fahimci ma'anar wannan tukuna, 'Ni kam, ina bukatar
jinkai ba hadaya ba.' Ba domin in kira masu adalci su tuba na zo ba, sai dai masu
zunubi. 14 Sai almajiran Yahaya suka zo wurinsa, suka ce, ''Don me mu da Farisawa
mu kan yi azumi a kai a kai, amma naka almajiran ba su yi?'' 15 Sai Yesu ya ce
masu, ''Masu hidimar buki za su yi bakin ciki tun ango yana tare da su? Ai, lokaci
yana zuwa da za a dauke masu angon. A sa'annan ne fa za su yi azumi.'' 16 Babu
mutumin da zai sa sabon kyalle a kan tsohuwar tufa, domin kyallen zai yage daga
tufar, har ma yagewar ta fi ta da. 17 Mutane kuma ba su dura sabon ruwan inabi a
tsofaffin salkuna. Idan sun yi haka, sai salkunan kuma su fashe inabin ya tsiyaye, sai
salkunan su lalace. A maimakon haka, ana sa sabon inabi cikin sababbin salkuna,
ta haka an tsirar da duka biyun kenan.'' 18 Yesu kuwa yana cikin yi masu magana
sai ga wani shugaban jama'a ya zo ya yi masa sujada, ya ce, ''Yanzun nan 'yata ta
rasu, amma ka zo ka dora mata hannu, za ta rayu.'' 19 Sai Yesu ya tashi ya bi shi
tare da almajiransa. 20 Sai ga kuma wata mace wadda ta yi shakaru goma sha biyu
tana zubar da jini sosai, ta rabo ta bayan Yesu, ta taba gezar mayafinsa. 21 Domin
ta ce a ran ta, ''Ko da mayafinsa ma na taba, sai in warke.'' 22 Sai Yesu ya juya, ya
gan ta ya ce, '''Yata, ki karfafa. Bangaskiyarki ta warkar da ke.'' Nan take matar ta
warke. 23 Da Yesu ya isa gidan shugaban jama'ar, ya kuma ga masu busar sarewa da
taro suna ta hayaniya sosai. 24 Sai ya ce, ''Ku ba da wuri, ai, yarinyar ba matacciya
take ba, barci ta ke yi.'' Sai suka yi masa dariyar raini. 25 Sa'adda aka fitar da taron
waje, ya shiga ya kama hannunta, sai kuwa yarinyar ta tashi. 26 Labarin kuwa ya bazu
a duk yankin. 27 Da Yesu ya yi gaba daga nan, sai wadansu makafi biyu suka bi shi,
suna daga murya suna cewa, ''Ya Dan Dauda, ka ji tausayinmu.'' 28 Da Yesu ya shiga
wani gida sai makafin suka zo gareshi. Yesu ya ce masu, “Kun gaskata ina da ikon
yin haka?'' Sai suka ce masa. ''I, ya Ubangiji.'' 29 Sai Yesu ya taba idanunsu, ya ce, ''Ya

zama maku gwargwadon bangaskiyarku.'' [30] Sai idanunsu suka bude. Amma Yesu ya
umarce su kwarai, ya ce, ''Kada fa kowa ya ji labarin nan.'' [31] Amma suka tafi suka yi
ta baza labarinsa a duk yankin. [32] Da makafin biyu suka tafi, sai aka kawo wa Yesu
wani bebe mai aljani. [33] Bayan da an fitar da aljanin, sai beben ya yi magana, taron
kuwa suka yi mamaki, su ka ce, ''Kai, ba a taba ganin irin wannan a cikin Isra'ila ba!''
[34] Amma sai Farisawa suka ce, ''Ai, da ikon sarkin aljanu ya ke fitar da aljanu.'' [35] Sai
Yesu ya zazzaga dukan garuruwa da kauyuka, yana koyarwa a majami'unsu, yana
yin bisharar mulkin Allah, yana kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya.
[36] Amma da ya ga taro masu yawa sai ya ji tausayinsu, domin suna shan wahala kuma
sun karaya. Suna nan kamar tumaki da babu makiyayi. [37] Sai ya ce wa almajiransa,
''Girbin yana da yawa, amma ma'aikatan kadan ne. [38] Saboda haka sai ku yi sauri ku
roki Ubangijin girbin ya turo ma'aikata cikin girbinsa.''

10

[1] Yesu ya kira almajiransa goma sha biyu, ya kuma ba su ikon fitar da kazaman
ruhohi, su warkar da kowacce irin cuta da rashin lafiya. [2] To yanzu ga sunayen
manzanin nan goma sha biyu. Na farkon shine, Saminu, wanda ake kira Bitrus, da
dan'uwansa Andarawas, da Yakubu dan Zabadi, da dan'uwansa Yahaya; [3] Filibus,
da Bartalamawus, da Toma da Matiyu mai karbar haraji da Yakubu dan Halfa, da
Taddawus; [4] Saminu Bakairawane, da kuma Yahuza Iskariyoti wanda ya bashe shi.
[5] Sha biyun nan su ne Yesu ya aika, ya yi masu umarni ya ce, ''Kada ku shiga wajen
al'ummai, ko kuma kowane garin Samariyawa. [6] Sai dai ku je wurin batattun tumaki
na gidan Isra'ila. [7] Sa'adda kuna tafiya, kuna wa'azi, kuna cewa, 'Mulkin Sama ya
kusato'. [8] Ku warkar da marasa lafiya, ku tada matattu, ku tsarkake kutare, ku kuma
fitar da aljanu. Kyauta kuka samu ku ma ku bayar kyauta. [9] Kada ku rike zinariya,
ko azurfa, ko tagulla a jakarku. [10] Kada kuma ku dauki zabira a tafiyarku, ko taguwa
biyu, ko takalma, ko sanda, don ma'aikaci ya cancanci abincin sa. [11] Kowanne birni,
ko kauyen da kuka shiga, ku nemi mai mutunci a cikinsa, ku kuma zauna a wurin
har lokacin da za ku tashi. [12] In za ku shiga gida ku ce, salama a gareku. [13] Idan
gidan akwai dan salama, salamarku za ta ta tabbata a gare shi. Idan kuwa babu,
salamarku za ta komo maku. [14] Ga wadanda su ka ki karbar ku ko sauraron ku,
idan za ku fita garin ko gidan, sai ku karkade kurar kafafunku. [15] Hakika, ina gaya
maku, a ranar shari'a za a fi rangwanta wa kasar Saduma da ta Gwamrata a kan
wannan birni. [16] ''Duba, na aike ku kamar tumaki a tsakiyar kyarketai, don haka sai
ku zama masu wayo kamar macizai, da kuma marasa barna kamar kurciyoyi. [17] Ku
yi hankali da mutane, don za su kai ku gaban majalisa, su kuma yi maku bulala a
majami'unsu. [18] Za su kuma kai ku gaban mahukunta da sarakuna saboda ni, domin
ku bada shaida a gabansu, da kuma gaban al'ummai. [19] Idan har sun bada ku, kada
ku damu da yadda za ku yi magana, ko kuwa abin da za ku fada, domin za a ba ku
abin da za ku fada a lokacin. [20] Domin ba ku ne kuke magana ba, Ruhun Ubanku ne
yake magana ta bakinku. [21] Dan'uwa zai ba da dan'uwansa a kashe shi, uba kuwa
dansa. 'Ya'ya kuma za su tayarwa iyayensu, har su sa a kashe su. [22] Kowa kuma
zai ki ku saboda sunana. Amma duk wanda ya jure har karshe, zai tsira. [23] In sun
tsananta maku a wannan gari, ku gudu zuwa na gaba. Hakika ina gaya maku, kafin
ku gama zazzaga dukan garuruwan Isra'ila, Dan Mutum zai zo. [24] Almajiri ba ya fin
malaminsa, bawa kuma ba yafin ubangijinsa. [25] Dai dai ne almajiri ya zama kamar
malaminsa, bawa kuma kamar ubangijinsa. In har sun kira mai gida Ba'alzabuba,
za su kuma bata mutanen gidansa! [26] Don haka kada kuji tsoron su, domin ba abin
da yake boye da ba za a bayyana ba. [27] Abin da nake fada maku a asirce, ku fada a
sarari. Abin da kuma kuka ji a cikin rada, ku yi shelarsa daga kan soraye. [28] Kada

ku ji tsoron masu kisan jikin mutum, amma ba sa iya kashe rai. Sai dai ku ji tsoron
wannan da yake da ikon kashe jiki ya kuma jefa rai cikin jahannama. [29] Ba 'yan
tsuntsaye biyu ake sayarwa akan kobo ba? Ba ko daya a cikin su da zai fadi kasa ba
tare da yardar Ubanku ba. [30] Ai, ko da gashin kan ku ma duk a kidaye yake. [31] Kada
ku ji tsoro. Gama darajarku ta fi ta tsuntsaye masu yawa. [32] ''Saboda haka duk wanda
ya shaida ni a gaban mutane, ni ma zan yi shaidar sa a gaban Ubana wanda ya ke
cikin Sama. [33] Amma duk wanda ya yi musun sani na a gaban mutane, ni ma zan
yi musun sanin sa a gaban Ubana da yake cikin Sama.'' [34] ''Kada ku zaci na zo ne in
kawo salama a duniya. Ban zo domin in kawo salama ba, sai dai takobi. [35] Domin
na zo ne in hada mutum da ubansa gaba, 'ya da uwatarta, mata da kuma surukarta.
[36] Zai zama na kuma magabtan mutum su ne mutanen gidansa. [37] Dukan wanda ya
fi son mahaifinsa ko mahaifayarsa fiye da ni, bai cancanci zama nawa ba. Wanda
kuma ya fi son dansa ko 'yarsa fiye da ni, bai cancanci zama nawa ba. [38] Wanda
kuma bai dauki gicciyensa ya biyo ni ba, bai cancanci zama nawa ba. [39] Dukan mai
son ya ceci ransa, zai rasa shi. Duk kuwa wanda ya rasa ransa saboda ni, yana ceton
sa ne. [40] ''Wanda ya marabce ku, ya marabce ni ke nan. [41] Wanda ya marabce ni
kuwa, ya marabci wanda ya aiko ni. Wanda ya marabci annabi domin shi annabi
ne, zai karbi lada kamar na annabi. Wanda kuma ya marabci mai adalci saboda shi
mai adalci ne, zai sami lada kamar na mai adalci. [42] Kowa ya ba daya daga cikin 'yan
kananan nan, ko da kofin ruwan sanyi ya sha, domin shi almajirina ne, hakika, Ina
gaya maku, ba zai rasa ladarsa ba.''

11

[1] Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa gargadi, sai ya bar wannan wuri, ya tafi
biranensu domin yayi koyorwa, da wa'azi. [2] Da Yahaya mai baftisma ya ji daga
kurkuku irin ayyukan da Yesu ke yi, sai ya aika sako ta wurin almajiransa. [3] Ya
ce masa. “Kai ne mai zuwa”? ko mu sa ido ga wani. [4] Yesu ya amsa ya ce masu, “Ku
je ku gaya wa Yahaya abin da ku ka gani da abin da ku ka ji. [5] Makafi suna samun
ganin gari, guragu na tafiya, ana tsarkake kutare, kurame na jin magana kuma, ana
tada matattu, mabukata kuma ana ba su bishara. [6] Kuma mai albarka ne wanda baya
tuntube sabili da ni. [7] Bayan wadannan sun tafi, sai Yesu ya fara wa jama'a jawabi
game da Yahaya mai baftisma, yana cewa, “Me ake zuwa gani a jeji - ciyawa ce da
iska ke busawa? [8] Shin menene kuke zuwa gani a jeji - mutum mai sanye da tufafi
masu laushi? Hakika, masu sa tufafi masu laushi suna zaune ne a fadar sarakuna.
[9] Amma me ku ke zuwa gani, annabi? Hakika ina fada maku, fiye ma da annabi.
[10] Wannan shine wanda aka rubuta game da shi, 'Duba, ina aika manzona, wanda za
ya tafi gabanka domin ya shirya maka hanya inda za ka bi'. [11] Ina gaya maku gaskiya,
cikin wadanda mata suka haifa, babu mai girma kamar Yahaya mai baftisma. Amma
mafi kankanta a mulkin sama ya fi shi girma. [12] Tun daga kwanakin Yahaya mai
baftisma zuwa yanzu, mulkin sama yana shan gwagwarmaya, masu husuma kuma
su kan kwace shi da karfi. [13] Gama dukan annabawa da shari'a sun yi annabci har
zuwa lokacin Yahaya. [14] kuma in zaku karba, wannan shine Iliya wanda za ya zo.
[15] Wanda ke da kunnuwan ji, ya ji. [16] Da me zan kwatanta wannan zamani? Ya na
kamar yara masu wasa a kasuwa, sun zauna suna kiran juna [17] suna cewa mun busa
maku sarewa baku yi rawa ba, mun yi makoki, baku yi kuka ba. [18] Gama Yahaya
ya zo, baya cin gurasa ko shan ruwan inabi, sai aka ce, “Yana da aljannu”. [19] Dan
mutum ya zo yana ci yana sha, sai aka ce, 'Duba, ga mai hadama, mashayi kuma,
abokin masu karbar haraji da masu zunubi!' Amma hikima, ta wurin aikin ta ake
tabbatar da ita. [20] Sannan Yesu ya fara tsautawa biranen nan inda ya yi yawancin
ayukansa, domin ba su tuba ba. [21] “Kaiton ki Korasinu, kaiton ki Batsaida! In da an

yi irin ayuka masu ban mamaki a Taya da Sidon! Yadda aka yi a cikinku, da tuni sun
tuba suna sanye da tsumma da yafa toka. 22 Amma zai zama da sauki a kan Taya
da Sidon a ranar shari'a fiye da ku. 23 Ke kafarnahum, kina tsammani za a daukaka
ki har zuwa sama? A'a za a saukar da ke kasa zuwa hades. Gama in da an yi irin
al'ajiban da aka yi a cikin ki a Sodom, da tana nan har yanzu. 24 Amma ina ce maku,
za a saukaka wa Sodom a ranar shari'a fiye da ku." 25 A wannan lokaci Yesu ya ce,
"Ina yabon ka, ya Uba, Ubangijin sama da kasa, domin ka boye wa masu hikima da
fahimta wadannan abubuwa, ka bayyana wa marasa sani, kamar kananan yara. 26 I,
ya Uba gama wannan shine ya yi daidai a gare ka. 27 An mallaka mani dukan abu
daga wurin Ubana. Sannan babu wanda ya san Dan, sai Uban, babu kuma wanda ya
san Uban, sai Dan, da duk wanda ya so ya bayyana masa. 28 Ku zo gare ni, dukanku
masu wahala da fama da nauyin kaya, ni kuma zan ba ku hutawa. 29 Ku dauki karkiya
ta ku koya daga gare ni, gama ni mai tawali'u ne da saukin hali a zuciya, sannan zaku
sami hutawa ga rayukanku. 30 Gama karkiyata mai sauki ce, kaya na kuma ba shi da
nauyi."

12

1 A wannan lokaci, Yesu ya tafi a ranar Asabaci, ya bi cikin gonar hatsi. Almajiransa
na jin yunwa, sai suka fara zagar hatsi suna ci. 2 Amma da Farisawa suka gan su,
sai su ka ce wa Yesu. "Duba, almajiranka su na yin abin da doka ta haramta a ranar
Asabaci." 3 Amma Yesu ya ce masu, "Baku karanta abin da Dauda ya yi ba, lokacin
da ya ke jin yunwa, tare da mazan da ke tare da shi? 4 Yadda ya shiga gidan Allah,
ya ci gurasar alfarwa da doka ta hana shi ko mazan da ke tare da shi su ci, sai dai
Firistoci ne kawai doka ta basu damar ci? 5 Sa'annan ba ku karanta cikin shari'a
cewa, a ranar Asabaci, Firistoci da ke cikin haikali na sabawa ranar Asabaci, amma
kamar ba su yi laifi ba? 6 Amma ina tabbatar maku da cewa, wani wanda ya fi haikali
girma yana nan. 7 In da kun san ma'anar wannan 'Na fi son jinkai fiye da hadaya,'
da baku shari'anta wa marar laifi ba. 8 Gama Dan mutum shine Ubangijin Asabaci."
9 Sa'annan Yesu ya bar wannan wuri, ya shiga majami'ar su. 10 Sai ga wani mutum
wanda hannun sa ya shanye, sai Farisawa suka tambayi Yesu, cewa, "Doka ta halarta
a yi warkarwa a ranar Asabaci?" Domin su zarge shi a kan zunubi. 11 Yesu ya ce
masu, "Wanene a cikin ku, wanda idan ya na da tunkiya guda, sa'annan tunkiyar
nan ta fada a rami mai zurfi a ranar Asabaci ba zai kamo ta ya fitar da ita ba? 12 Yaya
za a kwatanta darajar mutum da tunkiya! Saboda haka ya halarta a yi alheri ranar
Asabaci." 13 Sai Yesu ya ce wa mutumin nan "Mika hannun ka." Ya mike hannunsa,
sai hannun nan ya dawo lafiyaye kamar dayan hannunsa. 14 Amma Farisawa su ka
fita waje su ka fara mugun shiri domin sa. Su na neman hanyar da za su kashe shi.
15 Da Yesu ya fahimci wannan, sai ya janye kan sa daga nan. Mutane da dama su ka bi
shi, ya warkar da su duka. 16 Ya dokace su da kada su bayyana shi ga kowa, 17 domin
ya zama gaskiyar abin da aka fada ta wurin annabi Ishaya, cewa, 18 "Dubi, bawa na
zababbe; kaunatacce na, wanda ya ke faranta mani raina sosai. Zan sa Ruhu na bisan
sa, za ya furta hukunci zuwa al'ummai. 19 Ba za ya yi jayayya ko tada murya ba, babu
wanda za ya ji muryar sa a karabku. 20 Ba zai karya kara da ya tankwashe ba; ba
zai kashe fitilar da ta kusa mutuwa ba; sai ya kawo hukunci ga nasara. 21 Sa'annan
al'ummai za su dogara a ga sunansa. 22 Sa'annan wani mutum, makaho ne, kurma
kuma, aljannu kuma na cikinsa, an kawo shi wurin Yesu. Ya warkar da shi, ya sami
ganin gari ya kuma yi magana. 23 Jama'a su ka yi mamaki kwarai, su na cewa, "Ko
wannan ne Dan Dawuda?" 24 Amma da Farisawa su ka ji wannan al'ajibi, sai su ka
ce, "Mutumin nan yana fitar da aljannu ta wurin Bahalzabuba sarkin aljannu ne."
25 Amma Yesu ya san tunanin su, sai ya ce. "Duk mulkin da ya rabu gaba da kan sa,

ba zaya tsaya ba, duk wani birni da ya rabu ba zai tsaya ba, ko gida da ya tsage, za ya
rushe. 26 Idan Shaidan ya fitar da Shaidan, ya rabu gaba da kansa. Yaya mulkin sa za
ya tsaya? 27 Idan Ina fitar da aljannu da ikon Ba'alzabuba, ta wurin wa masu bin ku su
ke fitar da su? Saboda haka, su za su shari'anta ku. 28 Amma idan ina fitar da aljannu
da Ruhun Allah ne, hakika mulkin Allah ya zo gare ku. 29 Kuma ta yaya mutum za ya
shiga gidan mai karfi ya kwashe masa kaya ba tare da ya fara daure shi ba? Sa'annan
ne za ya iya satar masa kaya daga gidansa. 30 Wanda baya tare da ni yana gaba da ni
ke nan, wanda kuma baya tarawa tare da ni, yana watsarwa ne. 31 Saboda haka ina
ce maku, kowanne zunubi da sabo, za a gafarta wa mutum, amma sabon Ruhu Mai
Tsarki, ba za a gafarta shi ba. 32 Duk wanda yayi batanci ga Dan Mutum, za a gafarta
masa. Amma duk wanda yayi batanci game da Ruhu Mai Tsarki ba za a gafarta masa
ba, a nan duniya da har abada. 33 Ko dai a mai da itace mai kyau 'ya'yansa kuma
su yi kyau, ko a mai da itace marar kyau 'ya'yansa kuma marasa kyau, gama ana
sanin itace ta wurin 'ya'yansa. 34 Ku 'ya'yan macizai, tun da ku miyagu ne, yaya za
ku iya fadin abubuwa nagari? Gama daga cikar zuciya baki ke magana. 35 Mutumin
kirki daga ajiyar zuciyarsa ya kan fitar da abubuwa masu kyau, mugun mutum kuma
daga mummunar ajiyar zuciyarsa ya kan fitar da abubuwan mugunta. 36 Sa'annan
ina ce maku a ranar shari'a, mutane za su bada lissafin abubuwan banza da su ka
fadi. 37 Gama ta wurin maganganun ku, za a 'yantar da ku, ta wurin maganganun ku
kuma za a kashe ku." 38 Sa'annan wadansu Malaman Attaura, da Farisawa suka amsa
suka ce wa Yesu, "Mallam, muna so mu ga wata alama daga gare ka." 39 Amma Yesu
ya amsa ya ce masu, "Mugun zamani da mazinaciyar tsara, su na bukutar alama.
Amma babu alamar da za a ba su, sai dai alamar annabi Yunusa. 40 Gama yadda
Yunusa ya yi kwana uku da dare uku a cikin babban kifi, haka ma Dan Mutum zaya
yi kwana uku da dare uku a cikin zuciyar kasa. 41 Mutanen Nineba za su tsaya a ranar
shari'a da wannan zamani sannan su kashe su. Domin sun tuba da suka ji wa'azin
Yunusa, amma duba wanda ya fi Yunusa yana nan. 42 Sarauniyar Kudu za ta tashi da
mutanen wannan zamani ta kuma kashe su. Ta zo daga karshen duniya domin ta ji
hikimar Sulaimanu, kuma duba, wanda ya fi Sulaimanu yana nan. 43 Idan kazamin
ruhu ya rabu da mutum, ya kan wuce ya nemi wuraren da ruwa yake domin ya
huta, amma bai samu ba. 44 Sai ya ce, 'zan koma gidana inda na fito'. Bayan ya dawo,
sai ya tarar da gidan nan an share shi ya zama da tsabta. 45 Sai ya koma ya kawo
wadansu ruhohi guda bakwai, wadanda su ka fi shi mugunta, sa'annan dukan su su
zo su zauna a nan. Sa'annan yanayin mutumin nan na karshe ya fi na farko muni.
Haka zaya kasance ga wannan mugun zamani. 46 Sa'adda Yesu ya ke yi wa Jama'a
jawabi, sai mahaifiyarsa da 'yan'uwansa su ka zo su ka tsaya a waje, suna neman su
yi magana da shi. 47 Sai wani ya ce masa, "Duba, mahaifiyarka da 'yan'uwanka suna
tsaye a waje, suna so su yi magana da kai". 48 Amma Yesu ya amsa ya ce wa shi wanda
ya gaya masa, "Wacece mahaifiyata? Kuma su wanene 'yan'uwana?" 49 Sai ya mika
hannu ya nuna almajiransa ya ce, "Duba, ga mahaifiyata da 'yan'uwana! 50 Gama
duk wanda yake aikata nufin Ubana wanda ya ke cikin sama, shine dan'uwana, da
'yar'uwata da mahaifiyata."

13

1 A waccan rana Yesu ya fito daga gida ya zauna a gefen teku. 2 Taro mai yawan
gaske kuwa suka kewaye shi, sai ya shiga cikin kwalekwale ya zauna. Dukan taron
kuwa na tsaye a bakin tekun. 3 Sai Yesu ya fada masu abubuwa da yawa cikin misalai.
Ya ce, "Wani mai shuka, ya tafi yayi shuka. 4 Da yayi shukar, wadansu irin suka fadi
a kan hanya, sai tsunsaye suka zo suka cinye su. 5 Wadansu irin kuwa suka fadi a
kan duwatsu, wurin da babu kasa. Nan da nan sai suka tsira, domin kasar babu

zurfi. 6 Amma da rana ta taso, sai suka yankwane domin ba su yi saiwa ba, suka
kuwa bushe suka zube. 7 Wasu irin kuwa suka fada a cikin kayayuwa. Kayayuwan
kuwa suka shake su. 8 Wasu irin kuwa suka fada a wuri mai kyau suka ba da tsaba,
wani ya ba da dari, wasu sitin, wasu kuma talatin. 9 Duk mai kunnen ji, bari ya ji.
10 Almajiran suka zo suka ce ma Yesu, “Don me ka ke yi wa taron magana da misali?”
11 Yesu ya amsa ya ce masu, “An baku 'yanci ku fahimci asiran mulkin sama, amma
gare su ba a bayar ba. 12 Domin wanda yake da shi, za a kara masa, zai kuma samu
dayawan gaske. Amma duk wanda ba shi da shi, sai a dauke har ma abin da yake
dashi. 13 Saboda haka na yi masu magana cikin misalai, amma ko da ya ke sun gani,
duk da haka ba su gani ba. Kuma ko da yake sun ji, hakika ba su ji ba, balle ma
su fahimta. 14 A gare su ne annabcin Ishaya ya cika, wanda yake cewa, “Game da
sauraro zaku saurara, amma ba za ku fahimta ba. Game da gani kuma za ku kalla,
amma ba za ku gane ba. 15 Domin zuciyar mutanen nan ta duhunta, sun taurare ga
saurare, kuma sun rufe idanunsu domin kada su gani da idanunsu, ko kuwa su ji da
kunnuwansu, ko kuwa su fahimta da zukatansu, saboda su juyo kuma in warkar da
su'. 16 Amma idanunku masu albarka ne, domin sun gani, haka ma kunnuwanku,
domin sun ji. 17 Hakika ina gaya muku, annabawa da mutane dayawa masu aldalci
sun yi marmarin ganin abin da kuka gani, amma ba su sami ganin su ba. Sun yi
marmarin jin abin da kuka ji, ba su kuwa ji su ba. 18 Ku saurari misalin nan na mai
shuka. 19 Idan wani ya ji maganar mulkin sama amma bai fahimce ta ba, sai mugun
nan ya zo ya kwace abinda aka shuka a zuciyarsa. Wannan shine irin da aka shuka
a kan hanya. 20 Shi wanda aka shuka akan duwatsu, shine wanda ya ji maganar
ya kuma karbe ta da murna nan da nan. 21 Duk da haka, bai yi karfi cikin ta ba
kuma nan ba da dadaiwa ba. Da wahala da tsanani suka taso saboda maganar, sai
ya yi tuntube nan da nan. 22 Shi wanda aka shuka a cikin kayayuwa wannan shine
wanda ya ji maganar, amma dawainiyar duniya da kuma yaudarar dukiya suka shake
maganar, sai ya kasa ba da 'ya'ya. 23 Shi wanda aka shuka a kasa mai kyau, wannan
shine wanda ya ji maganar, ya kuma fahimce ta. Wannan shine wanda ba da 'ya'ya
da gaske; wadansu ribi dari, wadansu sittin, wasu kuma talatin.” 24 Yesu ya sake ba
su wani misali, yana cewa “Za a kwatanta mulkin sama da wani mutum wanda ya
shuka iri mai kyau a gona. 25 Amma da mutane suka yi barci, magabcin sa ya zo
ya shuka ciyayi a cikin alkamar, ya kuwa yi tafiyarsa. 26 Sa'adda suka yi toho suka
kuma ba da tsaba, sai ciyayin suka bayyana. 27 Bayin mai gonar kuwa suka zo suka ce
masa, maigida, ashe ba iri mai kyau ka shuka a gonarka ba? ya ya aka yi ta kasance
da ciyayi? 28 Ya ce masu, “Magabci ne ya yi wannan”. Sai bayin suka ce masa, 'kana
so mu je mu tuge su ne?' 29 Mai gonar ya ce, 'A'a, kada a garin tuge ciyayin, ku tuge
tare da alkamar. 30 Bari dukan su su girma tare har lokacin girbi, a lokacin girbin zan
gaya wa masu girbin, “Ku tuge ciyayin da farko a daura su dami dami sai a kona su,
amma a tara alkamar a kai rumbunana.'” 31 Sai Yesu ya sake yin magana da su cikin
misalai, yana cewa “Za a kwatanta mulkin sama da kwayar mustad, wanda wani
mutum ya shuka a lambunsa. 32 Wannan iri shine mafi kankanta cikin dukan iri.
Amma bayan ya yi girma, sai ya fi dukan ganyaye dake lambun. Ya zama itace, har
ma tsuntsayen sama su yi sheka a rassansa.” 33 Yesu ya sake fada masu wani misali.
“Za a kwatanta mulkin sama da yisti da mace takan dauka ta kwaba gari da shi mudu
uku har sai ya yi kumburi.” 34 Duk wadannan abubuwa Yesu ya fada wa taron cikin
misalai. Babu abinda ya fada masu da ba a cikin misali ba. 35 Wannan ya kasance
ne domin abinda annabin ya fada ya zama gaskiya, da ya ce, “Zan buda bakina da
misali. In fadi abubuwan da ke boye tun daga halittar duniya.” 36 Sai Yesu ya bar
taron ya shiga cikin gida. Amajiransa suka zo wurin sa suka ce, “Ka fasarta mana
misalan nan a kan ciyayin da ke gonar” 37 Yesu ya amsa kuma ya ce, “Shi wanda ya

shuka iri mai kyau Dan Mutum ne. [38] Gonar kuwa duniya ce; iri mai kyau kuma sune
'ya'yan mulkin. Ciyayin kuma sune 'ya'yan mugun, [39] magabcin da ya shuka su kuma
shaidan ne. Girbin shine karshen duniya, kuma masu girbin sune mala'iku. [40] Saboda
haka, kamar yadda aka tara ciyayin aka kona su da wuta, haka ma zai faru a karshen
duniya. [41] Dan Mutum zai aiki mala'ikunsa, kuma su tara dukan abubuwan da ke sa
zunubi daga cikin mulkinsa, da kuma wadanda su ka yi aikin mugunta. [42] Za su jefa
su cikin korama ta wuta, inda za a yi kuka da cizon hakora. [43] Sa'an nan ne mutane
masu adalci za su haskaka kamar rana a mulkin Ubansu. Bari mai kunnen ji, ya ji.
[44] Mulkin sama kamar dukiya ce da ke boye a gona. Mutum ya samu sai ya boye
ta, ya tafi cikin murna, ya sayar da mallakarsa kuma ya sayi filin. [45] Haka ma za a
kwatanta mulkin sama da wani attajiri mai neman Lu'ulu'ai masu daraja. [46] Da ya
sami lu'ulu'u daya mai darajar gaske, ya je ya sayar da dukan mallakarsa ya kuma
saye shi. [47] Haka kuma, za a kwatanta mulkin sama da taru da aka jefa cikin teku,
ya kuwa tara hallitu iri-iri. [48] Da ya cika, sai masuntan suka jawo shi bakin tekun.
Sai suka zauna suka tara kyawawan abubuwan a taska, amma munanan abubuwan,
suka watsar da su. [49] Haka zai kasance a karshen duniya. Mala'iku za su zo su ware
miyagu daga cikin masu adalci. [50] Za su jefa su cikin korama ta wuta, inda za a yi
kuka da cizon hakora. [51] Kun fahimci dukan wadannan abubuwa? Amajiran suka
ce da shi, “I”. [52] Sai Yesu ya ce masu, “Saboda haka kowane malamin attaura da ya
zama almajirin mulkin sama, yana kamar mutum mai gida wanda ya zaro tsoho da
sobon abu daga taskarsa.” [53] Daga nan, sa'adda Yesu ya kammala ba da wadanan
misalai, sai ya tafi ya bar wurin. [54] Sai Yesu ya shiga yankinsa ya koyar da mutane a
masujadarsu. Saboda haka suka yi mamaki suna cewa, “Daga ina wannan mutumin
ya sami hikimarsa da al'ajibai? [55] Wannan mutumin ba dan masassakin nan ba ne?
Ba kuma sunan mahaifiyarsa Maryamu ba? Ba Kuma 'yan'uwansa sune, Yakubu
da Yusufu da Saminu da kuma Yahuza ba? [56] Ba 'yan'uwansa mata na tare da mu
ba? To daga ina wannan mutumin ya sami dukan wadannnan abubuwa? [57] Suka
bata rai saboda shi. Amma Yesu ya ce masu, “Ai annabi bai rasa daraja sai dai ko
a garinsa da kuma cikin iyalinsa. [58] Kuma bai yi al'ajibai dayawa a can ba saboda
rashin bangaskiyarsu.

14

[1] A lokacin nan ne, Hiridus mai mulki ya ji labarin Yesu. [2] Ya ce wa barorinsa,
“Wannan Yahaya mai baftisma ne; ya tashi daga matattu. Saboda haka wadannan
ikoki na aiki a cikinsa”. [3] Domin Hiridus ya kama Yahaya, ya daure shi, kuma ya jefa
shi a kurkuku saboda Hirudiya, matar dan'uwansa Filibus. [4] Ya ce masa, “Bai kamata
ka dauke ta a matsayin matarka ba.” [5] Da Hirudus ya kashe shi, amma yana tsoron
jama'a, domin sun dauke shi a matsayin annabi. [6] Amma da ranar bikin haihuwar
Hirudus ta kewayo, diyar Hirudiya tayi rawa a lokacin har ta burge Hirudus. [7] Sai ya
yi mata alkawari har da rantsuwa cewa ta roki komenene ta ke so, zai ba ta. [8] Bayan
ta amshi umurni daga wurin mahaifiyarta, ta ce, “Ka bani kan Yahaya mai baptisma
a kan tire. [9] Sarki ya husata da rokonta, amma domin rantsuwar da ya yi kuma
domin mutanen da ke a wurin bukin tare da shi, sai ya umurta a yi haka. [10] Ya aika
aka yanke kan Yahaya acikin kurkuku. [11] Sai aka kawo kansa bisa tire, aka mika wa
yarinyar, ta kuwa kai wa mahaifiyarta. [12] Sai almajiransa suka zo, su ka dauki gawar
su ka je su ka yi jana'iza. Bayan haka, su ka je su ka fada wa Yesu. [13] Sa'adda da
Yesu ya ji haka, ya fita daga cikin kwale-kwale zuwa wani kebabben wuri. Da taron
suka ji haka, suka bi shi da kafa daga biranen. [14] Sai Yesu ya zo gabansu, ya kuma
ga babban taron. Ya tausaya masu ya kuwa warkar da marasa lafiya dake cikinsu.
[15] Da maraice ya yi, almajiransa su ka zo su ka ce masa, “Wannan wuri jeji ne, dare

kuwa ya riga ya yi. Ka sallami taron domin su je cikin kauyukan nan, su sayo wa
kansu abinci." 16 Amma Yesu ya ce masu, "Babu amfanin tafiyar su, ku basu abin
da za su ci." 17 Suka ce masa, "Muna da gurasa guda biyar da kifi biyu ne kawai."
18 Yesu ya ce, "Ku kawo mani su." 19 Sai Yesu ya umarci taron su zauna akan ciyawa.
Ya dauki gurasa biyar da kifi biyun. Ya dubi sama, ya sa albarka ya gutsuttsura ya
kuma ba almajiran. Almajiran suka ba taron. 20 Dukansu suka ci suka koshi. Sai
suka dauki gutsattsarin gurasa da kifin, kwanduna goma sha biyu cike. 21 Wadanda
su ka ci kuwa kimanin maza dubu biyar ne, ban da mata da yara. 22 Nan take sai
ya sa almajiran suka shiga kwale-kwalen su haye zuwa dayan gefen kafin shi, domin
ya sallami taron. 23 Bayan ya sallami taron sun tafi, sai ya haura kan dutse domin
yayi addu'a. Da dare yayi, yana can shi kadai. 24 Amma yanzu fa kwale-kwalen na
tsakiyar tekun, kuma da wuyar sarrafawa saboda rakuman ruwa da iska na gaba da
su. 25 Da asuba (wajen karfe uku na dare) Yesu ya nufo su yana tafiya akan teku. 26 Da
almajiran suka ganshi yana tafiya akan tekun, sai suka firgita suna cewa, "Fatalwa
ce," suka yi kururuwa cikin tsoro. 27 Amma Yesu yayi magana da su nan da nan
yace, "Ku yi karfin hali! Ni ne! Kada ku ji tsoro." 28 Bitrus ya amsa masa cewa,
"Ubangiji, idan kai ne, ka umarce ni in zo wurin ka bisa ruwan." 29 Yesu yace, "Zo"
Sai Bitrus ya fita daga jirgin yana tafiya akan ruwan zuwa wurin Yesu. 30 Amma da
Bitrus ya ga iska, sai ya tsorata. Yayin da ya fara nutsewa, sai ya tada murya ya ce,
"Ubangiji, ka cece ni!" 31 Nan take Yesu ya mika hannunsa, ya kama Bitrus ya ce
masa, "Kai mai karancin bangaskiya, meyasa ka yi shakka?" 32 Bayan da Yesu da
Bitrus suka shiga cikin kwale-kwalen, sai iska ta daina kadawa. 33 Sai almajiran dake
cikin kwale-kwalen su ka yi wa Yesu sujada suna cewa, "Hakika kai Dan Allah ne."
34 Da suka haye, sun iso kasar Janisarata. 35 Da mutanen wurin suka gane Yesu, sai
suka aika da sako zuwa dukan yankin, kuma suka kawo masa dukan marasa lafiya.
36 Suka roke shi don su taba gezar rigarsa, kuma dukan wadanda suka taba shi sun
warke.

15

1 Sai wadansu Farisawa da malamai suka zo wurin Yesu daga Urushalima. Su ka
ce, 2 "Meyasa almajiranka suke karya al'adar dattawa? Don ba su wanke hannayen
su kafin su ci abinci." 3 Yesu ya amsa masu ya ce, "Kuma don me ku ke karya
dokar Allah saboda al'adunku? 4 Domin Allah ya ce, 'Ka girmama mahaifinka da
mahaifiyarka; 'Shi wanda ya yi muguwar magana ga mahaifinsa ko mahaifiyarsa,
lallai zai mutu. 5 Amma kun ce, "Duk wanda ya ce wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa,
"Kowanne taimako da za ka samu daga gare ni yanzu baiko ne ga Allah,'" 6 wannan
mutum ba ya bukatar ya girmama mahaifinsa. Ta wannan hanya kun maida maganar
Allah wofi saboda al'adunku. 7 Ku munafukai, daidai ne Ishaya ya yi annabci akan ku
da ya ce, 8 " Wadannan mutane girmama ni da baki kawai suke yi, amma zukatansu
nesa suke da ni. 9 Suna mani sujada a banza, domin suna koyar da dokokin mutane
a matsayin rukunansu." 10 Sai ya kira taron mutane zuwa gare shi ya ce masu, "Ku
saurara ku fahimta, 11 ba abin da ke shiga baki ke kazantar da mutum ba. Sai dai,
abin da ke fitowa daga baki, wannan shi ya ke kazantar da mutum." 12 Sai al'majiran
suka zo suka ce masa, "Ka san Farisawa ba su ji dadi ba da suka ji maganan nan?"
13 Yesu ya amsa ya ce, "Kowace shuka wadda ba Ubana na sama ya shuka ba za a tuge
ta. 14 Ku kyale su kawai, su makafin jagora ne. In makaho ya ja wa wani makaho gora
dukan su za su fada rami." 15 Bitrus ya amsa ya ce wa Yesu, "Ka bayyana wannan
misali a garemu," 16 Yesu ya ce, "Ku ma har yanzu ba ku da fahimta? 17 Ko baku
gani ba duk abin da ke shiga baki zuwa ciki ta haka yake fita zuwa salga? 18 Amma
abubuwan da ke fita daga baki suna fitowa ne daga zuciya. Su ne abubuwan da ke

kazantar da mutum. 19 Domin daga zuciya mugayen tunani suke fitowa, kisan kai,
zina, fasikanci, sata, shaidar zur, da zage-zage. 20 Wadannan su ne abubuwan da ke
kazantar da mutum. Amma ci da rashin wanke hannu baya kazantar da mutum."
21 Sai Yesu ya tafi daga nan ya nufi yankin biranen Taya da Sidon. 22 Sai wata mace
Bakan'aniya ta zo daga wannan yanki. Ta daga murya ta ce," Ka yi mani jinkai,
Ubangiji, Dan Dauda; 'yata tana cikin bakar azaba da aljani." 23 Amma Yesu bai ce
mata kome ba. Almajiransa suka zo suka roke shi, suna cewa, "Ka sallame ta, domin
tana bin mu da ihu." 24 Amma Yesu ya amsa ya ce, "Ba a aike ni gun kowa ba sai dai
ga batattun tumakin gidan Isra'ila." 25 Amma ta zo ta durkusa a gabansa, tana cewa,
"Ubangiji ka taimake ni." 26 Ya amsa ya ce, "Ba daidai bane a dauki gurasar yara
a jefa wa kananan karnuka. 27 Ta ce, "I, Ubangiji, amma ko kananan karnuka suna
cin barbashin da ke fadowa daga teburin maigida." 28 Sai Yesu ya amsa ya ce mata,
"Mace, bangaskiyarki tana da girma. Bari ya zamar maki yadda ki ke so."'Yarta ta
warke a lokacin. 29 Yesu ya bar wurin ya tafi kusa da tekun Galili. Sai ya hau tudu
ya zauna a can. 30 Taro mai yawa suka zo gunsa. Suka kawo masa guragu, makafi,
bebaye da nakasassun mutane da yawa, da wadansu marasa lafiya. Suka kawo su
gaban Yesu, sai ya warkar da su. 31 Don haka mutane da yawa suka yi mamaki a
lokacin da suka ga bebaye suna magana, nakasassu sun warke, guragu suna tafiya,
makafi suna gani. Sai suka daukaka Allah na Isra'ila. 32 Yesu ya kira almajiransa
zuwa gun sa sai ya ce, "Ina jin tausayin taron, sun kasance tare da ni kwana uku
ke nan kuma ba su da abin da za su ci. Bana so in sallame su ba tare da sun ci
abinci ba, domin kada su suma a hanya." 33 Almajiran suka ce masa, "A ina zamu
sami isasshiyar gurasa a wannan wuri da babu kowa har ta ishi babban taron nan."
34 Yesu ya ce masu, "Gurasa nawa ku ke da ita?" Suka ce, "Bakwai da 'yan kifi marasa
yawa." 35 Sai Yesu ya umarci taron su zauna a kasa. 36 Ya dauki gurasar nan bakwai da
kifin, bayan ya yi godiya, ya kakkarya gurasar ya bada ita ga almajiran Sai almajiran
suka ba taron. 37 Jama'a duka suka ci suka koshi. Suka tattara gutsattsarin abincin
da ya rage, kwando bakwai cike. 38 Wadanda suka ci su dubu hudu ne maza, banda
mata da yara. 39 Sai Yesu ya sallami taron ya shiga cikin jirgin ruwa ya tafi yankin
Magadan.

16

1 Sai Farisawa da Sadukiyawa suka zo su gwada shi suka roke shi ya nuna masu
alama daga sama. 2 Amma ya amsa ya ce masu, "Lokacin da yamma ta yi, sai ku
ce, 'Za a yi yanayi mai kyau, domin sama ta yi ja,' 3 Kuma da safe ku ce, 'Zai zama
yanayi mara kyau a yau, domin sama ta yi ja ta kuma gama gari, kun san yadda za
ku bayyana kammanin sararin sama, amma ba ku iya bayyana alamun lokaci ba.
4 Mugun zamani, maciya amana suna neman alama, amma babu wata alama da za
a nuna sai ta Yunusa." Daga nan sai Yesu ya tafi. 5 Almajiran suka zo daga wancan
gefe, amma sun manta su dauki gurasa, 6 Yesu ya ce masu, "Ku kula ku kuma mai da
hankali da yisti na Farisawa da Sadukiyawa." 7 Sai almajiran suka fara magana da
junansu suka ce, "Ko saboda bamu kawo gurasa bane." 8 Yesu yana sane da wannan
sai ya ce, "Ku masu karancin bangaskiya, don me ku ke magana a tsakaninku cewa
ko don bamu kawo gurasa bane? 9 Ba ku gane ko tuna da gurasa guda biyar da
aka ciyar da mutum dubu biyar, kuma kwando nawa kuka tara ba? 10 Ko gurasa
bakwai ga mutum dubu hudu, da kuma kwanduna nawa kuka dauka ba? 11 Yaya
kuka kasa fahimta cewa ba game da gurasa nake yi maku magana ba? Ku yi hankali
ku kuma lura da yistin Farisawa da Sadukiyawa." 12 Sa'annan suka fahimta cewa
ba yana gaya masu su yi hankali da yistin da ke cikin gurasa ba ne, amma sai dai
su yi lura da koyarwar Farisawa da Sadukiyawa. 13 A lokacin da Yesu ya zo yankin

Kaisariya Filibbi, ya tambayi almajiransa, cewa, “Wa mutane ke cewa Dan Mutum
yake? 14 Suka ce, “Wadansu suna cewa Yahaya mai baftisma; wadansu Iliya, saura
suna cewa Irmiya, ko daya daga cikin annabawa.” 15 Ya ce masu, “Amma ku wa
kuke ce da ni?” 16 Sai Saminu Bitrus ya amsa ya ce, “Kai ne Almasihu, Dan Allah mai
rai.” 17 Yesu ya amsa ya ce masa, “Mai albarka ne kai, Saminu dan Yunusa, don ba
nama da jini ba ne ya bayyana maka wannan, amma Ubana wanda ke cikin sama.
18 Ina kuma gaya maka cewa kai ne Bitrus, a kan wannan dutse zan gina ikilisiya ta.
Kofofin hades ba za su yi nasara da ita ba. 19 Zan ba ka mabudan mulkin sama. Duk
abin da ka kulla a duniya zai zama abin da an kulla a cikin sama, kuma duk abinda
ka warware a duniya a warware yake cikin sama,” 20 Sai Yesu ya umarci almajiransa
kada su gaya wa kowa cewa shi ne Almasihu. 21 Daga lokacin nan Yesu ya fara gaya
wa almajiransa cewa dole ne ya tafi Urushalima, ya sha wahala mai yawa a hannun
dattawa, da manyan firistoci da malaman attaura, a kashe shi, a tashe shi zuwa rai a
rana ta uku. 22 Sai Bitrus ya kai shi a gefe ya tsauta masa, cewa, “Wannan ya yi nesa
da kai, Ubangiji; wannan ba zai taba faruwa da kai ba.” 23 Amma Yesu ya juya ya ce
wa Bitrus, “Ka koma bayana, Shaidan! Kai sanadin tuntube ne gare ni, domin ba ka
damuwa da abubuwan da suke na Allah, amma sai abubuwan mutane.” 24 Sa'annan
Yesu ya ce wa almajiransa, “Duk wanda yake so ya bi ni, lallai ne ya ki kansa, ya
dauki gicciyensa, ya bi ni. 25 Domin duk wanda yake so ya ceci ransa zai rasa shi.
Duk wanda ya rasa ransa domina zai same shi. 26 Domin wace riba mutum zai samu
in ya sami dukan duniya ya rasa ransa? Me mutum zai iya bayarwa a maimakon
ransa? 27 Domin Dan Mutum zai zo ne cikin daukakar Ubansa tare da mala'ikunsa.
Sa'annan ne zaya biya kowane mutum bisa ga ayyukansa. 28 Gaskiya ina gaya maku,
akwai wadansun ku da ke tsaye a nan, da ba za su dandana mutuwa ba sai sun ga
Dan Mutum na zuwa cikin mulkinsa.”

17

1 Bayan kwana shida Yesu ya dauki Bitrus da Yakubu, da Yahaya dan'uwansa, ya kai
su kan wani dutse mai tsawo su kadai. 2 Kamanninsa ya canja a gabansu. Fuskarsa
ta haskaka kamar rana, kuma rigunansa suka yi kyalli fal. 3 Sai ga Musa da Iliya
sun bayyana garesu suna magana da shi. 4 Bitrus ya amsa ya ce wa Yesu, “Ubangiji,
ya yi kyau da muke a wurin nan. In kana so, zan yi bukkoki uku daya dominka,
daya domin Musa, daya domin Iliya.” 5 Sa'adda yake cikin magana, sai, girgije mai
haske ya rufe su, sai murya daga girgijen, tana cewa, “Wannan kaunattacen Dana
ne, shi ne wanda yake faranta mani zuciya. Ku saurare shi.” 6 Da almajiran suka ji
haka, suka fadi da fuskokinsu a kasa, saboda sun tsorata. 7 Sai Yesu ya zo ya taba
su ya ce, “Ku tashi, kada ku ji tsoro.” 8 Amma da suka daga kai ba su ga kowa ba
sai Yesu kadai. 9 Yayin da suke saukowa daga dutsen, Yesu ya umarce su, ya ce,
“Kada ku fadawa kowa wannan wahayin, sai Dan Mutum ya tashi daga matattu.”
10 Almajiransa suka tambaye shi, suka ce, “Don me marubuta ke cewa lallai ne Iliya
ya fara zuwa?” 11 Yesu ya amsa ya ce, “Hakika, Iliya zai zo ya maido da dukan
abubuwa. 12 Amma ina gaya maku, Iliya ya riga ya zo, amma ba su gane shi ba. A
maimakon haka, suka yi masa abin da suka ga dama. Ta irin wanan hanya, Dan
Mutum kuma zai sha wuya a hannunsu. 13 Sa'annan almajiransa suka fahimci cewa
yana yi masu magana a kan Yahaya mai Baftisma ne. 14 Da suka iso wurin taron,
wani mutum ya zo gunsa, ya durkusa a gaban sa, ya ce, 15 “Ubangiji, ka ji tausayin
yarona, domin yana da farfadiya, kuma yana shan wuya kwarai, domin sau da yawa
yana fadawa cikin wuta ko ruwa. 16 Na kawo shi wurin almajiran ka, amma ba su
iya su warkar da shi ba.” 17 Yesu ya amsa ya ce, “Marasa bangaskiya da karkataccen
zamani, har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe zan jure da ku? Ku kawo

shi nan a wurina.” 18 Yesu ya tsauta masa, sai aljanin ya fita daga cikinsa. Yaron
ya warke nan take. 19 Sai almajiran suka zo wurin Yesu a asirce suka ce, “Me ya
sa muka kasa fitar da shi?” 20 Yesu ya ce masu, “Saboda karancin bangaskiyarku.
Domin hakika, ina gaya maku, in kuna da bangaskiya ko da kamar kwayar mastad,
za ku ce wa wannan dutse, 'Matsa daga nan ka koma can,' zai kuwa matsa kuma ba
abin da zai gagare ku. 21 [Irin wannan aljanin bashi fita sai tare da addu'a da azumi].
22 Suna zaune a Galili, Yesu ya ce wa almajiransa, “Za a bada Dan Mutum ga hannun
mutane. 23 Kuma za su kashe shi, a rana ta uku zai tashi.” Sai almajiransa suka yi
bakin ciki kwarai. 24 Da suka iso Kafarnahum, mutane masu karbar haraji na rabin
shekel suka zo wurin Bitrus suka ce, “Malaminku na ba da rabin shekel na haraji?”
25 Sai ya ce, “I.” Amma da Bitrus ya shiga cikin gida, Yesu ya fara magana da shi yace,
“Menene tunaninka Saminu? Sarakunan duniya, daga wurin wa suke karbar haraji
ko kudin fito? Daga talakawansu ko daga wurin baki?” 26 Sai Bitrus ya ce, “Daga
wurin baki,” Yesu ya ce masa, “Wato an dauke wa talakawansu biya kenan. 27 Amma
don kada mu sa masu karbar harajin su yi zunubi, ka je teku, ka jefa kugiya, ka cire
kifin da ya fara zuwa. Idan ka bude bakinsa, za ka sami shekel. Ka dauke shi ka ba
masu karbar harajin nawa da naka.

18

1 Daidai wannan lokacin, almajiran suka zo wurin Yesu suka ce, ''Wanene mafi
girma a mulkin sama?'' 2 Sai Yesu ya kira karamin yaro gunsa, ya sa shi a tsakaninsu,
3 ya ce, ''Hakika ina gaya maku, idan baku juya kun zama kamar kananan yara ba,
babu yadda zaku shiga mulkin sama. 4 Saboda haka, duk wanda ya kaskantar da
kansa kamar karamin yaron nan, shi ne mafi girma a mulkin sama. 5 Duk wanda
ya karbi karamin yaro a suna na, ya karbe ni. 6 Amma duk wanda ya sa daya daga
cikin 'yan yaran nan da suka gaskanta da ni zunubi, gwamma a rataya dutsen nika
a wuyansa a jefa shi cikin zurfin teku. 7 Kaiton duniya saboda lokacin tuntube!
Lallai ne wadannan lokuta su zo, amma kaiton mutumin da ta wurinsa ne wadannan
lokutan za su zo! 8 Idan hannunka ko kafarka ce za ta sa ka tuntube, ka yanke ta,
ka yar daga gare ka. Zai fi maka kyau ka shiga rai da nakasa ko gurguntaka, da a
jefa ka cikin madawwamiyar wuta tare da hannayenka ko kafafunka. 9 Idan idonka
zai sa ka tuntube, ka kwakule shi, ka yar. Zai fi maka kyau ka shiga rai da ido daya,
da a jefa ka cikin madawwamiyar wuta da idanu biyu. 10 Ku kula fa kada ku rena
kananan nan. Domin koyaushe a sama, mala'ikunsu na duban fuskar Ubana da ke
sama. 11 [Dan Mutum ya zo ya ceci abinda ya bata]. 12 Menene tunaninku? Idan
mutum na da tumaki dari, sa'annan daya ta bata, ashe ba zai bar tassa'in da tara a
gefen tudu ya tafi neman wadda ta bata ba? 13 In ya same ta, hakika ina gaya maku,
farin cikinsa na samun dayan nan da ta bace, zai fi na tassa'in da taran nan da basu
bata ba. 14 Hakanan fa, ba nufin Ubanku dake sama ba ne da ya daga cikin wadannan
kananan ya hallaka. 15 Idan dan'uwanka yayi maka laifi, fada masa tsakaninku, kai
da shi kadai. Idan ya saurare ka, ka maido da dan'uwanka kenan. 16 Amma in ya ki
ya saurare ka, ka je da 'yan'uwa biyu ko uku su zama shaidu, don ta wurin shaidu
biyu ko uku ake tabbatar da kowacce kalma. 17 In kuma ya ki ya saurare su, ka kai
lamarin ga ikklisiya. Idan ya ki ya saurari ikklisiya, ka maishe shi ba'al'umme da
mai karbar haraji. 18 Hakika ina gaya maku, duk abin da kuka daure a duniya, a
daure yake a sama. Abin da kuka kwance kuma, a kwance yake a sama. 19 Kuma
ina gaya maku, idan mutum ku biyu zaku yarda akan duk abin da zaku roka, Ubana
wanda ke a sama zai yi maku shi. 20 Wurin da mutum biyu ko uku suka taru a cikin
sunana, zan kasance tare da su.'' 21 Bitrus ya zo ya ce wa Yesu, ''Ubangiji, sau nawa
ne dan'uwana zai yi mani laifi in gafarta masa? Har sai ya kai sau bakwai?'' 22 Yesu

ya amsa ya ce masa, ''Ban gaya maka sau bakwai ba, amma bakwai din ma har sau
saba'in. 23 Saboda haka, za a kwatanta mulkin sama da wani sarki da yake so ya
lisafta dukiyarsa dake a hannun barorinsa. 24 Da ya fara yin haka, sai aka kawo
masa daya daga cikin barorinsa da yake binsa talanti dubu goma. 25 Amma tunda
ba shi da abin biya, ubangidansa ya bada umurni a sayar da shi, tare da matarsa
da 'ya'yansa da duk mallakarsa, domin a biya. 26 Sai baran ya fadi kasa, ya rusuna
a gaban ubangidansa ya ce, "Maigida, kayi mani hakuri, zan biya duk abin da na
karba." 27 Don haka ubangidansa yayi juyayi, sai ya ce, ya yafe bashin, a saki baran.
28 Amma bayan an saki wannan baran, ya je ya sami wani baran kamar sa da yake bi
bashin dinari dari. Ya cafke shi, ya shake shi a wuya, ya ce, 'Ka biya bashin da nake
bin ka.' 29 Amma dan'uwansa bara ya roke shi ya ce, kayi mani hakuri, zan biya ka
duk abinda na karba.' 30 Amma baran nan na farko ya ki. A maimakon haka, ya sa
aka jefa dan'uwansa bara a kurkuku sai ya biya bashin nan. 31 Da sauran barori suka
ga abin da ya faru, suka damu kwarai. Sai suka je suka fada wa ubangidansu yadda
abin ya faru duka. 32 Sai ubangidansa ya kirawo shi, ya ce masa, ''Kai mugun bawa, na
gafarta maka bashin nan duka, domin ka roke ni. 33 Ashe, bai kamata kaima ka nuna
jinkai ga dan'uwanka bara kamar yadda na nuna maka jinkai ba?' 34 Ubangidansa
yayi fushi, ya danka shi ga masu azabtarwa, har sai ya gama biyan dukan bashin da
ake binsa. 35 Hakanan Ubana dake a sama zai yi maku, idan kowannenku bai gafarta
wa dan'uwansa daga zuciya ba.''

19

1 Sai ya zama sa'adda Yesu ya gama wadannan maganganu, sai ya bar Galili ya zo
kan iyakokin Yahudiya, ketaren kogin Urdun. 2 Taro mai yawa suka bi shi, ya kuma
warkar da su a wurin. 3 Farisawa suka zo wurinsa, suna gwada shi, suka ce masa, ''Ya
hallata bisa ga doka mutum ya saki matarsa don kowanne dalili?'' 4 Yesu ya amsa ya
ce, ''Baku karanta ba, cewa shi wanda ya yi su tun farko ya yi su miji da mace? 5 Shi
wanda ya yi su kuma ya ce, "Saboda wannan dalilin, mutum zai rabu da mahaifinsa
da mahaifiyarsa ya hade da matarsa, su biyun su zama jiki daya?" 6 Su ba biyu ba
ne kuma, amma jiki daya. Don haka, duk abin da Allah ya hada, kada wani ya raba.''
7 Sai suka ce masa, ''To me yasa Musa ya umarcemu mu bada takardar saki, mu kuma
kore ta?'' 8 Sai ya ce masu, ''Saboda taurin zuciyarku, shi yasa Musa ya yarda maku
ku saki matanku, amma da farko ba haka yake ba. 9 Ina gaya maku, duk wanda
ya saki matarsa in ba saboda zina ba, ya kuma auri wata, yana zina kenan. Wanda
kuma ya auri macen da aka saka, yana aikata zina.'' 10 Almajiran suka ce wa Yesu,
''Idan haka yake game da mutum da matarsa, ba kyau ayi aure ba.'' 11 Amma Yesu
yace masu, ''Ba kowa ne zai karbi wannan koyarwa ba, amma sai wadanda an yardar
masu su karbe ta. 12 Akwai wadanda aka haife su babanni. Akwai wadanda mutane
ne suka maida su babanni. Sa'annan akwai wadanda sun mayar da kansu babanni
saboda mulkin sama. Duk wanda zai iya karbar wannan koyarwa, ya karba.'' 13 Sai
aka kawo masa yara kanana don ya dibiya hannuwansa akansu, yayi masu addu'a,
amma almajiran suka kwabe su. 14 Amma Yesu ya ce masu, ''Ku bar yara kanana,
kada ku hana su zuwa wuri na, domin mulkin sama na irinsu ne.'' 15 Ya sa hannuwa
akan su, sa'annan ya bar wurin. 16 Sai wani mutum ya zo wurin Yesu, ya ce, ''Malam,
wanne ayyuka nagari ne zan yi domin in sami rai madawwami?'' 17 Yesu ya ce masa,
''Me yasa kake tambaya ta game da abin da ke nagari? Daya ne kawai ke nagari,
amma idan kana so ka shiga cikin rai, ka kiyaye dokokin.'' 18 Mutumin ya ce masa,
''Wadanne dokokin?'' Yesu ya ce masa, ''Kada kayi kisa, kada kayi zina, kada kayi
sata, kada kayi shaidar zur, 19 ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, kuma ka
kaunaci makwabcinka kamar kanka.'' 20 Saurayin nan ya ce masa, ''Ai na kiyaye duk

wadannan. Me nake bukata kuma?" 21 Yesu ya ce masa, "Idan kana so ka zama
cikakke, ka tafi ka sayar da mallakarka, ka kuma ba matalauta, zaka sami dukiya a
sama. Sa'annan ka zo ka biyo ni." 22 Amma da saurayin nan ya ji abin da Yesu ya fada,
ya koma da bakin ciki, domin shi mai arziki ne kwarai. 23 Yesu ya ce wa almajiransa,
"Hakika ina gaya maku, zai zama da wuya mai arziki ya shiga mulkin sama. 24 Ina
sake gaya maku, zai fi wa rakumi sauki ya shiga ta kafar allura, da mai arziki ya
shiga mulkin Allah." 25 Da almajiran sun ji haka, suka yi mamaki kwarai da gaske,
suka ce, "Wanene zai sami ceto?" 26 Yesu ya dube su, ya ce, "A wurin mutane wannan
ba zai yiwu ba, amma a wurin Allah, kome mai yiwuwa ne." 27 Sai Bitrus ya amsa ya
ce masa, "Duba, mun bar kome da kome mun bi ka. To me za mu samu?" 28 Yesu ya
ce masu, "Hakika ina gaya maku, ku da kuka bi ni, a sabuwar haihuwa, lokacin da
Dan Mutum ya zauna a kursiyin daukakarsa, ku ma zaku zauna a kursiyoyi goma sha
biyu, kuna shari'anta kabilu goma sha biyu na Isra'ila. 29 Duk wanda ya bar gidaje,
'yan'uwa maza, 'yan'uwa mata, mahaifi, mahaifiya, 'ya'ya, ko gonaki, saboda sunana,
zai sami ninkin su dari, ya kuma gaji rai madawwami. 30 Amma dayawa dake farko
yanzu, za su zama na karshe, dayawa dake karshe kuma, su zama na farko.

20

1 Gama mulkin sama yana kama da wani mai gona, wanda ya fita da asuba ya
nemi 'yan kwadago da za su yi aiki a gonarsa. 2 Bayan sun shirya kudin da zai
biya ma'aikata kimanin dinari daya a kowanne yini, sai ya aike su gonarsa suyi aiki.
3 Misalin sa'a ta uku sai ya sake fita, sai ya ga wasu ma'aikata suna tsaye a bakin
kasuwa, babu aiki. 4 Sai ya ce masu, 'Kuzo kuyi aiki a gonar, duk abinda ya wajaba,
zan ba ku,' Sai suka tafi su yi aikin. 5 Sai ya sake fita a sa'a ta shida ya kuma sake fita
a sa'a ta tara, ya sake yin hakan din. 6 Ya kuma sake yin haka a sa'a ta sha daya, da
ya fita sai ya ga wasu a tsaye da ba sa yin kome. Sai ya ce masu, 'Me yasa kuke tsaye
ba ku yin kome dukan yini?' 7 Sai suka ce masa, 'Ai babu wanda ya dauke mu aiki,
shi yasa.' Sai ya ce masu, 'ku ma, kuje cikin gonar. 8 Da yamma ta yi, sai mai gonar
ya ce wa manajansa, 'Ka kira ma'aikatan nan ka biya su hakkin su, amma ka fara
da wadanda suka zo a karshe, zuwa na farkon.' 9 Sa'adda wadanda suka fara aiki da
yamma suka zo, an biya su daidai yadda ake biya a yini. 10 Da wadanda suka fara
aiki tun safe suka zo, suna tsammani za a ba su fiye da wadanda sun zo daga baya,
amma aka ba kowannensu dinari daya. 11 Da suka karbi hakkinsu, suka yi gunaguni
game da mai gonar. 12 Suka ce, 'Wadannan da suka zo a karshe, sa'a guda ce kadai
suka yi aiki, amma ka ba su daidai da mu, mu da muka yi fama da aiki cikin zafin
rana.' 13 Amma mai gonar ya amsa wa daya daga cikin su, ya ce, 'Aboki na, ban yi
maku laifi ba. Ai mun shirya zan biya ku yadda ake biya a yini, ko ba haka ba? 14 Ku
karbi abin da ke na ku, ku tafi. Ganin dama ta ne, in ba wadannan da suka zo a
karshe daidai da ku. 15 Ashe, ba daidai bane a gare ni, in yi abin da na ga dama
da mallaka ta? Ko kishi ne kuke yi saboda kirki na?' 16 Haka yake, na karshe za su
zama na farko, na farko kuma su zama na karshe." [An kira dayawa, amma kadan
ne zababbu]. 17 Da Yesu zai tafi Urushalima, ya dauki sha-biyun nan a gefe, yayin da
suke tafiya, sai ya ce masu, 18 “Ku duba fa, zamu tafi Urushalima, kuma za a bada
Dan Mutum ga manyan firistoci da marubuta. Za su kuma yanke masa hukuncin
kisa, 19 za su kuma bada shi ga al'ummai don suyi masa ba'a, su bulale shi, su kuma
gicciye shi. Amma a rana ta uku, za a tada shi." 20 Sai uwar 'ya'yan Zabadi ta zo
wurin Yesu tare da 'ya'yanta. Ta rusuna a gabansa tana neman alfarma a wurinsa.
21 Yesu ya ce mata, Me kike so in yi maki?" Sai ta ce masa, "Ina so ka ba 'ya'yana
izinin zama a mulkinka, daya a hannun damanka, daya kuma a hannun hagunka.
22 Amma Yesu ya amsa, ya ce, "Baku san abin da kuke roko ba. Ko zaku iya sha daga

cikin kokon da zan sha bada dadewa ba?'' Sai suka ce masa, ''Zamu iya.'' 23 Sai ya
ce masu, ''In dai kokon nan da zan sha ne, lallai zaku sha. Amma, zama a hannun
dama na da kuma hannun hagu na, ba ni ne mai bayarwa ba, amma na wadanda
Uba na ya shirya domin su ne.'' 24 Sa'anda sauran almajirai goma suka ji haka, sun
yi bacin rai da 'yan'uwan nan biyu. 25 Amma Yesu ya kira su wurin sa, ya ce, ''Kuna
sane da cewa, sarakunan al'ummai suna gwada masu mulki, manyan-gari kuma na
nuna masu iko. 26 Ba zai kasance haka a tsakanin ku ba. A maimakon haka, duk
wanda ke da marmari ya zama da girma a tsakanin ku, ya zama baran ku. 27 Wanda
kuma ke da marmari ya zama na farko a cikin ku, ya zama baran ku. 28 Kamar dai
yadda Dan mutum bai zo don a bauta masa ba, amma yayi bauta, ya kuma bada
ransa fansa domin mutane dayawa.'' 29 Da suka fita daga Yariko, babban taro suka
bi shi. 30 Suka kuma ga makafi biyu zaune a bakin hanya. Da makafin suka ji cewa
Yesu ne ke wucewa, sai suka tada murya suna cewa, ''Ya Ubangiji, Dan Dauda, kayi
mana jinkai.'' 31 Amma jama'ar suka tsauta masu, suka ce suyi shiru. Duk da haka,
makafin suka kara tada murya fiye da na da, suka ce, ''Ya Ubangiji, Dan Dauda, kayi
mana jinkai.'' 32 Sai Yesu ya tsaya cik, ya sa aka kira su, sai ya ce masu, ''Me kuke so
in yi maku?'' 33 Sai suka ce masa, Ya Ubangiji, muna so mu sami ganin gari.'' 34 Sai
Yesu yayi juyayi a cikin sa, ya taba idanunsu. Nan da nan, suka sami ganin gari, suka
kuma bi shi.

21

1 Yayinda Yesu da almajiransa suka kusato Urushalima sai suka zo Betafaji wajen
dutsen zaitun, sai Yesu ya aiki almajiransa guda biyu, 2 yace masu, “Ku shiga kauyen
da yake gaban ku zaku iske wata jaka da aholaki tara da ita. Ku kwance su ku kawo
mani su. 3 Idan wani ya gaya maku wani abu game da haka, sai ku ce, 'Ubangiji ne
yake bukatarsu,' mutumin kuwa zai aiko ku da su nan da nan.” 4 Anyi wannan kuwa
domin a cika annabcin anabin. Yace, 5 “Ku cewa diyar Sihiyona, duba, ga sarkinki na
zuwa wurin ki, mai tawali'u ne, kuma akan jaki wanda aholaki ne.” 6 Sai almajiran
suka tafi suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su. 7 Suka kawo jakar da dan aholakin,
suka sa tufafinsu akai, Yesu kuwa ya zauna akan tufafin. 8 Yawancin jama'a kuwa
suka baza tufafinsu akan hanya, wasu kuma suka yanko ganye daga bishiyoyi suka
shimfida su a hanya. 9 Taron jama'a da suke gabansa da wadanda suke bayansa, suka
ta da murya suna cewa, “Hossana ga dan Dauda! mai albarka ne shi wanda ke zuwa
cikin sunan Ubangiji. Hossana ga Ubangiji!” 10 Sa'adda Yesu ya shiga Urushalima sai
doki ya cika birnin ana cewa, “Wanene wannan?” 11 Sai jama'a suka amsa, “Wannan
shine Yesu annabi, daga Nazaret ta Galili.” 12 Sai Yesu ya shiga haikalin. Ya kori
duk wadanda ke saye da sayarwa a cikin ikiilisiya. Ya birkice teburan masu canjin
kudi da kujerun masu sayar da tantabaru. 13 Ya ce masu, “A rubuce yake, 'Za a kira
gidana gidan addu'a,' amma kun mayar dashi kogon 'yan fashi.” 14 Sai makafi da
guragu suka zo wurin sa a haikalin, ya warkar da su. 15 Amma da manyan firistoci
da malaman attaura suka ga abubuwan banmamaki da yayi, kuma sa'adda suka ji
yara suna tada murya a cikin haikalin suna cewa, “Hossana ga dan Dauda,” sai suka
ji haushi. 16 Suka ce masa, kana jin abinda wadannan mutanen ke fadi?'' Yesu ya ce
masu, “I! Amma ba ku taba karantawa ba, 'daga bakin jarirai da masu shan mama
ka sa yabo'?” 17 Sai Yesu ya bar su, ya fice daga birnin zuwa Betaniya ya kwana a
wurin. 18 Washegari da safe yayin da yake komawa birnin, sai yaji yunwa. 19 Da
ya ga bishiyar baure a bakin hanya, sai yaje wurin amma bai sami kome ba sai dai
ganye. Sai ya ce mata, “Kada ki kara yin 'ya'ya har abada.” Sai nan take bishiyar
bauren ta bushe. 20 Da almajiran suka ga haka, sai suka yi mamaki suka ce, “Kaka
bishiyar bauren ta bushe nan da nan?” 21 Yesu ya amsa yace masu, “Hakika ina ce

maku, in dai kuna da bangaskiya ba ku yi shakka ba, ba abinda aka yi wa bauren
nan kadai za kuyi ba har ma za ku cewa tsaunin nan, “Ka ciru ka fada teku,' sai kuwa
haka ta kasance. 22 Kome kuka roka cikin addu'a, in dai kun gaskanta, za ku samu.”
23 Sa'adda Yesu ya shiga haikalin, sai manyan fristocin da shugabannin jama'a suka
zo suka same shi yayin da yake koyarwa, suka ce, “Da wane iko kake yin wadannan
abubuwa?” 24 Yesu ya amsa yace masu, “Ni ma zan yi maku tambaya daya. In
kun fada mani, ni ma zan fada maku ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa.
25 Daga ina baftismar Yahaya ta fito, daga sama ko kuma daga mutune?” Sai suka yi
shawara a tsakanin su, suka ce, “In munce, 'daga sama,' zai ce mana, 'don me bamu
gaskanta dashi ba?' 26 Amma in munce, ' daga mutune,' muna tsoron jama'a, saboda
sun san Yahaya annabi ne.” 27 Sai suka amsa ma Yesu suka ce, ''Bamu sani ba.” Shi
ma yace masu, “Nima bazan gaya maku ko da wane iko nake yin abubuwan nan ba.
28 Amma me kuke tunani? Wani mutum yana da 'ya'ya biyu. Ya je wurin na farkon
yace, 'Da, je ka kayi aiki yau a cikin gona.' 29 Yaron ya amsa yace, 'bazan yi ba,' amma
daga baya ya canza tunaninsa ya tafi. 30 Sai mutumin ya je wurin da na biyun ya fada
masa abu guda. Wannan dan ya amsa ya ce, 'zanje, baba,' amma bai je ba. 31 Wanene
a cikin 'ya'ya biyun nan yayi nufin ubansa?” Suka ce, “na farkon.” Yesu ya ce masu,
“Hakika ina gaya maku, masu karbar haraji da karuwai za su shiga mulkin Allah
kafin ku. 32 Gama Yahaya ya zo maku a hanyar adalci, amma ba ku gaskata da shi
ba, a yayinda masu karbar haraji da karuwai suka gaskata da shi. Ku kuwa, bayan
kun ga abin da ya faru, baku ma tuba daga baya ba don ku gaskata da shi. 33 Ku
saurari wani misalin. Anyi wani mutum, mai gona. Yayi shuka a gonar, ya shinge ta,
ya gina ramin matse inabi a cikin gonar, ya kuma gina wata hasumiyar tsaro, sai ya
bada hayar gonar ga wadansu manoma. Sai ya tafi wata kasa. 34 Da kakar inabi ta
yi, sai ya aiki wadansu bayi su karbo masa amfanin gonar. 35 Amma manoman suka
kama bayin, suka doddoki dayan, suka kashe dayan, suka jejjefe dayan da duwatsu.
36 Sai mai gonar ya sake aika wadansu bayinsa da suka fi na farko, amma manoman
suka yi masu kamar yadda suka yi wa sauran. 37 Bayan wannnan, sai mai gonar ya
aika da dansa wurin su yana cewa, 'za su yi wa dana biyayya.' 38 Amma da manoman
suka ga dan, sai suka ce a tsakanin su, 'wannan shine magajin. Kuzo, mu kashe shi
mu gaji gonar.' 39 Sai suka dauke shi, suka jefar da shi daga cikin gonar, suka kashe
shi. 40 To idan me gonar ya zo, me zai yiwa manoman? 41 Suka ce masa, “Zai hallaka
mugayen manoman nan ta hanya mai tsanani, zai kuma bada gonar haya ga wadansu
manoman, mutanen da za su biya, lokacin da inabin ya nuna.” 42 Yesu yace masu,
“Baku taba karantawa a nassi ba,'' 'Dutsen da magina suka ki ya zama dutse mafi
amfani. Wannan daga Ubangijine, kuma abin mamaki ne a idanunmu?' 43 Saboda
haka ina gaya maku, za a karbe mulkin Allah daga wurin ku a ba wata al'umma da
zata bada amfaninsa. 44 Duk wanda ya fadi akan dutsen nan zai ragargaje. Amma
duk wanda dutsen ya fadawa, zai nike.” 45 Da manyan firistocin da farisawan suka
ji wannan misalin, sai suka gane da su yake. 46 Da suka nemi kama shi, sai suka ji
tsoron taron, saboda mutanen sun dauke shi annabi.

22

1 Yesu ya sake yi masu magana da misalai, yace, 2 “Mulkin sama yana kama da
wani sarki wanda ya shirya wa dansa liyafar aure. 3 Ya aiki bayinsa su kira wadanda
aka gayyata su zo liyafar auren, amma suka ki zuwa. 4 Sai sarkin ya sake aiken
wasu bayin, yace, “Ku gaya wa wadanda aka gayyata, “Duba, na shirya liyafata. An
yanka bajimaina da kosassun 'yanmarukana, an gama shirya komai. Ku zo wurin
bikin auren.” 5 Amma mutanen ba su dauki sakon da mahimmanci ba kuma suka
yi tafiyarsu. Wani ga gonarsa, wani ga kasuwancinsa. 6 Sauran kuma suka kama

bayin sarkin, suka wulakanta su, suka kuma kashe su. [7] Amma sarkin ya ji haushi.
Ya aika sojojinsa, ku kashe masu kisan kan nan, ku kuma kone birnin su. [8] Sai ya ce
wa bayinsa, 'An gama shirya bikin, amma wadanda aka gayyata ba su cancanta ba.
[9] Saboda haka ku je bakin hanya ku gayyaci iyakar yawan mutanen da za ku samu
zuwa bukin auren.' [10] Bayin suka tafi hanya suka tattaro dukan mutanen da suka
samu, da masu kyau da marassa kyau. Zauren auren kuwa ya cika makil da baki.
[11] Amma da sarkin ya zo don ya ga bakin, sai ya ga wani wanda bai sa kayan aure
ba. [12] Sai sarkin ya ce masa, 'Aboki, ta yaya ka shigo nan ba tare da kayan aure ba?'
Mutumin kuwa ya rasa ta cewa. [13] Sai sarkin ya ce wa bayinsa, 'Ku daure mutumin
nan hannu da kafa, ku jefa shi cikin duhun, inda za ayi kuka da cizon hakora.'
[14] Gama mutane dayawa aka kira, amma kadan aka zaba."' [15] Sai Farisawan suka
tafi suka shirya makirci akan yadda zasu kama shi ta maganarsa. [16] Suka tura masa
almajiransu, da Hirudiyawa. Suka ce ma Yesu, "Mallam, mun san kai mai gaskiya ne,
kuma kana koyar da hanyar Ubangiji da gaskiya. Ba ka damu da ra'ayin kowa ba,
kuma ba ka nuna bambanci a tsakanin mutane. [17] To gaya mana, menene tunaninka?
Ya halarta a biya haraji ga Kaisar ko a'a?" [18] Amma Yesu ya gane muguntarsu yace,
"Don me kuke gwada ni, ku munafukai? [19] Ku nuna mani sulen harajin." Sai suka
kawo masa sulen. [20] Yesu yace masu, "Hoto da sunan wanene wadannan?" [21] Suka
ce masa, "Na Kaisar." Sai Yesu ya ce masu, "To ku ba Kaisar abubuwan dake na
Kaisar, Allah kuma abubuwan dake na Allah." [22] Da suka ji haka, suka yi mamaki.
Sai suka bar shi suka tafi. [23] A ran nan sai wadansu Sadukiyawa, wadanda suka
ce ba tashin matattu, suka zo wurinsa. Suka tambaye shi, [24] cewa, "Mallam, Musa
yace, 'Idan mutum ya mutu, bashi da 'ya'ya, dole dan'uwansa ya auri matarsa ya
kuwa haifawa dan'uwansa 'ya'ya. [25] Akwai wasu 'yan'uwa bakwai. Na farkon yayi
aure sai ya mutu. Da shike bai bar 'ya'ya ba. Ya bar wa dan'uwansa matarsa. [26] Sai
dan'uwansa na biyu shi ma yayi haka, haka kuma na ukun, har zuwa dan'uwan na
bakwai. [27] Bayan dukansu, sai matar ta mutu. [28] To a tashin matattu, matar wa zata
zama a cikin su bakwai din? Don duk sun aure ta." [29] Amma Yesu ya amsa yace masu,
"Kun bata, domin ba ku san litattafai ko ikon Allah ba. [30] Domin a tashin matattu
basu aure, ba kuma a bada su aure. Maimaikon haka, suna kama da mala'ikun sama.
[31] Amma game da tashin matattu, ba ku karanta abinda Allah ya fada maku ba, cewa,
[32] 'Nine Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku, da Allah na Yakubu'? Allah ba Allah na
matattu bane, amma na rayayyu." [33] Da taron suka ji haka, sai suka yi mamakin
koyarwarsa. [34] Amma da Farisawan suka ji cewa Yesu ya kure Sadukiyawa, sai
suka tattara kansu. [35] Daya daga cikinsu, masanin shari'a, yayi masa tambaya, yana
gwada shi- [36] "Mallam, wace doka ce mafi girma a cikin shari'a?" [37] Yesu yace masa,
"Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukkan zuciyarka, da dukkan ranka, da dukkan
hankalinka.' [38] Wannan itace babbar doka ta farko. [39] Doka ta biyu kuma kamar ta
take- 'Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.' [40] Akan wadannan dokoki ne dukkan
shari'a da annabawa suka rataya." [41] Yayin da Farisawa suke tattare wuri daya, Yesu
yayi masu tambaya. [42] Yace, "Me kuke tunani game da Almasihu? Shi dan wanene?"
Suka ce masa, ''Dan Dauda ne." [43] Yesu yace masu, "To ta yaya kuma Dauda cikin
Ruhu ya kira shi Ubangiji, yana cewa, [44] "Ubangiji ya cewa wa Ubangijina, zauna a
hannun damana, har sai na mai da makiyanka matakin sawayenka." [45] Idan Dauda
ya kira Almasihu 'Ubangiji,' ta yaya ya zama dan Dauda?" [46] Ba wanda ya iya bashi
amsa, ba kuma wanda ya kara yi masa tambayoyi tun daga wannan rana.

23

[1] Sai Yesu yayi wa taron da alamajiransa magana. [2] Ya ce, "Marubuta da Farisawa
suna zaune a mazaunin Musa. [3] Don haka, duk abinda suka umarceku kuyi, kuyi

wadannan abubuwa ku kuma kiyaye su. Amma kada kuyi koyi da ayyukansu, gama
suna fadar abubuwa amma kuma ba su aikata su. 4 I, sukan daura kaya masu nauyi,
masu wuyar dauka, daga nan su dauka su jibga wa mutane a kafada. Amma su kan
su baza su mika danyatsa ba su dauka. 5 Duk ayyukan su suna yi ne don mutane su
gani, suna dinka aljihunan nassinsu da fadi, suna fadada iyakokin rigunansu. 6 Su
na son mafifitan wuraren zama a gidan biki, da mafifitan wuraren zama a majami'u,
7 da kuma gaisuwar musamman a wuraren kasuwanci, a kuma rika ce da su 'mallam.'
8 Amma ba sai an kira ku 'mallam, ba' domin malami daya kuke da shi, ku duka kuwa
'yan'uwan juna ne. 9 Kada ku kira kowa 'Ubanku' a duniya, domin Uba daya ne ku ke
da shi, kuma yana sama. 10 Kada kuma a kira ku malamai, saboda malamin ku daya
ne, shi ne Almasihu. 11 Amma wanda yake babba a cikin ku zaya zama bawanku.
12 Duk wanda ya daukaka kansa za a kaskantar dashi. Duk wanda ya kaskantar da
kansa kuma za a daukaka shi. 13 Amma kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai!
Kun toshewa mutane kofar mulkin sama. Baku shiga ba, kuma ba ku bar wadanda
suke so su sami shiga ba. 14 kaiton ku marubuta da Farisawa, domin kuna hallaka
gwauraya - 15 Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai! Kuna tafiya ketaren
tekuna da kasashe domin samun almajiri daya tak, in kwa kun samu kukan mai da shi
biyunku danwuta. 16 Kaiton ku, makafin jagora, kuda kuke cewa, Kowa ya rantse da
Haikali, ba komai. Amma duk wanda ya rantse da zinariyar Haikalin, rantsuwarsa ta
daure shi.' 17 Ku wawayen makafi! wanene yafi girma, zinariyar ko kuwa Haikalin da
yake tsarkake zinariyar? 18 Kuma, 'Kowa ya rantse da bagadi, ba komai bane. Amma
duk wanda ya rantse da baikon da aka dora a kai, sai rantsuwarsa ta kama shi.' 19 Ku
makafi! Wanene yafi girma, baikon ko kuwa bagadin da yake kebe baikon ga Allah?
20 Saboda haka, duk wanda ya rantse da bagadi, ya rantse da shi da duk abinda ke
kansa. 21 Kuma duk wanda ya rantse da Haikali ya rantse dashi da kuma wanda yake
cikin sa. 22 Kuma duk wanda ya rantse da sama, ya rantse da kursiyin Allah da kuma
wanda yake zaune akai. 23 Kaiton ku Farisawa da marubuta, munafukai! Kukan
fitar da zakkar doddoya, da karkashi, da lamsur, amma kun yar da al'amuran attaura
mafi nauyi-, wato, hukunci, da jinkai da bangaskiya. Wadannan ne ya kamata kuyi,
ba tare da kunyi watsi da sauran ba. 24 Makafin jagora, ku kan burtsar da kwaro dan
mitsil, amma kukan hadiye rakumi! 25 Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai!
kuna wanke bayan moda da kwano, amma aciki cike suke da zalunci da keta. 26 Kai
makahon Bafarise! Sai ka fara tsarkake cikin modar da kwanon domin bayansu ma su
tsarkaka. 27 Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai! Kamar kaburburan da aka
shafa wa farar kasa kuke, masu kyaun gani daga waje, daga ciki kuwa sai kasusuwan
matattu da kazanta iri iri. 28 Haka nan kuke a idanun mutane ku adalai ne, amma a
ciki sai munafunci da mugun aiki. 29 Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai!
Ku kan gina kaburburan annabawa, kuna kuma kawata kaburburan adalai. 30 Kuna
cewa, 'Da muna nan a zamanin Ubanninmu, da bamu basu goyon baya ba wajen
zubar da jinin annabawa.' 31 Domin haka kun shaida kanku ku ne 'ya'yan masu
kisan annabawa. 32 Sai kuma kuka cika ma'aunin ubanninku! 33 macizai, Ku 'ya'yan
ganshekai, Yaya zaku tsere wa hukuncin Gidan wuta? 34 Saboda haka, duba, ina
aiko maku da annabawa, da masu hikima da marubuta. Za ku kashe wadansun su
kuma ku gicciye su. Zaku yiwa wasu bulala a majami'un ku, kuna bin su gari gari.
35 Sakamakon hakan alhakin jinin dukkan adalai da aka zubar a duniya ya komo a
kan ku, tun daga jinin Habila adali har ya zuwa na Zakariya dan Barakiya, wanda
kuka kashe a tsakanin Haikali da bagadi. 36 Hakika, Ina gaya maku, duk wannan
zai auko wa mutanen wannan zamani. 37 Urushalima, Urushalima, keda kika kashe
annabawa kika kuma jejjefi wadanda aka turo maki da duwatsu! Sau nawa ne naso
in tattaro ki kamar yadda kaza take tattara 'yan tsakinta cikin fukafukanta, amma kin

ki. 38 Ga shi an bar maku gidan ku a yashe! 39 Ina dai gaya maku, ba za ku kara gani
na ba, sai ran da kuka ce, 'Albarka ta tabbata ga mai zuwa cikin sunan Ubangiji.”'

24

1 Yesu ya fita daga cikin haikalin ya kama hanyar sa. Almajiran sa suka zo suna
nuna masa ginin haikali. 2 Amma ya amsa masu yace, “kun ga dukkan wadannan
abubuwan? Ina gaya maku gaskiya, ba ko dutse daya da za'a bari akan dan'uwansa
wanda ba za'a rushe shi ba.” 3 Yayin da ya zauna a kan dutsen zaitun, almajiran
sa suka zo wurin sa a boye suka ce, “me zai zama alamar zuwanka da kuma na
karshen duniya?” 4 Yesu ya amsa yace dasu, “Ku kula kada wani yasa ku kauce.”
5 Gama da yawa za su zo da sunana. Za su ce, “ni ne almasihu,” kuma za su sa da
yawa su kauce. 6 Za ku ji labarin yake-yake da kuma shelar yake-yake. Ku kula kar
ku tsorata, domin dole abubuwan nan su faru; amma karshen dai tukunna. 7 Gama
al'umma zata tayarwa al'umma, kuma mulki zai tayarwa mulki. Za'a yi yunwa da
girgizar kasa a wurare dabam dabam. 8 Amma dukkan wadannan farkon ciwon
haihuwa ne kawai. 9 Bayan haka za'a bada ku ga tsanani a kuma kashe ku. Dukkan
al'ummai za su tsane ku saboda sunana. 10 Daga nan da yawa za su yi tuntube,
kuma su ci amanar juna, su kuma tsani juna. 11 Annabawan karya da yawa za su
taso kuma susa da yawa su kauce. 12 Domin mugunta zata ribambanya, kaunar
masu yawa zata yi sanyi. 13 Amma duk wanda ya jure har karshe, zai sami ceto.
14 Za'a yi wa'azin wannan bisharar mulkin a dukkan duniya don ya zama shaida akan
dukkan al'ummai. Daganan karshen zai zo. 15 Don haka, idan kun ga abin kyama mai
lalatarwa, wanda Annabi Daniyel ya yi maganar sa, Ya tsaya a wuri mai tsarki (bari
mai karatu ya fahimta), 16 bari wadanda ke yahudiya su gudu zuwa kan duwatsu,
17 Bari wanda yake kan bene kada ya sauko don daukar wani abu a cikin gidansa,
18 kuma wanda yake gona kar ya dawo gida domin daukar babbar rigarsa. 19 Amma
kaito ga wadanda suke dauke da yaro, ko masu shayarwa a wannan kwanakin! 20 Ku
yi addu'a kada gudun ku ya zama lokacin hunturu, ko ranan asabaci. 21 Domin za'ayi
tsanani mai girma, wanda ba'a taba yin irin shi ba, tun farkon duniya har ya zuwa
yau, a'a ba za ayi irin shi ba kuma. 22 In ba don an rage kwanakin ba, da ba mahalukin
da zai tsira. Amma albarkacin zababbun, za a rage kwanakin. 23 Sa'annan idan wani
yace maku, duba, “ga Almasihu a nan!” ko, “ga Almasihu a can!” kar ku gaskata.
24 Gama annabawan karya da almasihan karya za su zo suna nuna alamu da al'ajibai,
don su yaudari masu yawa zuwa ga bata, in ya yiwuma har da zababbun. 25 Kun
gani, na gaya maku kafin lokacin ya zo. 26 Saboda haka, idan suka ce maku, “ga shi
a jeji,” kar ku je jejin. Ko, “ga shi a can cikin kuryar daki,” kar ku gaskata. 27 Yadda
walkiya ke haskakawa daga gabas zuwa yamma, haka nan zuwan Dan mutum zai
zama. 28 Duk inda mushe yake, nan ungulai suke taruwa. 29 Amma nan da nan bayan
kwanakin tsananin nan, rana za ta duhunta, wata kuma ba zai ba da haskensa ba,
taurari kuma za su fado daga sama, ikokin sammai za su girgiza. 30 Sa'annan alamar
Dan Mutum za ta bayyana a sararin sama, kuma dukkan kabilun duniya za su yi
bakin ciki. Za su ga Dan Mutun na zuwa a gajimarai da iko da daukaka mai girma.
31 Zai aiki mala'ikunsa, da karar kaho mai karfi, kuma za su tattara dukkan zababbu
daga dukkan kusurwoyi hudu, daga karshen sararin sama har zuwa wani karshen.
32 Kuyi koyi da itacen baure. Da zaran reshen sa ya yi toho ya fara bada ganye, za
ku sani bazara ta kusa. 33 Haka kuma, idan kun ga dukkan wadannan abubuwa, ya
kamata ku sani, Ya yi kusa, ya na bakin kofa. 34 Ina gaya maku gaskiya, wannan
zamanin ba zai wuce ba, sai dukkan wadannan abubuwan sun faru. 35 Sama da kasa
za su shude, amma kalmomina ba za su shude ba. 36 Amma game da ranan nan ko
sa'a ba wanda ya sani, ko mala'ikun sama, ko Dan, sai Uban kadai. 37 Kamar yadda

kwanakin Nuhu suke, haka zai zama game da zuwan Dan Mutum. 38 A wadannan
kwankin kafin zuwan ruwan tsufana suna ci suna sha, suna aure suna aurarwa har
ranar da Nuhu ya shiga jirgin, 39 ba su san kome ba har ruwan ya zo ya cinye su_
haka ma zuwan Dan Mutun zai zama. 40 Sa'annan mutane biyu zasu kasance a gona
za a dauke daya, a bar daya a baya. 41 Mata biyu na nika a manika za a dauke
daya, za a bar dayar. 42 Don haka sai ku yi zaman tsaro, domin baku san ranar da
Ubangijinku zai zo ba. 43 Amma ku san wannan, idan maigida ya san lokacin da
barawo zai zo, zai zauna a shirye ba zai bar gidan sa har a balle a shiga ba. 44 Don
haka sai ku shirya, domin Dan Mutum zai zo a sa'ar da ba ku yi zato ba. 45 To wanene
amintaccen bawannan mai hikima, wanda maigidan sa ya sa ya kula mar da gida,
domin ya ba su abinci a kan lokaci? 46 Mai albarka ne bawan, da mai gidan zai same
shi a kan aikin sa a lokacin da ya dawo. 47 Ina gaya maku gaskiya mai gidan zai dora
shi a kan dukkan a binda yake da shi. 48 Amma idan mugun bawa ya ce a zuciyarsa,
“maigida na ya yi jinkiri,” 49 sai ya fara dukan sauran barorin, ya yi ta ci da sha tare
da mashaya, 50 uban gidan bawan zai dawo a ranar da bawan bai zata ba, a lokacin
da bai sani ba. 51 Uban gidansa zai datsa shi biyu, karshen sa zai zama daidai da na
munafukai, za a sashi inda a ke kuka da cizon hakora.

25

1 Sa'annan mulkin sama zai zama kamar budurwai goma da suka dauki fitilunsu
domin su taryi ango. 2 Biyar daga cikin su masu hikima ne biyar kuma wawaye.
3 Sa'adda wawayen budurwai suka dauki fitilunsu, ba su dauki karin mai ba. 4 Amma
budurwai masu hikimar suka dauki gorar mai tare da fitilunsu. 5 To da angon ya
makara, dukkan su sai suka fara gyangyadi sai barci ya dauke su. 6 Amma da tsakkar
dare sai aka yi shela, 'Ga ango ya iso! Ku fito taryensa. 7 Sai dukka budurwan
nan suka tashi suka gyaggyara fitilunsu. 8 Wawayen su ka ce da masu hikimar, 'Ku
sammana kadan daga manku gama fitilunmu su na mutuwa.' 9 “Amma masu hikimar
suka ce 'Tun da man ba zai ishe mu tare da ku ba, sai ku je gun ma su sayarwa ku
sayo wa kanku. 10 Sa'adda suka tafi sayan man, sai angon ya shigo, kuma wadanda
suke a shirye su ka shiga tare da shi bukin auren, sai aka rufe kofar. 11 Bayan dan
lokaci kadan sauran budurwan suka dawo suna cewa, 'Mai gida, mai gida, bude mana
kofar.' 12 Amma ya amsa ya ce, 'A gaskiya ina gaya maku, ni ban san ku ba.' 13 Don
haka sai ku lura, don baku san rana ko sa'a ba. 14 Domin yana kama da wani mutum
da zai tafi wata kasa. Ya kira barorinsa ya ba su dukiyar sa. 15 Ga wani ya ba shi
talanti biyar, ga wani ya ba shi biyu, ga wani kuma ya ba shi talanti daya. kowa
an bashi gwargwadon iyawarsa, sai wannan mutum ya yi tafiyar sa 16 nan da nan
sai wanda ya karbi talanti biyar ya sa nasa a jari, ya sami ribar wasu talanti biyar.
17 Haka ma wanda ya karbi talanti biyu ya sami ribar wasu biyu. 18 Amma bawan
da ya karbi talanti dayan ya yi tafiyar sa, ya haka rami, ya binne kudin mai gidansa.
19 To bayan tsawon lokaci sai ubangidan barorin nan ya dawo, domin yayi lissafin
kudinsu. 20 Bawan da ya karbi talanti biyar, ya kawo nasa da ribar wasu biyar. Yace,
'Maigida, ka bani talanti biyar, gashi na samo ribar karin talanti biyar.' 21 Maigidansa
yace masa, 'Madalla, bawa na gari mai aminci! Ka yi aminci akan abu kadan. Zan
sa ka akan abubuwa masu yawa. Ka shiga cikin farincikin maigidanka.' 22 Bawan
da ya karbi talanti biyun, ya zo yace, 'Maigida, ka ba ni talanti biyu. Gashi kuwa
na sami karin ribar wasu biyun.' 23 Ubangidansa yace masa, 'Madalla, kai bawa na
gari mai aminci! Ka yi aminci akan abubuwa kadan. Zan saka akan abubuwa masu
yawa. Ka shiga cikin farincikin maigidanka.' 24 Sai bawan da ya karbi talanti daya
ya zo yace, 'Maigida, na san kai mai tsanani ne. Kana girbi inda baka yi shuka ba,
kuma kana tattarawa inda ba ka watsa ba. 25 Na ji tsoro, don haka sai na je na boye

talantinka a rami. Duba, ga abinda yake naka.' [26] Amma ubangidansa ya amsa yace,
kai mugu malalacin bawa, ka san cewa ni mai girbi ne inda ban shuka ba kuma ina
tattarawa inda ban zuba ba. [27] To da ba sai ka kai kudina a banki ba, da bayan na
dawo da sai in karbi abina da riba. [28] Saboda haka ku kwace talantin daga gare shi ku
baiwa mai talanti goman nan. [29] Gama ga wanda yake da shi za'a kara masa har ma
a yalwace za'a kara bashi. Amma ga wanda bashi da komai abinda ke nasa ma za'a
kwace. [30] Ku jefa wannan mugun bawan marar amfani, cikin duhu mai zurfi, inda
ake kuka da cizon hakora.' [31] Sa'adda Dan mutum zai zo cikin daukakarsa da dukan
Mala'iku tare da shi, sa'annan zai zauna kursiyinsa na daukaka. [32] A gabansa za'a
tattara dukkan al'ummai, zai rarraba mutanen daya'daya, kamar yadda makiyayi
yake rarraba tumaki daga awaki. [33] Zai sa tumakin a hannunsa na dama, amma
awakin a hannunsa na hagu. [34] Sa'annan sarkin zai ce wa na hannun damarsa, 'Ku
zo ku da Ubana ya albarkata, ku gaji mulkin da aka shirya maku kafin a kafa duniya.
[35] Gama na ji yunwa kuka bani abinci; Na ji kishi kuka bani ruwa; Na yi bakunci
kun bani masauki; [36] Na yi huntanci kuka tufasar dani; Na yi ciwo kuka kula dani;
Ina kurkuku kuka ziyarceni.' [37] Sa'annan masu adalcin za su amsa su ce, 'Ubangiji,
yaushe muka ganka kana jin yunwa muka baka abinci? Ko kana jin kishi muka baka
ruwan sha? [38] Kuma yaushe muka ganka kana bakunci har muka baka masauki? Ko
kuma kana huntanci da muka tufatar da kai? [39] Yaushe kuma muka ganka kana ciwo
ko a kurkuku har muka ziyarce ka?' [40] Sa'annan Sarkin zai amsa masu yace, 'Hakika
Ina gaya maku, duk abinda kuka yi wa daya mafi kakanta daga cikin 'yan'uwana
a nan ni kuka yi wa.' [41] Sa'annan zai cewa wadanda suke hannunsa na hagu, 'Ku
rabu da ni, ku la'anannu, ku tafi cikin wutar jahannama da aka shirya wa Shaidan
da aljannunsa, [42] domin ina jin yunwa baku bani abinci ba; ina jin kishi ba ku bani
ruwa ba; [43] Ina bakunci amma baku bani masauki ba; ina huntanci, baku tufasar
da ni ba; ina ciwo kuma ina kurkuku, baku kula da ni ba.' [44] Sa'annan suma zasu
amsa su ce, 'Ubangiji, yaushe muka ganka kana jin yunwa, ko kishin ruwa, ko kana
bakunci, ko kana huntanci, ko ciwo, kuma a kurkuku, da bamu yi maka hidima ba?'
[45] Sa'annan zai amsa ya ce masu, 'Ina gaya maku hakika abin da baku iya yiwa mafi
karanta daga cikin wadannan ba, ba ku yi mani ba.' [46] Wadannan kuwa zasu tafi
cikin madawwamiyar azaba amma adalai zuwa rai madawwami."

26

[1] Yayin da Yesu ya gama fadi masu wadannan maganganu, sai ya cewa almajiransa,
[2] "Kun sani sauran kwana biyu idin ketarewa ya zo, kuma za'a bada Dan mutum
domin a gicciye shi. [3] Sa'annan manyan firistoci da dattawan jama'a suka taru a
fadar babban firist, mai suna Kayafa. [4] Suka shirya yadda zasu kama Yesu a boye
su kuma kashe shi. [5] Amma suna cewa, "Ba a lokacin idin ba, domin kada tarzoma
ta tashi daga cikin mutane." [6] Sa'adda Yesu yake Baita'anya a gidan Saminu Kuturu,
[7] daidai lokacin da ya zauna a gefen teburin cin abinci, sai wata mata ta shigo da
kwalbar mai, mai tsada, ta zuba wa Yesu a kansa. [8] Amma da almajiransa suka ga
haka, sai suka ji haushi suka ce, "Ina dalilin yin irin wannan asara? [9] Ai da an sayar
da wannan mai da kudi mai yawa a rabawa talakawa." [10] Amma da yake Yesu ya
san tunaninsu, sai yace masu, "Don me kuke damun matar nan? Ta yi abu mai kyau
domina. [11] Kuna da talakawa tare da ku koyaushe, amma ni ba zan kasance da ku
ba koyaushe. [12] Don a sa'adda ta zuba man nan a jikina, ta yi haka ne don jana'iza
ta. [13] Hakika Ina gaya maku, duk inda za ayi wannan bishara a dukan duniya, abin
da matar nan tayi za'a rika ambatar da shi don tunawa da ita." [14] Sai daya daga
cikin sha biyun, mai suna Yahuza Iskariyoti, ya tafi wurin manyan firistocin, [15] yace,
''Me kuke da niyyar bani idan na mika maku shi?" Suka auna masa azurfa talatin.

16 Daga wannan lokacin yayi ta neman zarafi da zai bada shi a wurinsu. 17 To a rana
ta fari na idin ketarewa almajiran suka zo wurin Yesu suka ce, ''Ina kake so mu shirya
maka da zaka ci abincin idin ketarewa?" 18 Yace, "Ku shiga cikin birnin zaku sami
wani mutum sai kuce masa, 'Mallam yace, "lokaci na ya kusa. Zan ci idin ketarewa
a gidanka, da almajiraina."'' 19 Almajiran suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su,
suka shirya abincin idin ketarewar. 20 Da yamma ta yi, sai ya zauna domin ya ci tare
da almajiransa goma sha biyu. 21 Sa'adda suke ci, yace, "Hakika ina gaya maku, daya
daga cikin ku zai bada ni." 22 Suka yi bakin ciki, suka fara tambayarsa daya bayan
daya, ''Na tabbata ba ni bane ko, Ubangiji?" 23 Sai ya amsa, "Wanda ke sa hannu
tare da ni cikin kwano daya shi ne zai bada ni. 24 Dan mutum zai tafi, kamar yadda
aka rubuta akan sa. Amma kaiton mutumin da ta wurin sa za'a bada Dan mutum!
Gwamma da ba'a haifi mutumin nan ba." 25 Yahuza da zai bada shi yace, "Mallam
ko ni ne?" Yace masa, "Ka fada da kanka." 26 Yayin da suke ci, sai Yesu ya dauki
gurasa, ya sa albarka, ya karya. Ya ba almajiran yace, "Ku karba, ku ci, wannan jiki
nane." 27 Sai ya dauki kokon yayi godiya, Ya ba su yace, "Ku sha, dukanku. 28 "Gama
wannan jinina ne na alkawari wanda aka zubar domin gafarar zunuban mutane da
yawa. 29 Amma ina gaya maku, ba zan kara shan ruwan inabin nan ba, sai ranar da
zan sha shi sabo tare da ku a cikin mulkin Ubana." 30 Da suka raira waka, sai suka ka
tafi dutsen zaitun. 31 Sai Yesu yace masu, "Dukan ku zaku yi tuntube a wannan dare
sabili da ni, gama a rubuce yake, ''Zan bugi makiyayin, garken tumakin kuma za su
watse.' 32 Amma bayan an tashe ni, zan riga ku zuwa Galili." 33 Amma Bitrus yace
masa, "Ko dama duka zasu fadi sabili da kai, ni kam bazan fadi ba." 34 Yesu yace
masa, ''Hakika ina gaya maka, a wannan daren kafin carar zakara, za ka yi musun
sani na sau uku." 35 Bitrus yace masa, koda zan mutu tare da kai, bazan yi musunka
ba." Sai sauran almajiran suma suka fadi haka. 36 Sa'anna Yesu ya tafi tare da su,
wurin da ake kira Getsaimani sai yace wa almajiransa, ''Ku zauna a nan ni kuma zan
je gaba in yi addu'a." 37 Ya dauki Bitrus da kuma 'ya'ya biyu na Zabadi tare da shi, sai
ya fara damuwa da juyayi. 38 Sai yace masu, "Raina na cikin damuwa sosai har ga
mutuwa. Ku kasance anan kuna tsaro tare da ni." 39 Ya dan taka zuwa gaba kadan,
sai ya fadi a fuskarsa, yayi addu'a. Yace, "Ya Ubana, in zai yiwu, bari kokon nan ya
wuce ni. Duk da haka, ba nufina za'a bi ba, amma naka nufin." 40 Ya koma wurin
almajiran ya same su suna barci, sai ya cewa Bitrus, "Kai, ba zaku yi tsaro tare da ni
ba koda sa'a daya? 41 Ku yi tsaro kuma, kuyi addu'a domin kada ku fada cikin jaraba.
Ruhu dai ya yarda amma, jiki ba karfi." 42 Sai ya koma karo na biyu yayi addu'a,
Yace, "Ya Ubana, in wannan kokon ba zai wuce ba sai na sha shi, bari nufinka ya
kasance." 43 Ya sake dawowa, ya same su suna barci, domin idanunsu sun yi nauyi.
44 Sai ya sake barinsu ya tafi. Ya koma karo na uku yana addu'a yana fadin kalmomi
iri daya. 45 Sai Yesu ya koma wurin almajiran yace masu, "Har yanzu barci kuke
kuna hutawa? Duba, lokaci ya kusato, kuma an bada Dan mutum ga hannun masu
zunubi. 46 Ku tashi mu tafi. Duba, wanda zai badani ya kusato." 47 Sa'adda yana cikin
magana Yahuza, daya daga cikin sha biyun, ya zo. Babban taro ya zo tare da shi daga
wurin manyan firistoci da dattawan jama'a. Suna rike da takubba da kulake. 48 To
mutumin da zai bada Yesu ya rigaya ya basu alama, cewa, ''Duk wanda na sumbata,
shine. Ku kama shi.'' 49 Nan da nan ya kaiga Yesu ya ce, "Gaisuwa, Mallam!" sai
ya sumbace shi. 50 Yesu kuwa yace masa, "Aboki, kayi abin da ya kawo ka." Sai
suka iso suka sa hannuwansu kan Yesu suka kama shi. 51 Nan take, daya daga cikin
wadanda suke tare da Yesu ya mika hannunsa, ya zare takobinsa, ya sare wa bawan
babban firist din kunne. 52 Sai Yesu yace, masa, "Ka maida takobinka cikin kubensa,
domin duk wadanda suka dauki takobi su ma ta wurin takobi za su hallaka. 53 Ko
kana tunanin ba zan iya kiran Ubana ba, ya kuma aiko da rundunar Mala'iku fiye

da goma sha biyu? 54 Amma to tayaya za'a cika nassi, cewa dole wannan ya faru?''
55 A wannan lokacin Yesu yace wa taron, “Kun zo da takubba da kulake ku kama ni
kamar dan fashi? Ina zaune kowace rana a haikali ina koyarwa, amma baku kama
ni ba. 56 Amma duk wannan ya faru ne don a cika abinda annabawa suka rubuta.”
Bayan haka sai dukkan almajiran suka bar shi suka gudu. 57 Wadanda suka kama
Yesu, suka kai shi wurin Kayafa babban firist, inda marubuta da duttawan jama'a
suka taru. 58 Amma Bitrus ya bi shi daga nesa, har zuwa farfajiyar babban firist
din. Ya shiga ya zauna da masu tsaro domin ya ga abinda zai faru. 59 A wannan
lokaci manyan firistoci da duk 'yan majalisar suka fara neman shaidar karya akan
Yesu, domin su samu su kashe shi. 60 Amma ba su samu ko daya ba, ko dayake an
samu shaidun karya dayawa da suka gabata. Amma daga baya sai wasu su biyu suka
fito 61 sukace ''Wannan mutum yace zan iya rushe haikalin Allah, in kuma gina shi
cikin kwana uku.''' 62 Babban Firist din ya tashi tsaye yace masa, “Ba zaka ce komai
ba? Wace irin shaida ce ake yi akanka?” 63 Amma Yesu yayi shiru. Babban Firist ya
ce, “Na umarce ka da sunan Allah mai rai, ka gaya mana ko kai Almasihu ne, Dan
Allah.'' 64 Yesu ya amsa masa, “ Ka fada da bakin ka. Amma ina gaya maka, daga
yanzu zaka ga Dan mutun na zaune a hannun dama na iko, ya na zuwa akan gizagizai
na sama.” 65 Sai babban firist din ya yayyaga rigarsa, yana cewa, “Yayi sabo! don me
ku ke neman wata shaida kuma? Duba, yanzu kun ji sabon. 66 Menene tunaninku?”
Suka amsa sukace, “Ya cancanci mutuwa.” 67 Sai suka tofa masa yawu a fuska, suka
kuma yi masa duka, suka kuma mammare shi da tafin hannuwansu, 68 sukace, ''Ka yi
mana anabci, kai Almasihu. Wanene wanda ya dokeka. 69 To Bitrus kuwa na zaune a
farfajiyar, sai wata yarinya baiwa ta zo wurinsa tana cewa, “Kaima kana tare da Yesu
na Galili.” 70 Amma ya yi musun haka a gaban su duka, yace, “Ban ma san abinda
kike magana akai ba.” 71 Da ya fita zuwa bakin kofa, nan ma wata yarinyar baiwa
ta gan shi tace wa wadanda suke wurin, “Wannan mutumin ma yana tare da Yesu
Banazare.” 72 Sai yayi musun haka kuma, har da rantsuwa, yace, “Ban san mutumin
nan ba.” 73 Bayan dan lokaci kadan wadanda suke a tsaye suka zo wurin Bitrus suka
ce masa, “Hakika kai daya daga cikin su ne, gama harshen ka ya tonaka.” 74 Sai ya
fara rantsuwa irin ta la'ana, yana cewa, ''Ban san wannan mutumin ba,” nan da nan
zakara yayi cara. 75 Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya fada, “Kafin carar zakara
zaka yi musun sani na sau uku.” Sai ya fita waje yayi kuka mai zafi.''

27

1 Da gari ya waye, duk manyan firistoci da dattawan jama'a suka shirya yadda zasu
kulla makirci domin su kashe shi. 2 Suka daure shi, suka mika shi ga gwamna Bilatus.
3 Sa'adda Yahuza, wanda ya bashe shi, ya ga an zartarwa Yesu hukuncin kisa, ya nemi
tuba ya kuma mayar da azurfar talatin ga manyan firistocin da dattawan, 4 yace, “Na
yi zunubi ta wurin cin amanar mara laifi.” Amma sukace, “Ina ruwan mu? Ka ji da
shi da kanka?” 5 Sai ya jefar da kwandalolin azurfar a kasa cikin haikalin ya kuma
bar su, ya tafi ya rataye kansa. 6 Sai babban firist ya dauki kwandalolin azurfar
ya ce, “Ba daidai bane bisa ga shari'a musa wannan cikin ma'aji, saboda kudin jini
ne.” 7 Sai suka tattauna al'amarin a tsakanin su, kudin kuma suka sayi filin maginin
tukwane domin makabatar baki. 8 Dalilin wannan ne ake kiran wurin, “Filin jini”
har yau. 9 Sai abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya cika, cewa, “Suka dauki
tsabar azurfa talatin na farashin da mutanen Isra'ila suka sa a kansa, 10 suka bayar
domin sayen filin mai tukwane, kamar yadda Ubangiji ya umarce ni.” 11 Sai Yesu ya
tsaya a gaban gwamna, gwamna ya kuma tambaye shi, “Kai sarkin Yahudawa ne?”
Yesu ya amsa, “Haka ka fada.” 12 Amma da manyan firistocin da dattawan suka zarge
shi, bai ce komai ba. 13 Sai Bilatus yace masa, “Baka ji dukan zarge-zargen da ake

yi maka ba?” 14 Amma bai ce masa ko kalma guda ba, sai gwamna yayi matukar
mamaki. 15 To lokacin bikin idi, al'adar gwamna ne ya saki mutum guda wanda
jama'a suka zaba. 16 A wannan lokacin suna da wani sanannen dan kurkuku mai
suna Barabbas. 17 To da suka tattaru, sai Bilatus yace masu, “Wa kuke so a sakar
maku? Barabbas, ko Yesu wanda ake kira Almasihu?” 18 Saboda ya san sun kawo
shi ne domin kishi. 19 Da yake zaune a kujerar shari'a, matarsa ta aika masa cewa,
“Ka fita sha'anin mutumin nan marar laifi. Saboda na sha wahala sosai a yau cikin
mafarki saboda shi.” 20 A lokacin nan manyan firistoci da dattawa suka rinjayi ra'ayin
jama'a suce a sakar masu da Barabbas, a kashe Yesu. 21 Sai gwamna ya tambayesu,
“Wa kuke so a sakar maku?” Sukace, “Barabbas.” 22 Bilatus yace masu, “Me zan yi
da Yesu wanda ake kira Almasihu?” Sai duka suka amsa, “A gicciye shi.” 23 Sai yace,
“Don me, wane laifi ya aikata?” Amma suka amsa da babbar murya, “A gicciye shi”
24 Amma da Bilatus ya ga ba zai iya komai ba don hargitsi zai iya barkewa, ya dauki
ruwa ya wanke hannuwansa a gaban jama'a, yace, “Ba ni da laifi ga jinin mutumin
nan marar laifi. Ku yi abin da kuka ga dama.” 25 Duka mutanen sukace, “Bari jininsa
ya kasance a kan mu da 'ya'yan mu.” 26 Sai ya sakar masu da Barabbas amma yayi
wa Yesu bulala ya mika shi garesu domin su gicciye shi. 27 Sai sojojin gwamna suka
dauki Yesu zuwa farfajiya suka kuma tara dukan rundunar sojoji. 28 Suka yi masa
tumbur sa'annan suka sa masa jar alkyabba. 29 Sai suka yi masa rawanin kaya suka
sa a kansa, suka kuma bashi sanda a hannunsa na dama. Suka rusuna a gabansa
suna masa ba'a, suna cewa, “Ranka ya dade, Sarkin Yahudawa!” 30 Suka kuma tofa
masa yawu, suka kwace sandar suka buga masa a ka. 31 Bayan sun gama masa ba'a,
suka cire masa alkyabbar suka sa masa kayansa, suka jagorance shi zuwa wurin da
za a gicciye shi. 32 Da suka fito waje, sai suka iske wani Bakurame mai suna Saminu,
wanda suka tilasta ya tafi tare dasu domin ya dauki gicciyen. 33 Suka iso wani wuri da
ake kira Golgotta, wanda ke nufin,”Wurin kwalluwa.” 34 Suka bashi ruwan inabi da
aka gauraya da wani abu mai daci. Amma da ya 'dan-'dana shi sai ya ki sha. 35 Bayan
da suka gicciye shi, suka kada kuri'a a kan rigarsa. 36 Suka kuma zauna suna kallonsa.
37 A sama da kansa suka sa abinda ake tuhumarsa da ita a rubuce, “Wannan shine
sarkin Yahudawa.” 38 An gicciye shi da 'yanfashi guda biyu, daya ta damansa dayan
kuma ta hagunsa. 39 Wadanda suke wucewa suna zaginsa, suna girgiza kai, 40 suna
kuma cewa, “Kai da kace zaka rushe haikali ka kuma gina shi a kwana uku, ka ceci
kanka mana! In dai kai Dan Allah ne, ka sauko daga gicciyen!” 41 Ta haka ma manyan
firistocin suka rika yi masa ba'a, tare da marubuta da shugabannin, suna cewa, 42 “Ya
ceci wasu amma ya kasa ceton kansa. Shi ne sarkin Isra'ila. Ya sauko mana daga kan
gicciyen, sai mu ba da gaskiya gareshi. 43 Tun da ya yarda da Allah. Bari Allahn ya
cece shi mana, saboda yace, “Ni dan Allah ne.” 44 Hakan nan ma 'yanfashin guda
biyu da aka gicciye su tare suka zage shi. 45 To tun da tsakar rana sai duhu ya rufe
kasar gaba daya har karfe uku na yamma. 46 Wajen karfe uku, Yesu ya tada murya
mai karfi yace, “Eli, Eli lama sabaktani?” wanda ke nufin, “Allahna, Allahna, don me
ka yashe ni?” 47 Da wadanda suke tsaye kusa suka ji haka, sai sukace, “Yana kiran
Iliya.” 48 Nan take wani ya ruga da gudu ya dauki soso ya tsoma cikin ruwan inabi
mai tsami ya soka kan sandar kara ya mika masa ya sha. 49 Sai sauran sukace, “Rabu
da shi mu gani ko Iliya zai zo ya cece shi.” 50 Sai Yesu ya ta da murya mai karfi yayi
kuka sai ya saki ruhunsa. 51 Sai labullen haikali ya yage gida biyu daga sama zuwa
kasa. Kasa kuma ta girgiza, duwatsu suka farfashe. 52 Kaburbura suka bude, tsarkaka
kuwa wadanda suke barci da yawa suka tashi. 53 Suka fito daga kaburbura bayan
tashinsa, suka shiga birni mai tsarki suka bayyana ga mutane da yawa. 54 Da hafsan
sojan da wadanda suke kallon Yesu suka ga girgizar kasar da abinda ya faru, suka ji

tsoro kwarai sukace, “Hakika wannan Dan Allah ne” 55 Mata dayawa da suka bi Yesu
daga Galili domin su lura da shi suka tsaya suna kallo daga nesa. 56 A cikin su akwai
Maryamu Magadaliya, Maryamu uwar Yesu da Yusufu, da uwar 'ya'yan Zabadi. 57 Da
yamma sai wani attajiri mutumin Armatiya ya zo, mai suna Yusufu wanda shi ma
almajirin Yesu ne. 58 Ya je wurin Bilatus ya roka a bashi jikin Yesu. Sai Bilatus ya
umarta a bashi. 59 Yusufu ya dauki jikin, ya rufe shi da likafani mai tsabta, 60 sai
ya sa shi a cikin sabon kabarinsa da ya sassaka cikin dutse. Sai ya mirgina babban
dutse a bakin kofar kabarin ya tafi. 61 Maryamu Magadaliya da dayan Maryamun
suna nan zaune akasin kabarin. 62 Washegari, wato bayan ranar Shiri, Sai manyan
firistoci da Farisawa suka taru tare da Bilatus. 63 Sukace, “Mai gida, mun tuna lokacin
da mayaudarin nan yake da rai, yace, “Bayan kwana uku zan tashi.” 64 Saboda haka,
ka bada umarni a tsare kabarin na kwana uku. In ba haka ba almajiransa zasu zo
su sace shi, kuma su ce wa mutane, “Ya tashi daga mattatu.” Kuma yaudarar karshe
zata fi ta farko muni.” 65 Bilatus yace masu, “Ku dauki masu tsaro. Kuyi tsaro iyakar
karfin ku.” 66 Sai suka tafi suka tsare kabarin, suka hatimce dutsen, suka sa masu
tsaro.

28

1 Da daddare ranar Asabaci, rana ta fari ga mako ta fara gabatowa, Maryamu
Magadaliya da daya Maryamun suka zo don su ziyarci kabarin. 2 Sai aka yi girgizar
kasa mai karfi, saboda mala'ikan Ubangiji ya sauko daga sama ya kuma murgine
dutsen ya zauna a kai. 3 Kamanninsa kamar walkiya, tufafinsa kuma fari fat kamar
suno. 4 Masu tsaron suka razana don tsoro suka zama kamar matattun mutane.
5 Mala'ikan ya yi wa matan magana cewa, “Kada ku ji tsoro, nasan kuna neman Yesu
wanda aka gicciye. 6 Baya nan, amma ya tashi kamar yadda ya fada. Ku zo ku ga
wurin da aka kwantar da shi. 7 Ku hanzarta ku gaya wa almajiransa, 'Ya tashi daga
matattu. Duba, ya tafi Galili, can zaku same shi.' Gashi ni kuwa na fada maku.”
8 Matan suka yi hanzari suka bar kabarin da tsoro da murna, suka ruga domin su
sanar wa almajiransa. 9 Sai ga Yesu ya tare su, yace masu, “A gaishe ku.” Sai matan
suka kama kafar sa, suka kuma yi masa sujada. 10 Sai Yesu yace masu, “Kada ku ji
tsoro. Ku je ku fada wa 'yan'uwana su je Galili. Can zasu ganni.” 11 Sa'adda matan
suke tafiya, sai wadansu masu tsaro suka shiga gari suka fada wa Shugabanin Firistoci
dukan abin da ya faru. 12 Firistocin suka hadu da dattawa suka tattauna al'amarin,
sai suka bada kudi masu yawa ga sojojin 13 Sukace masu, “Ku gaya wa sauran cewa,
“Almajiran Yesu sun zo da daddare sun sace gangar jikinsa lokacin da muke barci.”
14 Idan wannan rahoto ya isa wurin gwamna, za mu lallashe shi mu ja hankalinsa mu
raba ku da damuwa.” 15 Sai sojojin suka karbi kudin suka yi abinda aka umarcesu.
Wannan rahoto ya bazu a tsakanin Yahudawa, ya ci gaba har zuwa yau. 16 Amma
almajiran sha daya suka tafi Galili, kan dutsen da Yesu ya umarcesu. 17 Da suka gan
shi, suka yi masa sujada, amma wadansu suka yi shakka. 18 Yesu ya zo wurin su
ya yi masu magana, yace, “Dukan iko dake sama da kasa an ba ni. 19 Sai kuje ku
almajirantar da dukan al'ummai. Kuna yi masu baftisma cikin sunan Uba da na Da
da na Ruhu Mai Tsarki. 20 Ku koya masu su kiyaye dukan abin da na umarce ku.
Duba, ni kuma kullum ina tare da ku har karshen zamani.”

Markus

1 Wannan itace farkon bisharar Yesu Almasihu, Dan Allah. 2 kamar yadda aka
rubuta cikin littafin annabi Ishaya. Duba, ina aika manzona, a gabanka, wanda zai
shirya maka hanya. 3 Akwai murya mai kira a jeji, tana cewa ka shirya hanyar
Ubangiji. ka daidaita ta. 4 Yahaya ya zo, yana baptisma acikin jeji yana wa'azin
tuba, domin gafarar zunubai. 5 Dukan kasar Yahudiya da mutanen Urshalima suka
zo wurin sa, a ka kuma yi masu baptisma a kogin urdun. suna furta zunubansu.
6 Yahaya yana saye da tufa ta gashin rakumi, yana kuma da damara ta fata a kugunsa,
abincinsa fara ce da zuma. 7 Yana wa'azi, ya ce “akwai mai zuwa a bayana wanda
ya ke da iko fiye da ni. wanda ko maballin takalminsa ban isa in kwance ba. 8 Ni
ina yi maku baptisma da ruwa, amma mai zuwa a bayana zai yi maku baptisma
da Ruhu Mai Tsarki''. 9 Sai ya kasance a kwanakin nan Yesu ya zo daga Nazarat ta
Galili, sai Yahaya ya yi masa baptisma a kogin urdun. 10 Sa'adda Yesu ya fito daga
ruwan, sai sama ta bude, sai Ruhu ya sauko a bisansa da kamanin kurciya. 11 Sai
wata murya ta zo daga sama, tana cewa, “Kai kaunataccen Dana ne. zuciyata ta na
murna da kai kwarai''. 12 Sai Ruhu ya iza shi zuwa jeji. 13 Yana a jeji kwana arba'in,
Shaidan yana jarabtar sa. Yana cikin jeji da dabobi, sai malaiku su ka yi masa hidima.
14 Bayan da aka kama Yahaya, Yesu ya shiga kasar Galili yana wa'azin bisharar Allah.
15 Yana cewa, “Lokaci ya yi, gama mulkin Allah ya kusato. Ku tuba ku bada gaskiya
ga bishara”. 16 Sa'adda ya ke wucewa a gefen takun Galili, sai ya ga Saminu da
Andarawus, dan'uwansa suna jefa taru a teku, domin su masunta ne. 17 Yesu ya ce
masu ku zo, ku biyo ni, ni kuwa sai in maisheku masuntan mutane”. 18 Nan da nan
suka bar tarun su, suka bi shi. 19 Sa'adda Yesu ya yi tafiya kadan, sai ya ga Yakubu
dan Zabadi da Yahaya dan'uwansa; suna gyaran tarunsu a jirgin ruwa. 20 Sai ya kira
su, su kuwa suka bar mahaifinsu Zabadi a jirgin ruwan da ma'aikatansu, sai su ka
bi shi. 21 Da su ka shigo cikin kafanahum, a ranar asabar, Yesu ya shiga majami'a
ya koya masu. 22 Su ka yi mamakin koyarwarsa, domin ya na koya masu da iko
ba kamar marubuta ba. 23 A nan cikin majami'a akwai wani mutum mai kazamin
ruhu, sai ya yi ihu da karfi. 24 Yana cewa Ina ruwan mu da kai, Yesu Banazarat? Ka
zo ne domin ka halakar da mu? Na san wanene kai. Kai ne Mai Tsarki na Allah”.
25 Sai Yesu ya tsauta wa kazamin ruhun ya ce, “Ka yi shiru ka fita daga cikinsa”.
26 Bayan da kazamin ruhun ya buga shi kasa, sai kazamin ruhun ya yi ihu sa'annan
ya fita daga jikinsa. 27 Sai dukan mutanen su ka yi mamaki kwarai, suna tambayar
junansu menene wannan? wace sabuwar koyarwa ce da iko haka? har yana umartar
kazaman ruhohi suna kuwa yi masa biyayya!” 28 Nan da nan labarinsa ya bazu ko'ina
a dukkan kewayen kasar Galili. 29 Bayan da suka bar majami'a, sai su ka shiga gidan
Saminu da Andarawus, suna kuma tare da Yakubu da Yahaya. 30 Surikar Saminu tana
kwance ba lafiya tana fama da zazzabi. Sai suka gaya wa Yesu game da ita. 31 Sai ya
zo, ya kama hannunta, ya daga ta, sai zazzabin ya sake ta, ta fara yi masu hidima.
32 Da yamman nan, bayan da rana ta fadi, sai su ka kawo masa dukan marasa lafiya
da masu fama da aljanu. 33 Dukan mutanen garin su ka taru a bakin kofa. 34 ya
warkar da masu ciwo da yawa da masu chututtuka iri-iri, ya kuma fitar da bakaken
aljanu, amma bai yarda aljanun su yi magana ba domin sun san shi. 35 Ya tashi da
sassafe, tun da sauran dare, ya tafi wurin da ba kowa, a can ya yi add'ua. 36 Saminu
da wandanda suke tare da shi suka neme shi. 37 Suka sa me shi, sai su ka ce masa,
“kowa yana nemanka”. 38 Ya ce, bari mu tafi wani wuri, zuwa wadansu garuruwan
da ke kewaye, Saboda in yi wa'azi a can kuma. Wannan shi yasa na zo nan''. 39 Ya tafi

dukan kasar Galili, yana wa'azi a majimi'un su yana kuma fitar da aljanu. 40 Wani
kuturu ya zo wurinsa. Yana rokonsa, ya durkusa. Ya ce masa, "in ka yarda kana
iya warkar da ni. 41 Sai ya yi juyayi, Yesu ya mi ka hannun sa ya ta ba shi ya na
ce masa "Na yarda. Ka sarkaka". 42 Nan da nan kuturtar ta barshi, ya kuma sa mu
tsarkakewa. 43 Yesu ya yi masa gargadi sosai, ya salame shi. 44 Ya ce masa "ka tabbata
fa kada ka gayawa kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, sai ka je ka yi hadaya
domin tsarkakewa kamar yadda Musa ya umurta, domin shaida. 45 Amma da ya fita
sai ya fara gaya wa kowa, ya baza maganar a ko'ina, har Yesu bai iya tafiya a sake
a garin ba. Ya tafi ya tsaya a wuraren da ba kowa, mutane kuwa su ka zo wurinsa
daga ko'ina.

2

1 Da ya dawo Kafarnahum bayan yan kwanaki kadan, aka ji cewa yana gida. 2 Da
yawa suka taru a can, ba wuri har kofa, sai Yesu ya yi masu magana. 3 Sai wadansu
mutane su ka zo wurinsa dauke da wuni mutum shanyayye, mutane hudu na dauke
da shi. 4 Lokacin da ba su iya zuwa kusa da shi ba domin yawan jama'a, sai su ka
daye jinkar dakin daidai da inda ya ke. Bayan da suka huda ramin suka saukar
da gado wanda shanyayyen ke kwance a kai. 5 Da ganin bangaskiyarsu, Yesu ya
ce wa shanyayyen mutumin, "Da, an gafarta maka zunuban ka". 6 Amma wadansu
marubuta da ke zaune a nan, suka yi tunani aransu. 7 Yaya wannan mutum zai yi
magana haka? Ya yi sabo! wa ke iya gafarta zunubi "sai Allah kadai?" 8 Nan da
nan Yesu ya sani a ruhunsa, abinda suke tunani a tsakaninsu. Ya ce masu, "Me ya
sa kuke tunanin wannan a zuciyarku? 9 Me yafi sauki a cewa shanyayyen mutumin,
'An gafarta maka zunuban ka' ko kwa a ce masa, 'tashi, ka dauki shinfidarka, ka yi
tafiyarka'? 10 Amma domin ku san cewa Dan mutum na da ikon gafarta zunubi a
duniya, ya ce wa shanyayyen, 11 ''Na ce maka, tashi, dauki tabarmanka, ka tafi gidan
ka." 12 Sai nan da nan ya tashi ya dauki tabarmarsa, ya fita gidan a gabansu, dukansu
su ka yi mamaki, su ka girmama Allah, ''suka ce ba mu taba ganin abu irin wannan
ba." 13 Ya sake fita gefen tafki, dukan taron jama'a suka zo wurinsa, sai ya koya masu.
14 Sa'adda ya na wucewa, ya ga Levi dan Halfa yana zaune a wurin karbar haraji,
sai ya ce masa, "Ka biyo ni." Ya tashi, ya bi shi. 15 Sa'adda Yesu ya shiga gidan Levi
yana cin abinci, masu karbar haraji da masu zunubi da yawa su ka zo wurinsa da
almajiransa, jama'a masu yawan gaske suka ka bi shi. 16 Da Marubuta wadanda su ke
Farisawa, sun ga cewa Yesu na cin abinci da masu zunubi da masu karbar haraji, sai
su ka ce wa almajiransa, "Me ya sa ya ke ci da masu karbar haraji da mutane masu
zunubi?" 17 Da Yesu ya ji wannan ya ce masu, "Mutane wadanda ke da lafiya a jiki ba
su bukatar likita; sai dai ko marasa lafiya ke bukatarsa. Ban zo domin in kira mutane
masu a dalci ba, amma mutane masu zunubi." 18 Almajiran Yahaya da Farisawa suna
azumi, sai wadansu mutane suka zo suka ce, "Don me almajiran Yahaya da almajiran
Farisawa na azumi amma na ka almajiran ba su yi?" 19 Sai Yesu yace masu, "Abokan
ango, za su yi azumi sa'adda ango yake tare da su? muddin suna tare da ango ba
za su yi azumi ba. 20 Amma kwanaki za su zo da za a dauki angon daga gare su, a
wadancan kwanakin ne, za su yi azumi. 21 Babu wanda zai dinka sabuwar riga ya
hada ta da tsohuwar riga, sai rigar ta yage, kuma ta yi mummunar yagewa. 22 Babu
wanda zai sa sabon ruwan inabi a cikin tsohuwar salka, ai sai salkar ta fashe kuma
ruwan inabin ya zube. duka biyu ruwan inabin da salkar arasa su. A maimakon
haka, sai ka sanya sabon ruwan inabi cikin sabuwar salka." 23 A ranar asabar Yesu
ya tafi cikin gonakin hatsi, sai almajiransa su ka fara zagar hatsi, 24 Sai Farisawa su
ka ce masa, "Duba, don me suke yin abin da bai dace a yi ranar Asabar ba?" 25 Yace
masu, Ba ku karanta ba abinda Dauda ya yi sa'adda yake jin yunwa, shi da mutanen

da ke tare da shi? 26 Yadda ya shiga gidan Ubangiji, sa'adda Abiyata ya ke babban
firist, ya ci gurasa da ke ta firist wadda bai dace wani ya ci ba sai Firistoci. Har kuma
ya ba wadanda ke tare da shi." 27 Yesu yace, "Asabar an yi ta don mutum ne, ba a yi
mutum don Asabar ba. 28 Saboda haka, Dan Mutum Ubangiji ne, har da na Asabar."

3

1 Sai kuma ya sake tafiya cikin Majami'a sai ga wani Mutum mai shanyayyen hannu.
2 Wadansu mutane suna kallonsa sosai, su gani ko zai warkar da shi a ranar Asabar.
don su zarge shi. 3 Yesu ya ce wa mai shanyayyen hanun " Ka tashi ka tsaya a
tsakiyar kowa." 4 Sai ya ce wa mutane, "Ya dace a yi abu mai kyau aranar Asabar ko
a yi mugunta; a ceci rai, ko a yi kisa? "Amma suka yi shiru. 5 Sai ya dube su cikin
fushi, yana bakin ciki da taurin zuciyar su, ya ce wa mutumin ka mikar da hanunka,
sai ya mikar da hanunsa Yesu kuwa ya warkar da shi. 6 Sai Farisiyawa suka fita da
sauri zuwa wurin mutanen Hirudus suka shirya yadda za su kashe shi. 7 Sai Yesu
da almajiransa, suka tafi bakin teku. sai mutane dayawa suka bi shi, daga Galili da
Yahudiya 8 Daga Urushalima da Edom gaba da Urdun da kewayan Taya da Sidon,
da baban taro, ya ji abinda yake yi. suka zo wurinsa. 9 Ya tambayi almajiransa su
shirya masa karamin jirgin ruwa domin yawan mutane, domin kada su murkushe
shi. 10 Ya warkar da mutane da yawa, yadda duk wadanda suke da cuttutuka suna
kokari su taba shi. 11 Duk sa'adda kazaman ruhohin suka ganshi, sai su durkusa a
gabansa su yi ihu da karfi su ce, kai Dan Allah ne." 12 Ya umarce su da karfi kada su
sa a san shi. 13 Ya hau saman dutsen, ya kira wadanda yake bukar su, su zo wurinsa.
14 Ya zabi guda goma sha biyu (ya kira su manzanni). Wadanda zasu kasance tare da
shi, ya kuma aike su, su yi wa, azi, 15 Ya kuma basu Ikon fitar da aljanu. 16 Ya zabi
guda goma sha biyu wato Saminu kuma yaba shi suna Bitrus. 17 Yakubu dan Zabadi
da Yahaya dan-uwan Yakubu wanda ya basu sunan Buwanarjis watau 'ya'yan tsawa,
18 da Andarawus da Filibus da Bartalamawus da Matta da Toma da Yakubu dan Halfa,
da Taddawus da Saminu Ba-kananiye, 19 da Yahuza Iskariyoti wanda zai bashe shi.
20 Sa'adda ya shiga gida, Taron kuwa ya sake haduwa, har ya hana su cin abinci,
21 Da iyalansa suka ji haka, sai suka fito sun kamo shi, saboda sun ce, "Ai, baya cikin
hankalinsa " 22 Marubutan da suka zo daga Urushalima suka ce "Ai Ba'alzabuba ne
ya hau shi, da ikon sarkin aljannu kuma yake fitar da aljannu." 23 Yesu ya kirawo su
wurinsa ya ce da su cikin misalai, "Yaya shaidan zai iya fitar da shaidan? 24 idan mulki
ya rabu gida biyu ba zai tsayawa ba. 25 Haka in gida ya rabu kashi biyu, gaba da kansa
bai zai tsaya ba. 26 Shaidan kuma in ya tayar wa kansa ya rabu, ba zai iya tsayawa
ba, gama karshen sa ya zo kenan. 27 Amma ba mai iya shiga gidan kakkarfan mutum
ya kwace kayansa, ba tare da ya fara daure kakkarfan mutumin ba, sa'an nan kuma
ya kwashe kayan gidansa. 28 Hakika, ina gaya maku, dukan zunuban da mutane suka
yi za a gafarta masu, da kowane irin sabon da suka furta, 29 amma fa duk wanda yayi
sabon Ruhun Mai Tsarki baza a gafarta masa ba ko kadan, ya zama mai zunubi har
abada." 30 "Yesu ya fadi wadannan abubuwa domin suna cewa yana da ba kazamin
ruhu," 31 Sa'an nan uwatasa, da "Yan'uwansa suka zo suna tsaye a waje. sai suka
aika masa, suna kuma umurtar sa ya zo. 32 Taro kuwa na zaune kewaye da shi, sai
suka yi magana da shi da cewa, ga uwarka da yan-uwanka suna nan a waje, suna
nemanka." 33 Ya amsa masu, "Dacewa su wanene uwa-ta da "yan'uwa na? " 34 Sai ya
waiwayi wadanda suke zaune kewaye da shi, yace, "Ga uwa-ta da yan-uwana anan!
35 Gama duk wanda ke yin abin da Allah yake so, shine dan'uwana da yar, uwata, da
kuma uwa-ta."

4

1 Ya kuma fara koyarwa a bakin teku. Akwai babban taro kewaye da shi, sai ya
shiga cikin jirgin ruwa a cikin tekun, ya kuwa zauna. Duk taron kuwa na kan tudu a
bakin tekun. 2 Ya koya masu abubuwa da yawa da misalai, a cikin koyawarsa ya ce
masu, 3 "ku saurara! wani mai shuka ya tafi shuka. 4 Yana cikin yafa iri, sai wadansu
iri suka fadi a kan hanya, tsuntsaye kuma suka zo suka tsince su. 5 Wadansu kuma
suka fadi a kan dutse inda ba kasa dayawa. Nan da nan kuwa suka tsiro saboda
rashin zurfin kasa. 6 Da rana fa ta daga, sai suka yankwane da yake ba su da saiwa
sosai, sai suka bushe. 7 Wadansu kuma suka fadi cikin kayayuwa su ka yi girma sai
kayayuwan suka shake su, ba su yi tsaba ba. 8 Wadansu kuma suka fadi a kasa mai
kyau, suka yi yabanya, suka yi tsaba, suka yi girma, wadansu ribi talattin wadansu
sittin, wadansu kuma dari". 9 Sai ya ce, Duk mai kunnen ji, ya ji," 10 Sa'adda Yesu
yake shi kadai, wadanda suke kusa dashi tare da sha biyun suka tambaye shi ma'anar
misalan. 11 Sai ya ce masu, "ku an yardar maku, ku san asirin mulkin Allah, amma ga
wadanda ba su cikinku, komai sai a cikin Misalai, 12 don gani da ido sun gani, amma
ba su gane ba. ji kuma, sun ji, amma ba su fahimta ba, don kada su juyo a gafarta
masu," 13 Ya ce masu, "Ashe, ba ku fahimci wannan misalin ba? yaushe za ku fahimci
sauran? 14 Mai shukan nan fa maganar Allah yake shukawa. 15 Wadanda suka fadi
a hanyar kuwa, su ne kwatancin wadanda. a aka shuka mganar a zuciyarsu, Da
suka ji, nan da nan sai shaidan ya zo ya dauke Maganar da aka shuka a zuciyarsu.
16 Haka kuma wadanda aka shuka a wuri mai duwatsu, sune wadanda da zarar sun
ji Maganar sai su karba da farin ciki. 17 Su kuwa basu da tushe, ba su da karfi, idan
kunci ko tsanani ya zo saboda kalmar, nan da nan sai su yi tuntube. 18 Wadansu kuma
su ne kwatacin wadanda suka fadi cikin kayayuwa, sune wadanda suka ji Maganar,
19 amma abubuwan duniya, da rudin dukiya da kuma kwadayin wadansu abubuwa,
sukan shiga su shake Maganar, har ta zama marar amfani. 20 Wadanda aka shuka a
kasa mai kyau kuwa, sune kwatancin wadanda suke jin Maganar, su karba, su kuma
yin amfani da ita wadansu ribi talatin, wadansu sittin, wadansu dari." 21 ya ce masu,
"Shin, ana kawo fitila a cikin gida don a rufe ta da kwando ko a ajiye ta a karkashin
gado? ku kan kawo ta ne don ku dora ta a kan madorinta. 22 Ba abin da yake boye,
da baza a sani ba ko kuma ba abinda ke asirce da bazaya bayyana a fili ba. 23 Bari
mai kunnen ji, ya ji!'' 24 Sai ya ce masu, ku mai da hankali a kan abin da kuka ji,
Mudun da ka auna, da shi za a auna maka, har ma a kara maka. 25 Domin mai abu
akan karawa, marar abu kuma za a karba daga wurinsa a kuma karawa mai shi."
26 Sai ya ce, "Mulkin Allah kamar mutum yake mai yafa iri a kasa. 27 A kwana a tashi
har irin ya tsiro, ya girma bai kuwa san ta yaya aka yi ba. 28 Kasa da kanta, takan
ba da amfani, tsiro shine ne na farko, 29 Sai kai, sa'anan sai kwaya mai kwari. Sa,
adda amfani ya nuna, sai ya sa lauje ya yanke nan da nan, wato kaka ta yi kenan."
30 Ya kuma ce, "Da me za mu kwatanta Mulki Allah? ko kuwa da wane misali za mu
misalta shi? 31 Kamar kwayar zarra yake wadda, in an shuka ta, ko da yake ita ce
mafi kankanta cikin kwayoyi a duniya. 32 Duk da haka in an shuka ta, sai ta yi girma
fiye da duk sauran ita-tuwan da ke a jeji tayi manyan rassa, har tsuntsaye su iya yin
sheka arassanta." 33 Da misalai da yawa, irin wadannan ya yi masu Magana, dadai
gwargwadon ganewarsu, 34 ba ya fada masu kome sai da misali, amma a kebe, yakan
bayyana wa almajiransa dukan abu. 35 A ranan nan da yama ta yi yace masu "Mu
haye wancan ketaren." 36 Sai suka bar taron, suka tafi tare da shi acikin cikin jirgin.
wadansu jirage kuma na tare da shi. 37 Sai babban hadari da iska mai karfi ya taso,
rakuman ruwa kuma na ta girgizawa cikin jirgin, har jirgin ya cika. 38 Yesu kuwa na
daga karshen bayan jirgin a kan kujera, yana barci, sai suka tashe shi, suka ce masa
"Malam za mu hallaka ba ka kula ba?" 39 Sai ya farka, ya tsawata wa Iskar. Ya kuma

ce wa ruwan tekun, “Ka natsu! ka yi shiru!” Sai Iskar ta kwanta, wurin duk ya yi
shiru. [40] Ya ce masu, “Don me kuka firgita haka? Har yanzu baku da bangaskiya ne?”
[41] Sai suka tsorata kwarai suka ce wa juna, “wanene wannan kuma, wanda har Iska
da teku ma suke yi masa biyayya?”

5

[1] Da su ka zo daya ketaren tekun, wanda ya ke cikin yankin Garasinawa. [2] Sa'adda
Yesu ya sauko daga cikin jirgin ruwan sai wani mutum mai aljanu ya fito daga cikin
kaburbura ya tarbe shi. [3] Mutumin yana zama a cikin kaburbura. An daure shi da
sarkoki da mari [4] An daure shi da sarkoki da mari sau da yawa, amma ya tsuntsunke
sarkoki da marin. har ma ba wanda zai iya daure shi kuma. [5] Dare da rana a cikin
kabarbarun da duwatsu mutumin ya na ihu ya na yaiyage jikinsa da duwatsu masu
kaifi. [6] Sa'adda ya hango Yesu daga nesa, sai ya tarbi Yesu ya durkusa a gabansa. [7] Ya
tada muryarsa da karfi ya ce, ina ruwa na da kai? Yesu Dan Allah Madaukaki Ina
rokon ka da sunan Allah kada ka bani wahala, [8] Gama Yesu ya ce masa kai aljani ka
fito daga cikinsa.” [9] Ya tambaye shi, “Yaya sunanka? Ya ce suna na tari gama muna
da yawa. [10] Ya yi ta rokonsa kada ya raba su da wannan yankin kasar. [11] Akwai
babban garken aladu a wurin suna kiwo a gindin tsauni. [12] Sai suka roke shi ya
bar su su shiga cikin wadannan aladun. [13] Shi kuma ya yardar masu. Aljanun suka
fita suka shiga cikin aladun su kimanin dubu biyu. Aladun dubu biyu suka gangaro
daga gindin tsaunin suka fada cikin ruwa. [14] Mutanen da ke kiwon aladun su ka
shiga cikin gari da kewaye suka bada labarin abin da ya faru. Mutane da yawa suka
je su ga abin da ya faru [15] Sai suka zo wurin Yesu suka ga mutumin mai aljanun a
zaune, cikin hankalinsa, saye da tufafi, sai suka tsorata. [16] Wadanda suka zo su ka
ga abin da ya faru da mutumin mai aljanun, suka je suka fada wa mutane abin da
suka gani game da aladun. [17] Mutanen suka roke shi ya fita daga yankin kasarsu.
[18] Shi mutumin da aljanu ke iko da shi, sa'adda ya ga Yesu zai shiga cikin jirgin ruwa
ya tafi, ya roki Yesu da ya bi shi. [19] Amma Yesu bai yarda masa ba. Ya ce masa
ka tafi gidanku, wurin mutanenka ka gaya ma su alherin da Ubangiji ya yi maka.
[20] Mutumin ya shiga cikin Dikafolis yana shaidar babban abin da Yesu ya yi masa,
dukansu suka cika da mamaki. [21] Sa'adda Yesu ya sake ketaren kogin zuwa daya
gefen, acikin jirgin, sai taron jama'a suka keweye shi, a gefen tekun. [22] Sai wani daya
daga cikin shugabannin Majami'a mai suna Yayirus, ya zo, wurinsa sa'adda ya ganshi
ya durkusa a gabansa. [23] Ya yi ta rokonsa, yana cewa, “Diya ta ba ta da lafiya har ma
ta kusa mutuwa. Ina rokonka mu je gida na ka dora ma ta hannu domin ta warke.
ta rayu.” [24] Sai ya tafi tare da shi, babban taro suka biyo shi har ma suna matse shi.
[25] Akwai wata mace wadda ta ke zubar jini ta kai tsawon shekara goma sha biyu. [26] Ta
sha wahala kwarai da gaske ta je wurin likitoci da yawa ta kashe kudi sosai, amma
ba ta warke ba abin ma sai karuwa ya ke yi. [27] Ta ji labarin Yesu. Sai ta biyo bayansa
yana tafiya cikin taro, ta taba habar rigarsa. [28] Domin ta ce “Idan dai na taba ko da
habar rigarsa zan warke.” [29] Da dai ta taba shi sai zubar jinin ta ta tsaya, ta ji a jikin
ta ta warke, daga damuwarta. [30] Nan da nan, Yesu ya ji iko ya fita daga gare shi sai ya
ce “wanene ya taba rigata?” [31] Almajiransa suka ce, “ a cikin wannan taron mutane
da yawa ka ce wanene ya taba ni?” [32] Amma Yesu ya waiga ya ga ko wanene ya taba
shi. [33] Matar ta san abin da ya faru sai ta zo cikin tsoro da rawar jiki ta durkusa a
gaban Yesu ta fada masa gaskiya. [34] Sai ya ce da ita, “Diya bangaskiyarki ta warkar
da ke, ki tafi lafiya kin sami warkewa daga cutarki”. [35] Sa'adda ya ke magana da ita
sai ga mutane daga gidan shugaban majami'a suka ce “Diyarka ta mutu me ya sa za
ka dami malam?” [36] Amma sa'adda Yesu ya ji abin da suka ce, sai ya ce da shugaban
majami'ar, “kada ka ji tsoro ka ba da gaskiya kawai.” [37] Bai bari kowa ya kasance

tare da shi ba sai Bitrus da Yakubu da Yahaya dan'uwan Yakubu. [38] Suka zo gidan
shugaban majami'ar ya ga mutane suna bakin ciki, suna kuka sosai. [39] Sa'adda ya
shiga gidan ya ce da mutane “Me ya sa kuke damuwa da kuka?” Yarinyar ba ta mutu
ba barci ta ke yi. [40] Sai su kayi masa dariya. Amma ya fitar da su waje su duka. Ya
kira baban yarinyar da mamar ta da wadansu da ke tare da shi su ka shiga wurin
da yarinyar ta ke. [41] Ya kama hannun yarinyar ya ce da ita “Tilatha koum” wato
yarinya na ce ki tashi” [42] Nan da nan yarinyar ta tashi ta yi tafiya [gama shekarun
ta sun kai goma sha biyu]. Nan da nan mutanen suka yi mamaki kwarai da gaske.
[43] Ya ummurce su da gaske kada kowa ya sani. Ya ce da su su ba ta abinci ta ci.

6

[1] Ya bar su ya zo garinsu, almajiransa su ka biyo shi. [2] Sa'adda ranar Asabar tazo ya
shiga cikin masujada ya yi koyarwa. Mutane da yawa da su ka ji koyarwarsa su ka yi
mamaki, suka ce daga ina ya sami irin wannan koyarwar? Wacce irin hikima ce Allah
ya ba shi haka? Wadanne irin ayyukan al'ajibi ya ke yi da hannuwansa? [3] Wannan ba
kafintan nan ba ne dan Maryamu, dan'uwan Yakubu da Yosi da Yahuza da Saminu?
Ba ga 'yan'uwan sa 'yan mata mu na tare da su ba? Ba su ji dadi ba a ransu saboda
Yesu. [4] Yesu ya ce, “Annabi ba ya rasa daraja sai a gidansa da garinsa da cikin
danginsa.” [5] Bai iya yin wani aikin al'ajibi a wurin ba sai dai mutane kadan marasa
lafiya ya dorawa hannu ya warkar da su. [6] Rashin bangaskiyarsu ya ba shi mamaki.
Sai ya tafi cikin kauyuka na kewaye da su ya yi ta koyarwa. [7] Ya kira almajiransa su
goma sha biyu, ya aike su biyu-biyu, ya ba su iko a kan aljanu, [8] ya dokace su kada
su dauki komai tare da su domin wannan tafiya, sai dai sanda kadai. Kada su dauki
abinci ko jaka ko kudi a cikin aljihunsu, [9] sai dai su sa takalmi kadai, kada su sa
taguwa biyu a jikinsu. [10] Ya ce da su, idan ku ka shiga wani gida sai ku zauna a gidan
har lokacin da za ku tashi. [11] Idan ku ka je wani gari aka ki karbar ku, ku karkabe
kurar da ke kafufunku ta zama shaida kan mutanen garin. [12] Sai suka tafi suka yi ta
shela ga mutane cewa su tuba daga zunubansu. [13] Sun fitar da aljanu da yawa, suka
shafawa mutane da yawa mai suka warkar da su. [14] Sarki Hirudus ya ji wannan, gama
sunan Yesu ya zama sananne a wurin kowa da kowa. Wadansu suna cewa Yahaya
mai yin baftisma ne ya tashi daga matattu shi ya sa ake yin wadannan ayyukan
al'ajibi ta wurinsa. [15] Wadansu kuma suna cewa, “Iliya,” Har yanzu wadansu suna
cewa daya “daga cikin annabawa ne na da can.” [16] Sa'adda Hirudus ya ji wannan sai
ya ce, “Yahaya wanda na fillewa kai shine ya tashi.” [17] Saboda Hirudus ne ya sa aka
kama Yahaya aka kulle shi a kurkuku saboda Hirodiya(matar Filibus dan'uwansa),
domin ya aure ta. [18] Saboda Yahaya ya gaya wa Hirudus cewa bai halarta ya auri
matar dan'uwansa ba. [19] Sai ita Hirodiya ta yi kudurin ta kashe Yahaya amma bai
yiwu ba. [20] Domin Hirudus yana jin tsoron Yahaya, domin ya sani shi mai adalci
ce, mai tsarki kuma. Domin haka Hirudus bai so wani abu ya faru da Yahaya ba,
amma ya kan fusata idan ya ji wa'azin yahaya. Duk da haka da fari ciki yakan
saurare shi. [21] Amma sai dama ta samu inda Hirodiya za ta iya yin abin da ta ke so
ta yi. A lokacin kewayowar ranar haihuwar sa, sai Hirudus ya shirya liyafa domin
manyan da ke aiki tare da shi a cikin gwamnatin sa, da shugabannin da ke cikin
Galili. [22] Diyar Hirodiya ta zo ta yi masu rawa, rawarta kuwa tagamshi Hirudus da
bakinsa. Sarki ya ce da yarinyar, “ki tambayi duk abin da ki ke so ni kuwa zan ba ki
shi”. [23] Ya rantse mata da cewa”Ko menene ki ka ce ki na so, ko da rabin mulkina
ne” [24] Sai ta fita ta je ta tambayi mamarta, “ me zan ce ya bani?” Sai ta ce kan
Yahaya Mai Yin Baftisma. [25] Sai ta dawo da sauri cikin dakin taro wurin sarki ta
ce da shi, “Ina so ka ba ni kan Yahaya Mai Yin Baftisma a cikin tire.” [26] Sarki ya
damu kwarai, amma saboda ya yi alkawari ga kuma ofisoshinsa, ba dama ya ce a'a.

27 Sai sarki ya aiki wani soja ya ba shi ummurni ya je ya kawo kan Yahaya. Sojan
ya je ya fillo kan sa daga cikin kurkuku. 28 Ya kawo kan a cikin tire ya ba yarinyar,
yarinyar kuma ta kai wa mamarta. 29 Da almajiran su ka ji labari, suka zo suka
dauki gawarsa suka rufe a cikin kabari. 30 Almajiran suka zo wurin Yesu, suka fada
masa dukkan abin da suka yi da abin da suka koyar. 31 Sai ya ce da su "ku je cikin
kebabben wuri domin ku huta kadan," domin mutane suna ta kaiwa da komowa, ba
su sami damar hutawa ba balle su ci abinci 32 Sai suka tafi kebabben wuri a cikin
jirgin ruwa su kadai. 33 Amma mutane da yawa sun gansu suna tafiya sun kuma
gane su, sai suka fito daga cikin dukan garuruwa da gudu har su ka kai wurin kafin
su zo. 34 Sa'adda suka zo bakin gaba Yesu ya ga taron mutane da yawa sai ya ji
tausayinsu domin sun yi kamar tumakin da ba da mai kiwo. Sai ya cigaba da koya
masu abubuwa da yawa. 35 Sa'adda yamma ta yi, almajiran sa suka zo suka ce da
shi, "wurinnan kebabben wuri ne kuma ga lokaci ya tafi. 36 Ka sallami mutanen nan
domin su shiga cikin garuruwa da kauyuka da ke kusa domin su sayi abin da zasu
ci. 37 Amma sai ya ba su amsa ya ce,"Ku ku basu abinci su ci mana". Sai suka ce
da shi, "ma iya zuwa mu sawo gurasa ta sule dari biyu mu basu su ci?" 38 Sai ya ce
dasu, "Dunkulen gurasa guda nawa kuke dasu? Kuje ku gani." Dasuka gano sai suka
ce da shi, dunkule biyar ne da kifi guda biyu." 39 Sai ya ba da umarni mutanen su
dukka su zauna a kan danyar ciyawa. 40 Suka zauna kungiya kungiya wadansu su
dari wadansu hamsin. 41 Sai ya dauki dunkulen gurasa guda biyar da kifi guda biyu,
ya ta da kansa sama, yasa albarka, ya kakkarya dunkulen gurasan, ya ba almajiran
domin su rabawa taron jama'a duka. 42 Dukansu suka ci suka koshi. 43 Suka tattara
gutsattsarin gurasar suka cika kwanduna guda goma sha biyu da gutsattsarin da
kuma gutsattsarin kifin. 44 Mutanen da suka ci gurasar sun kai mutum dubu biyar.
45 Nan da nan ya ce almajiran sa su hau jirgin ruwa su yi gaba kafin ya zo, su je
Baitsaida. Shi kuma ya tsaya domin ya sallami taron mutanen. 46 Bayan da suka tafi
shi kuma ya hau kan dutse domin ya yi addu'a. 47 Har yamma ta yi jirgin ruwan ya
na tsakiyar rafi shi kuma yana kan tudu shi kadai. 48 Ya gansu suna wahala gama
iska ta hana su tafiya. Wajan karfe hudu na asuba sai ya tawo wurin su yana tafiya a
kan ruwa, yana so ya wuce gaban su. 49 Sa'adda suka gan shi ya na tafiya a kan ruwa
suka yi tsammani fatalwa ce, suka yi ihu, 50 gama su duka sun gan shi, tsoro ya kama
su. Sai nan da nan ya yi magana dasu ya ce, "Ku karfafa ni ne! kada ku ji tsoro!"
51 Ya shiga cikin jirgin ruwan tare dasu, sai iska ta dena bugawa. Sai suka yi mamaki
kwarai. 52 Gama basu gane batun dunkulen ba. Maimakon haka, sai zukatansu suka
taurare. 53 Sa'adda suka haye su zo kasar Janisarita suka sa wa jirgin sarka. 54 Su na
fitowa daga cikin jirgin kenan, mutane suka gane cewa Yesu ne. 55 Mutane suka ruga
cikin yankin su, suka kawo marasa lafiya a bisa shinfidun su zuwa wurinsa, dukan
inda suka ji yana zuwa. 56 Ko ina ya shiga birni da kauye, ko a cikin kasar sukan
kawo marasa lafiya a kasuwanni suna rokonsa su taba ko da habar rigarsa, dukan
wadanda suka taba kuwa suka warke.

7

1 Farisawa suka taru wurin Yesu tare da wadansu marubuta wadda suka zo daga
Urushalima. 2 Sun ga cewa wasu daga cikin almajiransa sun ci gurasa da hannuwa
marasa tsabta, wato, basu wanke hannu ba, 3 (Domin Farisawa da dukan Yahudawa
ba su cin abinci sai dole sun wanke hannu da kyau domin suna kiyaye al'adun
dattawa. 4 Idan Farisawa suka dawo daga kasuwa, wajibi ne su yi wanka kamin
su ci abinci. Akwai sauran al'adun da suke kiyayewa, kamar wanke moda, tukwane,
da wasu santula na dalma, har da dakin cin abinci.) 5 Farisawa da Marubuta suka
tambaye Yesu, "Don me almajiran ka basu kiyaye al'adun dattawa, domin suna cin

abinci ba tare da sun wanke hannu ba?" [6] Amma ya amsa masu cewa, "Ishaya ya yi
anabci akan ku masu bautan ganin ido, da ya rubuta cewa 'wadanan mutane suna
girmama ni a baka amma zuciyar su tana nesa da ni. [7] Sujadar wofi suke mani suna
koyar da ka'idodi na mutane a matsayin rukunansu'". [8] Kun watsar da dokar Allah sai
kuka rungumi al'adun mutane. [9] Sai yace masu, kun yi nasara wurin kau da dokokin
Allah domin ku kiyaye al'adun ku na mutane. [10] Koda shike Musa ya rubuta cewa,
"ka girmama Ubanka da Uwarka", kuma, "duk wanda ya zagi Ubansa ko Uwatasa,
ya cancanci mutuwa nan take". [11] Amma kun ce, 'idan mutum ya ce wa iyayensa,
"duk taimakon da ya cacanci ku samu daga guna ya zama kebabbe (wato, 'na mika
wa Allah)"'. [12] Sabo da haka, kun ba shi izini kada ya yi wa Ubansa ko Uwatasa
wani abu. [13] Kuna mayar da dokan Allah abin banza, sabili da al'adun ku da kuka
mika masu. Wannan, da wasu abubuwa kamar haka kuke yi." [14] Ya kara kiran taron
jama'ar yace masu, "ku kasa kunne gareni, kuma ku gane. [15] Babu wani abu daga
wajen mutum da zai iya gurbatar da shi har idan ya shiga cikinsa. Amma, abinda
ya fita daga cikinsa shike gurbatar da shi" [16] Bari mai kunnen ji, ya ji. [17] Da Yesu ya
bar taron jama'ar, ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye shi ma'anar wannan
misali. [18] Sai Yesu yace, 'ashe baku da ganewa? ko baku sani cewa abin da ya shiga
cikin mutum daga waje ba zai iya gurbatar da shi ba, [19] domin ba zai iya kai wa cikin
zuciyarsa ba, sai dai ya shiga cikin sa ya kuma fita a matsayin bayan gari a salga". Da
wannan magana, Yesu ya mayar da dukan abinci ya zama da tsabta. [20] Ya ce, abinda
ke cikin mutum shike gurbatar da shi [21] Domin daga cikin mutum, kuma daga cikin
zuciyarsa ne, mugun tunani, lalata, sata, kisa, [22] zina, kwadayi, mugunta, hai'inci,
mugun guri, kishi, zargi, girmankai, wawanci. [23] Duk wadannan miyagun abubuwa
suna fitowa ne daga cikin mutum, kuma suke gurbatar da shi." [24] Ya tashi daga nan
ya tafi shiyyar Sur da Sida. Ya shiga wani gida don baya son wani ya sani cewa yana
nan, amma bai iya boyuwa ba. [25] Amma nan da nan wata mace, wadda diyarta ke da
mugun ruhu-wannan mace kuwa ta ji game da Yesu sai ta zo ta durkusa a gabansa.
[26] Matar yar kasar Girka ce, kuma asalinta daga Fonishiya take. Ta roke shi da ya fitar
da mugun ruhun nan daga diyarta. [27] Sai ya ce mata, "Bari a ciyar da 'ya'ya tukuna.
Domin bai kamata a dauki abincin yaya a ba karnuka ba". [28] Sai ta amsa masa cewa,
"I, Ubangiji, Karnukan ma sukan ci abincin da ke fadowa daga teburin 'ya'yan." [29] Ya
ce mata, "domin kin fadi haka, kina iya ki tafi domin aljani ya fita daga diyarki." [30] Ta
koma gida sai ta iske diyarta na kwance akan gado, aljanin ya fice daga jikinta. [31] Ya
sake fita daga shiyar Sur, ya biyo ta Sidon, har zuwa tekun Galili a shiyar Dikafolis.
[32] Sun kawo masa wani kurma, kuma bebe ne shi, suna rokansa ya dora hanuwansa
a bisansa. [33] Sai ya jawo shi daga taron jama'ar, zuwa gefe, sai ya sa hanunsa a
kunuwan beben bayan ya tufa yawunsa, sannan ya taba harshensa. [34] Ya dubi sama,
ya ja numfashi ya ce masa, "Ifatha", wato, "bude!" [35] Nan da nan ya mayar masa
da jinsa. abinda ya daure harshensa ya sake shi, sai ya fara magana da kyau. [36] Ya
umarce su da kada su gaya wa wani. Amma duk da umarnin da yake basu, suna ta
shaida shi ko'ina. [37] kuma suna ta mamaki cewa, "Yayi kowanne abu da kyau, har ya
sa kurame suna jin magana, da kuma bebaye na magana."

8

[1] A kwanakin nan, akwai wani gagaruman taron mutane, kuma basu da abincin
ci. Yesu ya kirawo almajiransa yace masu, [2] "Ina tausayin taron mutanen nan domin
kwana uku kenan suna nan tare da ni babu abinci. [3] Idan na salame su su koma
gidajensu ba tare da sun ci abinci ba, za su galabaita a hanya domin gidajensu na da
nisa." [4] Almajiransa suka amsa masa cewa, "A ina za mu iya samu gurasa a wannan
jeji da zai ishi wadannan mutane haka?" [5] Ya tambaye su, "gurasa nawa kuke da

su?" Sai suka ce, "Bakwai." 6 Ya umarci mutanen da su zauna. Ya dauki gurasar
bakwai, bayan da ya yi godiya, ya kakarya gurasar, sa'annan ya umarci almajiransa
da su raba wa mutanen. Su kuwa suka raba masu. 7 Suna kuma da kananan kifaye
kadan. Bayan da ya yi godiya akan su, ya umurci almajiran su rabawa mutanen.
8 Sun ci sun koshi. Suka tattara ragowar, har sun cika kwanduna bakwai. 9 Akwai
maza kimanin dubu hudu a wurin. Yesu ya sallame su. 10 Nan take, ya shiga jirgin
ruwa da almajiransa zuwa shiyyar Dalmanuta. 11 Sai Farisawa suka zo suka fara
gardama da shi. Suna nema ya nuna masu alama daga sama, domin su gwada shi.
12 Ya ja numfashi a ruhunsa yana cewa, "Don me wannan tsarar tana neman alama.
Hakika ina gaya maku, babu wata alama da za a ba wannan tsarar." 13 Sai ya bar su ya
sake shiga jirgin zuwa hayin tafkin. 14 A lokacin nan, almajiransa sun manta su dauki
gurasa. Domin gurasa daya ce tak a garesu cikin jirgin ruwan. 15 Ya gargade su, "ku yi
hattara da yisti na Farisawa da Yisti na Hirudus." 16 Almajiran suka fara tattaunawa
a tsakaninsu, "Saboda ba mu da gurasa ne." 17 Yesu yana sane da wannan, sa'annan
ya ce masu, "Don me kuke tattaunawa akan rashin gurasa? Har yanzu baku gane ba?
Har yanzu ba ku da sane? Ko zuciyar ku ta duhunta ne?" 18 Kuna da idanu, ba ku
gani? Kuna da kunnuwa, ba ku ji? Ba ku tuna ba? 19 Da na kakkarya gurasar a cikin
mutane dubu biyar, kwanduna nawa kuka samu ragowa? Suka ce masa, "Goma sha
biyu." 20 Kuma da na kakarya gurasa bakwai a cikin mutane dubu hudu, kwanduna
nawa kuka dauka cike da ragowar? Suka ce masa, "bakwai." 21 Ya ce masu, "har
yanzu baku gane ba?" 22 Sun zo Baitsaida. Mutanen wurin suka kawo masa wani
makaho, sai suka roke shi ya taba shi. 23 Yesu ya rike hanun makahon, ya jagorance
shi zuwa bayan kauyen. Da ya tofa yawunsa a idon mutumin, kuma ya dora hanunsa
akan mutumin, sai ya tambaye shi "kana ganin wani abu kuwa?" 24 Ya daga ido sai
ya ce, "ina ganin mutane na tafiya kamar itatuwa." 25 Ya sake dora masa hannu a
idanuwansa, mutumin ya bude idanuwansa, sai ya fara ganin gari da kyau. 26 Yesu
ya sallame shi zuwa gidansa nan take, ya ce masa, "kada ka shiga cikin garin" 27 Yesu
da almajiransa sun shiga kauyukan kaisariya ta Filibi. Da suke kan hanya, sai ya
tambaye su, "Shin wanene mutane ke ce da ni?" 28 Suka amsa masa suka ce, Yahaya
mai Baftisma. Wasu suka ce, "Iliya". wadansu kuma, 'Daya daga cikin anabawa".
29 Ya tambaye su, "Amma me ku ke ce da ni?" Bitrus ya ce, "Kai ne Almasihu."
30 Yesu ya umarce su kada su gaya wa kowa game da shi. 31 Sai ya fara koya masu
cewa, dole ne Dan Mutum ya sha wahala, dattawa da marubuta da manyan Firistoci
zasu ki shi, a kuma kashe shi. Bayan kwana uku, zai tashi daga matattu. 32 Ya fadi
wannan afili. Sai Birus ya ja shi gefe ya fara tsauta masa. 33 Amma Yesu ya juya ya
dubi almajiransa sa'annan ya tsautawa Bitrus yana cewa, "Ka koma bayana Shaidan,
domin kana kula da abubuwan mutane ne kawai, ba na Allah ba." 34 Sai ya kira taron
jama'ar da almajiransa a wuri daya, ya ce masu, "Duk wanda yake so ya bini, dole
ne ya musunci kansa, ya dauki giciyensa ya biyo ni. 35 Domin duk wanda yake so ya
ceci ransa zai rasa shi, amma duk wadda ya rasa ransa domina da kuma bishara zai
cece shi. 36 Me zai amfani mutum idan ya sami dukan duniya sannan ya rasa ransa.
37 Me mutum zai bayar amaimakon ransa? 38 Duk wanda ke jin kunyata ko maganata
a wannan mazinaciyar tsara mai zunubi, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa a lokacin
da ya dawo cikin daukakar Ubansa da Malaiku masu tsarki."

9

1 Sai ya ce masu, "Hakika, ina gaya maku, akwai wasun ku anan da ba za su mutu
ba, sai sun ga mulkin Allah ya bayyana da iko." 2 Bayan kwana shida Yesu ya dauki
Bitrus, da Yakubu, da Yahaya, ya kai su kan wani dutse mai tsawo, su kadai. Sai
kamaninsa ya sake a gabansu. 3 Sai tufafinsa ya zama fari fat, yadda ba mai rinin

da zai iya rininsa haka a duniya. 4 Sai Iliya da Musa suka bayyana gare su, suna
magana da Yesu. 5 Sai Bitrus ya amsa ya ce, malam, bari mu da muke anan mu
kafa bukka uku, daya ta ka, daya ta Musa, da ta Iliya, 6 Ya rasa abin da zai fada
ne, don sun tsorota kwarai.) 7 Sai ga wani gajimare ya zo ya rufe su, aka kuma ji
wata murya daga gajimaren, “ta ce Wannan shine kaunataccen Dana, Ku saurare
shi. 8 Nan take da suka duba, ba su ga kowa ba, sai Yesu shi kadai. 9 Suna cikin
gangarowa daga dutsen, sai ya kwabe su kada su gaya wa kowa abin da suka gani,
sai bayan da Dan Mutum ya tashi daga mattatu. 10 Sai suka bar zancen a tsakaninsu,
amma suka tamabayi junansu “mene ne tashin matattu” ke nufi. 11 Suka tambaye
shi yaya malaman attaura suka ce Iliya zai fara zuwa?” 12 Ya ce masu, laile ne Iliya
ya fara zuwa ya raya dukan abubuwan. Don me a ka rubuta cewa Dan Mutum,
zai sha wuya iri iri a kuma ki shi? 13 Amma ina gaya muku Iliya ya riga, ya zo,
amma sun yi masa abin da suke so su yi kamar yadda littatafai suka yi magana a
kansa.” 14 Sa'adda suka dawo wurin sauran almajiran, suka ga taron jama'a masu
yawa suna ta muhawara tare da manyan malaman attaura. 15 Da ganin sa, sai dukan
taron yayi mamaki kwarai da gaske, suka dungumo wurinsa a guje, suna gaishe shi.
16 Ya tambayi almajiransa, “ Wacce muhawara ce kuke yi da su?” 17 Daya daga cikin
taron ya amsa masa”malam, ga shi na kawo maka dana don yana da beben aljani.
18 Duk lokacin da ya tasar masa yakan buga shi har kasa, na kuma yi wa almajiranka
magana su fitar sun kasa. 19 Ya amsa masu ya ce ya ku mutanen zamaninnan marasa
bangaskiya, har yaushe zan kasance tare da ku ina jimrewa? ku dai kawo mini shi.
20 Sai suka kawo masa yaron. Da ruhun ya ga Yesu, nan da nan ya buge yaron jikinsa
na rawa. Sai yaron ya fadi yana ta birgima, bakinsa yana kumfa. 21 Yesu ya tambayi
mahaifin yaron, Tun yaushe wannan abu ya same shi? Mahaifin yaron ya ce tun
yana karami. 22 Ya kuwa sha jefa shi a ruwa da wuta, don ya halakar da shi. Idan
zaka iya yin wani abu, ka ji tausayinmu ka taimakemu. 23 Yesu ya ce masa, “In zan
iya? Ai dukan abu mai yiwuwa ne, ga duk wanda ya gaskata. 24 Nan da nan mahaifin
yaron ya daga murya ya ce, Na ba da gaskiya. A kore mini rashin bangaskiyata. 25 Da
Yesu ya ga taron na dungumowa a guje, sai ya tsawata wa bakin aljanin ya ce masa,
“kai, beben aljani na umarce ka, ka fita daga wannan yaron kar ka sake shigar sa.
26 Sai wannan aljanin ya daga murya ya fita ya rabu da wannan yaron. Sai yaro ya
zama kamar mattacce, sai sauran mutanen suka ce, “Ai, yaron ya mutu. 27 Yesu ya
kama hannunsa, ya daga shi, sai yaron ya mike tsaye. 28 Da Yesu ya shiga gida, sai
almajiransa suka tambaye shi a kadaice, me ya sa muka kasa fitar da shi?” 29 Ya ce
masu, “Ai, irin wannan ba ya fita sai da addu'a.” 30 Sai suka ratsa cikin Galili, amma
ba ya son kowa ya san inda suke. 31 Da yake koyar da almajiransa, ya ce masu lokaci
na zuwa da za'a ba da Dan mutum a hannun mutane, za su kuwa kashe shi, sa'adda
aka kashe shi kuma, bayan kwana uku zai tashi. 32 Amma fa ba su fahimci maganar
ba, suna kuma jin tsoron tambayarsa. 33 Sai suka zo kafarnahum. A lokacin da ya ke
cikin gida, ya tambayi Al'majiransa, Menene ku ke magana a kansa a hanya? 34 Amma
suka yi shiru. don suna gardama da junansu akan hanya, a kan wane ne mafi girma.
35 Sai ya zauna, ya kira al'majiransa goma sha biyu, yace masu duk wanda ya ke so ya
zama na fari, dole ya kankantar da kansa, sa'annan ya bautawa sauran duka. 36 Sai ya
dauko karamin yaro a hannunsa ya sa shi a tsakiyarsu. Ya rumgome shi a kafadarsa
ya ce masu. 37 Dukan wanda ya karbi dan karamin yaron nan a cikin sunana ni ya
karba, kuma dukan wanda ya karbi wani, ni ya karba, bai kuma karbeni ni kadai
ba, duk da wanda ya aiko ni.” 38 Sai Yahaya ya ce masa, Malam mun ga wani yana
fitar da aljanu da sunanka mun yi kokari mu hana shi domin ba ya tare da mu. 39 Sai
Yesu ya ce masu ku kyale shi domin babu wanda zai yi irin wannan babban aikin,
sa'annan ya fadi wasu maganganu mara sa kyau a kanmu. 40 Duk wanda ba ya gaba

da mu, na mu ne. 41 Duk wanda ya ba ku ruwa ku sha domin kuna na Almasihu,
gaskiya nake fada maku ba za ya rasa ladansa ba. 42 Amma duk wanda ya sa kananan
nan tuntube, ya fi kyau a rataya masa dutsen nika a jefa shi a cikin teku. 43 Idan har
hannun ka zai sa ka yi tuntube, zai fi kyau ka yanke shi. Domin zai fi kyau ka shiga
aljanna da hannu daya da ka shiga jahannama da hannu biyu. 44 (Inda tsutsotsi basu
mutuwa, wutar kuma bata mutuwa). 45 Idan kafarka za ta sa ka yi tuntube, ka yanke
ta ka yar. Zai fi kyau ka shiga aljanna da kafa daya da ka shiga jahannama da kafa
biyu. 46 (Inda tsutsotsi basu mutuwa, wutar kuma bata mutuwa). 47 Idan idonka zai
sa ka yi tuntube, ka kwakule shi ka yar, domin gwamma ka shiga mulkin Allah da
ido daya, da a jefa ka cikin wuta da idanu biyu. 48 Inda tsutsotsi basu mutuwa, wutar
kuma bata mutuwa. 49 Domin da wuta za a tsarkake kowa. 50 Gishiri yana da kyau,
amma idan ya rasa zakinsa, ta ya ya za ka sa shi yayi zaki kuma? Ku kasance da zaki,
kuma ku yi zaman lafiya da kowa.

10

1 Yesu ya bar wannan wurin, ya tafi yankin Yahudiya, wajen hayin kogin Urdun. Sai
jama'a suka je wurinsa. Ya ci gaba da koya masu, kamar yadda ya zama al'adarsa.
2 Sai Farisawa su ka zo wurinsa, su ka ce, '' dai dai ne mutum ya saki matarsa?''
Wannan tambaya sun yi ta ne domin su gwada shi. 3 Ya amsa ya ce, menene Musa ya
umarce ku? 4 Suka ce, ''Musa ya yarda mutum ya rubuta takardar saki ga matarsa,
ya sallameta ta fita.'' 5 “Domin taurin zuciyarku ne ya rubuta maku wannan dokar,”
Yesu ya ce masu. 6 Amman tun daga farkon halitta, 'Allah ya halicci namiji da ta mata.'
7 Domin wannan dalilin ne mutum zai rabu mahaifinsa da mahaifiyarsa ya mannewa
matarsa. 8 Su biyu kuwa sun zama jiki daya, ba biyu ba, 9 Saboda haka abinda Allah
ya hada kada mutum ya raba.” 10 Lokacin da suke cikin gida, sai almajiransa suka
sake tambayarsa akan wannan magana. 11 Ya ce da su. Dukan wanda ya saki matarsa
ya kuma auro wata matar yayi zina da ita kenan. 12 Haka nan duk matar da ta saki
mijinta ta auri wani ta yi zina da shi kenan.” 13 Mutane suka kawo masa 'ya'yansu
kanana don ya taba su, sai almajiransa suka kwabe su. 14 Da Yesu ya gani, ya ji
haushi, ya ce masu. Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su domin mulkin
Allah na irinsu ne. 15 Gaskiya na ke fada maku duk mutumin da bai karbi mulkin
Allah kamar karamin yaro ba, babu shakka ba zai shiga mulkin Allah ba. 16 Sai ya
rungume su ya sa masu albarka. 17 Lokacin da ya fara tafiya, sai wani mutum ya rugo
wurinsa, ya durkusa a gabansa. Ya tambaye shi, yace ya ''Malam managarci, me zan
yi domin in sami rai na har abada?'' 18 Amma Yesu ya ce masa. Don me ka ke kira na
managarci? Babu wani managarci sai dai Allah kadai. 19 Kasan dokokin. Kada ka yi
kisan kai, kada ka yi zina, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar zur, kada ka yi zamba,
ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka.” 20 Sai mutumin ya ce masa Malam ai na
kiyayye duk wadannan abubuwa tun ina yaro. 21 Yesu ya dube shi duban kauna ya
ce masa. Abu daya ka rasa. Shi ne ka je ka sayar da duk mallakarka ka ba mabukata,
za ka sami wadata a sama. Sa'annan ka zo ka bi ni. 22 Da ya ji haka sai ransa ya baci,
ya tafi yana bakin ciki, don shi mai arziki ne kwarai. 23 Yesu ya dubi almajiransa
ya ce. ''Yana da wuya masu arziki su shiga mulkin Allah!'' 24 Almajiransa suka yi
mamakin maganarsa. Sai Yesu ce masu, ya ku ya'ya'na yana da wuya kamar me a
shiga mulkin Allah. 25 Zai zama da sauki ga rakumi yabi ta kafar allura da mai arziki
ya shiga mulkin Allah. 26 Sai suka cika da mamaki sosai, su kace wa juna, ''to idan
haka ne wanene zai iya tsira kenan?'' 27 Yesu ya dube su ya ce masu. Ga mutane a
bu ne mai wuyar gaske, amma a wurin Allah komai yiwuwa ne. 28 Bitrus ya ce masa,
''to gashi mu mun bar kome, mun bika''. 29 Yesu ya ce. Gaskiya na ke fada maku,
babu wanda zai bar gidansa, da yan'uwansa maza da mata, da mahaifiya ko mahaifi,

ko 'ya'ya ko gona, saboda da ni da kuma bishara, 30 sa'annan ya rasa samun nikinsu
dari a zamanin yanzu, na gidaje, da yan'uwa mata da maza' da iyaye mata da 'ya'ya
da gonaki, game da tsanani, a duniya mai zuw kuma ya sami rai madawwami. 31 Da
yawa wadanda suke na farko za su koma na karshe, na karshe kuma za su zama na
farko. 32 Suna tafiya Urushalima, Yesu kuwa na gabansu. Almajiransa sun yi mamaki,
mutane da ke biye da su kuwa sun tsorata. Yesu kuwa ya sake kebe sha biyun nan,
ya fara fada masu abin da zai same shi. 33 "Kun ga, za mu Urushalima za a bada Dan
mutum ga manyan Firistoci da malan Attaura, za su kuma yi masa hukuncin kisa
su kuma bada shi ga al'ummai. 34 Za su yi masa ba a, su tofa masa yau, su yi masa
bulala, su kashe shi, bayan kwana uku kuwa zai tashi." 35 Yakubu da Yahaya, 'ya'yan
Zabadi, suka zo wurin sa, suka ce, ''Malam muna so kayi mana duk abin da mu ka
roke ka'' 36 Ya ce masu. ''Me ku ke so in yi maku?'' 37 Suka ce, ''ka yardar mana, a
ranar daukakarka, mu zauna daya a damanka, daya kuma a hagunka.'' 38 Yesu ya ce
masu. ''Ba ku san abinda ku ke roka ba. Kwa iya sha daga kokon da zan sha? Ko
kuma za a yi maku baftismar da za a yi mani?'' 39 Suka fada masa, ''Zamu iya.'' Yesu
ya ce masu, '' kokon da zan sha, da shi zaku sha, baftismar da za ayi mani kuma da ita
za a yi maku.'' 40 Amma zama a damata, ko a haguna, ba na wa ba ne da zan bayar,
ai na wadanda a ka shiryawa ne." 41 Da sauran almajiran nan goma suka ji, suka
fara jin haushin Yakubu da Yahaya. 42 Yesu kuma ya kira su wurinsa ya ce masu, ''
kun sani wadanda aka san su da mulkin al'ummai sukan nuna masu iko, hakimansu
kuma sukan gasa masu iko. 43 Amma ba haka zai kasance a tsakaninku ba. Duk
wanda ya ke son zama babba a cikinku, lalle ne ya zama baranku. 44 Duk wanda ya
ke so ya shugabance ku lalle ne ya zama bawan kowa. 45 Saboda haka ne Dan mutum
ya zo ba domin a bauta masa ba, sai dai domin shi yayi bautar, ya kuma ba da ransa
fansa saboda da mutane da yawa." 46 Sa'adda suka iso Yariko, yana fita daga Yariko
kenan, shi da almajiransa, da wani babban taro, sai ga wani makaho mai bara, mai
suna Bartimawas dan Timawas yana zaune a gefen hanya. 47 Da ya ji Yesu Banazare
ne, ya fara daga murya yana cewa, ''Ya Yesu, Dan Dauda, kaji tausayina'' 48 Mutane
da yawa suka kwabe shi, cewa yayi shiru. Sai ya kara daga murya kwarai da gaske,
yana cewa, Ya Dan Dauda ka yi mani jinkai, ka ji tausayina!" 49 Yesu ya tsaya ya
ce, ku kirawo shi. Su kuwa suka kirawo makahon suka ce masa. ''Albishrinka, ta
so! Yana kiranka.'' 50 Makahon ya yar da mayafinsa, ya zaburo wurin Yesu. 51 Yesu
ya tambaye shi, ya ce, '' me ka ke so in yi maka?'' Makahon ya ce, ''Malam in sami
gani.'' 52 Yesu ya ce masa. ''Yi tafiyarka, bangaskiyarka ta warkar da kai.'' Nan take
idanunsa suka bude, ya bi Yesu, suka tafi tare.

11

1 Da suka kusa Urushalima, kusa da Betafaji, da Betanya, wajen dutsen zaitun, sai
Yesu ya aiki almajiransa biyu 2 ya ce masu, " ku shiga kauyen can kusa da mu. Da
zarar kun shiga za ku ga aholaki a daure, wanda ba a taba hawa ba. Ku kwance
shi, ku kawo mani. 3 In wani ya ce maku, "Don me kuke haka? ku ce, 'Ubangiji
ne yake bukatarsa, zai kuma komo da shi nan da nan."' 4 Sai suka tafi, suka tadda
aholakin a daure a kofar gida a bakin hanya, suka kwance shi. 5 sai wadanda suke
tsaye a gun suka ce masu, "Don me kuke kwance aholakin nan? 6 Suka fada masu
abinda Yesu yace, sai suka kyale su suka tafi. 7 Almajiran nan biyu suka kawo wa
Yesu aholakin, suka shimfida mayafansu a kai, sai ya hau. 8 Sai mutane da yawa suka
shimfida mayafansu a hanya, wadansu kuma suka baza ganyen da suka yanko daga
filayen. 9 Wadanda suke gaba da shi da wadanda ke bin bayansa suka yi sowa suna
cewa, "Hosanna! Albarka ta tabbata ga mai zuwa cikin sunan Ubangiji. 10 Albarka
ta tabbata ga mulkin nan mai zuwa na Ubanmu Dawuda! Dukaka a cikin sama!"

[11] San nan Yesu ya shiga Urushalima, ya shiga Haikalin. Sai ya dudduba komai, da
magariba ta yi, ya fita ya tafi Betanya tare da goma sha biyu nan. [12] Kashe gari, suka
tashi daga Betanya, sai ya ji yunwa. [13] Da ya hango itacen baure mai ganye daga
nesa sai ya je ya ga ko za sami 'ya'ya. Da ya iso wurinsa bai ga komai ba sai ganye,
don ba lokacin 'ya'yan baure ba ne. [14] Sai ya ce wa bauren, "Kada kowa ya kara cin
''ya'yanka har abada!" Almajiransa kuwa sun ji maganar. [15] Suka iso Urushalima, da
shigar su, ya kori masu saye da sayarwa, ya watsar da taburan 'yan canjin kudi, da
kujerun masu sayar da tantabaru. [16] Ya hana kowa ya dauki wani abu da za a i ya
sayarwa a cikin haikalin. [17] Sai ya koyar da su cewa, "Ashe ba rubuce yake ba, " Za
a kira gidana gidan addu'a na dukan al'ummai? Amma ku kun mayar da shi kogon
yan fashi". [18] Da mayan Faristoci da marubutan attaura suka ji maganar da ya yi, sai
suka nami hanyar da za su kashe shi. Amma suka ji tsoronsa domin dukkan taron
na mamakin koyarwarsa. [19] Kowace yamma kuma, sukan fita gari. [20] Da safe suna
wucewa, sai suka ga bauren nan ya bushe. [21] Bitrus kuwa ya tuna ya ce "Malam,
dubi! Baurenan da ka la'anta ya bushe." [22] Yesu ya amsa masu ya ce, " ku gaskata da
Allah." [23] Hakika, ina gaya maku, duk wanda ya ce wa dutsen nan tashi ka fada cikin
tekun', bai kuwa yi shakka a zuciyarsa ba, amma ya gaskata haka kuwa zai faru, haka
kuwa Allah zai yi. [24] Saboda haka ina dai gaya maku, komai kuka yi addu'a kuka roka,
ku gaskata cewa samamme ne, zai kuma zama naku. [25] Duk sa'add da kuke addu'a
ku gafarta wa wadanda suka yi maku laifi, domin Ubanku shima zai gafarta maku
naku laifi." [26] (Amma in baku gafartawa mutane laifofinsu ba, Ubanku ma da ke
sama ba zai gafarta maku ba.) [27] Da suka sake dawowa Urushalima. Yasu na tafiya
cikin haikali, sai manyan firistoci, da marubuta, da dattawa suka zo wurinsa, [28] suka
ce masa, "Da wanne iko kake yin wadanan abubuwa? Ko kuwa wa ya ba ka ikon
yinsu? " [29] Sai Yesu ya ce masu, "Zan yi maku wata tambaya. ku ba ni amsa, ni kuwa
zan gaya maku ko da wanne iko ne nake yin wadannan abubuwan. [30] Baftismar da
Yahaya yayi, daga sama take ko kuwa daga mutum take? ku bani amsa". [31] Sai suka
yi mahuwara da juna, suka ce, "in kuwa muka ce, 'daga sama take,' za ya ce, "To, don
me ba ku gaskata shi ba? [32] In kuwa muka ce, " amma in muka ce ta mutum ce zasu
jejjefemu domi suna jin tsoron jama'a, don duk kowa ya tabbata, cewa Yahaya annabi
ne. [33] Sai suka amsa wa Yesu suka ce, "Ba mu sani ba" Yesu ya ce masu, "Haka ni
kuma ba zan fada muku ko da wanne iko nake yin abubuwan nan ba."

12

[1] Sai Yesu ya fara koyar da su da misalai. "Wani mutum ne ya yi gonar inabi
ya shingen ta, ya haka ramin matse inabin, ya kuwa gina hasumayar tsaro. Ya ba
wandansu manoma jinginar gonar, sa'an nan ya tafi wata kasa mai nisa. [2] Da lokaci
ya yi, sai ya aika masu wani bawansa domin ya karbi wadansu daga cikin amfanin
gonar. [3] Amma manoman suka kama shi, suka yin masa duka, suka kore shi hannu
banza. [4] Ya sake aikar wani bawan. Shi kuma suka raunata shi aka, suka wulakanta
shi. [5] Ya sake aiken wani. Shi kam, suka kashe shi. Haka fa aka yi ta yi da wadansu da
yawa, sun dodoki wadansu, suka kuma kashe wadansu. [6] Yanzu dai yana da sauran
daya tak, shine kaunatacen dansa. Daga karshe ya aike shi wurinsu, yana cewa,
ai za su bashi girma. [7] Amma manoman nan suka ce wa juna, "ai, wannan shine
magajinsa, 'ku zo mu kashe shi, gadon ya zama namu." [8] Sai suka kamo shi, suka
kashe shi, suka jefar da shi bayan shinge. [9] To, me mai gonar inabin zai yi? Sai ya zo
ya hallaka manoman nan, ya ba wadansu gonar. [10] Ashe, ba ku karanta wannan nassi
ba? cewa, ' Dutsen da magina suka ki, shi ne ya zama mafi mahmimanci. [11] Wannan
daga Ubangiji ne, kuma ya yi dai dai a idanunmu."' [12] Sai suka nemi su kama shi, don
sun lura a kansu ne ya yi masalin, amma suka ji tsoron jama'a. Don haka suka kyele

shi, suka tafi. 13 Suka aika masa da wadansu farisiyawa da Heridiyawa, don su sa
masa tarko da kalamai cikin maganarsa. 14 Da suka zo, suka ce masa, “Malam, gaskiya
kana koyar da maganar Allah sosai, ba ka nuna bambanci tsakani mutane, sai koyar
da tafarkin Allah kake yi sosai. “Shin, mu biya haraji ga Kaisar, ko a a?” 15 AmmaYesu
ya gane munafuncinsu, ya ce masu, “Don me kuke gwada ni? ku kawo mani dinarin
in gani.” 16 Suka kawowa Yesu daya. Ya ce masu, “ Kamar waye da kuma rubutun
wanene? suka ce masa, “Na Kaisar ne.” 17 Yesu ya ce, “to, ku ba Kaisar abinda yake
na Kaisar, ku kuma ba Allah abin da yake na Allah. Sai suka yi mamakinsa kwarai.
18 Sai Sadukiyawa suka zo wurinsa, su dake cewa babu tashin matattu. Suka tambaya
shi suka ce, 19 “Malam, Musa dai ya rubuta mana, cewa idan dan'uwan mutum ya
mutu, ya bar matarsa ba da, lallai ne dan'uwan mutumin ya auri matar, ya haifa wa
dan'uwansa 'ya'ya.' 20 To an yi wadansu 'yan'uwa maza guda bakwai, na farko ya yi
aure, ya mutu bai bar 'ya'ya ba. 21 Na biyu kuma ya aure ta, shi ma ya mutu, ba 'ya'ya.
Na ukun ma haka. 22 Haka dai duk bakwai din, ba wanda ya bar 'ya'ya. A karshe
kuma ita matar ta mutu. 23 To, a tashin matattu, matar wa za ta zama a cikinsu? Don
duk bakwai din nan sun aure ta”. 24 Sai Yesu ya ce, “Ba saboda wannan dalili ne kuka
yi kuskure ba, wato don ba ku san littafin ba, kuma ba ku san ikon Allah ba? 25 Domin
in an tashin daga matattu, ba a aure, ba a auraswa, amma sun zama kamar malaiku
a sama. 26 Amma game da mattattun da suka tashi, ashe, ba ku taba karantawa a
littafin Musa ba, yadda Allah ya ce masa? “Ni ne Allah na Ibrahim, da Ishaku, da
kuma Yakubu'? 27 Ai, shi ba Allahn mattatu bane, amma na rayyayu ne. Hakika kun
yi kuskure “. 28 Sai wani malamin attuara ya zo ya ji suna muhawara da juna. Da
dai ya ga Yesu yana ba su kyakkyawar amsa, sai ya tambaye shi, “Wanne Umarni ne
mafi girma dukka?” 29 Yesu ya amsa yace, “ mafi girma shine, 'ku saurara ya Isra'ila,
Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne. 30 Sai ka kaunaci Ubangiji Allah da dukkan
zuciyarka, da dukkan ranka da dukkan tunaninka, da dukkan karfinka. 31 ta biyu
itace, 'ka kaunaci makwabcinka kamar kanka, Ba wata doka da ta fi wadannan.''
32 Sai malamin attaura ya ce masa, “Hakika gaskiyarka malam, Allah daya ne, ba
kuma wani sai shi. 33 A kaunace shi kuma da dukkan zuciya, da dukkan hankali, da
dukkan karfi, a kuma kaunaci makwabci kamar kanka, ai ya fi dukkan hadayu na
konawa.” 34 Da Yesu ya ga ya yi masa magana da hikima, sai ya ce masa, “Ba ka nesa
da mulkin Allah.” Bayan wannan kuma ba wanda ya sake tambayarsa wani abu.
35 Yesu ya amsa a lokacin da yake koyarwa a Haikali, ya ce “Yaya malaman attaura
suke ce wa Kristi dan Dauda ne? 36 Domin Dauda kansa, ta ikon Ruhu Mai Tsarki
ya ce, “Ubangiji ya ce wa Ubangijina, zauna a hannun damana, har sai na kaskantar
da makiyanka'. 37 Dauda da kansa ya kira shi 'Ubangiji; To, ta yaya ya Almasihu zai
zama Dan Dauda?” Babban taron jama'ar suka saurare shi da murna. 38 A koyarwa
sa Yasu ya ce, “ku yi hankali da malaman attaura, masu son yawo da manyan riguna,
suna so a gaishesu a kasuwa, 39 da kuma son wuraren zama masu daraja a haikali,
da wurin bukukuwa. 40 Sun kuma kwace gidajen gwauraye, da yin doguwar addu'a,
don mutane su gani. Wadanan mutanen zasu sami hukunci mai tsanani.” 41 Sai ya
zauna a gaban akwatin baiko a Haikalin, yana duban yadda jama'a suke zuba kudi
a ciki. 42 Wadansu masu arziki da yawa suna zuba kudi masu tsoka. Sai gwauruwa
mara abin hanu ta saka anini biyu a ciki akwatin baikon. 43 Ya kira almajiransa, ya
ce masu, “Hakika, ina gaya maku, abinda gwauruwa nan ta saka a akwatin baikon
nan ya fi na sauran dukka. 44 Su duk sun bayar daga yalwa tasu ne, ita kuwa daga
cikin rashinta ta bada duk abinda take da shi.”

13

1 da Yesu ke fita daga Haikalin, sai daya daga cikin almajirnsa ya ce masa “malam,

dubi kyawawan duwatsunnan da kyawawan gine-ginnenan!”
2 Ya ce masa, ka
ga wadannan kyawawan gine- ginen? babu wani dutsen da za a bar shi akan
dan'uwansa, da ba za a rushe shi ba.”
3 Yana zaune a kan dutsen zaitun wanda
yake kusa da Haikali, sai Bitrus, da Yakubu, da Yahaya, da Andarawus suka tambaye
shi a asirce, suka ce.
4 Gaya mana yaushe za a yi wadannan abubuwa? mecece zata
zama alamar faruwar wadanna abubuwa da zasu faru?''
5 Yesu ya ce masu, “ku kula,
kada kowa ya rudeku.
6 Da yawa za su zo da sunana, suna cewa nine shi, har su bad
da mutane da yawa.
7 In kuka ji labarin yake- yake, da jita-jitarsu kada ku damu,
wannan zai faru, amma karshen duniya bai gabato ba.
8 Al'umma za ta tasarwa
al'umma, mulki ya tasarwa mulki. Za a yi girgizar kasa awurare dabam-dabam, da
kuma yunwa, amma fa dukkan wadanna abubuwan mafarin azaba ne.
9 Amma,
ku zauna a fadake. Don za su kai ku gaban majalisa. za a yi maku duka a cikin
majami'u. Su kuma kai ku gaban masu mulki da sarakuna, saboda sunana, domin ku
ba da shaida a gare su.
10 Amma lallai sai an fara yi wa dukkan al, ummai bishara.
11 Sa'ad da suka kai ku gaban shari'a suka mika ku, kada ku damu a wannan lokacin,
za a baku abin da zaku fada, Amma duk abin da aka yi muku a wannn lokacin, shi
za ku fada, domin ba ku ne kuke magana ba, Ruhu mai tsarki ne.
12 Dan'uwa zai
bada dan'uwarsa akashe shi, uba kuwa dansa. Yara kuma zasu tayar wa iyayensu
har su sa akashe su.
13 Za a ki ku saboda sunana, amma duk wanda ya jumre har
karshe zai cetu.
14 Sa'adda kuka ga an kafa mummunan aikin sabo mai ban kyama
a wurin da bai kamata ba (bari mai karatu ya fahimta), to, bari wadanda suke kasar
Yahudiya, su gudu zuwa dutse.
15 Wanda yake tudu kuma kada ya sauko ya shiga
gida garin daukar wani abu.
16 Wanda yake gona kuma kada ya koma garin daukar
mayafinsa.
17 Amma, kaiton masu juna biyu da masu goyo a wannan lokacin.
18 Ku yi
addu, a kada abin ya faru da damina.
19 A lokacin za ayi wata matsanaciyar wahala,
wadda bata taba faruwa ba, tun farkon halittar da Allah ya yi har zuwa yau, ba
kuwa za a taba yi ba har abada.
20 In da ba ubangiji ya rage kwanakin nan ba, da ba
Dan adam din zai tsira. Amma saboda zabbabunan da ya zaba, ya rage kwanakin.
21 To, in wani ya ce maku, kun ga Almasihu nan!' ko, 'kun gan shi can, kada ku
gaskata.
22 Gama almasihan karya, da annabawan karya zasu bayyana kuma, zasu yi
abubuwan al'ajibai masu ban mamaki.
23 Amma ku zauna a fadake, Na dai fada maku
wadannan abubuwan kafin lokacin.
24 Amma, bayan matsanaciyar wahalannan, rana
zata duhunta, wata kuma ba zai bada haske ba.
25 Taurari za su fado daga sararin
sama, za a kuma girgiza manyan abubuwan da suke a sararin sama.
26 Sa' annan
zasu ga Dan mutum na zuwa a cikin gajimare, da iko mai girma da daukaka.
27 Zai
aiko da mala'ikunsa su tattaro zabbabunsa daga kusuwoyi hudu na duniya(watau
Gabas da Yamma, kudu da Arewa) har zuwa karshen sama.
28 “Ku yi koyi da itacen
baure. Da zarar rassansa sun fara taushi yana kuma fitar da toho, kun san damina
ta yi kusa ke nan.
29 Sa'adda kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku dai sani
ya kusato, a bakin kofa ma ya ke.
30 Hakika ina gaya maku, zamanin nan ba zai
shude ba sai dukan abubuwan nan sun faru.
31 Sararin sama da kasa za su shude,
amma maganata ba za ta shude ba.
32 Amma wannan rana ko sa'a ba wanda ya
sani, ko mala'ikun sama, ko Dan, sai dai Uban kadai.
33 Ku kula, ku zauna a fadake,
kuna addu'a don baku san ranar da lokacin zai yi ba.
34 Kamar yadda mutum mai
tafiya, in ya bar gida ya wakilta bayinsa kan gidansa, kowanne da aikinsa, ya kuma
umarci mai gadi ya zauna a fadake.
35 To, ku zauna a fadake don ba ku san lokacin
da maigidan zai zo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare ne, ko da carar zakara ne,
ko da safe ne.
36 Kada ya zo ba zato, ya samu kuna barci.
37 Abinda na gaya maku,
ina gaya wa kowa, shine ku zauna a fadake!”

14

1 Idin Ketarewa da bukin gurasa mara yisti sauran kwana biyu kenan, sai
shugabanin firistoci da malaman attaura suka nemi yadda zasu kama Yesu a asirce
domin su kashe shi. 2 Suna cewa amma “Ba a lokacin idin ba, domin kada su haddasa
hargitsi a tsakanin mutane”. 3 Yesu yana Betanya a gidan Saminu kuturu, yana shirin
liyafa kenan sai ga wata mace dauke da kwalbar turare mai tamanin kwarai, ta shafa
masa a kansa. 4 wasu dake tare da Yesu suka husata, suna kwalbarta da cewa 5 “Ai
wannan turare ne mai tsada, ina laifin a sayar a raba wa talakawa kudin? ina dalilin
wannan almubazaranci? 6 Sai Yesu yace masu “Ku kyaleta, don me kuke tsauta mata,
7 ai Idan kuna da niyyar taimakon talakawa ko matalauta, suna nan tare da ku ko a
yaushe amma ni bazan kasance da ku kullum ba. 8 Macen nan tayi aiki nagari domin
shirya jikina ga jana'iza. 9 hakika, Ina gaya maku, duk inda za'a yi bishara a duniya
baza a mance da matan nan da hidimar da ta tayi mini ba.” 10 Da jin haka sai Yahuza
Iskariyoti, daya daga cikin manzannin ya ruga zuwa wurin baban firist domin ya
bashe shi a garesu, 11 Da mayan firistoci suka ji haka suka yi murna matuka tare da
alkawarin kudi ga Yahuza, shi kuwa sai ya fara neman zarafin da zai mika Yesu a
gare su. 12 A ranar farko ta bukin gurasa marar yisti da kuma hadayar ragon Idin
ketarewa, almajiransa suka ce masa “Ina zamu shirya liyafar domin idin ketarewa?
13 Ya aiki biyu daga cikin almajiransa da cewa “Ku shiga cikin birnin, zaku tarar da
wani mutum dauke da tullun ruwa. 14 Duk gidan da ya shiga ku bishi, sai ku cewa
mai gidan, malam yace “ina bukatar masauki domin hidimar idin ketarewa tare da
almajiraina?”' 15 Zai kuwa nuna maku babban bene gyararre. Sai ku yi mana shiri a
can.” 16 Da shigar almajiran cikin birnin, sai kome ya kasance yadda ya fada, su kuwa
suka yi shirye shiryen idin ketarewar. 17 Da maraice ta yi, sai ya tare da sha biyun.
18 Yayin da suke zazzaune a teburin suna cin abincin, sai Yesu ya ce “Hakika ina gaya
maku wani da ke ci tare da ni a nan zai bashe ni”. 19 Sai suka damu suka tambaye
shi daya bayan daya suna cewa “Hakika bani bane ko?” 20 Yesu ya amsa masu da
cewa “Daya daga cikin sha biyu ne, wanda ke sa hannu tare da ni yanzu cikin tasar”.
21 Dan Mutum zai tafi ne yadda nassi ya umarta game da shi amma kaiton wanda zai
bashe shi! “zai, fiye masa, dama ba a haife shi ba”. 22 Lokacin da suke cin abincin,
Yesu ya dauki gurasa ya sa albarka, ya gutsuttsura ta, sai ya basu yana cewa “Wannan
jikinana ne”. 23 Ya kuma dauki koko, yayi godiya, ya basu, su kuwa suka sha daga
kokon. 24 Ya ce “Wannan jinina ne na alkawari da an zubar ga yawancin mutane”.
25 Hakika, bazan kara sha daga wannan ruwan inabi ba sai a ranar da zan sha sabo
cikin mulkin Allah.” 26 Bayan sun raira wakar yabo ga Allah, sai suka tafi wurin
dutsen zaitun. 27 Yesu ya ce masu dukkan ku zaku yi tuntube harma ku fadi saboda
ni gama rubuce take cewa “Zan buge makiyayin, tumakin kuwa za su watse; 28 Amma
bayan tashina, zai yi gaba in riga ku zuwa Galili. 29 Bitrus ya ce masa “ko dukkansu
sun fadi, faufau banda ni”. 30 Yesu yace masa “Hakika ina gaya maka, cikin wannan
dare kafin carar zakara ta biyu zaka yi musun sani na sau uku”. 31 Amma Bitrus ya
sake cewa “Koda za'a kasheni tare da kai ba zan yi musun sanin ka ba”. Dukkan su
kuwa suka yi wannan Alkawari. 32 Suka isa wani wuri da ake kira Getsamani, sai
Yesu ya ce wa almajiransa “Ku dakata anan domin zan je inyi addu'a”. 33 Sai ya dauki
Bitrus, da Yakubu, da Yahaya. Ya fara jin wahala mutuka tare da damuwa kwarai.
34 Sai ya ce masu “Raina na shan wahala harma kamar in mutu. Ku dakata a nan, ku
zauna a fadake”. 35 Da Yesu yayi gaba kadan, sai ya fadi kasa yayi addu'a yana cewa
idan mai yiwuwa ne “A dauke masa wannan sa'a daga gare shi. 36 Ya ce “Ya Abba
Uba, kome mai yuwane gare ka, ka dauke mini kokon wahalan nan, duk da haka
ba nufina ba sai dai naka”. 37 Da komowarsa ya same su suna barci, sai ya ce wa
Bitrus, Siman barci kake? Ashe, ba za ka iya zama a fadake ko da sa'a daya ba? 38 Ku

zauna a fadake, kuyi addu'a kada ku fada cikin jaraba. Lalle ruhu na da niyya amma
jiki raunana ne. [39] Sai ya sake komawa, yayi addu'a, yana maimaita kalmominsa na
farko. [40] Har wa yau kuma ya sake dawowa, ya same su suna barci don barci ya
cika masu idanu kwarai, sun kuwa kasa ce masa kome. [41] Ya sake komowa karo na
uku yace masu "har yanzu barci kuke yi kuna hutawa? Ya isa haka! Lokaci yayi,
an bada Dan Mutum ga masu zunubi". [42] Ku tashi mutafi kun ga, ga mai bashe ni
nan ya kusato." [43] Nan da nan, kafin ya rufe baki sai ga Yahuza, daya daga cikin
sha biyun da taron jama'a rike da takkuba da kulake. Manyan firistoci da malaman
attaura da shugabanni suka turo su. [44] Mai bashe shi din nan ya riga ya kulla da su
cewa "Wanda zan yi wa sumba shine mutumin, ku kama shi ku tafi da shi a tsare.
[45] Da isowarsa kuwa, sai ya zo wurin Yesu ya ce "Ya malam!". Sai ya sumbace shi.
[46] Su kuwa suka kama shi, suka tafi da shi. [47] Amma daya daga cikin na tsaye ya zaro
takobinsa ya kai wa bawan babban firist sara, ya yanke masa kunne. [48] Sai Yesu ya
ce "kun fito kamar masu kama yan fashi da takkuba da kulake, domin ku kama ni?
[49] Lokacin da nake koyarwa a Haikali, kowace rana da ku, baku kama ni ba. Amma
anyi haka ne domin a cika abinda Nassi ya fada." [50] Daga nan duk wadanda suke
tare da Yesu suka yashe shi, suka tsere. [51] Wani saurayi, daga shi sai mayafi ya bi
shi, suka kai masa cafka. [52] Shi kuwa ya bar masu mayafin ya gudu tsirara. [53] Daga
nan suka tafi da Yesu wurin babban firist. a can suka tara dattawa duk da manyan
firistoci da shugabanni da marubuta, suka taru a wurinsa. [54] Bitrus kuwa ya bi shi
daga nesa har cikin gidan babban firist. Ya zauna tare da dogaran Haikalin, yana
jin dumin wuta. [55] Sai, manyan firistoci da duk 'yan majalisa Yahudawa suka nemi
shaidar da za a tabbatar a kan Yesu, don su samu su kashe shi. Amma basu samu
ba. [56] Da yawa kuma suka yi masa shaidar Zur (Karya), amma bakin su bai zama
daya ba. [57] Sai wadansu kuma suka taso suka yi masa shaidar zur (karya) suka ce.
[58] "Mun ji ya ce, wai zai rushe haikalin nan da mutane suka gina, ya sake gina wani
cikin kwana uku, ba kuwa ginin mutum ba". [59] Duk da haka, sai shaidar tasu bata zo
daya ba. [60] Sai babban firist ya mike a tsakanin su, ya tambayi Yesu yace "Ba ka da
wata amsa game da shaidar da mutanen nan suke yi a kanka? [61] Amma yayi shiru
abinsa, bai ce kome ba. Sai babban firist din ya sake tambayarsa "To, ashe kai ne
Allmasihu Dan Madaukaki? [62] Yesu ya ce "Nine. Za ku kuwa ga Dan Mutum zaune
dama ga mai iko, yana kuma zuwa cikin gajimare". [63] Sai babban firist ya kyakketa
tufafinsa yace "Wacce shaida kuma zamu nema? [64] Kun dai ji sabon da yayi! Me
kuka gani? Duk suka yanke masa hukunci akan ya cancanci kisa. [65] Wadansu ma
suka fara tottofa masa yau, suka daure masa idanu, suka bubbuge shi suna cewa "Yi
annabci" Dogaran kuma suka yi ta marinsa. [66] Bitrus kuwa na kasa a filin gida, sai
wata baranyar babban firist ta zo. [67] Da ta ga Bitrus na jin dumi, ta yi masa kallon
gaske ta ce "Kaima ai tare kake da banazaren nan Yesu". [68] Amma ya musa ya ce
"Ni ban ma san abinda kike fada ba balle in fahimta". Sai ya fito zaure. Sai zakara
yayi cara. [69] Sai baranyar ta ganshi, ta sake ce wa wadanda ke tsaitsaye a wurin,
"Wannan ma daya daga cikinsu ne". [70] Amma ya sake musawa, jim kadan sai na
tsaitsayen suka ce wa Bitrus "Lalle kai ma dayansu ne don ba Galile ne kai". [71] Sai
ya fara la'anta kansa yana ta rantsuwa yana ce wa "Ban ma san mutumin nan da
kuke fada ba". [72] Nan da nan sai zakara ya yi cara ta biyu, Bitrus kuwa ya tuna da
maganar Yesu a gare shi cewa "Kafin zakara ya yi cara ta biyu, za ka yi musun sani
na sau uku". Da ya tuno haka, sai ya fashe da kuka.

15

[1] Da sassafe, sai manyan firistoci suka hadu da dattawa da manyan malamai, da
majalisa suka daure Yesu, suka sa shi gaba suka mika shi ga Bilatus. [2] Bilatus ya

tambaye shi, kaine sarkin Yahudawa? ya amsa ya ce “haka ka ce” 3 Sai manyan
firistochi suka kawo zargi iri iri a kan Yesu. 4 Bilatus ya sake tambayarsa, ba ka
da abin cewa? ka lura da yawan zargi da ake yi maka. 5 Amma Yesu baya sake yi
masa magana ba. wannan ya ba shi mamaki. 6 A lokacin idi, Bilatus ya kan sakar
masu da dan bursuna wanda jama'a suka bukaci a saka, 7 A cikin gidan yari, in da
aka tsare wadansu yan tawaye, da masu kisan kai, akwai wani mai kisan kai, ana
ce da shi Barrabbas. 8 Sai Jama'a suka zo wurin Bilatus ya yi masu kamar yadda
ya saba yi. 9 Bilatus ya amsa masu ya ce, kuna so in sakar maku sarkin Yahudawa?
10 Yayi wannan domin ya sani cewa Firistoci sun bada shi ne domin suna kishin
sa, 11 Sai Firistochi suka zuga jama'a, sai suka yi kuwwa suna cewa, a sakar masu
Barrabbas amaimakon Yesu. 12 Bilatus ya sake yi masu tambaya “Yaya zan yi da
Sarkin Yahudawa?” 13 sai suka amsa da kuwwa” a “giciye shi!” 14 Bilatus ya ce masu
menene laifinsa sai suka kara ihu, “a giciye shi.” 15 Bilatus don yana son ya farantawa
jama'a zuciya sai ya sakar masu da Barrabbas sai ya yi wa Yesu bulala, sannan ya
mika shi a giciye shi. 16 Sojoji suka kai shi cikin kagara, suka tara rundunan soja,
17 Suka sa masa tufafin shulaiya suka nada masa rawanin kaya, 18 Suna masa kirari
na ba'a suna cewa, “A gaida sarkin Yahudawa!” 19 Sai suka buge shi a kai da kulki
suka kuma tofa masa yau a fuska, suka kuma durkusa suna yi masa sujadar ba'a.
20 Bayan sun gama yi masa ba'a sai suka cire masa tufafin shunnaiya, sai suka maida
masa tasa tufafinsa, sai suka fitar dashi don su giciye shi. 21 Suna cikin tafiya sai suka
hadu da wani, mai suna Saminu Bakairawani (wato uban Alizanda da Rufus); suka
tillasta shi ya dauki gijiyen Yesu. 22 Sojojin suka kawo Yesu wurin da ake kira Golgota
(wato kokon kai) 23 Suka bashi ruwan inabi hade da mur, amma ya ki ya sha. 24 Sai
suka giciye shi, suka kuma raba tufafinsa suka kuma jefa kuri'a domin kowanne soja
ya sami rabonsa. 25 A sa'a ta uku aka giciye shi. 26 Sai aka rubuta alamar zargi da take
cewa “Ga Sarkin Yahudawa” 27 Suka kuma giciye shi tare da wadansu yan fashi guda
biyu. 28 Daya a hannun damansa daya a hannun hagunsa. Domin a cika abinda nassi
ya fada. 29 suke wucewa suna zaginsa suna kada kai suna cewa, “Aha! kai da zaka
rushe haikali ka kuma gina shi cikin kwana uku, 30 ka ceci kanka mana, ka sauka
daga giciye!” 31 Haka ma manyan firistoci da malamai, suka yi masa ba'a suna cewa
“Ya ceci wadansu amma bai iya ceci kansa ba” 32 Bari Almasihu Sarkin Yahudawa
ya sauka daga giciye. Domin mu gaskata shi, sai wadanda aka giciye shi tare dasu,
suma suka yi masa ba'a. 33 sa'a ta shida zuwa sa'a ta tara, duhu ya rufe ko'ina, 34 A
sa'a ta tara, Yesu ya tada murya da karfi ya ce Eloi, Eloi lamathsabathani?” Ma'ana Ya
Allahna Ya Allahna, me ya sa ka yashe ni?” 35 Wasu daga cikin na tsaye, da suka ji shi,
sai suka ce, “Duba, yana kiran Iliya.” 36 Sai wani ya hanzarta, ya dauki soso ya tsoma
a ruwan inabi mai tsami, ya soka agora ya mika masa don yasha. Mutumin yace bari
mu gani ko Iliya zai zo ya saukar da shi. 37 Sai Yesu yayi kuka da babban murya da
karfi sannan ya rasu. 38 Sai labulen haikalin ya rabu kashi biyu daga sama har kasa.
39 Sa'adda da jarumin sojan da ke tsaye yana fuskantar Yesu ya ga yadda ya mutum,
Sai ya ce “hakika, wannan mutum Dan Allah ne.” 40 Akwai kuma mata wadanda
ke dubawa daga nesa. Daga cikinsu akwai Maryamu Magadala, da Maryamu(Uwar
Yakubu da Yusufu) da Salome. 41 Wadannan matan sune suka bishi sa'adda da yake
Galilee suna yi masa hidima. Da wadansu mata da yawa suka zo Urushalima tare da
shi. 42 Da maraice an shiga shirye shirye domin kashe gari asabbaci ce. 43 Sai Yusufu
daga garin Arimatiya ya zo, mutumin kirki, mai girma kuma dan majalisar dattawa,
mai sauraron mulkin Allah, da gaba gadi ya tafi wurin Bilatus ya bukaci a bashi jikin
Yesu. 44 Bilatus ya yi mamakin mutuwar Yesu cikin lokaci kadan, sai ya kira jarumin
ya tabbattar koYesu ya mutu. 45 Bayan ya tabbattar daga wurin jarumin soja cewa

Yesu ya mutu, sai ya bada jikin ga Yusufu. [46] Yusufu ya sayo likafani. ya saukar da shi
daga giciye, ya kawo likafanin nan ya lulube jikin Yesu dashi. Ya kai shi kabarin da
aka sassaka da dutse, wadda ya shirya shi domin kansa. Ya kawo dutse ya rufe bakin
kabarin da shi. [47] Maryamu Magadaliya da Maryamu Uwar Yusufu sun ga wurin da
aka yi jana'izar Yesu.

16

[1] Bayan ranar assabaci, Maryamu Magadaliya da Maryamu uwar Yakubu da Salomi,
suka sayo man shafawa mai kamshi domin shafe jikin Yesu saboda jana'iza. [2] Da
safiyar ranar farko ta mako sai suka tafi kabarin a dai dai fitowar rana. [3] Suna
magana a tsakaninsu suna cewa, wanene zai gangarar da dutsen da aka rufe bakin
kabarin da shi?" [4] Da suka daga ido, sai suka ga an riga an gangarar da dutsen, domin
yana da girma. [5] Da suka shiga cikin kabarin sai ga wani saurayi saye da farar tufa,
yana zaune a hannun dama, suna mamaki. [6] Sai ya ce masu, "Kada ku ji tsoro. Kuna
neman Yesu banazare, wanda aka giciye. Ya tashi! Baya nan. Ku duba wurin da aka
kwantar dashi. [7] Sai ku je, ku gaya wa almajiransa da Bitrus cewa ya rigaya ya yi
gabanku zuwa Galili. A can zaku ganshi, kamar yadda ya fada maku." [8] Suka fita daga
cikin kabarin da gudu suna rawar jiki da mamaki, ba su cewa kowa komai ba domin
suna jin tsoro. [9] Da safiyar ranar farko ta mako ya fara bayyana kansa ga Maryamu
Magadaliya wadda ya kori aljannu guda bakwai daga cikinta. [10] Sai ta tafi ta shaida
wadanda suke tare da shi suke makoki da kuka. [11] Sai suka ji cewa ya tashi kuma
ta ganshi, amma basu gaskata ba. [12] Bayan wadannan al'amura ya bayana kansa ta
wata siffa ga mutum biyu sa'ilin da suke tafiya akan hanya. [13] Sai suka tafi suka gaya
wa sauran almajiransa, duk da haka basu gaskata ba. [14] Bayan wani lokaci, Yesu
ya bayyana kansa ga almajiransa su goma sha daya, ya tsauta masu saboda rashin
gaskatawa da taurin zuciya, bayansun ji daga wadanda suka ganshi bayan ya tashi
daga matattu. [15] Sai ya umarcesu cewa "Ku tafi cikin duniya ku yi bishara ga dukan
halitta. [16] Wanda ya ba da gaskiya aka kuma yi masa baftisma, zaya sami ceto, wanda
baya bada gaskiya ba za ya hallaka. [17] Wadannan alamu za su kasance da wadanda
suka gaskata; a cikin sunana, za su fidda aljannu, za su yi magana da sabbin harsuna.
[18] Za su dauki macizai da hannayesu, idan sun sha guba ba ta cutar dasu ba, za su
dibiya hannayensu ga marasa lafiya, za su sami warkaswa." [19] Bayan Ubangiji ya
gama magana da su, sai aka dauke shi zuwa sama in da zai zauna a hannun dama
na Allah. [20] Almajiransa kuma suka tafi ko'ina suna sheilar bishara. Ubangiji kuma
yayi aiki tare da su, yana tabbatar da kalma ta wurin ayukan al'ajiba tare da su.

Luka

1 Mutane da dayawa sun yi kokarin rubutu akan abubuwan da suka cika a
tsakaninmu, 2 kamar yanda suka danka mana su, wadanda tun daga farko suka zama
shaidu da idanunsu kuma manzanni ne na sakon. 3 Sabili da haka, ni ma, bayan da na
yi bincike da kyau akan yanayin wadannan abubuwa tun da farko na ga ya yi kyau in
rubuta wadannan abubuwa bi da bi ya mafi girmaTiyofilas. 4 Ya zama haka domin ka
san gaskiyar abin da aka koya maka ne. 5 A cikin zamanin Hirudus, Sarkin Yahudiya,
akwai wani firist mai suna Zakariya, daga yankin Abija. Matarsa daga cikin yaya mata
na zuriyar Haruna ce, kuma sunan ta Alisabatu ne. 6 Dukan su biyu masu adalci ne a
gaban Allah; marasa zargi a tafiyarsu cikin dukan dokoki da farilan Ubangiji. 7 Amma
ba su da da, domin Alisabatu ba ta haihuwa, kuma a wannan lokacin dukansu sun
tsufa kwarai. 8 Ya zama kuma a lokacin da Zakariya yana gaban Allah, yana yin
hidimar sa ta firist bisa ga tsari da ka'idar aikinsa. 9 Bisa ga al'adar zaben firist da zai
yi hidima, an zabe shi ta wurin kuri'a ya shiga cikin haikalin Ubangiji domin ya kona
turare. 10 Dukan taron Jama'a suna addu'a a waje a sa'adda ake kona turaren. 11 A
lokacin, mala'ikan Ubangiji ya bayana a gare shi yana tsaye a gefen daman bagadi
na turaren. 12 Zakariya ya firgita sa'adda ya gan shi; tsoro ya kama shi. 13 Amma
mala'ikan ya ce masa, “Kada ka ji tsoro, Zakariya, domin an ji addu'ar ka. Matar ka
Alisabatu za ta haifa maka da. Za ka kira sunansa Yahaya. 14 Za ka yi murna da farin
ciki, kuma da yawa za su yi murna da haifuwarsa. 15 Domin zai zama mai girma a
gaban Ubangiji. Ba zai sha ruwan inabi ba ko wani abu mai sa maye, kuma zai cika
da Ruhu Mai Tsarki tun daga cikin cikin mahaifiyarsa. 16 Kuma mutanen Isra'ila da
yawa za su juya zuwa ga Ubangiji Allahnsu. 17 Zai yi tafiya a gaban Unbangiji a cikin
ruhu da ikon Iliya. Zai yi haka domin ya juya zuciyar Ubanni zuwa ga 'ya'yansu,
domin marasa biyayya su yi tafiya a cikin tafarkin adalai. Don ya shirya wa Ubangiji
mutanen da aka shirya dominsa.” 18 Zakariya ya ce wa mala'ikan, “Ta yaya zan san
wannan? Ga shi na tsufa kuma matata tana da shekaru da yawa.” 19 Mala'ikan ya
amsa ya ce masa, “Nine Jibra'ilu, wanda ke tsaye a gaban Allah. An aiko ni in gaya
maka wannan labari mai dadi. 20 Kuma duba, za ka zama bebe, ba za ka iya magana
ba, sai ran da wadannan abubuwa suka cika. Ya zama haka domin ba ka gaskanta
da kalmomina ba, wadanda za su cika a daidai lokacin.” 21 Sa'adda mutane suke
jiran Zakariya. Sun yi mamaki yadda ya dauki lokaci sosai a cikin haikali. 22 Amma
da ya fita, bai iya yin magana da su ba. Sun gane da cewa ya ga wahayi lokacin da
yake cikin haikali. Ya ci gaba da yi masu alamu, ba ya magana. 23 Ya zama bayan
da kwanakin hidimarsa suka kare, ya tafi gidansa. 24 Bayan kwanakin nan, matarsa
Alisabatu ta samu juna biyu. Ta boye kanta har na watani biyar. Ta ce, 25 “Wannan
shi ne abin da Allah ya yi mani da ya dube ni domin ya dauke kunyata a gaban
jama'a.” 26 A cikin watan ta na shidda, an aiki Mala'ika Jibra'ilu daga wurin Allah
zuwa wani birni a Galili mai suna Nazarat, 27 zuwa ga wata budurwa wanda aka
ba da ita ga wani mutum mai suna Yusufu. Shi dan zuriyar Dauda ne, kuma ana
kiran budurwar Maryamu. 28 Ya zo wurin ta ya ce, “A gaishe ki, ke da ki ke da
tagomashi sosai! Ubangiji yana tare da ke. 29 Amma ta damu kwarai da wadannan
kalmomi sai ta yi tunani ko wacce irin gaisuwa ce wannan. 30 Mala'ikan ya ce mata,
“Kada ki ji tsoro, Maryamu, domin kin samu tagomashi a wurin Allah. 31 Duba, za
ki sami juna biyu, za ki haifi da. Za ki kira sunansa 'Yesu'. 32 Zai zama mai girma,
kuma za a ce da shi Dan Allah Madaukaki. Ubangiji Allah zai ba shi kursiyin ubansa
Dauda. 33 Zai yi mulkin dukkan gidan Yakubu har abada, kuma mulkinsa ba shi da

iyaka.” 34 Maryamu ta ce wa mala'ikan, “Yaya wannan zai faru, tun da shike ni ban
san namiji ba?” 35 Mala'ikan ya amsa ya ce mata, “Ruhu Mai-tsarki zai sauko a kan
ki, kuma ikon Madaukaki zai lullube ki. Sabili da haka, za a kira mai tsarkin da za
ki haifa Dan Allah. 36 Ki kuma duba, ga 'yar'uwarki Alisabatu ta samu juna biyu a
tsufanta. Watannin ta shida kenan, ita wadda aka kira ta bakarariya. 37 Gama babu
abin da ba shi yiwuwa a wurin Allah.” 38 Maryamu ta ce, “To, ni baiwar Ubangiji
ce. Bari ya faru da ni bisa ga sakonka.” Sai mala'ikan ya bar ta. 39 Sai Maryamu
ta tashi da sauri a cikin kwanakin nan, zuwa kasa mai duwatsu, zuwa wani birni a
Yahudiya. 40 Ta shiga gidan Zakariya ta kuma gai da Alisabatu. 41 Ya zama sa'adda
Alisabatu ta ji gaisuwar Maryamu, sai dan da ke cikinta ya yi tsalle, an cika Alisabatu
kuma da Ruhu Mai Tsarki. 42 Ta daga murya, ta ce, “Mai albarka kike a cikin mata,
kuma mai albarka ne dan cikinki. 43 Kuma don me ya faru da ni da uwar Ubangijina
ta ziyarce ni? 44 Kuma duba, da na ji karar gaisuwan ki sai dan ciki na ya yi tsalle
domin murna. 45 Kuma mai albarka ce wadda ta gaskanta cewa abubuwan da aka
alkawarta mata daga wurin Ubangiji za su cika. 46 Maryamu ta ce, “Zuciyata ta yabi
Ubangiji, 47 kuma ruhu na ya yi murna da Allah mai ceto na.” 48 Domin ya dubi
kaskancin baiwarsa. Duba, daga yanzu, dukkan tsararraki za su ce da ni mai albarka.
49 Domin shi madaukaki ya yi mani manyan abubuwa, kuma sunansa Mai Tsarki ne.
50 Jinkansa ya tabbata daga tsara zuwa tsara wadanda suke girmama shi. 51 Ya nuna
karfinsa da hannuwansa; ya warwatsa ma su girman kai game da tunanin zuciyarsu.
52 Ya nakasar da magada daga kursiyoyinsu, ya kuma fifita nakasassu. 53 Ya ciyar
da mayunwata da abubuwa masu kyau, amma ya aiki attajirai wofi. 54 Ya ba da
taimako ga bawan sa Isra'ila, domin ya tuna ya kuma nuna jinkai 55 (kamar yanda
ya fada wa ubaninmu) ga Ibrahim da zuriyarsa har abada.” 56 Maryamu ta zauna da
Alisabatu tsawon watanni uku sai ta koma gidanta. 57 Da lokaci yayi da Alisabatu za
ta haifi danta, ta kuma haifi da namiji. 58 Makwabtanta da 'yan'uwanta sun ji cewa
Ubangiji ya ribanbanya jinkansa akanta, sai suka yi murna tare da ita 59 Ya zama akan
rana ta takwas, sun zo domin a yi wa yaron kaciya. Da sun kira sunansa “Zakariya”
kamar sunan ubansa, 60 amma mahaifiyarsa ta amsa ta ce, “A'a, za a kira shi Yahaya.”
61 Suka ce mata, “Babu wani a cikin danginku wanda ake kira da wannan suna.”
62 Sun nuna alama ga ubansa bisa ga yanda ya ke so a rada masa suna. 63 Ubansa
ya nemi a ba shi allon rubutu, sai ya rubuta, “Sunansa Yahaya.” Dukan su suka yi
mamaki kwarai da wannan. 64 Nan take, sai bakinsa ya bude kuma harshensa ya
saki. Ya yi magana ya kuma yabi Allah. 65 Tsoro ya kama dukan wadanda suke zama
kewaye da su. Sai labarin ya bazu cikin dukan kasar duwatsu ta Yahudiya. 66 Kuma
dukan wadanda suka ji su, sun ajiye su a cikin zuciyarsu, suna cewa, “To me wannan
yaro zai zama ne?” Domin hannun Ubangiji yana nan tare da shi. 67 Ruhu Mai-tsarki
ya cika mahaifinsa Zakariya sai ya yi anabci cewa, 68 “Yabo ga Ubangiji, Allah na
Isra'ila domin ya zo ya taimaki mutanen sa kuma ya yi aikin ceto domin su.” 69 Ya ta
da kahon ceto dominmu daga gidan bawansa Dauda, daga zuriyar Dauda bawansa,
70 kamar yadda ya fada ta bakin annabawansa tsarkaka tun zamanin zamanai. 71 Zai
kawo mana ceto daga magabtan mu da kuma daga hannun makiyanmu. 72 Zai yi
haka domin ya nuna jinkai ga ubaninmu ya kuma tuna da alkawarinsa mai tsarki,
73 rantsuwar da ya fada wa ubanmu Ibrahim. 74 Ya rantse zai yardar mana, bayan
da an kubutar da mu daga hannun makiyanmu, mu bauta masa ba tare da tsoro
ba, 75 a cikin tsarki da adalci a gabansa dukan kwanakin ranmu. 76 I, kai kuma,
yaro, za a kira ka annabi na Madaukaki, domin za ka tafi gaban fuskar Ubangiji
ka shirya hanyoyinsa, ka shirya mutane domin zuwansa, 77 domin ba mutanensa
ilimin ceto ta wurin gafarar zunubansu. 78 Wannan zai faru ne domin girman jinkan
Allahnmu, sabili da hasken rana daga bisa za ya zo wurinmu, 79 domin haskakawa

akan wadanda ke zaune a cikin duhu da kuma cikin inuwar mutuwa. Zai yi hakan
nan domin ya kiyaye kafafunmu zuwa hanyar salama. 80 Yaron ya yi girma ya kuma
zama kakkarfa a cikin ruhu, yana kuma cikin jeji sai ranar bayyanuwarsa ga Isra'ila.

2

1 Ananan cikin kwanakin, sai Kaisar Augustas ya yi shela ya umarta a kidaya dukan
mutane da ke zaune a cikin duniya. 2 Wannan itace kidaya ta farko da aka yi lokacin
da Kiriniyus yake mulkin Suriya. 3 Sabili da haka, kowa ya koma garinsa domin a
yi masa rijista domin kidayan. 4 Yusufu kuma ya tashi ya bar birnin Nazarat zuwa
garin Baitalami da ke Yahudiya, wanda ake kuma kira birnin Dauda, domin shi daga
zuriyar iyalin Dauda ne. 5 Ya je can ya yi rijista tare da Maryamu, wadda yake tashi
tana kuma da juna biyu. 6 Ya zama sa'adda suke can, lokaci ya yi da za ta haifi danta.
7 Ta haifi da, dan farinta kuwa, ta nade shi da kyau da 'yan tsummoki. Ta sa shi cikin
wani kwami na dabbobi, gama babu daki dominsu a masaukin. 8 A cikin wannan
yankin, akwai makiyaya wadanda suke zama a sarari suna tsaron garken tumakinsu
da dare. 9 Nan da nan, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare su, daukakar Ubangiji
kuma ta haskaka kewaye da su, sai suka figita kwarai. 10 Sai mala'ikan ya ce masu,
“Kada ku ji tsoro, domin na kawo maku labari mai dadi da zai kawo murna da
yawa ga dukan mutane. 11 Yau an haifi maku mai ceto a cikin birnin Dauda! Shine
Almasihu Ubangiji! 12 Wannan itace alama da za a ba ku. Za ku ga dan jariri nade
cikin 'yan tsummoki kwance cikin kwamin dabbobi.” 13 Nan take, sai ga babban
taro daga sama tare da mala'ikan suna yabon Allah, suna cewa, 14 “Daukaka ga Allah
daga bisa, bari salama ta kasance a duniya tsakanin mutanen da ya ke jin dadinsu.”
15 Ya zama sa'adda mala'iku suka bar su zuwa cikin sama, sai makiyayan su ka ce wa
junansu, “Bari mu je Baitalami mu ga wannan abin da ya faru, wanda Ubangiji ya
nuna mana.” 16 Su ka yi hamzari suka tafi can sun iske Maryamu da Yusufu, suka
ga jaririn kuwa kwance a cikin kwamin dabbobin. 17 Bayan da sun ga wannan, suka
gaya wa mutane abinda aka gaya masu game da wannan yaro. 18 Dukan wadanda su
ka ji, su ka yi mamaki kwarai game da abin da makiyayan su ka gaya masu. 19 Amma
ita Maryamu ta ci gaba da tunani akan wadanan abubuwa da ta ji, tana tunani mai
zurfi a cikin zuciyarta. 20 Makiyayan suka koma suna ta daukaka da yabon Allah
domin dukan abubuwan da suka ji, suka kuma gani, dadai da yadda aka gaya masu.
21 Da ya kai kwana takwas, lokacin da za a yi wa jaririn kaciya, sai aka rada masa suna
Yesu, sunan da mala'ikan ya bashi kamin a yi cikinsa. 22 Da kwanakin tsarkakewar
su ya wuce bisa ga shari'ar Musa, Yusufu da Maryamu suka kawo shi cikin haikali
a Urushalima dominsu mika shi ga Ubangiji. 23 Kamar yadda aka rubuta a dokokin
Ubangiji, “Za a kira duk da na fari kebabbe ga Ubangiji.” 24 Suka kuma zo su mika
hadaya bisa ga yadda aka fada a shari'ar Ubangiji, “Kurciyoyi biyu ko 'yan tantabaru
biyu.” 25 Ga shi akwai wani mutum a Ushalima mai suna Siman. Wannan mutum
adali ne kuma mai ibada. Yana jiran mai ta'aziyar Isra'ila, kuma Ruhu Mai-sarki na
bisansa. 26 An kuma bayyana masa ta wurin Ruhu Mai-tsarki cewa ba zai mutu ba
sai ya ga Kristi na Ubangiji. 27 Wata rana Siman ya zo cikin haikali ta wurin jagorar
Ruhu Mai-tsarki. Da iyayen suka kawo yaron ciki, wato Yesu, domin su cika sharudan
da shari'ar ke bukata, 28 sai Siman ya karbe shi cikin hanuwansa, ya yabi Allah ya
ce, 29 “Yanzu bari bawanka ya tafi da salama, Ubangiji, bisa ga kalmarka. 30 Domin
idanuna sun ga cetonka, 31 wanda ka shirya a gaban dukan mutane: 32 Haske ne
na wahayi ga al'ummai, kuma daukakar mutanenka Isra'ila.” 33 Mahaifin yaron da
Mahaifiyarsa, sun yi mamaki kwarai domin abubuwan da aka fada akansa. 34 Sai
Siman ya albarkace su ya ce wa uwatasa Maryamu, “Ki ji da kyau, wannan yaro zai
zama sanadiyar faduwa da tashin mutane dayawa a Isra'ila, kuma alama wadda ake

kushen ta. 35 Kuma takobi zai tsaga zuciyar ki yadda tunanin mutane za ya bayyana."
36 Wata annabiya mai suna Annatu ta na nan wurin. Ita diyar Fanuyila ce daga kabilar
Ashiru. Ta riga ta manyanta a shekaru sosai. Ta kasance da maigidanta shekaru
bakwai bayan auren ta, 37 sannan ta yi zama gwambranci na shekaru tamanin da
hudu. Ba ta taba barin haikali ba, tana ci gaba da yi wa Ubangiji sujada, dare da rana.
38 A dadai lokacin nan, ta hau zuwa wurinsu ta fara yi wa Allah godiya. Ta gaya wa
dukan wadanda ke jiran fansar Urushalima. 39 Da su ka gama komai da aka bukace su
suyi bisa ga tafarkin shari'ar Ubangiji, sai suka koma Galili, zuwa birninsu, Nazarat.
40 Yaron kuma ya yi girma ya zama da karfi, yana karuwa da hikima, alherin Ubangiji
kuma yana kansa. 41 Iyayensa sukan tafi Urushalima kowacce shekara domin idin
ketarewa. 42 Da yana shekara goma sha biyu, suka sake haurawa daidai lokacin
idin a al'adance. 43 Bayan da sun cika dukan kwanakin idin, sun fara dawowa gida.
Amma dan yaron Yesu ya jinkirta ya zauna a Urushalima, kuma iyayensa basu sani
ba. 44 Suna tsammani yana tare da sauran mutane da suke tafiya tare, sai suka yi
tafiya na kwana daya. Suka fara neman sa a cikin danginsu da abokansu. 45 Da ba
su gan shi ba, sai suka koma Urushalima suna cigiyar sa a can. 46 Ya zama bayan
kwanaki uku, su ka same shi a cikin haikali, yana zama a tsakiyar malamai, yana
sauraron su yana kuma yi masu tambayoyi. 47 Dukan wadanda suka ji shi suna ta
mamakin fahimtar sa da amsoshin sa. 48 Da suka gan shi, suka yi mamaki kwarai.
Mahaifiyarsa ta ce masa, "Da na, don me ka yi mana haka? Ka ji, mahaifinka da ni
muna ta neman ka rai a bace." 49 Ya ce masu, "Don me kuke nema na? Ba ku sani
cewa dole in kasance a gidan Ubana ba?" 50 Amma ba su gane abin da yake nufi da
kalmomin nan ba. 51 Sa'annan ya koma gida tare da su zuwa Nazarat yana kuma
masu biyayya. Mahaifiayarsa kuma ta ajiye dukan wadannan abubuwa a zuciyarta
tana yin tunani akansu. 52 Amma Yesu ya ci gaba da hikima da girma, ya kuma karu
da tagomashi wurin Allah da mutane.

3

1 A cikin shekara ta goma sha biyar da Tibariyus Kaisar ke mulki, Bilatus Babunti
kuma ke jagorar Yahudiya, Hirudus yana sarautar Galili, dan'uwansa Filibus yana
sarautar yankin Ituriya da Tirakonitis, Lisaniyas kuma na sarautar yankin Abiliya,
2 kuma zamanin da Hanana da Kayafa suke manyan firistoci, maganar Allah ta zo
wurin Yahaya dan Zakariya, a cikin jeji. 3 Ya yi tafiya cikin dukan yankuna da
ke kewaye da Kogin Urdun, yana wa'azin baftismar tuba domin gafarar zunubai.
4 Kamar yadda aka rubuta a cikin littafin annabi Ishaya, "Ga muryan wani yana kira
a cikin jeji, 'Shirya hanyar Ubangiji, ka daidaita tafarkunsa! 5 Za a cika kowani kwari,
za a fasa kowani dutse a kuma baje kowani tudu, za a mike karkatattun hanyoyi, za a
cike hanyoyi masu gargada, 6 kuma dukan mutane za su ga ceton Allah." 7 Sai Yahaya
ya kara fada wa taron jama'ar da ke zuwa domin ya yi masu baftisma, "Ku 'ya'yan
macizai masu dafi, wa ya gargadeku ku guje wa fushin nan mai zuwa? 8 Ku ba da
'ya'ya da sun cancanci tuba, kada ku kuma fara cewa a cikinku, 'Muna da Ibrahim
a matsayin Ubanmu', domin ina gaya maku, Allah yana iya ta da wa Ibrahim 'ya'ya
daga cikin wadannan duwatsu. 9 Yanzu kuwa, an rigaya an sa gatari a gindin itatuwa.
Sabili da haka, duk itacen da bai ba da 'ya'ya masu kyau ba za a sare shi kasa a kuma
jefa shi cikin wuta." 10 Sai mutanen da ke cikin taron jama'ar suka tambaye shi
cewa, "To me za mu yi?" 11 Ya amsa ya ce masu, "Idan wani yana da taguwa biyu,
sai ya ba wanda bashi da ita daya, kuma wanda yake da abinci ya yi haka nan."
12 Masu karban haraji ma suka zo domin a yi masu baftisma, suka ce masa, "Malam,
me za mu yi?" 13 Ya ce masu, "Kada ku karba kudi fiye da yadda aka umarce ku."
14 Wasu sojoji ma suka tambaye shi cewa, "To, mu fa? Yaya za mu yi?" Ya ce masu,

“Kada ku kwace wa wani kudi, kada ku kuma yi wa wani zargin karya. Ku dogara
ga albashinku.” [15] Ana nan da mutane ke sauraron zuwan Almasihu, kowa yana
ta tunani a zuciyar sa game da Yahaya, ko shi ne Almasihu. [16] Yahaya ya amsa ya
ce masu duka, “Game da ni dai, na yi maku baftisma da ruwa, amma akwai wani
tafiye wanda ya fi ni iko, ban ma isa in kwance maballin takalmansa ba. Shi zai yi
maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da kuma wuta. [17] Kwaryar shikarsa na hanun
sa domin ya share masussukarsa da kyau ya kuma tara alkama a cikin rumbunsa.
Amma zai kona buntun da wuta marar mutuwa. [18] Da gargadi masu yawa ya yi
wa mutanen wa'azin bishara. [19] Yahaya kuma ya tsauta wa sarki Hirudus domin
ya auri matar dan'uwansa, Hiruduya, da kuma sauran abubuwan da Hirudus ya yi.
[20] Amma Hirudus ya kara yin wani mugun abu. Ya sa an kulle Yahaya a cikin kurkuku.
[21] Ana nan, lokacin da ake yiwa dukan mutane baftisma, aka yiwa Yesu mai baftisma.
Lokacin da yake yin addu'a, sai sama ta bude, [22] kuma Ruhu Mai Tsarki ya sauko masa
a kamanin kurciya, sai wata murya ta fito daga sama, “Kai ne kaunataccen Da na. Ina
jin dadin ka.” [23] Ana nan Yesu da kansa, da ya fara, yana kimanin shekara talatin. Shi
dan (kamar yadda ake tsammani) Yusufu ne, dan Heli, [24] dan Matat, dan Lawi, dan
Malki, dan Yanna, dan Yusufu, [25] dan Matatiya, dan Amos, dan Nahum, dan Hasli,
dan Najjaya, [26] dan Ma'ata, dan Matatiya, dan Shimeya, dan Yuseka, dan Yoda, [27] dan
Yowana, dan Resa, dan Zarubabila, dan Shiyaltiyel, dan Niri, [28] dan Malki, dan Addi,
dan Kosama, dan Almadama, dan Er, [29] dan Yosi, dan Aliyeza, dan Yorima, dan Matat,
dan Lawi, [30] dan Saminu, dan Yahuda, dan Yusufu, dan Yonana, dan Aliyakima, [31] dan
Malaya, dan Mainana, dan Matata, dan Natan, dan Dauda, [32] dan Yesse, dan Obida,
dan Bu'aza, dan Salmon, dan Nashon, [33] dan Amminadab, dan Adimi, dan Arama, dan
Hezruna, dan Feresa, dan Yahuda, [34] dan Yakubu, dan Ishaku, dan Ibrahim, dan Tera,
dan Nahor, [35] dan Serug, dan Reyu, dan Feleg, dan Abiru, dan Shela, [36] dan Kainana,
dan Arfakshada, dan Shem, dan Nuhu, dan Lamek, [37] dan Metusela, dan Anuhu, dan
Yaret, dan Mahalel, dan Kainana, [38] dan Enosh, dan Shitu, dan Adamu, dan Allah.

4

[1] Sai Yesu, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo daga kogin Urdun, sai Ruhu Mai Tsarki
ya bishe shi zuwa cikin jeji [2] kwana arba'in, shaidan kuma ya jarabce shi. A kwanakin
nan, bai ci abinci ba, kuma yunwa ta kama shi bayan karshen lokacin. [3] Shaidan ya
ce masa, “Idan kai Dan Allah ne, ka umarci wannan dutse ya zama gurasa.” [4] Yesu ya
amsa masa, “A rubuce yake, 'Ba da gurasa kadai Mutum zai rayu ba.'” [5] Sai shaidan
ya kai shi zuwa wani tudu mai tsawo, ya kuma nuna masa dukan mulkokin duniyan
nan a dan lokaci. [6] Shaidan ya ce masa, “Zan ba ka iko ka yi mulkin dukan wadannan,
da dukan daukakarsu. Zan yi haka domin an ba ni su duka in yi mulkinsu, kuma
ina da yanci in ba dukan wanda na ga dama. [7] Saboda da haka, idan ka rusuna ka
yi mani sujada, dukansu za su zama naka.” [8] Amma Yesu ya amsa ya ce masa, “A
rubuce yake, 'Dole ne Ubangiji Allahnka za ka yi wa sujada, shi kadai kuma za ka
bauta wa.” [9] Sai shaidan ya kai Yesu Urushalima, ya tsayadda shi a bisan kololuwar
haikali, kuma ya ce masa, “Idan kai Dan Allah ne, ka jefas da kanka kasa daga nan.
[10] Domin a rubuce yake, 'Zai ba mala'ikunsa umarni su kiyaye ka, su kuma tsare
ka,' [11] kuma, 'Za su daga ka sama a hannunsu, don kada ka yi tuntube a kan dutse.”
[12] Yesu ya amsa masa cewa, “An fadi, 'Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.'” [13] Da
shaidan ya gama yi wa Yesu gwaji, sai ya kyale shi sai wani lokaci. [14] Sai Yesu ya
koma Galili cike da ikon Ruhu, kuma labarinsa ya bazu cikin dukan wuraren dake
wannan yankin. [15] Ya yi ta koyarwa a cikin majami'unsu, sai kowa na ta yabon sa.
[16] Wata rana ya zo Nazarat, birnin da aka rene shi. Kamar yadda ya saba yi, ya shiga
cikin majami'a a nan ranar Asabaci, ya kuma tashi tsaye domin ya karanta Nassi.

[17] An mika masa littafin anabi Ishaya, ya bude littafin ya kuma ga inda an rubuta,
[18] "Ruhun Ubangiji yana kai na, domin ya shafe ni in yi wa'azin Bishara ga matalauta.
Ya aike ni in yi shelar yanci ga daurarru, da kuma budewar idanu ga makafi, in
'yantar da wadanda su ke cikin kunci, [19] in kuma yi shelar shekarar tagomashi na
Ubangiji." [20] Sai ya rufe littafin, ya mai da shi ga ma'aikacin majami'ar, sai ya zauna.
Dukan wadanda suke cikin majami'ar suka zura Idanuwansu a kansa. [21] Sai ya fara
masu magana, "Yau wannan Nassi ya cika a kunuwanku." [22] Dukan wadanda ke
wurin sun shaida abin da ya fadi kuma dukansu sun yi ta mamakin kalmomin alheri
da suke fitowa daga bakinsa. Suna cewa, "Wannan ai dan Yusufu ne kawai, ko ba
haka ba?" [23] Yesu ya ce masu, "Lallai za ku fada mani wannan karin magana, 'Likita,
ka warkar da kanka. Duk abin da mun ji wai ka yi a Kafarnahum, ka yi shi a nan
garinka ma.'" [24] Ya sake cewa, "Hakika na fada maku, annabi baya samun karbuwa
a garinsa. [25] Amma na gaya maku gaskiya akwai gwauraye da yawa cikin Isra'ila a
zamanin Iliya, lokacin da an rufe sammai shekaru uku da rabi babu ruwa, lokacin
da anyi gagarumar yunwa a duk fadin kasar. [26] Amma ba a aiki Iliya zuwa wurin
waninsu ba, sai wurin gwauruwa da ke a Zarifat can kusa da Sidon. [27] Akwai kutare
da yawa kuma a Isa'ila a zamanin anabi Elisha, amma babu wanda aka warkar sai dai
Na'aman mutumin Suriya kadai. [28] Dukan mutanen da ke cikin majami'a suka fusata
kwarai sa'adda suka ji wadannan zantattuka. [29] Suka tashi suka tura shi zuwa wajen
birnin, suka kai shi bakin dutsen da aka gina garinsu a kai dominsu jefar da shi kasa.
[30] Amma ya ratsa tsakaninsu ya yi gabansa. [31] Sannan ya gangara zuwa Kafarnahum,
wani birni a Galili. Wata Asabaci yana koya wa mutane a cikin majami'a. [32] Sun yi
mamaki kwarai da koyarwan sa, domin maganarsa na da iko. [33] A wannan lokacin
akwai wani mutum a cikin majami'a mai kazamin ruhu, sai ya yi kara da babbar
murya, [34] "Ina ruwan mu da kai, Yesu Banazarat? Ka zo domin ka hallaka mu ne?
Na san ko kai wanene! Kai ne Mai Tsarki na Allah!" [35] Yesu ya tsauta wa aljanin
yana cewa, "Yi shiru ka fita daga cikinsa!" Da aljanin ya jefar da mutumin kasa a
tsakiyarsu, ya fita daga cikinsa ba tare da yi masa rauni ba. [36] Dukan mutanen suka
yi mamaki, kuma suna ta zancen wannan abu a tsakaninsu. Sun ce, "Wanda irin
maganganu kenan? Ya umarce kazaman ruhohin da karfi da iko kuma sun fita."
[37] Saboda da haka, an fara yada labarinsa zuwa dukan kewayen yankin. [38] Sai Yesu
ya bar majami'ar ya shiga gidan Siman. A wannan lokacin, surukar Siman tana fama
da zazzabi mai zafi, sai suka roke shi dominta. [39] Sai ya tsaya a kanta, ya tsautawa
zazzabin, kuma ya rabu da ita. Nan take, ta tashi ta fara yi masu hidima. [40] Da
faduwar rana, mutane suka kawo wa Yesu dukan wadanda suke ciwo da cututtuka
dabam dabam. Ya dora masu hannuwansa ya warkar da su. [41] Aljanu kuma sun
fita daga wadasunsu da dama, suna kuka cewa, "Kai ne Dan Allah!" Yesu ya tsauta
wa aljannun ya kuma hana su magana, domin sun sani cewa shine Almasihu. [42] Da
safiya ta yi, ya kebe kansa zuwa wani wurin da babu kowa. Jama'a da dama suna
neman sa suka zo inda yake. Sun yi kokari su hana shi barin su. [43] Amma ya ce
masu, "Dole in yi bisharar Allah a wasu birane da dama, domin dalilin da aka aiko
ni nan kenan." [44] Sai ya ci gaba da wa'azi cikin majami'u dukan fadin Yahudiya.

5

[1] Ya zama sa'adda mutane sun taru a wurin Yesu suna sauraron maganar Allah,
yana kuma yana tsaye a bakin tabkin Janisarata. [2] Ya ga jiragen ruwa biyu tsaye
a bakin tabkin. Masu kamun kifin kuwa sun fita daga cikin jiragen suna wanke
tarunsu. [3] Yesu ya shiga daya daga cikn jiragen wanda shike na Bitrus ne, sai ya
umarce shi ya dan zakuda da jirgin daga bakin tabkin kadan zuwa cikin ruwa. Sai
ya zauna ya kuma koya wa mutane daga cikin jirgin. [4] Da ya gama magana, ya

ce wa Siman, “Zakuda jirgin zuwa wuri mai zurfi sa'annan ka zuba tarunka domin
kamu.” 5 Siman ya amsa ya ce, “Ubangiji, mun yi aiki dukan dare bamu kama komai
ba, amma bisa ga maganarka, zan jefa tarun.” 6 Da sun yi haka, suka kama kifaye
da yawan gaske, har tarunsu suna yagewa. 7 Sai suka roki abokan aikinsu da ke a
dayan jirgin su zo su taimake su. Suka zo sun cika jiragen biyu da kifaye, har suka
fara nutsewa. 8 Amma Siman Bitrus, da ya ga haka, ya russuna a gaban Yesu, yana
cewa, “Ka rabu da ni Ubangiji, gama ni mai zunubi ne.” 9 Domin ya yi mamaki, da
dukan wadanda suke tare da shi, sabili da yawan kifaye da suka kama. 10 Wannan
ya hada da Yakubu da Yahaya 'ya'yan Zabadi abokan aikin Siman. Sai Yesu ya ce wa
Siman, “Kada ka ji tsoro, domin daga yanzu, za ka kama mutane.” 11 Da sun kawo
jiragensu waje kan kasa, suka bar komai suka kuma bi shi. 12 Sa'adda yana daya
daga cikin biranen, wani mutum dauke da kuturta yana nan wurin. Da ya ga Yesu,
ya fadi bisa fuskarsa kasa yana rokansa, yana cewa, “Ubangji, idan ka yarda, za ka
iya tsarkake ni.” 13 Yesu ya mika hanunsa ya taba shi, yana cewa, “Na yarda. Ka
tsarkaka.” Sai nan da nan, kuturtar ta rabu da shi. 14 Ya umarce shi kada ya gaya
wa kowa, amma ya ce ma sa, “Tafi ka nuna kanka ga firist sa'annan ka mika hadaya
domin tsarkakewarka, kamar yadda Musa ya umarta, a matsayin shaida a garesu.”
15 Amma labarinsa ya bazu nesa, taron mutane da yawa kuma suka zo wurinsa domin
su ji shi, su kuma samu warkarwa daga cututtukansu. 16 Amma ya kan janye zuwa
wuraren da babu kowa ya yi addu'a. 17 Ya zama daya a cikin kwanakin da yake
koyarwa, akwai Farisawa da malaman attaura da ke zaune a wurin wandanda suka
zo daga kauyukan da suke kewaye da Galili da Yahudiya da kuma birnin Urushalima.
Ikon Ubangiji yana tare da shi domin warkarwa. 18 A lokacin nan, wasu mutane suka
zo dauke da wani mutum shanyayye a kan tabarma, suka kuma nemi yadda za su
shigar da shi ciki, su kwantar da shi a gaban Yesu. 19 Ba su iya samun hanyar da
za su shigar da shi ba saboda taron, sai suka hau saman gidan, suka saukar da shi
daga rufin, a kan tabarman sa, zuwa tsakiyar mutanen, dai dai a gaban Yesu. 20 Da
ya ga bangaskiyarsu, Yesu ya ce, “Maigida, an gafarta zunubanka.” 21 Marubuta da
Farisawa suka fara sukar wannan, suna cewa, “Wanene wannan da ke sabo? Wa zai
iya gafarta zunubi, idan ba Allah kadai ba?” 22 Amma da Yesu ya fahimci abin da suke
tunani, sai ya amsa ya ce masu, “Don me kuke sukar wannan a zuciyarku? 23 Wanne
ne ya fi sauki a ce, 'An yafe zunubanka' ko kuwa a ce, 'Tashi ka yi tafiya?” 24 Amma
domin ku sani cewa Dan Mutum yana da yancin gafarta zunubai a duniya, na ce
maka, 'Tashi, dauki tabarmanka, ka tafi gidanka.'” 25 Nan take, ya tashi a gabansu ya
dauki tabarma da yake kwance; sai ya koma gidansa, yana daukaka Allah. 26 Kowa
yana ta mamaki kuma suka daukaka Allah. Suna cike da tsoro, suna cewa, “Yau mun
ga abubuwan al'ajibi.” 27 Bayan wadannan abubuwa sun faru, Yesu ya fito daga can
sai ya ga wani mai karban haraji mai suna Lawi yana zama a wurin karban haraji.
Ya ce masa, “Ka biyo ni.” 28 Sai Lawi ya bar komai, ya tashi, ya bi shi. 29 Lawi kuma
ya shirya gagarumar liyafa a gidansa, kuma akwai masu karban haraji da yawa a
nan, da wasu mutane da ke zama a gaban teburin liyafar suna cin abinci tare da
su. 30 Amma Farisawa da Marubuta suka fara korafi ga almajiransa, suna cewa, “Don
menene kuna ci da sha tare da masu karban haraji da mutane masu zunubi?” 31 Yesu
ya amsa masu, “Masu lafiya basu bukatar likita, wadanda ke marasa lafiya kadai ke
bukatar likita. 32 Ban zo domin kiran masu adalci ba, amma na zo ne domin kiran
masu zunubi zuwa ga tuba.” 33 Sun ce masa, “Almajiran Yahaya sukan yi azumi
da addu'a, kuma almajiran Farisawa ma sukan yi haka. Amma almajiranka suna ci
suna sha?” 34 Yesu ya ce masu, “Akwai wanda zai sa abokan ango su yi azumi, a
lokacin da shi ango yana tare da su? 35 Amma kwanaki na zuwa wadanda za a dauke
ango daga wurinsu, a kwanakin za su yi azumi.” 36 Sai Yesu ya sake fada masu wani

misali. “Babu wanda zai yage kyalle daga sabuwar tufa, ya kuma yi amfani da ita
ya dinka tsohuwar tufa. Idan ya yi hakannan, zai yage sabuwar tufar, kuma kyallen
daga sabuwar tufar ba zai dace da kyallen tsohuwar tufar ba. 37 Kuma, babu mutum
da zai sa sabon ruwan inabi a cikin tsofafin salkuna. Idan ya yi haka, sabon ruwan
inabin zai fasa salkunan, kuma ruwan inabin din zai zube, salkunan kuma za su
lallace. 38 Amma dole ne a sa sabon ruwan inabi a sabobin salkuna. 39 Babu wanda
zai yi marmarin sabon ruwan inabi bayan da ya sha tsohon, gama zai ce, “Tsohon
ya fi sabon.”

6

1 Ana nan wata Asabaci Yesu yana ratsawa cikin gonar hatsi, almajiransa kuma
na karyar zangarkun hatsin, suna murtsukawa a hanayensu suna ci. 2 Amma wasu
daga cikin Farisawa suka ce, “Saboda me kuke yin abin da bai halatta a yi a ranar
Asabaci ba?” 3 Yesu ya amsa masu, ya ce, “Ba ku karanta abin da Dauda ya yi a
lokacin da yake jin yunwa ba, shi da mutanen da ke tare da shi? 4 Ya je cikin gidan
Allah, ya dauki gurasar alfarwa ya kuma ci daga ciki, ya kuma ba mazajen da ke
tare da shi su ci, ko da shike ya halarta ga Firistoci ne kadai su ci.” 5 Sai ya ce
masu, “Dan Mutum shi ne Ubangijin asabaci.” 6 Ya kasance a wata ranar Asabaci ya
shiga cikin majami'a ya kuma koya wa mutane a can. Wani mutum na can wurin
wanda hannun damansa ya shanye. 7 Marubuta da Farisawa na kallonsa su ga ko
zai warkar da wani a ranar Asabaci, domin su samu dalilin zarginsa da yin abin da
bai cancanta ba. 8 Amma ya san abin da suke tunani, sai ya ce wa mai shanyeyen
hannun, “Tashi, ka tsaya a nan tsakiyar jama'a.” Sai mutumin ya tashi ya tsaya a
nan. 9 Yesu ya ce masu, “Ina tambayar ku, ya halatta a ranar Asabaci a yi nagarta ko
mugunta, a ceci rai ko a hallaka shi? 10 Sai ya dube su duka, ya kuma ce wa mutumin,
“Mika hannunka.” Ya yi haka, sai hannunsa ya koma lafiyayye. 11 Amma suka fusata
kwarai, suka yi shawara da junansu game da abin da za su yi da Yesu. 12 Ya zama a
kwanakin nan, ya hawo bisan dutse domin ya yi addu'a. Ya ci gaba dukan dare yana
addua'a ga Allah. 13 Da safiya ta yi, ya kira almajiransa zuwa wurinsa, ya kuma zabi
goma sha biyu daga cikinsu, wadanda ya kira su “Manzanni.” 14 Sunayen Manzannin
sune Siman (wanda ya kuma kira Bitrus) da dan'uwansa, Andrawus, Yakubu, Yahaya,
Filibus, Bartalamawus, 15 Matta, Toma, Yakubu dan Halfa, Siman, wanda ake kira
Zaloti, Yahuda dan Yakubu, 16 da Yahuda dan Iskariyoti, wanda ya zama maci amana.
17 Sai Yesu ya gangaro daga dutsen tare da su, suka kuma tsaya a sarari. Almajiransa
da yawa na nan a wurin, tare da mutane da yawa daga Yahudiya da Urushalima,
da kuma bakin tekun Taya da Sidon. 18 Sun zo domin su ji shi, da kuma su sami
warkarwa daga dukan cututukansu. Mutane waddan da ke fama da kazaman ruhohi
ma sun sami warkarwa. 19 Dukan taron jama'ar suna kokarin su taba shi domin
ikon warkarwa yana fitowa daga wurinsa, ya kuma warkar da su duka. 20 Sai ya
dubi almajiransa ya ce, “Masu albarka ne ku matalauta, gama Mulkin Allah naku ne.
21 Masu albarka ne ku masu yunwa yanzu, domin za a kosar da ku. Masu albarka ne
ku masu kuka a yanzu, domin za ku yi dariya. 22 Masu albarka ne ku idan mutane
sun ki ku, suka nuna maku wariya suna mai da sunayen ku na mugunta, domin Dan
Mutum. 23 Za ku yi farin ciki a ranan nan kuna tsalle domin murna, domin hakika
za ku samu lada mai girma a sama, domin haka kakannin-kakannin su suka yi wa
annabawa. 24 Amma kaitonku mawadata! Domin kun rigaya kun samu ta'aziyar ku.
25 Kaitonku kosassu a yanzu! Domin za ku ji yunwa nan gaba. Kaitonku masu dariya
yanzu! Domin za ku yi makoki kuna kuka nan gaba. 26 Kaiton ku idan kowadanne
mutane suna yabon ku! Domin haka kakannin-kakanninsu suka yi wa annabawan
karya. 27 Amma ina ce maku ku masu saurare na, ku kaunaci magabtanku, ku kuma

aikata nagarta ga wadanda suke kinku. [28] Ku albarkaci masu zaginku, ku kuma yi
addu'a ga wadanda suke wulakanta ku. [29] Wanda ya mare ku a wannan kunci, ku
juya masa dayan. Idan wani ya dauki mayafinka, kada ka hana masa taguwarka.
[30] Ku bayar ga duk wanda ya roke ku. Idan wani ya dauki wani abu da ke naku,
kada ku bidi ya mayar da shi. [31] Duk abin da kake so mutane su yi maka, ka yi masu
hakan nan. [32] Idan ka kaunaci masoyan ka ne kadai, me wannan zai amfane ka? Ko
masu zunubi ma na kaunar masoyan su. [33] Idan kuna nuna alheri ga wadan da ke
maku alheri kadai, menene ladan ku a nan? Ko masu zunubi ma na yin hakan nan.
[34] Idan kun ba da rancen abubuwa ga mutanen da kuna sa zuciya zasu mayar maku
ne kadai, menene ribar ku a nan? Ko masu zunubi suna ba masu zunubi rance, suna
kuma sa zuciya a mayar masu dadai gwargwado. [35] Amma ku kaunaci magabtan
ku, ku kuma nuna masu alheri. Ku basu rance, kada ku sa zuciya a maido maku,
kuma sakamakon ku zai zama da girma. Za ku zama yayan Mafifici, domin shi da
kansa yana nuna jinkai ga marasa godiya da miyagun mutane. [36] Ku zama masu
jinkai, domin Ubanku mai jinkai ne. [37] Kada ku shari'anta, kuma ba za a shari'anta
ku ba. Kada ku kayar, ku ma ba za a kashe ku ba. Ku yafe wa wasu, kuma za a
yafe maku. [38] Ku bayar ga wasu, ku ma za a ba ku da yawa. Magwaji dankararre,
girgizajje har ya cika yana zuba, za su zuba har cinyarku. Domin duk ma'aunin da
ku ka yi amfani da shi, da shi za a auna maku. [39] Sai ya sake basu wani misali,
“Makaho yana iya yi wa makaho jagora? Idan ya yi haka, dukansu biyu za su fada
cikin rami, ko ba haka ba? [40] Almajiri baya fin Malaminsa, amma duk wanda ya
samu horo sosai zai zama kamar malaminsa. [41] Don me kake duba dan hakin da ke
a idon dan'uwanka, amma ba ka iya ganin gungumen da ke a idonka ba? [42] Don me
za ka ce wa dan'uwanka, 'Dan'uwa, bari in cire dan hakin da ke a idonka', bayan kai
da kanka ba ka iya ganin gungumen da ke a idonka ba? Kai munafuki! Ka fara cire
gungumen da ke a idonka, sa'annan za ka gani da kyau yadda zaka cire hakin da
ke a idon dan'uwanka. [43] Domin babu itace mai kyau da ke haifar rubabbun 'ya'ya,
ko rubabben itace da zai haifi kyawawan 'ya'ya. [44] Domin ana iya sanin ko wani
itace ta wurin 'ya'yan da yake bayarwa. Domin mutane basu kan tsinki 'ya'yan baure
a jikin kaya, ko kuwa su dibi inabi daga jikin sarkakkiya. [45] Mutumin kirki, daga
wadatar zuciyarsa ya kan ba da yaya masu kyau, kuma mugu daga cikin muguwar
ajiyar zuciyarsa yake aikata mugunta. Domin daga cikar zuciyarsa ne bakinsa yakan
yi magana. [46] Don me kuke ce da ni, 'Ubangiji, Ubangiji', amma ba ku yin biyayya da
magana ta? [47] Duk wanda ya zo wurina ya ji kalmomina ya kuma yi biyayya da su,
zan gaya maku yadda yake. [48] Yana kama da mutum da ke gina gida, wanda ya haka
da zurfi zuwa cikin kasa ya kuma gina harshashin gidan sa a kan dutse. Da rigyawa
ta zo, sai ruwa ya buga gidan, amma bai iya girgiza shi ba, domin an gina shi da kyau.
[49] Amma duk mutumin da ya ji kalmomina ya kuma ki biyayya da su, yana kamar
mutum wanda ya gina gidansa a kan kasa, babu harshashi. Amma da ambaliyan
ruwa ta buga gidan, nan take ya rushe, ragargajewar gidan kuma da girma take.

7

[1] Bayan da Yesu ya gama fadar dukan abubuwan da zai fadi a jin kunnen dukan
mutanen, sai ya shiga Kafarnahum. [2] Bawan wani jarumi, wanda yake kauna, ba
shi da lafiya har ma ya kusa mutuwa. [3] Amma da ya ji labarin Yesu, jarumin ya
aiki wadansu dattawan Yahudawa, ya ce a roki Yesu ya zo ya ceci bawansa daga
mutuwa. [4] Sa'adda su ka zo kusa da Yesu, su ka roke shi da gaske, cewa, “Wannan ya
isa ka yi masa haka, [5] saboda shi mai kaunar kasar mu ne, kuma shi ne ya gina mana
majami'a. [6] Sai Yesu ya tafi tare da su. Amma sa'adda ya zo kusa da gidan mutumin,
jarumin ya aiki abokansa su ka ce da shi, “Ubangiji kada ka damu domin ni ban isa

ka zo gida na ba. 7 Shi ya sa na ga ban isa in zo wurinka ba, ka yi magana kadai
bawa na kuwa zai warke. 8 Gama ni ma mutum ne mai iko, ina da sojoji karkashina.
Ina iya cewa da wannan, 'Ka je' sai ya tafi, in kuma ce da wani 'ka zo' sai ya zo, in
kuma ce da bawa na, 'Yi kaza,' sai ya yi." 9 Sa'adda Yesu ya ji haka, ya yi mamakin
mutumin, ya juya wajen taron da su ke biye da shi, ya ce, "Na gaya maku, ko a cikin
Isra'ila ban sami wani mai bangaskiya irin wannan ba" 10 Daga nan wadanda a ka
aika, suka dawo gida suka tarar da bawan cikin koshin lafiya. 11 Wani lokaci bayan
wannan, ya zama Yesu yana tafiya wani gari da ake kira Na'im. Almajiransa su na
tare da shi, da kuma taron mutane masu yawa. 12 Sa'adda ya kusa da kofar garin, sai
ga wani matacce ana dauke da shi. Kuma shi kadai ne da a wurin mahaifiyarsa. Ita
kuwa gwauruwa ce, mutane da dama daga cikin gari suna tare da ita. 13 Da ganin ta,
sai Ubangiji ya cika da tausayi a game da ita ya ce da ita, "Kada ki yi kuka." 14 Sai ya
zo ya taba makarar, sai masu dauke da shi su ka tsaya. Ya ce 'Saurayi na ce ma ka ka
tashi." 15 Sai mataccen ya tashi ya fara yin magana. Sai Yesu ya ba mahaifiyar danta.
16 Sai tsoro ya kama su duka. Su ka kama yabon Allah, su na cewa, "An ta da wani
annabi mai girma a cikinmu" kuma "Allah ya dubi mutanensa." 17 Wannan labari
na Yesu, ya ba zu a cikin dukan Yahudiya da yankuna da su ke kewaye. 18 Almajiran
Yahaya suka gaya masa dukan wadannan abubuwa. 19 Sai Yahaya ya kira biyu daga
cikin almajiransa, ya aike su wurin Ubangiji, suka ce da shi, "Kai ne mai zuwan nan,
ko akwai wani wanda za mu saurari zuwansa?" 20 Sa'adda suka zo kusa da Yesu, sai
mutanen suka ce, "Yahaya Mai Baftisma, ya aiko mu, mu tambaya, "Kai ne mai zuwan
nan, ko akwai wani wanda za mu saurari zuwansa?" 21 A cikin wannan lokaci, ya
warkar da mutane da yawa daga cututtuka da matsaloli da miyagun ruhohi. Makafi
da yawa sun sami ganin gari. 22 Yesu, ya amsa ya ce masu, "Bayan kun tafi, ku ba
Yohanna rahoton abin da ku ka ji da abin da ku ka gani. Makafi suna ganin gari,
guragu suna tafiya, ana kuma tsarkake kutare. Kurame suna ji, ana tayar da matattu,
ana gaya wa matalauta labari mai dadi. 23 Mai albarka ne mutumin da ya tsaya a kan
ba da gaskiya gare ni saboda ayukan da na ke yi." 24 Bayan da mutanen da Yahaya
ya aiko suka tafi, Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yahaya. "Me ku ka tafi
ku gani a cikin hamada, ciyawa wadda iska ta ke girgizawa? 25 Amma me ku ka
tafi domin ku gani, mutum mai saye da tufafi masu taushi? Duba mutanen da su ke
saye da tufafi masu daraja, kuma suna rayuwa cikin jin dadi suna fadar sarakuna.
26 Amma me ku ka tafi domin ku gani, annabi ne? I, ina gaya ma ku, ya ma fi annabi.
27 Wannan shine wanda aka rubuta a kansa, "Duba, ina aika manzo na a gabanka,
wanda za ya shirya maka hanya a gabanka. 28 Ina gaya maku, a cikin wadanda mata
suka haifa, ba wanda ya fi Yahaya girma. Duk da haka, wanda ya fi kankanta a
mulkin Allah, ya fi shi girma. 29 Sa'anda dukan mutane suka ji haka, har da ma su
karbar haraji, suka shaida Allah mai adalci ne. Su na cikin wadanda Yahaya ya yi wa
baftisma. 30 Amma Farisawa da wadanda su ke kwararru a cikin shari'ar Yahudawa,
wadanda ba shi ne ya yi masu baftisma ba, suka yi watsi da hikimar Allah don kansu.
31 Sa'annan Yesu ya ce, "Da me zan kamanta mutanen wannan zamani? Da me suka
yi kama? 32 Suna kama da yaran da suke wasa a kasuwa, wadanda suke magana da
junansu suna cewa, "Mun yi maku busa, ba ku yi rawa ba. Mun yi makoki, ba ku
yi kuka ba." 33 Haka, Yahaya ya zo, bai ci gurasa ba, bai sha ruwan inabi ba, amma
ku ka ce, 'Aljani ne yake mulkinsa. 34 Dan Mutum, ya zo, yana ci, yana sha, amma,
kuka ki shi, kuna cewa dubi mutum mai hadama, mai shan ruwan inabi da yawa,
abokin masu karbar haraji da masu zunubi! 35 Amma hikimar Allah tana shaidar
dukan 'yayanta." 36 Wata rana wani Bafarise, ya roki Yesu ya je ya ci abinci tare da
shi. Bayan da Yesu ya shiga gidan Bafarisen, ya zauna a teburi domin ya ci abinci.
37 Sai ga wata mace mai zunubi, ta fito daga cikin birni. Sa'anda ta ji labari Yesu yana

gidan Bafarisen, domin ya ci abinci. Ta dauki tandun mai na alabastar mai kamshi.
38 Ta tsaya kusa da Yesu tana kuka. Ta fara jika kafafunsa da hawayenta, tana shafe
kafafunsa da gashin kanta. Tana yi wa kafafunsa sumba, tana shafe su da turare.
39 Sa'anda Bafarisen da ya gaiyaci Yesu, ya ga haka, sai ya yi tunani a cikin ransa, da
cewa, “In da wannan mutum annabi ne, da ya gane ko wacce irin mace ce, wannan
da take taba shi, ita mai zunubi ce.” 40 Yesu ya amsa ya ce masa, “Siman, ina so in
gaya maka wani abu.” Ya ce, “malam sai ka fadi!” 41 Yesu ya ce, “wani mutum mai
ba da bashi yana bin wadansu mutane su biyu kudi, yana bin dayan sule dari, dayan
kuma yana bin sa sule hamsin. 42 Da yake ba su da kudin da za su iya biyan sa, sai
ya yafe masu, su duka biyu. A cikin su biyu, wanne ne zai fi nuna kauna ga wannan
mutum?” 43 Siman ya amsa ya ce, “Ina tsammani wanda ya yafe wa kudi da yawa.”
Yesu ya amsa ya ce masa, “Ka shari'anta dai dai.” 44 Yesu ya juya wajen matar, ya ce
da Siman, “Ka ga matan nan. Na shiga gidanka. Ba ka ba ni ruwa domin kafafuna
ba, amma ita ta ba ni, da hawayenta ta wanke kafafuna, ta kuma shafe su da gashin
kanta. 45 Kai ba ka yi ma ni sumba ba, amma ita ta yi, tun sa'adda na shigo nan ba ta
dena sumbatar kafafuna ba. 46 Kai ba ka shafe kai na da mai ba, amma ita ta shafe
kafafuna da turare. 47 Saboda haka, ita wadda ta ke da zunubi da yawa ta bayar da
mai yawa, ta kuma nuna kauna mai yawa. Amma shi wanda aka gafarta wa kadan,
ya kuma nuna kauna kadan.” 48 Daga nan sai ya ce mata, “An gafarta zunubanki.”
49 Wadanda su ke a nan zaune tare da shi suka fara magana da junansu, “Wanene
wannan wanda har yake gafarta zunubai? 50 Sai Yesu ya ce da matar, “Bangaskiyarki
ta cece ki. Ki tafi da salama.”

8

1 Bayan haka, Yesu da almajiransa goma sha biyu, su ka zagaya cikin birane da
kauyuka dabam dabam, suna wa'azi da shelar labari mai dadi game da mulkin Allah,
2 mata da yawa wadanda Yesu ya warkar daga aljanu da cututtuka iri iri suna tafiya
tare da su. A cikinsu akwai Maryamu wadda a ke ce da ita Magadaliya, wadda ya fitar
da aljanu bakwai daga cikinta, 3 da Yuwana matar Kuza wakilin Hirudus, da Suzanatu
da kuma wasu mata da yawa. Daga abin hannunsu suka tanada masu. 4 Wata rana
aka tara taron mutane da yawa, saboda mutane su na zuwa daga birane da yawa
domin su ga Yesu. Ya yi magana dasu cikin misali. 5 “Wani mai shuka ya tafi domin
ya shuka iri. Sa'adda ya ke yafa iri, wadansu iri suka fada a kan hanya. Sai mutane
suka tattake su, tsuntsaye kuma suka tsince wadansu suka cinye. 6 Wadansu kuma
suka fada a kan duwatsu inda babu kasa da yawa. Da suka tsaro suka fara girma, sai
nan da nan suka bushe saboda babu laima a wurin. 7 Wadansu irin kuma suka fada
inda yake da kayayuwa. Tsiretsiren kayayuwan suka fito tare da irin da aka shuka,
suka shake su yadda basu iya yin girma ba. 8 Amma wadansu irin suka fada a kan
kasa mai kyau, suka yi girma sosai suka ba da anfani da yawa, har rubi dari.” Bayan
da Yesu ya fadi wadannan abubuwan, sai ya yi kira gare su, “Duk mai kunnen ji, bari
ya ji.” 9 Sai almajiran Yesu suka tambaye shi ya gaya ma su ma'anar labarin. 10 ya
ce da su, “Ku aka ba dama ku gane boyayyun abubuwa, na mulkin Allah. Amma ga
sauran mutane ina yi masu magana cikin misalai, 'Domin ko da sun gani ba za su
gane ba, kuma ko da sun ji ba za su fahimta ba.” 11 To ga ma'anar misalin. Irin shi
ne maganar Allah. 12 Irin da ya fada a kan hanya sune mutanen da suka ji maganar
Allah amma daga baya sai shedan ya zo ya dauke maganar daga cikin hankulansu,
domin kada su bada gaskiya su tsira. 13 Sa'annan, wadanda suka fada kan duwatsu
sune mutanen da, da zarar sun ji maganar, sukan karbe ta da murna, amma ba su da
sauyu; su kan bada gaskiya na dan lokaci kadan kawai, da zaran gwaji ya same su
sai su ridda. 14 Irin da suka fada cikin kayayuwa, sune mutanen da suka ji maganar,

amma da suka ci gaba da rayuwa, sai suka bari matsalolin rayuwa kamar dukiya
da jin dadin rayuwa suka fi karfinsu, sai ya zama ba su iya bada 'ya'yan da suka yi
girma ba. 15 Amma irin da suka fada a kan kasa mai kyau, wadannan sune mutanen
da suka ji maganar, suka karbe ta da gaskiya da zuciya daya, sun rike ta kam-kam,
suna jimrewa wurin ba da 'ya'ya. 16 Ba mai kunna fitila, ya rufe ta da kasko, ko su
sa ta a karkashin gado. Amma sai a sa ta a wurin zaman ta domin duk wanda ya
shigo ya iya ganin hasken ta. 17 Babu abin da yake a boye wanda ba za a tone shi
ba, ko wani asiri da ba za ya fito fili a san shi ba. 18 Ku yi hankali da yadda kuke ji,
domin duk mai abu, shi za a kara wa, kuma duk mara abu, dan kadan da yake tunani
yana da shi ma, za a dauke." 19 Sai mahafiyar Yesu da 'yan'uwansa, su ka zo wurinsa,
amma ba su iya zuwa ko kusa da shi ba saboda taron jama'a. 20 Sai wani ya gaya
masa, "Ga mahaifiyarka da 'yan'uwanka, su na tsayuwa a waje, su na son ganin ka."
21 Amma Yesu ya amsa ya ce ma su, "Mahaifiyata da 'yan'uwana sune wadanda suke
jin maganar Allah, suke yin biyayya da ita." 22 Wata rana kuma Yesu ya shiga cikin
jirgin ruwa, shi da almajiransa. Ya ce masu, "Ina so mu je dayan ketaren tafkin." Sai
su ka fara tafiya domin su ketare tafkin. 23 Amma sa'adda su ke tafiya sai Yesu ya yi
barci, sai wata iska mai karfi ta taso cikin tafkin, nan da nan sai jirgin ya fara cika
da ruwa, kuma su na cikin hatsari. 24 Sai almajiran Yesu su ka zo su ka tashe shi
daga barci. Suka ce da shi, "Ya Shugaba! Ya Shugaba! Za mu mutu!" Sai ya tashi ya
umarci iskar, sai iskar mai hauka da tumbatsar ruwan sun tsaya tsit. 25 Daga nan sai
ya ce da su, "Ina bangaskiyar ku?" Almajiran suka tsorata suka yi mamakin abin da
ya faru nan take. Suka ce wa junansu, "Wanene wannan wanda har zai ba iska da
ruwa umarni kuma su yi masa biyayya?" 26 Suka zo yankin Garasinawa, wanda ke
kusa da Gallili. 27 Sa'adda Yesu ya sauka kasa, sai wani mutum daga wannan yankin
ya tarbe shi. Wannan mutum kuwa yana da aljanu. Mutumin ya dade ba ya sa
tufafi, kuma ba ya zama a gida. Maimakon haka, sai a cikin kabarbura ya ke zama.
28 Sa'adda ya ga Yesu, mutumin ya yi ihu da karfi, ya rusuna a gabansa da babban
murya ya ce, "Me zan yi da kai, Yesu, Dan Allah Madaukaki? Ina rokonka, kada ka
ba ni azaba!" 29 Domin Yesu ya umarci aljanun su fita daga cikinsa, domin sau da
dama aljanun sukan kama shi. Ko an daure mutumin da sarkoki an kuma tsare shi,
yakan tsuttsunke su, kazaman ruhohin sukan kora shi cikin jeji. 30 Sa'annan Yesu
ya tambaye shi, "Yaya sunanka?" Sai ya ba da amsa, "Suna na dubbai." Ya ce haka
ne domin aljanu da yawa sun shiga wannan mutum. 31 Aljanun suka yi ta rokon
Yesu kada ya ummarce su su shiga cikin rami mai zurfi. 32 Akwai babban garken
aladu su na kiwo a kan tsauni kusa da wurin. Aljanun suka roki Yesu da ya barsu su
shiga cikin aladun, shi kuwa ya yarda masu. 33 Aljanun suka bar mutumin suka shiga
cikin aladun, sai garken aladun suka gangara kwari suka fada cikin tafkin, suka nutse.
34 Lokacin da mutanen da su ke kiwon aladun suka ga abin da ya faru, sai suka gudu!
Suka ba da rahoton abin da ya faru ga mutanen cikin gari da na wannan kewayen.
35 Don haka, mutanen da suka ji haka suka tafi domin su ga abin da ya faru, suka zo
wurin da Yesu yake, suka ga mutumin wanda aljanu suka fita daga cikinsa. Suka ga
ya na sanye da tufafi, kuma ya na cikin hankalinsa, sai tsoro ya kama su. 36 Mutanen
da suka ga abin da ya faru, suka gaya wa wadansu yadda aka warkar da mutumin da
aljanu suke iko da shi. 37 Sai dukan mutane wadanda suke cikin yankin Garasinawa
da wadanda suke kewaye, suka roki Yesu da ya fita daga cikin yankin kasarsu domin
sun ji tsoro kwarai da gaske. Daga nan Yesu da almajiransa suka shiga cikin jirgin
ruwa suka koma. 38 Mutumin wanda aljanu suka fita daga cikinsa, ya roki Yesu cewa,
"Ka barni in tafi tare da kai!" Amma Yesu ya sallame shi cewa, 39 "Ka koma gida ka
gaya wa mutanen ka abubuwa masu girma wadanda Allah ya yi maka." Daga nan
sai mutumin ya tafi yana ta gayawa dukan mutanen birnin game da abubuwan da

Yesu ya yi masa. 40 Sa'adda Yesu ya dawo, mutanen suka marabce shi, gama, dukansu
suna jiransa. 41 Sai ga wani mutum mai suna Yayirus, daya daga cikin shugabannin
majami'a, ya zo kusa da Yesu ya rusuna da kansa a kasa. Ya roke shi domin ya zo
gidansa, 42 saboda diyarsa mai kimanin shekara goma sha biyu ta na bakin mutuwa,
kuma ita kadai ce diya a gare shi. Amma sa'adda yake tafiya, taron mutane da yawa
suna matsa shi. 43 Akwai wata mace a nan wadda take zubar jini har shekara goma
sha biyu. Ta kashe kudinta duka a wurin likitoci, domin su warkar da ita amma ba
wanda ya iya warkar da ita. 44 Sai ta biyo ta bayan Yesu ta taba habar rigarsa. Nan
take sai zubar jinin ya tsaya. 45 Yesu ya ce, “Wanene ya taba ni?” Wadanda suke
kewaye da shi, kowa ya ce bai taba shi ba, Bitrus ya ce, “Shugaba, mutane da yawa
suna ta taruwa kewaye da kai suna ta matsowa kusa da kai.” 46 Amma Yesu ya ce,
“Na sani, wani ya taba ni, domin iko ya fita daga wurina.” 47 Sa'adda matar ta gane
cewa ba za ta iya boyewa ba, sai ta zo wurinsa cikin tsoro. Ta durkusa a gaban Yesu,
ta fada a gaban dukan jama'a dalilin da ya sa ta taba shi kuma nan da nan ta warke.
48 Sai ya ce da ita, “Diya, bangaskiyarki ta warkar da ke. Tafi cikin salama.” 49 Yana
cikin yin magana, wani daga cikin gidan shugaban majami'ar ya zo, ya ce, “Diyarka
ta riga ta mutu, kada ka dami malam.” 50 Amma sa'adda Yesu ya ji haka, sai ya ce da
shi, “Kada ka ji tsoro. Ka bada gaskiya za ta rayu.” 51 Sa'adda ya zo gidan, bai bar
kowa ya shiga gidan tare da shi ba sai Bitrus da Yahaya da Yakubu, da mahaifiyar
yarinyar da babanta. 52 Dukan mutane a wurin, suna ta kuka da karfi saboda sun
damu da yarinyar ta mutu. Amma Yesu ya ce da su, “Ku dena kuka! Ba mutuwa ta
yi ba! Barci ta ke yi kawai!” 53 Mutanen suka yi ma sa dariyan reni, saboda sun sani
yarinyar ta mutu. 54 Amma ya kama hannun ta yayi kira cewa, “Yarinya, na ce ki
tashi!” 55 Nan da nan ruhun ta ya dawo jikin ta sai ta tashi. Ya ce masu su ba ta wani
abu ta ci. 56 Iyayenta suka yi mamaki, amma Yesu ya ce da iyayen kada su gaya wa
kowa abin da ya faru.

9

1 Ya kira almajiransa goma sha biyu, ya ba su iko su fitar da kowanne irin aljani,
su kuma warkar da cututtuka daga mutane. 2 Ya aike su, su yi wa'azin mulkin Allah,
su kuma warkar da marasa lafiya. 3 Ya ce masu, “Kada ku dauki komi tare da ku
domin wannan tafiya. Kada ku dauki sanda, ko jakar matafiyi, ko gurasa, ko kudi -
Kada ma ku dauki taguwa biyu. 4 Dukan gidan da ku ka shiga, ku zauna a gidan har
zuwa lokacin da za ku tafi daga wannan yankin. 5 Dukan wadanda ba su marabce
ku ba, sa'adda ku ke barin wannan gari, ku karkabe kurar kafufunku a matsayin
shaida a kansu.” 6 Daga nan sai almajiran suka tafi zuwa cikin kauyuka, suka yi ta
shelar bishara, su na warkar da mutane a ko'ina. 7 Ana nan Hirudus, mai mulki,
ya ji labarin dukan abubuwan da su ke faruwa. Ya yi mamaki saboda wadansu
mutane suna cewa Yahaya mai yin Baftisma ne ya sake dawowa da ransa. 8 Wadansu
kuma suna cewa, annabi Iliya ne ya sake bayyana, wadansu kuma suna cewa daya
daga cikin annabawa na da can ne ya sake bayyana da rai. 9 Hirudus ya ce, “Ba
zai yiwu Yahaya ne ba, domin na datse masa kai. To, wanene wannan da ni ke jin
wadannan abubuwa a kansa?” Daga nan sai ya cigaba da neman hanyar da zai ga
Yesu. 10 Sa'adda manzannin suka dawo daga tafiyarsu, suka gaya wa Yesu dukan
abubuwan da suka yi. Daga nan sai ya dauke su domin su tafi tare da shi zuwa garin
Baitsaida. 11 Amma sa'adda taron suka ji inda Yesu ya tafi, sai suka bi shi can. Ya
marabce su ya yi masu jawabi a kan mulkin Allah, kuma ya warkar da wadanda su ke
bukatar warkarwa. 12 Da yake yamma ta fara yi, sai almajiransa goma sha biyu suka
zo suka ce da shi, “Idan ka yarda ka sallami wannan babban taron mutane dominsu
shiga cikin kauyuka, da ke kewaye da gonaki, dominsu sami abinci da wuraren da

za su kwana, da yake mu na nan a wurin da ba kowa.” 13 Amma sai ya ce da su,
“Ku ba su abin da za su ci.” Suka amsa masa, “Dukan abin da muke da shi shine,
'Yan dunkulen gurasa biyar da 'yan kifaye guda biyu, ba za mu iya zuwa mu sawo
abincin da zai ishi mutanen nan su duka ba.” 14 Mutanen da suke wurin sun kai
kimanin mazaje dubu biyar. Sai Yesu ya ce da almajiran, “Ku ce da mutanen su
zauna kungiya-kungiya, mutane hamsin a kowacce kungiya.” 15 Sai almajiran suka
yi haka, dukan mutanen suka zauna. 16 Ya dauki dunkulen gurasan guda biyar, da
kifin guda biyu, yana dubawa zuwa sama ya albakarce su, sa'annan ya gutsuttsura,
ya ba almajiran domin su rarraba wa mutane. 17 Dukansu suka ci kowa ya koshi.
Daga nan almajiran suka tattara sauran abin da ya rage, har kwanduna goma sha
biyu suka cika! 18 Wata rana Yesu yana yin addu'a shi kadai, sai almajiransa suka
zo sai ya tambaye su, “Wa mutane suke cewa da ni?” 19 Suka amsa, “Wadansu suna
cewa, Yahaya mai yin Baftisma, wadansu suna cewa kai annabi Iliya ne, har yanzu
wadansu suna cewa kai wani cikin annabawa na da can ne ya dawo da rai.” 20 Ya
tambaye su, “Ku fa? Wa kuke cewa da ni?” Bitrus ya amsa, “Kai Almasihu ne wanda
ya zo daga wurin Allah.” 21 Sai Yesu ya gargade su da karfi, kada su gayawa kowa
haka tukuna. 22 Sa'annan ya ce, “Dan Mutum dole ya sha wahalar abubuwa da yawa;
dattawa za su ki shi da manyan fristoci da marubuta, sa'annan za a kashe shi. Bayan
kwana uku, za a tashe shi da rai.” 23 Sai ya ce da su duka, “Dukan wanda ya ke so
ya biyo ni, dole ne ya yi musun kansa, ya dauki gicciyen sa kulluyomin, ya biyo ni.
24 Dukan wanda yake so ya ceci ransa, za ya rasa shi, amma dukan wanda ya ba da
ransa domina, za ya cece shi. 25 Wacce riba mutum zai samu idan ya sami duniya
duka, amma ya rasa ransa? 26 Dukan wanda yake jin kunya ta da magana ta, Dan
Mutum ma zai ji kunyarsa, sa'adda ya dawo cikin darajarsa da darajar Uba da ta
mala'iku masu tsarki. 27 Amma ina gaya maku wannan tabbas, wadansu cikinku da
ke nan tsaye, ba za su mutu ba sai sun ga mulkin Allah.” 28 Kwana takwas bayan
Yesu ya fadi wadannan kalmomi, sai ya dauki Bitrus da Yahaya da Yakubu, ya hau
kan dutse domin ya yi addu'a a can. 29 Sa'anda ya ke yin addu'a sai yanayin fuskar
sa ya canza sosai, tufafinsa kuma suka yi sheki da haske kamar walkiya. 30 Nan da
nan sai ga mutane biyu suna magana da shi, wato Musa da Iliya. 31 Suka bayyana
da daraja kewaye da su, suka yi magana da Yesu a kan tafiyarsa wadda za ta zo ba
da dadewa ba a cikin Urushalima. 32 Bitrus da almajiran da suke tare da shi barci
mai nauyi ya dauke su. Sa'adda suka farka sai su suka ga daukakar Yesu; kuma suka
ga mutanen su biyu da ke tsaye tare da shi. 33 Sa'adda Musa da Iliya suke shirin
su bar wurin Yesu, sai Bitrus ya ce, “Ya shugaba, ya yi kyau da muke a nan. Zai yi
kyau mu yi runfuna uku, daya dominka, daya domin Musa, daya kuma domin Iliya.”
Amma hakika bai san abin da ya ke fadi ba. 34 Sa'adda yake fadin haka sai wani
girgije ya zo ya rufe su. Sai suka ji tsoro sa'adda girgijen ya kewaye su. 35 Sai ga wata
murya daga cikin girgijen tana cewa, “Wannan Dana ne wanda na zaba, ku ji shi.”
36 Sa'adda muryar ta gama magana, Yesu yana nan shi kadai. Suka yi shiru ba su
iya cewa kome ba a kan abin da suka gani a kwanakin nan. 37 Washe gari, da suka
sauko daga kan dutsen, sai taron mutane da yawa suka zo wurinsa. 38 Nan da nan,
wani mutum daga cikin taron mutanen ya yi magana da karfi, “Mallam, kayi wani
abu dominka taimaki da na, shi kadai ne gare ni. 39 Mugun ruhu ya kan hau kansa,
ya sa shi ya yi ta magowa. Ya kan girjiza shi da karfi ya sa bakinsa ya yi ta kumfa.
Da kyar ya ke rabuwa da shi, kuma ya kan ji masa ciwo ba kadan ba bayan da ya
bar shi. 40 Na roki almajiran ka su umurci mugun ruhun ya fita daga cikinsa, amma
ba su iya ba!” 41 Yesu, ya amsa, ya ce, “Ku karkatattun tsara marasa bangaskiya, har
yaushe zan zauna da ku ina jimrewa da ku? “Kawo yaronka anan.” 42 Sa'adda yaron
yake zuwa, sai mugun ruhun ya fyada yaron a kasa, ya jijjiga shi sosai. Amma Yesu

ya tsauta wa mugun ruhun, ya warkar da yaron. Sa'annan ya mika yaron wurin
mahaifinsa. 43 Dukansu suka yi mamaki da girman ikon Allah. Amma sa'anda suke
ta yin mamaki a kan dukan al'ajiban da ya yi, ya ce da almajiransa, 44 "Ku saurara
da kyau a kan abin da zan gaya maku, ba da dadewa ba za a bada Dan Mutum ga
mutane." 45 Amma almajiran ba su gane abin da yake nufi da haka ba, an hana
su fahimta, domin kada su gane abin da ya ke nufi tukuna, kuma suna jin tsoron
su tambaye shi. 46 Wani lokaci, almajiran suka fara gardama a tsakaninsu game da
wanene za ya zama mafi girma a cikinsu. 47 Amma Yesu ya san abin da suke tunani
a zuciyarsu, sai ya kawo dan karamin yaro ya tsaya a kusa da shi, 48 sai ya ce da su,
"Idan wani ya karbi dan karamin yaro kamar wannan saboda ni, dai dai yake da ya
karbe ni. Idan kuma wani ya karbe ni, ya karbi wanda ya aiko ni kenan. Wanda
yake mafi kankanta a cikinku, shi ne mafi mahimmanci." 49 Yahaya ya amsa yace,
"Ya shugaba, mun ga wani mutum yana ba miyagun ruhohi umarni su fita daga cikin
mutane da sunanka. Sai muka ce da shi ya dena yin haka saboda baya tare da mu."
50 Amma Yesu ya ce, "Kada ku hana shi yin haka, domin dukan wanda ba ya gaba da
ku, yana tare da ku." 51 Sa'adda rana ta kusato da zai hawo zuwa sama, ya kudurta
sosai zai tafi Urushalima. 52 Ya aiki wadansu manzanni su shirya wuri dominsa kafin
ya zo. Suka shiga wani kauye a cikin kauyen Samariya domin su shirya masa wuri
a can. 53 Amma mutanen can ba su karbe shi ba tun da ya ke Urushalima zai tafi.
54 Sa'adda biyu daga cikin almajiransa, wato Yakubu da Yahaya suka ga haka, suka
ce, "Ubangiji, kana so mu umarci wuta ta sauko daga sama, ta hallaka su?" 55 Amma,
ya juya ya tsauta masu. 56 Sai suka tafi wani kauye dabam. 57 Da suna cikin tafiya a
kan hanya, sai wani mutum ya ce da shi, "Zan bi ka dukan inda za ka tafi." 58 Yesu ya
amsa masa, "Dila suna da ramuka a kasa inda za su shiga, tsuntsaye kuma suna da
sheka, amma Dan Mutum ba shi da inda zai kwanta." 59 Yesu, ya ce da wani mutumin
kuma, "Ka biyo ni." Amma mutumin ya ce, "Ubangiji, ka bari in koma gida in bizine
mahaifina tukuna." 60 Amma Yesu ya ce masa, "Ka bar matattu su bizine matattunsu;
amma kai ka tafi ka yi wa mutane shelar mulkin Allah a ko'ina." 61 Wani kuma ya
ce, "Ubangiji zan tafi tare da kai, amma bari in je gida inyi ban kwana da mutanena
tukuna." 62 Yesu ya ce da shi, "Dukan wanda ya fara huda a gonarsa idan ya dubi
baya, bai isa ya shiga mulkin Allah ba."

10

1 Bayan wadannan abubuwa, Ubangiji ya sake nada wadansu saba'in ya aike su
biyu biyu, domin su tafi kowanne birni da wurin da yake niyyan zuwa. 2 Ya ce da
su, "Girbin yana da yawa, amma ma'aikatan sun yi kadan. Saboda haka kuyi addu'a
sosai ga Ubangijin girbin, domin ya aiko da ma'aikata cikin gonarsa. 3 Ku tafi, duba
na aike ku kamar 'yan raguna cikin kyarkyetai. 4 Kada ku dauki jakan kudi, ko jakar
matafiyi, ko takalma, kada ku gai da kowa a kan hanya. 5 Dukan gidan da ku ka
shiga, ku fara cewa, 'Bari salama ta kasance a wannan gida.' 6 Idan akwai mutum
mai salama a gidan, salamar ku za ta kasance a kansa, amma idan babu, salamar ku
za ta dawo wurinku. 7 Ku zauna a wannan gidan, ku ci ku sha abin da suka tanada
maku. Gama ma'aikaci ya wajibci ladansa. Kada ku bi gida gida. 8 Dukan birnin da
ku ka shiga kuma sun karbe ku, ku ci abin da suka sa a gabanku. 9 Ku warkar da
marasa lafiyar da ke wurin. Ku ce da su, 'Mulkin Allah ya zo kusa da ku.' 10 Amma
dukan birnin da ku ka shiga, idan ba su karbe ku ba, ku tafi cikin titunansu, ku
ce, 11 'Ko kurar birninku da ta like a kafafunmu, mun karkabe maku ita a matsayin
shaida a kanku! Amma ku sani mulkin Allah ya zo kusa da ku.' 12 Na gaya maku,
a ranar shari'a Saduma za ta fi wannan birni samun sauki. 13 Kaiton ki, Korasinu!
Kaiton ki, Baitsaida! Ayyuka masu girma da aka yi a cikinku, da an yi su a cikin

Taya da Sidon, da sun tuba tuntuni a zaune cikin toka da tufafin makoki. 14 Amma
a ranar shari'a Taya da Sidon za su fi ku samun sauki. 15 Ke kuma Kafarnahum,
kina tsammani har zuwa sama za a daukaka ki? Babu, za a gangarar dake har zuwa
hadas. 16 Wanda ya saurare ku ya saurare ni, wanda ya ki ku, ya ki ni, kuma wanda
ya ki ni, ya ki wanda ya aiko ni." 17 Su saba'in din suka dawo da murna, suna cewa,
"Ubangiji, har ma aljanu suna yi mana biyayya, a cikin sunanka." 18 Sai Yesu ya ce
masu, "Na ga Shaidan yana fadowa daga sama kamar walkiya. 19 Duba, na ba ku
iko ku taka macizai da kunamai, da kuma kan dukan ikon magabci, kuma ba zai
iya yin illa a gareku ba ko kadan. 20 Amma duk da haka kada ku yi murna a kan
wannan kadai cewa ruhohi suna yi maku biyayya, amma ku yi murna domin an
rubuta sunayenku a cikin sama." 21 Cikin wannan lokacin, ya yi farin ciki kwarai
cikin Ruhu Mai Tsarki, ya ce, "Na ba ka girma, ya Uba, Ubangijin sama da kasa.
Domin ka rufe wadannan abubuwa daga masu hikima da ganewa, ka bayyana su ga
wadanda ba koyayyu ba ne, kamar kananan yara. I, Uba gama haka ne ya gamshe
ka." 22 Dukan abu, Ubana ya damka su gare ni, kuma babu wanda ya san Dan, sai
Uban, kuma ba wanda ya san Uban, sai Dan. Sai kuma wanda Dan ya yi niyyar ya
bayyana Uban a gareshi." 23 Ya juya wajen almajiran, ya ce da su a kadaice, "Masu
albarka ne su wadanda suka ga abin da kuke gani. 24 Na fada maku, annabawa da
yawa, da sarakuna da yawa sun so da sun ga abubuwan da kuke gani, amma ba su
gani ba. Kuma sun so da sun ji abubuwan da kuke ji, amma ba su ji su ba." 25 Sai
ga wani malamin shari'ar Yahudawa, ya zo ya gwada shi da cewa, "Malam, me zan
yi domin in gaji rai na har abada?" 26 Sai Yesu ya ce masa, "Yaya kake karanta abin
da aka rubuta cikin shari'a?" 27 Ya amsa ya ce,"Dole ne ka kaunaci Ubangiji Allah da
dukan zuciyarka, da dukan ranka da dukan karfinka, da dukan lamirinka. Ka kuma
kaunaci makwabcinka kamar kanka." 28 Yesu ya ce ma sa, "Ka amsa daidai, idan ka
yi haka za ka rayu." 29 Amma, malamin ya na so ya 'yantar da kansa, sai ya ce da
Yesu, "To, wanene makwabcina?" 30 Ya amsa ya ce, "Wani mutum yana tafiya daga
Urushalima za shi Yariko. Sai ya fada hannun mafasa, suka tube shi, suka kwace
dukan abin da ya ke da shi, suka yi masa duka, suka bar shi kamar matacce. 31 Ya
zama sai ga wani firist ya na bin wannan hanya, da ya gan shi sai ya bi ta gefe daya
ya wuce. 32 Haka kuma sai ga wani Balawi, sa'adda ya zo wurin, ya gan shi sai ya
bi ta wani gefe ya wuce shi. 33 Amma wani Basamariye, ya na tafiya sa'adda ya zo
wurin da mutumin yake, sa'adda ya ga mutumin sai tausayi ya kama shi. 34 Ya zo
inda mutumin yake, ya daure masa raunukan da aka ji masa, yana shafa masu mai
da ruwan inabi. Ya dora shi a kan dabbarsa ya kawo shi wurin kwana, ya kula da
shi 35 Washegari ya kawo dinari biyu, ya ba mai wurin kwanan ya ce 'Ka kula da
shi, idan ma ka kashe fiye da haka, idan na dawo zan biya ka.' 36 A cikinsu ukun
nan, wanene kake tsammani makwabcin wannan mutum da ya fada hannun 'yan
fashi?" 37 Sai malamin ya ce, "Wannan da ya nuna masa jinkai" Sai Yesu yace masa,
"Ka je kai ma ka yi haka." 38 Sa'adda suke tafiya, sai ya shiga cikin wani kauye, sai
wata mata mai suna Marta ta marabce shi a gidanta. 39 Tana da 'yar'uwa mai suna
Maryamu, wadda ta zauna a kafafun Ubangiji tana jin abin da yake fadi. 40 Amma
ita Marta ta na ta kokari ta shirya abinci. Sai ta zo wurin Yesu ta ce, "Ubangiji, ba
ka damu ba 'yar'uwata ta bar ni ina ta yin aiki ni kadai? Ka ce da ita ta taya ni."
41 Amma Ubangiji ya amsa ya ce da ita, "Marta, Marta, kin damu a kan abubuwa da
yawa, 42 amma abu daya ne ya zama dole. Maryamu ta zabi abu mafi kyau, wanda
ba za a iya kwace mata ba."

11

1 Wani lokaci, Yesu yana yin addu'a a wani wuri, sai daya daga cikin almajiransa

yace da shi, “Ubangiji, ka koya mana yin addu'a kamar yadda Yahaya ya koya wa
almajiransa.” 2 Yesu ya ce ma su, “Sa'anda ku ke yin addu'a ku ce, 'Uba a tsarkake
sunanka. Mulkin ka ya zo. 3 Ka ba mu abin da za mu ci a kowacce rana. 4 Gafarta
mana zunubanmu, kamar yadda muke gafarta ma wadanda suke mana laifi. Kada
ka kai mu cikin jaraba.'” 5 Yesu ya ce masu, “Wanene a cikinku idan yana da aboki,
za ya je wurinsa da tsakar dare ya ce masa, ''Aboki, ka ba ni rancen dunkulen gurasa
guda uku, 6 da ya ke wani abokina ya iso yanzu daga tafiya, kuma ba ni da abin da
zan ba shi ya ci,' 7 Sai wanda yake ciki, ya amsa, ya ce, 'Kada ka dame ni. Na riga
na rufe kofa ta, kuma ni da yarana mun riga mun kwanta. Ba zan iya tashi in ba ka
gurasa ba.' 8 Na fada maku, ko da bai tashi ya ba ka gurasar ba, a matsayin abokinsa,
ba ka ji kunya ba, ka nace da rokonsa, za ya tashi ya ba ka dukan yawan gurasar da
kake bukata. 9 Ni kuma ina ce maku, ku roka za a ba ku; ku nema za ku samu; ku
kwankwasa za a bude maku. 10 Domin dukan wanda yake roko ya na karba; dukan
wanda ya ke nema kuma yana samu; kuma wanda yake kwankwasawa, za a bude
masa. 11 Wanne uba ne a cikinku, idan dansa ya tambaye shi kifi, zai ba shi maciji a
maimakon kifi? 12 Ko kuwa idan ya tambaye shi kwai, za ya ba shi kunama? 13 To, da
yake ku da kuke masu mugunta kun san ku ba 'yanyan ku abu mai kyau. Yaya fa ga
Ubanku wanda yake cikin sama, za ya ba da Ruhu Mai Tsarki ga wadanda suka roke
shi?” 14 Wani lokaci, Yesu yana fitar da wani beben aljani. Sa'adda aljanin ya fita, sai
mutumin da yake bebe ya yi magana. Sai taron mutanen suka yi mamaki! 15 Amma,
wadansu daga cikin mutanen suka ce, “Da ikon Ba'alzabuba sarkin aljanu ne yake
fitar da aljanu.” 16 Wadansu suka gwada shi, suka nemi ya nuna masu wata alama
daga sama. 17 Amma Yesu da yake ya san tunaninsu, ya ce da su, “Dukan mulkin da
ya rabu biyu, gaba da kansa, ya rushe kenan, kuma idan gida ya rabu biyu, gaba da
kansa za ya fadi. 18 Idan Shaidan ya rabu biyu gaba da kansa, ta yaya mulkinsa zai iya
tsayawa? Gama kun ce ina fitar da aljanu ta wurin Ba'alzabuba. 19 Idan ni na fitar da
aljanu ta wurin Ba'alzabuba, ta wurin wa wadanda suke bin ku suke fitar da aljanu?
Saboda haka, su ne zasu zama masu yi maku shari'a. 20 Amma idan daga wurin Allah
na ke fitar da aljanu, to, ya zama ke nan mulkin Allah ya zo wurinku. 21 Idan mutum
mai karfi, mai kayan fada ya tsare gidansa, kayansa za su tsira. 22 Amma idan wani
mutum wanda ya fi shi karfi ya zo ya ci nasara a kansa, zai dauke kayan fadan daga
wurin mutumin, kuma ya kwashe kayansa. 23 Wanda ba ya tare da ni, gaba da ni ya
ke yi, kuma wanda ba ya tattarawa tare da ni, watsarwa yake yi. 24 Idan kazamin
ruhu ya fita daga cikin mutum, ya kan bi ta wurin busassun wurare yana neman
wurin da zai huta. Idan bai samu ba sai ya ce, 'Bari in koma gidana inda na baro.
25 Sa'adda ya dawo, ya tarar an share gidan, an kuma gyara shi tsaf. 26 Sai ya je ya
dauko wadansu aljanu guda bakwai wadanda su ka fi shi mugunta, su zo su zauna
a wurin. Sai karshen mutumin nan ya fi farkonsa muni.” 27 Ya zama, lokacin da ya
ke fadin wadannan abubuwa, wata mace ta tada muryarta a cikin taron mutanen
ta ce da shi, “Mai albarka ne cikin da ya haife ka, da maman da ka sha.” 28 Sai shi
kuma ya ce, “Masu albarka ne wadanda suke jin maganar Allah suke yin biyayya
da ita.” 29 Lokacin da mutane suke kara taruwa, sai ya fara cewa, “Wannan tsara,
muguwar tsara ce. Ta na neman alama, Ko da yake ba wata alamar da za a bata sai
irin ta Yunusa. 30 Domin kamar yadda Yunusa ya zama alama ga mutanen Neneba,
haka kuma Dan Mutum za ya zama alama ga wannan tsara. 31 Sarauniyar Kudu, za
ta tsaya ta yi shari'a da mutanen wannan tsara, kuma za ta kashe su, gama ta zo
daga wuri mai nisa domin ta saurari hikimar Sulaimanu. Kuma ga wani wanda ya fi
Sulaimanu a nan. 32 Mutanen Neneba, za su tsaya shari'a da matanen wannan tsara,
kuma za su kashe su. Gama sun ji wa'azin Yunusa sun tuba. Kuma ga wani wanda ya
fi Yunusa a nan. 33 Ba wanda zai kunna fitila ya boye ta, ko kuwa ya sa ta a karkashin

kasko, amma zai sa ta a mazaunin ta domin dukan wanda ya shiga dakin ya ga haske.
34 Idon ku shine fitilar jikinku. Idan idonku yana gani sosai, jikinku zai cika da haske.
Amma idan idonku ba ya gani sosai, jikinku zai cika da duhu. 35 Ku yi hankali fa,
domin kada hasken da ya ke wurinku ya zama duhu. 36 Idan dukan jikinku yana cike
da haske, babu duhu ko kadan, to sai dukan jikinku ya zama kamar fitilar da take
bada haskenta a bisanku." 37 Sa'adda ya gama jawabi, sai wani Bafarise ya ce da shi
ya zo gidansa ya ci abinci, sai Yesu ya shiga ya zauna. 38 Sai Bafarisen ya yi mamaki
da ganin bai wanke hannu kafin ya ci abinci ba. 39 Amma sai Ubangiji ya ce da shi,
"Ku Farisawa kuna tsabtace bayan kofi da bangaji, amma cikin yana cike da kazamta
da mugunta. 40 Ku mutane marasa tunani, wanda ya yi wajen, ba shine ya yi cikin
ba? 41 Ku bayar da abin da ke ciki ga matalauta, kuma dukan abu zai zamar maku da
tsafta. 42 Amma kaitonku Farisawa, gama kuna karbar zakka da daddoya da karkashi
da kowanne irin ganye na lambu, amma kun watsar da adalci da kaunar Allah. Dole
ne a yi adalci, a kaunaci Allah, a yi sauran abubuwan kuma. 43 Kaitonku Farisawa,
domin kuna so a ba ku wuraren zama masu kyau a cikin masujadai, a kuma yi maku
gaisuwar bangirma a cikin kasuwanni. 44 Kaiton ku, gama kuna kama da kabarbarun
da ba yi masu shaida ba, mutane kuwa suna tafiya akansu ba tare da saninsu ba."
45 Wani malami a cikin shari'ar Yahudawa ya amsa masa ya ce, "Malam, abin da ka
ce ya bata mana rai mu ma." 46 Sai Yesu ya ce, "Kaitonku malaman shari'a! Gama
kun dora wa mutane kaya mai nauyi wanda ya fi karfinsu dauka. Amma ku, ko da
dan yatsa ba ku taba kayan ba. 47 Kaiton ku, gama kuna gina abubuwan tunawa
a kabuburan annabawa, alhali kuwa kakanni-kakanninku ne suka kashe su. 48 Ya
zama kenan kuna sane da ayyukan kakanni-kakanninku, domin sune suka kashe
annabawan da kuke tunawa da su. 49 Saboda wannan daliline hikimar Allah ta ce,
''Zan aika manzanni da annabawa a wurinsu, kuma za su tsananta masu har ma za
su kashe wadansu daga cikinsu.' 50 Wannan tsarar, za ta dauki alhakin jinin dukan
annabawan da aka kashe tun kafuwar duniya. 51 Tun daga jinin Habila, har zuwa
jinin Zakariya wanda aka kashe tsakanin bagadi da wuri mai tsarki. I, na gaya ma ku
za a nemi hakin su a wurin wannan tsarar 52 Kaitonku malaman shari'a na Yahudawa,
domin kun dauke mabudin sani, ku da kanku ba ku shiga ba, kuma kun hana masu
shiga su shiga." 53 Bayan da Yesu ya bar nan wurin, Marubuta da Farisawa suka yi
gaba da shi, suka yi jayayya da shi a kan abubuwa da yawa, 54 suna kokari su kafa
masa tarko domin su kama shi a cikin kalmomin da yake fadi.

12

1 Da jimawa kadan, bayan da mutane da yawa suka taru kwarai har suna tattaka
junansu. Sai ya fara yin magana da almajiransa. "Ku yi lura da yisti na Farisawa,
wanda shine manufunci. 2 Amma ba abin da ke rufe wanda ba za a tone ba, ba kuma
abin da ke boye wanda ba za a sani ba. 3 Saboda haka ba abin da za ku fadi a asirce
wanda ba za a ji shi a cikin sarari ba. Abin da ku ka fadi da rada cikin lungu, za a yi
shelarsa a ko'ina. 4 Ina gaya maku abokaina, kada ku ji tsoron wanda da za su kashe
jiki. Bayan haka kuma ba abin da za su iya yi. 5 Bari in gargade ku a kan wanda za ku
ji tsoronsa. Ku ji tsoron shi wanda bayan ya kashe zai iya jefa ku cikin jahannama. I,
ina ce maku ku ji tsoronsa. 6 Ba a kan sayar da 'yan tsuntsaye biyar a kan anini biyu
ba? Duk da haka, Allah ba zai manta da ko daya daga cikinsu ba. 7 Har ma gashin da
ke kan ku ya san yawan su. Kada ku ji tsoro, ku kun fi tsuntsaye daraja a wurinsa.
8 Ina gaya maku, dukan wanda za ya shaida ni a gaban mutane, Dan Mutum kuma
za ya shaida shi a gaban mala'kun Allah. 9 Kuma dukan wanda ya ki ni a gaban
mutane, za a ki shi a gaban mala'ikun Allah. 10 Dukan wanda ya yi magana gaba da
Dan Mutum, za a gafarta masa. Amma shi wanda ya yi sabon Ruhu Mai Tsarki, ba

za a gafarta masa ba. 11 Idan suka kawo ku gaban majami'a, ko gaban masu shari'a,
ko gaban masu iko, kada ku damu da abin da za ku fada domin ku kare kanku. Ko
kuwa abin da za ku ce. 12 Gama Ruhu Mai Tsarki zai koya maku abin da za ku fadi a
wannan lokaci." 13 Sai wani a cikin taron ya ce masa, "Malam, ka yi wa dan'uwana
magana ya raba gado da ni 14 Yesu ya ce masa, "Kai, wanene ya sa ni in zama alkali,
ko matsakanci a kanku?" 15 Sai kuma ya ce masu, "Ku yi lura kada ku zama masu
hadama, gama ba abin da mutum ya mallaka ne ya fi mahimmanci a cikin rayuwar
sa ba." 16 Sa'annan Yesu ya fada masu wani misali, ya ce, "Gonar wani mutum ta
bada amfani sosai, 17 ya yi tunani, ya ce, 'Me zan yi, domin ba ni da wurin da zan iya
ajjiye amfanin gonata?' 18 Sai ya ce, na san abin da zan yi. Zan rushe rumbuna na in
gina wadansu manya-manya, a nan zan ajjiye hatsi na da dukan abubuwa. 19 Sai in
ce da raina, "Ya raina, kana da abu da yawa da aka ajjiye dominka, sai ka huta, ka ci,
ka sha, ka yi murna." 20 Amma sai Allah ya ce da shi, 'Wawan mutum, a cikin daren
nan ana son ranka daga wurinka. Kayan da ka tara ka shirya wa kanka, na wa za su
zama?' 21 Haka wanda ya tara wa kansa dukiya yake, idan ba shi da dukiya a wurin
Allah." 22 Yesu, ya ce da almajiransa, "Saboda haka ina cewa da ku, kada ku damu
da rayuwarku, wato, abin da za ku ci, ko abin da za ku sa a jikinku. 23 Gama rai ya fi
abinci, jiki kuma ya fi tufafi. 24 Ku dubi hankaki wadanda ba sa yin shuka, ba sa yin
girbi. Ba su da rumbuna ko dakunan ajjiya, amma Allah ya na ciyar da su. Ku fa kun
fi tsuntsaye daraja! 25 Wanene a cikinku ta wurin sha'awarsa za ya iya karawa kansa
kwanaki? 26 Idan ba ku iya yi wa kanku dan karamin abu ba, me ya sa za ku damu
da sauran abubuwa? 27 Ku dubi furanni a daji - yadda suke yin girma. Ba su kan yi
aiki ba, ba su kan yi kadi ba. Ina gaya maku, ko Sulaimanu, a cikin darajarsa, bai sa
tufafin da suka fi nasu kyau ba. 28 Idan Allah ya sa wa ciyawa tufafi masu kyau haka,
wadda yau tana nan, gobe kuma a sa ta a wuta, ta yaya zai kasa sa maku tufafi, ku
masu kankantar bangaskiya! 29 Kada ku damu da abin da za ku ci, ko abin da za ku
sha, kuma kada ku yi alhini. 30 Gama dukan al'umman duniya suna neman wadannan
abubuwa, kuma Ubanku ya san kuna bukatar wada nan abubuwan. 31 Amma ku bidi
mulkinsa, wadannan abubuwa kuma za a kara maku su. 32 Kada ku ji tsoro, ku 'yan
kanana, domin da murna Ubanku zai ba ku mulkin. 33 Ku sayar da abin da ku ke da
shi ku ba matalauta. Kuyi wa kanku jakukkuna wadanda ba za su lalace ba, ku yi
ajjiya cikin sama inda abin ba ya karewa, inda barayi ba za su iya zuwa ba, kwari
kuma ba za su iya lalatawa ba. 34 Domin inda dukiyarka take, can zuciyarka za ta
kasance kuma. 35 Ku rage tsawon tufafinku, ku yi dammara, ya zama fitilarku tana
ci koyaushe, 36 ku kuma zama kamar wadanda suke jiran mai gidansu ya dawo daga
gidan buki, domin duk sa'adda ya zo ya kwankwasa kofa, nan da nan za su bude
masa. 37 Masu albarka ne wadannan bayi, wadanda ubangijinsu za ya tarar suna
jiran dawowar sa. Gaskiya ni ke gaya ma ku, zai yi dammara yasa su zazzauna ya
ba su abinci shi da kansa. 38 Ko da ubangijinsu ya zo da dare, ko da tsakar dare, ya
tarar da su a shirye suna jiransa. Masu albarka ne wadannan bayi. 39 Kuma ku san
wannan, da mai gida ya san lokacin da barawo zai zo, ba zai bari a fasa masa gida a
shiga ba. 40 Sai ku zauna da shiri fa domin ba ku san lokacin da Dan Mutum zai dawo
ba." 41 Sai Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, mu ka ke fadawa wannan misali, ko ga kowa
da kowa ne?" 42 Sai Ubangiji ya ce, "Wanne shugaba ne, mai aminci, mai hikima
kuma wanda ubangijinsa za ya damka bayinsa a hannunsa, domin ya kula da su, ya
ba su abincinsu a kan lokaci? 43 Mai albarka ne wannan bawa, wanda ubangijinsa
za ya tarar da shi yana yin abin da aka sa shi ya yi. 44 Hakika, ina gaya maku,
zai danka dukan malakarsa a gareshi. 45 Amma idan wannan bawa, ya ce a cikin
zuciyarsa, 'Ubangiji na yayi jinkirin dawowa,' sai ya fara dukan bayin, maza da mata

abokan bautarsa, ya ci ya sha, ya bugu, 46 ubangijin bawan nan zai dawo a lokacin
da bawan bai sa tsammani ba, kuma a cikin lokacin da bai sani ba, ya daddatsa shi
gunduwa-gunduwa, ya kuma hada shi da marasa aminci. 47 Bawan nan, ya san halin
ubagijinsa, amma bai shirya yayi abin da ubangijinsa yake so ba. Zai sha duka da
bulala da yawa. 48 Amma shi wanda bai sani ba, kuma yayi abin da ba daidai ba, ba
zai sha duka da bulala da yawa ba. Dukan wanda aka ba abu da yawa, za a kuma
nemi abu da yawa daga wurinsa. Kuma ga wanda aka ba abu da yawa amana, za a
nemi abu mafi yawa daga gareshi. 49 Na zo domin in sa wuta a duniya, na so da ta
riga ta kama. 50 Amma ni, ina da baftisma wadda za a yi mani baftisma da ita, kuma
na kagara, da an riga an yi ta! 51 Kuna zaton na zo duniya domin in kawo salama?
Na ce maku a'a, amma tsattsaguwa. 52 Daga yanzu za a sami mutane biyar a cikin
gida daya, kuma za su rarrabu, mutane uku suna gaba da biyu, biyun kuma suna
gaba da ukun. 53 Da da mahaifi za su yi gaba da juna, dan zai yi gaba da mahaifinsa.
Mahaifiya za ta yi gaba da diyarta, diya kuma gaba da mahafiyarta; uwar miji za ta
yi gaba da matar danta, matar da kuma gaba da uwar mijinta." 54 Yesu, ya kuma
gaya wa taron, "Da kun ga hadari ya taso daga yamma, nan da nan sai ku ce za a yi
ruwa, haka kuwa ya kan zama. 55 Idan iska tana busowa daga kudu sai ku ce za a
yi zafi mai tsanani, haka kuwa ya kan faru. 56 Munafukai, kun iya fasarta yanayin
kasa da sama, amma baku iya fasarta abin da yake faruwa yanzu ba? 57 Me ya sa
ba ku iya gane abin da zai tamake ku? 58 Idan kuna tafiya wurin shari'a da abokin
husumarka, ka yi kokari ku daidaita tun a kan hanya domin kada ya kai ka wurin
mai shari'a. Domin kada mai shari'a ya mika ka ga mai tsaron kurkuku, shi kuwa
mai tsaron kurkuku ba zai nuna maka sani a cikin kurkuku ba. 59 Na gaya maka, ba
za ka iya fitowa ba sai ka biya dukan kudin da a ke binka?

13

1 A lokacin, wadansu mutane suka gaya masa game da galilawa wadanda Bilatus
ya gauraye jininsu da hadayunsu. 2 Sai Yesu ya amsa masu yace "Kuna tsammani
wadannan Galilawa sun fi duk sauran Galilawan zunubi ne, da suka sha azaba haka?
3 A'a, ina gaya maku. In ba ku tuba ba, dukanku za ku halaka kamarsu. 4 Ko kuwa
mutane goma sha takwas din nan da suna Siluwam wadanda hasumiya ta fado a
kansu ta kashe su, kuna tsamani sun fi duk sauran mutanen Urushalima laifi ne?
5 Ina gaya maku ba haka bane. Amma duk wanda ya ki tuba, dukanku za su hallaka"
6 Yesu ya fada wannan misali, "Wani mutum yana da baure wanda ya shuka a garkar
inabinsa sai ya zo neman 'ya'yan itacen amma bai samu ba. 7 Sai mutumin ya ce wa
mai kula da garkar, "ka ga, shekara uku kenan nake zuwa neman 'ya'yan wannan
baure, amma ban samu ba. A sare shi. Yaya za a bar shi ya tsare wurin a banza? 8 Sai
mai lura da garkar ya amsa yace, 'Ka dan ba shi lokaci kadan in yi masa kaftu in zuba
masa taki. 9 In yayi 'ya'ya shekara mai zuwa to, amma in bai yi 'ya'ya ba sai a sare
shi!"' 10 Wata rana Yesu yana koyarwa a wata majami' a ran Asabaci. 11 Sai, ga wata
mace a wurin shekarunta goma sha takwas tana da mugun ruhu, duk ta tankware,
ba ta iya mikewa. 12 Da Yesu ya gan ta, sai ya kira ta ya ce mata, an warkar da ke
daga wannan cuta." 13 Sai Yesu ya dora hannunsa a kanta, nan da nan sai ta mike a
tsaye ta fara daukaka Allah. 14 Amma shugaban majami'a yayi fushi domin Yesu yayi
warkarwa a ranar Asabaci. Sai shugaban ya amsa yace wa jama'a, "Akwai ranaku
shida da ya kamata a yi aiki. Ku zo domin a warkar da ku amma ba ranar Asabaci ba."
15 Amma Ubangiji ya amsa masa ya ce, "Munafukai! Ashe kowannenku ba ya kwance
Jakinsa ko Sa daga turkensa ya kai shi banruwa ran Asabaci? 16 Ashe wannan 'yar
gidan Ibrahim, wanda shaidan ya daure ta shekara goma sha takwas, wato ba za a iya
kwance ta a ranar Asabaci kenan ba? 17 Da ya fada wadannan abubuwa, dukansu da

suka yi adawa da shi suka kunyata, duk taron kuwa suka yi ta farin ciki da abubuwa
masu daraja da yayi. 18 Sai Yesu ya ce, “Yaya za a misalta mulkin Allah, kuma da me
zan kwatanta shi? 19 Yananan kamar kwayar mastad, wanda wani mutum ya dauka
ya jefa ta a lambunsa, ta kuma yi girma ta zama gagarumin itace, har tsuntsaye suka
yi shekarsu a rassanta.” 20 Ya sake cewa, “Da me zan kwatanta mulkin Allah? 21 Yana
kamar yisti wanda wata mace ta dauka ta cuda da mudu uku na garin alkama don
ya kumburar da shi.” 22 Yesu ya ziyarci kowanne birni da kauye, a hanyar sa ta zuwa
Urushalima yana koyar da su. 23 Sai wani ya ce masa, “Ubangiji, wadanda za su sami
ceto kadan ne?” Sai ya ce masu, 24 “Ku yi kokari ku shiga ta matsatsiyar kofa, domin
na ce maku, mutane dayawa za su nemi shiga amma ba za su iya shiga ba. 25 In dai
maigida ya riga ya tashi ya rufe kofa, sannan za ku tsaya a waje kuna kwankwasa
kofar kuna cewa, 'Ubangiji, Ubangiji, bari mu shiga ciki'. Sai ya amsa yace maku,
'Ni ban san ku ba ko daga ina ku ka fito.' 26 Sannan za ku ce, 'Mun ci mun sha a
gabanka, ka kuma yi koyarwa a kan titunanmu.' 27 Amma zai amsa ya ce, “Ina gaya
maku, ban san ko daga ina ku ka fito ba, ku tafi daga wurina, dukanku masu aikata
mugunta!' 28 Za a yi kuka da cizon hakora a lokacin da kun ga Ibrahim, da Ishaku,
da Yakubu da dukan annabawa a mulkin Allah amma ku-za a jefar da ku waje. 29 Za
su zo daga gabas, yamma, kudu, da arewa, za su ci a teburin abinci a mulkin Allah.
30 Ku san da wannan, na karshe za su zama na farko, na farko kuma za su zama na
karshe.” 31 Nan take, wadansu farisiyawa suka zo suka ce masa, “Ka tafi daga nan
domin Hirudus yana so ya kashe ka.” 32 Yesu ya ce, “Ku tafi ku gaya wa dilan nan
cewa, 'Duba, na fitar da aljanu, ina warkarwa yau da gobe, kuma a rana ta uku kuwa
zan gama aiki na.' 33 Ko da kaka, dole ne in ci gaba da tafiyata yau, da gobe, da kuma
jibi, don bai dace a kashe annabi nesa da Urushalima ba. 34 Urushalima, Urushalima
masu kisan annabawa, masu jifan wadanda aka aiko gare ku. Sau nawa ne ina so in
tattara 'ya'yanki kamar yadda kaza take tattara 'ya'yanta a cikin fukafukanta, amma
ba ki so wannan ba. 35 Duba, an yashe gidanki. Ina kwa gaya maku ba za ku kara
ganina ba sai ran da kuka ce, 'Albarka ta tabbata ga mai zuwa da sunan Ubangiji.'”

14

1 Wata ranar Asabaci, ya shiga gidan wani daya daga cikin shugabanin Farisawa
domin cin abinci, mutane kuwa suna sa masa idanu. 2 Sai ga wani a gabansa mai
ciwon fara. 3 Yesu ya tambaye masanan attaura da Farisawa, “Ya halata a wakar a
ranan Asabaci, ko a'a?” 4 Amma suka yi shiru. Yesu kuwa ya kama shi, ya warkar
da shi, ya kuma sallame shi. 5 Sai yace masu, “Wanene a cikinku in yana da jaki ko
takarkari ya fadi a rijiya ran Asabaci, ba zai fitar da shi nan da nan ba?” 6 Sai suka
kasa ba da amsar wadannan abubuwa. 7 Sa'adda Yesu ya lura da yadda wadanda
aka gayyato sun zabi mazaunan alfarma, sai ya ba su misali yana ce masu, 8 “Sa'adda
wani ya gayyace ka zuwa bikin aure, kada ka zauna a wuri mai daraja, domin yana
yiwuwa an gayyaci wani wanda ya fi ka daraja. 9 Sa'adda wanda ya gayyace ku duka
biyu ya zo, zai ce maka, 'Ka ba mutumin nan wurinka,' sa'annan a kunyace za ka
koma mazauni mafi kaskanci. 10 Amma idan an gayyace ka biki, sai ka je ka zauna
a wuri mafi kaskanci, domin idan wanda ya gayyace ka ya zo, yana iya ce maka,
'Aboki, hawo nan mana'. Sannan za ka sami girma kenan a gaban dukan wadanda
kuke zaune tare a kan teburi. 11 Duk wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi,
wanda ya kaskantar da kansa, kuma daukaka shi za a yi”. 12 Yesu ya ce wa mutumin
da ya gayyace shi, “Idan za ka gayyaci mutum cin abinci ko biki, kada ka gayyaci
abokanka, ko 'yan'uwanka, ko danginka, ko makwabtanka masu arziki, kamar yadda
suna iya gayyatar ka, sai ya zama an maida maka. 13 Amma idan za ka kira biki sai ka
gayyace matalauta, da nakasassu, da guragu, da makafi, 14 za ka kuwa sami albarka

da yake ba su da hanyar saka maka. Gama za a saka maka a ranar tashin masu
adalci.” [15] Da daya daga cikin wadanda ke zama akan teburi da Yesu ya ji wadannan
abubuwa, sai ya ce masa, “Albarka ta tabbata ga wanda zai ci abinci a mulkin Allah!”
[16] Amma Yesu ya ce masa, “Wani mutum ne ya shirya babban biki ya gayyaci mutane
da yawa. [17] Da lokacin biki ya yi, sai ya aiki bawansa ya ce wa wadanda aka gayyata,
“Ku zo, duk an shirya kome.” [18] Sai dukansu, suka fara kawo dalilai. Na farko ya
ce masa, 'Na sayi gona, lalle ne in je in gan ta. Ina rokonka ka dauke mani.' [19] Sai
wani ya ce, 'Na sayi shanu garma biyar, ina so in gwada su. Ina ronkan ka, ka dauke
mani.' [20] Wani mutum kuma ya ce, 'Na yi aure, don haka ba zan iya zuwa ba.' [21] Da
bawan ya zo ya fadi wa maigidansa wadannan abubuwa, sai maigidan yayi fushi,
ya ce wa bawansa, jeka da sauri ka bi cikin titunan birni da kwararo-kwararo, ka
kawo gajiyayyu, da nakasassu, da makafi, da guragu.' [22] Sai bawan ya ce, 'Maigida,
abin da ka umarta an gama, amma har yanzu da sauran wuri.” [23] Sai maigidan ya ce
wa bawan, 'Jeka, ka bi kwararo-kwararo da hanyoyin karkara, ka rinjayi mutane su
shigo, don a cika gidana. [24] Gama ina gaya maku, babu ko daya daga cikin mutanen
da na gayyata da farko da zai dandana bikina.” [25] Ana nan, taron suna tafiya tare
da shi, sai ya juya ya ce masu, [26] “Duk mai zuwa wurina amma bai ki mahaifinsa
da mahaifiyarsa, da matarsa, da 'ya'yansa, da 'yan'uwansa maza da mata ba - I, har
da ransa ma, ba zai iya zama almajirina ba. [27] Duk wanda bai dauki gijiyensa ya
biyo ni ba, ba zai iya zama almajirina ba. [28] Wanene a cikinku wanda yake niyyar
gina bene, da ba zai zauna ya yi lissafin abin da zai kashe ba tun da farko, ko yana
da ishashen kudi da zai iya kare aikin? [29] Kada ya zama bayan da ya sa harsashin
ginin, ya kasa gamawa, har duk wadanda suka gani su fara yi masa ba'a, [30] su rika
cewa, ga mutumin nan ya fara gini amma ya kasa gamawa.' [31] Ko kuwa wanne sarki
ne, in za shi je yaki da wani sarki, da ba zai zauna da farko ya yi shawara ya ga ko
shi mai jarumawa dubu goma zai iya karawa da dayan sarkin mai jarumawa dubu
ashirin ba? [32] In kuwa ba zai iya ba, to tun wancan yana nesa, sai ya aiki wakili ya
kuma tambayo sharudan salama. [33] Haka ma, ba wani a cikinku wanda bai rabu da
duk abin da ya mallaka ba, da zai iya zama almajirina.” [34] “Gishiri abu ne mai kyau,
amma idan gishiri ya sane, da me za a dadada shi? [35] Ba shi da wani anfani a kasa,
ko ya zama taki. Sai dai a zubar kawai. Duk mai kunnen ji, ya ji.”

15

[1] To sai duk masu karbar haraji da masu zunubi suna ta zuwa wurin Yesu suna
sauraronsa. [2] Dukan Farisawa da Marubuta suna ta gunaguni da junansu, cewa,
“Wannan mutum yana karbar masu zunubi, har ma tare suke cin abinci.” [3] Yesu ya
fadi wannan misali, ya ce, [4] “Idan waninku yana da tumaki dari, sai dayarsu ta bace,
wato ba zai bar tasa'in da taran nan a makiyaya, ya bi sawun wadda ta bata gudan
nan har sai ya same shi ba? [5] Idan kuwa ya same ta, sai ya dauke ta a kafadarsa
yana farin ciki. [6] In ya dawo gida, sai ya kira abokansa da makwabta, yace masu,
'Ku taya ni murna don na samo tunkiyata da ta bata.' [7] Ina gaya maku, haka kuma
za a yi farin ciki a sama, a kan mai zunubi guda da ya tuba, fiye da kan masu adalci
tassa'in da tara wadanda ba su bukatar tuba. [8] Ko kuwa wacce mace ce, in tana da
kudi azurfa guda goma, in ta batar da daya, ba za ta kunna fitila ta share gidan, ta yi
ta neman shi har sai ta same shi ba? [9] In kuwa ta same shi sai ta tara kawayenta da
makwabtanta, ta ce, 'Ku taya ni farin ciki don na sami kudin nan nawa da ya bace.'
[10] Haka nake gaya maku, abin farin ciki ne ga mala'ikun Allah idan mai zunubi guda
ya tuba.” [11] Sai Yesu ya ce, “Akwai wani mutum mai 'ya'ya biyu maza, [12] sai karamin
ya ce wa mahaifinsa, 'Baba, bani rabona daga cikin dukiyarka.' Sai mahaifinsa ya
raba masu dukiyarsa tsakaninsu. [13] Bayan 'yan kwanaki kadan, sai karamin dan ya

tattara duk mallakarsa, ya kama hanya zuwa wata kasa mai nisa. A can ya batas da kudinsa, yana sayan abubuwan da ba ya bukata, ya kuma batas da kudinsa a wajen
masha'a. 14 Bayan da ya batas da duk abin da ya ke da shi, sai aka yi babbar yunwa
a kasar, sai ya shiga fatara. 15 Ya je ya mika kansa domin aiki ga wani dan kasar, sai ya aike shi cikin gonakinsa domin ya rika ba aladu abinci.
16 Har yayi marmarin ya ci daga cikin barbashin da aladu suke ci, domin babu wanda yake ba shi wani
abu ya ci. 17 Amma da hankalinsa ya dawo, ya ce, 'Barorin mahaifina su nawa ne da suke da abinci isasshe, amma ina nan a nan, ina mutuwa sabili da yunwa!
18 Zan tashi, in tafi gun mahaifina, in ce masa, "Baba, na yi wa sama zunubi, na kuma saba
maka. 19 Ban cancanci a kara kira na danka ba; ka mai da ni kamar daya daga cikin
barorinka.'" 20 Sai ya tashi, ya taho wurin mahaifinsa. Amma tun yana daga nesa, sai mahaifinsa ya hango shi tausayi ya kama shi, ya ruga a guje, ya rungume shi,
ya yi ta sumbatar sa. 21 Dan kuma ya ce masa, 'Baba, na yi wa sama zunubi, na
kuma saba maka. Ban isa a kara kira na danka ba.' 22 Amma mahaifinsa ya ce wa bayinsa, 'Ku yi hamzari ku kawo riga mafi kyau, ku yafa masa. Ku sa masa zobe
a hanunsa da takalma a kafafunsa. 23 Sa'annan a kawo kiwataccen marakin nan, a
yanka. Mu yi buki! 24 Gama da na ya mutu a da, amma yanzu yana a raye. Ya bata
a da, amma a yanzu an same shi.' Sai suka fara liyafa. 25 A wannan lokacin, babban
dansa yana gona. Da ya kai kusa da gida, ya ji ana kade-kade da raye-raye. 26 Sai ya
kira wani bawan gidan, ya tambayi manufar wadannan abubuwa. 27 Bawan ya ce masa, 'Dan'uwanka ne ya dawo gida, mahaifinka kuma ya yanka kiwataccen marakin nan, saboda ya dawo gida lafiya.'
28 Amma dan'uwan ya yi fushi, ya ki ya shiga ciki, mahaifinsa kuwa ya fito, ya roke shi.
29 Amma babban dan ya amsa wa ubansa ya ce, 'Duba, duk yawan shekarun nan da nake bauta maka, ban taba karya umarnin ka ba, duk da haka ba ka taba bani ko dan taure da zan yi shagali tare da abokaina ba,
30 amma da dan nan naka ya zo wanda ya fallasar da dukiyarka a kan karuwai, ka
yanka masa kiwataccen marakin nan. 31 Sai mahaifin ya ce masa, 'Dana, ai kullum
kana tare da ni, duk abin da yake nawa naka ne. 32 Amma, daidai ne a yi murna da farinciki, don dan'uwan nan naka da ya mutu, amma yanzu yana da rai, da ya bata, amma yanzu an same shi.'"

16

1 Yesu ya kuma ce wa almajiransa, "Akwai wani mai arziki da yake da wakili, sai
aka yi karan sa da cewa wannan wakili yana fallasar masa da dukiya. 2 Sai mai arziki
ya kira shi ya ce masa, 'Labarin me nake ji game da kai? Kawo lissafin wakilcin ka,
don ba za ka sake zama wakili na ba.' 3 Sai wakilin ya ce a ransa, 'Kaka zan yi, da yake maigida na zai karbe wakilci daga hannuna? Gashi, ba ni da karfin noma ina
kuwa jin kunya in yi roko. 4 Na san abin da zan yi domin idan an fitar da ni daga
wakilcin, mutane su karbe ni a gidajensu. 5 Sai wakilin ya kira kowanne daya da
maigidansa ke bi bashi, yace wa na farkon, 'Nawa maigida na yake bin ka?' 6 Ya ce, 'Garwan mai dari.' Sai ya ce masa, 'Ga takardarka, maza ka zauna, ka rubuta
hamsin.' 7 Ya kuma ce wa wani, 'Nawa ake binka?' Ya ce, 'Buhu dari na alkama.' Ya ce masa, 'Ga tarkardarka, ka rubuta tamanin.'
8 Sai maigida ya yaba wa wakilin nan marar gaskiya saboda wayonsa. Gama 'ya'yan zamanin nan a ma'ammalar su
da mutanen zamaninsu sun fi 'ya'yan haske wayo. 9 Ina gaya maku ku yi abuta ta dukiya ta rashin gaskiya, saboda idan ya kare, su karbe ku a gidaje masu dauwama.
10 Wanda yake da aminci a karamin abu, mai aminci ne a babban abu, wanda yake
marar gaskiya a karamin abu, marar gaskiya ne a babban abu. 11 Idan fa ba ku yi
aminci da dukiya mara adalci ba, wa zai amince maku da dukiya ta gaskiya? 12 Idan
kuma ba ku yi aminci da kudin wani ba, wa zai ba ku kudin da ke naku? 13 Ba bawan

da zai iya bauta wa iyayengiji biyu, ko dai ya ki daya, ya so daya ko kuwa ya amince
wa dayan, ya raina dayan. Ba za ku iya bauta wa Allah ku kuma bauta wa dukiya
ba." [14] Da Farisawa da ke da kaunar kudi suka ji dukan wadannan abubuwa, suka
yi masa ba'a. [15] Sai ya ce masu, "Ku ne masu baratar da kanku a gaban mutane,
amma Allah ya san zuciyarku. Abin da mutane suke girmamawa kwarai abin kyama
ne a gun Allah. [16] Attaura da litattafan annabawa suna nan har zuwan Yahaya. Tun
daga lokacin nan ake yin bisharar mulkin Allah, kowa kuma yana kokarin kutsawa
zuwa cikinta. [17] Duk da haka, zai fi sauki sama da kasa su shude, da ko digo daya na
attaura ya shude. [18] Duk wanda ya saki matansa ya auri wata ya aikata zina, kuma
wanda ma ya auri sakakkiya ya aikata zina. [19] Akwai wani mai arziki, mai sa tufafi
na alfarma masu tsada yana shagalin sa kowace rana. [20] Aka ajiye wani gajiyayye
a kofarsa, mai suna liazaru wanda duk jikinsa miki ne, [21] Shi kuwa yana marmarin
ya koshi da barbashin da ke fadowa daga teburin mai arzikin nan har ma karnuka
sukan zo suna lasar mikinsa. [22] Ana nan sai gajiyayyen nan ya mutu, malaiku kuma
suka dauke shi suka kai shi wurin Ibrahim. Mai arzikin ma ya mutu, aka kuma binne
shi, [23] yana cikin hades yana shan azaba, sai ya daga kai ya hangi Ibrahim daga nesa,
da Li'azaru a kirjinsa. [24] Sai ya yi kira ya ce, 'Baba Ibrahim, ka ji tausayi na, ka aiko
Li'azaru ya tsoma dan yatsansa a ruwa ya sanyaya harshena, don azaba nake sha a
cikin wannan wuta.' [25] Amma Ibrahim ya ce, 'Yaro, ka tuna fa a zamanka na duniya
ka sha duniyarka, ka kuma karba abubuwa masu kyau, amma Li'azaru kuma sai
wahala. Amma yanzu dadi ake bashi a nan, kai kuwa kana shan azaba. [26] Banda
haka ma, akwai rami mai zurfi, domin wadanda suke son ketarewa zuwa wurinku
kada su iya, kada kuma kowa ya ketaro zuwa wurinmu daga can.' [27] Sai mai arziki ya
ce, 'To ina rokonka, Baba Ibrahim, ka aike shi zuwa gidan mahaifina - [28] domin ina da
'yan'uwa maza biyar, ya je ya yi masu gargadi kada su ma su zo wurin azaban nan.'
[29] Amma Ibrahim ya ce, 'Suna da Musa da annabawa; bari su saurare su.' [30] Sai mai
arziki ya amsa, 'A'a, Baba Ibrahim, idan wani daga cikin matattu ya je wurinsu, zasu
tuba.' [31] Amma Ibrahim ya ce masa, 'In dai har basu saurari Musa da na annabawa
ba, ko da wani ya tashi daga matattu ma, ba za su rinjayu ba.'"

17

[1] Sai Yesu ya ce wa almajiransa, 'Babu shakka akwai sanadodin tuntube da za su sa
mu yin zunubi amma kaiton wanda shine sanadin su! [2] Zai gwammaci a rataya masa
dutsen nika a wuyansa, a jefar da shi a cikin teku fiye da wanda zai zama sanadiyar
tuntube ga wadannan kananan. [3] Ku kula da kanku. Idan dan'uwanka ya yi laifi,
ka tsauta masa, in kuwa ya tuba ka yafe masa. [4] Idan ya yi maka laifi sau bakwai a
rana daya sa'annan ya juyo wurinka sau bakwai ya ce, 'Na tuba,' ya wajabta ka yafe
masa!" [5] Sai Manzannin suka ce wa Ubangiji, 'Ka kara mana bangaskiya.' [6] Ubangiji
kuwa ya ce, "In kuna da bangaskiya kamar kwayar mastad, za ku ce wa wannan
durumin, 'Ka tuge, ka kuma dasu a cikin teku,' zai yi biyayya da ku. [7] Amma wanene
a cikinku, idan yana da bawa mai yin masa noma ko kiwon tumaki, da zarar ya dawo
daga jeji, zai ce masa, 'Maza zo ka zauna ka ci abinci'? [8] Ba zai ce masa, 'Ka shirya
mani wani abu domin in ci ka kuma yi damara, ka yi mini hidima har in gama ci da
sha. Bayan haka sai ka ci ka sha'? [9] Ba zai yi wa bawan nan godiya ba domin ya yi
biyayya da abubuwan da aka umarce shi ya yi, ko zai yi haka? [10] Haka kuma, idan
kuka bi duk abin da aka umarce ku, sai ku ce, 'Mu bayi ne marasa amfani. Mun dai
yi abin da yake wajibi ne kurum.'" [11] Wata rana yana tafiya zuwa Urushalima, sai
ya bi iyakar kasar Samariya da Galili. [12] Yayin da yana shiga wani kauye kenan, sai
wadansu kutare maza guda goma suka tarye shi suna tsaye daga nesa da shi [13] sai
suka daga murya suka ce, "Yesu, Ubangiji, ka yi mana jinkai." [14] Da ya gan su, ya

ce masu, “Ku je ku nuna kanku a wurin firistoci.” Ya zama sa'adda suke tafiya, sai
suka tsarkaka. 15 Daya daga cikinsu da ya ga an warkar da shi, ya koma, yana ta
daukaka Allah da murya mai karfi. 16 Ya fadi a gaban Yesu, yana masa godiya. Shi
kuwa Basamariye ne. 17 Yesu ya amsa ya ce, “Ba goma ne aka tsarkake ba? Ina
sauran taran? 18 Babu wani da ya dawo ya girmama Allah sai wannan bakon kadai?”
19 Sai ya ce masa, “Tashi, kayi tafiyarka. Bangaskiyarka ta warkar da kai.” 20 Da
Farisawa suka tambaye shi lokacin da mulkin Allah zai bayyana, Yesu ya amsa masu
ya ce, “Mulkin Allah ba lura ake yi da shi ba. 21 Ba kuwa za a ce, 'Gashi nan!' Ko
kuwa, 'Ga shi can ba!' domin mulkin Allah yana tsaknaninku.” 22 Yesu ya ce wa
almajiran, “Kwanaki na zuwa da za ku yi begen ganin rana daya cikin ranakun Dan
Mutum, amma ba zaku gani ba. 23 Za su ce maku, 'Duba can! 'Duba nan!' Amma
kada ku je kuna dubawa, ko kuwa ku bi su. 24 Kamar yadda walkiya take haskakawa
daga wannan bangaren sararin sama zuwa wancan bangaren, haka ma dan mutum
zai zama a ranar bayyanuwarsa. 25 Amma lalle sai ya sha wahaloli dabam dabam
tukuna, mutanen zamanin nan kuma su ki shi. 26 Kamar yadda ya faru a zamanin
Nuhu, haka kuma zai faru a lokacin bayyanar Dan Mutum. 27 Ana ci, ana sha, ana
aure, ana aurarwa, har zuwa ga ranar da Nuhu ya shiga jirgi - ruwan tufana kuma
ya zo, ya hallaka su duka. 28 Haka ma aka yi a zamanin Lutu, ana ci, ana sha, ana
saye, ana sayarwa, ana shuke-shuke da gine-gine. 29 Amma a ranar da Lutu, ya fita
daga Saduma, aka zubo wuta da kibiritu daga sama, aka hallaka su duka. 30 Haka
kuma zai zama a ranar bayyanuwar Dan Mutum. 31 A ranar nan fa, wanda yake kan
soro kada ya sauka domin daukan kayansa daga cikin gida. Haka kuma wanda yake
gona kada ya dawo. 32 Ku tuna fa da matar Lutu. 33 Duk mai son ransa, zai rasa shi,
amma duk wanda ya rasa ransa, zai same shi. 34 Ina gaya maku, a wannan dare za
a sami mutum biyu a gado daya. Za a dauka daya, a kuma bar dayan. 35 Za a sami
mata biyu suna nika tare. Za a dauka daya a bar daya.” 36 [“Za a ga mutum biyu a
gona. Za a dauki daya a bar daya.”] 37 Sai suka tambaye shi, “Ina, Ubangiji?” Sai ya
ce masu, “Duk in da gangar jiki yake, a nan ungulai sukan taru.”

18

1 Ya kuma ba su wani misali cewa ya kamata kullum su yi addu'a kada kuma su
karaya, 2 yace, “A wani gari an yi wani alkali mara tsoron Allah, kuma baya ganin
darajan mutane. 3 Akwai wata mace gwauruwa a wannan garin, wadda ta rika zuwa
wurinsa, tana ce masa, 'Ka taimake ni yanda zan sami adalci a kan abokin gaba na.'
4 An dade bai so ya taimaka mata, amma daga baya sai ya ce a ransa, 'ko da yake
ba na tsoron Allah, ba na kuma darajanta mutane, 5 duk da haka saboda gwauruwar
nan ta dame ni, zan taimake ta domin ta sami adalci, yadda ba za ta gajiyar da ni
da zuwanta wurina ba.'” 6 Sai Ubangiji ya ce, “Ku ji fa abin da alkalin nan marar
gaskiya ya fada. 7 A yanzu Allah ba zai biya wa zababbunsa da suke yi masa kuka
dare da rana hakkinsu ba? Zai yi jinkiri a wajen taimakonsu ne? 8 Ina gaya maku,
zai biya masu hakkin su da wuri. Amma sa'adda Dan Mutum ya zo, zai tarar da
bangaskiya a duniya?” 9 Ya sake ba da misalin nan ga wadansu masu amincewa da
kansu, wai su masu adalci ne, har suna raina sauran mutane, 10 “Wadansu mutane
biyu suka shiga haikali domin yin addu'a - daya Bafarise, dayan kuma mai karbar
haraji ne. 11 Sai Bafarisen ya mike, ya yi addu'a a kan wadannan abubuwa game da
kansa, 'Allah, na gode maka, da cewa ni ba kamar sauran mutane dake mazambata
ba, ko marasa adalci, ko mazinata, ko kamar wannan mai karbar harajin. 12 Duk
mako ina azumi sau biyu. Nakan bayar da zakkar dukan abin da na samu.' 13 Amma
mai karbar harajin kuwa yana tsaye daga can nesa, bai yarda ya daga kai sama ba,
sai dai yana bugun kirjin sa, yana cewa, 'Allah, ka yi mini jinkai, ni mai zunubi.' 14 Ina

gaya maku, wannan mutum ya koma gidansa baratacce, ba kamar dayan ba, domin
dukan wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi, amma duk wanda kaskantar
da kansa kuwa daukaka shi za a yi.” 15 Sai mutanen suka kawo masa jariransu,
domin ya taba su, da almajiransa suka ga haka, sai suka kwabe su. 16 Amma Yesu
ya kira su wurinsa, ya ce, “Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su. Ai
mulkin Allah na irin su ne. 17 Gaskiya ina gaya maku, duk wanda bai karbi mulkin
Allah kamar karamin yaro ba, lallai ba zai shige shi ba.” 18 Wani shugaban jama'a ya
tambaye shi ya ce “Malam managarci, me zan yi in gaji rai Madawwami?” 19 Yesu
ya ce masa, “Don me ka kira ni managarci? Babu wani managarci sai Allah kadai.
20 Ka dai san dokokin - kada ka yi zina, kada ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada
ka yi shaidar karya, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka.” 21 Sai shugaban ya
ce, “Dukan wadannan abubuwa na kiyaye su tun a kuruciya ta.” 22 Da Yesu ya ji
haka, ya ce masa, “Abu daya ne kadai ya rage maka. Dole ne ka sayar da dukan
mallakarka, ka rarraba wa gajiyayyu, za ka kuma sami wadata a sama - sa'annan ka
zo ka biyoni.” 23 Amma da mai arzikin ya ji wadannan abubuwa, sai yayi bakin ciki
kwarai, don shi mai arziki ne sosai. 24 Yesu kuwa, da ya ga ransa ya baci, sai ya ce,
“Yana da wuya masu dukiya su shiga mulkin Allah! 25 Zai zama da sauki rakumi ya
shiga kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin Allah.” 26 Wadanda suka ji wannan
magana suka ce, “Idan hakane wa zai sami ceto kenan?” 27 Yesu ya amsa, “Abin da
ya fi karfin mutum, mai yiwuwa ne a gun Allah.” 28 Sai Bitrus ya ce, “To, ga shi mun
bar mallakarmu, mun bi ka.” 29 Yesu ya ce masu, “Hakika, ina gaya maku, ba wanda
zai bar gida, ko matarsa, ko 'yan'uwansa, ko iyayensa, ko kuma 'ya'yansa, saboda
mulkin Allah, 30 sa'annan ya kasa samun ninkin ba ninkin a duniyan nan, da rai na
har abada a duniya mai zuwa.” 31 Bayan da ya tara su goma sha biyun nan, ya ce
masu, “Ga shi, muna tafiya zuwa Urushalima, duk abubuwan da aka rubuta game da
Dan Mutum ta hannun annabawa zasu tabbata. 32 Gama za a bashe shi ga al'ummai,
a yi masa ba'a, a wulakanta shi, a kuma tofa masa miyau. 33 Za su yi masa bulala,
su kashe shi, a rana ta uku kuma zai tashi.” 34 Amma ba su fahimci ko daya daga
cikin wadannan abubuwa ba, domin zancen nan a boye yake daga garesu, ba su ma
gane abin da aka fada ba. 35 Da ya kusato Yariko, ga wani makaho zaune a gefen
hanya, yana bara, 36 da ya ji taro na wucewa, sai ya tambaya ko menene. 37 Suka ce
masa Yesu Banazarat ne yake wucewa. 38 Sai makahon ya ta da murya mai karfi, ya
ce, “Yesu, Dan Dauda, ka yi mani jinkai.” 39 Sai wadanda suke gaba suka kwabe shi,
suna gaya masa ya yi shiru. Amma ya kara daga murya kwarai da gaske, yana cewa,
“Dan Dauda, ka yi mani jinkai.” 40 Sai Yesu ya tsaya, ya umarta a kawo shi wurinsa.
Da makahon ya zo kusa, sai Yesu ya tambaye shi, 41 “Me kake so in yi maka?” Ya ce,
“Ubangiji, ina so in samu gani.” 42 Yesu ya ce masa, “Karbi ganin gari, bangaskiyarka
ta warkar da kai.” 43 Nan take ya samu gani, ya bi Yesu, yana daukaka Allah. Ganin
haka, sai duk jama'a suka yabi Allah.

19

1 Yesu ya shiga Yariko ya na wucewa cikinta. 2 Sai ga wani mutum a wurin mai
suna Zakka. Shugaba ne na masu karban haraji, kuma mai arziki ne. 3 Yana kokarin
ya ga ko wanene Yesu, amma bai iya gani ba sabo da yawan jama'a, domin shi gajere
ne. 4 Sai ya ruga gaba ya hau itacen baure domin ya gan shi, saboda Yesu zai wuce ta
wannan hanya. 5 Sa'adda Yesu ya zo wurin, ya kalli sama sai ya ce masa, “Zakka, ka
sauko da sauri, domin yau dole in sauka a gidanka.” 6 Sai ya sauko da sauri, ya karbe
shi da farin ciki. 7 Sa'adda dukansu suka ga wannan, sai suka yi gunaguni, cewa, “Ya
ziyarci mutum mai zunubi.” 8 Zakka ya tsaya ya ce wa Ubangiji, “Duba, Ubangiji, zan
ba matalauta rabin arzikina, idan kuma na cuci wani a kome, zan mai da adadinsa

sau hudu.” 9 Yesu ya ce masa, “Yau ceto ya shigo wannan gida, domin shi ma dan
Ibrahim ne. 10 Gama Dan Mutum ya zo ne domin ya nemi, ya kuma ceci batattun
mutane.” 11 Da suka ji wadannan abubuwan, ya cigaba da magana, sannan ya fada
masu wani misali, domin yana kusa da Urushalima, sai suka yi tsamani mulkin Allah
za ya bayyana nan da nan. 12 Sai ya ce, “Akwai wani mutum mai sarauta wanda ya
tafi wata kasa mai nisa domin ya karba wa kansa mulki sa'annan ya dawo. 13 Sai
ya kira bayinsa guda goma, ya ba su fam goma, sai ya ce masu, 'Ku yi kasuwanci
da wannan har sai na dawo.' 14 Amma mutanensa suka ki shi sai suka aiki jakadu
bayansa, cewa, 'Ba za mu yarda wannan mutum ya yi mulki a kanmu ba.' 15 Anan
nan sa'adda ya koma kuma, bayan da ya sami mulkin, sai ya ba da umarni a kira
masa bayin da ya basu kudi, domin ya san ribar da suka samu wajen kasuwancin
da suka yi. 16 Na farkon ya zo wurinsa, cewa, 'Ubangiji, fam nan na ka ya yi riban
fam goma.' 17 Masaraucin ya ce masa, 'Madalla, bawan kirki. Domin ka yi aminci a
karamin abu, za a baka iko kan birane goma.' 18 Na biyun ya zo, yana cewa, 'Fam
na ka, Ubangiji, ya yi ribar fam biyar.' 19 Sai masarauncin yace masa, 'Ka dauki
mulkin birane biyar.' 20 Wani kuma ya zo, yana cewa, 'Ubangiji, ga fam naka da na
ajjiye shi da kyau cikin kaya, 21 gama na ji tsoronka, domin kai mutum mai tsanani
ne. Kana daukar abu da baka ajiye ba, kana kuma girbin abin da ba ka shuka ba.'
22 Masarauncin ya ce masa, 'Da kalmominka zan shari'antaka, kai mugun bawa. Ka
sani cewa ni mutum mai tsanani ne, ina daukan abinda ban ajiye ba, ina kuma girbin
abinda ban shuka ba. 23 To don me ba ka kai kudi na wurin masu banki ba, saboda
bayan da na dawo zan karbe shi da riba?' 24 Masaraucin ya ce wa wadanda suke a
tsaye a wurin, 'Ku karba fam da ke a wurinsa, ku ba mai fam goman nan.' 25 Suka
ce masa, 'Ubangiji, yana da fam goma.' 26 'Ina ce maku, duk wanda yake da abu za
a kara masa, amma wadda bai da shi, za a karba sauran da ke wurinsa. 27 Amma
wadannan abokan gabana, wadanda ba sa so in yi mulki bisansu, a kawo su nan a
kashe su a gaba na.' 28 Da ya fadi wadannan abubuwan, sai ya yi gaba, yana tafiya
zuwa Urushalima. 29 Ananan sa'adda ya zo kusa da Baitfaji da Baitanya, a kan tudu da
a ke kira Zaitun, sai ya aiki almajiransa guda biyu, cewa, 30 cewa, “Ku tafi cikin kauye
da ke gabanku. Sa'adda ku ka shiga, za ku same dan aholaki da ba a taba hawansa
ba. Ku kwance sai ku kawo mani shi. 31 Idan wani ya tambaye ku, 'Don me ku ke
kwance shi?' Ku ce, 'Ubangiji ne ke bukatarsa.” 32 Wadanda aka aike su suka je sun
sami aholakin kamar yadda Yesu ya gaya masu. 33 Sa'adda suna kwance aholakin,
sai masu shi suka ce masu, “Don me ku ke kwance aholakin?” 34 Suka ce, “Ubangiji
yana bukatar sa.” 35 Suka kawo wa Yesu, suka shimfida tufafinsu akan aholakin sai
suka dora Yesu akansa. 36 Da yana cikin tafiya, suka shimfida tufafinsu akan hanya.
37 Da ya yi kusa da gangaren tudun Zaitun, sai dukan taron almajiransa suka fara yin
murna suna kuma yabon Allah da murya mai karfi domin dukan ayukan al'ajibi da
suka gani, 38 cewa, “Albarka ta tabbata ga sarki da ke zuwa cikin sunan Uba! Salama
a sama da daraja mafi daukaka kuma!” 39 Wadansu Farisawa daga cikin taron jama'a
suka ce masa, “Malam, ka tsauta wa almajiranka.” 40 Yesu ya amsa ya ce, “Ina gaya
maku gaskiya, in wadannan sun yi shiru, duwatsu za su yi shewa.” 41 Sa'adda Yesu
yana kusatowa, sai ya yi kuka akan birnin, 42 cewa, “Da kun san wannan rana, ko ku
ma, abubuwan da ke kawo maku salama! Amma yanzu an boye su daga idanunku.
43 Gama rana zata ta zo a gareki, da makiyan ki zasu gina ganuwa a kewaye da ke, su
kuma fada maki daga kowace gefe. 44 Za su sare ki kasa tare da 'ya'yanki. Ba za su bar
wani dutse akan dan'uwansa ba, domin ba ki lura da lokacin da Allah ya na kokarin
ceton ki ba.” 45 Yesu ya shiga Haikalin sai ya fara korar masu sayarwa, 46 ya na ce
masu, “A rubuce yake, 'Gida na zai zama wurin addu'a,' amma kun mayar da shi
kogon mafasa.” 47 Yesu yana nan yana koyarwa kowace rana a cikin haikali. Amma

manyan firistoci da marubuta da shugabanin jama'a suna so su kashe shi, [48] amma
ba su sami hanyar yin wannan ba, domin mutane suna sauraron sa sosai.

20

[1] Ana nan wata rana, Yesu yana kan koyarwa a haikali da wa'azin bishara, sai
shugaban firistoci da marubuta suka zo wurinsa da dattawa. [2] Suka yi magana, su na
ce masa, "Gaya mana da wanne iko ne ka ke yin wadannan abubuwan? Ko wanene
ya baka wannan ikon?" [3] Ya amsa sai ya ce masu, "Ni ma zan yi maku tambaya. Gaya
mani game [4] da baptisman Yahaya. Daga sama take ko kuwa daga mutane ne?" [5] Sai
suka yi mahawara da junansu, suna cewa, "In mun ce, 'Daga sama,' zai ce, 'To don me
ba ku ba da gaskiya gareshi ba?' [6] Amma in mun ce, 'Daga mutane ne,' dukan mutane
za su jejjefe mu da duwatsu, domin sun tabbata a ransu Yahaya annabi ne." [7] Sai suka
amsa cewa ba su san ko daga ina ne take ba. [8] Yesu yace masu, "To haka ni ma ba
zan gaya maku ko da wanne iko nake yin wadannan abubuwan ba." [9] Ya gaya wa
mutane wannan misali, "Wani mutum ya dasa gonar inabi, ya ba wadansu manoma
jinginarta, sai ya tafi wata kasa har ya dade. [10] Da lokacin girbi ya yi sai ya aiki wani
bawansa zuwa wurin manoman, saboda su bashi daga cikin anfanin gonar. Amma
manoman suka doke shi, sai suka kore shi hannu wofi. [11] Ya aike wani bawa kuma
sai suka daddoke shi, suka kunyatar da shi, suka kore shi hannu wofi. [12] Ya kuma
sake aike na uku suka yi masa rauni, suka jefar da shi a waje. [13] Sai mai gonar inabin
ya ce, 'Me zan yi? Zan aiki kaunattacen dana. Watakila zasu ba shi daraja.' [14] Amma
sa'adda manoman suka gan shi, suka yi shawara a tsakaninsu, cewa, 'Wannan ne
magajin. Bari mu kashe shi, saboda gadon ya zama namu.' [15] Suka jefar da shi waje
daga gonar, suka kashe shi. Menene ubangijin gonar inabin zai yi da su? [16] Zai zo
ya halakar da wadannan manoma, sai ya ba wadansu gonar." Da suka ji wannan,
suka ce, "Allah ya sawake!" [17] Amma Yesu ya kalle su, sai yace, "Menene ma'anar
wannan nassi? 'Dutsen da magina suka ki, an mayar da shi kan kusurwa'? [18] Duk
wanda ya fadi kan dutsen zai farfashe. Amma duk wanda dutsen ya fadi a kansa, zai
rugurguza shi." [19] Sai marubutan da manyan firistocin suka so su kama shi a wannan
sa'a, domin sun sani ya yi wannan misali a kansu ne. Amma sun ji tsoron mutane.
[20] Suna fakonsa, suka aiki magewaya, wadanda suke kamar masu adalci, saboda su
sami kuskure cikin maganarsa, don su mika shi ga hukumci da kuma ikon gwamna.
[21] Suka tambaye shi, cewa, "Malam, mun sani da cewa kana fada da koyar da abin ke
daidai, kuma ba wanda yake cusa maka ra'ayi, amma kana koyar da gaskiya game da
hanyar Allah. [22] Wai shin doka ne mu biya haraji ga Kaisar, ko babu?" [23] Amma Yesu
ya gane makircinsu, sai ya ce masu, [24] "Nuna mani dinari. Sifar wanene da kuma
rubutun wanene akan sa?" Suka ce, "Na Kaisar ne." [25] Sai ya ce masu, "To sai ku ba
Kaisar abin da ke na Kaisar, ku kuma ba Allah, abin da ke na Allah." [26] Marubutan da
manyan firistocin ba su sami abin zargi cikin maganarsa, a gaban mutane ba. Suka yi
mamakin amsar sa, ba su kuma ce komai ba. [27] Sa'adda wadansu Sadukiyawa suka zo
wurinsa, wadan da suka ce babu tashin mattatu, [28] suka tambaye shi, cewa, "Malam,
Musa ya rubuta mana cewa idan dan'uwan mutum ya mutu, mai mace kuma ba
shi da yaro, sai dan'uwansa ya auri matar, ya samar wa dan'uwansa yaro. [29] Akwai
'yan'uwa guda bakwai kuma na farin ya yi aure, sai ya mutu babu da, [30] haka ma
na biyun. [31] Na ukun ya aure ta, haka nan na bakwai ma bai bar yaya ba, har suka
mutu. [32] Daga baya sai matar ma ta mutu. [33] To a ranar tashin mattatu, matar wa za
ta zama? Domin duka bakwai din sun aure ta." [34] Yesu ya ce masu, "'Ya'yan duniyan
nan suna aure, ana kuma ba da su ga aure. [35] Amma wadanda aka ga cancantarsu
a waccan tsara, sun isa su sami tashin mattatu, ba za suyi aure ko a aurar da su ba.
[36] Gama ba za su mutu kuma ba, domin suna daidai da mala'iku kuma su 'ya'yan Allah

ne, da shike su 'ya'yan tashin matattu ne. 37 Amma batun tashi matattu, ko Musa ma
ya nuna wannan, a cikin jeji, inda ya kira Ubangiji, Allah na Ibrahim da kuma Allah
na Ishaku da Allah na Yakubu. 38 Yanzu shi ba Allahn matattu ba ne, amma na masu
rai, saboda duka suna raye a wurinsa." 39 Wadansu marubuta suka amsa, "Malam,
ka amsa da kyau." 40 Gama ba su sake yi masa wadansu tambayoyi ba. 41 Yesu ya ce
masu, "Yaya suke cewa Almasihu dan Dauda ne? 42 Gama Dauda da kansa ya ce a
cikin littafin Zabura, Ubangiji ya ce wa Ubangiji na, 'Zauna a hannun dama na, 43 sai
na maida makiyanka a karkashin tafin sawunka.' 44 Dauda ya kira Kristi 'Ubangiji', to
ta yaya ya zama dan Dauda?" 45 Dukan mutane suna ji ya ce wa almajiransa, 46 "Ku
yi hankali da marubuta, wadanda suna son tafiya da manyan riguna, suna kuma son
a gaishe su a cikin kasuwanni, da mayan wuraren zama a cikin majami'u, da kuma
manyan wurare a wurin bukukkuwa. 47 Suna kuma kwace wa gwamraye gidaje, suna
kuma badda kama ta wurin yin doguwar addu'a. Wadannan za su sha hukumci mai
girma."

21

1 Yesu ya tada ido sai ya ga mutane masu arziki wadanda suke saka baikonsu a cikin
ma'aji. 2 Ya ga wata gwauruwa matalauciya tana saka anini biyu a ciki. 3 Sai ya ce,
"Gaskiya ina gaya maku, wannan matalauciyar gwauruwa ta saka fiye da dukansu.
4 Duka wadannan sun bayar da baikonsu daga cikin yalwarsu. Amma wannan
gwauruwan, daga cikin talaucin ta, ta saka dukan iyakar kudinta na zaman gari da
take da shi." 5 Kamar yadda wadansu suke maganan haikali, yadda aka yi masa ado
da duwatsu masu daraja da bayebaye, ya ce, 6 "Game da wadannan abubuwa da ku
ke gani, rana tana zuwa da ba dutse ko daya da zai zauna kan dan'uwansa da ba za
a rushe kasa ba." 7 Sai suka yi masa tambaya, cewa, "Malam, yaushe ne wadannan
abubuwan zasu faru? Menene kuma zai zama alama sa'adda wadannan abubuwa
suna shirin faruwa?" 8 Yesu ya amsa, "Ku yi hankali kada a rude ku. Gama dayawa
zasu zo a cikin sunana, suna cewa, 'Ni ne shi,' kuma, 'Lokaci ya yi kusa.' Kada ku bi
su. 9 Sa'adda ku ka ji game da yakoki da hargitsi, kada ku firgita, dole ne wadannan
abubuwa su faru tukuna, amma karshe ba zai faru nan da nan ba." 10 Sa'annan ya ce
masu, "Al'umma za ta tasar ma al'umma, mulki kuma za ya tasar wa mulki. 11 Za a yi
babbar girgizan kasa, a wurare dabam dabam kuma za a yi yunwa da annoba. Za a
yi al'amura masu ban tsoro da manyan alamu daga sama. 12 Amma kafin abubuwan
nan duka, za su kama ku, su kuma tsananta maku, suna mika ku ga majami'u da
kuma gidajen kurkuku, za su kawo ku gaban sarakuna da gwamnoni saboda sunana.
13 Zai zamar maku zarafin shaida. 14 Saboda haka ku kudurta a ranku kada ku shirya
yadda za ku amsa, 15 gama ni zan ba ku kalmomi da hikima, wadda dukan makiyanku
ba za su yi tsayayya ko su karyata ku ba. 16 Amma har da mahaifa da 'yan'uwa da
dangi da abokai za su bashe ku, su kuma kashe wadansun ku. 17 Kowa zai ki ku
saboda sunana. 18 Amma ba ko gashin kanku da zai hallaka. 19 A cikin hankurin ku
za ku ribato rayukanku. 20 Sa'adda ku ka ga Urushalima tana kewaye da sojoji, sai ku
sani da cewa faduwarta ta yi kusa. 21 Sai wadanda su ke Yahudiya su gudu zuwa kan
tuddai, wadanda suke tsakiyar gari kuma su tafi, kada su bar wadanda suke kauyuka
su shigo ciki. 22 Gama wadannan ranakun ramako ne, saboda duka abubuwan da
aka rubuta su cika. 23 Kaiton wadanda suke da juna biyu da masu ba da mama a
wannan kwanakin! Gama za a sha kunci mai girma a kasan, da fushi kuma zuwa ga
mutanen nan. 24 Za su fadi ta kaifin takobi kuma za a kai su cikin bauta ga dukan
kasashe, al'ummai za su tattake Urushalima, har ya zuwa lokacin al'ummai ya cika.
25 Za a ga alamomi cikin rana da wata da kuma taurari. A duniya kuma, al'ummai za
su sha kunci, za su rude saboda rurin teku da rakuman ruwa. 26 Mutane za su suma

da tsoro da kuma da tunanin abubuwa da za su abko wa duniya. Gama za a girgiza
ikokin sammai. 27 Sa'annan za su ga Dan Mutum yana zuwa a cikin gajimarai da iko
da daukaka mai girma. 28 Amma sa'adda wadannan abubuwa suka fara faruwa, tashi
saye, sai ku daga kanku sama, saboda ceton ku ya kusato." 29 Yesu ya bada misali,
"Duba itacen baure, da duka itatuwa. 30 Sa'adda su ke fitar da ganye, za ku gani
da kanku cewa bazara ta yi kusa kuma. 31 Haka kuma, sa'adda ku ka ga wadannan
abubuwa suna faruwa, ku sani cewa mulkin Allah ya yi kusa. 32 Gaskiya, na ke gaya
maku, wannan zamani ba za ya shude ba, sai duka abubuwan nan sun faru. 33 Sama
da kasa za su shude, amma maganata ba za ta shude ba. 34 Amma ku lura da kanku,
domin kada ku nawaita zuciyarku da tararradin duniya da shayeshaye da damuwa
ta rayuwa. Gama ranar za ta zo babu shiri 35 kamar tarko. Gama zai zo akan kowa
da ke rayuwa a fuskar dukan duniya. 36 Amma ku zama a fadake kowanne lokaci,
kuna addu'a domin ku iya samun karfin tserewa dukan wadannan abubuwa da za
su faru, da kuma yadda za ku tsaya a gaban Dan Mutum." 37 Da rana yana koyarwa
a cikin haikali, dukan dare kuma yakan tafi dutsen da a ke kira zaitun. 38 Dukan
mutane suka rika zuwa wurinsa da sassafe domin su ji shi a haikali.

22

1 Anan nan idin gurasa mara yisti ya yi kusa, wanda a ke kira Idin ketarewa.
2 Manyan firistoci da marubuta suka yi shawara yadda za su kashe Yesu, gama suna
jin tsoron mutane. 3 Shaidan ya shiga Yahuza Iskariyoti, daya daga cikin goma sha
biyun. 4 Yahuza ya je ya yi shawara da manyan firistoci da Jarumawa yadda zai ba
da Yesu a garesu. 5 Suka yi farin ciki, suka yarda su ba shi kudi. 6 Sai ya yarda,
sai ya nimi dama yadda zai ba da shi garesu a lokacin da babu taro. 7 Ranar idin
gurasa mara yisti ya yi, da dole za a yi hadayan rago na Idin ketarewa. 8 Yesu ya aiki
Bitrus da Yahaya, ya ce masu, "Ku je ku shirya mana abincin Idin ketarewa, domin
mu ci." 9 Suka tambaye shi, "A ina ka ke so mu shirya?" 10 Ya amsa masu, "Ku ji,
sa'adda ku ka shiga birnin, wani mutum mai dauke da tulun ruwa zai same ku. Ku
bishi zuwa cikin gidan da za ya shiga. 11 Sai ku gaya wa mai gidan, 'Malam ya ce,
"Ina dakin baki, inda zan ci abincin Idin ketarewa da almajirai na?'" 12 Zai nuna
maku babban bene wanda yake a shirye. Ku shirya a can." 13 Sai suka tafi, suka
sami komai kamar yadda ya gaya masu. Sai suka shirya abincin Idin ketarewan.
14 Sa'adda lokacin ya yi, ya zauna da almajiran. 15 Sai ya ce masu, "Ina da marmari
matuka in ci wannan abincin Idin ketarewa da ku kamin in sha wahala. 16 Gama na
ce maku, ba zan ci shi kuma ba, sai dai an cika shi a mulkin Allah." 17 Sai Yesu ya
dauki koko, sa'adda ya yi godiya, sai yace, "Karba wannan, ku rarraba a tsakaninku.
18 Gama ina ce maku, ba zan sha wannan ruwan inabi kuma ba, sai dai mulkin Allah
ya zo." 19 Sai ya dauki gurasa, sa'adda ya yi godiya, ya kakkarya shi, sai ya ba su,
cewa, "Wannan jikina ne wanda aka bayar dominku. Ku yi wannan domin tunawa
da ni." 20 Sai ya dauki kokon kuma bayan jibi, cewa, "Wannan koko sabon alkawari
ne cikin jinina, wanda aka zubar dominku. 21 Amma ku yi lura. Wanda zai bashe ni
yana tare da ni a teburi. 22 Gama Dan Mutum zai tafi lallai kamar yadda aka kaddara.
Amma kaiton wannan mutum da shine za ya bashe shi!" 23 Sai suka fara tambaya
a tsakaninsu, wanene a cikinmu da zai yi wannan abu. 24 Sai gardama ta tashi a
tsakaninsu game da wanene mafi girma. 25 Ya ce masu, "Sarakunan al'ummai suna
nuna iko akansu, kuma wadanda suke da iko a kansu ana ce da su masu mulki da
daraja. 26 Amma kada ya zama haka da ku. A maimakon haka, bari wanda ya ke
mafi girma a cikinku ya zama mafi kankanta. Bari wanda yafi muhimmanci kuma
ya zama kamar mai hidima. 27 Gama wanene yafi girma, wanda ya zauna a teburi,
ko kuwa wanda yake yin hidima? Ba wanda ya zauna a teburi ba? Duk da haka

ina kamar mai hidima a tsakaninku. 28 Amma ku ne wadanda ku ke tare da ni a
cikin jarabobina. 29 Na baku mulki, kamar yadda Ubana ya ba ni mulki, 30 domin
ku ci ku kuma sha a teburi na mulkina. Za ku zauna a kan kursiyai kuna shari'anta
kabilun nan goma sha biyu na Israila. 31 Siman, Siman, ka yi hankali, shaidan ya nemi
izini a bada kai domin ya tankade ka kamar alkama. 32 Amma na yi maka addu'a,
saboda kada bangaskiyarka ta fadi. Bayan da ka juyo kuma, ka karfafa 'yan'uwanka."
33 Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, ina shirye in tafi tare da kai zuwa cikin kurkuku da
zuwa mutuwa." 34 Yesu ya amsa masa, "Ina gaya maka, Bitrus, kamin caran zakara
a yau, za ka yi musu na sau uku cewa ba ka sanni ba." 35 Sa'annan Yesu ya ce masu,
"Lokacin da na aike ku babu jaka, ko burgami ko takalma, ko kun rasa wani abu? Sai
suka amsa, "Babu." 36 Ya kuma ce masu, "Amma yanzu, wanda ya ke da jaka, bari ya
dauka, da kuma burgami. Wanda ba shi da takobi sai ya sayar da taguwarsa ya sayi
guda. 37 Gama ina ce maku, abin da aka rubuta game da ni dole sai ya cika, 'An lisafta
shi kamar daya daga cikin masu karya doka.' Gama abinda aka fada akaina ya cika."
38 Sai suka ce, "Ubangiji, duba! Ga takuba biyu." Sai ya ce masu, "Ya isa." 39 Bayan
cin abincin yamma, Yesu ya tafi, kamar yadda ya saba yi, zuwa dutsen Zaitun, sai
almajiran suka bi shi. 40 Sa'adda suka iso, ya ce masu, "Ku yi addu'a domin kada
ku shiga cikin jaraba." 41 Ya rabu da su misalin nisan jifa, sai ya durkusa kasa ya
yi addu'a, 42 yana cewa "Uba, in ka yarda, ka dauke wannan kokon daga gareni. Ko
da yake ba nufina ba, amma bari naka nufin ya kasance." 43 Sai mala'ika daga sama
ya bayyana a wurinsa, yana karfafa shi. 44 Yana cikin wahala sosai, sai ya dukufa
cikin addu'a, har zufarsa kuma tana diga a kasa kamar gudajen jini. 45 Sa'adda ya
tashi daga addu'arsa, sai ya zo wurin almajiran, ya same su suna barci domin bakin
cikinsu, 46 sai ya tambaye su, "Don me kuke barci? Tashi ku yi addu'a, saboda kada ku
shiga cikin jaraba." 47 Sa'adda yana cikin magana, sai, ga taron jama'a suka bayana,
tare da Yahuza, daya daga cikin sha biyun, ya na jagabansu. Sai ya zo kusa da Yesu
domin ya yi masa sumba, 48 amma Yesu ya ce masa, "Yahuza, za ka ba da Dan Mutum
da sumba?" 49 Sa'adda wadanda suke kewaye da Yesu suka ga abin da yake faruwa,
sai suka ce, "Ubangiji, mu yi sara da takobi ne?" 50 Sai daya daga cikinsu ya kai wa
bawan babban firist sara a kunne, sai ya yanke masa kunnensa na dama. 51 Yesu
ya ce, "Ya isa haka." Sai ya taba kunnensa, sai ya warkar da shi. 52 Yesu yace wa
manyan firistoci, da masu tsaron haikali, da dattawa wadanda suke gaba da shi, "Kun
fito kamar za ku kama dan fashi, da takuba da sanduna? 53 Sa'adda nake tare da ku
kowace rana a haikali, ba ku kama ni ba. Amma wannan shine lokacinku, da kuma
ikon duhu." 54 Suka kama shi, sai suka tafi da shi, suka kawo shi cikin gidan babban
firist. Amma Bitrus yana binsa daga nesa. 55 Bayan da suka hura wuta a tsakiyar
gidan da suka zazzauna tare, Bitrus ya zaune a tsakaninsu. 56 Sai wata baranya ta
ganshi ya zauna a hasken wuta, sai ta zura masa ido ta ce, "Wannan mutum ma yana
tare da shi." 57 Amma Bitrus ya yi musu, yana cewa, "Mace, ban san shi ba." 58 Bayan
dan karamin lokaci sai wani mutum ya gan shi, sai ya ce, "Kaima kana daya daga
cikinsu." Amma Bitrus ya ce, "Mutumin, ba ni ba ne." 59 Bayan sa'a daya sai wani
mutum ya nace da cewa, "Gaskiya wannan mutum yana tare da shi, gama shi dan
Galili ne." 60 Amma Bitrus ya ce, "Mutumin, ban san abin da kake fada ba." Sai nan
da nan, da yana cikin magana, sai zakara ta yi cara. 61 Yana juyawa, sai Ubangiji ya
dubi Bitrus. Sai Bitrus ya tuna kalmar Ubangiji, sa'adda ya ce masa, "Kafin zakara ya
yi cara yau za ka musunce ni sau uku." 62 Da fitowarsa waje, Bitrus ya yi kuka mai
zafi. 63 Sai mutanen da ke tsare da Yesu suka yi masa ba'a da bulala kuma. 64 Bayan
da suka rufe masa idanu, suka tambaye shi, cewa, "Ka yi annabci! Wa ya buge ka?"
65 Suka yi wadansu miyagun maganganu na sabo game da Yesu. 66 Da gari ya waye,
sai dattawa suka hadu tare, da manyan firistoci da marubuta. Sai suka kai shi cikin

majalisa 67 suka ce, “Gaya mana, in kai ne Almasihu.” Amma yace masu, “Idan na
gaya maku, ba za ku gaskanta ba, 68 idan na yi maku tambaya, ba za ku amsa ba.
69 Amma nan gaba, Dan Mutum zai zauna a hannun dama na ikon Allah.” 70 Suka ce
masa, “Ashe kai Dan Allah ne?” Sai Yesu ya ce masu, “Haka kuka ce, nine.” 71 Suka
ce, “Don me muke neman shaida? Gama mu da kanmu munji daga bakinsa.”

23

1 Sai duk taron suka tashi, suka kawo Yesu gaban Bilatus. 2 Suka fara saransa, cewa
“Mun same wannan mutum yana ruda kasarmu, ya haramta a ba Kaisar haraji, yana
kuma cewa shi da kansa ne Almasihu, sarki.” 3 Bilatus ya tambaye shi, cewa “Shin
kaine Sarkin Yahudawa?” Sai Yesu ya amsa masa ya ce, “Haka ka ce.” 4 Sai Bilatus ya
ce wa manyan firistocin da taro mai yawa, “Ban samu ko laifi daya game da wannan
mutumin ba.” 5 Amma suka yi ta cewa, “Yana ta da hankalin mutane da koyarwa a
dukan Yahudiya, ya fara daga Galili har zuwa ga wannan wuri.” 6 Sa'adda Bilatus
ya ji wannan, sai ya tambaya ko mutumin daga Galiline. 7 Sa'adda ya gane cewa
yana karkashin mulkin Hirudus, sai ya tura Yesu wurin Hirudus, wanda shi da kansa
yana Urushalima a wadannan kwanakin. 8 Sa'adda Hirudus ya ga Yesu, sai ya cika
da farin ciki sosai, saboda ya so ganinsa tunda dadewa. Tun can ya ji game da shi
sai ya yi begen ganin wadansu al'ajibai da zai yi. 9 Hirudus ya tambaye Yesu cikin
kalmomi masu yawa, amma Yesu bai amsa masa da komai ba. 10 Sai manyan firistoci
da marubuta suka tsaya, suna ta yi masa zargi mai zafi. 11 Hirudus da sojojinsa suka
zarge shi, suka kuma yi masa ba'a, suka sa masa tufafi masu kyau, sa'annan ya sake
aika Yesu zuwa wurin Bilatus. 12 Sai Hirudus da Bilatus suka zama abokai a wannan
rana (da ma su abokai gaba ne). 13 Bilatus ya kira manyan firistoci tare da masu mulki
da kuma taron jama'ar, 14 sai ya ce masu, “Kun kawo mani wannan mutum kamar
wanda yake jagorar mutane ga munanan ayyuka, ku kuma gani, Ni, na tuhume shi
a gabanku, ban sami ko kuskure daya daga mutumin nan game da abinda ku ke
zarginsa da shi ba. 15 Babu, ko Hirudus ma, ya sake komar mana da shi, kun gani,
babu wani abu wanda ya yi da ya cancanci mutuwa, 16 saboda haka zan yi masa horo
sa'annan in sake shi.” 17 [Ya zama dole Bilatus ya sakar wa Yahudawa wani daurarre
guda daya lokacin idin.] 18 Amma dukansu suka yi ihu tare, cewa, “A tafi da wannan
mutumin, sai a sako mana Barabbas!” 19 Barabbas mutum ne wanda aka sa a cikin
kurkuku saboda wani tada hankali a cikin birni da kuma kisankai. 20 Bilatus ya sake
yi masu magana, yana so ya saki Yesu. 21 Amma suka yi ihu, cewa, “A giciye shi,
a giciye shi.” 22 Sai ya sake ce masu sau na uku, “Don me, wace magunta wannan
mutum ya yi? Ban sami wani abu da ya isa sanadin mutuwa game da shi ba. Saboda
haka bayan na hore shi, zan sake shi.” 23 Amma suka nace da murya mai karfi, suna
so a giciye shi, sai muryarsu ta rinjayi Bilatus. 24 Sai Bilatus ya yarda ya yi masu bisa
ga abin da suke so. 25 Ya sako masu wanda suka tambaya ya ba su wanda aka sa a
kurkuku domin tada hankali da kuma kisankai. Amma ya ba da Yesu bisa nufinsu.
26 Da suka tafi da shi, sai suka kama wani mai suna siman Bakurane, yana zuwa daga
karkara, sai suka daura masa giciyen ya dauka, yana biye da Yesu. 27 Babban taron
jama'a, da na mata da suke makoki da kuka dominsa, suna binsa. 28 Amma da ya
juya wurinsu, Yesu yace, “Yan matan Urushalima, kada ku yi kuka domina, amma
ku yi kuka domin kanku da 'ya'yanku. 29 Gama ku gani, kwanaki suna zuwa da za
su ce, 'Albarka ta tabbata ga bakararru da wadanda basu taba haihuwa ba da kuma
wadanda ba a taba shan mamansu ba.' 30 Sa'annan za su fara ce wa duwatsu, 'Ku
fado bisanmu,' da tuddai ma, 'Ku rufe mu.' 31 Gama idan sun yi wadannan abubuwan
lokacin da itace yana danye, me zai faru sa'adda ya bushe?” 32 Aka kai wadansu
mutum biyu masu laifi, domin a kashe shi tare da su. 33 Sa'adda suka zo wurin da a

ke kira kwalluwa, nan suka giciye shi da barayin, daya daga hannun damansa dayan
kuma daga hannun hagu. 34 Yesu yace, “Uba, ka yafe masu, gama basu san abin
da suke yi ba.” Sai suka jefa kuri'a, suka rarraba tufafinsa. 35 Mutane sun tsaya
suna kallo sa'annan masu mulki suna ta yin masa ba'a, cewa, “Ya ceci wadansu. Bari
ya ceci kansa, idan shine Almasihu na Allah, zababben nan.” 36 Sojojin ma suka yi
masa dariya, suna zuwa wurinsa, suna mika masa ruwan tsami, 37 suna cewa, “Idan
kai Sarkin Yahudawa ne, ceci kanka.” 38 Akwai wata alama bisansa, “Wannan shine
Sarkin Yahudawa.” 39 Daya daga cikin barayi wanda aka giciye, ya zage shi, cewa,
“Ba kai ne Almasihu ba? Ka ceci kanka da mu.” 40 Amma dayan ya amsa, ya tsauta
masa cewa, “Ba ka tsoron Allah, da yake shari'arka daya ne da nasa? 41 Mu kam an
yi ma na daidai, gama mun samu bisa ga abin da muka yi. Amma wannan mutum
bai yi wani abu mara kyau ba.” 42 Sai ya kara, “Yesu, ka tuna da ni sa'adda ka shiga
mulkinka.” 43 Yesu ya ce masa, “Gaskiya ina ce maka, yau za ka kasance tare da ni
a firdausi.” 44 Anan nan a wajen sa'a na shida, sai duhu ya mamaye kasar duka har
zuwa sa'a na tara 45 sa'adda rana ya fadi. Sai labulen haikalin ya rabu a tsakiya zuwa
kasa. 46 Da kuka da murya mai karfi, Yesu yace, “Uba, na mika Ruhu na a hannunka.”
Bayan da ya fadi wannan, sai ya mutu. 47 Sa'adda jarumin ya ga abin da ya faru, ya
daukaka Allah, cewa, “Lallai wannan mutumin mai adalci ne.” 48 Sa'adda dukan taro
mai yawa wadanda suka zo tare domin su shaida da idanunsu suka ga abubuwan da
suka faru, suka koma suna bugan kirjinsu. 49 Amma duk idon sani, da kuma matan
da suka bi shi tun daga Galili, suka tsaya daga nesa, suna duban wadannan abubuwa.
50 Ga shi kuwa, wani mutum mai suna Yusufu, shi dan majalisa ne, nagari ne kuma
mutum mai adalci ne 51 (bai yarda da shawarar da kuma abin da suka aikata ba), daga
Arimatiya a kasar Yahudiya, wanda yake jiran mulkin Allah. 52 Wannan mutum, ya
sami Bilatus, ya tambaya a bashi jikin Yesu. 53 Ya saukar da shi kasa, sai ya nade
shi cikin likafani na linin mai kyau, ya kwantar da shi cikin kabari da aka sassaka
shi daga dutse, inda ba a taba binne wani ba. 54 Ranar kuwa, ranar shiri ce, Asabaci
kuma ta kusato. 55 Matan da suka taho da shi tun daga Galili, suka biyo baya, su ga
kabarin da inda aka ajiye shi. 56 Suka koma, sai suka shirya kayan kamshi da mai.
Suka kuma huta a ranar Asabaci bisa ga doka.

24

1 Da sassafe a ranar farko ta mako, suka zo kabarin, suka kawo kayan kamshi
wadda suka shirya. 2 Sai suka samu dutsen a mirgine shi daga kabarin. 3 Suka
shiga ciki, amma ba su sami jikin Ubangiji Yesu ba. 4 Ya faru kuwa, yayin da suke a
rikice game da wannan, ba zato, mutane guda biyu suka tsaya a gabansu da tufafi
masu walkiya. 5 Sa'adda matan suka sunkuyar da kansu kasa domin tsoro, suka
ce wa matan, “Don me kuke neman mai rai ciki matattatu? 6 Baya nan, amma ya
tashi! Ku tuna fa yadda ya yi maku magana tun sa'adda ya ke Galili, 7 cewa za a
ba da Dan Mutum ga mutane masu zunubi su kuma giciye shi, a rana ta uku, zai
tashi kuma” 8 Sai matan suka tuna da kalmominsa, 9 suka koma daga kabarin sai
suka gaya wa sha dayan wadannan abubuwan da dukan sauran. 10 Su Maryamu
Magadaliya, Yuwana, Maryamu uwar Yakubu, da sauran matan da ke tare da su
suka ba manzanni rohoton wadannan abubuwan. 11 Amma manzannin suka dauki
maganar kamar ba ta da amfani, kuma ba su bada gaskiya ga matan ba. 12 Duk da
haka Bitrus ya tashi, sai ya gudu zuwa kabarin, ya sunkuya yana kallon ciki, sai ya
gan likaftani linin kadai. Sa'annan Bitrus ya tafi gidansa, yana ta mamakin abinda
ya faru. 13 A ranan nan, sai ga biyu daga cikinsu suna tafiya zuwa wani kauye suna
Imawus, wanda nisansa kimanin mil ne daga Urushalima. 14 Suna tattaunawa da
junansu game da dukan abubuwan da suka faru. 15 Sai ya zama da cewa, sa'adda su

ke tattaunawa tare da tambayoyi, sai Yesu da kansa ya matsa kusa yana tafiya tare da
su. [16] Amma idanunsu basu iya ganewa da shi ba. [17] Yesu ya ce masu, “Menene ku ke
magana akai sa'adda ku ke tafiya?” Suka tsaya a wurin suna bakin ciki. [18] Daya daga
cikinsu, mai suna Kiliyobas, ya amsa masa, “Kai ne kadai mutumin da ke Urushalima
wanda bai san abubuwan da suka faru a can a wannan kwanakin ba?” [19] Yesu ya ce
masu, “Wadanne abubuwa?” Suka amsa masa, “Abubuwa game da Yesu ba Nazarat,
wanda ya ke annabi ne, mai manyan ayuka da kalmomi daga Allah da kuma mutane.
[20] Da yadda manyan firistoci da masu mulkinmu suka bada shi domin a hukunta
shi ga mutuwa a kuma giciye shi. [21] Amma mun yi begen cewa shine wanda za ya
yantar da Isra'ila. I, bayan wannan kuma, yanzu kwana uku kenan tunda wadannan
abubuwan suka faru. [22] Amma har'ila yau, wadansu mata da ke tare da mu sun yi
mana abin al'ajabi, da suka kasance a kabarin tunda sassafe. [23] Sa'adda ba su sami
jikinsa ba, suka zo, da cewa su ma sun ga wahayin mala'iku wadanda suka ce masu
ya na da rai. [24] Wasu maza wadanda ke tare da mu suka tafi kabarin, suka tarar da
shi kamar yadda matan suka fada. Amma ba su ganshi ba.” [25] Yesu ya ce masu, “Ku
mutane masu wauta da marasa ba da gaskiya ga abin da annabawa suka fada! [26] Bai
zama dole ne Almasihu ya sha wahalan wadannan abubuwan ba, ya kuma shiga
cikin daukakarsa?” [27] Sa'annan da farko daga Musa da har zuwa dukan annabawa,
Yesu ya fasara masu duka abubuwa da ke game da kansa a dukan littattafai. [28] Da
suka yi kusa da kauyen, inda suke tafiya, ko da yake Yesu ya yi kamar zai wuce su.
[29] Amma suka tilasta shi, cewa, “Ka zauna da mu, gama yamma ta yi kusa rana kuma
ta kusa karewa.” Sai Yesu ya tafi ya zauna da su. [30] Ya faru cewa, sa'adda ya zauna
tare da su domin ya ci abinci, sai ya dauki gurasan, ya albarkace shi, ya kakkarya, sai
ya ba su. [31] Sa'annan idanunsu suka bude, da suka gane shi, sai ya bace daga garesu,
[32] Suka ce wa junansu, ashe zuciyarmu ba ta yi kuna a cikinmu ba, sa'adda yake
magana da mu a hanya, sa'adda ya bude mana littattafai?” [33] Suka tashi a wancan
sa'a, sai suka koma Urushalima. Suka sami sha dayan nan tare, da wadanda suke
tare da su, [34] cewa, “Lalle ne Ubangiji ya tashi, ya kuma bayyana ga Siman.” [35] Sai
suka fadi abubuwan da suka faru a hanya, da yadda aka bayyana masu Yesu sa'adda
ya kakkarya gurasa. [36] Sa'adda suke fadin wadannan abubuwan, sai Yesu ya tsaya
a sakaninsu, sai ya ce masu, “Salama a gareku.” [37] Amma suka firgita suna cike da
tsoro, suna tsammani sun ga fatalwa. [38] Yesu ya ce masu, don me ku ke damuwa?
Don me tambayoyi ke tasowa a zuciyarku? [39] Duba hannayena da kafafuna, cewa
nine da kaina. Taba ni ku gani. Gama ruhu ba shi da jiki da kashi, kamar yadda
ku ka ga nake da su.” [40] Bayan da ya fadi wannan, sai ya nuna masu hannayensa
da kafafunsa. [41] Sa'adda suke cike da farin ciki, da mamaki, Yesu ya ce masu, “Kuna
da wani abinci?” [42] Sai suka bashi gasasshen kifi. [43] Yesu ya karba, ya ci a gabansu.
[44] Sai ya ce masu, “Sa'adda nake tare da ku na gaya maku cewa duka abin da aka
rubuta a cikin dokokin Musa da na annabawa da Zabura dole su cika.” [45] Sai ya bude
hankalinsu, saboda su gane littattafai. [46] Ya ce masu, “A rubuce yake, cewa Almasihu
za ya sha wuya, zai tashi kuma daga matattu a rana ta uku. [47] Ku yi wa'azin tuba
da gafarar zunubai a cikin sunansa ga dukan al'ummai, ku fara daga Urushalima.
[48] Ku shaidu ne ga wadannan abubuwan. [49] Duba, ina aiko da alkawarin Ubana a
kanku. Amma ku jira a birni, sai an suturta ku da iko daga sama.” [50] Sa'annan Yesu
ya tafi tare da su har sai da suka kai kusa da Betanya. Sai ya daga hannunsa ya
albarkace su. [51] Ya zama sa'adda yake sa masu albarka, ya bar su sai aka dauke shi
zuwa cikin sama. [52] Sai suka yi masa sujada, suka komo Urushalima da murna mai
yawa. [53] Kullayaumin suna cikin haikali, suna albarkatar Allah.

Yahaya

[1] A cikin farko akwai Kalma, Kalmar kuma tana tare da Allah, wannan Kalma kuwa
Allah ne. [2] Shi kuwa tare da Allah yake tun farko. [3] Dukan abu ta wurinsa aka yi
su, babu abin da aka halitta sai ta wurin sa. [4] A cikinsa rai ya ke, kuma wannan rai
ya zama haske ga dukan mutane. [5] Hasken ya haskaka a cikin duhu, kuma duhun
bai rinjaye shi ba. [6] Akwai wani mutum wanda Allah ya aiko, mai suna Yahaya.
[7] Ya zo a matsayin mai ba da shaida game da hasken, domin kowa ya ba da gaskiya
ta wurinsa. [8] Ba Yahaya ne hasken ba, amma ya zo ne domin ya shaida hasken.
[9] Wannan shine haske na gaskiya mai ba da haske ga dukan mutane, da ke zuwa
cikin duniya. [10] Yana cikin duniya, kuma an halicci duniya ta wurinsa, amma duniya
bata san shi ba. [11] Ya zo wurin nasa, amma nasa basu karbe shi ba. [12] Amma duk
iyakar wadanda suka karbe shi, suka kuma ba da gaskiya ga sunansa, ya ba su 'yanci
su zama 'ya'yan Allah. [13] Wadanda aka haife su ba ta wurin jini ba, ko ta wurin
nufin jiki, ko nufin mutum, amma ta wurin Allah. [14] Kalmar kuma ya zama jiki ya
zauna cikin mu. Mun ga daukakarsa, daukaka irin ta makadaici shi kadai wanda ya
zo daga Uban, cike da alheri da gaskiya. [15] Yahaya ya yi shaida akansa yana kira da
karfi, cewa, “Wannan shine wanda na yi magana a kansa cewa, 'Shi wanda ke zuwa
bayana, ya fi ni, domin ya kasance kafin ni.'” [16] Domin daga cikarsa ne muka karbi
alheri akan alheri. [17] Gama shari'a ta zo daga wurin Musa. Alheri da gaskiya sun
zo ta wurin Yesu Almasihu. [18] Babu lokacin da wani ya taba ganin Allah, shi wanda
shi kadai ne Allah, wanda ke jingine da kirjin Uba, shi ya bayyana shi. [19] Wannan
ita ce shaidar Yahaya sa'adda Yahudawa suka aika da Firistoci da Lawiyawa zuwa
gareshi don su tambaye shi, “Wanene kai?” [20] Ya fada dalla dalla, kuma bai musunta
ba, yana amsa masu cewa, “ba nine Almasihu ba.” [21] Sai suka tambaye shi, “To kai
wanene? Kai Iliya ne?” Yace, “Ba ni ba ne.” Suka ce, “Kai ne anabin?” Ya amsa,
“A'a”. [22] Sai suka ce masa, “Kai wanene, domin mu bada amsa ga wadanda suka
aiko mu? Me kake fadi game da kanka?” [23] Yace, “Ni murya ne, da ke kira cikin jeji,
'Ku daidaita hanyar Ubangiji,' kamar yadda annabi Ishaya ya fada.” [24] Su wadanda
aka aika daga wurin Farisawa suke. Sai suka tambaye shi cewa, [25] “To don me kake
baftisma idan kai ba Almasihu bane, ko Iliya, ko annabin?”. [26] Yahaya ya amsa masu,
cewa, “Ina baftisma ne da ruwa. Amma a cikinku akwai wani tsaye wanda ba ku
sani ba, [27] shi wanda ke zuwa bayana, wanda ko igiyar takalminsa ban isa in kwance
ba.” [28] Wadannan abubuwa sun faru ne a Baitanya, a dayan ketaren Urdun, a wurin
da Yahaya ke Baftisma. [29] Washegari, Yahaya ya ga Yesu yana zuwa wurinsa ya ce,
“Duba, ga Dan Ragon Allah wanda ke dauke zunubin duniya! [30] Wannan shine wanda
na fada maku cewa, “Shi wanda ke zuwa bayana ya fi ni, domin ya kasance kafin
ni.' [31] Ban san shi ba, amma saboda a bayyana shi ga Isra'ila ne nazo ina baftisma da
ruwa. “ [32] Yahaya ya shaida, cewa, “Na ga Ruhu yana saukowa kamar kurciya daga
sama, ya kuma zauna a kansa. [33] Ban gane shi ba, amma shi wanda ya aiko ni in
yi baftisma cikin ruwa ya fada mani cewa, 'duk wanda ka ga Ruhun ya sauka kuma
ya zauna a kansa, shine wanda ke yin baftisma cikin Ruhu mai tsarki.' [34] Na gani,
na kuma shaida cewa wannan shine Dan Allah.” [35] Kuma, washegari, da Yahaya na
tsaye da biyu daga cikin almajiransa, [36] suka ga Yesu na wucewa, sai Yahaya ya ce,
“Duba, ga Dan rago na Allah!” [37] Sai almajiransa biyu suka ji ya fadi haka, suka kuwa
bi Yesu. [38] Da Yesu ya waiwaya ya gan su suna bin sa, sai ya ce masu, “Me kuke so?”
Suka amsa, “ Rabbi (wato 'Mallam'), ina kake da zama?” [39] Yace masu, “Zo ku gani.”
Sai suka zo suka ga inda yake zama; suka zauna da shi ranan nan, gama wajen sa'a

ta goma ne. 40 Daya daga cikin wadanda suka ji maganar Yahaya suka kuma bi Yesu
shine Andarawus, dan'uwan Siman Bitrus. 41 Ya fara neman dan'uwansa Siman yace
masa, “Mun sami Almasihu” (wanda ake kira 'Kristi'). 42 Ya kawo shi wurin Yesu. Yesu
ya dube shi yace, “Kai ne Siman dan Yahaya. Za a kira ka Kefas,” (ma'ana, 'Bitrus').
43 Washegari, da Yesu yana shirin tafiya zuwa Galili, sai ya sami Filibus, ya ce masa,
“ka biyo ni.” 44 Filibus dan asalin Baitsaida ne, garin Andarawus da Bitrus. 45 Filibus
ya sami Natana'ilu yace masa, “Mun same shi, shi wanda Musa ya rubuta shi a cikin
attaura, da annabawa: Yesu Dan Yusufu, Ba-Nazarat.” 46 Natana'ilu ya ce masa, “za
a iya samun wani abu nagari a Nazarat?” Filibus yace masa, “Zo ka gani.” 47 Yesu
ya ga Natana'ilu yana zuwa wurinsa sai yayi magana game da shi, “Duba, Ba-Isra'ile
na hakika wanda babu yaudara a cikinsa.” 48 Natana'ilu yace masa, “Ta yaya ka san
ni?” Sai Yesu ya amsa masa yace, “Tun kafin Filibus ya kira ka, sa'adda kake a gindin
baure, na gan ka.” 49 Natana'ilu ya amsa, “Rabbi, Kai Dan Allah ne! Kai Sarkin Isra'ila
ne!” 50 Yesu ya amsa masa yace, “Don na ce maka, 'Na gan ka a gindin Baure', ka
gaskanta? Za ka ga abubuwa da suka fi wannan girma.” 51 Sai yace, 'Hakika, hakika
ina gaya maka, zaka ga sammai a bude, mala'ikun Allah kuma suna hawa suna sauka
akan Dan Mutum.”

2

1 Bayan kwana uku, akwai aure a Kana ta Galili, mahaifiyar Yesu kuma tana wurin.
2 An gayyaci Yesu da almajiransa zuwa auren. 3 Da ruwan inabin ya kare, maihafiyar
Yasu tace masa, “basu da ruwan inabi.” 4 Yesu yace mata, “Mace, me yasa kika zo
wurina? Lokaci na bai yi ba tukuna”. 5 Maihafiyarsa tace wa ma'aikatan, “Ku yi
duk abin da yace maku.” 6 To akwai randunan ruwa na dutse guda shidda a wurin
wadanda Yahudawa ke amfani da su domin al'adansu na tsarkakewa, kowace zata
iya daukar durom guda. 7 Yesu yace masu, “Cika randunan da ruwa”. Sai suka cika
randunan makil. 8 Sai yace wa ma'aikatan, “Ku diba daga ciki ku kai wa shugaban
biki.” Sai suka yi hakannan. 9 Shugaban bikin ya dandana ruwan da ya zama ruwan
inabin, amma bai san inda ya fito ba (amma ma'aikatan wadanda suka jawo ruwan
sun sani). Sai ya kira ango 10 yace masa, “Kowane mutum yakan raba ruwan inabi
mai kyau da farko, kafin mai arhar bayan an shanye mai kyaun. Amma kai ka ajiye
mai kyaun sai yanzu.” 11 Wannan alama ta farko ce da Yesu yayi a Kana ta Galili, ya
kuma bayyana daukakarsa, almajiransa kuma suka gaskata da shi. 12 Bayan wannan,
Yesu, da mahaifiyarsa, da 'yan'uwansa da almajiransa suka tafi Kafarnahum, kuma
suka zauna can wasu 'yan kwanaki. 13 To idin ketarewa na Yahudawa ya kusato, Yesu
kuwa ya wuce zuwa Urushalima. 14 Ya iske wadanda suke sayar da shanu da tumaki
da tantabaru, masu canjin kudi kuma na zaune a wurin. 15 Sai yayi tsumingiya da
igiyoyi ya kore su duka daga cikin haikalin, duk da tumakin da shanun. Sai ya watsar
da sulallan masu canjin kudin ya birkitar da teburansu. 16 Yace wa masu sayar da
tantabaru, “Ku fitar da wadannan abubuwa daga nan. Ku daina maida gidan Ubana
wurin kasuwanci.” 17 Almajiransa suka tuna a rubuce yake, “Himma domin gidanka
za ta cinye ni.” 18 Sai shugabannin Yahudawa suka amsa suka ce masa, “Wace alama
za ka nuna mana, da shike kana yin wadannan abubuwan?” 19 Yesu ya amsa, “Ku
rushe wannan haikali, kuma a cikin kwana uku zan gina shi.” 20 Sai shugabanin
Yahudawa suka ce, “An dauki shekaru arba'in da shidda kamin a gama gina wannan
haikalin, za ka dau kwanaki uku kadai wajen gina shi?” 21 Amma yana nufin haikali
na jikinsa ne. 22 Bayan da aka tashe shi daga matattu, sai almajiransa suka tuna ya
fadi haka, suka kuma ba da gaskiya ga nassi da wannan kalami da Yesu ya fada.
23 Kuma, da yana Urushalima a idin ketarewa, a lokacin idin, mutane da yawa suka
gaskata ga sunansa, sa'adda suka ga alamun da ya yi. 24 Amma Yesu bai yadda da

su ba domin ya san su duka, 25 saboda baya bukatar wani ya shaida masa game da
mutum, domin ya san abinda ke cikin sa.

3

1 akwai wani Bafarise da ake kira Nikodimu, shugaba a cikin Yahudawa. 2 Wannan
mutum ya zo wurin Yesu da dare ya ce masa, “Rabbi, mun sani cewa kai malami
ne da kazo daga wurin Allah, gama ba wanda zai iya yin wadannan alamu da kake
yi sai idan Allah na tare da shi.” 3 Yesu ya amsa masa, “Hakika, hakika, idan ba
a sake haifuwar mutum ba, ba zai iya ganin mulkin Allah ba.” 4 Nikodimu ya ce
masa, “Yaya za a sake haifuwar mutum bayan ya tsufa? Ba zai iya sake shiga cikin
cikin uwarsa kuma a haife shi ba, zai iya?” 5 Yesu ya amsa, “Hakika, hakika, idan
ba a haifi mutum da ruwa da kuma Ruhu ba, ba zai iya shiga cikin mulkin Allah
ba. 6 Abin da aka haifa ta wurin jiki, jiki ne, kuma abin da aka haifa ta wurin Ruhu,
Ruhu ne. 7 Kada ka yi mamaki don na ce maka, 'dole a maya haifuwar ka.' 8 Iska
takan hura duk inda ta ga dama. Ka kan ji motsin ta, amma ba ka san inda ta fito
ko inda za ta tafi ba. Haka duk wanda aka haifa daga Ruhu.” 9 Nikodimu ya amsa
yace masa, “Yaya wannan zai yiwu?” 10 Yesu ya amsa yace masa, “Kai malami ne a
Israila amma ba ka san wadannan al'amura ba? 11 Hakika, hakika, ina gaya maka,
muna fadin abubuwan da muka sani, kuma muna shaida abubuwan da muka gani.
Duk da haka ba ku karbi shaidar mu ba. 12 Idan na gaya maka abubuwan da ke na
duniya amma baka gaskata ba, to yaya zaka gaskata idan na gaya maka abubuwa
na sama? 13 Babu wanda ya taba hawa zuwa sama sai dai shi wanda ya sauko daga
sama: wato Dan Mutum. 14 Kamar yadda Musa ya ta da maciji a jeji, haka ma dole
a ta da Dan Mutum 15 domin dukan wadanda suka bada gaskiya gareshi su sami
rai na har abada. 16 Gama Allah ya kaunaci duniya sosai, har ya ba da makadaicin
Dansa, domin duk wanda ya bada gaskiya gareshi, kada ya mutu, amma ya samu
rai madawwami. 17 Gama Allah bai aiko da Dansa cikin duniya domin ya kayar da
duniya ba, amma domin a ceci duniya ta wurin sa. 18 Duk wanda ya bada gaskiya
gare shi ba a kayar da shi ba, amma duk wanda bai bada gaskiya gare shi ba an
riga an kayar da shi, domin bai bada gaskiya ga sunan wannan da shi kadai ne Dan
Allah ba. 19 Wannan shi ne dalilin shari'ar, domin haske ya zo duniya, amma mutane
suka kaunaci duhu fiye da hasken, sabili da ayyukan su na mugunta ne. 20 Domin
duk wanda ke mugayen ayyuka ya ki haske, kuma baya zuwa wurin hasken domin
kada ayyukansa su bayyanu. 21 Sai dai duk wanda yake aikata gaskiya kan zo wurin
hasken domin ayyukansa, da ake aiwatarwa ga Allah, su bayyanu. 22 Bayan wannan,
Yesu da almajiransa suka tafi kasar Yahudiya. A can ya dan zauna tare da su ya kuma
yi Baftisma. 23 Yahaya ma yana Baftisma a Ainon kusa da Salim domin akwai ruwa
da yawa a can. Mutane na zuwa wurin sa yana masu Baftisma, 24 domin a lokacin
ba a jefa Yahaya a kurkuku ba tukuna. 25 Sai gardama ta taso tsakanin almajiran
Yahaya da wani Bayahude akan al'adun tsarkakewa. 26 Suka je wurin Yahaya suka
ce, “Rabbi, wanda yake tare da kai a dayan ketaren kogin Urdun, kuma ka shaida shi,
duba, yana baftisma, kuma mutane duka suna zuwa wurin sa.” 27 Yahaya ya amsa,
“Mutum ba zai iya samun wani abu ba sai an ba shi daga sama. 28 Ku da kanku zaku
shaida na ce, 'Ba ni ne Almasihu ba' amma amaimakon haka, 'an aiko ni kafin shi.'
29 Amaryar ta angon ce. Yanzu abokin angon, wanda ke tsaye yana saurarensa, yana
murna sosai saboda muryan angon. Murnata ta cika domin wannan. 30 Dole shi ya
karu, ni kuma in ragu. 31 Shi wanda ya fito daga sama ya fi kowa. Shi Wanda ya zo
daga duniya, na duniya ne, kuma game da duniya yake magana. Shi wanda ya fito
daga sama yana saman kowa. 32 Ya shaida abubuwan da ya ji ya kuma gani, amma
babu wanda ya karbi shaidarsa. 33 Duk wanda ya karbi shaidarsa ya tabbatar Allah

gaskiya ne. [34] Domin duk wanda Allah ya aika kan yi magana da kalmomin Allah.
Domin bai bada Ruhun da ma'auni ba. [35] Uban ya kaunaci Dan, ya kuma ba da dukan
komai a hanunsa. [36] Shi wanda ya bada gaskiya ga Dan ya na da rai madawwami,
amma wanda ya ki yiwa Dan biyayya ba zai ga rai ba, amma fushin Allah na kansa.

4

[1] Da Yesu ya sani cewa Farisawa sun ji cewa yana samun almajirai yana kuma yi
masu baftisma fiye da Yahaya [2] (ko da shike ba Yesu da kansa ke yin baftismar ba,
amma almajiransa ne), [3] ya bar Yahudiya ya koma Galili. [4] Amma ya zamar masa
dole ya ratsa ta Samariya. [5] Ya zo wani birnin Samariya, mai suna Sika, kusa da
filin da Yakubu ya ba dansa Yusufu. [6] Rijiyar Yakubu na wurin. Da Yesu ya gaji da
tafiyarsa sai ya zauna gefen rijiyar. Kusan karfe goma sha biyu na rana ne. [7] Wata
mace, Ba-Samariya ta zo domin ta dibi ruwa, sai Yesu ya ce mata, “Ba ni ruwa in
sha.” [8] Gama almajiransa sun tafi cikin gari don sayen abinci. [9] Sai ba-Samariyar
tace masa, “Yaya kai da kake Bayahude kake tambaya ta ruwan sha, ni da nike 'yar
Samariya?” Domin Yahudawa ba su harka da Samariyawa. [10] Sai Yesu ya amsa yace
mata, “In da kin san kyautar Allah, da shi wanda yake ce da ke, 'Ba ni ruwan sha,'
da kin roke shi, sai kuma ya ba ki ruwan rai.” [11] Matar tace masa, “Mallam, ga shi
ba ka da guga, kuma rijiyar tana da zurfi. Ina za ka samu ruwan rai? [12] Ai ba ka
fi Ubanmu Yakubu ba, ko ka fi shi, shi wanda ya ba mu rijiyar, shi kansa kuma ya
sha daga cikin ta, haka kuma 'ya'yansa da shanunsa?” [13] Yesu ya amsa yace mata,
“duk wanda ya sha daga wannan ruwan zai sake jin kishi, [14] amma duk wanda ya
sha daga ruwa da zan ba shi ba zai sake jin kishi ba. Maimakon haka, ruwan da zan
bashi zai zama mabulbular ruwa a cikinsa wanda ke bulbula zuwa rai madawwami.”
[15] Matar tace masa, “Mallam, ka ba ni wannan ruwa yadda ba zan kara jin kishi ba ba
kuma sai na zo nan don in dibi ruwa ba.” [16] Yesu ya ce mata, “Je, ki kira maigidanki
ku zo nan tare.” [17] Matar ta amsa tace masa, “Ba ni da miji.” Yesu yace, “Kin fadi
daidai da kika ce, 'ba ni da miji,' [18] domin kin auri mazaje har biyar, kuma wanda
kike da shi yanzu ba mijin ki bane. Abinda kika fada gaskiya ne.” [19] Matar tace masa,
“Mallam, Na ga kai annabi ne. [20] Ubaninmu sun yi sujada a wannan dutse, amma
kun ce Urushalima ce wurin da ya kamata mutane su yi sujada.” [21] Yesu ya ce mata,
“Mace, ki gaskata ni, cewa lokaci na zuwa wanda ba za ku yi wa Uban sujada ba ko
akan wannan dutse ko a Urushalima. [22] Ku kuna bauta wa abinda ba ku sani ba.
Mu muna bauta wa abinda muka sani, gama ceto daga Yahudawa yake. [23] Sai dai,
sa'a tana zuwa, har ma ta yi, wadda masu sujada na gaskiya za su yi wa Uba sujada
a cikin ruhu da gaskiya, domin irin wadannan ne Uban ke nema su zama masu yi
masa sujada. [24] Allah Ruhu ne, kuma mutanen da ke yi masa sujada, dole su yi sujada
cikin ruhu da gaskiya.” [25] Matar ta ce masa, “Na san Almasihu na zuwa (wanda ake
kira Kristi). Sa'adda ya zo, zai bayyana mana kowane abu. [26] Yesu ya ce mata, “Ni
ne shi, wanda ke yi maki magana.” [27] A daidai wannan lokaci, almajiransa suka
dawo. Suna ta mamakin dalilin da yasa yake magana da mace, amma babu wanda
yace, “Me kake so?” Ko kuma, “Don me ka ke magana da ita?” [28] Sai matar ta bar
tulunta, ta koma cikin gari, tace wa mutanen, [29] “Ku zo ku ga wani mutum wanda ya
gaya mani duk wani abu da na taba yi. Wannan dai ba Almasihun bane, ko kuwa?”
[30] Suka bar garin suka zo wurinsa. [31] A wannan lokacin, almajiransa suna rokansa,
cewa, “Mallam, ka ci.” [32] Amma ya ce masu, “ina da abinci da ba ku san komai akai
ba.” [33] Sai almajiran suka ce da junansu, “Babu wanda ya kawo masa wani abu ya
ci, ko akwai ne?” [34] Yesu ya ce masu, “Abincina shine in yi nufin wanda ya aiko ni,
in kuma cika aikinsa. [35] Ba ku kan ce, 'akwai wata hudu tukuna kafin girbi ya zo
ba?' Ina gaya maku, daga idanunku ku ga gonakin, sun rigaya sun isa girbi. [36] Shi

wanda ke girbi yakan karbi sakamako ya kuma tattara amfanin gona zuwa rai na
har abada, ta haka shi mai shuka da shi mai girbi za su yi farinciki tare. 37 Gama
cikin wannan maganar take, 'Wani na shuka, wani kuma na girbi.' 38 Na aike ku ku
yi girbin abinda ba ku yi aiki a kai ba. Wandansu sun yi aiki, ku kuma kun shiga
cikin wahalarsu. 39 Yawancin Samariyawan da ke wannan birni suka gaskata da shi
sabili da labarin matar data bada shaida, "Ya gaya mani duk abinda na taba yi." 40 To
sa'adda Samariyawa suka zo wurinsa, sai suka roke shi ya zauna tare da su, ya kuwa
zauna wurin kwana biyu. 41 Wasu da dama kuma suka gaskata domin maganarsa.
42 Suka cewa matar, "Mun bada gaskiya, ba saboda maganar ki kadai ba, amma mu
kanmu munji, yanzu kuma mun sani cewa wannan lallai shine mai ceton duniya."
43 Bayan wadannan kwana biyu, ya bar wurin zuwa Galili. 44 Domin Yesu da kansa
yace, ba a girmama annabi a kasarsa. 45 Da ya zo Galili, Galiliyawan suka marabce
shi. Sun ga dukan abubuwan da ya yi a Urushalima wurin idin, domin su ma sun
je idin. 46 Kuma ya koma Kana ta Galili inda ya mayar da ruwa zuwa ruwan inabi.
Akwai wani ma'aikacin fada wanda dansa na rashin lafiya a Kafarnahum. 47 Da ya
ji cewa Yesu ya bar Yahudiya ya koma Galili, sai ya tafi wurin Yesu ya roke shi ya
sauko ya warka da dansa wanda ke bakin mutuwa. 48 Yesu yace masa, "Idan ba ku
ga alamu da mu'ujizai ba, ba za ku gaskata ba." 49 Ma'aikacin ya ce masa, "Mallam,
ka sauko kafin da na ya mutu." 50 Yesu yace masa, "Je ka. Dan ka ya rayu." Mutumin
ya gaskata maganar da Yesu ya gaya masa, Sai yayi tafiyarsa. 51 Yayin da yake sauka
kasa, bayinsa suka same shi, suna cewa, danka yana raye. 52 Sai ya tambaye su sa'ar
da ya fara samun sauki. Suka amsa masa, "Jiya a sa'a ta bakwai zazabin ya bar shi."
53 Sai Uban ya gane cewa wannan sa'a ce Yesu ya ce masa, "Jeka, danka na raye."
Sabili da haka, shi da dukan gidansa suka bada gaskiya. 54 Wannan ce alama ta biyu
da Yesu ya yi bayan da ya bar Yahudiya zuwa Galili.

5

1 Bayan haka akwai idi na yahudawa, kuma Yesu ya tafi Urashalima. 2 To a cikin
Urashilima kusa da kofar tumaki akwai tabki, wanda ake kira Baitasda da harshen
Ibraniyanci, yana da shirayi biyar. 3 Taron mutane dayawa masu ciwo da, makafi
da guragu da shanyayyu suna kwance a wurin [suna jira a dama ruwan]. 4 Gama
mala'ikan Ubangiji kan sabko a cikin tabkin ya dama ruwan, wanda ya fara taba
ruwan sai ya warke komai cutar da yake da ita. 5 Akwai wani mutum a bakin tabki
yana kwance yana da rashin lafiya har shekara talatin da takwas. 6 Da Yesu ya gan
shi yana kwance a wurin sai ya gane ya dade a wurin, sai ya ce masa, " Ko kana so
ka warke?" 7 Sai mai rashin lafiyar ya amsa ya ce, "Malam, bani da kowa da zai sa
ni a cikin tabkin idan ruwan ya motsa. Yayinda na ke kokari sai wani ya riga ni."
8 Yesu ya ce masa," Ka tashi ka dauki shimfidarka ka tafi." 9 Nan dan nan Mutumin ya
warke, ya dauki shimfidarsa ya tafi. Ranar kuwa Asabar ce. 10 Sai Yahudawa suka ce
da wanda aka warkar din, "Ai, Asabar ce, bai kuwa halatta ka dauki shimfidarka ba."
11 Sai ya amsa ya ce, "Ai wanda ya warkar da ni, shine ya ce mani 'Dauki shimfidarka,
ka tafi." 12 Suka tambaye shi, "wane mutum ne ya ce maka, 'Dauki shimfidar ka yi
tafiya'?" 13 Sai dai, shi wanda aka warka din, ba san ko wanene ya warkar da shi ba,
domin Yesu ya riga ya tafi aboye, saboda akwai taro a wurin. 14 Bayan haka, Yesu ya
same shi a Haikalin, ya ce masa, "ka ga fa, ka warke. To, kada ka kara yin zunubi don
kada wani abu da ya fi wannan muni ya same ka." 15 Sai mutumin ya tafi ya gaya wa
Yahuduwa cewa Yesu ne ya warkar da shi. 16 To saboda haka Yahudawa suka fara
tsanantawa Yesu, don ya yi wadannan abubuwa ran Asabar. 17 Yesu kuwa ya amsa
masu ya ce, "Ubana yana aiki har yanzu, ni ma ina aiki." 18 Saboda haka, Yahudawa
suka kara nema su kashe shi ba don ya keta Asabar kadai ba, amma kuma domin ya

ce Allah Ubansa ne, wato yana maida kansa dai-dai da Allah. [19] Yesu ya amsa masu
ya ce, hakika hakika, ina gaya maku, Dan ba ya yin kome shi kadai, sai abin da ya ga
Uba yana yi. [20] Domin Uban na kaunar Dan, yana kuma nuna masa dukan abinda shi
da kansa yake yi, kuma zai nuna masa abubuwan da suka fi wadannan, domin ku yi
mamaki. [21] Gama kamar yadda Uba yakan tada matattu ya kuma basu rai, haka Dan
ma yake bada rai ga duk wanda ya nufa. [22] Gama Uban ba ya hukunta kowa, sai dai
ya damka dukan hukunci ga Dan, [23] domin kowa ya girmama Dan, kamar yadda suke
girmama Uban. Shi wanda ba ya girmama Dan, ba ya girmama Uban da ya aiko shi.
[24] Hakika, hakika, duk mai jin Maganata, yana kuma gaskata wanda ya aiko ni, yana
da rai madawwami ba kuma za a kashe shi ba, domin ya ratse daga mutuwa zuwa
rai. [25] Hakika hakika, ina gaya maku, lokaci na zuwa, har ma ya yi da matattatu za su
ji muryar Dan Allah, wadanda suka ji kuwa za su rayu. [26] Kammar yada Uba ya ke da
rai a cikinsa, haka ya ba Dan don ya zama da rai cikin kansa. [27] Uban ya kuma ba Dan
ikon zartar da hukunci, saboda shi ne Dan Mutum. [28] Kada ku yi mamakin wannan,
domin lokaci na zuwa da duk wadanda suke kaburbura za su ji muryarsa, [29] su kuma
fito: wadanda suka aikata nagarta zawa tashi na rai, wadanda suka aikata mugunta
kuwa zuwa tashi na hukunci. [30] Ba na iya yin kome ni da kai na. Yadda na ke ji, haka
nake yin hukunci, Hukunci na kuwa na adalci ne, domin ba nufin kaina nake bi ba,
sai dai nufin wanda ya aiko ni. [31] Idan zan yi shaida game da kaina, shaidata baza ta
zama gaskiya ba. [32] Akwai wani wanda ya ke bada shaida game da ni, na kuwa sani
shaidar da yake bayarwa game da ni gaskiya ce. [33] Kun aika zuwa wurin Yahaya, shi
kuma ya yi shaidar gaskiya. [34] Duk da haka shaidar da na karba bata mutum bace.
Na fadi wadanan abubuwa domin ku sami ceto. [35] Yahaya fitila ne mai ci, mai haske
ne kuma, kun yarda ku yi farinciki da haskensa dan lokaci kadan. [36] Amma shaidar
da ni ke da ita ta fi ta Yahaya karfi. Domin ayyukan da Uba ya bani ni in yi, wato
ainihin ayyukan da nake yi, su ne suke shaida ta cewa, Uba ne ya aiko ni. [37] Uba
wanda ya aiko ni, shi da kansa ya shaide ni. Ba ku taba jin muryar sa ba, ko ganin
kamanninsa. [38] Maganarsa kuwa ba ta zaune a zuciyarku, domin baku gaskata da
wanda ya aiko ni ba. [39] Kuna nazarin littattafai, don a tsammaninku a cikinsu za ku
sami rai Madawwami, alhali kuwa su ne suke shaidata. [40] kuma baku niyyar zuwa
wurina domin ku sami rai. [41] Ba na karbar yabo daga wurin mutane, [42] amma na
sani baku da kaunar Allah a zuciyarku. [43] Na zo a cikin sunan Ubana, amma ba ku
karbe ni ba. Idan wani ya zo da sunan kansa, za ku karbe shi. [44] Ta yaya za ku ba
da gaskiya, ku da kuke karban yabo daga junanku, amma ba ku neman yabon dake
zuwa daga wurin Allah? [45] Kada ku yi tunani zan zarge ku a wurin Uba. Mai zargin
ku shine Musa, wanda kuka sa begenku a cikin sa. [46] Inda kun gaskata Musa, da kun
gaskata da ni domin ya yi rubutu game da ni. [47] Idan kuwa ba ku gaskata abin da ya
rubuta ba, ta yaya za ku gaskata maganata?"

6

[1] Bayan waddannan abubuwa, Yesu ya ketare tekun Galili, wanda a ke kira tekun
Tibariya. [2] Sai taro mai yawa suka bi shi domin suna ganin alamu da yake yi akan
marasa lafiya. [3] Sai Yesu ya hau dutse ya zauna a can tare da almajiransa. [4] (Kuma da
idin Ketarewa, wato idin Yahudawa, ya kusato.) [5] Da Yesu ya daga kai sai ya ga babban
taro yana zuwa wurinsa, sai ya ce ma Filibus, "Ina za mu sayi gurasar da Mutanen
nan za su ci?" [6] (Ya fadi haka ne domin ya gwada shi, saboda shi kansa ya san abin
da zai yi.) [7] Filibus ya amsa masa, "gurasar dinari biyu ma ba zata ishi kowannensu
ya samu ko kadan ba." [8] Daya daga cikin almajiransa, wato Andarawus, dan'uwan
Siman Bitrus, ya ce masa, [9] "Ga wani dan yaro nan da dunkule biyar na sha'ir, da
kifi biyu. Amma menene wadannan za su yi wa mutane masu yawa?" [10] Yesu ya

ce, “ku sa mutane su zauna.”(wurin kuwa akwai ciyawa.) Sai mazajen suka zauna,
sun kai wajen dubu biyar. [11] Sai Yesu ya dauki gurasar, bayan da ya yi godiya, sai
ya rarraba wa wadanda suke zaune. Haka kuma ya rarraba kifin gwargwadon abin
da zai ishe su. [12] Da Mutanen suka ci suka kuma koshi, sai ya ce wa almajiransa, ku
tattara gutsattsarin da suka rage, kada ya zama asara.” [13] Sai suka cika kwanduna
goma sha biyu da gutsattsarin gurasar nan biyar da ya rage bayan da kowa ya ci.
[14] Da jama'a suka ga alamar da ya yi, sai suka ce, “ Hakika wannan shi ne annabin
nan mai zuwa cikin duniya. [15] “Da Yesu ya gane suna shirin zuwa su dauke shi
da karfi da yaji su nada shi sarki, sai ya sake komawa kan dutsen da kansa. [16] Da
yamma ta yi, sai almajiransa suka gangara teku. [17] Suka shiga cikin jirgi, suka haye
teku zuwa kafarnahum. (A lokacin duhu ya yi, Yesu kuwa bai riga ya iso wurinsu ba
tukuna.) [18] Iska mai karfin gaske tana kadawa, kuma tekun yana hargowa. [19] Bayan
da almajiran suka yi tuki na wajen kimanin mil ashirin da biyar ko talatin, sai suka
hango Yesu yana tafiya a kan teku ya kuma kusa da jirgin, sai suka firgita. [20] Amma
ya ce masu, “Ni ne! kada ku firgita.” [21] Sa'an nan suka yarda suka karbe shi a cikin
jirgin, kuma nan da nan jirgin ya kai gacci. [22] Kashe gari, sauran taron da suke
tsaye a dayan hayin tekun suka ga cewa babu wani jirgi a wajen sai dayan, Yesu
kuma bai shiga ciki da almajiransa ba, amma almajiransa suka tafi su kadai. [23] Sai
dai, akwai wadansu jirage da suka zo daga Tibariya kusa da wurin da taron suka
ci gurasa bayan da Ubangiji ya yi godiya. [24] Sa'anda taron suka gane cewa Yesu da
almajiransa ba su wurin, su da kansu su ka shiga cikin jiragen suka tafi Kafarnahum
neman Yesu. [25] Da suka same shi a hayin tekun, suka ce masa, “Mallam, yaushe ka
zo nan?” [26] Yesu ya amsa masu, da cewa, “ hakika, kuna nema na ne, ba don kun
ga alamu ba, amma domin kun ci gurasar nan kun koshi. [27] Ku daina yin wahala
a kan neman abinci mai lalacewa, sai dai a kan abinci mai dawwama wanda zai
kaiku ga rai madawwami wanda Dan Mutum zai ba ku, domin Ubangiji Allah ya sa
hatiminsa a kansa.” [28] Sai suka ce Masa, “Me za mu yi, domin mu aikata ayyukan
Allah? [29] Yesu ya amsa, “Wannan shi ne aikin Allah: wato ku gaskata da wanda
ya aiko.” [30] Sai suka ce masa, “To wace alama za ka yi, don mu gani mu gaskata
ka? [31] Me za ka yi? Kakanninmu sun ci manna a jeji, kamar yadda aka rubuta, “Ya
ba su gurasa daga sama su ci.” [32] Sa'an nan Yesu ya ce masu, “hakika, hakika, ina
gaya maku ba Musa ne ya ba ku gurasa nan daga sama ba, amma Ubana ne ya baku
gurasa ta gaskiya daga sama. [33] Gurasar Allah itace mai saukowa daga sama mai
kuma bada rai ga duniya,” [34] Sai suka ce masa, “Mallam, ka rika ba mu irin wannan
gurasa kodayaushe.” [35] Yesu ya ce masu, “Ni ne gurasa mai ba da rai. Wanda ya zo
wurina ba zai ji yunwa ba, wanda kuma ya gaskanta da ni ba zai kara jin kishi ba.
[36] Amma na gaya maku cewa, hakika kun gan ni, duk da haka ba ku ba da gaskiya
ba. [37] Duk wanda Uba ya bani zai zo gare ni, wanda kuwa ya zo gare ni ba zan kore
shi ba ko kadan. [38] Gama na sauko daga sama, ba domin in bi nufin kaina ba, sai dai
nufin wanda ya aiko ni. [39] Wannan shi ne nufin wanda ya aiko ni, kada in rasa ko
daya daga cikin wadannan da ya bani, sai dai in tashe su a ranar karshe. [40] Gama
wannan shi ne nufin Ubana, duk wanda yake ganin Dan ya kuma gaskata da shi zai
sami rai madawwami, ni kuma zan tashe shi a ranar karshe. [41] Sai Yahudawa suka
yi gunaguni akansa, domin ya ce, “Nine Gurasar da ta sauko daga sama.” [42] Suka
ce, “Ba wannan ne Yesu Dan Yusufu, wanda Ubansa da Uwarsa mun san su ba? Ta
yaya yanzu zai ce, 'Na ya sauko daga sama'? [43] Yesu ya amsa, ya ce masu, “Kada ku
yi gunaguni a junanku. [44] Ba mai iya zuwa wurina sai dai in Uba wanda ya aiko ni
ya jawo shi, ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe. [45] A rubuce yake cikin litattafan
anabawa cewa, 'Dukkansu Allah zai koya masu'. Duk wanda ya ji ya kuma koya daga
wurin Uba, ya kan zo gare ni. [46] Ba cewa wani ya taba ganin Uban ba, sai shi wanda

yake daga wurin Allah - shine ya ga Uban. 47 Hakika, hakika, wanda ya bada gaskiya,
yana da rai Madawwami. 48 Ni ne Gurasa ta rai. 49 Ubanninku sun ci manna cikin
jeji, suka kuma mutu. 50 Ga gurasa da ta sauko daga sama, domin mutum ya ci daga
cikinta ba kuwa zai mutu ba. 51 Ni ne gurasa mai rai da ya sauko daga sama. Duk
wanda ya ci daga gurasar, zai rayu har abada. Wannan gurasar da zan bayar jiki na
ne don ceton duniya." 52 Sai Yahudawa suka fusata a tsakanin junansu suka kuma
fara gardama, cewa, "Yaya mutumin nan zai iya bamu naman jikinsa mu ci? 53 Sai
Yesu ya ce masu, " hakika, hakika, in ba ku ci naman jikin Dan mutum ba, ba ku
kuma sha jininsa ba, ba za ku sami rai a cikin ku ba. 54 Dukan wanda ya ci nama na
ya kuma sha jinina yana da rai Madawwami, ni kuwa zan tashe shi a ranar karshe.
55 Domin namana abinci ne na gaske, jinina kuma abin sha ne na gaskiya. 56 Duk
wanda ya ci namana, ya kuma sha jinina yana zamne a ciki na, ni kuma a cikinsa.
57 Kamar yadda rayayyen Uba ya aiko ni, nake kuma rayuwa saboda Uban, haka ma
wanda ya ci namana, zai rayu sabo da ni. 58 Wannan itace gurasar da ta sauko daga
sama, ba irin wadda Ubanninku suka ci suka mutu ba. Dukan wanda ya ci gurasar
zai rayu har abada." 59 Yesu ya fadi wadan nan abubuwa a cikin majami'a sa'ad da
yake koyarwa a Kafarnahum. 60 Da jin haka, da yawa daga cikin almajiransa suka
ce, "Wannan Magana yana da karfi, wa zai iya jinta?" 61 Yesu, kuwa da yake ya sani
a ransa da cewa almajiransa suna gunagunin wannan, sai ya ce masu, "Wannan ya
zamar maku laifi? 62 Yaya Ke nan in kun ga Dan Mutum yana hawa inda yake a da?
63 Ruhu shine mai bayar da rai; Jiki ba ya amfana komai. Kalmomin da na fada maku
ruhu ne, da kuma rai. 64 Amma fa akwai wadansun ku da ba su ba da gaskiya ba.
Domin tun farko Yesu ya san wadanda ba su ba da gaskiya ba, da kuma wanda zai
bashe shi. 65 Ya fada cewa, "shiyasa na gaya maku, ba mai iya zuwa wurina, sai ta
wurin Uban." 66 Bayan haka, da yawa daga cikin almajiransa suka koma da baya, ba
su kara tafiya tare da shi ba. 67 Sai Yesu ya ce wa goma sha biyun, "ku ba kwa so ku
tafi, ko ba haka ba? 68 Bitrus ya amsa masa ya ce, "Ya Ubangiji, gun wa za mu je? kai
kake da maganar rai madawwami. 69 Mu kwa mun gaskata mun kuma sani kai ne
mai tsarkin nan na Allah." 70 Yesu ya ce masu, "Ba ni na zabe ku, goma sha biyu ba,
amma dayanku Iblis ne?" 71 Wato yana magana akan Yahuda dan Siman Iskariyoti,
shi kuwa daya daga cikin sha-biyun ne, wanda zai ba da Yesu.

7

1 Bayan wadannan abubuwa Yesu ya zagaya cikin Gallili, saboda baya so ya shiga
cikin Yahudiya domin Yahudawa suna shirin su kashe shi. 2 To Idin Bukkoki na
Yahudawa ya kusa. 3 Sai 'yan'uwansa suka ce da shi, "ka tashi ka tafi Yahudiya,
domin almajiranka su ga ayyukan da kake yi su ma. 4 Ba wanda ya ke yin wani abu
a boye idan dai yana so kowa da kowa ya san shi. Da yake ka na yin wadannan
abubuwa sai ka nuna kan ka a fili ga duniya. 5 Domin ko 'yan'uwansa ma basu bada
gaskiya gare shi ba. 6 Yesu ya ce dasu, "lokaci na bai yi ba tukuna, amma ku koyaushe
lokacin ku ne. 7 Duniya baza ta iya kin ku ba, amma ta ki ni saboda ina fadin cewa
ayyukanta ba su da kyau. 8 Ku ku je wurin idin, ni ba zan je wurin idin ba domin
lokacina bai yi ba tukuna. 9 Bayan da ya gaya masu wadannan abubuwa, ya tsaya
a cikin Gallili. 10 Amma bayan da 'yan'uwansa su ka tafi wurin idin shi ma ya tafi,
amma a asirce ba a fili ba. 11 Saboda Yahudawa suna neman sa a wurin idin, su
na cewa "Ina yake?" 12 Akwai maganganu dayawa a kansa cikin taron. Wadansu
suna cewa, "shi mutumin kirki ne." Wadansu kuma suna cewa,"A'a yana karkatar
da hankalin jama'a." 13 Amma duk da haka ba wanda ya yi magana a fili a kansa
saboda suna jin tsoron Yahudawa. 14 Sa'anda aka kai rabin idin, sai Yesu ya shiga
cikin haikali ya fara koyarwa. 15 Yahudawa suna mamaki suna cewa,"Yaya aka yi

wannan mutum ya sami ilimi dayawa haka? Shi kuwa bai je makaranta ba.” 16 Yesu
ya ba su amsa ya ce,”Koyarwata ba tawa ba ce, amma ta wanda ya aiko ni ce.” 17 Idan
wani yana so ya yi nufinsa, za ya gane koyarwannan ko daga wurin Allah ta zo, ko
ko tawa ce ta kaina. 18 Ko wanene yake maganar kansa, yana neman darajar kansa
kenan, amma ko wanene ya nemi darajar wanda ya aiko ni, wannan mutum mai
gaskiya ne, babu rashin adalci a cikin sa. 19 Ba Musa ya baku dokoki ba? Amma
duk da haka ba mai aikata dokokin. Me yasa ku ke so ku kashe ni? 20 Taron suka
ba shi amsa, “Ka na da aljani. Wanene yake so ya kashe ka?” 21 Yesu ya amsa ya
ce masu, “Nayi aiki daya, dukan ku kuna mamaki da shi. 22 Musa ya baku kaciya,
{ba kuwa daga Musa take ba, amma daga kakannin kakanni ta ke}, kuma a ranar
Asabar kukan yi wa mutum kaciya. 23 Idan mutum ya karbi kaciya ranar Asabar,
domin kada a karya dokar Musa, don me kuka ji haushi na saboda na mai da mutum
lafiyayye sarai ranar Asabar? 24 Kada ku yi shari'a ta ganin ido, amma ku yi shari'a
mai adalci.” 25 Wadansun su daga Urushalima suka ce, “wannan ba shine wannan
da suke nema su kashe ba?” 26 Kuma duba, yana magana a fili, sannan ba wanda ya
ce da shi komai. Ba zai yiwu ba mahukunta su sani cewa wannan Kristi ne, ko ba
haka ba? 27 da haka, mun san inda wannan mutum ya fito. Amma sa'anda Kristi za
ya zo, ba wanda zai san inda ya fito.” 28 Yesu yayi magana da karfi a haikali, yana
koyarwa ya na cewa, “Kun san ni kuma kun san inda na fito. Ban zo domin kaina
ba, amma wanda ya aiko ni mai gaskiya ne, ku kuwa baku san shi ba. 29 Ni na san
shi domin daga wurinsa na fito, kuma shine ya aiko ni.” 30 Suna kokari su kama
shi, amma ba wanda ya iya sa masa hannu domin sa'arsa ba ta yi ba tukuna. 31 Duk
da haka wadansu dayawa a cikin taron suka bada gaskiya gare shi suka ce,”Sa'anda
Kristi ya zo, zai yi alamu fiye da wadanda wannan mutum ya yi?” 32 Farisawa suka
ji tattarmukan suna yin rada a kan wadannan abubuwa game da Yesu, Sai manyan
malamai da Farisawa su ka aika jami'ai su kama shi. 33 Sa'annan Yesu yace ma su,”
jimawa kadan ina tare ku, sa'annan in tafi wurin wanda ya aiko ni. 34 Za ku neme
ni ba za ku same ni ba; inda na tafi, ba za ku iya zuwa ba.” 35 Yahudawa fa su ka
cewa junan su, “Ina wannan mutum zai je inda ba za mu iya samun sa ba? Ko za ya
tafi wurin Helinawa na warwatsuwa ya koyawa Helinawa? 36 Wace kalma ya ke fadi
haka, 'za ku neme ni amma ba za ku same ni ba; inda na tafi, ba za ku iya zuwa ba'?”
37 To a rana ta karshe, babbar rana ta idin, Yesu ya mike ya yi magana da karfi cewa,
“Idan kowa yana jin kishi, ya zo wuri na ya sha. 38 Shi wanda ya bada gaskiya gare ni
kamar yadda nassi ya fadi, daga cikin sa rafukan ruwa na rai za su bulbulo.” 39 Amma
ya fadi haka a kan Ruhu, wanda wadanda suka bada gaskiya gare shi za su karba;
ba a ba da Ruhun ba tukuna, saboda ba a rigaya an daukaka Yesu ba. 40 Wadansu a
cikin taron, sa'anda suka ji wadannan kalmomi, suka ce, “Wannan lallai annabi ne.”
41 Wadansu suka ce, “Wannan Almasihu ne.” Amma wadansu suka ce, “Almasihu zai
fito daga Gallili ne.? 42 Ba nassi ya ce Almasihu zai fito daga cikin dangin Dauda daga
Baitalami ba, daga kauyen da Dauda ya fito?” 43 Sai aka sami rabuwa a cikin taron
saboda shi. 44 Da wadansun su sun kama shi, amma ba wanda ya sa masa hannu.
45 Sa'annan jami'an suka dawo wurin manyan Fristoci da Farisawa, wadanda suka
ce,” me yasa ba ku kawo shi ba?” 46 Jami'an su ka amsa, “Ba mutumin da ya taba yin
magana kamar haka.” 47 Farisawa suka amsa masu, “kuma an karkatar da ku? 48 Ko
wani daga cikin mahukunta ya bada gaskiya gare shi, ko kuwa daga cikin Farisawa?
49 Amma wannan taro da basu san shari'a ba, la'anannu ne.” 50 Nikodimus ya ce
masu, (shi wanda ya zo wurin Yesu da, daya daga cikin Farisawa), 51 “ Ko shari'armu
bata hana hukunta mutum ba, sai ta ji daga gare shi ta kuma san abin da ya aikata
ba?” 52 Suka amsa masa suka ce,”kai ma daga Galili ka fito? Ka yi bincike ka gani ba
annanbin da zai fito daga Galili.” 53 Daga nan sai kowa ya tafi gidansa.

8

1 Yesu ya je Dutsen Zaitun. 2 Da sassafe ya dawo Haikali, dukan mutane kuma
suka zo wurin sa; yazauna koya masu. 3 Sai marubuta da Farisawa suka kawo mace
wadda aka kama ta tana zina. Su ka sa ta a tsakiya. 4 Sai su ka ce da shi, “Malam,
wannan mace an kama ta tana cikin yin zina. 5 A cikin shari'a, Musa ya bamu umurni
mu jejjefe irin wandannan mutume, kai me ka ce game da ita?” 6 Sun fadi haka ne
domin su gwada shi su sami abinda za su zarge shi da shi, amma Yesu ya sunkuya
yayi rubutu da yatsansa a kasa. 7 Sa'adda suka cigaba da tambayar sa, ya mike tsaye
yace masu, “shi wanda ba shi da zunubi a cikin ku, ya fara jifar ta da dutse.” 8 Ya
sake sunkuyawa, ya yi rubutu da yatsansa a kasa. 9 Da suka ji haka, sai suka fita
dai-dai da dai-dai, kama daga babbansu. A karshe dai aka bar Yesu shi kadai, tare da
matar wadda ta ke a tsakiyar su. 10 Yesu ya tashi tsaye ya ce da ita, “mace, ina masu
zargin ki? Ba wanda ya kashe ki? 11 Ta ce, “Ba kowa, Ubangiji” Yesu ya ce, “Ni ma
ban kashe ki ba. Ki yi tafiyar ki, daga yanzu kada ki kara yin zunubi.” 12 Yesu ya kara
yin magana da mutanen cewa, “Ni ne hasken duniya, shi wanda ya biyo ni, ba zai yi
tafiya cikin duhu ba, amma za ya sami hasken rai. 13 Farisawa suka ce masa, “Kana
bada shaida a kan ka, shaidarka ba gaskiya ba ce.” 14 Yesu ya amsa ya ce masu, “Ko
ma na bada shaida a kai na, shaidata gaskiya ce, na san daga inda na fito da inda
zan tafi, amma ku baku san daga inda na fito ba, baku kuma san inda zan tafi ba.
15 Kuna shari'a ta son kai, ni ko ban yi wa kowa shari'a ba. 16 Ko ma da na yi shari'a,
shari'ata gaskiya ce domin ba ni kadai ba ne, amma ina tare da Uba wanda ya aiko
ni. 17 I, a cikin dokarku an rubuta cewa shaidar mutum biyu gaskiya ce. 18 Ni ne ni
ke shaidar kaina, kuma Uba wanda ya aiko ni ya na shaida ta. 19 Su ka ce da shi, “Ina
ubanka?” Yesu ya amsa ma su ya ce, “baku san ni ba balle Ubana, in da kun san ni da
kun san Uba na kuma. “ 20 Ya fadi wadannan kalmomi a kusa da wurin ajiya sa'adda
ya ke koyarwa a cikin haikali, kuma ba wanda ya kama shi saboda sa'arsa bata yi ba
tukuna. 21 Ya kara cewa da su,”Zan tafi, za ku neme ni ba za ku same ni ba, za ku
mutu cikin zunubinku. Inda ni ke tafiya, ba za ku iya zuwa ba”. 22 Yahudawa su ka
ce,”Zai kashe kansa ne, da ya ce inda ni ke tafiya ba za ku iya zuwa ba?” 23 Yesu ya ce
masu ku daga kasa kuke, Ni kuwa daga bisa ni ke. Ku na wannan duniya ne, Ni kuwa
ba na wannan duniya ba ne. 24 Shiyasa na ce maku za ku mutu cikin zunubanku.
In ba kun bada gaskiya NI NE ba, za ku mutu cikin zunubanku. 25 Sai kuma suka
ce da shi,”Wanene kai?” Yesu ya ce masu, “Abin da na gaya maku tun daga farko.
26 Ina da a bubuwa da yawa da zan gaya maku, in kuma hukunta ku a kai. Duk da
haka, wanda ya aiko ni, mai gaskiya ne, abubuwan da na ji daga wurin sa, wadannan
abubuwan su ni ke gaya wa duniya.” 27 Ba su gane ba yana yi masu magana a kan
Uban. 28 Yesu ya ce, “Sa'adda kuka tada Dan Mutum sama sa'annan za ku gane NI
NE, kuma ban yi komi domin kaina ba. Kamar yadda Uba ya koya mani, haka nike
fadin wadannan abubuwa. 29 Shi wanda ya aiko ni, yana tare da ni kuma bai bar ni
ni kadai ba, domin kullum ina yin abubuwan da suke faranta masa rai.” 30 Sa'adda
Yesu ya ke fadin wadannan abubuwa, dayawa suka bada gaskiya gare shi. 31 Yesu
ya gayawa wadancan Yahudawa da suka bada gaskiya gare shi, “Idan kun tsaya a
cikin magana ta ku almajiraina ne na gaskiya, 32 Kuma za ku san gaskiya, gaskiya
kuwa zata 'yantar da ku.” 33 Suka amsa masa, “ Mu zuriyar Ibrahim ne kuma bamu
taba yin bauta wurin kowa ba, yaya za ka ce, 'Za a 'yantar da ku'?” 34 Yesu ya ce
masu, “Hakika, hakika, ina ce maku, dukan wanda ya ke aika zunubi bawan zunubi
ne. 35 Bawa kuwa, ba ya zama a gida dindindin, da yana zama dindindin. 36 Saboda
haka, idan Dan ya 'yantar da ku zaku zama 'yantattu sosai. 37 Na san ku zuriyar
Ibrahim ne, kuna so ku kashe ni saboda kalma ta bata da wurin zama a cikin ku.
38 Na fadi abubuwan da na gani a wurin Ubana, ku kuma kuna yin abubuwan da

kuka ji daga wurin ubanku.” 39 Suka amsa suka ce masa, “Ibrahim ne ubanmu” Yesu
ya ce masu, “Da ku 'yayan Ibrahim ne da kun yi ayukan da Ibrahim ya yi. 40 Amma,
yanzu kuna so ku kashe ni, mutumin da ya gaya maku gaskiyar da ya ji daga wurin
Allah. Ibrahim bai yi haka ba. 41 Kuna yin ayyukan ubanku. Suka ce masa, “mu ba
a haife mu cikin fasikanci ba, muna da Uba daya: Allah.” 42 Yesu ya ce masu, “Inda
Allah Ubanku ne, da kun kaunace ni, gama na zo daga wurin Allah kuma ga ni anan,
gama ba domin kaina nazo ba, shine ya aiko ni. 43 Meyasa baku gane magana ta
ba? Ai saboda ba za ku iya jin maganata ba ne. 44 Ku na ubanku, shaidan ne, kuma
kuna so ku yi nufe-nufe na ubanku. Shi mai kisan kai ne tun daga farko kuma ba ya
tsayawa gaskiya saboda da babu gaskiya a cikin sa. Sa'anda yake fadin karya, yana
maganar halinsa ne domin shi dama makaryaci ne da uban karya kuma. 45 Dayake
ina fadin gaskiya baku bada gaskiya gare ni ba. 46 Wanene a cikin ku ya kama ni da
zunubi? Idan na fadi gaskiya don me ba ku gaskanta ni ba? 47 Shi wanda yake na
Allah ya kan ji maganar Allah, ku ba kwa jin maganar Allah da yake ku ba na Allah
bane,” 48 Yahudawa suka amsa suka ce masa, “Bamu fadi gaskiya ba da muka ce kai
Basamariye ne kuma kana da aljan?” 49 Yesu ya amsa, “Ni ba ni da aljan, ina girmama
Ubana, ku kuma ba kwa girmama ni.” 50 Ba na neman daraja domin kaina, akwai
wanda ke nema yana kuma hukuntawa. 51 Hakika, hakika, iIna ce maku, dukan
wanda ya kiyaye maganata, ba za ya ga mutuwa ba.” 52 Sai Yahudawa su ka ce masa,
Yanzu mun sani kana da aljan. Ibrahim da annabawa sun mutu, amma kai ka ce,
'dukan wanda ya yi biyayya da maganata ba zai dandana mutuwa ba'. 53 Ai baka fi
ubanmu Ibrahim girma ba wanda ya mutu, ko ka fi shi? Annabawa kuma sun mutu.
Wa kake daukar kanka ne?” 54 Yesu ya amsa, “Idan na daukaka kaina, daukaka ta
banza ce, Ubana ne ya daukaka ni. Wanda kuka ce shi ne Allahnku. 55 Ku kuwa ba
ku san shi ba, amma ni na san shi. Idan na ce ban san shi ba, na zama kamar ku
kenan, makaryaci. Sai dai, Ni na san shi ina kiyaye maganarsa. 56 Ubanku Ibrahim
ya yi farinciki da ganin rana ta; ya gan ta kuma ya yi murna.” 57 Yahudawa su ka
ce masa, “Baka kai shekara hamsin ba tukuna, ka taba ganin Ibrahim?” 58 Yesu ya
ce masu, “Hakika, hakika, ina ce maku, kafin a haifi Ibrahim, NI NE.” 59 Suka dauki
duwatsu za su jefe shi, amma Yesu ya boye kansa, ya fita daga haikali.

9

1 Da Yesu yana wucewa, sai ya ga wani mutum makaho tun daga haihuwa. 2 Sai
almajiransa suka tambaye shi, “Mallam, wa yayi zunubi, mutumin ne ko iyayensa,
har aka haife shi makaho?” 3 Yesu ya amsa, Ba mutumin ne ko iyayensa suka yi
zunubi ba, amma domin aikin Allah ya bayyana a cikinsa. 4 Dole mu yi aikin wanda
ya aiko ni tunda rana. Dare na zuwa inda ba mai iya yin aiki. 5 Yayinda ina duniya,
ni ne hasken duniya.” 6 Bayan da Yesu ya fadi wadannan abubuwan, ya tofa yawu
a kasa, ya kwaba kasar da yawunsa, sai ya shafe idanun mutumin da kasar. 7 Ya
ce masa, tafi, ka wanke a tafkin Siloam (ma'anarsa: aike).” Sai mutumin ya tafi, ya
wanke, ya dawo yana gani. 8 Sai makwabtansa da mutanen da da suka gan shi tun
can yana roko suka ce, “ Ba wannan mutum ne wanda ya ke zaune yana roko ba?”
9 Wadansu suka ce, “shi ne.” Wadansu suka ce, “A'a, amma yana kama da shi.” Amma
shi ya ce, “Ni ne wannan mutum.” 10 Suka ce masa, “ To yaya aka bude maka idanu?”
11 Sai ya amsa, “Mutumin da ake ce da shi Yesu shi ya kwaba kasa ya shafa mani a
idanuna ya ce mani, 'je ka kogin Siluwam ka wanke.' Sai naje na wanke, sannan na
samu gani.” 12 Suka ce masa, “Ina yake?” Ya amsa, “Ban sani ba.” 13 Suka kawo
mutumnin da yake makaho a da wurin farisawa. 14 A ranar asabar ne kwa Yesu ya
kwaba kasa ya bude masa idanu. 15 Har yanzu farisawan suka tambaye shi yadda ya
sami ganin gari. Ya ce masu, “Ya sa mani kasa a idanuna, na wanke, kuma yanzu ina

gani.” 16 Wadansu daga cikin farisawa suka ce, “Wannan mutum ba daga Allah yake
ba domin ba ya kiyaye ranar Asabar. “Wadansu suka ce, “Yaya mai zunubi zai yi irin
wadannan alamu?” Sai rabuwa ta shiga tsakanin su. 17 Sai suka tambayi makahon
kuma, “Me kake cewa game da shi dashike ya bude maka idanu?” Makahon ya ce, “
shi annabi ne.” 18 Har yanzu kam Yahudawan basu yarda da makantarsa ba da ganin
gari da ya samu, sai da suka kirayo iyayen shi wanda ya sami ganin garin. 19 Su ka
tambayi iyayen, “Wannan shine yaronku da kuka ce an haife shi makaho? Yaya yanzu
ya ke iya gani?” 20 Sai iyayen suka amsa masu, “Mun san wannan yaronmu ne kuma
a makaho aka haife shi. 21 Yadda ya ke gani yanzu, bamu sani ba, kuma wanda ya
bude masa idanu, bamu sani ba. Ku tambaye shi, ba yaro ba ne. Zai iya magana don
kansa.” 22 Iyayensa sun fadi wadannan abubuwan, domin suna ji tsoron Yahudawan.
Gama Yahudiyawan sun rigaya sun yarda duk wanda yace Yesu Almasihu ne, za a
fitar dashi daga majami'a. 23 Domin wannan ne, iyayensa suka ce, “Ai shi ba yaro ba
ne, ku tambaye shi.” 24 Suka sake kiran mutumin dake makaho karo na biyu, suka ce
masa, “Ka girmama Allah. Mu kam mun sani wannan mutum mai zunubi ne.” 25 Sai
wannan mutum ya amsa, “ Ban sani ba ko shi mai zunubi ne. Abu guda daya na sani:
da Ni makaho ne, amma yanzu ina gani.” 26 Sai su ka ce masa, “Me ya yi maka? Ta
yaya ya bude idanunka?” 27 Ya amsa, “ Na rigaya na gaya maku, amma ba ku ji ba!
Don me kuke so ku sake ji? Ko kuma kuna so ku zama almajiransa, haka ne? 28 Sai
suka kwabe shi suka ce, “kai ne almajirinsa, amma mu almajiran Musa ne. 29 Mun
sani Allah ya yi magana da Musa, amma wannan mutum, bamu san ko daga ina ne
ya zo ba.” 30 Mutumin ya amsa masu ya ce, “ Tirkashi, baku san inda ya fito ba, duk
da haka shi ya bude mani idanu. 31 Mun san da cewa Allah baya jin masu zunubi,
amma idan wani mai ibada ne yana kuma yin nufinsa, to yana jin sa. 32 Tunda duniya
ta fara ba a taba jin cewa wani ya bude idanun wanda aka haifa makaho ba. 33 In
mutumin nan ba daga Allah yake ba, ba zai iya yin komai ba.” 34 Suka amsa suka
ce masa, “an haife ka cikin zunubai, yanzu kana so ka yi mana koyarwa?” Sai suka
fitar da shi. 35 Yesu ya ji cewa sun fitar da shi daga majami'a. Da ya same shi sai
ya ce masa, “Kana bada gaskiya ga Dan Allah?” 36 Sai ya amsa masa yace, “Wanene
shi, Ubangiji, da zan bada gaskiya gare shi?” 37 Yesu yace masa, “Ai ka gan shi, shine
wanda yake magana da kai.” 38 Mutumin ya ce, “Ubangiji, Na bada gaskiya.” Sai ya
yi masa sujada. 39 Yesu ya ce, “ Don hukunci na zo wannan duniya domin wadanda
ba su gani su gani, saboda kuma wadanda suke gani su zama makafi.” 40 Wadansu
Farisawa wadanda suke tare da shi suka ji wadannan abubuwan, suka tambaye shi,
“Muma makafi ne?” 41 Yesu ya ce masu, “ Inda ku makafi ne, da ba ku da zunubi,
amma yanzu kun ce, 'Muna gani', don haka zunubinku ya tabbata.

10

1 “Hakika, Hakika, ina ce maku, wanda bai shiga ta kofa zuwa garken tumaki ba,
amma ya haura ta wata hanya, wannan mutum barawo ne da dan fashi. 2 Wanda ya
shiga ta kofa shine makiyayin tumakin. 3 Mai gadin kofar zai bude masa. Tumakin
suna jin muryarsa, ya na kuma kiran tumakinsa da sunayensu, ya kuma kai su waje.
4 Bayanda ya kawo su duka a waje, yana tafiya a gabansu, sai tumakin su bi shi,
domin sun san muryarsa. 5 Ba za su bi bako ba amma sai dai su guje shi, domin basu
san muryar baki ba.” 6 Yesu ya yi masu magana da wannan misali, amma basu gane
wadannan abubuwa da yake gaya masu ba. 7 Sai Yesu ya ce masu kuma, “Hakika,
Hakika, Ina ce maku, Ni ne kofar tumaki. 8 Dukan wadanda suka zo kamin ni barayi
ne da yan fashi, amma tumakin ba su ji su ba. 9 Ni ne kofa, In kowa ya shiga ta
wurina, zai sami ceto, zai shiga ya fita ya kuma sami wurin kiwo. 10 Barawo ba ya
zuwa sai don ya yi sata, ya kashe, ya kuma hallakar. Na zo ne domin su sami rai

su kuma same shi a yalwace. 11 Ni ne makiyayi mai kyau. Makiyayi mai kyau yana
bada ransa domin tumakinsa. 12 Wanda yake dan sako kuma, ba makiyayi ba, wanda
ba shine mai tumakin ba, in ya ga kyarkeci na zuwa sai ya saki tumakin ya gudu.
Sai kyarkecin ya dauke su ya kuma warwatsa su. 13 Ya gudu domin shi mai aikin
kudi ne kuma bai damu da tumakin ba. 14 Nine makiyayi mai kyau, na kuma san
nawa, nawa kuma sun san ni. 15 Uban ya san ni, ni ma na san Uban, na kuma bada
raina domin tumakin. 16 Ina da wadansu tumaki wadanda ba na wannan garken
ba. Wadannan, kuma, dole in kawo su, su ma za su ji muryata saboda za su zama
garke daya da makiyayi daya. 17 Domin wannan ne Uban yake kauna ta: Na bada
raina domin in same shi kuma. 18 Babu wanda zai dauke shi daga wurina, amma
ina bayar da shi da kaina. Ina da ikon bada shi, ina da iko in dauke shi kuma. Na
karbi wannan umarnin daga wurin Ubana." 19 Tsattsaguwa ta sake tashi tsakanin
Yahudawa domin wadannan kalmomin. 20 Dayawa a cikinsu suka ce, yana da aljani,
kuma mahaukaci ne. Don me ku ke sauraronsa?" 21 Wadansu suka ce, wadannan ba
kalmomin wanda yake da aljani ba ne. Ko mai aljani zai iya bude idanun makaho?"
22 Sai lokacin idin Tsarkakewa a Urushalima ya zo. 23 A lokacin damuna ne, Yesu
kuwa yana tafiya a shirayi cikin haikalin Sulaimanu. 24 Sai Yahudawa suka zagaye
shi suka ce masa, "Har yaushe ne za ka bar mu cikin shakka? In kai ne Almasihun,
ka gaya mana dalla-dalla." 25 Yesu ya ce masu, "Na gaya maku, amma baku gaskata
ba. Ayyukan da nake yi a cikin sunan Ubana, su ke yin shaida a kaina. 26 Duk da
haka baku gaskata ba domin ku ba tumakina ba ne. 27 Tumakina suna jin murya ta;
Na san su, suna kuma bi na. 28 Ina ba su rai na har abada; ba za su taba mutuwa ba,
babu wanda zai kwace su daga hannu na. 29 Ubana, wanda ya bani su, ya fi kowa
girma, kuma ba mai iya kwace su daga hannun Uban. 30 Ni da Uban daya ne." 31 Sai
Yahudawa suka dauki duwatsu kuma domin su jajjefe shi. 32 Yesu ya amsa masu,
"Na nuna maku kyawawan ayyuka masu yawa daga wurin Uban. Saboda wane daga
cikin wadannan ayyukan kuke jefe ni?" 33 Sai Yahudawa suka amsa masa, "ba don
wani aiki mai kyau muke son mu jefe ka ba, amma don sabo, domin kai, mutum
ne, amma kana mayar da kanka Allah." 34 Yesu ya amsa masu, "Ba a rubuce yake
a shari'arku ba, 'Na ce, "ku alloli ne"'?" 35 In ya kira su alloli, su wadanda maganar
Allah ta zo gare su (kuma ba za a iya karya nassi ba), 36 kuna gaya wa wanda Uban
ya kebe ya kuma aiko cikin duniya, 'Kana sabo', domin Na ce, 'Ni dan Allah ne'? 37 In
ba na aikin Ubana, kada ku gaskata ni. 38 Amma, idan ina yin su, ko ba ku gaskata
da ni ba, ku gaskata da ayyukan saboda ku sani, ku kuma gane cewa Uban yana ciki
na, ni kuma ina cikin Uban." 39 Suka sake kokarin kama shi, amma ya yi tafiyarsa,
ya fita daga hannunsu. 40 Ya yi tafiyarsa kuma har gaba da kogin Urdun zuwa inda
Yahaya ke yin baftisma ada, ya kuma zauna a wurin. 41 Mutane masu yawa suka zo
wurinsa, suka ce,"Hakika Yahaya bai yi wasu alamu ba, amma dukan abubuwan da
Yahaya ya ce game da wannan mutum gaskiya ne." 42 Mutane dayawa suka bada
gaskiya gare shi a wurin.

11

1 To wani mutum mai suna Li'azaru, yayi rashin lafiya. Shi mutumin Baitanya ne,
wato kauyen su Maryamu da 'yar'uwarta Matta. 2 Wato wannan Maryamu da ta shafe
Ubangiji da mur ta kuma share masa kafafunsa da gashin kanta, wadda dan'uwanta
Li'azaru ke rashin lafiya. 3 'Yan'uwannan mata suka aika sako wurin yesu, cewa,
"Ubangiji, duba, shi wanda kake kauna yana rashin lafiya". 4 Da Yesu ya ji, sai ya
ce "Wannan ciwo ba zai kai ga mutuwa ba, amma domin daukakar Allah ne, domin
Dan Allah ya sami daukaka tawurin ta". 5 Yesu yana kaunar Matta, da 'yar'uwarta
da Li'azaru. 6 Da yaji cewa Li'azaru na rashin lafiya, sai ya tsaya kwana biyu a inda

ya ke. 7 Bayan haka, sai ya ce wa almajiransa, “Bari mu je Yahudiya kuma.” 8 Sai
almajiransa suka ce masa, “Mallam, harwayau Yahudaya na neman ka domin su jefe
ka da duwatsu, kuma kana son komawa can?” 9 Yesu ya amsa, “Ba sa'a goma sha
biyu ce ta haske a rana guda ba? Idan mutum ya yi tafiya da rana, ba za ya yi
tuntube ba, domin yana gani ta wurin hasken wannan duniya. 10 Amma idan mutum
ya yi tafiya chikin dare, za ya yi tuntube domin haske ba ya tare da shi. 11 Ya fadi
wadannan al'amura, kuma bayan wadannan abubuwa, sai ya ce masu, “Abokinmu
Li'azaru ya yi barci, amma zan je don In tashe shi daga barci”. 12 Sai almajirai suka
ce masa, “Ubangiji, idan barci yake yi, ai za ya farka.” 13 Yesu kuwa ya yi maganar
mutuwar Li'azaru ne, amma su suna tsammani yana magana akan barci ne na hutu.
14 Sai Yesu ya yi masu bayani cewa, “Li'azaru ya mutu. 15 Ina farinchiki domin ku,
da bani a wurin domin ku gaskata. Bari mu je wurinsa.” 16 Toma wanda ake kira
Dan tagwaye, ya ce wa sauran almajirai, “Bari mu tafi domin mu mutu tare da Yesu.”
17 Da Yesu ya iso, sai ya tarar cewa Li'azaru ya rigaya ya yi kwana hudu a kabari.
18 Baitanya kuma tana kusa da Urushalima, 'yar tafiya marar nisa ce a tsakanin su.
19 Yahudawa dayawa sun zo wurin Maryamu da Matta domin su yi masu ta'aziyar
mutuwar dan'uwansu. 20 Da Matta ta ji cewa Yesu na zuwa, sai ta tafi domin ta same
shi, amma Maryamu na zamne a cikin gida. 21 Matta ta ce wa Yesu, “Ubangiji, da
kana nan tare da mu, da dan'uwana baya mutu ba”. 22 Ko yanzu na san cewa duk
abinda ka roka a wurin Allah, za ya ba ka. 23 Yesu ya ce mata, “Dan'uwanki za ya
rayu kuma. 24 Sai Matta ta ce masa, “Na san zaya rayu kuma a tashin mattatu na
ranar karshe.” 25 Yesu ya ce mata, “Ni ne tashin matattu, ni ne kuma rai; wanda
ya bada gaskiya gare ni, ko ya mutu, za ya rayu; 26 Kuma duk wanda yake raye, ya
kuma bada gaskiya gare ni, ba zai mutu ba dadai. Kin gaskata da wannan?” 27 Sai
ta ce masa, “I, Ubangiji, Na gaskata cewa kaine Almasihu, Dan Allah, wanda ke zuwa
duniya. 28 Sa'adda ta fadi haka, sai ta koma ta kira yar'uwarta Maryamu gefe guda.
Ta ce, “mallam ya iso, kuma yana kiran ki.” 29 Da ta ji haka, sai ta tashi da sauri ta
tafi wurin sa. 30 Yesu bai rigaya ya shiga kauyen ba, yana nan inda Matta ta zo ta
same shi. 31 Da Yahudawan nan dake tare da Maryamu, wato wadannan da suka zo
mata ta'aziya, suka ga ta fita daga chikin gida da sauri, sai suka bi ta, suna tsammanin
cewa ta tafi ta yi kuka ne a kabari. 32 Da Maryamu ta kai inda Yesu ya ke, sai ta fadi
gaban sawayensa, ta ce, “Ubangiji, inda kana tare da mu, da dan'uwana bai mutu
ba”. 33 Da Yesu ya gan ta tana kuka, da wadannan Yahudawa da suka bi ta, sai ya
yi juyayi a ruhu ya damu kuma; 34 sai ya ce, “A ina kuka kwantar da shi?” Sai suka
ce masa, “Ubangiji, zo ka gani.” 35 Yesu ya yi kuka. 36 Sai Yahudawa suka ce, “Dubi
yadda yake kaunar Li'azaru!” 37 Amma wadansun su suka ce, “Shi wannan mutum
da ya iya ba makaho ganin gari, da bai iya hana wannan mutum mutuwa ba? 38 Yesu
yana cikin juyayi kuma a cikin kansa, sai ya tafi kabarin. Kabarin a kogo ne an
kuma rufe bakinsa da dutse. 39 Sai Yesu ya ce, “A kawar da dutsen.” Matta yar'uwar
Li'azaru wanda ya mutu, ta ce wa Yesu, “Ubangiji, Yanzu jikin ya ruba domin ya kai
kwana hudu da mutuwa”. 40 Yesu ya ce mata, “Ba na ce maki idan kin gaskata za
ki ga daukakar Allah ba?” 41 Sai suka kawar da dutsen. Yesu ya daga idanunsa ya
ce, “Uba, na gode maka domin kana ji na.” 42 Na san kana ji na a kowane lokaci,
amma domin wannan taro da ke tsaye kewaye da ni nike wannan magana, domin
su bada gaskiya cewa kaine ka aiko ni.” 43 Bayan ya yi wannan magana, sai ya daga
murya ya ce, “Li'azaru, ka fito!” 44 Sai mataccen ya fito; kafafunsa da hannayensa
na daure da likkafani, fuskarsa kuma na lullube da tsumma. Yesu ya ce masu, “Ku
kwance shi, ya tafi”. 45 To dayawa daga cikin yahudawan da suka zo wurin Maryamu
suka kuma ga abinda Yesu ya yi, suka gaskata da shi; 46 amma wadansu suka koma

wurin farisawa suka fada masu abubuwan da Yesu ya yi. 47 Sai manyan firistoci
da farisawa suka tara majalisa wuri guda, suka ce, “menene za mu yi?” Mutumin
nan yana alamu masu yawa. 48 Idan mun kyale shi haka, duka za su gaskata da shi;
Romawa za su zo su kwace wurinmu da al'ummar mu. 49 Duk da haka, wani daga
cikin su wato, Kayafas wanda shine babban firist a wannan shekara, ya ce da su,
“baku san komai ba”. 50 Ba ku lura cewa ya fi maku kyau mutum daya ya mutu
domin mutane, a maimakon dukan al'umma ta hallaka.” 51 Ya fadi wannan ne ba
don kansa ba, amma sabo da shine babban firist, ya yi anabci ne cewa ya kamata
Yesu ya mutu domin al'ummar; 52 kuma ba don alummar kawai ba, amma domin a
tattara 'ya'yan Allah da suke warwatse ko'ina wuri daya. 53 Tun daga wannan rana
suka fara neman hanyar da za su kashe Yesu. 54 Tun daga nan Yesu ya dena tafiya a
sarari chikin Yahudawa, amma sai ya koma wani yanki kusa da jeji a wani gari da ake
kira Ifraimu. A can kuma ya zamna da almajiransa. 55 Idin ketarewa na Yahudawa
ya yi kusa, da yawa sun tafi Urushalima daga yankin kasar kamin ranar idi domin su
tsarkake kan su. 56 Suka shiga neman Yesu, suna magana da junan su yayin da suke
tsaitsaye a haikali, cewa “me kuke tunani? Ba za ya zo idin bane?” 57 Babban firist
da farisawa sun rigaya sun ba da umurni cewa duk inda aka ga Yesu a zo a shaida
domin su kama shi.

12

1 Kwana shidda kafin idin ketarewa, Yesu ya zo Baitanya inda Li'azaru yake, wato
wannan da Yesu ya tada daga matattu. 2 Sai suka shirya masa abinci a wurin kuma
Matta ce ke hidima, Li'azaru kuwa ya kasance cikin wadanda ke kan tebiri tare da
Yesu. 3 Sai Maryamu ta dauki wani turare da aka yi da man nard, ta shafe kafafun
Yesu da shi, ta kuma share kafafun nasa da gashin kanta. Sai gida ya cika da kamshin
turaren. 4 Yahuza Iskariyoti, daya daga cikin almajiransa, wanda zai bashe shi, ya
ce, “ 5 “Me yasa ba a sayar da wannan turare dinari dari uku a ba gajiyayyu ba?”
6 Ya fadi haka ba don ya damu da gajiyayyu ba, amma domin shi barawo ne: shi ne
ma'aji, kuma yana sata daga jakkar kudi. 7 Yesu ya ce, “Ku kyale ta ta ajiye abinda
ta tanada domin jana'iza ta. 8 Gajiyayyu suna tare da ku a koyaushe, ni kuwa ba
zan kasance da ku koyaushe ba. 9 To babban taron Yahudawa sun ji cewa Yesu yana
wurin, sai suka zo, ba don Yesu kawai ba amma domin su ga Li'azaru, wanda Yesu
ya tada daga matattu. 10 Sai manyan firistoci suka kulla makirci akan yadda za su
kashe Li'azaru shima; 11 domin saboda shi ne yahudawa dayawa suka je suka bada
gaskiya ga Yesu. 12 Kashegari, babban taro suka zo idin. Da suka ji cewa Yesu na zuwa
Urushalima, 13 Sai suka dauki ganyen dabino suka fita gari suka tare shi da kira mai
karfi suna cewa, “Hosanna! Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji,
Sarkin Isra'ila. 14 Yesu ya sami wani Aholakin jaki, ya hau kansa; kamar yadda aka
rubuta, 15 “Kada ki ji tsoro ke 'yar Sihiyona; duba, ga Sarkinki na zuwa, zaune a kan
danJaki”. 16 Almajiransa basu fahimci wannan al'amari ba da farko, amma bayan
da aka daukaka Yesu, sai suka tuna cewa an rubuta wadannan abubuwa game da
shi, kuma sun yi masa wadannan abubuwa. 17 Sai taron da ke tare da Yesu a ranar
da ya kira Li'azaru daga kabari ya kuma tashe shi daga matattu, suka bada shaida.
18 Domin wannan ne kuma taron suka zo domin su sadu da shi saboda sun ji cewa
ya yi wannan alama. 19 Don haka, sai farisawa suka shiga magana a tsakanin su
suna cewa “Duba, babu abinda zaku iya yi; kun ga, duniya ta gama bin sa. 20 Akwai
wadansu Helinawa cikin wadanda suka je sujada a idin. 21 Wadannan suka tafi wurin
filibus, mutumin Betsaida da ke Galili, suka ce masa, “Mallam, muna so mu ga Yesu.
22 Filibus ya tafi ya fadawa Andrawus; sai Andrawus ya tafi tare da Filibus, suka kuwa
gaya wa Yesu. 23 Yesu ya amsa masu ya ce, “sa'a ta zo da za'a daukaka Dan mutum.

[24] Hakika, hakika, Ina ce maku, in ba kwayar alkama ta fadi kasa ba ta mutu, za ta
kasance ita kadai; amma idan ta mutu, za ta bada 'ya'ya masu yawa. [25] Duk wanda
yake son ransa, zai rasa shi; amma wanda ba ya son ransa a duniyan nan za ya kiyaye
shi domin rayuwa ta har abada. [26] Idan wani na bauta mani, to bari ya biyo ni; kuma
duk inda nike, a can bawana zai kasance kuma. Duk wanda ke bauta mani, Uban zai
girmama shi. [27] Yanzu raina na cikin damuwa, to me zan ce? 'Uba, ka cece ni daga
wannan sa'a? Amma Saboda wannan dalili ne na zo wannan sa'a. [28] Uba, ka daukaka
sunanka". Sai wata murya daga sama ta ce, "Na daukaka shi, zan kuma sake daukaka
shi. [29] Daganan sai taron dake tsaye kuma suka ji muryar, suka ce an yi tsawa. Wasu
suka ce, "Mala'ika ya yi magana da shi". [30] Yesu ya amsa ya ce, "wannnan murya
ta zo ba saboda ni ba, amma domin ku." [31] Yanzu za'a shar'anta duniya. Yanzu za'a
kori mai mulkin duniyan nan. [32] Sa, annan ni, idan an daga ni daga duniya, zan jawo
dukan mutane zuwa gare ni". [33] Ya fadi wannan ne domin ya nuna irin mutuwar
da za ya yi. [34] Taro suka amsa masa cewa, "Mun ji a cikin shari'a cewa Almasihu
za ya kasance har abada. Yaya za ka ce, 'za'a daga dan mutum'? Wanene wannan
dan mutum?" [35] Yesu ya ce masu, "Nan da lokaci kadan za ku kasance da haske, ku
yi tafiya tun haske na tare da ku, kada duhu ya mamaye ku. Wanda ke tafiya cikin
duhu, bai san inda za shi ba. [36] Ku gaskata ga haske tun yana tare da ku domin ku
zama yayan haske". Yesu ya fadi wadannan abubuwa sannan ya tafi ya boye masu.
[37] Kodashike Yesu ya yi alamu da dama a gabansu, duk da haka ba su gaskata shi
ba. [38] Saboda maganar annabi Ishaya ta cika, wadda ya ce, " Ubangiji, wa ya gaskata
rahoton mu? Ga wa kuma hannun Ubangiji ya bayyana? [39] Saboda wannan dalili
basu gaskata ba, gama Ishaya ya sake cewa, [40] ya makantar da su, ya kuma taurare
zuciyarsu, saboda kada su gani da idanunsu, su kuma sami fahimta da zuciyarsu,
su juyo wurina in warkar da su. [41] Ishaya ya fadi wadannan abubuwa ne domin
ya hangi daukakar Yesu ya kuma yi magana game da shi. [42] Amma duk da haka,
dayawa cikin shugabanni suka gaskata Yesu. Amma saboda farisawa, basu shaida
shi a sarari ba, domin kada a kore su daga majami'a. [43] Suna son yabo daga mutane
fiye da yabon dake zuwa daga Allah. [44] Yesu ya yi magana da babbar murya, ya ce,
"Wanda ya gaskata ni, ba ni yake gaskatawa kadai ba, amma kuma yana gaskata
wanda ya aiko ni, [45] kuma wanda ke gani na, yana ganin shi wanda ya aiko ni. [46] Na
zo ne a matsayin haske a duniya, saboda duk wanda ya gaskata da ni ba za ya yi
tafiya cikin duhu ba. [47] Duk wanda ya ji maganata baya gaskata ba, ba ni hukunta
shi; gama ban zo in yi wa duniya hukunci ba, amma don in ceci duniya. [48] Wanda ya
ki ni, ya kuma ki ya karbi magana ta, akwai wanda za ya yi masa hukunci. Kalmar
da na fada, ita ce za ta yi masa hukunci a rana ta karshe. [49] Maganar da ni ke yi, ba
ra'ayina ba ne. Amma Uba wanda ya aiko ni shi ke bani umarni game da abin da
zan ce da abin da zan fadi. [50] Na san umarninsa rai ne madawwami, don haka na ce
- kamar yadda Uba ya fada, haka ni ma nake fadi."

13

[1] Kamin bukin idin ketarewa, sa'adda Yesu ya san lokaci ya yi da zai tashi daga
wannan duniya zuwa wurin Uba, da yake ya kaunaci nasa wadanda ke duniya-
ya kaunace su har karshe. [2] Iblis ya rigaya ya sa a zuciyar Yahuza Iskariyoti dan
Saminu, ya bashe da Yesu. [3] Ya san cewa Uba ya bada kome a hannunsa, kuma ya zo
daga wurin Allah, kuma zai koma wurin Allah. [4] Ya tashi daga cin abincin, ya tube
tufafinsa, ya dauki tawul ya lullube kansa da shi. [5] Sa'an nan ya zuba ruwa a bangaji,
ya fara wanke kafafun almajiran, yana shafe su da tawul din da ya lullube jikinsa da
shi. [6] Ya zo wurin Bitrus Saminu, sai Bitrus ya ce masa,"Ubangiji, za ka wanke mani
kafa?" [7] Yesu ya amsa ya ce, "Abin da nake yi ba za ka fahimce shi yanzu ba, amma

daga baya za ka fahimta.” 8 Bitrus ya ce masa, “Ba za ka taba wanke mani kafa ba.”
Yesu ya amsa masa ya ce, “In ban wanke maka ba, ba ka da rabo da ni”. 9 Bitrus
ya ce masa, “Ubangiji, ba kafafuna kadai za ka wanke ba, amma da hannayena da
kaina.” 10 Yesu ya ce masa, “Duk wanda ya yi wanka ba ya da bukata, sai dai a wanke
kafafunsa, amma shi tsarkakakke ne baidaya; ku tsarkakakku ne, amma ba dukanku
ba.” 11 (Don Yesu ya san wanda zai bashe shi, shiyasa ya ce, “Ba dukanku ne ke da
tsarki ba.”) 12 Bayan Yesu ya wanke masu kafafu, ya dauki tufafinsa ya zauna kuma,
ya ce masu, “Kun san abin da na yi muku? 13 kuna kirana, 'Malam, da Ubangiji,' kun
fadi daidai, don haka Nake. 14 Idan ni Ubangiji da kuma mallam, na wanke maku
kafafu, ya kamata kuma ku wanke wa junan ku kafafu. 15 Gama na baku misali,
saboda ku yi yadda na yi maku. 16 Lalle hakika ina gaya muku, bawa ba ya fi mai
gidansa girma ba; dan aike kuma ba ya fi wanda ya aiko shi girma ba. 17 Idan kun
san wadannan abubuwa, ku masu albarka ne idan kun aikata su. 18 Ba ina magana
akan dukanku ba; Na san wadanda na zaba. Amma domin Nassi ya cika: 'Shi Wanda
ya ci gurasata, ya tayar mani'. 19 Ina fada maku wannan yanzu tun kafin haka ta faru
domin sa'adda ta faru, ku gaskata Ni ne. 20 Hakika, hakika, Ina gaya maku, wanda ya
karbi wanda na aiko, Ni ya karba, wanda kuma ya karbe ni, ya karbi wanda ya aiko
ni. 21 Bayan Yesu ya fadi haka, ya damu a ruhu, ya yi shaida ya ce, “Lalle hakika,
ina gaya muku cewa daya daga cikinku zai bashe ni.” 22 Almajiran suka kalli juna,
suna juyayin ko akan wa yake magana. 23 Daya daga cikin almajiransa, wanda Yesu
yake kauna, yana a teburi, jingine a kirjin Yesu. 24 Siman Bitrus ya ce wa almajirin,
“ka fada mana ko akan wa ya ke magana.” 25 Sai ya sake jingina a kirjin Yesu, ya
ce masa, “Ubangiji, wanene?” 26 Sannan Yesu ya amsa, “Shine wanda zan tsoma
gutsuren gurasa in ba shi.” Sannan bayan ya tsoma gurasar, sai ya ba Yahuza Dan
Siman Iskariyoti. 27 To bayan gurasar, sai shaidan ya shige shi, sai Yesu ya ce masa,
“ Abinda kake yi, ka yi shi da sauri.” 28 Babu wani a teburin da ya san dalilin dayasa
ya fada masa wannan. 29 Wadansu sun yi tsamanin cewa, tun da Yahuza ne ke rike
da jakkar kudi, Yesu ya ce masa, “Ka sayi abinda muke bukata don idin”, ko kuma ya
bada wani abu domin gajiyayyu. 30 Bayan Yahuza ya karbi gurasar, sai ya fita nan da
nan. Da daddare ne kuwa. 31 Bayan Yahuza ya tafi, Yesu ya ce, “Yanzu an daukaka
Dan mutum, kuma an daukaka Allah a cikinsa. 32 Allah zai daukaka shi a cikin kansa,
kuma zai daukaka shi nan da nan. 33 'Ya'ya kanana, ina tare da ku na wani gajeren
lokaci. Zaku neme ni, kuma kamar yadda na fadawa Yahudawa, 'in da zan tafi ba za
ku iya zuwa ba.' Yanzu kuma na fada maku wannan. 34 Ina baku sabuwar doka, ku
kaunaci juna; kamar yadda na kaunace ku, haka kuma ku kaunaci juna. 35 Ta haka
kowa zai san ku almajiraina ne, idan kuna kaunar juna.” 36 Siman Bitrus ya ce masa,
“Ubangiji, ina za ka?” Yesu ya amsa ya ce, “Inda za ni, ba zaka iya bi na ba yanzu,
amma zaka bini daga baya.” 37 Bitrus ya ce masa, “Ubangiji, don me ba zan iya binka
a yanzu ba? Zan bada raina domin ka.” 38 Yesu ya amsa ya ce, “ Za ka bada ranka
domina? Lalle hakika, ina gaya maka, kafin zakara ya yi cara zaka yi musu na sau
uku.”

14

1 “Kada zuciyarku ta bachi. Kun gaskata da Allah, sai kuma ku gaskata da ni. 2 A
gidan Ubana akwai wurin zama dayawa. Da ba haka ba, da na fada maku, domin
zan tafi in shirya maku wuri. 3 In kuwa na je na shirya maku wuri, zan dawo in
karbe ku zuwa wurina domin inda nake kuma ku kasance. 4 Kun san hanya inda
zan tafi.” 5 Toma ya ce wa Yesu, “Ubangiji, bamu san inda za ka tafi ba, yaya za mu
san hanyar?” 6 Yesu ya ce masa, “Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai; Ba mai zuwa
wurin Uba sai ta wurina. 7 Da kun san ni, da kun san Ubana kuma. Amma daga

yanzu kun san shi, kuma kun gan shi.” [8] Filibus ya ce wa Yesu, “Ubangiji, ka nuna
mana Uban, wannan za ya ishe mu.” [9] Yesu ya ce masa, “Ina tare da ku da dadewa,
amma har yanzu baka san ni ba, Filibus? Duk wanda ya gan ni, ya ga Uban. Yaya za
ka ce, 'Nuna mana Uban'? [10] Baka gaskata cewa Ina cikin Uban, Uban kuma yana ciki
na ba? Maganganun da nake fada maku, ba da ikona nake fadi ba, amma Uban ne
da yake zaune a ciki na yake yin ayyukansa. [11] Ku gaskata ni cewa ina cikin Uban,
Uban kuma na ciki na, ko kuwa ku bada gaskiya domin ayyukan kansu. [12] “Lalle
hakika, ina gaya maku, duk wanda ya gaskata ni zai yi ayyukan da nake yi, kuma
zai yi ayyuka fiye da wadannan, domin zan tafi wurin Uba. [13] Duk abinda kuka roka
da sunana, zan yi shi domin a daukaka Uban cikin Dan. [14] Idan kuka roke ni komai
cikin sunana, zan yi shi. [15] “Idan kuna kaunata, za ku kiyaye dokokina. [16] Sa, annan
zan yi addu'a ga Uba, zai kuwa baku wani mai ta'aziya domin ya kasance tare daku
har abada. [17] Ruhun gaskiya. Wanda duniya ba zata iya karba ba, domin bata gan
shi ba, ko ta san shi. Amma ku kun san shi, domin yana tare da ku, zai kuma kasance
a cikin ku. [18] Ba zan barku ku kadai ba; zan dawo wurin ku. [19] Sauran dan gajeren
lokaci, duniya kuma ba zata ka ra gani na ba, amma ku kuna gani na. Saboda ina
raye, kuma zaku rayu. [20] A wannan rana zaku sani ina cikin Ubana, ku kuma kuna
ciki na, ni ma ina cikin ku. [21] Shi wanda yake da dokokina yake kuma bin su, shine
ke kauna ta, kuma shi wanda ke kauna ta Ubana zai kaunace shi, Ni ma kuma zan
kaunace shi in kuma bayyana kaina gare shi.” [22] Yahuza (ba Iskariyoti ba) ya ce ma
Yesu, “Ubangiji, meyasa za ka bayyana kanka a gare mu, ba ga duniya ba?” [23] Yesu
ya amsa ya ce masa,”Kowa yake kauna ta, zai kiyaye maganata. Ubana kuwa zai
kaunace shi, za mu zo wurinsa mu zauna tare da shi. [24] Shi wanda baya kauna ta,
ba ya kiyaye maganganuna. Maganar da kuke ji ba daga gareni take ba, amma daga
Uba wanda ya aiko ni take. [25] Na fada maku wadannan abubuwa, sa'adda nake tare
da ku. [26] Saidai, mai ta'aziyar- Ruhu Mai Tsarki wanda Uba zai aiko cikin sunana, zai
koya maku kome, kuma zai tunashe ku dukan abinda na fada maku. [27] Na bar ku da
salama; ina ba ku salamata. Ba kamar yadda duniya ke bayarwa Nake bayarwa ba.
Kada zuciyarku ta baci, kuma kada ku tsorata. [28] Kun ji dai na fada maku, 'zan tafi,
kuma Zan dawo gare ku'. Idan kuna kaunata, za ku yi farinciki domin za ni wurin
Uban, gama Uban ya fi ni girma. [29] Yanzu na fada maku kafin ya faru, domin idan
ya faru, ku gaskata. [30] Ba zan kara magana mai yawa da ku ba, domin mai mulkin
duniyan nan yana zuwa. Bashi da iko a kai na, [31] amma domin duniya ta san cewa
ina kaunar Uban, Ina yin daidai abinda Uban ya Umarce ni. Mu tashi mu tafi daga
nan.

15

[1] “Nine itacen inabi na hakika, Ubana kuwa shi ne manomin. [2] Yakan cire duk wani
rashe a cikina da ba ya bada 'ya'ya, mai bada 'ya'ya kuwa ya kan gyara shi domin
ya kara bada 'ya'ya. [3] Kun rigaya kun tsarkaka saboda maganar da na yi muku. [4] Ku
zauna ciki na, Ni kuma cikin ku. Kamar yadda reshe ba ya iya bada 'ya'ya shi kadai
sai ya zauna cikin itacen, haka kuma ba za ku iya ba, sai kun zauna ciki na. [5] Ni ne
itacen inabi, ku ne rassan. Wanda ya zauna ciki na, ni kuma cikin sa, yana bada 'ya'ya
dayawa, gama in ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome ba. [6] Wanda kuma bai zauna
a ciki na ba, akan jefar da shi kamar reshe, ya bushe, kuma sukan tattara rassan su
jefa a wuta, su kone. [7] In kun zauna a ciki na, maganata kuma ta zauna a cikin ku,
sai ku roki duk abinda kuke so, za a kuwa yi maku. [8] Ta haka ake daukaka Ubana:
cewa ku bada 'ya'ya dayawa, kuma cewa ku almajiraina ne. [9] Kamar yadda Ubana ya
kaunace ni, haka Ni ma na kaunace ku; Ku zauna cikin kaunata. [10] Idan kun kiyaye
dokokina, za ku zauna cikin kaunata kamar yadda Na kiyaye dokokin Ubana, na kuma

zauna cikin kaunarsa. 11 Ina gaya maku wadannan al'amura domin farincikina ya
kasance a cikin ku, kuma domin farincikinku ya zama cikakke. 12 “Wannan shine
umarnina, cewa ku kaunaci juna kamar yadda na kaunace ku. 13 Babu wanda ke da
kaunar da tafi haka, wato ya bada ransa domin abokansa. 14 Ku abokaina ne idan
kuna yin abubuwan da na umarce ku. 15 Nan gaba ba zan kara ce da ku bayi ba, don
bawa bai san abinda Ubangijinsa ke yi ba. Na kira ku abokaina, domin na sanar da
ku duk abinda na ji daga wurin Ubana. 16 Ba ku kuka zabe ni ba, amma Ni ne na
zabe ku, na aike ku don ku je ku bada 'ya'ya, 'ya'yanku kuma su tabbata. Wannan ya
zama domin duk abinda kuka roki Uba a cikin sunana, zai baku. 17 Na baku wannan
umarni: domin ku kaunaci juna. 18 In duniya ta ki ku, ku sani cewa ta kini kafin ta
ki ku. 19 Da ku na duniya ne, da duniya ta kaunace ku kamar nata. Amma saboda
ku ba na duniya bane, na kuma zabe ku daga duniya, don haka duniya take kin ku.
20 Ku tuna da maganar da na yi muku, 'Bawa ba ya fi Ubangijinsa girma ba.' Idan
sun tsananta mani, ku ma za su tsananta maku; Idan sun kiyaye maganata, za su
kuma kiyaye maganarku. 21 Za su yi maku duk wadannan abubuwa saboda sunana,
don basu san wanda ya aiko ni ba. 22 Da ban zo na yi masu magana ba, da basu da
zunubi, amma yanzu, basu da wata hujja don zunubinsu. 23 Duk wanda ya ki ni ya ki
Ubana. 24 Da ban yi ayyukan da babu wanda ya taba yinsu a cikin su ba, da basu da
zunubi, amma yanzu sun gani, sun kuma ki ni da Ubana duka. 25 An yi wannan kuwa
domin a cika maganar da ke rubuce a cikin shari'arsu, ' Sun ki ni ba dalili.' 26 Sa'adda
Mai Ta'aziya- wanda zan aiko maku daga wurin Uban, wato, Ruhun gaskiya, wanda
ke fita daga wurin Uban-ya zo, zai bada shaida a kai na. 27 Ku ma kuna bada shaida
saboda kuna tare da ni tun daga farko.

16

1 “Na fada maku wannan ne domin kada kuyi tuntube. 2 Zasu fitar da ku daga
majami'u. Amma, sa'a tana zuwa, wadda idan wani ya kasheku, zai yi zaton aikin
Allah yake yi. 3 Za suyi haka ne kuwa domin ba su san Uban ko ni ba. 4 Na fada
maku wadannan abubuwa ne domin in lokacin da zasu faru yayi, ku tuna na fada
maku.” Ban fada maku wadannan abubuwa ba tun da farko, domin ina tare da ku.
5 Yanzu kuwa za ni wurin wanda ya aiko ni, duk da haka a cikinku, ba wanda ya
tambaye ni, 'Ina za ka?' 6 Amma saboda na fada maku wadannan abubuwa, bakin
ciki ya cika zuciyarku. 7 Amma ina gaya maku gaskiya: zai fi ye maku in na tafi.
Domin in ban tafi ba, Mai Ta'aziyya ba zai zo gare ku ba, in kuwa na tafi, zan aiko shi
gare ku. 8 Idan kuwa ya zo, Mai Ta'aziyyar zai fadarkar da duniya a kan zunubi, da
adalci, da kuma hukunci. 9 Game da zunubi, domin basu gaskata da ni ba, 10 Game
da adalci, domin za ni wurin Uba, kuma ba za ku sake ganina ba, 11 game da hukunci
kuma, domin an yanke wa mai mulki duniyan nan hukunci. 12 “Akwai abubuwa da
yawa da zan gaya maku, amma ba za ku iya fahimta a yanzu ba. 13 Saboda haka,
sa'adda Ruhu na gaskiya ya zo, zai bishe ku a cikin dukan gaskiyar, domin ba zai yi
magana don kansa ba, sai dai duk abin da ya ji, shi zai fada, zai kuma sanar da ku
al'amuran da zasu faru. 14 Zai daukaka ni, domin zai dauko abubuwa dake nawa ya
sanar da ku. 15 Duk abinda Uba yake da shi, nawa ne. Domin wannan ne nace zai
dauko abubuwa da yake nawa ya sanar da ku. 16 “Bayan dan lokaci kadan, ba zaku
kara ganina kuma ba. bayan dan lokaci kadan kuma, zaku gan ni.” 17 Sai wadansu
almajiransa sukace wa juna, “Me nene wannan da yake fadi mana, 'Bayan dan lokaci
kadan ba zaku gan ni ba, bayan dan lokaci kadan kuma zaku gan ni?' da kuma, ' zan
tafi wurin Uba'?” 18 Saboda haka sukace, “Me nene wannan da yake fada, 'Bayan dan
lokaci kadan'? Bamu san abinda yake fada mana ba.” 19 Yesu kuwa ya ga suna so
su tambaye shi, sai ya ce masu, “Wato kuna tambayar juna ne abinda nake nufi da

cewa, “Bayan dan lokaci kadan ba zaku gan ni ba, bayan dan lokaci kadan kuma zaku
gan ni'? [20] Hakika, hakika, ina gaya maku, zaku yi kuka da makoki, amma duniya
za ta yi farin ciki, zaku cika da bakin ciki, amma bakin cikinku zai koma farin ciki.
[21] Mace takan ji zafi lokacin da take nakuda don lokacin haihuwa ya zo. Amma da
zarar ta haifi jinjirin nan, ba ta kara tunawa da zafin, domin ta na fariciki an haifi
mutum a duniya. [22] To yanzu dai kuna bakin ciki, amma zan sake ganinku, kuma
ba wanda zai iya kwace maku wannan farin ciki. [23] A rannan, ba zaku tambaye ni
komai ba. Hakika hakika, ina gaya maku, komai kuka roki Uba a cikin sunana zai
ba ku shi. [24] Harwa yau, ba ku roki komai cikin sunana ba. Ku roka, zaku karba,
domin farin cikin ku ya zama cikakke.” [25] “Na fada maku wadannan abubuwa cikin
karin magana. Amma sa'a tana zuwa da ba zan kara fada maku komai ba cikin karin
magana, amaimakon haka zan gaya maku komai a sarari game da Uba. [26] A ranar
nan, zaku yi roko a cikin sunana kuma bance maku zan yi addu'a ga Uba a madadinku
ba, [27] domin Uba da kansa yana kaunarku, domin kun kaunace ni, kun kuma gaskata
daga wurin Uban na fito. [28] Daga wurin Uban na fito, kuma na shigo duniya. Har wa
yau, kuma zan bar duniya in koma wurin Uba.” [29] Almajiransa sukace, duba, “Yanzu
kake magana a sarari, ba cikin karin magana ba! [30] Yanzu mun sani ka san komai, ba
sai wani ya tambaye ka ba. Ta haka muka gaskata daga wurin Allah ka fito.” [31] Yesu
ya amsa masu yace, “Ashe, yanzu kun gaskata? [32] Duba, sa'a na zuwa, I, sa'ar ta yi,
da za a warwatsa ku, kowa ya koma gidansa, kuma ku bar ni ni kadai. Duk da haka
kuwa ba ni kadai nake ba, domin Ubana yana tare da ni. [33] Na fada maku wannan
ne domin a ciki na ku sami salama. A duniya kuna shan tsanani, amma ku karfafa:
na yi nasara da duniya,”

17

[1] Da Yesu ya fadi wandannan abubuwa, sai ya tada idanunsa sama ya ce, ya Uba,
sa'a ta zo; ka daukaka Danka, domin Dan shi ya daukaka ka, [2] kamar yadda ka ba
shi iko akan dukkan 'yan adam, ya ba da rai madawwami ga duk wanda ka ba shi.
[3] Wannan ne rai madawwami: wato su san ka, Allah makadaici na gaskiya, da shi
kuma wanda ka aiko, Yesu Almasihu. [4] Na daukaka ka a duniya, na gama aikin da ka
ba ni in yi. [5] Yanzu, ya Uba, ka daukaka ni tare da kai da daukaka wadda ni ke da ita
tare da kai tun kafin duniya ta kasanci. [6] Na bayyana sunanka ga mutunen da ka ba
ni acikin duniya. Na ka suke, ka ba ni su, sun kuwa kiyaye maganarka. [7] Yanzu kuwa
sun san duk iyakar abinda ka ba ni daga gare ka yake, [8] don kuwa maganganun da
ka fada mani. Na fada masu, sun kuma karba, sun sani kuwa hakika na fito daga
gareka ne, kuma sun gaskata kai ne ka aiko ni. [9] Ina yi masu addu'a. Ba domin
duniya ni ke yin addu'a ba, amma domin wadanda ka bani gama na ka ne. [10] Gama
dukan abinda ke nawa na ka ne, naka kuwa nawa ne, an kuma daukaka ni a cikinsu.
[11] Ba na cikin duniya kuma, amma wadannan mutane suna cikin duniya, ni kuwa
ina zuwa wurin ka. Ya Uba mai Tsarki, ka adanasu cikin sunanka da ka ba ni domin
su zama daya, kamar dai yadda muke daya. [12] Lokacin da ina tare da su, na adanasu
acikin sunanka da ka ba ni. Na kiyaye su, kuma ko daya kuwa daga cikinsu ba ya
bace ba, sai dai dan hallakar nan, domin Nassi ya cika. [13] Amma yanzu ina zuwa
wurinka, Ina fadar wadannan abubuwa tun ina duniya, domin farin cikina ya zama
cikakke a zukatansu. [14] Na ba su maganarka, kuma duniya ta tsane su domin su ba
na duniya ba ne, kamar yadda ni ba na duniya ba ne. [15] Ba ina roko ka dauke su
daga cikin duniya ba, amma domin ka tsare su daga mugun nan. [16] Su ba na duniya
ba ne, kamar yadda ni ba na duniya ba ne. [17] Ka kebe su domin kanka cikin gaskiya.
maganarka gaskiya ce. [18] Kamar dai yadda ka aiko ni cikin duniya, haka kuma na
aike su cikin duniya. [19] Na kebe kaina gareka sabili da su, domin su ma kansu a kebe

su gareka cikin gaskiya. [20] Ina addu'a ba domin wadannan kadai ba, amma har da
wadanda zasu gaskata da ni ta wurin maganarsu, [21] Domin su zama daya dukansu,
kamar yadda kai, ya Uba, ka ke ciki na, ni kuma na ke cikin ka. Ina roko suma su
kasance a cikinmu, domin duniya ta gaskata cewa ka aiko ni [22] Daukakar da ka bani,
ita nake basu, domin su zama daya, kamar yadda mu ke daya; [23] ni a cikinsu, kai
kuma a ciki na. Domin su kammalu cikin zama daya, domin duniya ta sani cewa ka
aiko ni, kuma ka kaunace su, kamar yadda ka kaunace ni. [24] Ya Uba, ina so wadanda
ka ba ni, su ma su kasance tare da ni inda nake, domin su dubi daukakata da ka yi
mani. Domin ka kaunace ni tun kafin halittar duniya. [25] Ya Uba mai adalci, duniya
kam, ba ta sanka ba, amma ni na sanka; kuma wadannan sun sani kai ne ka aiko ni.
[26] Na sanar masu da sunanka, zan kuma sanar da shi domin kaunar da ka yi mani
ta kasance a cikinsu, ni kuma in kasance a cikinsu,

18

[1] Bayan Yesu ya fadi wadannan maganganu, ya fita shi da almajiransa zuwa daya
barayin kwarin Kidiron, inda wani lambu ya ke, ya kuma shiga da almajiransa.
[2] Yahuza ma wanda zai bashe shi ya san wurin, domin Yesu ya saba zuwa wurin
da almajiransa. [3] Yahuza kuwa, bayan ya dauko kungiyar soja daga manyan firistoci,
da Farisawa, da 'yan majalisa, suka zo wurin, rike da fitilu, da cociloli, da makamai.
[4] Sai Yesu, da ya san duk abinda ke faruwa da shi, yayiwo gaba, yace masu, ''Wa
kuke nema'' [5] Suka amsa masa su ka ce, ''Yesu Banazare'' Yesu yace masu, Ni ne''
Yahuza kuma, wanda ya bashe shi, yana tsaye tare da sojojin. [6] Sa'adda ya ce masu,
''Ni ne'', suka koma da baya, suka fadi a kasa. [7] Ya sake tambayarsu kuma, ''Wa ku
ke nema?'' su ka ce, ''Yesu Banazare.'' [8] Yesu ya amsa, ''Ai, na gaya maku cewa, Ni
ne. In kuwa ni ku ke nema, ku bar wadannan su tafi abinsu;'' [9] Wannan kuwa domin
maganar daya fada ta cika, ''Daga cikin wadanda ka ba ni, ko daya bai bace mani ba.''
[10] Saminu Bitrus kuwa, da ya ke yana da takobi, ya zaro ya kai wa bawan babban
firist sara, ya dauke masa kunnensa na dama, sunan bawan Malkus ne. [11] Yesu ya
ce wa Bitrus, ''Mai da takobin ka kubenta. Ba zan sha kokon da Uba ya ba ni ba.'?
[12] Sai sojojin da hafsan, da 'yan majalisar Yahudawa, suka kama Yesu, suka daure
shi. [13] Da fari suka tafi da shi wurin Hanana, don shi surukin Kayafa ne, wanda
ya ke shi ne babban firist a shekaran nan. [14] Kayafa kuma shi ne ya ba Yahudawa
shawara, cewa ya fiye masu mutum daya ya mutu domin mutane. [15] Saminu bitrus
ya bi bayan Yesu, haka kuma wani almajirin yayi. Almajirin nan kuwa sananne ne
ga babban firist, sai ya shiga har farfajiyar babban firist din tara da Yesu; [16] Amma
bitrus kuwa ya tsaya a bakin kofa daga waje. Sai daya almajirin da ya ke sananne ga
babban firist ya fita, yayi magana da macen da ta ke tsaron kofar, sa'an nan ya shigo
da Bitrus. [17] Sai yarinyar mai tsaron kofar ta ce wa Bitrus, ''kai ma ba kana cikin
almajiran mutumin nan ba?'' Yace ''bani ba.'' [18] To, barorin da dogaran Haikali suna
tsaye a wurin, sun kuwa hura wutar gawayi, suna jin dumi, gama ana sanyi. Bitrus
ma yana tsaye tare da su yana jin dumin. [19] babban firist ya tambayi Yesu game da
almajiransa da koyarwarsa kuma. [20] Yesu ya amsa masa, Ai, na yi wa duniya magana
a bayyane. Na kuma sha koyarwa a majami'u da Haikali in da Yahudawa duka sukan
taru. Ban fadi komai a boye ba. [21] Don me kake tambaya ta? Ka tambayi wadanda
suka saurare ni a kan abinda na fada, ai, sun san abinda na fada. [22] Sa'adda Yesu
ya fadi wannan, wani daga cikin 'yan majalisar da ke tsaye a wurin ya nushi Yesu,
yace, ''Kana amsa wa babban firist haka.'' [23] Yesu ya amsa masa yace, ''Idan na fadi
mugun abu to, ka bada shaida kan hakan. In kuwa dai dai na fada, to, dan me za ka
nushe ni?'' [24] Sai Hanana ya aika daYesu a daure wurin Kayafa, babban firist. [25] To
Saminu Bitrus yana tsaye yana jin dumin. Mutanen kuwa suka ce masa, ''Anya kai

ma ba cikin almajiransa ka ke ba?" Sai yayi musu yace, "A'a, ba na ciki." 26 Sai wani
daga cikin bayin babban firist, wato dan'uwan wanda Bitrus ya fillewa kunne, yace,
"Ashe, ban gan ka tare da shi a lambun ba? 27 Bitrus ya sake yin musu, nan da nan
kuwa zakara yayi cara. 28 Daga wurin Kayafa kuma suka kai Yesu fadar Gwamna. Da
asuba ne kuwa, su kansu ba su shiga fadar Gwamnan ba, wai don kada su kazantu
su kasa cin jibin Ketarewa. 29 Sai bilatus fa ya fita zuwa wurinsu, yace, 'Wane zargi
ku ke kawowa akan mutumin nan?' 30 "Sai suka amsa suka ce, "idan da mutumin
nan bai yi mugun abu ba, me zai sa mu yi kararsa a wurin ka" 31 bilatus yace masu,
"Ku tafi da shi da kan ku mana, ku hukunta shi bisa ga shari'arku!" Sai Yahudawa
su kace masa, "Ai, ba mu da ikon zartar da hukuncin kisa akan kowa." 32 Sun fadi
Wannan ne don a cika maganar da Yesu yayi, wadda ta kwatanta irin mutuwar da
zai yi. 33 Sai bilatus ya sake shiga cikin fadar Gwamnan, ya kira Yesu ya ce masa, "kai
sarkin Yahudawa ne?" 34 Yesu ya amsa, " wannan fadarka ce, ko kuwa wadansu ne
suka ce da ni haka a wurinka?" 35 Bilatus ya amsa “Ni ba Bayahude bane, ko kuwa?"
Ai, jama'arka ne da manyan firistoci suka bashe ka gareni. "Me ka yi?" 36 Yesu ya
amsa, "Mulkina ba na duniya nan ba ne. Da mulkina na duniyan nan ne da barorina
za su yi yaki kada a bashe ni ga Yahudawa. To, mulkina ba daga nan ya ke ba."
37 Sai Bilatus yace masa, "Wato ashe, sarki ne kai?" Yesu ya amsa, "Yadda ka fada, ni
sarki ne. Domin wannan dalili aka haife ni, domin kuma wannan dalili na zo cikin
duniya, don in bada shaida game da gaskiya. Kowane mai kaunar gaskiya kuma
yakan saurari muryata." 38 Bilatus yace masa, "Menene gaskiya?" Bayan da ya fadi
haka, ya sake fitowa wurin Yahudawa, yace masu, "Ni kam, ban sami mutumin nan
da wani laifi ba. 39 Amma dai kuna da wata al'ada, in Idin Ketarewa ya yi, na kan
sakar maku mutum daya. To, kuna so in sakar maku sarkin Yahudawa?" 40 Sai suka
sake daukar kururuwa suna cewa, "A; a, ba wannan mutum ba, sai dai Barabbas."
Barabbas din nan kuwa dan fashi ne.

19

1 Sai Bilatus yayi wa Yesu bulala. 2 Sojojin kuwa suka saka rawanin kaya. Suka
kuwa dora wa Yesu a kai suka sa mashi kaya irin na saurata. 3 Suka zo wurin sa
sukace, “Ranka ya dade, sarkin Yahudawa! sai suka nushe shi. 4 Sai Bilatus ya sake
fita waje yace masu, “Dubi, zan kawo maku mutumin domin ku sani ban same shi
da wani laifi ba”, 5 Yesu kuwa ya fito, da rawanin kaya da kaya irin na sarauta. Sai
Bilatus yace “Ga mutumin nan”. 6 Da manyan firistocin tare da yan majalisar suka ga
Yesu, sai suka yi ta ihu suna cewa “A gicciye shi, A gicciye shi” Sai Bilatus yace masu,
“ku dauke shi ku gicciye shi, ni kam ban same shi da wani laifi ba”. 7 Sai Yahudawan
sukace mashi, “Ai muna da shari'a, kuma bisa ga shari'ar ya cancanci mutuwa domin
ya mai da kansa Dan Allah”. 8 Da Bilatus ya ji wannan zance sai ya tsorata kwarai.
9 Sai ya sake shiga fadar Gwamna, yace wa Yesu, “Daga ina ka fito?” amma Yesu bai
amsa mashi ba. 10 Sai Bilatus yace masa “Ba zaka yi mani magana ba? Baka san ina da
iko in sake ka ba, kuma in gicciye ka? 11 Yesu ya amsa masa, “Ai ba ka da iko a kaina
sai dai in an baka daga sama, Saboda haka, wanda ya mika ni a gare ka shine mafi
zunubi”. 12 Da jin haka, sai Bilatus yayi kokari a sake shi, amma sai Yahudawa suka
tada murya sukace, “In ka saki mutumin nan, kai ba abokin Kaisar bane, duk wanda
ya maida kansa sarki, ya sabawa Kaisar”. 13 Da Bilatus ya ji irin maganganunsu sai ya
fito da Yesu waje ya kuma zauna akan kujeransa a inda ake kira “Dakalin shari'a,”
a Yahudanci kuma, “Gabbata.” 14 To a ran nan ana shirye shiryen idin ketarewa,
da misalin sa'a ta shidda kenan, wato tsakar rana, Bilatus yace wa Yahudawan “Ga
sarkin ku!” 15 Su kuwa suka yi ihu, a tafi da shi, a tafi da shi, a gicciye shi, Bilatus
yace masu “In gicciye sarkin ku? Sai manyan firistocin sukace “Ba mu da wani sarki

sai Kaisar". 16 Sai Bilatus ya mika Yesu domin su gicciye shi. 17 Sai suka tafi da
Yesu, ya fito yana dauke da gicciyen zuwa wurin da ake kira "Wurin kwalluwa" da
Yahudanci kuma "Golgota". 18 Suka gicciye Yesu a wurin, tare da wasu mutum biyu,
daya a kowane gefe, Yesu kuwa na tsikiya. 19 Bilatus kuwa ya rubuta wata alama a
kan gicciyen, "YESU BANAZARE, SARKIN YAHUDAWA". 20 Yahudawa da yawa kuwa
suka karanta wannan alama domin wurin da aka gicciye Yesu yana kusa da Birnin.
Alamar kuwa an rubuta ta da Yahudanci, da Romanci, da Helenanci. 21 Sai manyan
firistocin yahudawa sukace wa Bilatus, kada ka rubuta sarkin Yahudawa, amma kace,
'wannan yace "Ni ne sarkin Yahudawa"'. 22 Bilatus kuwa ya amsa, "Abinda na rubuta
na rubuta kenan." 23 Bayan da sojojin suka gicciye Yesu, sai suka yayyaga rigarsa
kashi hudu, kowane soja da nasa, kashin, sai kuma alkyabbar. Alkyabbar kuwa bata
da dinki an saka tane daga sama har kasa. 24 Sai sukace wa junansu, "Kada mu yaga
alkyabbar, amma kuzo mu jefa kuri'a a kan ta mu gani ko wanene zai dauke ta, anyi
haka ne domin a cika nassi cewa "Sun raba rigata a tsakaninsu, sun kuwa jefa kuri'a
domin alkyabbata. 25 Sojojin suka yi wadannan abubuwa. Uwar Yesu, da 'yar'uwarta,
da Maryamu matar Kilofas, da kuma Maryamu Magadaliya. Wadannan mataye suna
tsaye kusa da gicciyen Yesu. 26 Da Yesu ya ga mahaifiyarsa da almajirin nan da yake
kauna tsaye kusa da juna, yace, "Mace, dubi, dan ki!" 27 Sai yace wa almajirin, "Dubi,
mahaifiyarka!" Daga wannan sa'a almajirin ya dauke ta zuwa gidansa. 28 Bayan
wannan Yesu, saboda ya san yanzu komai ya kammala, domin a cika nassin, sai yace
"Ina jin kishi. 29 A gefensu kuma akwai gora cike da ruwan inabi mai tsami, sai suka
tsoma soso a cikin ruwan inabin mai tsami suka daura a wata sanda sai suka mika
masa a baki. 30 Da Yesu ya tsotsi ruwan tsamin, sai yace "An gama" Sai ya sunkuyar
da kansa ya kuwa saki ruhunsa. 31 Sai Yahudawan, domin ranar shirye shirye ne,
domin kada a bar jikunansu akan gicciye har ranar asabacin (domin asabacin rana
ce mai muhimmanci), suka roki Bilatus ya kakkarye kafafunsu kuma ya saukar da
su. 32 Sai sojojin suka zo suka karya kafafun mutum na farko da kuma mutum na
biyun wadanda aka gicciye tare da Yesu. 33 Da suka iso kan Yesu sai suka tarar ya riga
ya mutu, sai basu kuwa karya kafafunsa ba. 34 Duk da haka daya daga cikin sojojin
ya soki kuibin shi da mashi, nan da nan sai jini da ruwa suka fito. 35 Wanda ya ga
wannan, shi ya zama shaida, shaidarsa kuwa gaskiya ce. Ya sani cewa abinda ya fada
gaskiya ne saboda ku ma ku gaskata. 36 Wadannan sun faru ne domin a cika nassi,
"Babu ko daya daga cikin kasusuwansa da za'a karya". 37 Kuma wani nassin yace,
"Zasu dube shi wanda suka soka." 38 Bayan wadannan abubuwa, Yusufu mutumin
Arimatiya, wanda yake almajirin Yesu ne (amma a boye saboda tsoron Yahudawa) ya
roki Bilatus izini domin ya dauke jikin Yesu. Bilatus kuwa ya bashi izini, sai Yusufu
yazo ya dauki jikin. 39 Nikodimu ma ya zo, wanda da farko ya zo wurin Yesu da
daddare, ya kawo hadin man kamshi na mur da al'ul wajen nauyin awo dari. 40 Sai
suka dauki jikin Yesu suka sa shi a likkafanin lillin tare da kayan kamshin nan, domin
jana'iza bisa ga al'adar Yahudawa. 41 To a wurin da aka gicciye shi kuwa akwai wani
lambu, a cikin lambun kuma akwai sabon kabari wanda ba'a taba sa kowa ba. 42 Da
yake ranar shirye shirye ce ta Yahudawa, kabarin kuwa na kusa, sai suka sa Yesu a
ciki.

20

1 To da sassafe ranar farko ta mako, da sauran duhu, Maryamu Magadaliya ta zo
kabarin, ta tarar an kawar da dutsen daga kabarin. 2 Sai ta ruga da gudu zuwa
wurin Saminu Bitrus tare da almajirin nan da Yesu ke kauna, tace masu, "Sun dauke
Ubangiji daga kabarin, bamu kuwa san inda aka sa shi ba." 3 Sai Bitrus tare da
almajirin nan suka fita, kuma suka tafi kabarin, 4 dukansu suka ruga da gudu tare,

amma daya almajirin ya riga Bitrus isowa kabarin, 5 Sai ya sunkuya ya leka ciki, ya
ga likkafanin lillin a wurin, amma fa bai shiga ciki ba. 6 Sai Saminu Bitrus ya iso
daga bayansa sai ya shiga kabarin, ya tarar da likkafanin lillin a ajiye. 7 sai fallen
kuma da yake kansa. Ba'a ajiye tare da likkafanin ba amma aka linkeshi aka ajiye
shi daban. 8 Sai almajirin nan da ya riga isa kabarin shi ma ya shiga ya gani, sai ya
ba da gaskiya. 9 Har ya zuwa wannan lokacin basu san nassin daya ce zai tashi daga
matattu ba. 10 Sai almajiran suka sake komawa gida kuma. 11 Amma Maryamu tana
tsaye a bakin kabarin tana kuka. Yayin da take kuka, sai ta sunkuya ta leka cikin
kabarin. 12 Sai ta ga mala'iku guda biyu cikin fararen kaya zaune, daya ta wurin kai
daya kuma ta wurin kafafu inda aka kwantar da Yesu. 13 Sukace mata, “Uwargida
don me kike kuka? Sai tace masu, “Domin sun dauke Ubangijina, ban kuwa san inda
suka ajiye shi ba. 14 Bayan ta fadi haka, ta juya sai ta ga Yesu tsaye a wurin. Amma
bata san cewa Yesu bane, 15 Yesu yace mata, “Uwargida, me yasa kike kuka? Wa kuma
kike nema? Domin tana zaton shine mai kula da lambun, sai tace masa, “Maigida in
kaine ka dauke shi, gaya mani inda ka sa shi, ni kuwa in dauke shi.” 16 Yesu yace
mata, “Maryamu”. Sai ta juya, tace masa da Armaniyanci “Rabboni!” wato mallam.
17 Yesu yace mata, kada ki taba ni, domin har yanzu ban hau wurin Uba ba tukuna,
amma kije wurin 'yan'uwana kice masu, zan je wurin Ubana da Ubanku, Allahna da
kuma Allahnku”. 18 Maryamu Magadaliya ta je tace wa almajiran, “Na ga Ubangiji”
Ta kuma ce ya fada mata wadannan abubuwa. 19 Da yamma a wannan rana, a rana
ta farko ta mako, almajiran suna kulle a daki saboda tsoron Yahudawa, Yesu yazo ya
tsaya a tsakaninsu, yace “Salama Agareku”. 20 Bayan ya fadi haka, sai ya nuna masu
hannuwansa da kuibinsa. Da almajiran suka ga Ubangiji, sai suka yi farin ciki. 21 Yesu
ya sake ce masu, “salama agareku. “Kamar yadda Uba ya aiko ni, haka Ni ma na aike
ku”. 22 Da Yesu ya fadi haka, sai ya hura masu lumfashinsa, yace masu, “Ku karbi
Ruhu Mai Tsarki. 23 Duk wanda kuka gafarta wa zunubai, an gafarta masa; kowa kuka
rike zunubansa, an rikesu.” 24 Toma, daya daga cikin sha biyun, wanda ake kira Dan
Tagwai, baya tare dasu lokacin da Yesu ya bayyana. 25 Sauran almajiran sukace masa
“Mun ga Ubangiji”. Sai yace masu, “In ban ga gurbin kusoshi a hannuwansa ba, in
sa yatsana a gurbin kusoshin ba, in kuma sa hannuna cikin kuibinsa ba, ba zan bada
gaskiya ba. 26 Bayan kwana takwas har wa yau almajiran na cikin gida, Toma ma
na tare dasu, kofofin suna kulle, sai ga Yesu a tsakaninsu yace, “Salama agareku”.
27 Sa'an nan yace wa Toma, “Iso nan da yatsanka, dubi hannuwana. Miko hannunka
kuma kasa a kuibina, kada ka zama marar bada gaskiya, sai dai, mai bada gaskiya”.
28 Toma ya amsa yace “Ya Ubangijina da Allahna!” 29 Yesu yace masa, “Wato saboda
ka gan ni, ka bada gaskiya? Albarka ta tabbata ga wadanda basu gani ba, amma
kuwa sun bada gaskiya. 30 Yesu yayi wadansu alamu da yawa dabam dabam a gaban
almajiransa, wadanda ba'a rubuta a littafin nan ba. 31 Amma an rubuta wadannan
ne, domin ku bada gaskiya Yesu shine Almasihu, Dan Allah, ta wurin gaskatawa kuma
ku sami rai cikin sunansa.

21

1 Bayan wadannan abubuwa, Yesu ya sake bayyana kansa ga almajiran a bakin
tekun Tibariya. Ga yadda ya bayyana kansa: 2 Saminu Bitrus na tare da Toma wanda
ake kira Dan Tagwai, da Natana'ilu daga Kana ta kasar Galili, da 'ya'yan nan na
Zabadi, da kuma wadansu almajiran Yesu biyu. 3 Saminu Bitrus yace masu, “Zani
su.” sukace masa “Mu ma za mu je tare da kai.” Sai suka fita suka shiga jirgi, amma
a daren nan basu kama komai ba. 4 To, gari na wayewa, sai ga Yesu tsaye a bakin
gaci, amma almajiran basu gane cewa Yesu bane. 5 Sai Yesu yace masu, “Samari,
kuna da wani abinda za a ci?” Suka amsa masa sukace “A'a”. 6 Yace masu, “Ku jefa

taru dama da jirgin zaku samu wasu.” Suka jefa tarunsu har suka kasa jawo shi
don yawan kifin. 7 Sai almajirin nan da Yesu yake kauna yace wa Bitrus, “Ubangiji
ne fa!” Da Saminu Bitrus yaji, Ashe, Ubangiji ne, yayi damara da taguwarsa, (don a
tube yake), ya fada a tekun. 8 Sauran almajiran kuwa suka zo a cikin karamin jirgi,
(domin basu da nisa da kasa, kamar kamu dari biyu zuwa sama), janye da tarun
cike da kifi. 9 Da isowarsu gaci, sai suka ga garwashin wuta a wurin da kifi akai, da
kuma gurasa. 10 Yesu ya ce masu “Ku kawo wandansu daga cikin kifin da kuka kama
yanzu”. 11 Sai Saminu Bitrus ya hau, ya jawo tarun gaci, cike da manyan kifaye dari
da hamsin da uku (153). Amma duk da yawansu, tarun bai tsage ba. 12 Yesu yace
masu, “Ku zo ku karya kumallo”. Daga cikin almajiran kuwa babu wanda yayi karfin
halin tambayarsa “Ko shi wanene?” Domin sunsani Ubangiji ne. 13 Yesu zo ya dauki
gurasar ya ba su, haka kuma kifin. 14 Wannan shine karo na uku da Yesu ya bayyana
ga almajiransa bayan tashinsa daga matattu. 15 Da suka karya kumallon, Yesu yace
wa Saminu Bitrus, “Bitrus dan Yahaya, kana kaunata fiye da wadannan?” Bitrus
yace masa “I ya Ubangiji, ka sani ina kaunarka” Yesu yace masa “Ka ciyar da 'ya'yan
tumakina”. 16 Ya sake fada masa karo na biyu, “Saminu Dan Yahaya, kana kaunata?”
Bitrus Yace masa “I ya Ubangiji, ka sani ina kaunarka”. Yesu yace masa, “Ka lura da
Tumakina”. 17 Ya sake fada masa, karo na uku, “Bitrus Dan Yahaya, kana kaunata?
Sai Bitrus bai ji dadi ba domin Yesu ya fada masa karo na uku, “Kana kaunata” Yace
masa, “Ubangiji ka san komai duka, ka sani ina kaunarka.” Yesu yace masa “Ka
ciyar da tumaki na. 18 Hakika, hakika, Ina gaya maka, lokacin da kake kuruciyarka,
kakan yi wa kanka damara, ka tafi inda ka ga dama. amma in ka tsufa, zaka mike
hannuwanka wani yayi maka damara, ya kai ka inda baka nufa ba.” 19 To Yesu ya
fadi haka ne domin ya nuna irin mutuwar da Bitrus zai yi ga daukakar Allah. Bayan
ya fadi haka, sai yace wa Bitrus, ka biyo ni. 20 Bitrus ya juya sai ya ga almajirin da
Yesu yake kauna yana biye dasu; wanda ya jingina a kirgin Yesu lokacin cin jibin nan
da yace “Ya Ubangiji, wanene zai bashe ka?” 21 Da Bitrus ya gan shi, yace wa Yesu
“Ya Ubangiji, Me mutumin nan zai yi?” 22 Yesu yace masa, “Idan ina so ya zauna har
in dawo ina ruwanka? Ka biyo ni.” 23 Wannan zance ya yadu cikin 'yan'uwa cewa,
wannan almajirin ba zai mutu ba. Alhali Yesu bai cewa Bitrus, wannan almajirin ba
zai mutu ba, Amma “Idan ina so ya zauna har in dawo ina ruwanka?” 24 Wannan
shine almajirin da yake shaida wadannan abubuwa, wanda ya rubuta su, kuma mun
tabbata shaidarsa gaskiya ne. 25 Akwai kuma sauran abubuwa da yawa wanda Yesu
yayi. Idan da an rubuta kowannensu daya bayan daya, ina gaya maku, ko duniya
bazata iya daukar litattafan da za a rubuta ba.

Ayyukan Manzanni

1 Littafin da na rubuta da farko, Tiyofilos, ya fadi abubuwan da Yesu ya fara yi ya
kuma koyar, 2 har zuwa ranar da aka karbe shi zuwa sama. Wannan kuwa bayan da
ya ba da umarni ga zababbun manzanninsa ta wurin Ruhu Mai Tsarki. 3 Bayan ya
sha wahala, ya bayyana kan sa da rai a garesu, da alamu da dama masu gamsarwa.
Kwana arba'in ya baiyana kansa a garesu yana yi masu magana game da mulkin
Allah. 4 Yayin da yana zaune tare da su ya basu umarni cewa kada su bar Urushalima,
amma su jira alkawarin Uban, wanda ya ce, ''Kun ji daga gare ni, 5 cewa Yahaya babu
shakka ya yi baftisma da ruwa, amma ku za a yi maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki
nan da kwanaki kadan.'' 6 Sa'adda suna tare suka tambaye shi, ''Ubangiji, a wannan
lokaci ne za ka maido da mulki ga Isra'ila?” 7 Ya ce masu, ''Ba naku bane ku san
lokaci ko sa'a wanda Uba ya shirya ta wurin ikonsa. 8 Amma za ku karbi iko, idan
Ruhu Mai Tsarki ya zo bisanku, sa'annan za ku zama shaidu na cikin Urushalima da
kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya, har ya zuwa karshen duniya.” 9 Lokacin
da Ubangiji Yesu ya fadi wadannan abubuwa, yayin da suna kallon sama, sai aka
dauke shi zuwa sama, kuma girgije ya boye shi daga idanunsu. 10 Da suka dinga
kallon sama yayin da ya tafi, nan da nan, mazaje biyu suka tsaya a gabansu cikin
fararen tufafi. 11 Suka ce, ''Ku mazajen Galili me yasa ku ke tsaye a nan kuna kallon
sama? Wannan Yesu wanda ya hau zuwa sama zai dawo kamar yadda kuka gan shi
yana tafiya zuwa sama.'' 12 Da suka dawo Urushalima daga dutsen Zaitun, wanda
ke kusa da Urushalima, tafiyar Asabaci daya ne. 13 Da suka iso, sai suka haye zuwa
cikin bene inda suke da zama. Sune su Bitrus, Yahaya, Yakubu, Andarawus, Filibus,
Toma, Bartalamawus, Matiyu, Yakubu dan Alfa, Siman mai tsattsauran ra'ayi, kuma
da Yahuza dan Yakubu. 14 Dukansu kuwa suka hada kai gaba daya, yayin da suka ci
gaba da naciya cikin addu'a. Tare da su kuma akwai mata, Maryamu mahaifiyar Yesu,
da kuma 'yan'uwansa. 15 A cikin wadannan kwanaki Bitrus ya tashi tsaye a tsakiyar
'yan'uwa, kimanin mutane dari da ashirin, ya ce, 16 '' 'Yan'uwa, akwai bukatar Nassi ya
cika, wanda Ruhu Mai Tsarki ya fada a baya ta bakin Dauda game da Yahuza, wanda
ya jagoranci wadanda suka kama Yesu 17 Domin yana daya daga cikinmu kuma ya
karbi rabonsa na ladan wannan hidima,” 18 (Wannan mutum fa ya sai wa kansa fili da
cinikin da ya yi na muguntarsa, kuma a nan ya fado da ka, cikinsa ya fashe, hanjinsa
suka zubo waje. 19 Duka mazaunan Urushalima suka ji wannan, saboda haka suka
kira wannan fili da harshensu “Akeldama'' wato, “Filin Jini.”) 20 “Domin an rubuta a
littafin Zabura, 'Bari filinsa ya zama kufai, kada a bar kowa ya zauna wurin,'kuma,
'Bari wani ya dauki matsayinsa na shugabanci.' 21 Saboda haka ya zama dole, daya
daga cikin wadanda suke tare da mu tun lokacin da Ubangiji Yesu yana shiga da fita,
a tsakaninmu, 22 farawa daga baftismar yahaya har zuwa ranar da aka dauke shi
daga wurinmu zuwa sama, ya zama daya daga cikin mu wurin shaidar tashinsa.”
23 Suka gabatar da mutum biyu, Yusufu wanda ake kira Barsabbas, wanda kuma aka
yiwa suna Justus, da kuma Matayas. 24 Su ka yi addu'a suka ce, ''Ubangiji, kai ka san
zuciyar dukan mutane, ka bayyana mana wanda ka zaba cikin su biyun nan 25 Domin
ya dauki gurbin da kuma manzancin daga inda Yahuza ya kauce zuwa nashi waje''
26 suka jefa kuri'a a kansu; zabe ya fada kan Matayas kuma suka lissafta shi tare da
manzanni sha dayan.

2

1 Da ranar Fentikos ta zo, dukansu suna tare wuri daya. 2 Nan da nan sai ga wata

kara daga sama kamar ta babbar iska, kuma ta sauko ta cika duka gidan inda suke
zaune. 3 Sai ga wasu harsuna kamar na wuta sun bayyana a garesu aka rarraba
su, kuma suka zauna bisa kowannensu. 4 Dukansu suka cika da Ruhu Mai Tsarki
suka fara magana da wadansu harsuna, yadda Ruhu ya ba su iko su yi magana. 5 A
lokacin akwai Yahudawa dake zaune a Urushalima, mutanen Allah, daga kowace kasa
karkashin sama. 6 Da suka ji wannan kara jama'a duk suka taru suka rude saboda
kowannensu ya ji suna magana da harshensa. 7 Suka yi mamaki matuka; suka ce,
''Lallai, wadannan duka ba Galiliyawa ba ne? 8 Yaya mu ke jinsu duka, kowannensu
na magana a cikin harshen da aka haife mu? 9 Fisiyawa da Mediyawa da Elimawa,
da Yahudawa da Kafadokiya, cikin Fontus da Asiya, 10 cikin Firgia da Bamfiliya,
cikin Masar da yankunan Libiya ta wajen Sur, da baki daga Roma, 11 Yahudawa
da tubabbun cikin Yahudanci, Kiretawa da Larabawa, duk munji su suna fadi a
harshenmu game da manyan ayyukan Allah.'' 12 Dukansu suka yi mamaki suka rikice;
suka ce da junansu, ''Menene ma'anar wannan?'' 13 Amma wasu suka yi ba'a suka ce,
''Sun bugu ne da sabon ruwan inabi.'' 14 Amma Bitrus ya tashi tare da sha dayan, ya
daga murya ya ce da su, ''Mutanen Yahuda da dukanku dake zaune a Urushalima, bari
ku san wannan; ku saurari maganata. 15 Domin wadannan mutanen ba buguwa suka
yi ba yadda kuke zato, domin yanzu karfe tara ne na safe kawai. 16 Amma wannan
shine abinda aka fada ta wurin annabi Yowel. 17 Allah ya ce, 'Haka zai kasance a
kwanakin karshe, zan zubo Ruhuna a kan dukan mutane, 'ya'yanku maza da mata za
su yi anabci, kuma samarinku za su ga wahayoyi, kuma tsofaffinku za su yi mafarkai.
18 Haka kuma a bisa bayi na maza da mata, a kwanakin nan zan zubo da Ruhuna,
kuma za su yi anabci. 19 Zan nuna al'ajibai a sararin sama da kuma alamu a bisa
duniya, jini da wuta, da girgije. 20 Rana zata juya ta koma duhu kuma wata ya koma
jini, kafin Babbar ranan nan ta Ubangiji ta zo. 21 Zai kuma zama dukan wanda ya kira
ga sunan Ubangiji zai sami ceto. 22 Mutanen Isra'ila, ku saurari wadannan magana.
Yesu Banazare, mutumin da Allah ya tabbatar da shi gareku ta wurin manyan ayyuka
da ban mamaki da alamu da Allah ya yi ta wurinsa a tsakiyarku, kamar yadda ku
da kanku kuka sani. 23 Saboda tabbataccen shiri da riga sani na Allah, aka bayar
dashi, ku kuma, ta hannun mutane 'yan tawaye, kuka gicciye shi kuma kuka kashe
shi. 24 Wanda Allah ya tayar, bayan ya cire zafin mutuwa daga gareshi, saboda ba zai
yiwu ba ta rike shi. 25 Gama, game da shi, 'Ina ganin Ubangiji a gabana ko yaushe,
domin yana gefen hannun damana saboda kada in firgita. 26 Saboda haka zuciyata
na farin ciki harshena yana yin murna. Kuma, jikina zai zauna gabagadi. 27 Gama ba
za ka watsar da raina a lahira ba, ba kuwa za ka bar Mai Tsarkinka ya ga ruba ba.
28 Ka bayyana mani hanyar rai; da fuskarka zaka cika ni da farin ciki. 29 'Yan'uwa,
zan yi magana da ku gabagadi game da baba Dauda: ya mutu kuma aka bizne shi,
kuma kabarinsa na nan tare da mu har yau. 30 Domin haka, don shi annabi ne kuma
ya san Allah ya yi masa alkawari da rantsuwa cewa daga cikin zuriyarsa zai sanya
wani bisa kursiyinsa. 31 Ya hango wannan al'amari kuma ya yi magana game da
tashin Almasihu, 'Ba ayi watsi da shi ba a lahira, kuma jikinsa bai ga rubewa ba.'
32 Wannan Yesun - Allah ya tashe shi, wanda dukanmu shaidu ne. 33 Saboda haka
yadda aka tashe shi zuwa hannun dama na Allah kuma ya karbi alkawarin Ruhu
Mai Tsarki daga wurin Uba, shine ya zubo mana wannan da kuke gani kuma kuke ji.
34 Dauda bai hau zuwa sama ba, amma ya ce, ''Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna
hannun dama na, 35 har sai na maida makiyanka abin takawar sawunka.''' 36 Saboda
haka, bari gidan Isra'ila su sani tabbas wannan Yesun wanda kuka gicciye, Allah ya
maishe shi Ubangiji da kuma Almasihu. 37 Da suka ji haka sai suka soku a zukatansu,
suka cewa Bitrus da sauran manzanni, '''Yan'uwa me za mu yi?'' 38 Sai Bitrus ya
ce masu, ''Ku tuba ayi wa kowannenku baftisma, cikin sunan Yesu Almasihu domin

gafarar zunubanku, kuma za ku karbi baiwar Ruhu Mai Tsarki. 39 Domin alkawarin a
gareku ne da 'ya'yanku da duk wadanda ke nesa, dukan iyakar mutanen da Ubangiji
Allahnmu zai kira.'' 40 Da maganganu da yawa ya ba da shaida kuma ya karfafa su; ya
ce, ''Ku ceci kan ku daga wannan muguwar tsara.'' 41 Sai suka karbi maganar sa kuma
aka yi ma su baftisma, a wannan rana kuma aka sami karin rayuka wajen dubu uku.
42 Su ka cigaba cikin koyarwar manzanni da zumunta, cikin kakkaryawar gurasa da
kuma cikin addu'o'i. 43 Tsoro ya sauko bisa kowane rai, kuma aka yi abubuwan ban
mamaki da alamu da yawa ta wurin manzannin. 44 Duka wadanda suka ba da gaskiya
suna tare kuma komai nasu na kowanensu ne, 45 kuma suka saida kadarorinsu da
mallakarsu kuma suka rarrabawa kowa, bisa ga irin bukatar da kowannensu yake
da ita. 46 A kowace rana suka cigaba tare da nufi daya a cikin haikali, suna kakkarya
gurasa a gidaje, kuma suna raba abinci tsakaninsu cikin farin ciki da tawali'u a zuciya;
47 Suna yabon Allah kuma suna da tagomashi a gaban dukan mutane. Ubangiji kuma
kullum yana kara masu wadanda suke samun ceto.

3

1 Sa'adda Bitrus da Yahaya suna hanya zuwa haikali a lokacin addu'ar karfe uku.
2 Wani mutum, gurgu ne tun daga haihuwa, ana daukar sa kulluyomi zuwa kofar
haikali da ake kira Kyakkyawa, domin bara gun mutanen da ke shiga haikalin. 3 Da
ya ga Bitrus da Yahaya suna shiga haikalin, sai ya roke su sadaka. 4 Bitrus da Yahaya
kuwa suka zuba masa ido, Bitrus ya ce, ''Ka dube mu.'' 5 Gurgun nan kuwa ya dube
su, yana tsammanin zai sami wani abu a wurin su. 6 Amma Bitrus ya ce, “Azurfa
da Zinariya ba ni da su, amma abin da nake da shi, zan baka. A cikin sunan Yesu
Almasihu Banazare, Yi tafiya'' 7 Bitrus ya kama hannun damarsa, ya daga shi; nan da
nan kafafunsa da kashin idon sawayensa suka samu karfi. 8 Da gurgun ya yunkura,
ya mike tsaye sai ya fara takawa; ya shiga haikali tare da Bitrus da Yahaya, yana
takawa, yana tsalle, yana kuma girmama Allah. 9 Dukan mutane suka gan shi yana
tafiya yana kuma yabon Allah. 10 Sun lura cewa, shine mutumin da ke zama yana
bara a Kyakyawar kofar haikali; sai suka cika da mamaki domin abin da ya faru.
11 Yayin da yake rike da Bitrus da Yahaya, dukan jama'a suka matso wurinsu, a gefen
dakalin Sulaimanu, suna ta mamaki kwarai. 12 Da Bitrus ya ga haka ya amsa wa
jama'ar, “Ya ku mutanen Isra'ila, don me ku ke mamaki?” Don me ku ka zura mana
ido, kamar mu ne muka sa shi ya yi tafiya da ikon kanmu ko adalcin mu? 13 Allah
na Ibrahim, da Ishaku, da Yakubu, Allah na iyayenmu ya girmama bawansa Yesu.
Shi kuka ki kun kuma bashe shi a gaban Bilatus da ya so ya sake shi. 14 Kuka ki
Mai Tsarkin nan, Mai Adalcin, maimakon haka kuka ce a sakkar maku mai kisan kai.
15 Kun kashe mai ba da rai, wanda Allah ya tayar daga matattu, mu kuwa shaidu ne
ga wannan al'amari. 16 Yanzu, ta bangaskiya ga sunansa - wannan mutum da kuke
gani kuma kun san shi - ta wurin wannan sunan ne ya sami karfi. Bangaskiya cikin
Yesu ta ba shi cikakkiyar lafiya, a gabanku duka. 17 Ya ku 'yan'uwa, na san kun yi
haka ne cikin rashin sani, yadda shugabaninku suka yi. 18 Amma duk abubuwan
da Allah ya fada ta bakin dukan anabawansa, cewa Almasihunsa zai sha wahala,
yanzu ya cika. 19 Saboda haka, Ku tuba, ku juyo, domin a shafe zunubanku, domin
lokacin sabuntuwa daga wurin Ubangiji ya zo; 20 domin a aiko maku da Almasihu
wanda aka kaddara wato, Yesu. 21 Shine wanda dole sama ta karbe shi har zuwa
lokacin komo da dukan abubuwa, game da abubuwan da Allah ya fada tun da ta
bakin annabawansa tsarkaka. 22 Musa hakika ya ce, 'Ubangiji Allah zai tayar maku
da wani annabi kamar ni daga cikin, 'yan'uwanku. Za ku saurari dukan abin da zai
fada maku. 23 Zai kasance kowanne mutum da bai saurari annabin nan ba za a kau
da shi gabadaya daga cikin mutanensa.' 24 I, dukan annabawa tun daga Sama'ila da

wadanda suka zo bayansa, sun yi magana sun ambaci wadannan kwanaki. 25 Kune
'ya'yan annabawa da na alkawari wanda Allah ya yi da kakanninku, yadda ya ce wa
Ibrahim, 'Daga zuriyarka dukan al'uman duniya za su sami albarka.' 26 Bayan da
Allah ya ta da bawansa, a gareku ne ya fara aiko shi, domin ya albarkace ku tawurin
juyadda kowannenku daga muguntarsa."

4

1 Yayin da Bitrus da Yahaya suna kan magana da mutanen, sai firistoci da shugaban
masu tsaron Haikali da kuma Sadukiyawa suka afko masu. 2 Sun damu sosai domin
Bitrus da Yahaya suna koyar da mutane game da Yesu kuma suna shelar tashinsa
daga matattu. 3 Suka kama su suka jefa kurkuku sai washegari, domin yamma ta
riga ta yi. 4 Amma mutane da yawa da suka ji sakon suka ba da gaskiya; kimanin
mazaje dubu biyar ne kuwa suka ba da gaskiya. 5 Washegari, da shugabaninsu, da
dattawansu, da Marubuta suka taru a Urushalima. 6 Anas babban firist, yana nan, da
Kayafa, da Yahaya da Iskandari, da dukan dangin babban firist 7 Da suka kawo Bitrus
da Yahaya a tsakiyarsu sai suka tambaye su, "Da wanne iko, ko cikin wanne suna k ka
yi haka?" 8 Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya ce, "Ku shugabanni da dattawan
jama'a, 9 idan mu yau ana tuhumarmu saboda aikin kirki da aka yi ga wannan mara
lafiya - ta yaya wannan mutum ya sami lafiya? 10 Bari ku da dukan mutanen Isra'ila,
ku san wannan, cikin sunan Yesu Almasihu Banazare, wanda kuka giciye, wanda
Allah ya tayar daga matattu ta dalilinsa ne wannan mutumin yake tsaye a gaban ku
lafiyayye. 11 Yesu Almasihu ne dutsen da ku magina kuka ki, amma an mai da shi
kan gini. 12 Babu ceto daga kowanne mutum, domin babu wani suna da aka bayar
karkashin sama, a cikin mutane wanda ta wurinsa za a iya samu ceto." 13 Sa'adda,
suka ga karfin halin Bitrus da Yahaya, suka gane mutane ne talakawa marasa ilimi,
sai suka yi mamaki, suka kuma lura suka gane Bitrus da Yahaya sun kasance tare da
Yesu. 14 Da yake suna ganin mutumin nan da aka warkar tare da su, sai suka rasa
abin yi. 15 Amma bayan sun fitar da manzannin daga majalisa sai suka tattauna a
tsakaninsu. 16 Suka ce, "Yaya za mu yi da wadannan mutane? Babu shakka aikin
al'ajibi ya faru ta wurinsu, kuma sananne ne ga dukan mazauna Urushalima, kuma
ba mu da iko mu musanci haka. 17 Amma saboda kada ya cigaba da yaduwa cikin
mutane, bari mu yi masu kashedi kada su kara magana da kowa cikin wannan suna."
18 Suka kira Bitrus da Yahaya suka dokace su kada su kara magana ko kuma koyarwa
ko kadan a cikin sunan Yesu. 19 Amma Bitrus da Yahaya suka amsa suka ce, "Ko ya
yi daidai a gaban Allah mu yi maku biyayya fiye da shi, ku hukunta. 20 Baza mu iya
daina magana game da abubuwan da muka ji kuma muka gani ba." 21 Bayan sun
sake yi wa Bitrus da yahaya kashedi, sai suka sake su, su tafi. Domin ba su iya samu
wata hujja da za su hore su a kai ba, domin dukan mutane suna yabon Allah saboda
abin da ya faru. 22 Mutumin da ya sami wannan al'ajibi na warkarwa yana sama da
shekara arba'in. 23 Bayan an sake su, Bitrus da Yahaya suka zo cikin mutanensu suka
ba da rahoton duk abin da manyan firistoci da dattawa suka fada masu. 24 Da suka
ji haka, suka daga muryarsu tare ga Allah suka ce, "Ubangiji, kai da ka yi sama da
duniya da teku da duk abin da ke cikinsu, 25 kai wanda ta wurin Ruhu Mai Tsarki
ta bakin ubanmu Dauda bawanka, ya ce, 'Me ya sa al'ummai suka tunzura, kuma
mutane suke tunanin abubuwan banza? 26 Sarakunan duniya sun hada kansu tare,
kuma shugabanninsu sun taru don su yi gaba da Ubangiji, da kuma Almasihunsa.'
27 Hakika, Hiridus da Buntus Bilatus, tare da al'ummai da mutanen Isra'ila, sun taru
a wannan birni domin su yi jayayya da bawanka mai tsarki Yesu, shafaffe. 28 Sun
taru domin su aiwatar da dukan abin da hannunka da nufinka ya shirya zai faru.
29 Yanzu, Ya Ubangiji ka dubi kashedin su, ka ba bayin ka ikon furta maganar ka

gabagadi. 30 Sa'adda ka mika hannunka domin warkarwa, alamu da al'ajibai su faru
ta wurin sunan bawanka mai tsarki Yesu." 31 Bayan sun gama addu'a, wurin da suka
taru ya girgiza, suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka furta maganar Allah gabagadi.
32 Babban taron da suka ba da gaskiya kansu hade yake; kuma ba wanda ya ce da
abinda ya mallaka nasa ne; maimakon haka, komai na su daya ne. 33 Da iko mai
karfi manzannin suka yi shelar shaidarsu game da tashin Yesu Ubangiji daga matattu,
babban alheri kuma na bisansu. 34 Babu wani a cikinsu wanda ya rasa komai, domin
masu filaye da gidaje suka sayar suka kawo kudin abin da suka sayar 35 sai suka
kawo kudin gaban manzanni. Aka rarraba wa kowanne mutum bisa ga bukatarsa.
36 Yusufu, Balawi, mutumin tsibirin Kubrus, wanda manzannisu ka yi wa lakani da
suna Barnaba. (wato, mai karfafa zuciya). 37 Yana da fili sai ya sayar da shi ya kawo
kudin gaban manzanni.

5

1 Sai wani mai suna Hananiya da matarsa Safiratu, suka sayar da filinsu, 2 Hananiya
kuwa ya boye wasu daga cikin kudin filin, (kuma da sanin matarsa), sa'annan suka
kawo ragowar kudin a gaban manzannin. 3 Amma Bitrus ya ce, "Hananiya don me
shaidan ya cika zuciyarka, har ka yi wa Ruhu Mai Tsarki karya? Har ka boye wasu
daga kudin filin? 4 Sa'adda ba ka sayar da filin ba, ba mallakarka bane? Bayan da
ka sayar ma, ba naka bane? Don me kayi irin wannan tunanin a zuciyarka? To ba
mutane ka yi wa karya ba, Allah ka yi wa." 5 Nan take da jin haka, Hananiya ya
fadi ya ja numfashinsa na karshe. Dukan mutanen da suka ji labarin kuwa tsoro mai
girma ya afko masu 6 Matasa suka zo suka nannade gawarsa, suka fitar da shi waje
suka binne shi. 7 Bayan wajen sa'a uku, sai matarsa ta iso, ba tare da sanin abin da
ya faru ba. 8 Sai Bitrus ya ce mata, "ki gaya mini ko nawa kuka sayar da filin?" Sai
ta amsa, "ta ce kaza ne." 9 Sa'annan Bitrus ya ce mata, "Don me kuka shirya wannan
makidar tare da mijinki don ku gwada Ruhun Ubangiji? Kiji tafiyar wadanda suka
bizne mijinki a bakin kofa, kuma za su dauke ki yanzu." 10 Nan take sai ta fadi a
gabansa, ta ja numfashinta na karshe, matasan kuwa suka zo suka same ta ta mutu;
sai suka dauki gawarta suka kai waje suka kuma bizne ta kusa da mijinta. 11 Tsoro
mai girma kuwa ya afko wa iklisiyar gaba daya da dakan wadanda suka ji wadan nan
al'amura. 12 Ayyukan alamu da ban mamaki masu yawa kuwa sun faru ga mutane,
ta hannun manzannin. Dukansu kuma suna nan tare a dakalin Sulaimanu, 13 Sai dai
babu mai karfin halin ya hada kai tare dasu; amma suna da kwarjini sosai a gaban
jama'a. 14 Har wa yau aka rika samun karin masu ba da gaskiya, dinbin jama'a, maza
da mata, 15 har sukan dauki marasa lafiya su kai su bakin titi, suna kwantar da su
a bisa gadaje da shinfidu, domin idan Bitrus ya zo wucewa ko da inuwarsa ma ta
taba wasunsu. 16 Mutane dayawa kuwa sukan zo daga garuruwan da ke kewaye da
Urushalima, suna kuma kawo masu rashin lafiya, da wadanda aljannu ke damunsu,
aka kuma warkar da su duka. 17 Amma babban firist ya taso tare da duk wadanda
ke tare da shi (wato 'yan darikar Sadukiyawa); suka cika da kishi matuka 18 suka
kama manzannin suka kuma jefasu a kurkuku. 19 A cikin dare sai mala'ikan Ubangiji
ya bude kofofin kurkukun ya kuma fito da su waje, ya ce, 20 "Kuje ku tsaya a gaban
haikali ku kuma gaya wa mutane maganar wannan rai." 21 Sa'adda suka ji haka, sai
suka tafi haikalin da wayewar gari suka yi koyarwa. Amma babban firist da jama'arsa
suka zo suka kuma kira taro da kuma dukan yan majalisa, da dattawan jama'ar
Isra'ilawa suka fito suka kuma ba da umarni, a fito masu da manzannin. 22 Amma
ma'aikatan da suka je kurkukun basu sami kowa, a kurkukunba, sai suka dawo suka
ba da rahoto, 23 Su ka ce kurkukun a rufe gam da masu gadi suna nan a tsaye a bakin
kofar amma da muka shiga, bamu sami kowa a ciki ba. 24 Yanzu sa'adda shugaban

haikalin da manyan firistoci suka ji wadannan kalamai, sai suka rikice sosai game da
su, suka ce yanzu me wannan zai haifar. 25 Sai wani ya zo ya ce masu, ''Wadannan
mutanen da kuka jefa a kurkuku suna can a cikin haikali suna koyar da jama'a.'' 26 Sai
shugaban haikalin ya je da ma'aikatansa suka kawosu, ba tare da tashin hankali ba,
domin gudun kada jama'a su jejjefesu. 27 Da suka kawo su, sai suka gabatar da su
gaban majalisa, babban firist kuwa ya tuhume su, 28 cewa ''Ba mun yi maku kashedi
da karfi kada ku yi koyarwa cikin wannan sunan ba? Amma ga shi duk kun cika
Urushalima da koyarwarku, kuna kuma neman kusa jinin mutumin nan ya sauko
kanmu." 29 Amma Bitrus da manzannin suka amsa suka ce, ''Dole mu yi wa Allah
biyayya ba mutane ba. 30 Allah na ubanenmu ya ta da Yesu, wanda kuka kashe, ta
wurin rateye shi a bisa itace, 31 Allah kuwa ya daukaka shi a hannun damarsa, domin
ya zama sarki da kuma mai ceto, ya ba Isra'ila tuba da gafarar zunubai. 32 Mu kuwa
shaidu ne ga wadannan al'amura, haka ma Ruhu Mai Tarki, wanda Allah ya bayar
ga dukan wadanda suka yi biyayya a gareshi.'' 33 Da yan majalisa suka ji haka sai
suka fusata kwarai da gaske, har suka nemi su kashe manzannin. 34 Amma wani
Bafarise mai suna Gamaliel, malami ne kuma na attaura wanda dukan jama'a suna
martabawa, sai ya mike ya ba da umarni cewa a fid da manzannin waje na dan lokaci.
35 Sai ya ce masu ''Ya ku mutanen Isra'ila, ku lura sosai da a binda kuke niyyar yi wa
mutanen nan, 36 A kwanakin baya wani ya zo mai suna Tudas ya dauki kansa wani
abu, kimanin mutane dari hudu ne suka bishi, amma da aka kashe shi jama'arsa
baki daya sai suka watse, ba wanda ya kara jin labarinsu. 37 Bayansa kuma, aka yi
wani mai suna Yahuza na Galili wanda a kwanakin kidaya, ya zo ya rinjayi mutane
da yawa, shima ya lalace, duk wadanda suka bi shi kuwa suka watse. 38 Don haka
ina gaya maku ku rabu da mutanen nan, domin idan shirinsu ko kuma ayyukansu na
mutane ne za su lalace. 39 Amnma idan abin nan daga Allah yake baza ku iya lalata su
ba; kada ya zama kuna gaba da Allah.'' Sai suka rinjayu. 40 Da suka kira manzannin
ciki suka yi masu duka, sai suka umarce su da cewa kada su sake koyarwa a cikin
sunan Yesu, sai suka barsu suka tafi. 41 Suka fita daga cikin majalisar, suna murna
domin sun cancanta su sha wulakanci saboda sunan. 42 Bayan haka kullayomin suna
zuwa haikali, suna bi gida gida, suna wa'azi, suna kuma koyarwa ba fasawa cewa
Yesu shine Almasihu.

6

1 A wadannan kwanaki, yawan almajiran ya ci gaba da ribanbanya, sai Yahudawan
da suke zama a kasar Helanawa suka fara gunaguni game da Yahudawan Isra'ila,
domin basu damu da gwamrayensu, wajen raba abinci da ake yi kullum. 2 Manzannin
nan sha biyu suka kira taron almajiran suka ce masu, ''Bai kamata mu bar maganar
Allah mu shiga hidimar rabon abinci ba. 3 Don haka ku zabi 'yan'uwa maza daga
cikinku, mutane bakwai wadanda a ke ganin su da daraja, cike da Ruhu da kuma
hikima, wadanda za mu zaba suyi wannan hidima. 4 Mu kuwa mu ci gaba da da
addu'a da kuma hidimar kalmar.'' 5 Maganar su kuwa ta farantawa dukan jama'a
rai sosai. Sai suka zabi Istifanus, shi kuwa mutum ne cike da bangaskiya kuma da
Ruhu Mai Tsarki da Filibus, da Birokoros, da Nikanar, da Timan, da Barminas, da
kuma Nikolas, mutmin Antakiya wanda ya yi tuban Yahudanci. 6 Masu bin kuwa
suka gabatar da wadannan mutanen a gaban manzannin, su kuwa suka yi masu
addu'a suka kuma dora hannuwansu a kansu. 7 Sai maganar Allah ta yawaita; yawan
almajiran kuwa ya rubanbanya matuka a Urushalima; firistoci da yawa na Yahudawa
suka bada gaskiya. 8 Sai Istifanus, cike da alheri da iko, ya rika yin ayyukan ban
mamaki da alamu a cikin jama'a. 9 Amma sai ga wadansu mutane daga wata majami'a
da ake kira majami'ar Yantattu, wato su Kuramiyawa da Iskandariyawa, da kuma

wasu daga kasar Kilikiya da Asiya. Wadannan mutanen kuwa suna muhawara da
Istifanus. [10] Amma suka kasa yin tsayayya da Istifanus, saboda irin hikima da Ruhun
da Istifanus ya ke magana da shi. [11] Sai a asirce suka zuga wasu mutane su je su ce,
''Ai munji Istifanus yana maganganun sabo game da Musa da kuma Allah.'' [12] Sai suka
zuga mutanen, har da dattawa da marubuta suka tunkari Istifanus, suka kama shi,
suka kawo shi gaban majalisa. [13] Suka kawo masu shaidar karya suka ce, ''Wannan
mutumin har yanzu bai dena maganganun gaba akan wannan wuri mai tsarki da
kuma shari'a ba. [14] Domin kuwa mun ji shi, yana cewa wannan Yesu Banazarat
zai rushe wannan wuri zai kuma canza al'adun da muka gada daga wurin Musa.''
[15] Dukan wadanda suke zaune a majalisar suka zuba masa ido, sai suka ga fuskarsa
kamar ta mala'ika.

7

[1] Sai babban firist ya ce, ''Wadannan al'amura gaskiya ne?'' [2] Sai Istifanus ya amsa
ya ce, ''Ya 'yan'uwa da ubanni, ku saurare ni, Allah Madaukaki ya bayyana ga ubanmu
Ibrahim tun yana can kasar Mesofotamiya, kafin ma ya zauna a kasar Haran; [3] ya ce
masa, 'Ka bar kasarka da danginka, ka tafi kasar da zan nuna maka.' [4] Sa'annan ya
bar kasar Kaldiyawa ya zo ya zauna a Haran; daga can, bayan rasuwar mahaifinsa,
sai Allah ya kira shi zuwa wannan kasa da kuke ciki. [5] Amma Allah bai ba shi kasar
gado ba tukuna, ko da misalin tafin sawunsa. Amma ya alkawarta - ko da yake bai
riga ya haifi da ba tukuna - wanda zai ba shi kasar gado, shi da zuriyarsa, a bayansa.
[6] Allah ya yi magana da shi kamar haka, cewa zuriyarsa za su yi bakonci a wata kasa
wadda ba tasu ba, mutanen wannan kasar kuwa za su gwada masu bakar azaba su
kuma bautar da su har shekaru dari hudu. [7] 'Kuma zan hukunta wannan al'umma
da ta bautar da su,' Allah ya ce, 'Bayan haka za su fito daga wannan kasa su bauta
mini a wannan wuri.' [8] Allah ya ba Ibrahim alkawarin kaciya, sai Ibrahim ya haifi
Ishaku ya yi masa kaciya a rana ta takwas; Ishaku ya haifi Yakubu, Yakubu kuma
ya haifi ubanni Isra'ila su goma sha biyu. [9] Wadannan 'yan'uwa suka yi kyashin
danuwansu Yusifu suka sayar da shi bauta zuwa Masar. Amma Allah na tare da shi.
[10] Ya kuwa cece shi daga dukan sharin da yan uwansa suka kulla masa, Allah kuwa
ya ba shi tagomashi da hikima a gaban Fir'auna, sarkin Masar. Fir'auna kuwa ya
mai da shi mai mulki a dukan kasar Masar da kuma dukan mallakarsa. [11] Sai aka yi
babbar yunwa a dukan kasar Masar da ta Kan'ana, iyayenmu suka sha wuya saboda
rashin abinci. [12] Amma lokacin da Yakubu ya ji akwai hatsi a kasar Masar, sai ya aiki
ubannimu a karo na farko. [13] Da suka je a karo na biyu, sai Yusifu ya bayyana kansa
ga yanuwansa; a wannan lokaci ne Fir'auna ya gane da yanuwan Yusufu. [14] Yusufu
ya aiki yanuwansa su kawo Yakubu ubansu da dukan mallakarsu da iyalansu zuwa
Masar, Dukansu mutane saba'in da biyar ne. [15] Yakubu ya tafi ya zauna a Masar; shi
da zuriyarsa har mutuwar su. [16] Aka dauke su zuwa Shekem aka binne su a kabarin
da Ibrahim ya saya da kudin azurfa daga hannun yayan Hamor a Shekem. [17] Yayin da
alkawarin Allah ya kusato wanda Allah ya fada wa Ibrahim, mutanen suka karu suka
hayayyafa kwarai a Masar, [18] Sai a ka yi wani sarki a Masar wanda bai san Yusifu ba,
[19] Wannan sarki ya yaudari kakkaninmu ya yi masu mugunta kwarai da gaske, har
ma ya kai ga suna barin jariransu cikin hasari don su ceci rayukansu. [20] A wannan
lokaci ne aka haifi Musa, kuma kyakkyawan yaro ne sai aka yi renon sa tsawon wata
uku a gidan mahaifinsa a asirce. [21] Yayin da aka jefar da shi, sai diyar Fir'auna ta
dauke shi ta rene shi kamar danta. [22] Aka ilimantar da Musa da dukan ilimi irin na
Masar; kuma ya shahara cikin fasahar magana da kuma ayyukansa. [23] Amma lokacin
da yakai shekara arba'in, sai ya yi niyyar ya ziyarci 'yan'uwansa, Isra'ilawa. [24] Sai ya
ga wani na cin zalin Ba Isra'ile, Musa kuwa ya taimaki wanda ake kwara ta wurin

murkushe Bamasaren: 25 zaton Musa 'yan'uwansa za su fahimci taimakon Allah ne
ya zo masu amma ina! Basu gane ba. 26 Washegari ya ga wasu Isra'ilawa na fada da
junansu; ya yi kokari ya raba su; sai ya ce masu, 'Malamai, ku 'yan'uwan juna ne; don
me kuke fada da junanku?' 27 Amma shi wanda ake kwarar makwabcinsa ya ture
Musa a gefe guda, ya ce, 'Wa ya nada ka shugaba ko alkali akanmu? 28 Kana so ka
kashe ni ne, kamar yadda ka kashe Bamasaren nan jiya?' 29 Da jin haka sai Musa ya
gudu, zuwa kasar Midinawa, a matsayin dan gudun hijira. Anan ya haifi ''ya'ya biyu
maza. 30 Bayan da shekaru arba'in suka wuce, sai mala'ika ya bayyana gare shi a jeji,
kusa da dutsen Sinai, a cikin harshen wuta a cikin jeji. 31 Sa'adda Musa ya ga wutar,
mamaki ya kama shi; sai ya maso kusa don ya kara dubawa, sai ya ji muryar Ubangiji
na cewa, 32 'Nine Allah na ubanninka, Ibrahim, da na Ishaku, da na Yakubu.' Musa ya
razana har ma bai sake daga kai ya duba ba. 33 Ubangiji ya ce masa, 'Tube takalminka,
domin in da kake tsaye wuri mai tsarki ne. 34 Ba shakka na ga wahalar da mutane
na ke sha a Masar, kuma na ji nishinsu, don haka na zo in cece su, yanzu fa sai ka
zo, in aike ka zuwa Masar.' 35 Wannan fa shine Musan da suka ki, harma da cewa,
'Wanene ya nada ka alkali ko shugaba a kanmu?' Shine kuma wanda Allah ya aiko
masu a matsayin shugaba da kuma mai ceto. Allah ya aiko shi ta hannun mala'ikan
da ya gani a daji. 36 Bayan alamu da al'ajibai iri-iri a Masar da kuma Baharmaliya,
Musa ya fito da su daga Masar da kuma cikin jeji, a lokacin da suka yi tafiya shekara
arbain. 37 Wannan shine Musan da ya cewa Isra'ilawa, 'Ubangiji zai tayar maku da
wani annabi kamar ni daga cikin Yan'uwan ku.' 38 Wannan shine mutumin da ke tare
da mutane a jeji. Karkashin jagorancin mala'ikan da ya yi magana da shi a dutsen
Sinai. Wannan ne mutumin da ke tare da ubannen mu, wannan shi ne mutumin da
ya ba mu maganar Allah mai rai. 39 Wannan shine mutumin da ubannenmu suka ki
su yi masa biyayya; su ka fitar da shi daga cikinsu, suka kudurta a zuciyarsu za su
koma masar. 40 A lokacin ne suka cewa Haruna, 'ya yi masu allolin da za su jagorance
su zuwa masar. Domin kuwa ga zancen Musan nan da ya fito da mu daga Masar, ba
mu san abin da ya faru da shi ba.' 41 Sai suka kera dan maraki suka kawo wa gunkin
hadaya, suka yi murna da abin da hannayensu suka kera. 42 Allah ya bashe su su
bauta wa tauraran sama, kamar yadda yake a rubuce cikin littattafafan annabawa,
'Kun mika mani hadayu na yankakkun dabbobi a jeji ne a shekaru arba'in din nan ya
ku Isra'ilawa?' 43 Kun yarda da haikalin Molek da kuma tauraron allahn nan Rafem,
da kuma siffofin nan da kuka kera don ku yi masu sujada; don haka zan kai ku bauta
har gaba da Babila.' 44 Kakkaninmu suna da alfarwa ta sujada domin shaida a cikin
jeji, kamar yadda Allah ya umarta yayin da ya yi magana da Musa, cewa ya yi shi
bisa ga salon da aka nuna mashi. 45 Wannan shine Alfarwar da kakkaninmu suka zo
da shi, a lokacin Joshuwa. Wannan ya faru ne yayin da suka mallaki wannan kasa
ta al'ummai da Allah ya kora a gaban kakkaninmu. Haka abin yake har ya zuwa
zamanin Dauda, 46 wanda ya sami tagomashi a wurin Allah; don ya gina masujada
domin Allah na Yakubu. 47 Amma Sulaimanu ne ya gina Gidan Allah. 48 Sai dai
Madaukaki ba yakan zauna a gidan da hannaye suka gina ba, kamar yadda annabin
ya ce, 49 'Sama kursiyina ce, duniya kuwa wurin ajjiye sawayena ne. To wane irin
gida za ku gina mani? inji Ubangiji: ko kuwa ina ne wurin da zan huta? 50 Ko ba
hannayena ne suka yi dukan wadannan ba?' 51 Ku mutane masu taurin kai masu
zuciya mara kaciya da kunnuwa marasa ji, kullum kuna gaba da Ruhu Mai Tsarki,
kuna aikata abin da kakkaninku suka aikata. 52 Wane annabi ne kakkaninku ba su
tsanantawa ba? Sun kashe annabawan da suka rigayi zuwan Mai Adalcin nan, kuma
kun zama wadanda suka kasance masu bashe shi da masu kashe shi, 53 kune mutanen
da kuka karbi shari'a wadda mala'iku suka bayar, amma ba ku kiyaye ta ba". 54 Yayin
da majalisar suka ji wannan, sai ransu ya baci kwarai, har suna cizon hakoransu don

gaba da Istifanus. 55 Amma shi, cike da Ruhu Mai Tsarki, sai ya daga idonsa sama, ya
ga daukakar Allah; ya kuma hango Yesu na tsaye a hannun daman Allah. 56 Istifanus
ya ce, “Duba, ina ganin sama ta bude, ga Dan Mutum na tsaye a hannun dama na
Allah.” 57 Amma yan majalisar suka daga murya da karfi, suka yi ihu, suka kuma
toshe kunnuwansu, gaba dayansu suka afka masa; 58 suka fitar da shi bayan gari,
suka jejjefe shi da duwatsu, don shaida sai suka tube manyan rigunansu suka ajiye a
gaban wani matashi da ake ce da shi Shawulu. 59 Lokacin da suke kan jifan Istifanus,
ya dinga kira yana cewa, ''Ya Ubangiji Yesu, ka karbi ruhu na.” 60 Ya durkusa ya daga
murya da karfi, ya ce, “Ya Ubangiji, kada ka rike wannan zunubi a kansu.” Yayin da
ya fadi wannan, sai ya yi barci.

8

1 Bulus ya amince da mutuwarsa. A wannan rana tsanani mai zafi ya fara tasowa
akan Iklisiya da take a Urushalima, sai masu bangaskiya duka suka bazu ko ina a
cikin garuruwan Yahudiya da Samariya, sai manzannin kadai aka bari. 2 Amintattun
mutane suka bizne Istifanus suka yi babban makoki game da shi. 3 Amma Shawulu
ya yi wa Iklisiya mugunta kwarai, ya dinga shiga gida gida yana jawo mutane maza
da mata, kuma yana kulle su cikin kurkuku. 4 Duk da haka masu bangaskiyar nan
da suka warwatsu suka tafi suka dinga yada wa'azin maganar. 5 Filibus ya tafi can
Samariya ya yi shelar Almasihu. 6 Da taron mutane suka ji kuma suka ga alamun
da Filibus yake yi, sai suka mai da hankali dukansu domin su ji abinda yake fadi.
7 Domin kazaman ruhohi sun fito daga cikin mutane da yawa da suka saurare shi
suna kuka da kururuwa; nakasassun mutane dayawa da guragu suka warke. 8 Kuma
aka yi farin ciki mai girma a birnin. 9 Amma akwai wani mutum a cikin birnin
da ake kira Siman, wanda tun farko shi masafi ne da kuma dan dabo, yana yi wa
mutanen Samariya abubuwan ban mamaki, yayin da yake kiran kansa wani mai
muhimmanci. 10 Dukan Samariyawa, manya da yara, suna sauraronsa, su kan ce,
''Wannan mutum shine ikon Allahn nan wanda ake kira mai girma.'' 11 Suna sauraron
sa, domin ya dade yana yi masu abubuwan mamaki da tsafe-tsafensa. 12 Amma da
suka yi bangaskiya da wa'azin bisharar da Filibus yake yi game da mulkin Allah da
sunan Yesu Almasihu, sai aka yi masu Baftisma dukansu maza da mata. 13 Har shima
Siman da kansa ya ba da gaskiya. Bayan an yi masa Baftisma ya cigaba da bin Filibus,
da ya ga ana nuna alamu da manyan ayyuka, sai ya yi mamaki. 14 Da manzannin da
ke Urushalima suka ji labarin Samariya ta karbi maganar Allah, sai suka aika masu
Bitrus da Yahaya. 15 Da suka iso, suka yi masu addu'a, domin su karbi Ruhu Mai
Tsarki. 16 Domin har wannan lokaci, Ruhu Mai Tsarki bai sauko kan kowannensu
ba; an dai yi masu baftisma ne kadai cikin sunan Ubangiji Yesu. 17 Sai Bitrus da
Yahaya suka dora masu hannuwansu, sai suka karbi Ruhu Mai Tsarki. 18 Sa'adda
Siman yaga ana bayar da Ruhu Mai Tsarki ta wurin dorawar hannuwan manzanni,
ya basu kudi. 19 Ya ce, “Ku bani wannan iko, ni ma, don duk wanda na dora wa
hannu ya karbi Ruhu Mai Tsarki.'' 20 Amma Bitrus yace masa, ''Azurfarka ta lalace
tare da kai, saboda kana tunanin za ka malaki baiwar Ubangiji da kudi. 21 Baka da
wani rabo a wannan al'amari, domin zuciyarka ba daidai take da Allah ba. 22 Saboda
haka ka tuba daga wannan muguntarka, ka kuma yi addu'a ga Ubangiji, domin mai
yiwuwa ya gafarta maka game da manufar zuciyarka. 23 Domin na gane kana cikin
bacin rai da kuma cikin daurin zunubi.'' 24 Siman ya amsa ya ce, ''Kayi addu'a ga
Ubangiji domina, kada wani daga cikin abubuwan nan da ka fada ya faru da ni.''
25 Sa'anda Bitrus da Yahaya suka bada shaida kuma suka fadi maganar Ubangiji, sun
koma Urushalima; akan hanya, suka yi wa'azin bishara a kauyukan samariyawa da
yawa. 26 Yanzu kuwa Mala'ikan Ubangiji ya yi wa Filibus magana cewa, ''Tashi ka

tafi ta kudu da hanyar da ta yi kasa daga Urushalima zuwa Gaza'' (wannan hanyar
yana cikin hamada.) 27 Ya kuwa tashi ya tafi. Sai ga wani mutum daga Habasha,
baba ne mai babban matsayi a karkashin Kandakatu, sarauniyar Habasha. Shine
yake mulkin dukan dukiyarta. Ya zo Urushalima domin ya yi ibada. 28 Yana komawa
zaune cikin karussarsa, kuma yana karanta Littafin annabi Ishaya. 29 Ruhun ya ce
wa Filibus, ''Ka je kusa da karussar nan.'' 30 Sai Filibus ya gudu ya same shi, kuma
ya ji shi yana karanta littafin annabi Ishaya, sai ya ce, ''Ka fahimci abin da kake
karantawa?'' 31 Bahabashen ya ce. ''Yaya zan iya, idan ba wani ya bishe ni ba?'' Ya
roki Filibus ya shigo cikin karussar ya zauna tare da shi. 32 Wannan kuwa shine
nassin da Bahabashen yake karantawa, ''An kai shi kamar tunkiya zuwa mayanka;
shiru kuma, kamar dan rago a hannun masu sosayarsa, bai bude baki ba. 33 Cikin
kaskancinsa aka yi masa shari'a da rashin adalci: Wa zai bada tarihin tsararsa?
Domin an dauke ransa daga duniya.'' 34 Sai baban ya tambayi Filibus, ya ce, ''Na
roke ka, gaya mani, game da wa annabin yake magana? Da kansa, ko kuwa wani
mutum dabam?'' 35 Filibus ya fara magana; akan littafin Ishaya, ya kuwa yi masa
wa'azi akan Yesu. 36 Yayin da suke tafiya akan hanya, sai suka iso bakin wani kogi;
Baban ya ce, “Duba, ga ruwa anan; me zai hana ayi mani baftisma?” 37 Filibus ya
ce,” Idan ka gaskanta da zuciya daya, ana iya yi maka baftisma.” Sai Bahabashen
ya ce, “Na gaskata Yesu Almasihu shine Dan Allah.” 38 Sai Bahabashen ya umarta a
tsai da karussar. Sai suka zo wurin ruwa dukan su biyu, Filibus da baban, Filibus
kuwa yayi masa baftisma. 39 Yayin da suka fito daga cikin ruwan, Ruhun Ubangiji ya
dauke Filibus; baban bai sake ganin shi ba, sai ya ci gaba da tafiyar sa yana murna.
40 Amma Filibus ya bayyana a Azotus. Ya ratsa wannan yankin yana wa'azin bishara
a dukan garuruwan, har sa'anda ya iso Kaisariya.

9

1 Amma Shawulu, ya cigaba da maganganun tsoratarwa har ma da na kisa ga
almajiran Ubangiji, ya tafi wurin babban firist 2 kuma ya roke shi wasiku zuwaga
majami'un da ke Dimashku, domin idan ya sami wani da ke na wannan hanya, maza
ko mata, ya kawo su Urushalima a daure. 3 Yayin da yana tafiya, ya kasance da ya
iso kusa da Dimashku, nan da nan sai ga wani haske daga sama ya haskaka kewaye
da shi; 4 Sai ya fadi a kasa kuma yaji wata murya na ce da shi, ''Shawulu, Shawulu,
me yasa kake tsananta mani?'' 5 Shawulu ya amsa, ''Wanene kai, Ubangiji?'' Ubangiji
ya ce, ''Nine Yesu wanda kake tsanantawa; 6 amma ka tashi, ka shiga cikin birnin,
kuma za a gaya maka abinda lallai ne kayi. 7 Mutanen da ke tafiya tare da Shawulu
suka tsaya shiru sun rasa abin fada, suna sauraron muryar, amma ba su ga kowa ba.
8 Shawulu ya tashi daga kasa, kuma daga ya bude idanunsa, baya ganin komai; sai
suka kama hannuwansa suka yi masa jagora suka kawo shi cikin birnin Dimashku.
9 Har kwana uku ba ya kallo, kuma ba ya ci balle sha. 10 Akwai wani almajiri a
Dimashku mai suna Hananiya; sai Ubangiji ya yi magana da shi cikin wahayi, ya ce,
''Hananiya.'' Sai ya ce, ''Duba, gani nan Ubangiji.'' 11 Ubangiji ya ce masa, ''Tashi,
ka tafi titin da ake kira Mikakke, kuma a gidan wani mai suna Yahuza ka tambaya
mutum daga Tarsus mai suna Shawulu; gama yana addu'a; 12 kuma ya gani cikin
wahayi mutum mai suna Hananiya na shigowa kuma ya daura masa hannu, domin
idanunsa su bude.'' 13 Amma Hananiya ya amsa, ''Ubangiji, na ji labari daga wurin
mutane da yawa game da mutumin nan, da irin muguntar da ya aikata ga tsarkakan
mutanenka da ke Urushalima. 14 An bashi izini daga babban firist domin ya kama
dukan wanda ke kira bisa sunanka.'' 15 Amma Ubangiji ya ce masa, ''Jeka, gama shi
zababben kayan aiki na ne, wanda zai yada sunana ga al'ummai da sarakuna da
'ya'yan Isra'ila; 16 Domin zan nuna masa irin wahalar da zai sha sabo da sunana.''

[17] Sai Hananiya ya tafi, ya shiga gidan. Ya dora masa hannu a kai, ya ce, "Dan'uwa
Shawulu, Ubangiji Yesu, wanda ya bayyana a gareka a hanya sa'adda kake zuwa, ya
aiko ni domin ka sami ganin gari ka kuma cika da Ruhu Mai Tsarki." [18] Nan take wani
abu kamar bawo ya fado daga idanun Shawulu, kuma ya sami ganin gari; ya tashi aka
yi masa baftisma; [19] kuma ya ci abinci sai aka karfafa shi. Ya zauna tare da almajirai
a Dimashku kwanaki da yawa. [20] Nan take ya fara shellar Yesu cikin haikali, yana
cewa shine dan Allah. [21] Dukan wadanda suka saurare shi suka yi mamaki suka
ce "Ba wannan mutumin ne yake hallaka mutanen Urushalima da ke kira bisa ga
wannan suna ba? Ya kuma zo nan domin ya ba da su a daure ga manyan firistoci."
[22] Amma Shawulu kuwa ya sami iko sosai, kuma yana haddasa damuwa tare da
rinjaya tsakanin Yahudawan dake zama a Dimashku ta wurin tabbatar da Yesu shine
Almasihu. [23] Bayan kwanaki da yawa, sai Yahudawan suka yi shiri domin su kashe
shi. [24] Amma shirin su ya zama sananne ga Shawulu. Suna fakkon sa ta wurin tsaron
kofar birnin dare da rana domin su kashe shi. [25] Amma da tsakar dare almajiransa
suka daukeshi a kwando, suka zurara shi ta katanga. [26] Sa'adda ya zo Urushalima,
Shawulu ya yi niyyar hada kai da almajirai, amma dukansu suna tsoronsa, domin ba
su yarda cewa shima ya zama almajiri ba. [27] Amma Barnaba ya dauke shi ya kawo shi
wurin manzannin. Ya kuwa gaya musu yadda Shawulu ya sadu da Ubangiji a hanya,
har Ubangiji ya yi magana da shi, kuma yadda Shawulu ya yi wa'azi cikin sunan Yesu
gabagadi a Dimashku. [28] Ya sadu da su lokacin shigar su da fitar su a Urushalima. Ya
yi wa'azi gabagadi cikin sunan Ubangiji Yesu [29] kuma yana muhawara da Yahudawan
Helenanci; amma sun ci gaba da kokarin kashe shi. [30] Da 'yan'uwa suka gane haka, sai
suka kawo shi Kaisariya, suka kuwa tura shi zuwa Tarsus. [31] Sa'annan iklisiya dake
dukan kasar Yahudiya, Galili da kuma Samariya suka sami salama da kuma ginuwa;
suka kuwa ci gaba da tafiya cikin tsoron Ubangiji, da kuma ta'aziyar Ruhu Mai Tsarki,
iklisiyar kuwa ta karu da yawan mutane. [32] Har ta kai, yayin da Bitrus ya zaga dukan
yankin kasar, ya dawo wurin masu bi dake zama a garin Lidda. [33] A can kuwa ya
sami wani mutum mai suna Iniyasu, wanda yake shanyayye ne, yana kwance har
tsawon shekara takwas a kan gado. [34] Bitrus ya ce masa, "Iniyasu, Yesu Almasihu ya
warkar da kai. Tashi ka nade shimfidarka." Nan take sai ya mike. [35] Sai duk mazauna
kasar Lidda da kasar Sarona suka ga mutumin, suka kuma juyo ga Ubangiji. [36] Yanzu
kuwa a Yafa akwai wata almajira, mai suna Tabita, ma'ana "Dokas." Wannan matar
kuwa tana chike da ayyukan nagarta da halin tausayi da take yi ga mabukata. [37] Ya
kai ga cewa a kwanakin can ta yi rashin lafiya har ta mutu; da suka wanke gawar
ta suka kwantar da ita a bene. [38] Da shike Lidda na kusa da Yafa, almajiran kuma
sun ji cewa Bitrus yana can, suka aika mutane biyu wurinsa. Suna rokansa, "Ka zo
garemu ba tare da jinkiri ba." [39] Bitrus ya tashi ya tafi da su, da isowar sa, suka kai
shi benen. Sai dukan gwamrayen suka tsaya kusa da shi suna kuka, sai suka dauko
riguna da sutura da Dokas ta dinka lokacin da take tare da su. [40] Bitrus ya fitar da
su duka daga cikin dakin, ya durkusa, ya yi addu'a; sai, ya juya wurin gawar, ya ce,
"Tabita, tashi." Ta bude idanunta, da ta ga Bitrus ta zauna, [41] Bitrus kuwa ya mika
hannunsa ya tashe ta; sa'annan ya kira masu bi da gwamrayen, ya mika ta a raye
garesu. [42] Wannan al'amari ya zama sananne cikin dukan Yafa, kuma mutane da
yawa suka bada gaskiya ga Ubangiji. [43] Ya kasance, cewa, Bitrus ya zauna kwanaki
da dama a Yafa tare da wani mutum mai suna Saminu, majemi.

10

[1] An yi wani Mutum a birnin Kaisariya, mai suna Karniliyas, shugaban sojoji ne
na kungiyar da ake kira Italiya. [2] Mutum ne mai ibada, wanda ya mika kansa da
iyalinsa ga bautar Allah; ya kan bada taimakon kudi mai yawa ga Yahudawa, kuma

yana addu'a ko yaushe ga Allah. 3 Wajen sa'a ta tara ga yini, an bayyana masa cikin
wahayi mala'kan Ubangiji na zuwa gare shi sai mala'ikan ya ce masa, ''Karniliyas!''
4 Karniliyas ya zuba wa mala'ikan ido a tsorace ya ce ''Menene, mai gida?'' mala'ikan
ya ce masa, ''Addu'ar ka da taimakon ka ga talakawa ya kai sama matsayin sadaka
abin tunawa a gaban Allah, 5 ''Yanzu ka aika mutane zuwa birnin Yafa su kawo mutum
mai suna Saminu wanda ake kira Bitrus. 6 Yana zama tare da Saminu majemi, wanda
gidansa ke bakin teku. 7 Da mala'ikan da ya yi magana da shi ya tafi, Karniliyas ya kira
biyu daga barorin gidansa, da kuma soja guda mai bautar Allah daga cikin sojojin da
suke masa hidima. 8 Karniliyas ya fada masu dukan abin ya faru sai ya aike su Yafa.
9 Washe gari wajen sa'a ta shida (tsakar rana) suna cikin tafiya da suka yi kusa da
birni, Bitrus ya hau kan bene don ya yi addu'a. 10 Sai ya ji yunwa kuma yana bukatar
wani abinda da zai ci, amma a yayin da mutanen na dafa abinci, sai ya ga wahayi.
11 Sai ya ga sararin sama ya bude kuma wani tasa na saukowa, wani abu kamar
babban mayafi yana saukowa zuwa duniya, ana zuro shi ta kusuryoyinsa hudu. 12 A
cikinsu kuwa akwai dukan halitun dabbobi masu kafa hudu da kuma masu rarrafe
a duniya da tsunstayen sama. 13 Sai murya ta yi magana da shi; “Tashi, Bitrus, yanka
ka ci '' 14 Amma Bitrus ya ce ''Ba haka ba, Ubangiji, gama ban taba cin abu mara
tsarki ko mai kazanta ba.” 15 Amma muryar ta sake zuwa masa karo na biyu kuma;
“Abinda Allah ya tsarkake, kada ka kira shi kazantacce.” 16 Wannan ya faru sau uku;
nan da nan sai aka dauki tasar zuwa sama. 17 A yayin da Bitrus na cikin rudani game
da ma'anar wahayin da ya gani, sai ga mutanen da Karniliyas ya aika suna tsaye a
bakin kofar gidan, bayan sun tambayi hanyar zuwa gidan, 18 Kuma suka yi sallama
suna tambaya ko Saminu wanda ake kira Bitrus ya sauka a nan. 19 A yayin da Bitrus
yana kan tunani akan wahayin, Ruhu ya ce masa, “Duba, mutane uku na neman ka.”
20 Tashi ka sauka ka tafi tare da su. Kada ka yi jinkirin tafiya tare da su, domin Nine
na aike su.” 21 Bitrus kuwa ya sauko wurin mutanen ya ce, “Ni ne wanda kuke nema.
Me ya sa kuka zo?” 22 Suka ce, “Shugaban soja mai suna Karniliyas, adalin mutum
kuma mai bautar Allah, yana da kyakkyawar shaida a dukan al'umman Yahudawa,
shi ne wanda mala'ika mai tsarki na Allah ya aika domin ka zo gidansa, ya ji sako daga
wurinka.” 23 Sai Bitrus ya gayyace su su zo ciki kuma su zauna tare da shi. Washegari
sai ya tafi tare da su, kuma wadansu 'yan'uwa daga Yafa suka raka shi. 24 Kashegari
suka shiga Kaisariya, Karniliyas kuwa yana jiran su; har ma ya gayyaci 'yan'uwansa
da kuma abokansa na kusa. 25 Ya kasance sa'adda Bitrus ya shiga, Karniliyas ya
sadu da shi kuma ya durkusa ya yi masa sujada. 26 Amma Bitrus ya tashe shi yana
cewa, “Tashi tsaye! Ni ma mutum ne.” 27 A lokacin da Bitrus yake magana da shi,
ya shiga ciki sai ya tarar da mutane da yawa sun taru a wuri daya. 28 Ya ce masu,
“Ku da kanku kun sani bai dace Bayahuden mutum ya yi ma'amulla ko ya ziyarci
wani ko wata kabila ba. Amma Allah ya ce da ni kada in ce da kowa mara tsarki
ko kazantacce. 29 Wannan shine yasa na zo ba tare da musu ba, a lokacin da kuka
kira ni. Don haka na tambaye ku me ya sa kuka aika in zo.” 30 Karniliyas ya ce
“Kwanaki hudu da sun wuce a daidai wannan lokaci, ina addu'a da cikin sa'a na
tara (karfe uku) a gidana, sai na ga mutum tsaye a gabana da tufafi mai haske. 31 Ya
ce, “Karniliyas, Allah ya ji addu'ar ka, kuma taimakon ka ga talakawa ya tuna ma
Allah da kai. 32 Saboda haka ka aika da wani Yafa, ya kira maka mutum mai suna
Saminu wanda ake kira Bitrus. Yana zama a gidan Saminu majemi, da ke bakin teku.
33 [Idan ya zo, zai yi magana da kai.] 34 Sai Bitrus ya bude bakinsa ya ce, “Gaskiya, na
fahimci Allah baya nuna bambanci. 35 Maimakon haka, cikin kowace al'umma duk
mai ibada kuma mai aikata adalci karbabbe ne a gare shi. 36 Ku kun san sakon da
ya aika wa mutanen Isra'ila, a lokacin da ya sanar da labarin mai kyau na salama ta
wurin Yesu Kristi, wanda shine Ubangiji na duka. 37 Ku da kanku kun san al'amuran

da suka kasance, wanda ya faru cikin Yahudiya, farawa daga Galili, bayan sanarwar
baftismar da Yahaya ya yi. 38 Al'amura game da Yesu Banazare, yadda Allah ya kebe
shi da Ruhu Mai Tsarki da iko kuma. Ya kuma ci gaba da aikin alheri da warkarwa
ga dukan wadanda shaidan ya daure, domin Allah yana tare da shi. 39 Mu shaidu ne
ga dukan abubuwan da ya yi a kasar Yahudawa da cikn Urushalima, wannan Yesu
wanda suka kashe, ta wurin giciye shi a akan itace. 40 Wannan mutumin, Allah ya ta
da shi rana ta uku ya kuma maishe shi sananne, 41 ba ga dukan mutane ba, amma
ga shaidun da Allah ya zaba tun da farko - mu kanmu, wadanda muka ci muka sha
tare da shi bayan tashin sa daga matattu, 42 Ya umarce mu mu yi wa mutane wa'azi
mu kuma tabbatar cewa shine wanda Allah ya zaba ya yi shariya bisa masu rai da
matattu. 43 Gareshi ne dukan annabawa suka yi shaida, domin dukan wanda ya
bada gaskiya gareshi ya sami gafarar zunubai ta wurin sunansa.` 44 Sa'adda Bitrus
yana kan magana game da wadannan abubuwa, Ruhu Mai Tsarki ya sauko a kan
dukan wadanda suke sauraron wa'azin sa. 45 Mutanen da ke kungiyar masu bi da
suka yarda da kaciya, dukan wadanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki, domin
baiwar Ruhu Mai Tsarki ya sauko a kan al'ummai. 46 Domin sun ji al'umman nan
suna magana da wasu harsuna suna yabon Allah. Sai Bitrus ya amsa, 47 "Ko akwai
wanda zai hana wa wadannan baftisma ta ruwa, da shike suma sun karbi Ruhu Mai
Tsarki kamar mu?" 48 Sai ya ba da umarni a yi masu baftisma cikin sunan Yesu Kristi.
Sai suka roke shi ya kasance da su na wasu kwanaki.

11

1 Yanzu Manzani da 'yan'uwa wadanda suke cikin Yahudiya suka ji cewa al'ummai
ma sun karbi maganar Allah 2 Lokacin da Bitrus ya je Urushalima, wadanda suke na
kaciya suka zarge shi; 3 suka ce, "Ka hada kai tare da mutane marasa kaciya kana
ci tare da su!" 4 Amma Bitrus ya fara bayyana masu dalla-dalla; ya ce, 5 Ina addu'a
a cikin birnin Yafa, sai na ga wahayi game da taska yana saukowa, kamar babban
mayafi da aka saukar daga sama ta kusurwan nan hudu. Ya sauko gabana. 6 Na
zura masa ido kuma na yi tunani a kansa, na ga dabbobi masu kafa hudu na duniya,
miyagun dabbobi, da masu rarrafe, da tsuntsayen sama. 7 Sai na ji murya tana ce
da ni, "Tashi, Bitrus, yanka ka ci." 8 Na ce, "Ba haka ba, Ubangiji: gama babu abu
mara tsarki ko mai kazanta da ya taba shiga bakina." 9 Amma murya ta amsa kuma
daga sama cewa, "Abin da Allah ya kira mai tsarki, kada ka kira shi mara tsarki."
10 Wannan ya faru sau uku, sai dukan komai ya koma sama. 11 Nan da nan sai ga
mutane uku tsaye a gaban gidan da muke; an aike su daga Kaisariya zuwa gare ni.
12 Ruhun ya umurce ni in tafi tare da su, ba tare da nuna banbanci game da su ba.
Yan'uwan nan shida sun tafi tare da ni, sai muka shiga gidan mutumin. 13 Ya fada
mana yadda ya ga mala'ika tsaye a cikin gidansa yana cewa "Aiki mutane zuwa Yafa,
su kirawo Saminu wanda ake kira Bitrus. 14 Zai gaya maku sakon da za ku sami ceto
kai da dukan gidanka." 15 Da na fara magana da su, Ruhu Mai Tsarki ya sauko akansu
kamar yadda ya sauko mana tun da farko. 16 Sai na tuna da maganar Ubangiji, yadda
ya ce,"Hakika Yahaya ya yi baptisma da ruwa, amma ku za a yi maku baptisma da
Ruhu Mai Tsarki." 17 To, idan Allah ya yi masu baiwa kamar yadda ya yi mana yayin
da muka bada gaskiya ga Ubangiji Yesu Almasihu, wane ni da zan yi jayayya da Allah?
18 Da suka ji wadannan abubuwa, suka rasa ta cewa, amma suka daukaka Allah suka
ce "Ga al'ummai ma Allah ya basu tuba zuwa rai." 19 Sai wadanda suka warwatsu
saboda tsananin da ya bi bayan mutuwan Istifanas, suka yadu har zuwa Finikiya,
Kuburus da Antakiya, amma suka yi wa'azin Yesu ga Yahudawa kadai. 20 Amma
wadan sunsu, mutane daga Kuburus da Kurane, suka zo Antakiya suka yi magana
da hellenawa, suna yi masu wa'azin Ubangiji Yesu. 21 Kuma ikon Ubangiji yana tare

da su, har mutane da yawa suka gaskata kuma suka juyo wurin Ubangiji. 22 Labari
game da su ya iso kunnen ikilisiya da ke Urushalima: sai suka aika da Barnaba zuwa
can Antakiya. 23 Da ya iso kuma ya ga kyautar Allah, sai ya yi farinciki; ya karfafa su
dukka su kafu cikin Ubangiji da dukan zuciyar su. 24 Domin shi mutumin kirki ne, cike
kuma da Ruhu Mai Tsarki da bangaskiya, sai mutane da yawa suka karu ga Ubangiji.
25 Sai Barnaba ya tafi Tarsus domin ya nemi Shawulu. 26 Da ya same shi, ya kawo
shi Antakiya. Ya kasance, shekara guda suna taruwa tare da ikilisiya suka koyar da
mutane da yawa. A Antakiya ne aka fara kiran almajiran Krista. 27 A cikin kwanakin
nan wadansu annabawa daga Urushalima suka zo Antakiya. 28 Daya daga cikinsu,
mai suna Agabas ya mike tsaye yayi magana da ikon Ruhu cewa za a yi tsanani fari
ko'ina a duniya. Wannan ya faru ne a zamanin Kalaudiya. 29 Sai, almajiran, suka dau
niyya kowa gwargwadon karfinsa, su aika wa 'yan'uwa da ke Yahudiya da taimako.
30 Suka yi haka; sun aika wa dattawa da kudi ta hanun Barnaba da Shawulu.

12

1 A lokacin nan Sarki Hiridus ya sa wa wasu masu bi hannu domin ya musguna
masu. 2 Ya kashe Yakubu dan'uwan Yahaya da takobi. 3 Bayan da ya ga hakan ya
gamshi Yahudawa, sai ya kama Bitrus ma. 4 Bayan ya kama shi, sai ya tsare shi a
kurkuku ya kuwa sa sojoji hudu su dinga tsaron sa; yana niyyar kawo shi gaban
mutanen a bayan Idin katarewa. 5 To, Bitrus na tsare a kurkuku, amma 'yan'uwa na
iklisiya suna yin addu'a ga Allah sosai domin sa. 6 Ana kamar gobe Hiridus zai fitar
da shi, a wannan daren, Bitrus yana barci a tsakanin sojoji biyu, daure da sarkoki
biyu; sojoji kuma na gadi a bakin kurkukun. 7 Ba zato, sai ga mala'ikan Ubangiji ya
bayyana a gareshi, haske ya haskaka dakin. Ya taba Bitrus a gefe ya tashe shi kuma
ya ce, “Tashi da sauri.” Sai ga sarkokin suka zube daga hannunsa. 8 Mala'ikan ya
ce masa, “Yi damara ka sa takalmanka.” Bitrus kuwa yayi haka. Mala'ikan ce ma
sa, “Yafa mayafinka, ka biyo ni.” 9 Bitrus kuwa ya bi mala'ikan suka fita waje. Bai
gane abin da mala'ikan ke yi zahiri ne ba. Yana zaton ko yana ganin wahayi ne.
10 Bayan da suka wuce masu tsaron fari da na biyu, sun kai kofar da aka yi da karfe
wadda ta mike zuwa cikin gari; ta bude masu da kanta. Suka fita sun bi titin, kuma
nan take kuma sai mala'ikan ya bar shi. 11 Da Bitrus ya komo hayyacin sa, ya ce,
“Hakika yanzu na gane Ubangiji ya aiko da mala'ikansa don ya kubutar da ni daga
hannun Hiridus da abin da Yahudawa suke zato.” 12 Da ya gane haka, ya zo gidan
Maryamu mahaifiyar Yahaya wanda sunan mahaifinsa Markus; masu bi da yawa sun
taru a can suna addu'a. 13 Da ya kwankwasa kofar gidan, sai baiwar gidan mai suna
Roda ta zo don ta bude kofar. 14 Da ta gane muryar Bitrus, don farin ciki ta kasa
bude kofar; maimakon haka, ta koma daki a guje, don ta basu labari Bitrus na tsaye a
bakin kofa. 15 Suka ce mata, “Kin haukace.” Amma ta nace da cewa haka ne. Suka ce,
“Mala'ikansa ne.” 16 Amma Bitrus ya ci gaba da kwankwasawa, da suka bude kofar,
sai suka ga ai shine, suka sha mamaki kwarai. 17 Bitrus kuwa ya yi masu hannu yana,
masu alama su yi shuru. Sai ya gaya masu labarin yadda Ubangiji ya kubutar da shi
daga kurkukun. Ya ce, “Ku gaya wa Yakubu da dukan 'yan'uwa abin da ya faru.” Sai
ya bar su, ya tafi wani wuri. 18 Sa'anda gari ya waye ba karamar hargowa ce ta tashi
a cikin sojojin ba, game da abin da ya faru da Bitrus. 19 Bayan da Hiridus ya neme shi
kuma bai same shi ba, sai ya tambayi masu tsaron kuma ya bada umarni a kashe su.
Sai ya gangara daga Yahudiya zuwa Kaisariya ya yi zamansa a can. 20 Yanzu kuwa
Hiridus ya yi fushi sosai da mutanen Taya da Sidon. Suka tafi wurinsa tare. Suka
roki Bilastasa, mataimakin sarkin, ya taimake su. Sai suka nemi sasantawa don suna
samun abinci daga kasarsa ne. 21 A ranan da aka kayyade, Hirudus ya sha damara
da kayan saurata kuma ya zauna akan kursiyi; ya yi masu jawabi. 22 Mutanen suka

yi ihu, “Wannan muryar allahce, ba ta mutum ba!” 23 Nan take mala'ika Ubangiji
ya buge shi don bai ba Allah daukaka ba, nan take tsutsotsi suka cinye shi har ya
mutu. 24 Maganar Allah ta yadu tana ta ribabbanya. 25 Bayan Barnaba da Shawulu
sun gama aikin su a Urushalima. Suna dawowa, suka zo tare da Yahaya wanda sunan
mahaifinsa Markus ne. [Barnaba da Shawulu suka koma Urushalima.]

13

1 A cikin iklisiyar da take Antakiya, akwai annabawa da malamai. Sune su
Barnabas, Saminu (wadda ake kira Baki) da Lukiya Bakurame da Manayin (wanda
aka yi renon su tare da sarki Hiridus mai mulki) da Shawulu. 2 Sa'adda suke bauta wa
Allah tare da azumi, sai Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Ku kebe mani Barnaba da Shawulu
domin aikin da na kiraye su”. 3 Bayan taron sun yi addu'a da azumi, sai suka sa masu
hannu, su suka sallame su. 4 Sai Shawulu da Barnabas suka yi biyayya da Ruhu Mai
Tsarki suka tafi Sulukiya; daga nan suka ketare zuwa tsibirin Kuburus. 5 Sa'adda suke
garin Salami, suka koyar da maganar Ubangiji a majami'un Yahudawa, suna kuma
tare da Yahaya Markus mai taimakonsu. 6 Bayan sun zaga tsibirin duka har Bafusa,
nan suka iske wani Bayahude mai suna Bar-yeshua mai tsafi kuma annabin karya.
7 Wannan mai tsafin wanda ke tare da Makaddas, shi Sarjus Bulus mutum mai basira
ne. Wannan kuwa ya kira Shawulu da Barnaba domin yana so ya ji maganar Allah.
8 Amma Elimas “mai tsafi” (fasarar sunansa kenan) ya yi adawa da su; yana so ya
baudar da Makaddashin daga bangaskiya. 9 Amma Shawulu wanda ake ce da shi
Bulus yana cike da Ruhu Mai Tsarki ya kafa masa ido. 10 Sai ya ce, “Kai dan iblis,
kana cike da kowace irin yaudara da mugunta. Kai abokin gabar kowanne irin adalci
ne. Ba za ka daina karkata mikakkakun hanyoyin Ubangiji ba? 11 Yanzu ga hannun
Ubangiji bisa kanka, zaka zama makaho. Ba za ka ga rana ba nan da dan lokaci.” Nan
take kuwa sai wani hazo da duhu suka rufe shi ya fara yawo yana neman mutane
su yi masa jagora. 12 Bayan da Makaddashin ya ga abin da ya faru ya ba da gaskiya
saboda ya yi mamakin koyarwa game da Ubangiji. 13 Bulus da abokansa suka shirya
suka ketare a jirgin ruwa daga Bafusa zuwa Firjiya a Bamfiliya. Amma Yahaya ya bar
su ya koma Urushalima. 14 Bulus da abokansa suka tafi daga Firjiya zuwa Antakiya na
kasar Bisidiya. Nan suka shiga majami'a ran Asabaci suka zauna. 15 Bayan karatun
dokoki da annabawa, shugabanin iklisiyar suka tura sako cewa, “'Yan'uwa, idan kuna
da wani sakon karfafawa ga jama'a ku fadi.” 16 Bulus kuwa ya tashi ya yi alama
da hannunsa ya ce, “Mutanen Isra'ila da ku wadanda kuke girmama Allah, ku ji.
17 Allahn Isar'ila ya zabi kakkaninmu ya kuma ribabbanya su sa'adda suke kasar
Masar da kuma madaukakin iko ya fito da su daga cikinta. 18 Ya yi hakuri da su a jeji
har na tsawon shekara arba'in. 19 Bayan ya hallaka kasashe bakwai a kasar Kan'ana,
ya ba kakkaninmu kasar nan gado. 20 Duk wadanan abubuwan sun faru shekaru dari
hudu da hamsin da suka wuce. Bayan wadannan, Allah ya ba su alkalai har sai da
annabi Sama'ila ya zo. 21 Sai jama'a suka roka a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Saul
dan Kish, mutumin kabilar Binyamin ya zama sarki har na tsawon shekara arba'in.
22 Allah kuwa ya cire shi daga kan kujerar sarauta, ya daga Dauda ya zama sarkinsu.
A kan Dauda ne Allah ya ce, 'Na sami Dauda dan Yessi, mutumin da zuciyata ke so; zai
yi duk abin da nake so'. 23 Daga zuriyar mutumin nan Allah ya fito da mai ceto, Yesu,
kamar yadda aka alkawarta zai yi. 24 Wannan ya faru kafin Yesu ya zo, Yahaya ya yi
shelar baftimar tuba ga jamma'ar Isra'ila. 25 Sa'adda Yahaya ya gama aikin sa, sai ya
ce, 'Wanene ni a tsamanin ku? Ba nine shi ba. Amma ku saurara, akwai wani mai
zuwa bayana wanda maballin takalminsa ban isa in kwance ba.' 26 Yan'uwa 'ya'ya
daga zuriyar Ibrahim, da wadanda ke bautar Allah a cikinku, saboda mune aka turo
sakon ceto. 27 Saboda wadanda ke zaune cikin Urushalima, da masu mulkinsu, ba su

gane shi ba, kuma sun cika fadin annabawa da a ke karantawa kowace ranar Asabaci
ta wurin kashe shi. 28 Duk da cewa ba su sami dalilin mutuwa a kansa ba, suka roki
Bilatus ya kashe shi. 29 Bayan sun gama duk abin da aka rubuta game da shi, sai
suka sauke shi daga giciye suka sa shi a cikin kabari. 30 Amma Allah ya tashe shi
daga matattu. 31 Mutanen da suka zo tare da shi daga Galili da Urushalima kuwa
suka yi ta ganinsa har kwanaki da yawa. Wadanan mutane kuma sune shaidunsa ga
jama'a a yanzu. 32 Mun kawo maku labari mai dadi game da alkawaran da aka yi
wa kakkaninmu. 33 Ubangiji ya bar mana alkawaran. Don haka ya ta da Yesu daga
matattu. Kamar yadda ya ke a littafin zabura ta biyu: ''Kai da na ne yau na zama
mahaifinka.'' 34 Kuma dalilin tayar da shi daga matattu shine saboda kada jikinsa ya
rube, ya yi magana kamar haka: ''Zan baku albarkun Dauda masu tsarki tabatattu.''
35 Wannan shine dalilin da ya yi magana kuma a wata Zabura, 'Ba za ka bar Mai
Tsarkinka ya rube ba.' 36 Bayan Dawuda ya yi wa Allah bauta a cikin zuciyarsa da
kuma abin da Allah yake so, ya mutu, aka binne shi tare da kakkaninsa, ya kuma
ruba, 37 amma wanda Allah ya tayar bai ga ruba ba. 38 'Yan'uwa, ku sani cewa ta
wurin mutumin nan aka yi maku wa'azin gafarar zunubai. 39 Ta wurinsa ne duk
wanda ya ba da gaskiya zai kubuta daga dukan abin da dokar Musa bata 'yantar da
ku a kai ba. 40 Saboda haka ku yi hankali da abubuwan da annabawa suka fada kada
su faru a kanku: 41 'Ku masu reni, za ku rude don mamaki, ku kuma shude; saboda ina
aiki a cikin kwananakinku, aikin da ba za ku yarda ba ko da wani ya gaya maku.”
42 Da Bulus da Barnaba suna fita kenan, sai jama'a suka rokesu, su sake yin irin
wannan magana ranar Assabaci mai zuwa. 43 Bayan da sujadar ta kare, Yahudawa
da yawa da kuma wadanda suka shiga addinin Yahudanci suka bi Bulus da Barnaba,
sai suka gargade su da su cigaba da aikin alherin Allah. 44 Da Asabaci ta kewayo,
kusan dukan garin suka taru domin su ji maganar Ubangiji. 45 Sa'adda Yahudawa
suka ga taron jama'a, sai suka cika da kishi suna karyata abubuwan da Bulus ya fada
suka kuma aibata shi. 46 Amma Bulus da Barnaba sun yi magana gabagadi suka ce,
“Dole ne a fara fada maku maganar Allah. Amma da yake kun ture ta, kun nuna
baku cancanci rai madawwami ba soboda haka zamu juya ga al'ummai. 47 Don haka
Ubangiji ya umarce mu, cewa, 'Na sa ku haske ga al'ummai, saboda ku kawo ceto
ga iyakar duniya.'” 48 Da al'ummai suka ji haka, sai suka yi murna suka kuma yabi
kalmar Ubangiji. Dukan wadanda aka kaddarawa samin rai madawwami suka tuba.
49 Kalmar Ubangiji kuwa ta bazu a kowanne bangaren yankin. 50 Amma Yahudawan
suka zuga wadansu mata masu sujada, masu daraja da kuma shugabannin mazan
garin. Wannan ya tayar da tsanani ga Bulus da Barnaba har suka fitar da su daga
iyakar garinsu. 51 Amma Bulus da Barnaba suka kade masu kurar kafarsu. Suka tafi
garin Ikoniya. 52 Amma almajiran suka cika da farin ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki.

14

1 A lokacin da Bulus da Barnaba sun shiga garin Ikoniya suka shiga majami'an
Yahudawa suka yi wa'azi yadda har mutane da yawa daga cikin Yahudawa da
Hellinawa suka ba da gaskiya. 2 Amma Yahudawa da basu yi biyayya ba, suka zuga
al'umman har suka yi fushi da 'yan'uwan. 3 Suka zauna a wurin na tsawon lokaci,
suna yni maganarsu gabagadi da ikon Ubangiji, yana kuma shaidar sakon alherinsa.
Ya yi wannan ta wurin alamu da al'ajibai ta hannun Bulus da Barnaba. 4 Saboda haka
mutanen garin sun rabu: wadansun su suka bi ra'ayin Yahudawa, wasu kuwa sun bi
manzannin. 5 Al'umman garin da Yahudawa sun nemi jan hankali shugabanninsu,
don su wulakanta Bulus da Barnaba, su jajjefe su, 6 da suka gane haka suka gudu
zuwa biranen Likoniya, Listira da Darbe, da garuruwa wadanda ke kewaye da su, 7 a
can suka yi wa'azin bishara. 8 A Listira akwai wani wanda ke zaune bai taba tashi

da kafafunsa ba, don shi gurgu ne tun daga haihuwa. [9] Wannan mutumin ya ji Bulus
yana magana. Bulus ya kafa masa ido, ya gane mutumin na da bangaskiya da za a
warkar da shi. Sai ya ce masa da murya mai karfi, "Tashi ka tsaya akan kafafunka"
[10] Sai mutumin ya yi tsalle ya fara tafiya da kafafunsa, yana yawo. [11] Da jama'an
garin sun ga abin da Bulus ya yi, suka tada muryarsu suna cewa da Likoniyanci, "Ai
alloli sun ziyarce mu daga sama, da kamanin mutane." [12] Suna kiran Barnaba da
sunan "Zafsa," Bulus kuwa suka kira shi da sunan "Hamisa" domin shine yafi yin
magana. [13] Sai firist din zafsa wanda dakin yin masa sujada na kofar birni; ya kawo
bijimai biyu da furannin da aka saka su kamar gammo; shi da jama'arsa suna so su yi
masa hadaya. [14] Amma da manzannin, wato Barnaba da Bulus, su ka ji labarin, suka
yage rigunansu, suka hanzarta zuwa gun taron mutanen. [15] Suna ta cewa, "Kuji! Ku
mutane don me kuke wannan abin? Mu fa mutane ne kamarku. Mun kawo maku
labari mai dadi ne, da cewa, ku rabu da abubuwa marar amfani, ku koma ga Allah
mai rai, wanda ya hallici sama da kasa da teku da dukan abubuwa da ke cikinsu.
[16] A da dai ya bar mutane su yi abinda suka ga dama. [17] Duk da haka, bai bar kansa
ba tare da shaida ba, don yana bada abubuwa masu kyau, yana ba ku ruwan sama,
lokatai masu albarka, ya cika ranku da abinci da farin ciki." [18] Duk da wadannan
kalmomin da kyar, Bulus da Barnaba suka iya tsayar da su daga yi masu hadaya.
[19] Amma wasu Yahudawa daga Antakiya da wasunsu daga Ikoniya suka rinjayi tarun
jama'ar. Suka jajjefi Bulus suka ja shi zuwa wajen garin, suna ganin kamar ya mutu.
[20] Duk da haka da almajirai suka kewaye shi a tsaitsaye, sai ya tashi ya koma cikin
garin. Washegari, ya tafi Darba tare Barnaba. [21] Bayan sun yi wa'azin bishara a
wannan birnin suka kuma sami almajirai da yawa, suka dawo Listira, da Ikoniya
da Antikiya. [22] Suna karfafa zuciyar almajiran su rike bangaskiyarsu, su ci gaba da
ita, suna ce masu, "Ta wurin jimrewa mai yawa zamu shiga mulkin Allah, don haka
dole ne mu sha wahala." [23] Da suka zabar masu dattawa a kowace iklisiya, sai suka
yi addu'oi da azumi, suka mika su ga Ubangiji, ga wanda suka gaskanta a gareshi.
[24] Sa'annan sun bi ta Bisidiya suka kai Bamfiliya. [25] Da suka yi maganarsu a Biriya,
sun wuce zuwa har Italiya. [26] Ta jirgin ruwa zuwa Antakiya, a nan ne aka mika su
ga alherin Allah don aikin da suka gama a yanzu. [27] Da isowarsu Antakiya sun tara
'yan iklisiya a wuri daya, sun ba da labarin dukan abin da Allah ya yi ta wurinsu. Da
yadda Ya bude kofa a wurin al'ummai ta bangaskiya. [28] Sun zauna tare da almajiran
na tsawon lokaci.

15

[1] Wadansu mutane suka zo daga Yahudiya suka koyar da 'yan'uwa, cewa, "Idan
ba yi maku kaciya bisa ga al'addar Musa ba, ba za ku sami ceto ba." [2] Da Bulus
da Barnaba suka tunkare su da mahawara, sai 'yan'uwa suka yanke shawara Bulus
da Barnaba da wasu su je Urushalima wurin manzanni da dattawa a kan wannan
magana. [3] Da shike iklisiya ce ta aike su, sai suka bi ta Finikiya da ta Samariya suka
sanar da tuban al'ummai. Ya kawo murna mai yawa a wurin 'yan'uwa. [4] Bayan sun
zo Urushalima, sai iklisiya da manzanni da dattawa, suka marabce su, sai suka fada
masu abin da Allah ya yi ta wurinsu. [5] Amma wadansu mutane wadanda suka ba da
gaskiya daga cikin Farisawa, suka tashi suka ce, "Dole ne a yi masu kaciya a kuma
umarce su su kiyaye dokar Musa." [6] Sai manzanin da dattawan suka taru don su
duba wannan lamari. [7] Bayan mahawara mai tsanani, sai Bitrus ya tashi ya ce masu,
"'Yan'uwa, kun san lokacin baya da ya wuce, Allah ya yi zabi a cikinku, cewa ta bakina
ne al'ummai za su ji bishara, su kuma ba da gaskiya. [8] Allah, wanda ya san zuciya, ya
yi masu shaida, ya kuma basu Ruhu Mai Tsarki kamar yadda ya yi mana; [9] kuma bai
bambanta mu da su ba, ya tsabtace zuciyarsu ta wurin bangaskiya. [10] To, saboda haka

don me kuke gwada Allah, kuna sa wa almajirai nauyi a wuya wanda ubanninmu duk
da mu ba mu iya dauka ba? 11 Amma mun gaskanta za mu samu ceto ta wurin alherin
Ubangiji Yesu, kamar yadda suke.” 12 Dukan taron jama'ar suka yi shiru sa'adda suke
sauraron sakon shaidar da mamakin abin da Allah ya yi ta wurin Bulus da Barnaba
a cikin al'ummai. 13 Bayan sun gama magana, Yakubu ya amsa, ya ce, “'Yan'uwa, ku
ji ni. 14 Saminu ya fada yadda Allah ya fara nuna jinkai ga al'ummai domin ya dauke
jama'a daga cikinsu domin sunansa. 15 Maganar annabawa ta yarda da wannan,
kamar yadda yake a rubuce, 16 'Bayan wadannan abubuwa zan dawo, zan gina gidan
Dauda wanda ya fadi kasa; in sake gina bangonsa, in tsayar da shi, 17 saboda sauran
jama'a su nemi fuskar Ubangiji, har da al'ummai da ake kira da sunana. 18 Wannan
shine abin da Ubangiji ya fadi, shi wanda ya yi wadannan abubuwa da aka sani
tun zamanin da. 19 Saboda haka, a gani na kada mu matsa wa al'umman da suka
juyo gun Allah; 20 amma zamu rubuta masu da cewa, su guje wa gumaka da zina
da faskanci da maye da cin mushe. 21 Tun zamanin da akwai mutane a kowanne
birni wadanda suke wa'azi da karatun Musa a majami'u kowanne Asabaci.” 22 Sai ya
yi wa manzanin kyau su da dattawa da dukan iklisiyar su zabi Yahuza da Barnaba
da Sila da dattawan iklisiya a tura su Antakiya tare da Bulus da Barnaba. 23 Sai
suka rubuta wasika, “Manzani da dattawa da 'yan'uwa zuwa ga al'ummai 'yan'uwa a
Antakiya da Suriya da Kilikiya, gaisuwa mai yawa. 24 Mun ji cewa wasu mutane daga
cikinmu wadanda ba mu umarce su ba, sun fita daga cikinmu sun yi maku koyarwar
da ta daga maku hankali. 25 Ya yi kyau da dukanmu, muka amince mu zabi wadansu
mutane mu tura su wurinku tare da Bulus da Barnaba, 26 mutane wadanda suka
sadaukar da ransu domin sunan Ubangiji Yesu Almasihu. 27 Mun aika Yahuza da Sila
su gaya maku wadannan abubuwa. 28 Saboda haka ya yi kyau Ruhu Mai Tsarki da
mu, kada mu sa maku nauyi fiye da wadannan abubuwan: 29 ku bar yi wa gumaka
hadaya, ku bar cin mushe da shan kayan maye da zina da faskanci, in kun kiyaye
wadannan abubuwa za ku zauna lafiya. Ku huta lafiya.” 30 Da aka sallame su, sai
suka je Antakiya. Bayan sun tara jama'a sai suka ba su wasikar. 31 Bayan da suka
karanta ta, sai suka yi murna sosai saboda karfafawa. 32 Yahuza da Sila, da shike
su annabawa ne, suka karfafa 'yan'uwa da kalmomi masu yawa. 33 Bayan sun yi
kwananki a wurin, sai aka sallame su zuwa wurin 'yan'uwa wadanda suka aiko su.
34 Amma ya gamshe Sila ya zauna a wurin. 35 Amma Bulus da Barnaba suka tsaya
a Antakiya da sauran 'yan'uwa, suna koyar da maganar Ubangiji. 36 Bayan kwanaki
kadan Bulus ya ce ma Barnaba, “Mu koma yanzu mu ziyarci dukan 'yan'uwa da muka
yi masu bisharar Ubangiji, mu ga yadda suke. 37 Barnaba yana so su dauki Yahaya
wanda kuma ake kira Markus. 38 Amma Bulus ya yi tunanin bai kamata a tafi da
Markus ba, tun da ya bar su a Bamfiliya bai ci gaba da su ba. 39 Nan jayayya ta tashi
tsakaninsu, har suka rabu da juna sai Barnaba ya tafi tare da Markus suka ketare
zuwa Kuburus. 40 Amma Bulus ya zabi Sila suka tafi, bayan 'yan'uwa sun yi masu
addu'ar alherin Allah ya kiyaye su. 41 Bulus ya tafi ya zazzaga Suriya da Kilikiya yana
ta karfafa iklisiyoyin.

16

1 Bulus ya kuma isa Darbe da Listira, in da akwai wani almajiri mai suna Timoti
a wurin, dan wata Bayahudiya wadda ta ba da gaskiya; ubansa kuwa Baheline ne.
2 Ana maganar kirki a kansa ta bakin 'yan'uwa da ke Listira da Ikoniyan. 3 Bulus ya yi
wa Timoti kaciya, domin yana so su yi tafiya tare, domin kuma saboda Yahudawan da
ke wurin, sun san cewa ubansa Baheline ne. 4 Suna shiga cikin biranen, suna yi wa
iklisiyoyi gargadi da su yi biyayya da umurnan da Manzanni da dattawa suka rubuta
a Urushalima. 5 Bangaskiyar iklisiyoyi kuwa ta karu, ana kuma samun karuwa na

wadanda suke ba da gaskiya kowace rana. 6 Bulus da abokan aikin sa sun shiga
cikin lardin Firigiya da Galatiya, tun da Ruhu Mai Tsarki ya hana su wa'azin kalmar
a cikin yankin Asiya. 7 Sun zo kusa da Misiya, da nufin shiga cikin Bitiniya, Ruhun
Yesu ya hana su. 8 Da suka ratse ta cikin Misiya, sai suka shiga birnin Taruwasa.
9 Bulus ya ga wahayi cikin dare, wani mutumin Makidoniya na kiransa, yana cewa.
''Ka zo Makidoniya ka taimake mu''. 10 Bulus, da ganin haka, ya kama hanya zuwa
Makidoniya, da tunanin Allah ne ya ke so su kai wa mutanen Makidoniya bishara.
11 Da barin Taruwasa, Bulus da kungiyarsa sun shiga jirgin ruwa zuwa Samutaraki,
da gari ya waye kuma sun tafi Niyafolis; 12 Daga nan kuma suka tafi Filibi, birni na
Makidoniya, mai muhimmanci ne a yankin Roma, in da mun yi zango kwanaki da
dama. 13 Ranar Asabaci mun je kofar gari, gefen rafi, da tunanin samun wurin addu'a.
Mun zauna mun kuma yi magana da matan da sun taru a wurin. 14 Wata mace mai
suna Lidiya, 'yar kasuwa ce a birnin Tiyatira, mai bautar Allah ce, ta saurare mu.
Ubangiji ya bude zuciyarta, ta mai da hankali ga maganar da Bulus ke fadi. 15 Sa'anda
da aka yi mata Baftisma tare da mutanen gidanta, ta ce da mu, “Idan kun dauke ni mai
bautar Allah, ku zo gidana ku zauna.” Sai ta rinjaye mu. 16 A daidai wannan lokaci,
muna tafiya wurin addu'a, wata yarinya mai ruhun duba ta hadu da mu. Iyayen
gijinta na arziki da ita sosai. 17 Tana bin Bulus, tare da mu, tana fadi da murya mai
karfi cewa, ''Wadannan mutanen, bayin Allah mafi daukaka ne, suna sanar maku
hanyar ceto ne''. 18 Ta dauki kwanaki tana haka. Amma Bulus ya yi fushi da ita
ainun, ya juya ya umarci ruhun, ya ce, ''Na umarce ka, ka rabu da ita a cikin sunan
Yesu Almasihu''. Ruhun ya yi biyayya ya rabu da ita nan take. 19 Da iyayengijinta
suka ga cewa hanyar shigar kudinsu ta toshe, sai suka kama Bulus da Sila, suka ja
su cikin kasuwa suka kai su gaban mahunkunta. 20 Da suka kai su Kotu, suka ce,
''Wadannan mutane Yahudawa ne, suna kawo tashin hankali a birninmu. 21 Suna
koyar da abubuwa da ba su karbuwa a gare mu, balle mu aikata, a matsayinmu na
Romawa.” 22 Sai jama'a gaba daya sun tayar wa Bulus da Sila; alkalan kuma sun yage
rigunansu, sun ba da umarni a duki Bulus da Sila da bulala. 23 Bayan dukan, an jefa
su Bulus a kurkuku, an ba mai tsaron kurkukun umurni ya kulle su da kyau, kada
su gudu. 24 Shi kuma ya yi hakanan, ya sa masu sarkoki a kafafun su, kamar yadda
aka umurce shi. 25 Da tsakar dare, Bulus da Sila suna yin adu'a, su na raira wakoki
ga Allah, sauran 'yan sarkar su na jin su. 26 Nan da nan sai ga wata girgizar kasa,
wadda ta sa ginshikan kurkukun sun kadu, nan da nan kofofin kurkukun sun bude,
'yan sarka kuma, sarkokin su sun karkatse. 27 Mai tsaron kurkukun ya tashi daga
barci ya ga kofofin kurkukun a bude, ya zaro takobi, zai kashe kan sa, a tunanin sa,
'yan sarkar sun gudu. 28 Amma Bulus ya ta da murya da karfi, ya ce, ''kada kayi wa
kanka barna, domin dukan mu muna nan''. 29 Mai tsaron kurkukun ya aika a kawo
fitila, ya shiga ciki a gurguje da rawan jiki, ya fadi a gaban Bulus da Sila, 30 ya fitar
da su waje ya ce, ''Shugabanni, me ya kamata in yi domin in tsira?'' 31 Sun ce masa,
''ka ba da gaskiya ga Yesu Ubangiji, da kai da gidan ka, za ku sami tsira''. 32 Bulus da
Sila suka fada masa maganar Ubangiji, tare da iyalinsa. 33 Shi mai tsaron kurkukun
ya dauke su cikin daren, ya wanke raunukansu, an kuma yi masa Baftisma nan da
nan tare da iyalinsa. 34 Ya kai Bulus da Sila gidansa, ya ba su abinci. Murna ta cika
gidan mai tsaron kurkukun, domin iyalin sa duka sun ba da gaskiya ga Allah. 35 Da
gari ya waye, alkalai sun ba da sako a saki Bulus da Sila. 36 Mai tsaron kurkukun
kuwa ya sanar wa Bulus wannan magana ta alkalan, saboda haka ya ce wa Bulus,
''Ku tafi cikin salama''. 37 Amma Bulus ya ce masu, “Sun yi mana duka a fili a gaban
mutane mu da muke Romawa, ba a kashe mu ba, sun kuma sa mu a kurkuku; suna
koran mu a asirce? Su zo da kansu su fitar da mu. 38 Masu tsaron kurkuku sun
mayar da maganar Bulus ga alkalan, wanda ya sa sun firgita, da jin cewa Bulus da

Sila Romawa ne. [39] Alkalai da kansu sun zo sun roki Bulus da Sila; da suka fitar da
su daga kurkukun, sun ce wa Bulus da Sila su bar birnin. [40] Da hakanan ne Bulus da
Sila suka fita daga kurkuku, sun je gidan Lidiya. Da Bulus da Sila sun ga 'yan'uwa,
sun karfafa su, sa'annan suka bar birnin.

17

[1] Bayan sun wuce biranen Amfibolis da Aboloniya, sun iso birnin Tasalunika, in
da akwai wata majami'ar Yahudawa a wurin. [2] Bulus, kamar yadda ya saba, ya
nufi wurinsu, yana tattaunawa da su har Asabaci uku, daga cikin littattafai. [3] Bulus
ya bude littattafai yana bayyana masu cewa, dole ne Almasihu ya sha wahala, ya
kuma tashi daga matattu. Ya ce, ''Wannan Yesu kuwa da nake sanar maku, shine
Almasihu''. [4] Wasu Yahudawa sun yarda, sun bi Bulus da Sila, da wadansu Helenawa,
da Shugabannin Mata da jama'a da yawa. [5] Yahudawan da basu ba da gaskiya ba suka
cika da kishi, suka dauki wadansu 'yan ta'adda daga cikin kasuwa, suka tada tarzoma
cikin birnin, mutane da yawa na bin su. Sun kai hari a gidan Yason, da niyyar fitar
da Bulus da Sila a gaban jama'a. [6] Amma da ba su ga Bulus da Sila ba, suka ja Yason
da wasu 'yan'uwa masu bi zuwa gaban mahukuntar birnin, suna cewa, ''Wadannan
ne fa masu ta da zaune tsaye, gashi sun zo mana. [7] Wadannan mutane da Yason ya
marabta, sun saba wa dokokin Kaisar; Suna cewa akwai wani sarki mai suna - Yesu.''
[8] Da taron jama'a, da mahukuntan birnin suka ji haka, sun damu. [9] Bayan da sun
amshi kudi daga wurin Yason da sauran 'yan'uwan, sai suka sake su. [10] A wannan
daren, 'yan'uwa masu bi suka fitar da Bulus da Sila, suka aike su garin Biriya. Da
isar su can, su ka nufa majami'ar Yahudawa. [11] Mutanen Biriya daban suke da na
Tasalunika, sun yarda da sakon Bulus da zuciya daya, suna kuma binciken littattafai
kowace rana domin su tabbatar da sakon Bulus, ko gaskiya ne. [12] Saboda haka mutane
da yawa cikin su sun ba da gaskiya, tare da wadansu sannanun mata Helenawa da
maza da yawa. [13] Amma da Yahudawan Tasalunika suka ji cewa Bulus yana wa'azin
kalmar Allah a Biriya, sun haura can, sun tada hankulan jama'a. [14] Nan da nan, masu
bi na Biriya sun dauki Bulus sun aika shi zuwa teku, an bar Sila da Timoti a Biriya
tukuna. [15] Wadanda sun fitar da Bulus, sun kai shi har zuwa birnin Atina. Bulus
ya ba su sako, su fada wa Sila da Timoti suyi hanzari su same shi. [16] Sa'anda Bulus
yana jiran zuwan Sila da Timoti a Atina, ya yi fushi a ransa, da ya ga birnin cike
da gumakai. [17] Ya tattauna da Yahudawa a cikin majami'a tare da masu yin sujada
ga Allah, da kuma wadanda yake samu a kowace rana, a kasuwa. [18] Amma wadan
su Abikuriyawa da masana sun yi karo da shi. Wadansun su na cewa, ''Menene
wannan sakaren ke cewa?'' Wadansu kuma sun ce, ''Da alama mai wa'azi ne na wasu
alloli dabam,'' domin yana wa'azin Yesu da tashin sa daga matattu. [19] Suka dauki
Bulus zuwa Tudun Arasa, suna cewa, ''Ko za ka sanar mana da wannan sabuwar
koyaswar taka? [20] Abubbuwan da kake fadi, baki ne a gare mu. Muna so mu san
ma'anar su.'' [21] (Atiniyawa da bakin da ke cikinsu, suna ba da lokacin su ga fadin
sabobbin abubuwa da saurar on su). [22] Bulus ya tsaya a tsakiyar Tudun Arasa ya ce,
''Ku mutanen Atiniya na lura masu kwazon addini ne ku. [23] Na lura da abubuwan
sujadar ku yayin da nake zagawa, amma na ga wani bagadi da rubutu a kansa mai
cewa, ''Ga Allah wanda ba a sani ba." Abin da kuke bauta wa cikin rashin sani, shi
nake sanar maku. [24] Allahn da ya yi duniya da kome da ke cikinta, tun da ya ke shine
Ubangijin sama da kasa, ba ya zama a haikalin da mutane suka gina da hannu. [25] Ba
ya neman taimakon kowa, babu kuma wanda ya isa ya ba shi. Shine ke ba da rai, da
numfashi da kowanne abu. [26] Daga mutum daya ya hallici dukan al'umman duniya,
ya rarraba, ya kuma sanya kowa a inda ya shirya masa. [27] Domin su nemi Allah ko
za su iya kaiwa zuwa gareshi su same shi, ga shi kuwa ba ya nesa da kowannenmu.

28 A cikinsa muke rayuwa, muna walwala, kamar yadda wani daga cikin masananku
yace, 'Mu 'ya'yansa ne'. 29 Idan mu 'ya'yan Allah ne, bai kamata mu danganta Allah da
zinariya ko azurfa, ko kuma duwatsu da itatuwa da an sassaka ba. 30 Saboda haka ne,
Allah ya kawar da kwanakin jahilci, amma ya ba da umarni kowa a ko'ina ya tuba.
31 Akwai ranar da ya shirya zai yi wa duniya shari'a cikin adalci, ta wurin mutumin
da ya zaba. Allah ya nuna wannan mutumin, ta wurin ta da shi daga matattu". 32 Da
mutanen Atina sun ji batun tashi daga matattu, wadansu suka yi wa Bulus ba'a; amma
wadansu kuma sun ce, "Za mu saurare ka kuma, a kan wannan maganar." 33 Bayan
haka, Bulus ya bar su. 34 Amma wasu maza a cikinsu sun yarda da bisharar, sun ba
da gaskiya, hade da Diyonisiyus dan Majalisar Tudun Arasa da wata mace mai suna
Damaris, da wadansu tare da su.

18

1 Bayan haka sai Bulus ya tafi Antakiya daga nan, ya wuce Korinti. 2 A can ya
sadu da wani Bayahude mai sunan Akila, dan kasar Buntus ne; bai dade da zuwa
garin ba, daga Italiya ya zo da matarsa mai suna Balkisu, saboda Kalaudiyas ya ba
da umarni dukan Yahudawa su bar Roma; sai Bulus ya je wurinsu. 3 Bulus ya zauna
a gidansu don sana'arsu daya ce, wato, masu aikin Tanti ne. 4 Saboda haka Bulus na
zuwa majami'a, yana yin nazari tare da su a kowace Asabaci. Yana kokari ya rinjayi
Yahudawa da Helinawa. 5 Amma a lokacin da Sila da Timoti suka iso Makidoniya,
Ruhu ya matsa Bulus ya shaida wa Yahudawa cewa Yesu Almasihu ne. 6 Lokacin da
Yahudawa suka tayar masa suna zarginsa. Bulus ya kakkabe rigansa a gabansu yana
cewa, “Alhakin jininku yana kanku; daga yanzu zan koma wurin al'ummai.” 7 Da
ya bar wurinsu, ya tafi gidan Taitus Yustus mai wa Allah sujada. Gidansa na kusa
da majami'a. 8 Kiristus shine shugaban majami'a, sai shi da dukan iyalin gidansa
sun ba da gaskiya ga Ubangiji. Korantiyawa da yawa suka ji jawabin Bulus suka ba
da gaskiya, aka yi masu Baftisma. 9 Da dare Ubangiji ya ce wa Bulus a cikin wahayi,
“Kada ka ji tsoro, amma ka yi magana kada kuma ka yi shuru. 10 Gama ina tare da kai,
ba wanda zai cutar da kai, gama ina da mutane anan garin.” 11 Bulus ya zauna a nan
tsawon shekara daya da wata shida, yana koyar masu da maganar Allah. 12 Amma
da Galiyo ya samu zaman gwamnan Akaya, sai Yahudawa suka tayar wa Bulus har
suka kai shi gaban dakalin shari'a. 13 Suna cewa, “Wannan mutumin yana kokarin
rinjayar mutane su yi sujadar da ta saba wa dokarmu.” 14 Duk da haka kafin Bulus ya
yi magana, Galiyo ya ce wa Yahudawa, “Ku Yahudawa in da karar ku ta wani babban
laifi ce wanda ya aikata, da sai in hukunta. 15 Amma tun da ya ke akan al'amurar,
kalmomi ne, da ta sunaye da dokokin ku, ku je ku sasanta al'amuran ku.” 16 Galiyo
ya kore su daga dakalin shari'a. 17 Saboda haka sai suka kama Sastanisu, suka yi
masa duka sosai a gaban dakalin shari'a. Amma Galiyo bai damu da yadda suka
karasa ba. 18 Bulus kuwa, bayan ya zauna tare da su na wasu kwanaki masu yawa,
ya bar 'yan'uwan zuwa Suriya ta jirgin ruwa, tare da Balkisu da Akila. Kafin ya bar
tashar jiragen ruwa da ke a Sankuriya, ya tafi saboda ya aske kansa, domin ya dauki
alkawarin Banazare. 19 Da suka iso Afisa, Bulus ya bar Balkisu da Akila anan. Shi
kuwa ya shiga majami'ar Yahudawa yana nazari tare da su. 20 Da suka roki Bulus ya
zauna da su na tsawon lokaci, bai yarda ba. 21 Ya kama hanyarsa ya bar su ya ce,
“In Allah ya yardar mani zan dawo wurinku wata rana.” Sai ya shiga jirgin ruwa
daga Afisa. 22 Daga saukar su a Kaisariya, sai ya haura zuwa Urushalima ya gai da
iklisiya daga nan ya tafi Antakiya. 23 Bayan ya zauna na dan lokaci a wurin, Bulus
ya kama hanyarsa zuwa yakin Galatiya da Firjiya anan ya karfafa almajirai. 24 A nan
dai akwai wani Bayahude mai suna Afolos, dan asalin Iskandariya ne da haihuwa, ya
zo Afisa. Shi masani ne a maganar Allah. 25 Afolos dai ya sami horo daga maganar

Ubangiji. Shi mai kokari ne a ruhu, yana wa'azi da koyarwa daidai game da Yesu.
Amma ya san da Baftismar Yahaya ne kadai. 26 Afolos ya fara wa'azinsa da gabagadi
a cikin majami'a. Da Balkisu da Akila suka ji shi sai suka yi abokantaka da shi, suka
kara bayyana masa game da labarin hanyar Allah mafi daidai. 27 Da ya so ya wuce
zuwa cikin Akaya 'yan'uwa suka karfafa shi, sun rubuta wa almajiran da ke a Akaya,
don su karbe shi da hannu biyu. Da ya iso wurinsu, ya kuwa karfafa 'yan'uwa da
sun ba da gaskiya ta wurin alheri. 28 Afolos ya ba Yahudawa mamaki da irin ikon
da yake da shi da gwanintarsa, yadda yake nunawa daga nassoshi cewa Yesu shine
Almasihu.

19

1 Sa'adda Afolos yake a Koranti, Bulus ya zagaya kasar tudu ya zo birnin Afisa, a
nan kuma ya sami wadansu almajirai. 2 Bulus ya ce masu, “Ko kun karbi Ruhu Mai
Tsarki sa'anda kuka ba da gaskiya?” Suka amsa, “A'a bamu taba jin labarin Ruhu
Mai Tsarki ba. 3 Bulus ya ce, “Wacce irin baftisma aka yi maku?” Suka ce, “Baftismar
Yahaya” 4 Bulus ya amsa ya ce, “Yahaya ya yi wa mutane baftismar tuba, ya ce su ba
da gaskiya wanda zai zo bayansa, wato, Yesu kenan.” 5 Da mutanen suka ji haka, sai
aka yi masu baftisma cikin sunan Ubangiji Yesu. 6 Sa'adda Bulus ya dibiya hannu a
kansu, Ruhu Mai Tsarki kuma ya sauka a kansu suka yi magana da harsuna da kuma
annabci. 7 Su wajen mutum goma sha biyu ne. 8 Bulus ya shiga majami'a ya yi ta
koyarwa gabagadi misalin tsawon wata uku. Yana bi da su cikin nazarin maganar
yana fahimtar da mutane su gaskanta game da abubuwa da suka shafi mulkin Allah.
9 Amma sa'adda wadansu Yahudawa suka taurare, suka ki yin biyayya, sai suka fara
bata hanyar Almasihu a gaban taron. Saboda haka sai Bulus ya janye daga wurinsu
tare da wadanda suka ba da gaskiya. Ya fara koyarwa a makarantar Tiranus. 10 Haka
ya cigaba shekaru biyu har duk mazaunan Asiya suka ji maganar Ubangiji, Yahudawa
da Helenawa. 11 Allah ya yi manyan al'ajibai ta hannun Bulus, 12 har marasa lafiya
suka warke, mugayen ruhohi suka fito daga cikin mutane, sa'adda suka karbi kyallaye
da mayafai daga jikin Bulus. 13 Amma akwai Yahudawa masu tsubu da suka biyo ta
wajen, suka dauka wa kansu su yi amfani da sunan Yesu. Suka ce, “Mun dokace ku
cikin sunan Yesu wanda Bulus yake wa'azinsa, ku fita.” 14 Wadanda suka yi wannan
su bakwai ne 'ya'yan wani babban firist Bayahude mai suna Siba. 15 Mugun ruhun
ya amsa ya ce, “Na san Yesu, na san Bulus, amma ku, su wanene?” 16 Sai mugun
ruhun da ke cikin mutumin ya fada a kan matsubatan ya fi karfinsu ya kuma bubuge
su. Suka runtuma da gudu suka fice daga dakin tsirara da raunuka. 17 Wannan
ya zama sanannen abu ga dukan mutane, Yahudawa da Helenawa mazaunan Afisa.
Suka ji tsoro kwarai, sunan Ubangiji Yesu ya sami daukaka. 18 Masu bi da yawa
kuma, suka zo suka furta mugayen ayyukan da suka aikata. 19 Masu sihiri suka kawo
littattafansu suka kona a gaban mutane. Da aka yi jimilar tamaninsu, aka samu sun
kai dubu hamsin na azurfa. 20 Sai maganar Ubangiji ta yadu da iko ta hanyoyi da
yawa. 21 Da Bulus ya kammala aikinsa na bishara a Afisa, Ruhu ya bishe shi sai
ya bi ta Makidoniya da Akiya a kan hanyarsa zuwa Urushalima. Ya ce, “Bayan na
je can, dole in je Roma.” 22 Bulus ya aiki almajiransa biyu Timoti da Irastus zuwa
Makidoniya, wadanda suka taimake shi. Amma shi da kansa ya jira a Asiya na dan
lokaci. 23 A wannan lokacin sai aka yi babban tashin hankali a Afisa game da wannan
Hanyar. 24 Wani Makeri mai suna Damatrayus wanda ke kera sifoffin gunkin azurfa
na Dayana, wanda sana'a ce mai kawo wa makera riba sosai. 25 Ya tattara makera ya
ce da su, “Kun sa ni da wanan sana'a ne muke samun kudi mai yawa. 26 Kun gani kun
kuma ji cewa, ba a Afisa kadai ba, amma har da fadin kasar Asiya wannan Bulus ya
rinjayi mutane da yawa. Yana cewa babu alloli da ake kerawa da hannu. 27 Ba sana'ar

mu kadai ke cikin hatsari ba, amma har da haikalin allahnmu Dayana babba zai zama
mara amfani. Ta haka za ta rasa girmanta, ita da dukan kasar Asiya da duniya ke wa
sujada." 28 Da suka ji haka sai suka fusata kwarai, suka yi kira mai karfi suna cewa
"Mai girma ce Dayana ta Afisa." 29 Gari gaba daya ya rude, jama'a kuma sun hanzarta
zuwa wurin taron. Kafin wannan lokaci, sun riga sun kama abokan tafiyar Bulus,
wato Gayus da Aristakas wadanda suka zo daga Makidoniya. 30 Bulus ya yi niyya ya
shiga cikin taron jama'ar, amma almajiran suka hana shi. 31 Haka nan ma wadansu
abokan Bulus da ke shugabanin yankin al'umma Asiya sun aika masa da roko mai
karfi kada ya shiga dandalin. 32 Wadansu mutane na kirarin wani abu, wadansu
kuma na kirarin wani abu dabam, domin jama'a sun rude. Da yawa daga cikinsu ma
ba su san dalilin taruwarsu ba. 33 Yahudawa suka kawo Iskandari ya tsaya a gaban
taruwan jama'a. Iskandari ya mika hannunsa sama domin ya yi bayani ga jama'a.
34 Amma da suka gane shi Bayahude ne, sai dukansu suka kwala ihu wajen sa'a biyu,
"Mai girma ce Dayana ta Afisa." 35 Da magatakardar garin ya sha kan jama'a, sai
ya ce, "Ya ku mutanen Afisa, wanene bai san cewa birnin Afisa cibiya ce na allahn
nan Dayana mai girma da na sifar da ta fado daga sama ba? 36 Tun da ba a karyata
wadannan abubuwa ba, ya kamata ku yi shuru don kada ku yi wani abu a gaggauce.
37 Gama kun kawo wadannan mutane a wannan dakin sharia ba a kan su mafasa ne
na haikali ba ko kuma masu sabo ga allahnmu ba. 38 Saboda haka idan Damatrayas
da makeran da ke tare da su na da wata tuhuma a kan wani, kotuna suna nan a
bude masu shari'a kuma suna nan. Ba ri su kai karar junansu. 39 Amma idan akwai
maganganu na dubawa, za a daidaita su a taronmu na lokaci lokaci. 40 Domin hakika
muna cikin hatsarin zargi game da hargitsin yau. Babu dalilin wanan yamutsi domin
ba mu da bayani a kansa." 41 Da ya fadi haka, sai ya sallami taron.

20

1 Bayan da rikici ya kare, Bulus ya aika a kira al'majiran, ya karfafa su. Sa'annan
ya yi bankwana da su, ya tashi zai tafi Makidoniya. 2 Bayan ya ratsa cikin lardunan
yana yi wa masu bi gargadi sosai, sai ya zo kasar Helenawa. 3 Sa'adda ya yi wata
uku a wurin, Yahudawa suka kulla masa makirci, yayin da yake shirin hawa Jirgi
zuwa Suriya, sai ya canza ra'ayi ya koma ta Makidoniya. 4 Masu yi wa Bulus rakiyar
zuwa yankin Asiya sun hada da Sobatarus dan Burus daga Biriya; Gayus mutumin
Derbe; Timoti da Aristakus da Sakundus, dukansu masu bi ne daga Tasalonika; da
Tikikus da Trofimus daga Asiya. 5 Amma wadansu har suka rigaye mu, suka jira
mu a Taruwasa. 6 Da muka shiga Jirgi daga Filibi bayan kwanakin Gurasa mara yisti;
bayan kwanaki biyar muka iske su a Taruwasa; kwananmu bakwai a wurin. 7 A rana
ta fari ga mako, da muka taru domin karya gurasa. Bulus ya yi wa masubi jawabi,
don ya yi niyyar ya tafi da wayewar gari; jawabinsa ya kai har tsakar dare. 8 A benen
da suka taru akwai fitilu da yawa. 9 Wani matashi mai suna Aftikos yana zaune a kan
taga, barci mai nauyi ya dauke shi; da shike Bulus ya tsawaita jawabinsa, saurayin
da shike barci mai nauyi ya dauke shi sai ya fado daga kan bene na uku aka dauke
shi matacce. 10 Sai Bulus ya sauka ya mike a bisansa ya rungume shi, sa'annan ya
ce, "Kada kowa ya damu; domin yana darai bai mutu ba." 11 Sa'annan ya hawo kan
bene domin cin gurasa tare da su, ya yi magana da su har gari ya waye daga nan
ya bar su. 12 Suka kawo saurayin da rai, sun sami ta'aziya ba kadan ba. 13 Amma
mu, da muka riga Bulus zuwa gun Jirgin, muka shiga zuwa Asos, mun shirya mu
dauki Bulus a jirgi amma shi ya kudurta ya yi tafiya a kasa. 14 Da muka sadu a Asos,
mun dauke shi a Jirgin ruwa zuwa Mitilitus. 15 Bayan tashin mu daga can, washegari
muka zo tsibirin Kiyos. Washegari kuma muka zo birnin Militus. 16 Amma Bulus ya
kudurta wucewa Afisa a Jirgi, don kada ya bata lokaci a Asiya, don yana sauri in ya

yiwu ranar Fentekos ta same shi a Urushalima. [17] Daga Militus ya aika a kira masa
dattawan iklisiyar Afisa. [18] Da suka zo wurinsa sai ya ce masu, “Ku da kanku kun
san tun daga ranar da na sa kafata a Asiya, irin zaman da muka yi da kasancewar
mu tare. [19] Na bauta wa Ubangiji da tawaliu har da hawaye, da wahalun da na sha
saboda makircin Yahudawa. [20] Kun sani ban ji nauyin sanar da ku kowanne abu mai
amfani ba, na bi ku gida gida ina koyar da ku abubuwa a sarari. [21] Kunsan yadda na
gargadi Yahudawa da Hellenawa game da tuba ga Allah da bangaskiya ga Ubangiji
Yesu. [22] Yanzu fa, gashi, zan tafi Urushalima, Ruhu Mai Tsarki ya nuna mani a fili
dole in je, ban san abin da zai faru da ni a can ba. [23] Sai dai Ruhu Mai Tsarki ya nuna
mani a kowanne gari cewa, sarkoki da wahalu suna jira na. [24] Amma ban dauka
cewa raina yana da wani amfani gare ni ba, domin in cika tsere da hidimar da na
karba daga wurin Ubangiji Yesu, ta shaidar bisharan alherin Allah. [25] Yanzu fa, duba,
na san dukanku, wadanda na yi wa wa'azin mulkin Allah, ba za ku kara gani na ba.
[26] Don haka na shaida maku a wannan rana, ba ni da alhakin jinin kowanne mutum.
[27] Don banji nauyin sanar maku da dukan nufin Allah a gare ku ba. [28] Saboda haka
ku kula da kanku, da masubi da Ruhu Mai Tsarki ya sanya ku shugabanni. Ku kula
ku yi kiwon iklisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. [29] Na sani cewa bayan tafiyata,
kyarketai masu zafi za su shiga tsakaninku, kuma baza su rangwanta wa masubi ba.
[30] Na sani har daga cikinku wadansu mazaje za su zo su fadi gurbattatun zantattuka,
domin su janye almajirai zuwa gare su. [31] Saboda haka ku yi lura. Ku tuna da cewa
shekara uku ban fasa yi wa kowannenku gargadi da hawaye dare da rana ba. [32] Yanzu
ina mika ku ga Allah, da maganar Alherinsa, wadda take da ikon gina ku ta kuma ba
ku gado tare da dukan wadanda ke cikin kebabbu na Allah. [33] Ban yi kyashin azurfa,
ko zinariya, ko tufafin wani ba. [34] Ku da kanku kun sani na yi aiki da hannuwana, na
biya bukatu na da na wadanda ke tare da ni. [35] Na zama maku abin koyi a kowace
hanya game da yadda za ku taimaka wa nakasassu ta wurin aiki, da yadda za ku
tuna da maganar Ubangiji Yesu, maganar da shi da kansa ya ce: ''Bayarwa tafi karba
albarka.'' [36] Bayan da ya yi magana haka, ya durkusa ya yi addu'a tare da su duka.
[37] Dukansu kuwa suka yi kuka mai tsannani, suka rungume shi kuma suka sunbace
shi. [38] Suka yi bakin ciki musamman domin abin da ya ce masu, ba za su kara ganinsa
ba. Sai dukansu suka yi masa rakiya zuwa wurin jirgin ruwa.

21

[1] Da muka rabu da su, muka shiga jirgin ruwa muka mike hanya zuwa birnin Kos,
washegari sai birnin Rodusa, daga nan sai kuma zuwa birnin Batara. [2] Da muka sami
jirgi mai hayewa zuwa Fonisiya sai muka shiga. [3] Da muka hango tsibirin Kubrus
muka bar shi a hagun mu muka nufi Suriya, muka sauka a birnin Taya domin a
nan ne jirgin ruwan zai sauke kayansa. [4] Bayan mun sami almajirai sai muka zauna
can kwana bakwai. Al'majiran suka ce ma Bulus, ta wurin Ruhu, kada ma ya je
Urushalima. [5] Bayan 'yan kwanaki muka cigaba da tafiyarmu. Dukansu da matansu
da 'ya'yansu suka raka mu har bayan birnin. Sa'annan muka durkusa a bakin gacci
muka yi addu'a muka yi sallama da juna. [6] Sai muka shiga jirgin ruwa, su kuma suka
koma gida. [7] Da muka gama tafiyarmu a Taya muka iso Talamayas. A nan ne muka
gaisa da 'yan'uwa, muka zamna kwana daya da su. [8] Washegari muka tashi muka
tafi Kaisariya. Muka shiga gidan Filibus mai shaida bishara, daya daga cikin bakwai
din, muka zauna da shi. [9] Wannan mutum yana da 'ya'ya hudu mata, budurwai
masu yin annabci. [10] Sa'anda muka zauna can 'yan kwanaki, wani annabi ya zo daga
Yahudiya mai suna Agabus. [11] Ya zo wurinmu ya dauki damarar Bulus ya daure tasa
kafar da hannayensa ya ce, “Ruhu Mai Tsarki ya ce, 'Haka Yahudawa za su daure mai
wannan damarar, zasu kuma bashe shi ga al'ummai.'” [12] Da muka ji wannan sakon,

sai dukanmu da mazaunan wurin muka roki Bulus kada ya tafi Urushalima. 13 Sai
Bulus ya amsa ya ce, “Me kuke yi, kuna kuka kuna karya mani zuciya? Bama a shirye
don dauri kadai nake ba har ma da mutuwa a Urushalima, sabili da sunan Ubangiji
Yesu.” 14 Tun da Bulus bashi da niyyar a rinjaye shi, muka daina kuka muka ce, “Bari
nufin Ubangiji ya tabbata.” 15 Bayan wadannan kwanaki, muka dauki jakkunanmu
muka haura Urushalima. 16 Wadansu almjirai daga Kaisariya suka bi mu. Sun zo ne
tare da wani ana ce da shi Manason, mutumin Kuburus mai bi na farko, wanda za
mu zauna da shi. 17 Da muka isa Urushalima, 'yan'uwa suka marabce mu da farin
ciki. 18 Washegari Bulus ya tafi tare da mu zuwa wurin Bitrus, dukan dattawa kuma
suna nan. 19 Bayan ya gaishe su, sai ya shaida masu daya bayan daya abubuwan da
Allah ya yi cikin al'ummai ta wurin hidimarsa. 20 Da suka ji haka, suka yabi Ubangiji
suka ce masa, “Ka gani, dan'uwa, dubban Yahudawa sun bada gaskiya suna kuma da
niyyar kiyaye shari'a. 21 An kuma gaya masu a kanka cewa, kana koya wa Yahudawan
da suke zaune cikin al'ummai su yi watsi da Musa. Kana koya masu kada su yi wa
'ya'yansu kaciya, kada kuma su bi tsofaffin al'adu. 22 Me ya kamata mu yi? Hakika za
su ji ka zo. 23 Sabo da haka ka yi abin da muka fada maka yanzu. Muna da maza hudu
da suka dauki wa'adi. 24 Tafi da wadannan ka tsarkake kanka tare da su, ka dauki
dukan dawainiyar su dana askin kai. Ta haka kowanne mutum zai sani abubuwan
da ake fadi a kanka karya ne. Za su sani cewa kai mai kiyaye shari'a ne. 25 Game da
al'umman da suka bada gaskiya mun yi masu wasika, mun bada umarni su kaurace
kansu daga sadakokin da aka mika wa gumaku, da jini, da abin da aka makare da
kuma fasikanci. 26 Sai Bulus ya dauki mazannan, washegari ya tsarkake kansa tare da
su, suka shiga haikali, domin ya sanar da cikar ranakun tsarkakewarsu, wato ranar
ba da sadaka domin kowanne dayansu. 27 Da kwanakin nan bakwai suka yi gab
da cika, wadansu Yahudawa daga Asiya suka ga Bulus a haikali, sai suka zuga taro,
suka danke shi. 28 Suna ta kururuwa, “Mutanen Isra'ila ku taimaka mana. Wannan
shine mutumin da ke koya wa dukan mutane ko'ina abubuwa gaba da mutane, da
shari'a da kuma wannan wurin. Banda haka ya kawo Helenawa cikin haikalin nan
ya kazantar da wannan wuri tsatsarka.” 29 Domin dama sun ga Tarofimas mutumin
Afisa tare da Bulus cikin birni, suka yi zaton ya kawo shi cikin haikali. 30 Sai duk
gari ya rude, mutane suka runtuma suka danke Bulus. Suka ja shi waje daga cikin
haikalin, nan da nan aka rufe kofofin. 31 Suna kokarin kashe shi kenan, sai labari
ya kai wurin hafsan sojoji cewa Urushalima duk ta yamutse da tarzoma. 32 Nan take
ya dauki mayaka da jarumawa, suka sheka da gudu wurin taron. Da mutane suka
ga hafsan sojoji da rundunansa sai suka daina dukan Bulus. 33 Sai hafsan ya tafi ya
danke Bulus ya sa aka daure shi da sarkoki biyu. Ya tambaya ko shi wanene da kuma
laifinsa. 34 Wadansu cikin taron suna ta kururuwa wadansu su ce wannan, wadansu
su ce, wancan. Tunda hafsan bai fahimci abin da suke fadi ba, sabo da ihunsu, ya
dokaci a shigar da Bulus farfajiyar sojoji. 35 Da suka kai matakala, sojoji suka dauki
Bulus sabo da tsananin husatar taron jama'a. 36 Domin taron suka biyo baya suna
ihu suna cewa, “A kashe shi.” 37 An kusa shigar da shi farfajiyan kenan sai Bulus
ya ce wa babban hafsan, “Ko ka yarda inyi magana da kai?” Hafsan ya ce, “Ka iya
Helenanci? 38 Ashe ba kai ne Bamasaren nan da kwanakin baya ka haddasa tawaye,
ka dauki 'yan ta'adda dubu hudu ka kai su jeji ba?” 39 Bulus ya ce, “Ni Ba'ibrane ne
daga birnin Tarsus a Kilikiya. Ni dan kasar babban birni ne. Ka amince mani in yi
magana da mutanen.” 40 Da hafsan ya bashi izni, Bulus ya mike a kan matakala ya
daga hannayensa sama ya yi nuni su yi shuru. Da wuri ya yi tsit, Bulus ya yi masu
magana da Ibraniyanci. Ya ce,

22

1 “Yanuwa da Ubanni, ku saurari kariya ta zuwa gare ku yanzu.” 2 Da taron sun
ji Bulus na magana a harshen Ibraniyawa sai sun yi tsit. Ya ce, 3 Ni Bayahude ne
daga garin Tarwasa na Kilikiya, amma a karkashin Gamaliyal aka ilimantar da ni.
An horar da ni sosai bisa ga bin hanyar dokokin kakkaninmu. Ina da himma ga bin
Allah kamar yadda ku ma kuna da ita. 4 Na tsananta wa wannan Hanyan har ga
mutuwa; na daure maza da mata sa'annan na jefa su cikin gidan yari. 5 Hakannan
ma babban firist da dukan dattawa za su ba da shaida cewa na karbi izini daga
wurinsu domin 'yan'uwa da ke a Dimashku, saboda in tafi can. Haki na shine in
daure mabiyan Hanyan nan, in kawo su Urushalima domin a hukunta su. 6 Sa'anda
ina cikin tafiya, ina kuma kusa da Dimashku, da tsakar rana sai farat daya ga babban
haske daga sama ya haskaka kewaye dani. 7 Na fadi kasa sa'anan na ji murya na
ce da ni, 'Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mani?' 8 Na amsa, 'Wanene kai,
Ubangiji?' Ya ce mani, 'Nine Yesu Banazarat wanda kake tsananta wa.' 9 Wadanda ke
tare da ni sun ga hasken, amma ba su gane muryar wanda ya yi magana da ni ba.
10 Na ce, 'Me zan yi ya Ubangiji?” Ubangiji ya ce mani, 'Tashi ka tafi cikin Dimashku,
a can za a fada maka abinda wajibi ne ka yi. 11 Ban iya ganin wuri ba domin walkiyar
hasken, sai na tafi cikin Dimashku ta wurin jagorancin wadanda ke tare da ni. 12 A
can na sami wani mai suna Ananiya, mai tsoron Allah bisa ga sharia, da kyakyawan
suna kuma a gaban Yahudawa da ke zama a can. 13 Ya zo gare ni ya ce, 'Dan'uwa
Shawulu, karbi ganin gari.' A daidai wannan sa'a na gan shi. 14 Sa'annan ya ce,
'Allah na kakkaninmu ya zabe ka ka san nufinsa, ka ga Mai Adalcin nan, ka kuma
ji muryar da ke fitowa daga bakinsa. 15 Gama za ka zama mashaidinsa ga dukan
mutane game da abinda ka gani da wanda ka ji. 16 A yanzu me ka ke jira? 'Tashi a
yi maka baftisma a wanke zunubanka, kana kira bisa sunansa.' 17 Bayan da na dawo
Urushalima, sa'anda ina addu'a a cikin haikali, sai na karbi wahayi. 18 Na gan shi
ya ce mani, 'Gaggauta ka bar Urushalima yanzu, domin ba za su yarda da shaidarka
game da ni ba.' 19 Na ce, 'Ubangiji, su da kansu sun san yadda na sa su a kurkuku na
kuma doddoke wadanda suka gaskanta da kai a kowacce masujada. 20 A sa'anda a ke
zubar da jinin mashaidinka Istifanus, ina nan tsaye ina goyon baya, ina kuma lura da
rigunan wadanda suka kashe shi.' 21 Amma ya ce mani, 'Tafi, domin zan aike ka can
wurin Al'ummai.' 22 Mutanen sun bar shi yayi magana har zuwa ga wannan lokacin.
Amma sai suka ta da murya suna cewa, 'A kawar da wannan dan taliki daga duniya:
don bai kamata ya rayu ba.' 23 Sa'anda suke tadda muryarsu, suna jefar da tufafinsu
da kuma baza kura a iska, 24 babban hafsan ya umarta a kawo Bulus a farfajiyan.
Ya umarta da cewa a bincike shi da bulala, domin ya san dalilin da suka ta da ihu
gaba da shi haka. 25 Bayan da suka daure shi da tsirkiya, Bulus ya ce wa Jarumin da
ke kusa da shi, “Ko daidai ne bisa ga doka a yi wa Barome wanda ma sharia ba ta
kashe shi ba bulala?” 26 Da Jarumin ya ji haka, ya tafi wurin babban hafsan, yana
cewa, “Me kake so ka yi? Gama wanan mutumin dan asalin Roma ne.” 27 Babban
hafsa ya zo ya ce masa, “Gaya mani, kai dan asalin Roma ne?” Bulus ya ce, “Haka
ne.” 28 Babban hafsan ya amsa masa, “Da kudi masu yawa na sayi yancin zama dan
kasa.” Amma Bulus ya ce, “An haife ni dan kasar Roma. 29 “Sai mutanen da sun zo
su tuhume shi sun bar shi nan da nan. Babban hafsa shi ma ya tsorata da ya gane
Bulus dan asalin Roma ne, domin ya riga ya daure shi. 30 Washegari, babban hafsan
ya so ya san gaskiyar tuhuma da Yahudawa suke yi a kan Bulus. Sai ya kwance shi
daga sarka, ya kuma umarci babban firist da dukan majalisa su sadu. Sai ya kawo
Bulus ya sa shi a tsakiyarsu.

23

1 Bulus ya kura wa yan majalisa ido yace, "'Yan'uwa, na yi rayuwa tare da Allah
da lamiri mai kyau har wannan ranan." 2 Babban firist Hannaniya ya ba wandanda
suke tsaye tare da shi urmarni su buge bakinsa. 3 Bulus ya ce, "Allah zai buge ka, kai
munafiki. Kana zama domin ka shari'anta ni da shari'a, kuma ka umarce a buge ni,
gaba da sharia?" 4 Wanda suka tsaya a gefe suka ce, "Kada ka zage babban firis na
Allah." Bulus yace, "Ban sani ba, 'yan'uwa, cewa shi babban firis ne. 5 Domin a rubuce
yake, Ba za ku zargi shugaban mutanenku ba." 6 Da Bulus ya ga cewa, daya bangaren
Sadukiyawa ne dayan kuma Farisawa, ya yi magana da karfi a majalisa, "'Yan'uwa,
ni Bafarise ne, dan Farisawa. Don tabbacin tashin matattu ne kuna shari'anta ni."
7 Daya fadi haka, mahawara ta fara a tsakanin Farisawa da Sadukiyawa, sai taron
ya rabu kashi biyu. 8 Don Sadukiyawa suka ce babu tashin matattu, babu mala'iku,
babu kuma ruhohi, amma Farisawa suka ce dukan abubuwan nan sun kasance. 9 Sai
mahawara ta tashi, wadansu marubutan Farisawa suka tashi da mahawara cewa,
"Ba mu same mutumin nan da laifi ba sam. Ko mala'iku da ruhohi ne suka yi masa
magana?" 10 Da jayayya ta tashi, babban hafsa ya ji tsoro kada su yayaga Bulus, sai
ya umarce sojoji suje su kwato shi da karfi daga 'yan majalisa, su tafi da shi farfajiya.
11 Da dare Ubangiji ya tsaya kusa da shi yace, "Kada ka ji tsoro, kamar yadda ka ba da
shaida game da ni a Urushalima, dole zaka sake zama shaida a Roma." 12 Da gari ya
waye, wadansu Yahudawa sun yi yarjejeniya suka dauka wa kansu la'ana: suka ce ba
za su ci ba ba za su sha ba sai sun kashe Bulus. 13 Mutane fiye da arba'in suka kulla
wannan makirci. 14 Suka je wurin manyan firistoci da dattawa suka ce, "Mun sa wa
kanmu la'ana, ba za mu ci ba, ba za mu sha ba sai mun kashe Bulus. 15 Yanzu, bari
majalisa ta ba wa babban hafsa izini a kawo shi a gaba, kamar zai yanke hukunci. Mu
kam, a shirye muke mu kashe shi kafin ya iso nan. 16 Amma dan yar'uwan Bulus ya ji
suna labe, sai ya tafi ya shiga farfajiyar ya fada wa Bulus. 17 Bulus ya kira daya daga
cikin jarumai yace, "Dauki saurayin nan ka kai shi wurin babban hafsa, don yana da
abin da zai fada masa." 18 Jarumin ya dauke saurayin ya kai shi wurin babban hafsa
yace, "Bulus dan sarka ne yace in kawo saurayin nan a gaban ka. Yana da abin da
zai fada maka." 19 Babban hafsa ya kai shi wani lungu, sai ya tambaye shi, "Menene
kake so ka fada mani?" 20 Saurayin yace, "Yahudawa sun yarda su roke ka ka kawo
Bulus gobe a majalisa, kamar zasu kara bincike a kan al'amarin. 21 Amma kada ka
yarda da su, mutane fiye da arba'in suna jiransa. Sun sa wa kansu la'anna, ba za su
ci ba ba za su sha ba sai dai sun kashe shi. Yanzu a shirye suke; suna jira ka ba su
izini." 22 Sai babban hafsa yace wa saurayin ya tafi, da ya gama masa magana, "Kar
ka fada wa wani al'amuran." 23 Sai ya kira jarumai biyu yace, "Ku shirya sojoji dari
biyu, yan dawakai saba'in, masu daukar mashi dari biyu su tafi kaisariya karfe uku
na dare." 24 Ya umarta a shirya dabbobin da Bulus zai hawo da zasu kai shi lafiya
wurin Filikus gwamna. 25 Sai ya rubuta wasika a misalin haka: 26 Gaisuwa zuwa
Kuludiyas Lisiyas zuwa ga mai martaba gwamna Filikus. 27 Yahudawa sun kama
wannan mutumin suna shirin kashe shi, na abko masu da sojoji na kwace shi, bayan
da na ji shi Barome ne. 28 Inna son sani dalilin zarginsa, sai na kai shi majalisa. 29 Na
gane cewa ana zarginsa ne a kan tambayoyi game da shari'ansu, amma ba wani zargi
da ya cancanci dauri ko mutuwa. 30 Da aka sanar da ni shirin makircin, sai na tura shi
wurinka ba da bata lokaci ba, na umarce masu zarginsa su kawo zarginsu wurinka.
Huta lafiya." 31 Sai sojoji suka yi biyayya da umarni da aka basu: suka dauki Bulus
suka kawo shi dadare a wurin Antibatris. 32 Da gari ya yawe, yan dawakai suka tafi
tare da shi kuma sauran sojoji suka koma farfajiya. 33 Bayan da yandawakan suka isa
Kaisiririya sun mika wasika ga gwamna, suka kuma danka Bulus a hanunsa. 34 Da
gwamna ya karanta wasikar, sai ya tambaye su daga wani yanki ne Bulus ya fito; da

ya ji daga yankin kilikiya ne, 35 Yace zan saurare ka sosai lokacin da masu zargin ka
sun zo. Sai ya umarta a tsare shi a fadar Hiridus.

24

1 Bayan kwanaki biyar, sai Ananiyas babban firist, Wasu dattawa da wani masanin
shari'a mai suna Tartilus, sun tafi can. Suka kai karar Bulus gaban gwamna. 2 Lokacin
da Bulus ya tsaya gaban gwamna, Tartilus ya fara zarginsa yace wa gwamnan,
“Saboda kai mun sami zaman lafiya; sa'annan hangen gabanka ya kawo gyara a
kasarmu; 3 don haka duk abin da ka yi mun karba da godiya, ya mai girma Filikus.
4 Domin kada in wahalsheka, ina roko a yi mani nasiha don in yi magana kadan. 5 An
iske mutumin nan yana barna irir iri, yana kuma zuga jama'ar Yahudawa a dukan
duniya su yi tayarwa. 6 Har ma ya yi kokarin kazantar da haikali; saboda haka muka
kama shi. [Mun so mu shari'anta masa bisa ga dokarmu.] 7 Amma Lisiyas jami'i ya
zo ya kwace shi da karfi daga hannunmu. 8 Idan ka binciki Bulus game da wadannan
al'amura, kai ma, zai tabbatar maka abin da muke zarginsa a kai. 9 Dukan Yahudawa
suna zargin Bulus cewa wadannan abubuwa gaskiya ne. 10 lokacin da gwamnan ya
alamta wa Bulus ya yi magana sai yace, “Yanzu na fahimci cewar da dadewa kana
mulkin kasarnan, don haka da farin ciki zan yi maka bayani. 11 Zaka iya tabbatarwa
cewa bai kai kwana sha biyu ba tun da nake zuwa Urushalima don yin sujada. 12 Da
suka same ni a haikali, ban yi jayayya ko kawo rudami a tsakanin jama'a ba. 13 Don
haka ba su da tabbas akan abinda suke zargina a kansa yau. 14 Amma na sanar da kai,
bisa ga abin da suke kira darika, haka ni ma nake bautawa Allah na kakanninmu. Na
yi aminci wajen kiyaye dukan abin da ke a rubuce a Attaurat da litattafan annabawa.
15 Ina sa bege ga Allah, kamar yadda za a yi tashin matattu, masu adalci da miyagu;
16 a kan haka kuma, nake kokarin zama mara abin zargi a gaban Allah da mutane
ina yin haka cikin dukan al'amura. 17 Bayan wadansu shekaru na zo in kawo wasu
sadakoki da baikon yardar rai. 18 Cikin kudurin yin haka, sai wasu Yahudawa daga
kasar Asiya suka iske ni a cikin ka'idodin tsarkakewa a haikali, ba da taro ko ta da
hargitsi ba. 19 Yakamata wadannan mutanen su zo gabarka a yau, har idan suna da
wani zargi a kai na. 20 In kuwa ba haka ba bari mutanennan su fada in sun taba
iske ni da wani aibu a duk lokacin da na gurfana a gaban majalisar Yahudawa; 21 sai
dai ko a kan abu daya da na fada da babbar murya sa'adda na tsaya a gabansu,
'Wato batun tashin matattu wanda ake tuhumata ake neman yi mani hukunci yau.'”
22 Filikus yana da cikakken sanin tafarkin Hanyar, shi yasa ya daga shari'ar. Yace
da su, “Duk sa'anda Lisiyas mai ba da umarni ya zo daga Urushalima, zan yanke
hukunci.” 23 Sa'annan ya umarci jarumin ya lura da Bulus, amma ya yi sassauci, kada
ya hana abokansa su ziyarce shi ko su taimake shi. 24 Bayan wadansu kwanaki, Filikus
da mai dakinsa Druskila, ita Bayahudiya ce, ya kuma aika a kira Bulus ya saurare shi
game da bangaskiya cikin Kristi Yesu. 25 Amma sa'adda Bulus yake bayyana zancen
adalci, kamunkai, da hukunci mai zuwa, Filikus ya firgita ya ce, “Yanzu ka tafi. Amma
idan na sami zarafi an jima, zan sake neman ka.” 26 A wannan lokacin, yasa zuciya
Bulus zai bashi kudi, yayi ta nemansa akai-akai domin yayi magana da shi. 27 Bayan
shekaru biyu, Borkiyas Festas ya zama gwamna bayan Filikus, domin neman farin
jini a wurin Yahudawa, ya ci gaba da tsaron Bulus a gidan yari.

25

1 Da Festas ya shiga lardin, kuma bayan kwana uku, ya tashi daga Kaisariya ya tafi
Urushalima. 2 Sai babban firist da manyan Yahudawa suka kawo wa Festas sara a kan
Bulus. 3 Suka roki tagomashi wurin Festas ya kira Bulus zuwa Urushalima domin su
kashe shi a hanya. 4 Amma Festas ya amsa masu cewa, Bulus dan sarka ne a Kaisariya,

kuma ba da dadewa ba shi da kansa zai koma can. [5] “Saboda haka duk wadanda za su
iya, su biyo mu. Idan akwai wani laifi game da mutumin, sai ku zarge shi.” [6] Bayan
kwana takwas ko goma, sai ya gangara zuwa Kaisariya. Washegari ya zauna bisa
kursiyin shari'a ya bada umarni a kawo Bulus a gabansa. [7] Da Bulus ya iso, Yahudawa
daga Urushalima suka tsaya kusa, suka yi ta kawo kararraki, amma basu iya tabbatar
da su ba. [8] Bulus ya kare kansa ya ce, “Ban yi wa kowa laifi ba, ko Yahudawa, ko
haikali, ko kuma Kaisar.” [9] Amma Festas yana neman farin jini wajen Yahudawa,
sabo da haka ya tambayi Bulus ya ce, “Kana so ka je Urushalima in shari'anta ka a
can game da wadannan abubuwa?” [10] Bulus ya ce, “Ina tsaye a Ddakalin Shari'ar
Kaisar inda dole a shari'anta ni. Ban yi wa Yahudawa laifi ba, kamar yadda ka sani
sosai. [11] Idan lallai na yi laifi kuma na yi abin da ya chanchanci mutuwa, ban ki ba
in mutu. Amma idan zarginsu karya ne, kada kowa ya bashe ni gare su. Ina daukaka
kara zuwa ga Kaisar.” [12] Bayan Festas ya tattauna da majalisa ya amsa ya ce, “Kana
kira ga Kaisar; za ka tafi wurin Kaisar.” [13] Bayan wadansu kwanaki, sarki Agaribas
da Barniki suka iso Kaisariya domin su ziyarci Festas. [14] Da ya kasance kwanaki da
yawa, Festas ya fada wa sarki labarin Bulus ya ce, “Akwai wani mutum dan sarka da
Filikus ya bari a kurkuku. [15] Sa'anda nake a Urushalima, babban firist da dattawan
Yahudawa suka kawo kararsa gare ni, suka roka a kashe shi. [16] Game da wannan na
amsa na ce masu, ba al'adar Romawa ba ce a ba da mutum tagomashi; sai wanda ake
kararsa an bashi zarafi ya kare kansa a gaban masu kararsa, ya kuma bada hujjojinsa
game da kararakin. [17] Saboda haka, da duk suka taru ban bata lokaci ba, washegari
na zauna a kujerar shari'a, na ba da umarni a kawo mutumin. [18] Da masu karar suka
fadi kararsu, sai na fahimci karar ba wani muhimmin abu a cikinta. [19] Sai dai na ga
cewa jayayya ce tsakanin su ta addini a kan wani Yesu da ya mutu, wanda Bulus ya
ce yana da rai. [20] Na rasa yadda zan bincike wannan al'amarin, sai na tambaye shi
ko zai je Urushalima a shari'anta shi kan wadannan abubuwa. [21] Amma da Bulus ya
nemi a lura da shi, Kaisar ya shari'anta shi, sai na ba da umarni a ajiye shi har sai na
aika shi wurin Kaisar.” [22] Agaribas yace wa Festas. “Zan so ni ma in saurari mutumin
nan.” “Gobe za ka ji shi,” in ji Fostus. [23] Washegari Agaribas da Barniki suka zo tare
da kasaitaccen taro suka shiga dakin taro tare da hafsoshi da shugabanin gari. Da
Festas ya ba da umarni, aka fito da Bulus wurinsu. [24] Festas ya ce, “Sarki Agaribas da
dukanku da kuke tare da mu a nan, kun ga mutumin nan, dukan Yahudawa sun gana
da ni a Urushalima da nan kuma. Suna mani ihu cewa, bai chanchanta a bar shi da
rai ba. [25] Na gane bai yi wani abin da ya chanchanci mutuwa ba; amma saboda ya
daukaka kara zuwa Kaisar, na yanke shawara in aika shi. [26] Amma ba ni da wani
dalili na musamman da zan rubuta wasika ga Kaisar. Saboda wannan dalili na kawo
shi gabanku, masamman kai ya sarki Agaribas. Domin in sami karin abin da zan
rubuta game da shi. [27] Gama a ganina wauta ce in aika dan sarka ba tare da na
rubuta laifi a kansa ba.”

26

[1] Sai Agaribas ya ce wa Bulus, “Za ka iya kare kan ka.” Sai Bulus ya daga hannunsa
ya fara kare kansa. [2] “Ina farinciki, ya sarki Agaribas, game da saran da Yahudawa ke
kawowa a kaina yau; [3] musamman ma don kai masani ne game da al'adun Yahudawa
da al'amuransu. Don haka, ina rokanka ka yi hakuri ka saurare ni. [4] Hakika,
dukan Yahudawa sun san yadda na yi rayuwa ta daga kurciyata a kasa ta, da kuma
Urushalima. [5] Sun san ni tun farko, kuma yakamata su yarda cewa na yi rayuwa
kamar Bafarase, darikan nan mai tsatsauran ra'ayi ta addininmu. [6] Yanzu ina tsaye a
nan dominn a shari'anta ni, saboda alkawalin da Allah ya yi wa ubanninmu. [7] Domin
wannan shine alkawalin da kabilunmu goma sha biyu suka sa zuciya su karba, yayin

da suke yin sujada da himma ga Allah dare da rana. Saboda wanan bege, Sarki
Agaribas, Yahudawa ke tuhuma ta. [8] Me ya sa wani zai yi tunani cewa abin mamaki
ne Allah ya ta da mattatu? [9] Da, na yi tunanin yin abubuwa gaba da sunan Yesu
Banazarat. [10] Na yi wadanan a Urshalima. Na kulle masu bi da yawa a kurkuku,
sanadiyar iko da na samu daga wurin manyan firistoci, kuma da ake kashe su ma,
ina ba da goyon baya. [11] Na wahalshe su sau dayawa a cikin dukan majamiu ina
kuma yin kokari in tilasta masu su yi sabo. Na yi gaba mai zafi da su kuma na
tsananta masu har zuwa birane na wadansu kasashe. [12] A sa'anda nake yin wannan,
na tafi Dimashku da izinin manyan firistoci; [13] a cikin tafiyata kuma, da tsakar rana,
ya sarki, na ga haske daga sama da ya fi rana sheki, ya haskaka kewaye da ni da
kuma wadanda ke tafiya tare da ni. [14] Da dukanmu muka fadi kasa, na ji wata
murya na magana da ni a harshen Ibraniyawa tana cewa, 'Shawulu, Shawulu, don
me kake tsananta mani? Yana da wuya ka hauri abin da ke mai tsini.' [15] Sai na ce,
'Wanene kai ya Ubangiji?' Ubangiji ya amsa, 'Ni ne Yesu wanda kake tsanantawa.
[16] Yanzu ka tashi tsaye domin saboda wannan dalili ne na bayyana gare ka in sanya
ka, ka zama bawa da mashaidi na game da abubuwan da ka sani a kaina yanzu da
wadanda zan bayyana maka daga bisani; [17] Zan kubutar da kai daga wurin mutane
da kuma al'ummai da zan aike ka wurinsu, [18] domin ka bude idanunsu ka juyo su
daga duhu zuwa haske da daga ikon Shaidan zuwa ga Allah, domin su karbi gafarar
zunubai da gado da zan ba wadanda na kebe wa kaina ta wurin bangaskiya gare ni.'
[19] Saboda haka, sarki Agaribas, ban yi rashin biyayya da wahayin da na gani daga
sama ba; [20] amma, da farko ga wadanda ke a Dimashku, sa'annan a Urushalima da
kasar Yahudiya gaba daya, da dukan Al'ummai, na yi wa'azi domin su tuba su kuma
juyo ga Allah, su yi ayyukan da suka chanchanci tuba. [21] Domin wannan dalili ne
Yahudawa suka kama ni a cikin haikali kuma suke kokari su kashe ni. [22] Allah ya
taimake ni har wa yau, domin in iya tsayawa gaban mutane kanana da manya, in
bada shaida game da iyakar abin da annabawa da Musa suka fada zai faru; [23] wato
lallai Almasihu zai sha wahala, ya kuma zama na farko da za'a rayar daga matattu
ya kuma yi shelar haske zuwa ga mutanen Yahudawa da Al'ummai." [24] Da Bulus ya
gama kare kansa, Festas ya yi magana da babban murya, "Bulus, kana hauka; yawan
iliminka yasa ka hauka." [25] Amma Bulus ya ce, "Ba na hauka, ya mai girma Festas;
amma da karfin zuciya nake fadi kalmomin gaskiya da na natsuwa. [26] Saboda sarkin
ya san wadannan abubuwa duka; shi ya sa nake magana gabagadi, don na hakikance
cewa, ba abin da ke a boye gare shi; gama ba a yi wadannan abubuwa a boye ba.
[27] Ko ka gaskanta da annabawa, Sarki Agaribas? Na sani ka gaskanta." [28] Agaribas
ya ce wa Bulus, "A cikin karamin lokaci kana so ka rinjaye ni ka mai da ni Krista?"
[29] Bulus ya ce, "Ina roko ga Allah, domin ko a karamin lokaci ko a dogon lokaci, ba kai
kadai ba, amma har da wadanda ke sauraro na yau su zama kamar ni, amma ban da
wadannan sarkokin." [30] Sai sarki ya tashi tsaye tare da gwamna da Barniki da dukan
wadanda ke zaune tare da su; [31] da suka bar dakin taron, suka ci gaba da magana
da juna suna cewa, "Wannan mutum bai yi wani abin da ya chanchanci mutuwa ko
kuma dauri ba." [32] Agaribas ya ce wa Fastos, "Da mutumin nan bai daukaka kara
zuwa ga Kaisar ba da an sake shi."

27

[1] Bayan da aka amince zamu tafi Italiya, sun mika Bulus tare da wadansu daurarru
a hanun wani jarumi mai suna Yuliyas, daga batalian Agustas. [2] Muka shiga Jirgin
ruwa daga Adramatiya, wanda ke shirin tashi zuwa kusa da gefen tekun Asiya.
Sai muka je teku. Aristakus mutumin Tasalonika a Makidoniya ya tafi tare damu.
[3] Washegari muka sauka birnin Sidon, inda Yuliyas ya nuna wa Bulus karamci ya

kuma yarda abokansa su bi shi don ya kula da su. 4 Daga wurin, muka bi teku
muka tafi ta Tsibirin Kubrus, domin matsananciyar iska da ke gaba damu. 5 Sa'adda
muka ketare ruwa zuwa sassan Kilikiya da Bamfiliya, muka zo Mira ta birnin Lisiya.
6 Anan, jarumin ya sami jirgin ruwa daga Iskandariya wanda za shi Italiya. Ya samu
cikinsa. 7 Kwana da kwanaki muna tafiya a hankali a karshe da kyar muka sauka
kusa da Sinidus, iska ta hana mu tafiya, sai muka ratsa ta Karita, kusa da Salmina.
8 Da wahala muka bi ta makurda har muka zo wani wuri da ake kira Mafaka Mai
Kyau wanda ke kusa da birnin Lasiya. 9 Yanzu mun dauki dogon lokaci, gashi lokacin
azumin Yahudawa ya wuce, tafiyar kuma ta zama da hatsari. Bulus ya gargade su,
10 ya ce, "Jama'a, na gane tafiyarmu zata zamar mana da barna da asara mai yawa,
ba ga kaya da jirgin kadai ba amma har da rayukan mu." 11 Amma jarumin ya fi mai
da hankali ga maganar shugabansa da mai jirgin ruwan, fiye da abubuwan da Bulus
ya fadi. 12 Da shike tashar ba za ta yi dadin zama da hunturu ba, mafi yawa sun ba
da shawara a bar wurin, in maiyiwuwa ne muga mun kai birnin Finikiya, don mu yi
hunturu a can. Finikiya tashar jirgin ruwa ce a Karita, tana fuskantar arewa maso
gabas da kudu maso gabas. 13 Sa'adda iska daga kudu ta huro a hankali, sun tsammaci
bukatarsu ta biya. Sai suka janye linzamin jirgin ruwan sukabi ta Karita kusa da gaba.
14 Amma bayan wani dan lokaci sai iska mai karfi da ake kira Yurokilidon, ta fara
bugun mu daga tsibirin. 15 Sa'adda Jirgin ruwan ya kasa fuskantar iskar, sai muka bi
inda iskar ta nufa. 16 Sai muka bi ta inda muka sami kariya kusa da wani dan tsibiri
wanda ake kira Kauda; kuma da wahala muka daure karamin jirgin a jikin babban.
17 Bayanda suka daga shi, sun yi amfani da igiyoyi don su daure jirgin don gudun
fadawa kan yashin Sirtis, suka bar jirgin yana ta korarsu. 18 Mun yi ta fama da hadari
ba kadan ba, da gari ya waye ma'aikatan jirgin suka fara zubar da kaya daga jirgin.
19 A rana ta uku, ma'aikatan jirgi suka jefar da kaya daga cikin jirgin da hannuwansu.
20 Kwanaki dayawa ba mu ga hasken rana da taurari a bisan mu ba. Babban hadari
kadai ke dukanmu, duk mun fidda zuciya zamu tsira. 21 Sa'adda sun dade basu ci
abinci ba, sai Bulus ya tashi a gaban ma'aikatan jirgi yace, "Jama'a, da kun saurare
ni, da bamu tashi daga Karita ba, balle mu fuskanci wannan barna da asarar. 22 Yanzu
fa ina karfafa ku kuyi karfin hali, domin ba wanda zai rasa ransa a cikinku, sai dai
jirgin kadai za a rasa. 23 Domin daren da ya gabata mala'ikan Allah wanda ni nasa
ne, wanda kuma nake bautawa -mala'ikansa ya tsaya kusa dani 24 ya ce, "Kada ka
ji tsoro, Bulus, dole ka tsaya gaban Kaisar, duba kuma, Allah cikin jinkansa ya baka
dukan wadannan da ke tafiya tare da kai. 25 Domin haka, jama'a, kuyi karfin hali,
domin na gaskanta da Allah, kamar yadda aka fada mani haka zai faru. 26 Amma
lallai dole ne a jefa mu kan wani tsibiri". 27 Sa'adda dare na goma sha hudu ya yi,
ana ta tura mu nan da can a cikin tekun Adriyat, wajen tsakar dare, ma'aikatan jirgin
sun tsammaci sun kusanci wata kasa. 28 Da suka gwada sai suka iske kamu ashirin;
bayan dan lokaci kadan, sun sake aunawa sai suka iske kamu sha biyar ne. 29 Tsoro
ya kama su ko watakila a jefar da mu kan duwatsu, sai suka jefa linzami hudu daga
karshen jirgin suka yi addu'a don gari ya waye da sauri. 30 Ma'aikatan jirgin ruwan
suna neman hanyar da za su rabu da jirgin kuma sun jefa karamin jirgin a cikin
teku. Suka yi kamar zasu jefa wasu linzamai daga gaban jirgin. 31 Amma Bulus ya
ce ma jarumi da sojojin, "Idan mutanen nan ba zasu tsaya cikin jirgin ba, ba zaku
tsira ba". 32 Sai sojojin suka yanke igiyoyin jirgin suka kuma barshi ya fadi. 33 Da
gari ya fara wayewa, Bulus ya roke su duka su dan ci abinci, ya ce, "Yau kwana goma
sha hudu kenan ba ku ci kome ba. 34 Saboda haka na roke ku ku ci abinci, domin
wannan saboda lafiyarku ne; kuma ko gashin kanku daya baza ku rasa ba". 35 Da ya
fadi haka sai ya dauki gurasa ya yi godiya ga Allah a idanun kowa. Sai ya gutsutsura
gurasa ya fara ci. 36 Sai dukansu suka karfafu suka kuma ci abinci. 37 Mu mutane 276

(dari biyu da saba'in da shida) ne cikin jirgin. [38] Da suka ci suka koshi, suka zubar
da alkamar cikin teku domin su rage nauyin jirgin. [39] Da gari ya waye, basu fahimci
kasar ba, amma suka hangi wani lungu a gacci, sai suka yi shawara tsakaninsu ko su
tuka jirgin zuwa cikin lungun. [40] Sai suka yanke linzaman suka bar su cikin tekun.
Cikin lokaci guda suka kwance igiyoyin da ke juya jirgin, suka saki filafilan goshin
jirgi suka nufi gabar tekun. [41] Da suka iso inda ruwa biyu suka hadu, sai jirgin ya
tsaya kasa. Gaban jirgin ya kafe a nan, ba damar matsawa, sai kuma kurar jirgin ta
fara kakkaryewa saboda haukan rakuman ruwa. [42] Shirin sojojin ne su kashe 'yan
kurkukun domin kada su yi iyo su tsere. [43] Amma shi hafsan ya so ya ceci Bulus, sai
ya tsai da shirin su, ya ba da umarni, duk masu iya iyo su yi tsalle su fada ruwa su kai
gacci. [44] Sa'annan sauran mazajen su biyo baya, wadansu a kan karyayyun katakai,
wadansu akan abubuwan da ke a jirgin. Ta haka ne dukanmu muka kai gacci lafiya.

28

[1] Sa'adda muka sauka lafiya, sai muka ji cewa sunan tsibirin Malita. [2] Mutanen
garin sun nuna mana alheri matuka don sun hura wuta don mu ji dimi, saboda ruwan
sama da sanyin da ake yi. [3] Amma sa'adda Bulus ya tara kiraruwa don hura wuta, sai
maciji saboda zafin wuta, ya fito ya nade hannuwansa. [4] Da mazaunan garin suka ga
maciji ya nade hannuwansa, sai suka cema junansu, "Ba shakka wannan mutumin
mai kisan kai ne, koda shike ya tsira daga Teku, sharia baza ta barshi da rai ba".
[5] Amma ya karkade macijin cikin wuta ba tare da ya cutar da shi ba. [6] Sun saurara
su gani ko zai kumbura ko ya fadi matacce. Amma da suka jira dan lokaci basu ga
wata matsala ta same shi ba sai suka canza tunaninsu sukace shi wani allah ne. [7] A
kusa da wannan wurin tsibirin akwai wasu gonakin wani babban mutumin tsibirin,
mai suna Babiliyas. Ya karbe mu ya biya bukatun mu har kwana uku. [8] Ana nan
ashe mahaifin Babiliyas yana fama da zazzabi da atuni. Bulus ya shiga, yayi masa
addu'a, ya dibiya masa hannu, ya sami warkarwa. [9] Sa'adda wannan ya faru, sauran
marasa lafiya da ke tsibirin sun zo sun sami warkarwa. [10] Mutanen sun mutunta mu
kwarai. Yayin da muke shirin tafiya, sun bamu duk abinda muke bukata. [11] Bayan
watanni uku, mun shiga jirgin Iskandariya wanda tun da hunturu yake a tsibirin mai
zane kamannin Tagwaye Maza. [12] Bayan saukar mu a birnin Sirakus, mun yi kwana
uku a wurin. [13] Daga nan sai muka tafi, har muka zo birnin Rigiyum. Bayan kwana
daya iska mai karfi daga kudu ta taso, a cikin kwana biyu muka iso Butiyoli. [14] A
can muka iske wasu 'yan'uwa suka roke mu mu zauna tare da su har kwana bakwai.
Ta wannan hanyar ce muka zo Roma. [15] Daga can da 'yan'uwa suka ji labarin mu,
suka fito don su tarbe mu tun daga Kasuwar Abiyas da kuma Rumfuna Uku. Da
Bulus ya gan su, ya yi wa Allah godiya ya kuma sami karfafawa. [16] Sa'adda muka
shiga Roma, aka yardar wa Bulus ya zauna shi kadai tare da sojan da ke tsaronsa.
[17] Ana nan bayan kwana uku, Bulus ya kira shugabannin Yahudawa. Bayan da suka
taru, sai ya ce masu, "Yan'uwa, ko da shike ban yi wa kowa laifi ko keta al'adun
Ubanninmu ba, duk da haka an bashe ni daurarre tun daga Urushalima zuwa ga
hannunwan mutanen Roma. [18] Bayan tuhumata, sun yi kudirin saki na, domin ban
yi laifin da ya cancanci mutuwa ba. [19] Amma da Yahudawa suka tsaya a kan ra'ayin
su, ya zama dole in daukaka kara zuwa ga Kaisar, ba domin ina da wani dalilin da
zan yi karar al'ummata ba ne. [20] Saboda wannan ne na bukaci ganinku in yi magana
da ku. Saboda begen da Isra'ila suke da shi ya sa nake daure da wannan sarkar".
[21] Sai suka ce masa, "Bamu karbi wasiku daga Yahudiya game da kai ba, babu kuma
wani daga cikin 'yan'uwa wanda ya kawo mana wani rahoto ko wata magana game
da kai. [22] Amma muna so mu ji daga gare ka abin da kayi tunani ka kuma gani
game da wannan darikar, gama mun sani ana kushenta a ko'ina." [23] Sa'adda suka sa

masa rana, mutane da dama suka same shi a masaukinsa. Ya gabatarda zantattukan
a gare su, yana tabbatar da bayyanuwar mulkin Allah. Har ya nemi ya rinjaye su a
kan zancen Yesu, tun daga attaurat ta Musa zuwa litattafan annabawa, ya yi wannan
tun daga safiya har yamma. 24 Wasu sun kawar da shakkar abin da aka fada, amma
wadansu basu gaskanta ba. 25 Da shike ba su yarda da junansu ba, sai suka tafi bayan
da Bulus ya fadi kalma daya, "Ruhu Mai Tsarki ya yi magana ta bakin annabi Ishaya
zuwa ga kakanninku. 26 Ya ce, 'Jeka wurin al'umman nan ka ce, cikin ji zaku ji amma
ba zaku fahimta ba; zaku gani amma ba zaku gane ba. 27 Amma zuciyar mutanen nan
ta yi kanta, kunnuwansu sun ji da kyar, sun rufe idanunsu; don kada su gani su gane,
su kuma ji da kunuwansu, kuma su fahimta da zuciyarsu, domin su juyo ni kuma in
warkar da su." 28 Saboda haka, sai ku sani cewa wannan ceto na Allah an aikar da
shi zuwa ga Al'ummai, za su kuma saurara." 29 [Sa'adda ya fadi wannan zantattuka,
Yahudawa suka tashi, suna gardama da junansu.] 30 Bulus ya zauna shekaru biyu a
cikin gidan hayarsa, yana marabtar duk wadanda suka zo wurinsa. 31 Yana wa'azin
mulkin Allah, yana koyarwa da al'amuran Ubangiji Yesu Kristi gaba gadi. Ba wanda
ya hana shi.

Romawa

[1] Bulus, bawan Yesu Almasihu, kirayayye ya zama manzo, kuma kebabbe domin
bisharar Allah. [2] Wannan itace bisharar da ya alkawarta tuntuni ta wurin
annabawansa ta wurin tsarkakakkun littattafan sa. [3] Game da Dansa ne, haifaffe
daga zuriyar Dauda ga zancen jiki. [4] Ta wurin tashinsa daga mattatu aka aiyana shi
ya zama Dan Allah ta wurin ikon Ruhu na tsarkakewa. Yesu Almasihu Ubangijimu.
[5] Ta wurinsa muka karbi alheri da manzanci sabo da biyayyar imani a cikin dukkan
al'ummai, domin darajar sunansa. [6] cikin wadannan al'ummai kwa, ku ma an kiraku
ku zama na Yesu Almasihu. [7] Wannan wasika ga dukkanku ne da kuke cikin Roma,
kaunatattu na Allah, kirayayyun mutane tsarkakakku. Bari alheri ya kasance tare
daku, da salama daga Allah Ubanmu, da kuma Ubangiji Yesu Almasihu. [8] Abu na
farko dai ina yi wa Allah na godiya ta wurin Yesu Almasihu domin ku duka, domin
kuwa ana labarta bangaskiyarku ko ina a cikin dukkan duniya. [9] Domin kuwa Allah
shi ne shaida ta, wanda nake bautawa a cikin ruhuna a cikin bisharar Dansa, yadda a
koyaushe na ke ambaton ku. [10] A kullum ina roko cikin addu'o'ina domin ta kowanne
hali in yi nasarar zuwa gare ku da izinin Allah. [11] Gama ina marmarin ganin ku,
domin in baku wata baiwa ta ruhaniya, domin in karfafa ku. [12] Wato ina dokin in
sami cikakkiyar karfafawa a cikin ku, ta wurin bangaskiyar junanmu, wato tawa da
taku. [13] Yanzu fa bana so ku rasa sani, yan'uwa, sau da yawa nake yin niyyar zuwa
wurinku, amma har yanzu hakan din bata samu ba. Na so yin hakan din ne don
in sami 'ya'ya na ruhu a cikinku kamar dai yadda ya ke a sauran Al'ummai. [14] Ina
dauke da nawayar Hellinawa da ta sauran jama'a, masu hikima da marasa hikima.
[15] Don a shirye na ke in sanar da bishara a gare ku, ku da kuke cikin Roma. [16] Don
kuwa ni ba na jin kunyar yin bishara, don ita ce ikon Allah don samun ceto ga duk
wanda ya gaskata, da farko dai Yahudawa kana kuma Hellinawa, [17] Domin a cikin
ta adalcin Allah ya bayyana daga bangaskiy zuwa bangaskiya, kamar yadda yake
a rubuce, “Mai adalci zai rayu ne tawurin bangaskiya.” [18] Domin fushin Allah ya
bayyana ne daga sama gaba da rashin ibada da rashin adalci na yan'adam, wadanda
suke danne gaskiya ta wurin rashin adalcin su. [19] Dalili kuwa abinda yakamata
a sani game da Allah a bayyane ya ke a gare su. Domin kuwa Allah ya bayyana
masu shi a zahiri. [20] Domin al'amuransa da ba'a iya gani a bayyane suke tun halittar
duniya. A na iya gane su ta wurin halitatattun abubuwa. Wadannan al'amura kuwa
sune madawwamin ikonsa da Allahntakarsa. Sakamakon haka, wadannan mutane
ba su da hujja. [21] Dalili kuwa, koda suna jin sun san Allah, amma basu darajanta
shi a matsayin Allah ba, ko kuma su nuna masa godiya. Maimakon haka, suka
zama wawaye a cikin tunaninsu, zukatansu marasa tunani sun duhunta. [22] Suna
daukar kansu akan masu hikima ne su, amma sai ga su sun zama wawaye. [23] Sun
musanya daukakar Allah madawwami da ta kamannin abubuwan da basa dawwama,
kamar mutum, da tsuntsaye, da dabbobi masu kafafu hurhudu, da masu jan ciki.
[24] Saboda haka Allah ya bashe su ga sha'awoyin kazantar zukatansu, su wulakantar
da jukunansu a junansu. [25] Sune suka musanya gaskiyar Allah da karya, Kuma suke
sujada da bauta ga halittaccen abu, maimakon Mahaliccin, Wanda yake abin yabo
har abada. Amin. [26] Saboda haka Allah ya bashe su, ga sha'awowin su na lalata da
wulakanci, har matansu suka canza ka'idar jima'i da aka saba zuwa madigo mace
da mace. [27] Mazajensu ma suka sauya ka'idar jima'i tsakanin mace da miji zuwa
namiji da namiji suna yin aikin lalata. Maza su na kwana da maza suna aikata
aikin ban kyama, suna kuwa girbe sakamakon aiknsu na ban kyama. [28] Tunda

shike ba su amince da Allah a cikkin al'amuransu ba, Allah ya bashe su ga bataccen
hankalinsu, su aikata wadannan munanan abubuwa. 29 Suna cike da dukkan rashin
adalci, mugunta, kyashi, keta, kuma cike da kishi, kisan kai, tarzoma, makirci, da
kuma munanan manufafofi. 30 Masu gulma da kage, makiyan Allah. Masu tada
zaune tsaye, masu taurin kai, da ruba, masu kaga kowadanne miyagun abubuwa,
kuma masu kin yin biyayya ga iyayensu. 31 Masu duhun zuciya; masu cin amana,
marasa soyayya, da kuma rashin tausayi. 32 Suna sane da tsarin Allah cewa masu yin
irin wadannan al'amura sun cancanci hukuncin mutuwa. Ba kuwa yin wadannan
abubuwan ka dai suke yi ba, harma goyon bayan masu yinsu suke yi.

2

1 Saboda da haka baka da hujja, kai mutum, kai mai shara'antawa, domin kuwa
abinda kake shara'antawa akan wasu kana kada kanka da kanka. Domin kuwa kai
mai shar'antaawa kana aikata wadannan abubuwa. 2 Amma mun san cewa shari'ar
Allah ta gaskiya ce sa'adda zata fado wa masu aikata wadannan irin abubuwa.
3 Amma ka lura da wannan, ya kai mutum, mai shara'anta masu aikata wadannan
ababuwa. Duk da shike kaima kana aikatawa. Kana jin zaka kubucewa hukuncin
Allah? 4 Ko kana raina falalar alheransa da yake yi ta wajen jinkirin hukuncinsa,
da hakurinsa? Baka san cewa alheransa musanman domin su kai ka ga tuba bane?
5 Amma saboda taurin kanka da zuciyarka marar tuba, kana tanadarwa kanka fushi,
a ranar fushi, wato ranar bayyanuwar shari'ar adalci ta Allah. 6 Zai baiwa kowanne
mutum daidai sakamakon ayyukansa: 7 Ga wadanda kuma suka nace da yin ayyukan
alheri ba fasawa, sun samarwa kansu, yabo da daraja, da rai na har'abada. 8 Amma
ga masu son kai, wadanda suka ki yin biyayya ga gaskiya, suka yiwa rashin adalci
biyayya, fushi da hasala mai zafi zai afko masu. 9 Allah kuma zai sauko da bala'i da
bakin ciki ga dukkan rayukan da suka aikata mugunta, ga Yahudawa da fari, sannan
kuma Hellinawa. 10 Amma yabo daraja da salama zasu kasance ga dukkan wadanda
suka aikata ayukan alheri, ga Yahudawa da fari sannan Hellanawa. 11 Domin kuwa
Allah ba mai tara bane. 12 Ga wadanda suka yi zunubi batare da shari'aba, zasu
hallaka ba tare da shari'a ba, ga wadanda suka yi zunubi cikin shari'a kuma za'a
hukunta su bisa ga shari'a. 13 Domin kuwa ba masu jin shari'ar ne masu adalci agaban
Allah ba, amma masu aikatawa ne zasu samu barata. 14 Gama al'umai da basu san
shari'a ba, bisa ga dabi'a sun yi abinda ke na shari'a, sun kuma zame wa kansu
shari'a, koda shike basu da shari'ar. 15 Dalilin haka kuwa sun nuna cewa ayukan da
shari'a take bukata na nan a rubuce a zuciyarsu. lamirinsu kuma na yi masu shaida,
tunanainsu kuma, ko dai yana kashe su, ko kuma yana karesu. 16 hakanan kuma ga
Allah. Wannan zai faru ranar da Allah zai shara'anta asiran boye na dukkan mutane,
bisa ga bishara ta cikin Yesu Almasihu. 17 Da shike kana kiran kanka Bayahude,
kana zaune akan shari'a, kana alfahari cikin Allah, 18 ka san nufinsa, ka kuma san
abubuwan da suka bambanta da hakan, ka kuma sami koyarwa cikin shari'ar. 19 Da
shike kana da gabagadi akan cewa kai jagora ne ga makafi, haske ga wadanda suke
cikin duhu, 20 mai horo ga marasa hikima, mai koyar da jarirai, kuma a cikin shari'ar
kana da abin da ya shafi sani da kuma gaskiya. 21 ku da kuke koyar da wadansu,
ba ku koyar da kanku? ku da kuke wa'azi kada ayi sata, ba ku yin sata? 22 Ku
da ke wa'azi kada ayi zina, ba ku yin zina? ku da ke hana bautar gumaka, ba ku
yin sata a haikali? 23 ku masu murna da tinkaho cikin shari'ar, ba kwa wulakanta
Allah cikin kurakuranku na rashin bin shari'a? 24 "Domin kuwa an wulakanta sunan
Allah cikin Al'umai sabili da ku," kamar yadda aka riga aka rubuta. 25 Lallai kuwa
kaciya tana da riba a gare ku, idan kuka kiyaye doka, amma idan ku marasa bin
doka ne kaciyarku ta zama rashin kaciya. 26 domin kuwa idan mutum marar kaciya
zai kiyaye dukkan bukatun doka, baza'a iya daukan rashin kaciyarsa a matsayin mai

kaciya ba? [27] Sannan idan mutum marar kaciya ta jini zai kiyaye dukkan dokoki, ba
zai iya shara'anta ku masu kaciya ta shari'a ba? Haka kuma ya kasance ne domin
kuna da shari'a a rubuce da kuma kaciya amma ba kwa bin doka! [28] Domin shi
kuwa ba Bayahude bane a waje; ba kuwa mai kaciyar da aka tsaga fata ba. [29] Amma
Bayahude ne ta ciki, sanna kuma mai kaciyar zuciya da kuma ruhu ba wasika ba, irin
wanna mutumin yabonsa ba daga wurin mutane yake zuwa ba, amma daga Allah.

3

[1] To ina fifikon da bayahude yake dashi? Kuma ina ribar kaciya? [2] Akwai
muhimmancinsu ta kowacce hanya. Tun farko dai, yahudawa ne aka dankawa
wahayi daga Allah. [3] Idan wasu yahudawa basu bada gaskiya ba fa? Rashin
bangaskiyarsu zai hana amincin Allah aiki? [4] Bazai taba zama haka ba. Maimakon
haka, bari Allah ya zama mai gaskiya, ko da kowanne mutum makaryaci ne. Kamar
yadda aka rubuta, "Domin a nuna kai mai adalci cikin maganganunka, kuma kayi
nasara a lokacin da aka kawo ka gaban shari'a." [5] Amma idan rashin adalcinmu ya
nuna adalcin Allah, to me zamu ce? Allah ba marar adalci ba ne, wanda ke aiwatar da
fushinsa, ko kuwa? Ina magana bisa ga tunanin mutuntaka. [6] Bazai taba zama haka
ba. Domin idan haka ne ta yaya Allah zai shar'anta duniya? [7] Amma idan gaskiyar
Allah ta wurin karyata ta habaka yabonsa, To me yasa ake shar'anta ni a matsayin
mai zunubi? [8] To me zai hana ace kamar yadda ake fadin zancen karya a kanmu,
wasu kuma sun dauka cewa mun fadi hakan, "Bari muyi mugunta, domin nagarta
tazo?" Hukuncin su halal ne. [9] To me kenan? Zamu ba kanmu hujja ne? ko kadan.
Domin mun riga munyi zargin yahudawa da hellinawa, da cewar dukkansu, suna
karkashin zunubi. [10] Kamar yadda aka rubuta, babu wani mai adalci, babu ko daya.
[11] Babu wani mai fahimta. Babu wani mai neman Allah. [12] Dukansu sun kauce hanya,
dukansu gaba daya sun zama marasa amfani. Babu mai aikin nagarta, a'a, babu ko
da guda daya. [13] Makogwaronsu a bude yake kamar kabari. Harsunansu na dauke
da cuta. Dafin macizai na karkashin lebunansu. [14] Bakunansu cike suke da la'ana da
daci. [15] Sawayensu na saurin zuwa zubar da jini. [16] Tafarkinsu wahala ce da lalacewa.
[17] Wadannan mutane basu san hanyar salama ba. [18] Babu tsoron Allah a idanunsu."
[19] To mun san dai duk abin da shari'a tace, shari'a na magana ne da wadanda ke
karkashinta, domin a rufe kowanne baki, domin dukan duniya ta bada amsa a gaban
Allah. [20] Domin a gabansa babu wanda zai barata ta wurin ayukan shari'a. Domin
ta wurin shari'a ne sanin zunubi yazo. [21] Amma yanzu ba tare da shari'a ba an
bayyana sanin adalcin Allah, wanda shari'a da annabawa suke shaidawa. [22] Wato,
adalcin Allah ta wurin bangaskiya cikin Yesu Almasihu ga dukkan wadanda ke bada
gaskiya. Domin babu bambanci: [23] Domin duk sun yi zunubi sun kuma kasa kaiwa
ga darajar Allah, [24] Da alherinsa an baratar da mu ta wurin fansar dake cikin Yesu
Almasihu. [25] Amma Allah ya bayar da Yesu Almasihu wanda yake hadayar fansa ta
wurin bangaskiya cikin jininsa. Ya mika Almasihu a matsayin tabbacin hukuncinsa,
sabo da kuma ketarewar zunubanmu na baya [26] cikin hakurinsa. Duk wannan ya
faru ne domin a bayyana adalcinsa cikin wannan zamani, domin ya tabbatar da
kansa mai hukunci, kuma ya nuna shine mai baratar da kowa saboda bangaskiya
cikin Yesu. [27] To ina fahariya? An fitar da ita. A kan wane dalilin? Don ayyuka? A'a,
amma ta dalilin bangaskiya. [28] Domin wannan muka kammala cewar ana baratar
da mutum ta wurin bangaskiya ba tare da ayyukan shari'a ba. [29] Ko kuwa Allah
Allahn yahudawa ne kadai? Shi ba Allahn al'ummai bane? I, na al'ummai ne kuma.
[30] Idan dai lallai Allah daya ne, zai baratar da mai kaciya ta wurin bangaskiya, da
marar kaciya kuma ta wurin bangaskiya. [31] Mun kawar da shari'a kenan ta wurin

bangaskiya? ba zai taba kasancewa haka ba. Maimako ma, muna inganta shari'a kenan.

4

1 Me kenan zamu ce game da Ibrahim, kakanmu a jiki, me ya samu? 2 Domin idan
Ibrahim ya sami kubutarwa ta wurin ayuka, ai da ya sami dalilin fahariya, amma ba
a gaban Allah ba. 3 Kuma fa me nassi ke fadi? "Ibrahim ya bada gaskiya ga Allah,
sai aka lisafta ta adalci gare shi." 4 Yanzu fa shi dake yin ayyuka, ladansa ba a lisafta
shi alheri ba ne, amma abun da ke nasa. 5 Amma kuma shi da bai da ayyuka kuma
maimakon haka ya gaskanta ga wanda ke kubutar da masu zunubai, bangaskiyarsa
an lisafta ta a misalin adalci. 6 Dauda ya yi furcin albarka bisa mutumin da Allah ya
lisafta mai adalci da rashin ayyuka. 7 Sai ya ce, "Masu albarka ne wadanda aka yafe
laifofinsu, kuma wadanda zunubansu a rufe suke. 8 Mai albarka ne mutumin da ko
kadan Ubangiji ba zaya lisafta zunubin sa ba." 9 To albarkar da aka fadi ko a bisansu
wadanda aka yi wa kaciya ne kadai, ko kuwa a bisan su ma marasa kaciya? Domin
mun yi furcin, "Bangaskiyar Ibrahim an lisafta ta adalci ce agare shi." 10 Yaya aka
lisafta ta? Bayan Ibrahim ya yi kaciya, ko kuwa a rashin kaciya? Ba a cikin kaciya ba,
amma a rashin kaciya. 11 Ibrahim ya amshi alamar kaciya. Wannan shi ne hatimin
adalcin bangaskiyar da ya ke da ita tun cikin rashin kaciyarsa. Albarkacin wannan
alama ce, ta sa shi ya zama uban dukkan wadanda suka badagaskiya, ko da shike ba
su da kaciya. Wato ma'ana, adalci za a lisafta masu. 12 Wannan kuma yana da ma'anar
cewa Ibrahim ya zama uban kaciya ga wadanda suka fito ba domin masu kaciya kadai
ba, amma kuma domin wadanda ke biyo matakin ubanmu Ibrahim. Kuma wannan
itace bangaskiyar da ya ke da ita a rashin kaciya. 13 Domin ba ta wurin shari'a aka
bada alkawarin nan da aka yi wa Ibrahim da zuriyarsa ba, wannan alkawarin da ya
ce zasu gaji duniya. Maimako, a ta wurin adalcin bangaskiya ne. 14 Domin idan su
da ke na shari'a magada ne, bangaskiya bata da komai, kuma alkawarin an wofintar
da shi kenan. 15 Domin shari'a ta kan jawo fushi, amma ta wurin rashin shari'a, babu
karya umarni. 16 Saboda wannan dalili haka ta faru ta wurin bangaskiya, domin ya
zama bisa ga alheri. Kamar haka, alkawarin ya tabbata ga dukkan zuriya. Kuma
wannan zuriya ba zata kunshi wadanda suke da sanin shari'a ba kadai, har ma da
wadanda ke daga bangaskiyar Ibrahim. Saboda shi ne uban dukkan kowa, 17 kamar
yadda aka rubuta, "Na maishe ka uba ga kasashe masu yawa." Ibrahim na gaban
aminin sa, wato, Allah, mai bada rai ga mattatu kuma ya kan kira abubuwan da
basu da rai su kuma kasance. 18 Duk da halin da ke a bayyane, Ibrahim ya gaskata ga
Allah kai tsaye game da abubuwan da ke nan gaba. Sai ya zama uba ga kasashe masu
yawa, kamar yadda aka ambata, "... Haka zuriyarka zata kasance." 19 Ba ya karaya
a bangaskiya ba. Ibrahim ya yarda da cewa jikinsa ya rigaya ya tsufa (shekarun
sa na misalin dari). Ya kuma yarda da cewa mahaifar Saratu bata iya bada 'ya'ya
ba. 20 Amma domin alkawarin Allah, Ibrahim bai ji nauyin rashin bangaskiya ba.
Maimakon haka, ya sami karfafawa a bangaskiyarsa sai ya daukaka Allah. 21 Ya na
da cikakkiyar gamsuwa cewa idan Allah ya yi alkawari, shi mai iya kammalawa ne.
22 Haka nan ne kuma aka lisafta masa wannan a matsayin adalci. 23 To ba'a rubuta
kawai damin amfaninsa kadai ba, da aka lisafta dominsa. 24 A rubuce yake domin
mu, domin wadanda za'a lisafta su, mu da muka bada gaskiya gare shi wanda ya
tada Yesu Ubangijinmu daga matattu. 25 Wannan shi ne wanda aka bashe shi domin
zunubanmu kuma an tada shi saboda fasar mu.

5

1 Tun da shike mun sami barata, sabili da bangaskiya, mun sami salama tare da
Allah ta wurin Yesu Almasihu. 2 . Ta wurin sa kuma mun sami iso zuwa ga alheri inda

muke tsayawa albarkacin bangaskiyarmu. Muna murna da gabagadin da Allah ya ba
mu game da abin da zai faru, gabagadin da zamu dandana nan gaba cikin daukakar
Allah. 3 Ba kuwa haka kadai ba, amma muna murna da shan wahalolinmu. Mun san
cewa shan wuya na haifar da 4 Jimiri, Jimiri kuma na kawo amincewa, amincewa na
kawo gabagadi game da abin da zai zo nan gaba. 5 Wannan gabagadi wato begen
da muke da shi baya kunyatarwa, domin kuwa an kwarara mana kaunar Allah a
cikin zuciyarmu ta wurin Ruhu Mai Tsarki, da aka ba mu. 6 Domin kuwa ko yayin da
muke raunana, Almasihu ya mutu a lokacin da ke dai dai domin marasa ibada. 7 To
ai kuwa yana da wuya kwarai wani mutum ya yarda ya mutu don mutumin kirki
ma. Watakila, wani na iyayin kasada ya yarda ya mutu don nagarin mutum. 8 Amma
Allah ya tabbatar mana da kaunarsa a gare mu, don kuwa tun muna masu zunubi,
Almasihu ya mutu domin mu. 9 Balle ma yanzu, da muka barata ta wurin jininsa, za
mu sami tsira daga fushin Allah. 10 Domin kuwa, in tun muna makiya, aka sulhunta
mu da Allah ta wurin mutuwar Dansa, balle ma, yanzu da muka sami sulhu, zamu
sami tsira ta wurin ransa. 11 Bama haka kadai ba, amma muna murna a cikin Allah ta
wurin Ubangijinmu Yesu Almasihu, wanda ta wurinsa ne muka sami wannan sulhu.
12 Saboda haka, kamar yadda ta wurin mutum daya zunubi ya shigo cikin duniya,
ta haka mutuwa ta shigo ta dalilin zunubi. 13 Domin kuwa tun kafin a bada shari'a,
zunubi na nan a duniya, amma ba' a lissafin zunubi in da ba shari'a. 14 Duk da haka,
mutuwa ta mallake tun daga Adamu har Musa, har ma wadanda basu yi zunubin
keta umarni irin na Adamu ba, wanda yake misalin mai zuwan nan a gaba. 15 Amma
kyautar ba kamar keta umarnin take ba. Domin in sabo da laifin mutum dayan nan
ne, da yawa suke mutuwa, haka ma alherin sa da baiwarsa ta wurin mutum dayan
nan, Yesu Almasihu, sai baiwar ta wadata zuwa ga masu yawa. 16 Domin kyautar ba
kamar sakamakon wannan da yayi zunubin bace. Ta haka din nan ne, hukuncin nan
mai tsanani ya zo sabo da zunubin mutum dayan. Har yanzu dai, wannan baiwa
ta yanci ta zo ne bayan laifuffuka masu yawa. 17 Domin, idan sabo da laifin mutum
dayan nan ne, mutuwa ta mallake, saboda dayan, haka ma wadanda suka karbi alheri
mai yawa da kuma baiwar adalci ta wurin ran, Yesu Almasihu. 18 Don haka, kamar
yadda zunubin dayan ya sa hukunci ya zo kan dukka, haka ma aikin adalci na dayan
zai kawo barata da rai ga mutane masu yawa. 19 Kuma kamar yadda rashin biyayyar
dayan ta sa mutane masu yawan gaske su zama masu zunubi, haka ma ta biyayyar
dayan mutane da yawan gaske za su sami adalci. 20 Amma shari'a ta zo, inda ta sa
zunubi ya habaka. Amma inda zunubi ya habaka, alheri ma ya habaka ribin ribi.
21 Wannan ya faru ne, don kamar yadda zunubi yai mallaka zuwa mutuwa, haka
kuma alheri ya mallaka zuwa adalci da rai na har abada ta wurin Yesu Almasihu
Ubangijin mu.

6

1 Me kuwa zamu ce yanzu? Sai mu ci gaba da yin zunubi domin Alheri ya yawaita?
2 Ba zai taba faruwa ba. 'Yaya za'ace mu da muka mutu cikin zunubi mu ci gaba
da rayuwa cikin sa? 3 Ba ku san cewa duk wadanda aka yi masu baftisma cikin
Almasihu Yesu an yi masu baftisma har ya zuwa mutuwarsa ne ba? 4 An kuwa binne
mu tare da shi, ta wurin baftisma cikin mutuwarsa. Haka kuma ya kasance ne domin
kamar yadda Almasihu ya tashi daga matattu cikin daukakar Uba. Sakamakon haka
muma zamu yi tafiya cikin sabuwar rayuwa. 5 Domin kuwa idan muna tare dashi
cikin kamannin mutuwarsa zamu kuwa zauna tare dashi har ga kamannin tashinsa.
6 Mun kuma san cewa, an giciye wannan tsohon mutunmin nan namu tare dashi,
domin a hallaka jikin zunubi. wanna kuwa ya kasance ne domin kada mu ci gaba
da bautar zunubi. 7 Duk kuma wanda ya mutu an ambace shi a matayin adali akan

zunubi. [8] Amma idan muka mutu tare da Almasihu, mun bada gaskiya zamu yi
rayuwa tare dashi. [9] Muna da sanen cewa an tada Almasihu daga matattu, don haka
kuwa ba matacce yake ba. Mutuwa kuma bata da iko a kansa. [10] Game da mutuwar
da yayi ga zunubi yayi sau daya kuma domin dukka. Rayuwar da yake yi kuma yana
yi wa Allah ne. [11] Don haka ku ma sai ku dauki kanku a matsayin matattu ga zunubi
amma rayayyu ga Allah cikin Almasihu Yesu. [12] Sabili da haka kada ku bar zunubi
yayi mulki a cikin jikinku, har ku yi biyayya ga sha'awarsa. [13] Kada ku mika gabobin
jikinku ga zunubi a matsayin kayan aikin rashin adalci. Amma ku mika kanku ga
Allah rayayyu daga mutuwa. Ku kuma mika gabobin jikinku ga Allah a matsayin
kayan aiki na adalci. [14] kada ku ba zunubi dama yayi mulki a kanku, domin ba
karkashin doka kuke ba, amma karkashin alheri kuke. [15] To sai me? Sai mu yi
zunubi wai don ba a karkashin doka muke ba amma alheri. ba zai taba faruwa ba.
[16] Ba ku san cewa duk ga wanda kuka mika kanku a matsayin bayi, a gareshi ku bayi
ne ba? Wannan fa gaskiya ne, ko dai ku bayi ne ga zunubi wanda kaiwa ga mutuwa
ko kuma bayi ga biyayya wanda ke kaiwa ga adalci. [17] Amma godiya ta tabbata ga
Allah! domin da ku bayin zunubi ne, amma kun yi biyayya daga zuciyarku irin salon
koyarwar da aka baku. [18] An 'yantar daku daga bautar zunubi, an kuma maishe
ku bayin adalci. [19] Ina magana da ku kamar mutum, domin kasawarku ta nama da
jini. Kamar yadda kuka mika gabobin jikinku ga kazamta da miyagun ayyuka, haka
ma yanzu ku mika gabobin jikinku a matsayin bayi na adalci. [20] Domin a lokacin da
kuke bayin zunubi, ku yantattu ne ga adalci. [21] A wannan lokacin wanne amfani kuka
samu na ayyukan da yanzu kuke jin kunyarsu? Domin kuwa sakamakon wadannan
ayyuka shine mutuwa. [22] Amma yanzu da da aka yantar daku daga zunubi aka mai
da ku bayin Allah, amfaninsa ku kuwa shine tsarkakewarku. Sakamakon kuwa shine
rai na har abada. [23] Don kuwa sakamakon zunubi mutuwa ne. Amma kyautar Allah
itace rai madauwami cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu.

7

[1] 'Yan'uwa, ko baku sani ba (domin ina magana da wadanda suka san shari'a), cewar
shari'a na mulkin mutum muddin ransa? [2] Domin ta wurin shari'a matar aure a daure
take muddin mijinta nada rai, amma idan mijinta ya mutu, ta kubuta daga shari'ar
aure. [3] To don haka idan, mijinta na da rai, sai ta tafi ta zauna da wani mutumin, za'a
kirata mazinaciya. Amma idan mijin ya mutu, ''yantarciya ce daga shari'a, domin
kada ta kasance mazinaciya idan ta auri wani mutum. [4] Domin wannan, 'yan'uwana,
ku ma an sa kun mutu ga shari'a ta wurin jikin Almasihu, saboda a hada ku aure da
wani, wato, ga wanda aka tashe shi daga matattu, domin mu haifawa Allah 'ya'ya.
[5] Domin sa'adda muke cikin jiki, ana motsa dabi'armu ta zunubi dake cikin jikunan
mu ta wurin shari'a domin mu haifi 'ya'ya zuwa mutuwa. [6] Amma yanzu an kubutar
damu daga shari'a, mun mutu daga abin da ya daure mu, domin mu yi bauta cikin
sabuntuwar Ruhu, ba cikin tsohon rubutun shari'a ba. [7] To me zamu ce kenan? ita
shari'ar kanta zunubi ce? ba zai taba faruwa ba. Duk da haka. Idan ba ta wurin
shari'a ba, ba zan taba sanin zunubi ba, in ba ta wurin shari'a ba. Ba zan taba
kyashin abin wani ba, har sai da shari'a tace, “Kada kayi kyashi.” [8] Amma zunubi,
sai ya dauki zarafi ta wurin dokar, ya jawo dukkan sha'awa dake cikina. Domin in da
babu shari'a, zunubi matacce ne. [9] Ada na rayu sau daya ba tare da shari'a ba, amma
da dokar ta zo, sai zunubi ya farfado, ni kuma na mutu. [10] Dokar wadda ta kamata
ta kawo rai, sai na same ta matacciya. [11] Domin zunubin, ya dauki zarafi ta wurin
dokar, ya rude ni, kuma ta wurin dokar ya kashe ni. [12] Domin haka, shari'ar na da
tsarki, dokar na da tsarki, adalci da kuma kyau. [13] To abu mai kyau ya zamar mani
mutuwa kenan? ba zai taba zama haka ba. Amma zunubi, domin ya nuna shi zunubi
ne ta wurin abin da ke mai kyau, sai ya kawo mutuwa a cikina. Wannan ya kasance

haka ne domin ta wurin dokar, zunubi ya zama cikakken zunubi. [14] Domin mun san
shari'a mai Ruhaniya ce, amma ni ina cikin jiki. An sai da ni karkashin bautar zunubi.
[15] Domin ni ma ban fahimci abin da nake aikatawa ba. Domin abin da nake so in
aikata, ba shi nake aikatawa ba, kuma abin da bana so, shi nake aikatawa. [16] Amma
idan na aikata abin da bana so, na amince da shari'a kenan, cewar shari'a nada kyau.
[17] Amma yanzu ba ni ke aikata abin ba, amma zunubi da ke zaune a cikina. [18] Domin
na san a cikina, wato cikin jikina, babu wani abu mai kyau. Domin marmarin aikata
abu mai kyau na tare da ni, amma ba ni iya aikatawa. [19] Domin abu mai kyau da na
ke so in aikata bana iyawa, amma muguntar da ba na so ita na ke aikatawa. [20] To idan
na yi abin da ba ni so in aikata, wato kenan ba ni bane ke aikatawa, amma zunubin da
ke zaune a cikina. [21] Don haka, sai na iske, akwai ka'ida a cikina dake son aikata abu
mai kyau, amma kuma ainihin mugunta na tare dani. [22] Domin a cikina ina murna
da shari'ar Allah. [23] Amma ina ganin wasu ka'idoji daban a gabobin jikina, su na yaki
da wannan sabuwar ka'idar da ke cikin tunanina, suna kuma sanya ni bauta ta wurin
ka'idar zunubi wadda ke cikin gabobin jikina. [24] Ni wahalallen mutum ne! wa zai
kubutar dani daga wannan jiki na mutuwa? [25] Amma godiya ga Allah ta wurin Yesu
Almasihu Ubangijinmu! Domin haka ni kaina a wannan hannu bisa ga tunani na ina
bautawa shari'ar Allah. Duk da haka, ta wani gefen ina bautawa ka'idar zunubi da
ke tare da jikina.

8

[1] Saboda haka babu kayarwa yanzu ga wadanda ke cikin Almasihu Yesu. [2] Domin
ka'idar ruhun rai a cikin Almasihu Yesu ta maishe mu 'yanttatu daga ka'idar zunubi
da mutuwa. [3] Saboda abin da shari'a bata iya aikatawa ba domin kasawa ta wurin
jiki, Allah ya yi. Ya aiko da dansa a kamanin jiki mai zunubi domin ya zama hadaya
domin zunubi, sai ya yi Allah wadai da zunubi a cikin jiki. [4] Ya yi haka domin bukatar
shari'a ta sami cika a cikinmu, mu da muke tafe ba ta gwargwadon jiki ba, amma
ta gwargwadon ruhaniya. [5] Wadanda ke rayuwa gwargwadon jiki sukan lura da
al'amuran jiki, amma su da ke rayuwa a gwargwadon Ruhu sukan mai da hankali ga
al'amuran Ruhu. [6] To kwallafa rai ga jiki mutuwa ce, amma kwallafa rai ga Ruhu rai
ne da salama. [7] Haka yake domin kwallafa rai ga jiki gaba yake da Allah, gama baya
biyyaya ga shari'ar Allah, balle ma ya iya. [8] Wadanda ke a jiki ba su iya faranta wa
Allah zuciya. [9] Duk da haka, ba ku cikin jiki amma a cikin Ruhu, idan gaskiya ne,
Ruhun Allah na rayuwa cikinku. Amma idan wani ba shi da Ruhun Almasihu, shi ba
na sa bane. [10] In Almasihu na cikinka, jikin ka fa matacce ne ga zunubi, amma ruhu
na rayuwa bisa ga adalci. [11] Idan Ruhun wanda ya tada Yesu daga matattu na raye a
cikinku, to shi wanda ya tada Almasihu da ga matattu za ya bada rai ga jikinku masu
matuwa ta wurin Ruhunsa, da ke rayuwa a cikin ku. [12] To, 'yan' uwa, muna da hakki
amma ba bisa jiki ba, da za mu yi rayuwa bisa ga dabi'ar jiki. [13] Gama idan kun yi
rayuwa gwargwadon jiki, za ku mutu kenan, amma idan ta wurin Ruhu ku ka kashe
ayyukan jiki, za ku rayu. [14] Gama duk wadanda Ruhun Allah ke bishe su, su 'ya 'yan
Allah ne. [15] Gama ba ku karbi ruhun bauta da ke sa tsoro ba. Maimakon haka, kun
karbi ruhun diyanci, ta wurinsa muke tadda murya muna kira, “Abba, Uba!” [16] kansa
na bada shaida tare da namu ruhun cewa mu 'ya'yan Allah ne. [17] Idan mu 'ya'ya ne,
ai mu magada ne kenan, magadan Allah. Kuma mu magada ne tare da Almasihu,
hakika idan mun sha wahala tare da shi za a kuma daukaka mu tare da shi. [18] Gama
na yi la'akari cewa wahalonin zamanin nan ba su isa a kwatanta su da daukakar
da za'a bayyana mana ba. [19] Saboda yadda halitta ke marmarin bayyanuwar 'ya'yan
Allah. [20] Gama an kaskantar da halitta ga banza, ba da nufin ta ba, amma na shi
wanda ya kaskantar da ita. Ta na cikin tabbacin alkawarin. [21] Cewa halitta kanta

za ta kubuta daga bautar rubewa, kuma za a kawo ta zuwa ga 'yantarwa na yabon
daukakar 'ya'yan Allah. 22 Gama mun sani dukan halitta na nishi da zafin nakuda tare
har ya zuwa yanzu. 23 Ba haka kadai ba, amma ko mu kanmu, da ke nunar farko na
Ruhu—mu kanmu muna nishi acikin mu, muna jiran diyancinmu, wato ceton jikinmu
kenan. 24 Gama ta wanan hakikancewa aka cece mu. Amma dai abin da muke da
tabbacin zai faru ba mu gan shi ba tukuna, domin wanene wa ke begen tabbatacce
abin da yake gani? 25 Amma idan muna da tabbacin abin da ba mu gani ba tukuna, to
sai mu jjira shi da hakuri. 26 Hakanan, Ruhu kuma ke taimako a kasawarmu. Gama
ba mu da san yadda zamu yi addu'a ba, amma Ruhu kansa na roko a madadinmu da
nishe-nishen da ba'a iya ambatawa. 27 Shi da ke bidar zuciya yana sane da tunanin
Ruhu, domin yana roko a madadin masu badagaskiya ta wurin nufin Allah. 28 Mun
san cewa ga wadanda ke kaunar Allah, yakan aikata dukan al'amura domin su zuwa
ga alheri, ga duk wadanda aka kira bisa ga nufinsa. Dukan abubuwa sukan zama
alheri. 29 Saboda wadanda ya sani tuntuni su ne ya kardara su zama da kamanin
dansa, domin ya zama dan fari a cikin 'yan'uwa masu yawa. 30 Su da ya kaddara, ya
kiraye su. Wadanda ya kira, su ya kubutar. Su da ya kubutar, sune kuma ya daukaka.
31 Me zamu ce game da wadannan al'amura? Idan Allah na tare da mu, wake gaba
da mu? 32 Shi da baya hana dansa ba, amma ya bada shi a madadinmu dukka, me
zai hana shi bamu dukkan abubuwa a yalwace tare da shi? 33 Wa zaya kawo wata
tuhuma ga zababbu na Allah? Allah ne ke “yantarwa. 34 Wanene ke hukumtawa?
Almasihu ne da ya mutu sabili da mu har ma fiye da haka, shi wanda kuma aka
tasar. Yana mulki tare da Allah a wuri mai daukaka, shi ne kuma ya ke roko sabili
da mu. 35 Wa za ya raba mu da kaunar Allah? Kunci, ko bacin rai, ko tsanani, ko
yunwa, ko tsiraci, ko hadari, ko takobi? 36 Kamar yadda aka rubuta, “Saboda kai ake
kisanmu dukkan yini. An mai da mu kamar tumaki yanka.” 37 A dukan al'amuran
nan mun fi karfi a ce da mu masu nasara ta wurin shi da ke kaunar mu. 38 Gama
na tabata cewa ko mutuwa, ko rai, ko mala'iku, ko mulkoki, ko al'amuran yanzu, ko
al'amura masu zuwa, ko iko, 39 ko tsawo, ko zurfi, kai ko wace irin halitta, ba su isa
su raba mu da kaunar Allah, da ke a cikin Almasihu Yesu Ubangijin mu ba.

9

1 Gaskiya ne nake gaskiya nake fada cikin Almasihu. Ba karya nake yi ba. Lamirina,
na shaida a cikin Ruhu Mai Tsarki. 2 cewa ina da matukar bakin-ciki da takaici marar
karewa a zuciyata. 3 Dama ace, a la'anta ni, in rabu da Almasihu saboda 'yan'uwana,
wato dangina da suke zuriyata bisa ga jiki. 4 Sune Isra'ilawa, sun sami karbuwa, da
daukaka, da baiwar shari'a, da yi wa Allah sujada, da alkawarai. 5 Dukkan ubanni
nasu ne daga cikinsu Almasihu ya fito bisa ga jiki- wanda shi ke Allah bisa kowa.
Yabo ya tabbata a gare shi har abada. Amin. 6 Amma ba wai alkawarin Allah ya kasa
ba ne, ba dukkan Isra'ilawa ne suke Isra'ilawa na gaskiya ba. 7 Haka nan, ba dukkan
zuriyar Ibrahim ne 'ya'yansa ba. Amma ''ta wurin Ishiyaku ne za'a kira zuriyarka.''
8 Yana nuna mana cewa ba 'ya'yan jiki su ne 'ya'yan Allah ba. Amma 'ya'yan alkawari
ne ake kirga su, kuma aka kebe su. 9 Wanna ce kalmar alkawari, ''badi warhaka zan
dawo, Saratu kuwa zata sami da.'' 10 Amma ba wannan kadai ba, bayan Rifkatu ta
dauki ciki daga gun mijinta, ubammu Ishiyaku. 11 Yaran nan kafin ma a haife su, balle
ma a ce sun yi wani abu mai kyau ko laifi, saboda zaben da Allah yayi, bai danganta
da abin da suka yi ba, ko don aiki ba, amma don shine mai kira— 12 kamar yadda Ya
ce, mata, “babban zaya yiwa karamin bauta,'' haka nassi yace, 13 ''Kamar yadda aka
rubuta: “Yakubu na ke kauna, amma Isuwa na ki shi.” 14 To me zamu ce kenan? Allah
ya yi rashin adalci kenan? Ko kadan. 15 Gama ya ce wa Musa, ''Ina nuna jinkai ga
wanda zan yi wa jinkai, zan ji tausayi ga wanda zan tausaya masa.'' 16 Saboda haka,

ba don wanda ke da aniya ba ne, ko kuwa wanda yake kokari ba, amma saboda
Allah mai nuna jinkai. 17 Gama nassi ya ce da Fir'auna, '' Saboda wannan dalilin ne,
na tada kai, don in nuna ikona mai karfi a kanka, don sunana ya yadu ga dukkan
duniya.'' 18 Ta haka Allah ya nuna jinkansa ga wanda ya so, ya taurarar da zuciyar
wanda ya ga dama. 19 Za kuce mani, to don me, ''Yake kama mu da llaifi? Wa ya
taba yin jayayya da nufinsa?'' 20 In ma mun duba, kai mutum wanene kai da zaka ja
da Allah? Ko abin da aka gina zai ce wa magininsa, ''Don me yasa ka ginani haka?''
21 Ko maginin ba shi da iko akan yimbu daya da zai gina tukunya mai daraja, wata
kuma tukunyar don kowanne irin aiki? 22 In ace Allah, dake niyyar nuna fushinsa
da ikonsa, ya sanu, sai ya jure da matukar hakuri mai yawa da tukwanen fushi da ya
shirya don hallakarwar fa? 23 To ko ma ya yi haka don ya nuna yalwar daukakarsa
da take dauke da alheri, wanda ya shirya don daukakarsa tun farko? 24 Zai yiwu
ma ya yi haka ne domin mu, mu da ya kira, ba ma daga cikin Yahudawa kadai ba,
amma har ma daga cikin al'ummai? 25 Kamar yadda ya ce a cikin littafin Yusha'u:
''zan kira wadanda ba mutanena ba mutanena, da kuma kaunatattunta wadanda ba
kaunatattu ba. 26 Zai zama kuma a inda aka ce da su, "ku ba mutanena bane, za a
kisa su 'ya'yan Allah mai rai."' 27 Ishaya ya yi kira game da Isra'ila, ''in a ce yawan
'ya'yan Isra'ila zasu zama kamar yashi a bakin teku, ragowarsu ne kawai za su sami
ceto. 28 Ubangiji zai tabbatar da cikar kalmarsa a duniya, ba kuwa da dadewa ba.
29 Yadda Ishaya ya rubuta ada, ''In da ba Ubangiji mai runduna bai bar mana zuriya
ba, da zamu zama kamar Saduma, da kuma an maida mu kamar Gomarata. 30 To
me za mu ce kenan? Ko al'ummai, da ba sa neman adalci, sun samu adalci ta wurin
bangaskiya. 31 Amma Isra'ila, wadanda suka nemi adalcinsu ta wurin shari'a, ba su
kai ga gaci ba. 32 To don me? don ba su neme shi da bangaskiya ba, amma ta ayyuka.
Sun yi tuntube a kan dutse da zai sa laifi. 33 Kamar yadda aka rubuta, "Ga, shi na
ajiye dutse a kan Sihiyona dutsen tuntube mai sa laifi. Ga wanda ya bada gaskiya
gare shi ba zai ji kunya ba."

10

1 'Yan'uwana, muradin zuciyata da dukkan addu'oi na ga Allah dominsu shine don
su sami ceton. 2 Domin na shaida game da su cewa suna da kwazo game da Allah,
amma ba a kan sani ba. 3 Don, ba su da sani akan adalcin Allah, suna kokarin tabbatar
da adalcin kansu. Ba su bada kan su ga adalcin Allah ba. 4 Gama Almasihu shi ne
cikar doka zuwa ga adalci ga dukkan wadanda suka gaskata. 5 Musa kam ya rubuta
game da adalci da zai samu ta shari'a: ''mutumin da ya aikata adalcin shari'a, zai
rayu ta wurin wannan adalcin.'' 6 Amma adalcin da ya zo ta wurin bangaskiya yace,
''Kada ku ce a zuciyarku, wa zai hau zuwa sama?''(don ya sauko da Almasihu kasa).
7 Kada ku ce, ''Wa zai gangara zuwa kasa?'' (Wato wa zai fito da Almasihu daga cikin
matattu). 8 Amma me yake cewa? " kalmar tana kusa da kai a cikin bakinka da
kuma cikin zuciyarka." Wato kalmar bangaskiya, wadda muke shaidawa. 9 Don idan
da bakinka, ka shaida Yesu Ubangiji ne, kuma ka gaskata a zuciyarka cewa Allah ya
tashe shi daga matattu, za ka sami ceto. 10 Don da zuciya ne mutum yake gaskatawa
zuwa ga adalci, da kuma baki ne yake shaida zuwa ga ceto. 11 Don nassi na cewa,
''Duk wanda ya gaskata da shi ba zai ji kunya ba,'' 12 Gama ba bambanci tsakanin
Bayahude da Ba'al'ume. Gama dukkansu Ubangijinsu daya ne, Shi mayalwaci ne ga
dukkan wanda ya kira shi. 13 Duk wanda ya kira sunan Ubangiji zai sami ceto. 14 To
ta yaya zasu kira ga wanda basu gaskata ba? Kuma ta yaya zasu gaskata ga wanda
ba su taba jin labarinsa ba? 15 Kuma ta yaya zasu ji in ba ayi masu wa'azi ba? Kuma
ta yaya zasu yi wa'azin in ba an aike su ba? - Kamar yadda yake a rubuce, "Ina
misalin kyau na kafafun wadanda ke shaida labarin farin ciki na abubuwa masu

kyau!” [16] Amma ba dukkansu ne suka ji bishara ba. Gama Ishaya ya ce, ''Ubangiji,
wa ya gaskata da sakon? [17] Saboda haka bangaskiya na zuwa ta wurin ji, jin kuwa
daga maganar Almasihu. [18] Amma na ce, “ko basu ji ba ne? I, tabbas'' muryarsu ta
kai dukkan duniya, kuma kalmominsu sun kai har karshen duniya.'' [19] yau, na ce,
''Ko Isra'ila basu sani ba ne?'' Da farko Musa ya ce, “Zan sa kuyi fushi da kishi da
abin da ba al'umma ba. Abin da nake nufi nan shine al'ummar da basu da fahinta,
zan more su, in tayar maku da hankali.'' [20] Amma Ishaya da karfin hali ya ce, ''Ga
wadanda basu neme ni ba suka same ni. Na bayyana ga wadanda basu nemi ni ba.
[21] ''Amma ga Isra'ila kam ya ce, '' na mika hannu na ga masu rashin biyayya dukkan
tsawon rana, domin su mutane ne masu taurin kai.''

11

[1] Sai na ce, Allah ya ki mutanensa ne? Ba zai taba yiwuwa ba. Domin ni ma ba-
Isra'ile ne, na zuriyar Ibrahim, a kabilar Bilyaminu. [2] Allah bai ki mutanen sa da ya
ke da rigyasaninsu ba. Ko kun san abin da nassi ya ce game da Iliya, yadda ya kai
karar Isra'ila a gaban Allah? [3] Ya ce, ''Ubangiji, sun kashe annabawanka, sun rushe
alfarwanka kuma, Ni kadai ne na rage, ga shi suna neman su kashe ni.'' [4] Amma
wacce amsa ce Allah ya ba shi? Ya ce, ''Ina da mutane dubu bakwai da na kebe don
kaina, da ba su taba rusuna wa Ba'al ba.'' [5] Ban da haka ma, ban da haka ma a
wannan lokacin akwai sauran zabe na alheri. [6] Amma tun da ta wurin alheri ne, ba
ga ayyuka ba. In ba haka ba, alheri ba zai zama alheri ba kenan. [7] Sai kuma me?
Abin da Isra'ila ke nema, ba su samu ba, amma zababbun sun same shi, saura kuma
sun taurare. [8] Kamar yadda yake a rubuce, ''Allah ya ba su ruhun rashin fahimta, ga
idanu amma ba za su gani ba, ga kunnuwa amma ba za su ji ba, har zuwa wannan
rana.'' [9] Dauda kuma ya ce, ''bari teburinsu ya zama taru, da tarko, ya zama dutsen
tuntube da abin ramako a gare su. [10] Bari idanunsu ya duhunta domin kada su gani;
bayansu kuma a duke kullum.'' [11] Na ce, ''sun yi tuntube domin su fadi ne?'' Kada abu
kamar haka ya faru. A maimakon haka, juyawa baya da suka yi ya sa, ceto ya zo ga
Al'ummai, domin ya sa su kishi. [12] Idan yanzu juyawa baya da sun yi ya zama arziki
ga duniya, rashin su kuma arziki ga Al'ummai, yaya kwatancin girmansa zai kasance
in sun zo ga kammala? [13] Yanzu ina magana da ku ku da ke Al'ummai. Tunda yake
ni ne manzo ga Al'ummai, ina kuma fahariya cikin hidimata. [14] Yana yiwuwa in sa
''yan'uwa na kishi, domin mu ceci wadansu su. [15] Idan kinsu ya kawo sulhuntawa ga
duniya, Karbarsu kuma zata zama yaya? Zata zama rai ne daga mutuwa. [16] 'ya'yan
farko sunan haka ma kakkabensu yake, Idan saiwar itace na nan, haka ma rassan
za su zama. [17] Amma idan an karye wasu daga cikin rassan, idan ku rassan zaitun
na ainihi ne, da aka samu daga cinkinsu, kuma idan kuna da gado tare da su, acikin
saiwar itacen zaitun din. [18] Kada ku yi fahariya a kan rassan. Amma idan kuka yi
fahariya to ba ku bane masu karfafa saiwar amma saiwar ce ke karfafa ku. [19] Kana
iya cewa, ''An karye rassan domin a same ni a ciki.'' [20] Wannan gaskiya ne! Saboda
rashin bangaskiyarsu ne ya sa aka karye su daga rassan, amma ku tsaya da karfi
acikin bangaskiyarku. Kada ku dauki kanku fiye da yadda ya kamata, amma ku ji
tsoro. [21] Domin idan Allah bai bar ainihin rassan ba, to ba zai bar ku ba. [22] Ku
duba yadda irin ayyuka masu tsananni na Allah. Ta daya hannun kuma, tsanannin
kan zoa kan Yahudawa wadanda suka fadi. Har 'ila yau jinkai Allah ya zo maku,
idan kun cigaba cikin alherinsa baza a sare ku ba. Amma in kun ki za a sare ku.
[23] Hakanan, idan ba su ci gaba cikin rashin bangaskiyarsu ba, za a maida su cikin
itacen. Domin Allah zai iya sake maida su. [24] Idan an yanke ka daga itacen zaitun da
ke na jeji, har ya yiwu an hada ka cikin itacen zaitun na ainihi, yaya kuma wadannan
Yahudawa wadanda sune ainihin rassan, da za'a maido cikin zaitun da ke na ainihi?

25 Yan'uwa, ba na so ku kasance cikin duhu a game da wannan asirin, domin kada
ku zama da hikima cikin tunaninku. Wannan asirin shine cewa wannan taurarewa
ta faru a Isra'ila, har sai da Al'ummai suka shigo ciki. 26 Ta haka dukan Isra'ila za su
tsira, kamar yadda yake a rubuce: "Daga cikin Sihiyona mai Kubutarwa zai fito; Zai
kawar da kazanta daga cikin Yakubu. 27 Wannan zai zama alkawarina da su, sa'adda
na kawar da zunubansu." 28 A wani bangaren kuma game da bishara, su makiya
ne amamadinku, ta wani fannin kuma bisa ga zabin Allah su kaunattatu ne saboda
ubanni. 29 Domin baye-baye da kiran Allah basa canzawa. 30 Domin ku ma da ba ku
yin biyayya ga Allah, amma yanzu kun sami jinkai saboda rashin biyayyarsu. 31 Ta
wannan hanyar dai, wadannan Yahudawan sun zama marasa biyayya. Sakamakon
haka shine ta wurin jinkan da aka nuna maku, suma su samu jikai yanzu. 32 Domin
Allah ya rufe kowa ga rashin biyayya, domin ya nuna jinkai ga kowa. 33 Ina misalin
zurfin wadata da kuma hikima da sani na Allah! Hukunce-hukuncensa sun fi gaban
a bincika, hanyoyinsa kuma sun fi gaban ganewa! 34 Don wanene ya san tunanin
Ubangiji? Wanene kuma ya zama mai bashi shawara? 35 Ko kuma, wanene ya fara
ba Allah wani abu, domin a biya shi?" 36 Daga wurinsa ne, ta wurinsa ne kuma, a
gare shi ne kuma dukan abu suka fito. A gare shi daukaka ta tabbata har abada.
Amin.

12

1 Ina rokon ku 'yan'uwa, saboda yawan jinkan nan na Allah, da ku mika jikunanku
hadaya mai rai, mai tsarki kuma abar karba ga Allah. wannan itace hidimarku ta
zahiri. 2 Kada ku kamantu da wannan duniya, amma ku sami canzawa ta wurin
sabunta tunaninku, kuyi haka don ku san abin da ke nagari, karbabbe, kuma
cikakken nufin Allah. 3 Don ina cewa, saboda alherin da aka bani, ka da waninku
ya daukaka kansa fiye da inda Allah ya ajiye shi; a maimakon haka ku kasance
da hikima, gwargwadon yadda Allah yaba kowa bangaskiya. 4 Domin muna da
gababuwa da yawa a jiki daya, amma ba dukansu ne ke yin aiki iri daya ba. 5 haka
yake a garemu, kamar yadda muke da yawa haka cikin jikin Almasihu, dukkanmu
gabobin juna ne. 6 Muna da baye-baye dabam-dabam bisa ga alherin da aka bayar
a gare mu. Idan baiwar wani anabci ne, yayi shi bisa ga iyakar bangaskiyarsa. 7 In
wani yana da baiwar hidima, sai yayi hidimarsa. Idan baiwar wani koyarwa ce, yayi
koyarwa. 8 Idan baiwar wani karfafawa ce, yayi ta karfafawa; Idan baiwar wani
bayarwa ce, yayi ta da hannu sake; Idan baiwar wani shugabanci ne, yayi shi da
kula; Idan baiwar wani nuna jinkai ne, yayi shi da sakakkiyar zuciya. 9 Ku nuna
kauna ba tare da riya ba. Ku Ki duk abin da ke mugu ku aikata abin da ke nagari.
10 Akan kaunar 'yan'uwa kuma, ku kaunaci juna yadda ya kamata; akan ban girma
kuma, ku ba juna girma. 11 Akan himma kuma, kada ku yi sanyi; akan ruhu kuma,
ku sa kwazo; Game da Ubangiji kuma, ku yi masa hidima. 12 Akan gabagadi kuma,
ku yi shi da farin ciki; akan tashin hankali kuma, ku cika da hakuri; akan adu'a
kuma, ku nace. 13 Ku zama masu biyan bukatar tsarkaka, ku zama masu karbar baki
a gidajenku. 14 Ku albarkaci masu tsananta maku, kada ku la'anta kowa. 15 Ku yi
farinciki tare da masu farinciki; Ku yi hawaye tare da masu hawaye. 16 Tunanin ku
ya zama daya. Kada tunaninku ya zama na fahariya, amma ku yi abokantaka da
matalauta. Kada wani a cikin ku ya kasance da tunanin yafi kowa. 17 Kada ku rama
mugunta da mugunta. Ku yi ayukan nagarta a gaban kowa. 18 Ku yi duk abin da za
ku iya yi domin ku yi zaman salama tare da kowa. 19 'Yan'uwa, kada ku yi ramako,
ku bar Allah ya rama maku. A rubuce yake, " 'Ramako nawa ne; zan saka wa kowa,'
in ji Ubangiji." 20 "Amma idan makiyin ka na jin yunwa, ba shi abinci ya ci. Idan
yana jin kishin ruwa, ba shi ruwan sha. Idan kun yi haka, garwashin wuta ne za ku

saka akan duk makiyi.'' [21] Kada mugunta ta rinjaye ku, amma ku rinjayi mugunta ta
wurin yin aikin nagarta.

13

[1] Bari kowa yayi biyayya da hukuma, saboda babu wata hukuma sai dai in tazo
daga Allah; mahukunta da suke nan kuwa daga Allah ne. [2] Saboda da haka duk
wanda ya ja hukuma ya ja da dokar Allah; kuma dukan wadanda suka ki hukuma za
su sha hukunci. [3] Don kuwa mahukunta ba abin tsoro ne ga masu nagarta ba, amma
ga masu aikata laifi. Kuna so ku zama marasa tsoron hukuma? Kuyi abu nagari,
zaku sami yabo daga yin hakan. [4] Saboda shi bawan Allah ne a gare ku don nagarta.
Amma in kun yi abu mara kyau, kuyi tsoro, saboda ba ya dauke da takobi ba tare
da dalili ba. Don shi bawan Allah ne mai saka wa mugu da fushi. [5] Saboda haka
dole kuyi biyayya, ba don fushi ba, amma saboda lamiri. [6] Saboda wannan ne kuke
biyan haraji. Don masu mulki bayin Allah ne, wadanda suke yin haka kullum. [7] Ku
bawa kowa hakkinsa; haraji ga mai haraji; kudin fito ga mai fito; tsoro ga wanda ya
cancanci tsoro; girma ga wanda cancanci girmamawa. [8] Kada ku rike bashin kowa,
sai dai ku kaunaci juna. Domin duk wanda ya kaunaci dan'uwansa ya cika doka. [9] To,
“Kada kuyi zina, kada kuyi kisa, kada kuyi sata, kada kuyi kyashi, idan har akwai
wata doka kuma, an takaita ta a wannan jimlar: “Ka kaunaci dan'uwanka kamar
kanka.” [10] Kauna bata cutar da makwabci. Domin haka, kauna tace cikar shari'a.
[11] Saboda wannan, kun san lokaci yayi, ku farka daga barci. Domin cetonmu yana
kusa fiye da yadda muke tsammani. [12] Dare yayi nisa, gari ya kusan wayewa. Don
haka, sai mu rabu da ayyukan duhu, mu yafa makaman haske. [13] Sai muyi tafiya
yadda ya kamata, kamar da rana, ba a cikin shashanci ko buguwa ba. Kada kuma
muyi tafiya cikin fasikanci da muguwar sha'awa, ba kuma cikin husuma ko kishi ba.
[14] Amma ku yafa Ubangiji Yesu Almasihu, kada kuwa ku tanadi halin mutumtaka,
don biye wa muguwar sha'awarsa.

14

[1] Ku karbi duk wanda yake da rarraunar bangaskiya, ba tare da sukar ra'ayinsa ba.
[2] Wani yana da bangaskiyar yaci komai, wani wanda yake da rauni yakanci ganye
ne kawai. [3] Kada wanda yake cin komai ya raina wanda baya cin kowanne abu.
Kada kuma wanda baya cin kowanne abu ya shara'anta sauran da suke cin komai.
Saboda Allah ya karbe shi. [4] Kai wanene, kai wanene da kake ganin laifin bawan
wani? Tsayawarsa ko faduwarsa ai hakin maigidansa ne, amma Ubangiji yana da
ikon tsai da shi. [5] Wani yakan daukaka wata rana fiye da sauran. Wani kuma yana
daukan ranakun daidai. Kowa ya zauna a cikin hakakkewa akan ra'ayinsa. [6] Shi
wanda ya kula da wata rana, ya kula da ita don Ubangiji. Kuma wanda yaci, yaci
ne domin Ubangiji, domin yana yi wa Allah godiya. Shi wanda bai ci ba, yaki ci ne
domin Ubangiji. Shima yana yi wa Allah godiya. [7] Domin babu wanda yake rayuwa
don kansa a cikinmu, kuma babu mai mutuwa don kansa. [8] Domin in muna raye,
muna raye don Ubangiji. Kuma in mun mutu, mun mutu ne don Ubangiji. Ashe, ko
muna raye, ko a mace mu na Ubangiji ne. [9] Domin wannan dalilin Almasihu ya mutu
ya kuma tashi, saboda ya zama Ubangiji ga matattu da rayayyu. [10] Amma ku don me
kuke shara'anta yan'uwanku? kai kuma don me kake raina dan'uwanka? Dukan mu
zamu tsaya gaban kursiyin shari'ar Allah. [11] Domin a rubuce yake, “ Na rantse, “inji
Ubangiji”, kowacce gwiwa zata rusuna mani, kowanne harshe kuwa zai yabi Allah.”
[12] Domin kowannenmu zai fadi abin da shi yayi da bakinsa a gaban Allah. [13] Saboda
da haka kada muyi wa juna shari'a, amma maimakon haka ku dauki wannan kudduri,
don kada kowa ya zama sanadin tuntunbe ko faduwa ga dan'uwansa. [14] Na sani na

kuma tabbata tsakani na da Ubangiji Yesu, ba abin da yake mara tsarki ga asalinsa.
Sai dai ga wanda ya dauke shi marar tsarki ne yake zama marar tsarki. 15 Idan har
abincinka na cutar da dan'uwanka, ba ka tafiya cikin kauna. Kada ka lalata wanda
Yesu ya mutu domin sa da abincinka. 16 Saboda haka, kada abububuwan da aka dauka
kyawawa su zama abin zargi ga wadansu. 17 Saboda mulkin Allah ba maganar ci da
sha ba ne, amma game da adalci ne, salama, da farin ciki a cikin Ruhu Mai Tsarki.
18 Domin wanda yake bautar Almasihu a wannan hanya, karbabbe ne ga Allah, kuma
jama'a sun yarda da shi. 19 Don haka, mu nemi abububuwa na salama da abububuwan da
zasu gina juna. 20 Kada ku lalata aikin Allah don abinci. Komai yana da tsarki, amma
kaiton mutumin da yake cin abin da zai sa shi ya fadi. 21 Bashi da kyau a ci nama
ko a sha ruwan inabi, ko duk abin da zai jawo faduwar dan'uwanka. 22 Wannan
bangaskiyar da kuke da ita, ku adana ta tsakaninku da Allah. Mai albarka ne wanda
zuciyarsa bata da laifi akan abin da hankalinsa ya ga daidai ne. 23 Duk wanda yayi
shakka amma kuma yaci, ya sani yayi laifi kenan, domin ba tare da bangaskiya bane.
Duk abin da ba na bangaskya bane zunubi ne.

15

1 Yanzu mu da muke da karfi ya kamata mu dau nauyi raunana, kuma bai dace
mu nuna son kai ba. 2 Bari kowannenmu ya faranta wa makwabcinsa rai, domin
wannan yana da kyau, don a gina shi. 3 Domin Almasihu bai faranta wa kansa rai
ba. Kamar yadda aka rubuta, “zagin da wadansu suka yi masa ya sauka a kaina.”
4 Don abin da aka rubuta a baya an rubuta ne domin a gargade mu, domin ta hakuri
da karfafawar litattafai mu sami karfi. 5 Yanzu Allah mai hakuri da karfafawa ya
baku zuciya daya ta zaman tare da juna bisa ga halin Yesu Almasihu. 6 Domin ya yi
haka ne da zuciya daya domin ku yi yabo da bakinku daya. 7 Domin ku karbi juna,
kamar yadda Yesu ma ya karbe ku domin a daukaka Allah. 8 Saboda na ce an mai da
Almasihu bawan kaciya a madadin gaskiyar Allah. Ya yi wannan ne don a tabbatar
da alkawarai da aka ba kakanin kakaninmu. 9 Domin Al'umai su daukaka Allah
saboda jinkansa, kamar yadda ya ke a arubuce, “Domin ta haka zan yabe ka cikin
Al'umai in yi wakar yabon sunanka.” 10 Kuma an ce. “Ku yi faranciki, ku Al'ummai
tare da mutanensa.” 11 Kuma.” Ku yabi Ubangiji, ku dukan Al'ummai; bari dukan
mutane su yabe shi.” 12 Kuma, Ishaya ya ce “Za a sami tsatson Yessi, wanda zai tashi
ya yi mulki a kan Al'umai, Al'umai za su sami karfin hali a cikinsa.” 13 Yanzu Allah
mai karfafawa ya cika ku da dukkan farin ciki salama, saboda da bangaskiyarku,
domin ku sami cikkakiyar karafafawa, ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki. 14 Ni kaina
na amince da ku, yan'uwa. Kuma na amince cewa ku da kanku kuna cike da alheri,
cike da dukkan sani. Na amince cewa za ku sami zarafi ku gargadi juna. 15 Amma
ina rubuta maku da gabagadi kan wadansu abububuwa, domin in tunasheku, saboda
baiwar da aka bani daga wurin Allah. 16 Cewa baiwar ta sa na zama bawan Almasihu
Yesu da aka aika ga Al'ummai, limami na bisharar Allah. Zan yi wannan saboda
baikon Al'ummai ya zama karbabbe, kuma kebbabe ga Allah ta wurin Ruhu Mai
Tsarki. 17 Don haka ina jin dadi cikin Yesu Almasihu da abubuwa na Allah. 18 Domin
ba ni da abin da zan ce, sai abin da Yesu ya aikata ta wurina, domin Al'ummai su yi
biyayya ta magana da aiki. 19 Ta wurin alamu, da al'jibai, da ikon Ruhu Mai Tsarki.
Daga Urushalima, da kewaye har zuwa Ilirikum, an kai bisharar Almasihu ko'ina
dukka. 20 A cikin hanyar nan, burina in sanar da bishara, amma a inda ba a san Yesu
ta wurin sunansa ba, don kada in sa gini akan harshashi wani. 21 Kamar yadda yake
a rubuce.”Wadanda ba a taba fada wa labarinsa ba, su gane. Wadanda ba su taba jin
labarinsa ba su fahimta.” 22 Saboda an hana ni zuwa wurin ku a lokatai da dama.
23 Amma yanzu bani da sauran wani wuri a lardin nan, kuma cikin shekaru masu

yawa ina da marmarin in zo wurin ku. 24 Duk lokacin da zan tafi Asbaniya ina begen
ganin ku yayin wucewa, don ku raka ni bayan na ji dadin zama da ku na dan lokaci.
25 Amma yanzu ina tafiya Urushalima don in yi wa tsarkaka hidima. 26 Domin abin
farinciki ne ga mutanen Makidoniya da Akaya su yi bayarwa domin gajiyayyu masu
bada gaskiya wadanda suke a Urushalima. 27 Suna jin dadi domin hakika kamar
bashi ne a kansu. Domin Al'ummai sun yi tarayya da su cikin ayyukan ruhaniya, ya
zama hakki a kansu su ma su taimake su da abubuwa. 28 Domin lokacin da na gama
basu kudin, zan zo gareku a hanyata ta zuwa Asbaniya. 29 Na san cewa lokacin da na
zo gareku, zan zo da cikakkun albarku na Almasihu. 30 Yanzu ina rokonku, yan'uwa,
ta wurin Ubangiji Yesu Almasihu, da kaunar Ruhu Mai Tsarki, ku yi ta fama tare da
ni a cikin yin addu'o, inku ga Allah saboda ni. 31 Kuyi haka saboda in tsira daga
wadanda suke masu biyayya ga Yahudiya, domin kuma hidimata saboda Urushalima
ta zama karbabbiya. 32 Ku yi addu'a cewa in zo wurinku da farinciki ta wurin nufin
Allah, cewa tare da ni da ku, mu sami hutu. 33 Allah na salama ya kasance tare da
ku duka. Amin.

16

1 Ina gabatar muku da fibi 'yar'uwarmu, wanda take hidima a Ikilisiya dake cikin
Kankiriya. 2 Domin ku karbe ta cikin Ubangij. A hanyar da ta dace ga masu bada
gaskiya, ku tsaya tare da ita cikin kowacce bukata. Domin ita da kanta ta zama da
taimako ga masu yawa, har da ni ma. 3 Ku gai da Bilkisu da Akila abokan aiki cikin
Yesu Almasihu. 4 Wadanda sabo da ni suka sadaukar da ransu. Ina godiya garesu,
ba ni kadai ba, amma kuma da dukan Ikilisiyoyin Al 'mmai. 5 Gaida Ikilisiya da
ke gidansu. Ku gai da Abainitas kaunataccena. Wanda shi ya fara bada gaskiya ga
Almasihu a Asiya. 6 Ku gai da Maryamu, wadda ta yi maku aiki tukuru. 7 Ku gai
da Andaranikas da Yuniyas, yan'uwana da abokan kurkukuna. Su sanannu ne cikin
manzani, wadanda suke cikin Almasihu kafin ni. 8 Ku gai da Amfiliyas kaunatace
na cikin Ubangiji. 9 Ku gai da Urbanas abokin aikinmu cikin Almasihu, da Istakis
kaunataccena. 10 Ku gai da Abalis amintacce cikin Almasihu. Ku gai da wadanda
su ke gidan Aristobulus. 11 Ku gai da Hirudiya, dan'uwa na, da wadanda ke gidan
Narkissa, wadanda ke cikin Ubangiji. 12 Ku gai da Tarafina daTarafusa, masu aikin
Ubangiji. 13 Ku gai da Barsisa kaunatacciya, wadda ta yi aikin Ubangiji da yawa.
Ku gai da Rufas zababbe cikin Ubangiji da mamarsa da ni. 14 Ku gai da Asinkiritas
da Filiguna da Hamis da Baturobas da Hamisu da kuma yan'uwa da ke tare da su.
15 Ku gai da Filolugus daYuliya da Niriyas da yan'uwansa, da Ulumfas da kuma dukan
tsarkaka da ke tare su. 16 Ku gaggai da juna da tsatsarkar sumba. Dukan Ikilisiyoyin
Almasihu na gaishe ku. 17 Yanzu ina rokon ku, yan'wa, ku yi tunani fa game da
masu kawo rabuwa da tuntube. Sabanin koyarwar da ku ka koya. Ku yi nesa da
su. 18 Domin irin mutanen nan ba sa bauta wa Ubangiji Yesu, sai dai tumbinsu. Ta
dadin bakinsu suke rudin zuciyar marasa laifi. 19 Domin rayuwar biyayyarku takai
ga kunnen kowa, na yi farin ciki da ku, amma ina so ku zama da hikima game da abin
ya ke mai kyau, ku zama marasa laifi ga abin da ke na mugunta. 20 Allah na salama
zai sa ku tattake Shaidan da sauri kalkashin sawayen ku. Alherin Ubangijin mu
Yesu Almasihu ya kasance tare da ku. 21 Timoti abokin aikina, yana gaishe ku, haka
Lukiyas da Yason da Susibataras da kuma yan'uwana. 22 Ni Tartiyas wanda ya rubuta
wasikan nan, na gaisheku cikin Ubangiji. 23 Gayus mai masaukina da kuma dukan
Ikilisiya, suna gaishe ku. Arastas ma'ajin birni na gaishe ku, da Kwartus dan'uwanmu.
24 Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance tare da ku dukka. Amin. 25 Yanzu
ga wanda ke da Ikon karfafa ku bisa ga bisharata da wa'azin Yesu Almasihu, wanda
ta gare shi ne aka bayyana asiran nan da suke boye tun da dadewa, 26 amma yanzu

sanannu ne ta wurin litattafan Annabawa bisa umarnin Allah madauwami, domin biyayyar bangaskiya cikin Al'ummai dukka. [27] Ga Allah mai hikima kadai, ta wurin Yesu Almasihu daukaka ta tabbata har abada. Amin.

1 Korintiyawa

[1] Bulus, kirayayye daga Almsihu Yesu don zama manzo ta wurin nufin Allah, da
dan'uwanmu Sastanisu, [2] zuwa ga Ikilisiyar Allah da ke korinti, zuwa ga wadanda aka
kebe su cikin Almasihu Yesu, wadanda aka kira domin su zama al'umma maitsarki.
Muna kuma rubuta wa dukan masu kira bisa sunan Ubangijinmu Yesu Almasihu a
ko'ina, wato Ubangijinsu da Ubangijinmu kuma. [3] Bari alheri da salama su zo gare ku
daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Almasihu. [4] Kodayaushe ina gode wa Allahna
domin ku, saboda alherin Allah da Almasihu Yesu ya yi maku. [5] Ya ba ku arziki ta
kowace hanya, cikin dukkan magana da dukkan ilimi. [6] Kamar yadda shaida game
da Almasihu ta tabbata gaskiya a tsakaninku. [7] Saboda haka baku rasa wata baiwa ta
ruhaniya ba yayinda kuke marmarin jiran bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Almasihu.
[8] Zai kuma karfafa ku zuwa karshe, saboda ku zama marasa aibi a ranar Ubangijinmu
Yesu Almasihu. [9] Allah mai aminci ne shi wanda ya kira ku zuwa zumunta ta Dansa,
Yesu Almasihu Ubangijimu. [10] Ina rokon ku, yan'uwa, cikin sunan Ubangijinmu Yesu
Almasihu, ku yarda da juna, kada tsattsaguwa ta kasance tsakanin ku. Ina rokon ku
ku zama da zuciya daya da kuma nufi daya. [11] Gama mutanen gidan Kulowi sun
kawo kara cewa akwai tsattsaguwa a cikin ku. [12] Ina nufin: kowannen ku na cewa,
“ Ina bayan Bulus,” ko “ Ina bayan Afollos,” ko “Ina bayan Kefas,” ko “Ina bayan
Almasihu.” [13] Almasihu a rarrabe yake? An gicciye Bulus domin ku? Ko an yi maku
baftisma a cikin sunan Bulus? [14] Na godewa Allah domin ban yi wa wanin ku baftisma
ba, sai dai Kirisfus da Gayus. [15] Na yi wannan saboda kada wani ya ce an yi maku
baftisma a cikin sunana. [16] (Na kuma yi wa iyalin gidan Sitifanas baftisma. Banda
haka, ban sani ko na yi wa wani baftisma ba.) [17] Gama Almasihu bai aiko ni domin
yin baftisma ba, amma domin yin wa'azin bishara. Bai aiko ni domin in yi wa'azi da
kalmomin hikimar mutum ba, saboda kada giciyen Almasihu ya rasa ikonsa. [18] Gama
wa'azin gicciye wauta ne ga wadanda su ke mutuwa. Amma cikin wadanda Allah ke
ceto, ikon Allah ne. [19] Gama a rubuce yake, “Zan watsar da hikimar masu hikima. Zan
dode fahimtar masu basira.” [20] Ina mai hikima? Ina masani? Ina mai muhawara na
duniyan nan? Allah bai juya hikimar duniya zuwa wauta ba? [21] Tunda duniya cikin
hikimarta bata san Allah ba, ya gamshi Allah ta wurin wautar wa'azi ya ceci masu
bada gaskiya. [22] Gama Yahudawa suna bidar al'ajibai, Helinawa kuma suna neman
hikima. [23] Amma muna wa'azin Almasihu gicciyayye, dutsen tuntube ga yahudawa
da kuma wauta ga Helinawa. [24] Amma ga wadanda Allah ya kira, Yahudawa da
Helinawa, muna wa'azin Almasihu a matsayin iko da kuma hikimar Allah. [25] Gama
wautar Allah tafi mutane hikima, kuma rashin karfin Allah yafi mutane karfi. [26] Dubi
kiranku, yan'uwa. Ba dukkan ku ke da hikima a ma'aunin mutane ba. Ba dukkan
ku ke da iko ba. Ba dukkan ku ke da haifuwa ta sarauta ba. [27] Amma Allah ya zabi
abubuwan da suke wofi na duniya domin ya kunyatar da masu hikima. Allah ya zabi
abin da ke marar karfi a duniya domin ya kunyatar da abinda ke mai karfi. [28] Allah
ya zabi abinda ke marar daraja da kuma renanne a duniya. Ya ma zabi abubuwan
da ake dauka ba komai ba, domin ya wofinta abubuwan da ake dauka masu daraja.
[29] Ya yi wannan ne domin kada wani ya sami dalilin fahariya a gabansa. [30] Domin
abinda Allah ya yi, yanzu kuna cikin Almasihu Yesu, wanda ya zamar mana hikima
daga Allah. Ya zama adalcinmu, da tsarkinmu da fansarmu. [31] A sakamakon haka,
kamar yadda nassi ya ce, “Bari mai yin fahariya, ya yi fahariya cikin Ubangiji.”

2

1 Lokacin da na zo wurin ku, yan'uwa, ban zo da gwanintar magana ko hikima ba
yayinda na yi shelar boyayyun bayanai game da Allah [a yayinda na bada shaida
game da Allah]. 2 Domin na kudura a zuciyata kada in san komai lokacin da nake
tare da ku, sai dai Yesu Almasihu, gicciyayye. 3 Ina tare da ku cikin kasawa, da tsoro,
da fargaba mai yawa. 4 Kuma sakona da shelata basu tare da kalmomin hikima masu
daukar hankali. Maimakon haka, sun zo da bayyanuwar Ruhu da iko, 5 saboda kada
bangaskiyarku ta zama cikin hikimar mutane, amma cikin ikon Allah. 6 Yanzu muna
maganar hikima ga wadanda suka ginu, amma ba hikima ta duniyan nan ba, ko ta
masu mulkin wannan zamani, wadanda suke shudewa. 7 Maimakon haka, muna
maganar hikimar Allah ta boyayyar gaskiya, boyayyar hikima da Allah ya kaddara
kafin zamanin daukakarmu. 8 Babu wani mai mulki na zamanin nan da ya san
wannan hikimar, domin inda sun gane ta a wancan lokacin, da basu gicciye Ubangijin
daukaka ba. 9 Amma kamar yadda yake a rubuce, "Abubuwan da babu idon da
ya gani, babu kunnen da ya ji, babu zuciyar da ta yi tsammanin sa, abubuwan da
Allah ya shirya wa wadanda suke kaunarsa. 10 Wadannan ne abubuwan da Allah ya
bayyana mana ta wurin Ruhu. Gama Ruhu yana bincika komai, har ma abubuwa
masu zurfi na Allah. 11 Gama wanene ya san tunanin mutum, sai dai ko ruhun
mutumin da ke cikinsa? Haka ma, babu wanda ya san abubuwa masu zurfi na
Allah sai dai Ruhun Allah. 12 Ba mu karbi ruhu na duniya ba, amma Ruhun da
ya zo daga wurin Allah, domin mu san abubuwan da aka bamu a sake daga wurin
Allah. 13 Muna maganar wadannan abubuwa da kalmomin da hikimar da mutum
baza ta iya koyarwa ba, amma wadanda Ruhu ke koyar da mu. Ruhu yana fassara
kalmomi na ruhaniya da hikima ta ruhaniya. 14 Mutum marar ruhaniya ba ya karbar
abubuwan da suke daga Ruhun Allah, gama wauta suke a gareshi. Ba zai iya sanin su
ba domin Ruhu ne yake bayyana su. 15 Shi wanda yake mai ruhaniya yana shari'anta
dukan abubuwa, amma shi baya karkashin shari'ar sauran mutane. 16 "Wa zai iya
sanin zuciyar Ubangiji, da zai iya ba shi umarni?" Amma mu muna da lamiri irin na
Almasihu.

3

1 Amma ni, yan'uwa, ba zan iya magana da ku kamar mutane masu ruhaniya ba,
amma kamar mutane masu jiki, kamar jarirai cikin Almasihu. 2 Na shayar da ku da
Madara ba da nama ba, don baku isa cin nama ba, kuma ko yanzu ma baku isa ba.
3 Gama har yanzu ku masu jiki ne. Muddin akwai kishi da jayayya a tsakaninku,
ashe, ku ba masu jiki ba ne, kuma kuna tafiya bisa magwajin mutane? 4 Domin in
wani ya ce, "Ina bayan Bulus," wani kuma ya ce, "Ina bayan Afollos," ashe, ba zaman
mutuntaka kuke yi ba? 5 To wanene Afollos? Wanene kuma Bulus? Bayi ne wadanda
kuka bada gaskiya ta wurin su, kowannen su kuwa Allah ya bashi ayyuka. 6 Ni nayi
shuka, Afolos yayi banruwa, amma Allah ne ya sa girma. 7 Don haka, da mai shukar
da mai banruwan, ba komi bane. Amma Allah ne mai sa girman. 8 Da mai shukar, da
mai banruwan, duk daya suke, kuma kowannen su zai sami nasa lada, gwargwadon
aikinsa. 9 Gama mu abokan aiki ne na Allah. Ku gonar Allah ne, ginin Allah kuma.
10 Bisa ga alherin Allah da aka bani a matsayin gwanin magini, na kafa harsashi, wani
kuma yana dora gini a kai. Sai dai kowane mutum, ya lura da yadda yake dora ginin.
11 Gama ba wanda ke iya kafa wani harsashin daban da wanda aka rigaya aka kafa,
wato, Yesu Almasihu. 12 Yanzu fa in wani ya dora gini a kan harashin da zinariya,
ko azurfa, ko duwatsu masu daraja, ko itace, ko ciyawa, ko tattaka, 13 aikinsa zai
bayyanu, domin ranar nan zata tona shi. Gama za a bayyana shi cikin wuta. Wutar
kuwa zata gwada ingancin aikin da kowa ya yi. 14 Duk wanda aikinsa ya tsaya, zai

karbi lada; [15] amma duk wanda aikinsa ya kone, zai sha Asara, amma shi kansa zai
tsira, sai dai kamar ta tsakiyar wuta. [16] Ashe, baku san ku haikalin Allah ne ba, Ruhun
Allah kuma yana zaune a cikin ku? [17] Idan wani ya lalata haikalin Allah, Allah zai
lalata shi. Gama haikalin Allah mai tsarki ne, kuma haka ku ke. [18] Kada kowa ya
rudi kansa. Idan wani a cikin ku na ganin shi mai hikima ne a wannan zamani, bari
ya zama" wawa" domin ya zama mai hikima. [19] Gama hikimar duniyar nan wauta
ce a gun Allah. Gama a rubuce yake, "Yakan kama masu hikima a cin makircin su."
[20] Har wa yau, "Ubangiji ya san tunanin masu hikima banza ne." [21] haka ba sauran
fariya akan mutane! Domin kuwa kome naku ne, [22] Ko Bulus, ko Afollos, ko kefas,
ko duniya, ko rai, ko mutuwa, ko abubuwa na yanzu, ko abubuwa masu zuwa. Duka
naku ne, [23] Ku kuwa na Almasihu ne, Almasihu kuma na Allah ne.

4

[1] Ga yadda za ku dauke mu, kamar bayin Almasihu da kuma masu rikon asiran
Allah. [2] Hade da wannan, ana bukatar wakilai su zama amintattu. [3] Amma a gare
ni, karamin abu ne ku yi mani shari'a, ko a wata kotu irin ta mutane. Gama bani
yi wa kaina shari'a. [4] Ban sani ko akwai wani zargi a kaina ba, amma wannan bai
nuna cewa bani da laifi ba. Ubangiji ne mai yi mani shari'a. [5] Sabili da haka, kada
ku yanke shari'a kafin lokaci, kafin Ubangiji ya dawo. Zai bayyana dukkan boyayyun
ayyuka na duhu, ya kuma tona nufe-nufen zuciya. San nan kowa zai samu yabonsa
daga wurin Allah. [6] Yan'uwa, ina dora wadannan ka'idoji a kaina da Afollos domin
ku, yadda ta wurin mu za ku koyi ma'anar maganar nan cewa, "kada ku zarce abin
da aka rubuta." Ya zama haka domin kada waninku ya kumbura yana nuna fifiko ga
wani akan wani. [7] Gama wa yaga bambanci tsakanin ku da wasu? Me kuke da shi da
ba kyauta kuka karba ba? Idan kyauta kuka karba, don me kuke fahariya kamar ba
haka ba ne? [8] Kun rigaya kun sami dukkan abubuwan da kuke bukata! Kun rigaya
kun zama mawadata! Kun rigaya kun fara mulki- kuma ba tare da mu ba! Hakika,
marmarina shine ku yi mulki, domin mu yi mulki tare da ku. [9] A tunanina, mu
manzanni, Allah ya sa mu a jerin karshe kamar mutanen da aka zartar wa hukuncin
mutuwa. Mun zama abin kallo ga duniya, ga mala'iku, ga mutane kuma. [10] Mun
zama marasa wayo sabili da Almasihu, amma ku masu hikima ne a cikin Almasihu.
Mu raunana ne, amma ku masu karfi ne. Ana ganin mu marasa daraja, ku kuwa
masu daraja. [11] Har zuwa wannan sa'a, muna masu yunwa da kishi, marasa tufafi
masu kyau, mun sha kazamin duka, kuma mun zama marasa gidaje. [12] Mun yi fama
sosai, muna aiki da hanuwanmu. Sa'adda an aibata mu, muna sa albarka. Sa'adda
an tsananta mana, muna jurewa. [13] Sa'adda an zage mu, muna magana da nasiha.
Mun zama, kuma har yanzu an dauke mu a matsayin kayan shara na duniya da
abubuwa mafi kazamta duka. [14] Ban rubuta wadannan abubuwa domin in kunyata
ku ba, amma domin in yi maku gyara kamar kaunatattun yayana. [15] Ko da kuna
da masu riko dubu goma a cikin Almasihu, ba ku da ubanni da yawa. Gama ni na
zama ubanku cikin Almasihu Yesu ta wurin bishara. [16] Don haka, ina kira gare ku
da ku zama masu koyi da ni. [17] Shiyasa na aiko Timoti wurin ku, kaunatacce da
amintaccen dana cikin Ubangiji. Zai tunashe ku hanyoyina cikin Almasihu, kamar
yadda nake koyar da su ko'ina da kowace Ikilisiya. [18] Amma yanzu, wadansun ku
sun zama masu fahariya, suna yin kamar ba zan zo wurinku ba. [19] Amma zan zo
gare ku ba da dadewa ba, idan Ubangiji ya nufa. Sannan zan san fiye da maganar
masu fahariya, amma kuma zan ga ikonsu. [20] Gama Mulkin Allah ba magana kadai
ya kunsa ba, amma ya kunshi iko. [21] Me kuke so? In zo wurin ku da sanda ne ko
kuwa da kauna da ruhun nasiha?

5

[1] Mun ji cewa akwai lalata mai kazanta a cikin ku, irin lalatar ba ba a yarda da ita
ba ko a cikin al'ummai. Labarin da na samu shine, wani daga cikin ku yana kwana da
matar mahaifinsa. [2] Kuma kuna fahariya sosai! Ba bakinciki ya kamata ku yi ba? Shi
wanda ya yi haka, dole a fitar da shi daga cikin ku. [3] Gama Kodashike ba ni tare da
ku cikin jiki, amma ina tare daku a ruhu, na rigaya na hukunta wanda yayi wannan,
tamkar ina wurin. [4] Lokacin da ku ka taru a cikin sunan Ubangijinmu Yesu, ruhuna
yana nan tare da ku cikin ikon Ubangiji Yesu, na rigaya na hukunta wannan mutum.
[5] Na yi haka ne domin in mika wannan mutum ga Shaidan domin a hallaka jikin, don
ruhunsa ya tsira a ranar Ubangiji. [6] Fahariyarku bata yi kyau ba. Ko baku sani ba
yisti dan kadan ya kan bata dukan dunkule? [7] Ku tsarkake kan ku daga tsohon yisti
domin ku zama sabon dunkule, wato gurasar da ba ta da yisti. Gama an yi hadayar
Almsihu, dan ragonmu na idi. [8] Don haka, bari mu yi idinmu ba da tsohon yisti ba,
wato yisti irin na rashin tabi'a da mugunta. Maimakon haka, bari muyi bukin idi da
gurasa marar yisti ta aminci da gaskiya. [9] Na rubuta maku a cikin wasikata cewa kada
ku yi hudda da fasikan mutane. [10] Ba ina nufin fasikan mutane na wannan duniya
ba, ko masu zari, ko 'yan'damfara, ko masu bautar gumaka, tunda kafin ku rabu da
su sai kun bar wannan duniya. [11] Amma yanzu ina rubuta maku cewa kada ku yi
hudda da duk wanda ake kira dan'uwa amma yana zama cikin fasikanci, ko zari, ko
bautar gumaka, ko in shi mai ashar ne, ko mashayi, ko dan'damfara. Kada ko abinci
ku ci da irin wannan mutum. [12] Domin ta yaya zan iya shar'anta wadanda ba 'yan
Ikklisiya ba? Maimakon haka, ba ku ne zaku shar'anta wadanda ke cikin ikilisiya ba?
[13] Amma Allah ke shar'anta wadanda ke waje. “Ku fitar da mugun mutumin daga
cikin ku.”

6

[1] Idan wani a cikin ku yana jayayya da wani, to sai ya tafi kotu gaban alkali marar
bada gaskiya, a maimakon gaban masu bi? [2] Ko ba ku sani ba, masubi ne za su
yiwa duniya shari'a? Kuma idan ku za ku yi wa duniya shari'a, sai ku kasa sasanta
al'amura marasa mahimmanci? [3] Baku sani ba mu za mu yiwa mala'iku shari'a? Balle
shari'ar al'amuran wannan rai? [4] Idan kuna shar'anta al'amuran yau da kullum, don
me ku ke kai irin wadannan matsaloli gaban wadanda ba 'yan ikilisiya ba? [5] Na fadi
wannan domin ku kunyata. Babu wani mai hikima a cikin ku ko daya da zai iya
sasanta gardama a tsakanin 'yan'uwa? [6] Amma kamar yadda yake, mai bi ya na kai
karar mai bi a kotu, kuma a gaban mai shari'a wanda ba mai bi ba! [7] Kasancewar
rashin jituwa a tsakanin Kirista na nuna cewa kun rigaya kun gaza. Don me ba za ka
shanye laifi ba? Don me ba za ka yarda a kware ka ba? [8] Amma kun yi wa wadansu
laifi kun kuma cutar su, su kuwa 'yan'uwanku ne! [9] Ba ku sani ba marasa adalci ba za
su gaji Mulkin Allah ba? Kada ku gaskata karya. Da fasikai, da masu bautar gumaka,
da mazinata, da karuwai maza, da masu ludu, [10] da barayi, da masu zari, da mashaya,
da masu zage-zage, da 'yan damfara - ba waninsu da zai gaji Mulkin Allah. [11] Kuma da
haka wadansu a cikinku suke, amma an tsarkake ku, an mika ku ga Allah, an maida
tsayuwar ku dai-dai a gaban Allah a cikin sunan Ubangji Yesu Almasihu, kuma ta
wurin Ruhun Allahnmu. [12] Dukkan abu halal ne a gare ni”, amma ba kowanne abu
ne mai amfani ba. “Dukan abu halal ne a gare ni,” amma ba zan yarda wani abu ya
mallake ni ba. [13] “Abinci don ciki ne, kuma ciki don abinci ne”, amma Allah za ya
kawar da su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci ba. Maimakon haka, jiki don Ubangiji
ne, kuma Ubangiji zai yi wa jiki tanaji. [14] Allah ya tada Ubangiji, kuma za ya tashe
mu ta wurin ikonsa. [15] Ba ku sani ba jikunanku gabobi ne na Almasihu? Na dauki
gabobin Almasihu in hada su da karuwa? Allah ya sawwake! [16] Ko baku sani ba

dukan wanda yake hade da karuwa, ya zama jiki daya da ita kenan? 17 Kamar yadda
Littafi ya fadi, “Su biyun za su zama nama daya.” Amma wanda yake hade da Ubangiji
ya zama ruhu daya da shi kenan. 18 Ku gujewa fasikanci! Kowane zunubi mutum
yake aikatawa a waje da jikinsa yake, amma mutum mai fasikanci yana zunubi gaba
da jikinsa. 19 Ba ku sani ba jikinku haikali ne na Ruhu Mai-tsarki, wanda yake zaune
a cikinku, wanda ku ka samu daga wurin Allah? Ba ku sani ba cewa ku ba na kanku
ba ne? 20 An saye ku da tsada. Don haka, ku daukaka Allah da jikin ku.

7

1 Game da abubuwan da kuka rubuto: “Yayi kyau ga mutum kada ya taba mace.”
2 Amma Saboda jarabobi na ayyukan fasikanci masu yawa, ya kamata kowane mutum
ya kasance da matarsa, kowace mace kuma ta kasance da mijinta. 3 Kowanne
maigidanci ya ba matarsa hakin ta, kuma kowace mace ta ba maigidan ta hakinsa
na saduwa da juna. 4 Matan ba ta da iko akan jikin ta amma maigidan ne. Haka
ma, maigidan bashi da iko akan jikinsa amma matar ce. 5 Kada ku hana wa junanku
saduwa, sai dai da yardar junanku domin wani dan lokaci. Kuyi haka domin ku
bada kanku ga addu'a. Daganan sai ku sake saduwa, domin kada Shaidan ya jarabce
ku saboda rashin kamun kanku. 6 Amma ina fada maku wadannan abubuwa ne a
matsayin nuni, ba a matsayin umurni ba. 7 Na so da kowa da kowa kamar ni yake.
Amma kowa na da baiwarsa daga wurin Allah. Wani na da irin wannan baiwar, wani
kuma waccan. 8 Ga marasa aure da gwamraye, Ina cewa, yana da kyau a garesu su
zauna ba aure, kamar yadda nike. 9 Amma idan baza su iya kame kansu ba, ya
kamata su yi aure. Gama yafi masu kyau su yi aure da su kuna da sha'awa. 10 Ga
masu aure kwa, ina bada wannan umarni- ba ni ba, amma Ubangiji: “Kada mace ta
rabu da mijinta.” 11 Amma idan har ta rabu da mijinta, sai ta zauna ba aure ko kuma
ta shirya da shi. Haka kuma “ Kada miji ya saki matarsa.” 12 Amma ga sauran ina
cewa-Ni, ba Ubangiji ba-idan wani dan'uwa yana da mata wadda ba mai bi ba, kuma
idan ta yarda ta zauna da shi, to kada ya sake ta. 13 Idan kuwa mace tana da miji
marar bi, idan ya yarda ya zauna tare da ita, to kada ta kashe aure da shi. 14 Gama
miji marar bada gaskiya ya zama kebabbe saboda matarsa, sannan mata marar bada
gaskiya ta zama kebbiya saboda mijinta mai bi. In ba haka ba 'ya'yanku za su zama
marasa tsarki, amma a zahiri su kebabbu ne. 15 Amma idan abokin aure marar bi ya
fita, a bar shi ya tafi. A irin wannan hali, dan'uwa ko 'yar'uwa ba a daure suke ga
alkawarinsu ba. Allah ya kira mu da mu zauna cikin salama. 16 Yaya kika sani, ke
mace, ko za ki ceci mijinki? ko yaya ka sani, kai miji, ko za ka ceci matarka? 17 Bari
dai kowa ya yi rayuwar da Ubangiji ya aiyana masa, kamar yadda Allah ya kirawo
shi. Wannan ce ka'idata a dukkan ikilisiyu. 18 Mutum na da kaciya sa'adda aka kira
shi ga bada gaskiya? Kada yayi kokarin bayyana kamar marar kaciya. Mutum ba shi
da kaciya sa'adda aka kira ga bangaskiya? To kada ya bidi kaciya. 19 Gama kaciya ko
rashin kaciya ba shine mahimmin abu ba. Mahimmin abu shine biyayya da dokokin
Allah. 20 Kowa ya tsaya cikin kiran da yake lokacin da Allah ya kira shi ga bada
gaskiya. 21 Kai bawa ne lokacin da Allah ya kirawo ka? Kada ka damu da haka.
Amma idan kana da zarafin samun 'yanci, ka yi haka. 22 Domin wanda Ubangiji ya
kira shi lokacin da yake bawa, shi 'yantacce ne na Ubangiji. Hakanan kuma, wanda
shike 'yantacce lokacin da aka kira shi ga bada gaskiya, Bawan Almasihu ne. 23 An
saye ku da tsada, donhaka kada ku zama bayin mutane. 24 Yan'uwa, a kowace irin
rayuwa kowannenmu ke ciki lokacin da aka kira mu ga bada gaskiya, bari mu tsaya
a haka. 25 Game da wadanda basu taba aure ba, ba ni da wani umarni daga wurin
Ubangiji. Amma ina bada ra'ayina kamar mutum wanda, ta wurin jinkan Allah, yake
yardajje. 26 Don haka, Ina ganin saboda yamutsin dake tafe ba da jimawa ba, ya yi

kyau mutum ya zauna yadda yake. 27 Kana daure da mace? Kada ka nemi 'yanci daga
gare ta. Baka daure da mace? Kada ka nemi auren mace. 28 Amma idan ka yi aure,
ba ka yi zunubi ba. Kuma idan mace marar aure ta yi aure, bata yi zunubi ba. Saidai
su wadanda suka yi aure za sha wahalhalu iri-iri a yayinda suke raye, kuma ina so
in raba ku da su. 29 Amma wannan nike fadi ya'nuwa: lokaci ya kure. Daga yanzu,
bari wadanda suke da mata suyi rayuwa kamar basu da su. 30 Masu kuka su zama
kamar marasa kuka, masu farinciki kamar marasa farinciki, masu sayen abubuwa
kamar marasa komai. 31 Wadanda suke harka da duniya kamar ba su harka da
ita, domin ka'idar duniyan nan tana kawowa ga karshe. 32 Ina so ku kubuta daga
damuwa mai yawa. Mutum marar aure yana tunani akan al'amuran Ubangiji, yadda
zai gamshe shi. 33 Amma mai aure yana tunani akan al'amuran duniya, yadda za ya
gamshi matarsa, 34 hankalinsa ya rabu. Mace marar aure ko budurwa tana tunanin
al'amuran Ubangiji, yadda za ta kebe kanta a jiki da ruhu. Amma mace mai aure
tana tunanin al'amuran duniya, yadda za ta gamshi mijinta. 35 Ina fadar wannan
domin amfaninku ne, ba domin in takura ku ba. Na fadi wannan domin abinda ke
daidai, yadda zaku bi Ubangiji ba tare da hankalinku ya rabu ba. 36 Amma idan
wani yana tunani da cewa baya yin abinda ya dace ga budurwarsa- idan ta wuce
shekarun aure, kuma hakan ya zama dole- sai yayi abinda yake so. Ba zunubi yake
yi ba. Sai suyi aure. 37 Amma idan ya tsaya da karfi a zuciyarsa, idan baya shan wani
matsi kuma yana iya kame kansa, har ya kudurta a zuciyarsa yayi haka, wato ya
kiyaye budurwarsa da yake tashi, to hakan ya yi daidai. 38 Don haka, shi wanda ya
auri budurwarsa yayi daidai, sannan shi wanda ya zabi yaki yin aure yafi yin daidai.
39 Mace tana a daure ga mijinta a duk tsawon rayuwarsa. Amma idan mijin ya mutu,
tana da 'yanci ta auri duk wanda take so ta aura, amma a cikin Ubangiji. 40 Amma a
ganina, za ta fi farinciki idan za ta zauna yadda take. Kuma ina tunanin ni ma ina
da Ruhun Allah.

8

1 Game da abinci da ake yiwa gumakai hadaya: Mun sani cewa, “Dukanmu muna
da ilimi.” Ilimi ya kan kawo takama, amma kauna tana ginawa. 2 Idan wani yana
tunanin ya san wani abu, wannan mutumin bai rigaya ya san abinda ya kamata ya
sani ba. 3 Amma idan wani yana kaunar Allah, to ya san da wannan mutum. 4 Game
da abincin da aka yiwa gumakai hadaya: Mun san cewa, “Gunki a duniyan nan ba
wani abu bane,” kuma cewa” Babu wani Allah sai guda daya.” 5 To wata kila ma
a ce wadanda ake kira alloli sun kasance, ko a cikin sama ko duniya, kamar yadda
akwai wadanda ake ce dasu “alloli dabam dabam a duniya ko a sama,” kamar yadda
akwai “alloli da iyayengiji” da yawa. 6 “Amma a wurin mu, Allah daya ne, Uban
dukan duniya, daga wurinsa aka halita dukan abu, domin sa muke rayuwa, Ubangiji
Yesu Almasihu daya, wanda ta wurin sa kome ya kasance, mu kuma daga wurinsa
muke.” 7 Amma ba kowa ke da wannan ilimi ba. Shi ya sa tun da, wadan su na
bauta wa gunki, kuma suna cin wannan abincin kamar abin da aka mika wa gunki.
Lamirin su ya kazantu sabo da yana da rauni. 8 Amma ba abinci ke bamu tagomashi
a wurin Allah ba. Ko mun ci, bamu kara karbuwan mu ba, ko ba mu ci ba, ba mu
rage karbuwan mu ba. 9 Amma, ka yi hatara kada 'yancin ka ya zama sanadiyar
tuntuben wani mai rarraunar bangaskiya. 10 Anar misali, idan wani mai rarraunar
lamiri ya hango ka mai ilimi, kana cin abincin da aka mika wa gunki, ai ba ka bashi
kwarin gwiwa kenan yaci abincin da aka mika wa gunki ba? 11 Sabili da ganewar ka
akan yanayin gumaka, dan'uwa rarrauna wanda Yesu ya mutu domin sa ya hallaka.
12 Saboda haka, idan ka saba wa 'yan'uwa masu raunin a lamiri, ka yi zunubi a gaban

Almasihu. [13] Idan abinci zai sa dan'uwa na yayi tuntube, zan huta cin nama, domin
kada in jawo wa 'yan'uwana faduwa.

9

[1] Ni ba yantacce bane? Ni ba Manzo ba ne? Ban ga Ubangijinmu Yesu ba? ba ku
ne aikin hannuna cikin Ubangiji ba? [2] Idan ni ba Manzo ba ne ga wadansu, hakika ni
Manzo ne a gare ku. Ai kune shedar manzanci na cikin Ubangiji. [3] Ga kariya ta zuwa
masu zargi na, [4] Ba mu da 'yanci mu ci mu sha? [5] Ba mu da 'yanci mu dauki mace
mai bada gaskiya kamar sauran manzanni da Kefas da 'yan'uwan Ubangiji? [6] ko ni
da Barnabas ne kawai muka cancanci aiki? [7] Wake aikin soja daga aljihunsa? Wake
shuka gonar inabi baya ci daga 'ya'yan ta ba? Ko kuwa wake kiwon tumaki ba ya shan
madarasu? [8] Ina wannan zance da ikon mutum ne? Doka bata fadi haka ba? [9] Gama
a rubuce yake a attaura ta Musa cewa, Takarkari mai tattake hatsi kada a sa masa
takunkumi. Amma shanu ne Ubangiji ke zance a kai? [10] Ba don mu yake magana ba?
An rubuta domin mu ne. Domin wanda yake noma, yayi cikin bege. mai tattake hatsi
kuma yayi da begen samu. [11] Idan mun yi shuka ta ruhaniya a rayuwarku, mai wuya
ne mu girbi kayan ku na jiki? [12] Idan wadansu sun mori wannan 'yanci a gurin ku, ba
mu fi su cancanta ba? duk da haka bamu yi amfani da wannan 'yancin ba, maimakon
haka, mun yi jimriya da duk abin da zaya hana bisharar Yesu Almasihu. [13] Baku sani
ba masu bauta a haikali suna samun abincinsu ne daga haikalin? Baku sani ba masu
bauta a bagadi, suna da rabo daga abin da ake kawowa kan bagadin? [14] Haka kuma
Ubangiji ya umarta masu aikin bishara zasu ci abincinsu ta hanyar bishara. [15] Amma
ban yi amfani da wannan 'yanci ba, ba kuma ina rubuta maku domin ayi mani wani
abu bane, na gwanmace in mutu maimakon wani ya hana ni wannan fahariya. [16] Ko
nayi shelar bishara, ba ni da dalilin fahariya domin ya zama dole in yi. Kaito na
idan ban yi shelar bishara ba [17] Idan na yi hidimar nan da yardar zuciyata, ina da
sakamako, idan kuma ba da yaddar zuciyata ba, harwa yau akwai nauwaya akai na.
[18] To menene sakamako na? shi ne in yi shelar bishara kyauta, da haka ba zan yi
amfani the 'yanci na cikin bishara ba [19] Ko da shike ni 'yantacce ne ga duka, amma
na mai da kaina bawan kowa domin in ribato masu yawa, [20] Ga yahudawa, na zama
bayahude, domin in ribato yahudawa, ga wadanda ke karkashin shari'a, na maishe
kaina kamarsu, domin in ribato wadanda ke karkashinta. Na aikata wannan ko da
shike bana karkashin shari'a [21] Ga wadanda basu karkashin shari'a, na maishe kaina
kamar su. Ko da shike ban rabu da shari'ar Allah ba. Amma ina karkashin dokar
Almasihu. Na yi haka ne domin in ribato wadanda ba sa karkashin shari'a. [22] Ga
marasa karfi, na maishe kaina kamar marar karfi, domin in ribato raunana. Na mai
da kaina dukan abu ga dukan mutane domin in sami zarafin da zan ribato wadansu
zuwa ceto. [23] Ina dukan abu sabili da bishara, domin kuma in sami albarkar da ke
cikinta [24] Baku sani ba mutane da dama suna shiga tsere amma daya neke karbar
sakamakon, saboda haka ku yi tsere domin ku karbi sakamako. [25] Dan wasa yana
motsa jiki da kame kansa. Yana yi saboda ya karbi wannan sakamako mai lalacewa,
amma muna tsere domin mu karbi sakamako marar lalacewa. [26] Saboda haka ba na
tsere ko fada haka nan kamar mai bugun iska. [27] Amma ina matse jiki na in maishe
shi bawa, kada bayan na yi wa wadansu wa'azi ni kuma a karshe a fitar da ni.

10

[1] Ina son ku sani, 'yan'uwa, cewa ubaninmu duka suna karkashin gajimarai kuma
sun bi ta cikin teku. [2] Dukansu an yi masu baftisma cikin gajimarai da kuma teku,
[3] kuma dukansu sun ci abincin ruhaniya iri daya. [4] Dukansu sun sha abin sha na
ruhaniya iri daya. Gama sun sha daga wani dutsen ruhaniya da ya bisu, kuma
wannan dutsen Almasihu ne. [5] Amma Ubangiji bai ji dadin yawancinsu ba, saboda

haka gawawakin su suka bazu a jeji. 6 Wadan nan al'amura, an rubuta mana su
domin muyi koyi da su, kada mu yi sha'awar miyagun ayyuka kamar yadda suka yi.
7 Kada ku zama masu bautar gumaka kamar yadda wadansun su suka yi. Wannan
kamar yadda aka rubuta ne, “Mutanen sukan zauna su ci su sha kuma su tashi suyi
wasa.” 8 Kada mu shiga zina da faskanci kamar yadda yawancin su suka yi, a rana
guda mutane dubu ashirin da uku suka mutu. 9 Kada mu gwada Almasihu kamar
yadda yawancinsu suka yi, macizai suka yi ta kashe su. 10 kada kuma ku zama masu
gunaguni kamar yadda suka yi, suka yi ta mutuwa a hannun malaikan mutuwa.
11 Wadannan abubuwa sun faru dasu ne a matsayin misalai a garemu. An rubuta su
domin gargadinmu - mu wadanda karshen zamanai yazo kanmu. 12 Saboda haka, bari
duk wanda yake tunanin shi tsayyaye ne, to yayi hattara kada ya fadi. 13 Babu gwajin
da ya same ku wanda ba a saba da shi ba cikin dukan mutane. A maimako, Allah
mai aminci ne. Da ba zaya bari ku jarabtu ba fiye da iyawarku. Tare da gwajin zai
tanadar da hanyar fita, domin ku iya jurewa. 14 Saboda haka ya kaunatattu na, ku guji
bautar gumaka. 15 Ina magana da ku kamar masu zurfin tunani, domin ku auna abin
da ni ke fadi. 16 Kokon albarka da muke sa wa albarka, ba tarayya bane cikin jinin
Almasihu? Gurasa da muke karyawa ba tarayya bane cikin jikin Almasihu? 17 Domin
akwai gurasa guda, mu da muke dayawa jiki daya ne. Dukanmu munci daga gurasa
daya ne. 18 Dubi mutanen Isra'ila: ba wadanda ke cin hadayu ke da rabo a bagadi
ba? 19 Me nake cewa? gunki wani abu ne? Ko kuma abincin da aka mika wa gunki
hadaya wani abu ne? 20 Amma ina magana game da abubuwan da al'ummai suke
hadaya, suna wa aljannu ne hadaya ba Allah ba. Ba na son kuyi tarayya da al'janu!
21 Ba zaku sha daga kokon Ubangiji ku kuma sha na Al'janu ba, ba za kuyi zumunta
a teburin Ubangiji ku yi a na Al'janu ba. 22 Ko muna so mu sa Ubangiji kishi ne?
Mun fi shi karfi ne? 23 “Komai dai dai ne,” amma ba komai ke da amfani ba, “Komai
dai dai ne,” amma ba komai ke gina mutane ba. 24 Kada wani ya nemi abinda zaya
amfane shi. A maimako, kowa ya nemi abinda zaya amfani makwabcinsa. 25 Kana
iya cin duk abin da ake sayarwa a kasuwa, ba tare da tamboyoyin lamiri ba. 26 Gama
“duniya da duk abin da ke cikin ta na Ubangiji ne.” 27 Idan marar bangaskiya ya
gayyace ka cin abinci, kana kuma da niyyar zuwa, ka je ka ci duk abinda aka kawo
maka, ba tare da tamboyoyin lamiri ba. 28 Amma idan wani ya ce maka, “Wannan
abinci an yi wa gumaka hadaya da shi ne” To kada ka ci. Wannan za ka yi ne saboda
wanda ya shaida maka, da kuma lamiri (gama duniya da dukan abinda ke cikin ta
na Ubangiji ne). 29 Ba ina nufin lamirin ka ba, amma lamirin wanda ya fada maka.
Don me za a hukunta 'yanci na domin lamirin wani? 30 Idan na ci abincin tare da
bada godiya, don mi za a zage ni don abin da na bada godiya a kansa? 31 Saboda
haka, ko kana ci ko kana shi, ka yi komai domin daukakar Allah. 32 Kada ka zama
sanadiyyar tuntube, ga Yahudawa, ko Helenawa, ko ikilisiyar Allah. 33 Na yi kokari
in farantawa dukan mutane rai cikin dukan abubuwa. Ba riba nake nema wa kaina
ba, amma domin kowa. Na yi wannan ne domin su sami ceto.

11

1 Ku yi koyi da ni, kamar yadda nake koyi da Almasihu. 2 Yanzu ina yaba maku
ne, don kuna tunawa da ni cikin abu duka. Ina kuma yaba maku wajen bin
al'adun da na ba ku daidai yadda na ba ku. 3 Amma fa ina son ku fahimta da
cewa, shugaban kowane mutum Almasihu ne, shugaban kowace mace mutumin ne,
shugaban Almasihu Allah ne. 4 Kuma duk mutumin da ya yi addu'a ko annabci kansa
a rufe, ya wulakanta shugabansa. 5 Amma duk macen da ta yi addu'a ko annabci
kanta a bude, ta wulakanta shugabanta. Gama yayi dai dai da idan tayi aski. 6 Gama
idan mace ba zata rufe kanta ba, to ta yanke gashinta ya zama gajere. Idan abin

kunya ne mace ta yanke gashinta ko ta aske kanta, bari ta rufe kanta. 7 Bai kamata
na miji ya rufe kansa ba, tun da yake shi siffa ne da daukakar Allah. Amma mace
daukakar namiji ce. 8 Don kuwa namiji ba daga jikin mace yake ba. A maimako,
matar daga jikin namiji take. 9 Ba a kuma halicci namiji don mace ba. A maimako,
an halicci mace don namiji. 10 Shi ya sa mace za ta kasance da alamar iko a kanta,
saboda mala'iku. 11 Duk da haka, a cikin Ubangiji, mace ba a rabe take da namiji ba,
haka kuma namiji ba a rabe yake da mace ba. 12 Kamar yadda mace take daga namiji,
haka ma namiji kuma haihuwar mace ne. Amma dukkan abubuwa daga Allah suke.
13 Ku hukunta da kanku: Daidai ne mace ta yi addu'a ga Allah kanta a bude? 14 Ashe,
ko dabi'a bata nuna maku cewa abin kunya ne namiji, ya kasance da dogon gashi
ba? 15 Ba dabi'a ta koya maku cewa idan mace tana da dogon gashi, daukakar ta
ne ba? Gama domin rufewa aka yi mata baiwar gashin. 16 To idan wani yana da
niyyaryin gardama game da wannan, mu dai bamu da wata al'adar, ikilisiyoyin Allah
kuma haka. 17 Amma game da umarnin dake biye, ban yaba maku ba, taruwarku
ba ta kirki ba ce, ta rashin gaskiya ce. 18 Farko dai sa'adda kuke, taron ikklisiya, na
ji har akwai rarrabuwa tsakaninku, har na fara amincewa da maganar. 19 Dole ne
a sami tsattsaguwa a tsakaninku, don a iya gane wadanda suke amintattu a cikinku.
20 Domin, in kun taru a wuri daya, ba jibin Ubangiji kuke ci ba! 21 Ya yin da kuke ci,
kowa na cin abincinsa ne kamin sauran Wani yana jin yunwa, wani kuma ya zarin ci,
har ya bugu. 22 Baku da gidajen da zaku ci ku sha, kuna raina ikkilisiyar Allah, kuna
kuma wulakanta wa wadanda basu da komai? To, me zan ce maku? Yaba maku zan
yi? Ba zan yaba maku ba akan wannan. 23 Amma abin da na karba a gun Ubangiji shi
nake baku cewa Ubangiji Yesu, a daren da aka bashe shi ya dauki gurasa. 24 Bayan
ya yi godiya, sai ya kakkarya ya ce, “wanna shi ne jikina wanda yake saboda ku,
ku yi domin tunawa da ni.” 25 Ta wannan hanya kuma, sai ya dauki kokon, ya ce,
“kokon nan na sabon alkawari ne, da aka tabbatar da shi da cikin jinina. Ku yi haka
kuna sha don tunawa da ni.” 26 Duk sa'adda kuke cin gurasar nan, kuna kuma sha
cikin kokon nan, kuna bayyana mutuwar Ubangiji ke nan, har sai ya dawo. 27 Saboda
haka duk wanda ya ci gurasar nan, ko ya sha a cikin kokon nan, na Ubangiji da rashin
cancanta, ya yi laifin wulakanta jikin Ubangiji da jininsa. 28 Sai kowa ya fara auna
kansa, kafin ya ci gurasar, ya kuma sha a cikin kokon nan. 29 In kowa ya ci, ya sha ba
tare da rarrabewa da jikin Ubangiji ba, lalle ya jawowa kansa hukunci, ta wurin ci da
sha da ya yi. 30 Shi ya sa da yawa a cikin ku suke raunana, kuma suna fama da rashin
lafiya, har ma wasun ku da dama suka yi barci. 31 Amma, in mun auna kanmu, ba a
za a hukunta mu ba. 32 In kuwa Ubangiji ne ya ke hukunta mu, To, muna horuwa ke
nan, don kada a kayar damu tare da duniya. 33 Saboda haka, ya ku 'yan'uwana, idan
kuka tattaru don cin abinci, sai ku jira juna. 34 Idan kuwa wani yana jin yunwa, ya
ci a gida, kada ya zama taronku ya jawo maku hukunci. Batun sauran abubuwan da
kuka rubuta kuwa, zan ba da umarni a kai sa'ad da na zo.

12

1 Game da baye bayen Ruhu Mai Tsarki 'yan'uwa, bana so ku zama da jahilci. 2 Kun
san cewa lokacin da ku ke al'ummai, an rude ku da alloli marasa magana ta hanyoyi
dabam dabam marasa kan gado. 3 Saboda haka ina so ku sani babu wanda ya ke
magana da Ruhun Allah da zai ce, “Yesu la'ananne ne.” Babu kuma wanda zaya ce,
“Yesu Ubangili ne,” sai dai ta Ruhu Mai Tsarki. 4 Akwai bay bye iri iri, amma Ruhu
daya ne. 5 Akwai hidimomi iri iri, amma Ubangiji daya ne. 6 Akwai aikace aikace iri
iri, amma Allah daya ke bayyanawa kowane mutum yadda zai aiwatar da su. 7 To ga
kowanne an bayar da ikon nuna ayyukan Ruhu a fili domin amfanin kowa. 8 Ga wani
ta wurin Ruhu an bayar da baiwar hikima, kuma ga wani kalmar sani ta wurin Ruhu

daya. [9] Ga wani an ba shi baiwar bangaskiya ta wurin Ruhun nan, ga wani kuwa
an ba shi baiwar warkarwa ta wurin wannan Ruhun. [10] Ga wani yin ayyukan iko,
ga wani kuwa annabci. Ga wani kuwa an ba shi baiwar bambance ruhohi, ga wani
harsuna daban daban, kuma ga wani fassarar harsuna. [11] Dukan wadannan Ruhu
daya ne ya ke iza su, ya kuma rarraba baye bayen ga kowannen su yadda ya nufa.
[12] Kamar yadda jiki daya ne amma da gabobi da yawa kuma duk gabobin na jiki daya
ne, haka nan Almasihu yake. [13] Gama ta Ruhu daya aka yi wa kowa baftisma cikin
jiki daya, ko Yahudawa ko al'ummai, ko bayi ko 'ya'ya, dukan mu kuwa an shayar da
mu Ruhu daya. [14] Gama jiki ba daya ba ne sungun, amma gabobi ne da yawa. [15] Idan
kafa ta ce, “tun da dai ni ba hannu ba ne to ni ba fannin jikin bane,” wannan baya
rage masa matsayin sa a jikin ba. [16] Kuma da kunne zaya ce, "'Da yake ni ba ido ba
ne, ai, ni ba gabar jiki ba ne,'' fadar haka ba za ta raba shi da zama gabar jikin ba.
[17] Idan dukan jikin ya kasance ido ne da me za a ji? Da dukan jikin kunne ne, da
me za a sunsuna? [18] Amma Allah ya shirya gabobin jiki bisa ga tsarin sa. [19] Amma
da duk jiki gaba daya ce, da ina jikin zai kasance? [20] Ga shi akwai gabobi da yawa,
kuma jiki daya ne. [21] Ba da ma ido ya fadawa hannu, ''Bana bukatar ka,'' ko kuma
kai ya fadawa kafafu, ''Ba na bukatar ku.'' [22] Amma, sai ma gabobin da ake gani
kamar raunannu su ne masu humimmanci, gabobin jiki kuwa da ake gani kamar
sun kasa sauran daraja, mu kan fi ba su martaba. [23] Ta haka gabobinmu marasa
kyan gani, akan kara kyautata ganinsu. Gabobin mu masu kyan kuma ba sai an yi
masu ado ba. [24] Amma Allah ne da kansa ya hada jiki, yana bada mafificiyar martaba
ga kaskantacciyar gaba. [25] Yayi haka ne domin kada a sami tsattsaguwa a cikn jikin,
amma domin gabobin su kula da juna da matsananciyar lura. [26] Kuma idan gaba
daya na wahala, dukan gabobin suna wahala tare. ko kuma idan an girmama gaba
daya, dukan gabobin na farin ciki tare. [27] Yanzu ku jikin Almasihu ne, saboda haka
kuma kowannen ku gabarsa ne. [28] A cikin ikilisiya, Allah ya sa wasu su zama, na
farko manzanni, na biyu annabawa, na uku masu koyarwa, sa'an nan sai masu yin
ayyukan iko, sai masu aikin warkarwa, da masu bayar da taimako, da masu aikin
tafiyar da al'amura, da masu harsuna daban daban. [29] To kowa manzo ne? ko kuwa
duka annabawa ne? ko kuma duka masu koyarwa ne? Kowa ne ke yin manyan
ayyukan iko? [30] Ko kuwa dukan su ne suke da baiwar warkarwa? Dukan su ne ke
magana da harsuna? ko kuma dukan su ne ke fassara harsuna? [31] Amma bari ku
himmantu ga neman baiwa mafi girma. Kuma zan nuna maku wata hanya mafificiya.

13

[1] Koda ya zamanto ina magana da harsunan mutane, har ma da na mala'iku, amma
kuma ba ni da kauna, na zama kamar kararrawa mai yawan kara, ko kuge mai amo.
[2] Ko da ya zamanto ina da baiwar annabci kuma na fahimci dukkan boyayyar gaskiya,
da dukkan ilimi, ko ina da matukar bangaskiya, har ma zan iya kawar da duwatsu.
muddin ba ni da kauna, ni ba komai ba ne. [3] Ko da ya zamanto na bayar da dukan
mallakata domin a ciyar da matalauta,, in kuma mika jikina domin a kona. Amma in
ba ni da kauna, ban sami ribar komai ba. (Na bayar da jikina ne domin inyi fahariya.)
[4] Kauna na da hakuri da kirki. kauna bata kishi ko fahariya. kauna ba ta girman kai
[5] ko fitsara. Bata bautar kanta. Bata saurin fushi, kuma bata ajiyar lissafin laifuffuka.
[6] Bata farin ciki da rashin adalci. A maimako, tana farin ciki da gaskiya. [7] Kauna tana
jurewa cikin dukan abubuwa, tana gaskata dukan abubuwa, tana da yarda game da
dukan abubuwa, tana daurewa dukan abubuwa. [8] Kauna ba ta karewa. Idan akwai
anabce anabce, zasu wuce. Idan akwai harsuna, zasu bace. Idan akwai ilimi, zaya
wuce. [9] Domin muna da sani bisa - bisa kuma muna anabci bisa - bisa. [10] Sa'adda
cikakke ya zo, sai marar kammalar ya wuce. [11] Da nake yaro, nakan yi magana irinta

kuruciya, nakan yi tunani irin na kuruciya, nakan ba da hujjojina irin na kuruciya.
Da na isa mutum na bar halayen kuruciya. [12] Gama yanzu muna gani sama - sama
kamar ta madubi, amma a ranar fuska da fuska, yanzu na sani bisa - bisa, amma
a lokacin zan sami cikakken sani kamar yadda aka yi mani cikakken sani. [13] To, a
yanzu abubuwan nan uku sun tabbata: bangaskiya, da gabagadi mai zuwa, da kuma
kauna, amma duk mafi girma a cikinsu ita ce kauna.

14

[1] Ku dafkaci kauna kuma ku himmatu domin baye bayen ruhaniya, musamman
domin kuyi anabci. [2] Domin wanda yake magana da harshe bada mutane yake
magana ba amma da Allah. domin babu mai fahimtarsa saboda yana zancen
boyayyun abubuwa ciki Ruhu. [3] Amma wanda yake anabci da mutane yake magana
domin ya gina su, ya karfafa su, kuma ya ta'azantar dasu. [4] Wanda yake magana da
wani harshe, kansa yake ginawa, amma mai yin annabci kuwa, ikilisiya yake ginawa.
[5] To, fatana ace dukan ku kuna magana da harsuna. Amma fiye da hakama, fatana
ace kuyi anabci. Wanda yake anabci yafi wanda yake magana da harsuna (sai dai
idan wani ya fassara domin ikilisiya ta ginu). [6] Amma yanzu, 'yan'uwa, in na zo wurin
ku ina magana da harsuna, ta yaya zaku karu dani? ba zaya yiwu ba, sai idan nayi
maku magana da wahayi, ko sani, ko anabci, ko koyarwa. [7] Idan kayan kida marasa
rai suna fitar da sauti - kamar su sarewa da algaita - kuma basu fitar da amo daban
daban, ta yaya wani zaya san irin amon da sarewar da algaitar suke kadawa? [8] Domin
idan aka busa kaho da sauti marar ma'ana, ta yaya wani zaya san lokacin da ya dace
ya shirya zuwa yaki? [9] Haka yake game da ku. Idan kuka furta zance marar ma'ana,
ta yaya wani zaya fahimci abinda kukace? zaku yita magana, kuma babu wanda zaya
fahimce ku. [10] Babu shakka akwai harsuna daban daban a duniya, kuma babu wanda
baya da ma'ana. [11] Amma idan ban san ma'anar wani harshe ba, zan zama bare ga
mai maganar, kuma mai maganar zaya zama bare a gareni. [12] haka yake gare ku.
Tun da kuna da dokin bayyanuwar Ruhu, ku himmatu da habaka cikin gina ikilisiya.
[13] To wanda yake magana da harshe yayi addu'a domin ya iya fassarawa. [14] Domin
idan nayi addu'a da harshe, ruhuna yayi addu'a, amma fahimtata bata karu ba. [15] To,
me zan yi? Zan yi addu'a da ruhuna, in kuma yi addu'a da fahimtata. Zan yi raira
waka da ruhuna, kuma in raira waka da fahimtata. [16] In ba haka ba, idan ka yi yabon
Allah da ruhu kawai, ta yaya wanda yake waje zai ce, “Amin” a kan godiyar da kake
yi in bai san abin da kake fada ba? [17] Babu shakka kayi godiya sosai, amma wanin
baya ginu ba. [18] Nagodewa Allah ina magana da harsuna fiye da ku duka. [19] Duk
da haka dai a taron ikilisiya na gwammace in yi magana da kalmomi biyar cikin
fahimta saboda inganta wadansu fiye da dubu goma da harshe. [20] 'Yan'uwa, kada ku
zama yara cikin tunani, sai dai a wajen aikin mugunta, ku yi halin jarirai, amma a
tunaninku ku girma. [21] A rubuce yake a shari'a cewa, “zan yi magana da mutanen
nan ta wurin mutane masu bakin harsuna, da kuma lebunan baki. Duk da haka kuwa
ba za su saurare ni ba”, in ji Ubangiji. [22] Amma harsuna alamu ne, ba ga masu bada
gaskiya ba, sai dai ga marasa ba da gaskiya. Annabci kuwa alama ce ga masu ba da
gaskiya, amma ba don marasa bangaskiya ba. [23] Saboda haka, in dukan ikilisiya ta
taru, kowa kuwa yana magana da wasu harsuna, wadansu na waje da kuma marasa
ba da gaskiya suka shigo, ashe, ba sai su ce kun haukace ba ba? [24] In kuwa kowa yana
yin annabci, wani kuma marar ba da gaskiya ko wani daga waje ya shigo, maganar
kuwa zata ratsa shi. Za a ma hukanta shi a kan maganar, [25] asiran zuciyarsa kuma
za su tonu. Sakamokon haka, sai ya fadi ya yi wa Allah sujada, zaya furta cewa
lallai Allah yana tare da ku. [26] Sai me kuma 'yan'uwa? idan kuka tattaru, wani yana
da zabura, koyarwa, wahayi, harshe, ko fassara. Kuyi komai domin gina ikilisiya.

[27] Idan wani yayi magana da harshe, bari a sami mutum biyu ko uku a yawansu,
kuma kowa yayi daya bayan daya. Sai wani ya fassara abinda aka fada. [28] Amma
idan babu wanda zaya fassara, bari dukansu suyi shiru a ikilisiya. Bari kowa yayi wa
kansa maganar a gida shi kadai da kuma Allah. [29] Bari annabawa biyu ko uku suyi
magana, bari sauran su saurara tare da bambance abinda ake fada. [30] Idan kuma
anba wani fahimta wanda yana zaune a cikin sujadar, bari wanda yake ta magana
kafin yanzu yayi shiru. [31] Dukanku kuna iya yin annabci daya bayan daya, domin
kowannen ku yayi koyi, a kuma samu karfafawa. [32] Gama ruhohin annabawa suna
karkashin annabawa, [33] domin Allah ba Allahn rudu ba ne, na salama ne. Haka yake
kuwa a duk ikllisiyoyin masu bangaskiya. [34] Mataye suyi shiru a ikilisiyoyi. Domin ba
a basu dama ba suyi magana. A maimako, su zama masu sadaukar da kansu, kamar
yadda doka ta ce. [35] Idan akwai abinda suke so su koya, bari su tambayi mazajen su
a gida. Domin abin kunya ne mace tayi magana a ikilisiya. [36] Daga wurinku maganar
Allah ta zo ne? ko kuwa a gare ku kadai ta iso? [37] In wani yana zaton shi ma annabi
ne, ko kuwa mai ruhaniya, to, sai ya fahimta, abin nan da nake rubuta maku umarni
ne daga wurin Ubangiji. [38] In kuwa wani ya ki kula da wannan, shi ma kada a kula
da shi. [39] Saboda haka, 'yan'uwa, ku yi marmarin yin annabci sosai, sa'an nan kada
ku hana kow yin magana da harsuna. [40] Sai dai a yi komai ta hanyar da ta dace bisa
ga tsari.

15

[1] Yanzu ina tunashshe ku 'yan'uwa, game da bisharar nan da nake shelarwa, wadda
kuka karba kuke kuma dogara da ita. [2] Da wannan bishara aka yi maku ceto, idan
kuka rike wa'azi da na yi maku da karfi, sai in dama kun gaskanta a banza. [3] Domin
na baku muhimmin sako kamar na farko da na karba: cewa Almasihu ya mutu
domin zunubanmu, bisa ga nassosi, [4] cewa kuma an bizne shi, ya kuwa tashi daga
matattu a rana ta uku bisa ga nassosi. [5] Cewa kuma ya bayyana ga Kefas, sa'an nan
ga sha biyun. [6] Daga nan ya bayyana ga 'yan'uwa sama da dari biyar a lokaci guda.
Wadanda mafi yawan su na da rai har yau, amma wasun su sun yi barci. [7] Daga
nan ya bayyana ga Yakubu, da kuma ga manzannin duka. [8] A karshe, sai ya bayyana
a gare ni, kamar dan da aka haifa bakwaini. [9] Gama ni ne mafi kankanta a cikin
manzanni. Ban cancanci a kira ni manzo ba, domin na tsanantawa ikklisiyar Allah.
[10] Amma saboda alherin Ubangiji ina matsayin da nake a yau, kuma alherin sa da
ke ciki na ba a banza yake ba. A maimako, nayi aiki tukuru fiye da su duka. Amma
duk da haka ba ni bane, amma alherin Allah da ke tare da ni. [11] Saboda haka ko
nine ko Su, haka mukayi wa'azin, haka kuma kuka gaskata. [12] To idan anyi shela
a matsayin cewa Yesu ya tashi daga matattu, tayaya wadansunku su ke cewa babu
tashin matattu? [13] Amma idan babu tashin matattu, Almasihu ma ai ba a tashe shi
ba kenan. [14] idan kuwa ba a tashi Almasihu ba, wa'azin mu ya zama banza kenan,
haka kuma bangaskiyar ku ta zama banza. [15] Mun kuma zama shaidun karya game
Allah kenan, muna shaida akan Allah cewa ya tashi Almasihu daga matattu alhali
ko bai tashe shi ba. [16] Domin idan babu tashin matattu, kai, ko Almasihu ma ba a
tashe shi ba kenan. [17] Idan har ba a tashi Almasihu ba, bangaskiyar ku a banza take,
har yanzu kuma, kuna cikin zunuban ku. [18] To wadanda suka mutu cikin Almasihu
kuma sun hallaka kenan, [19] idan a wannan rayuwa ce kadai muke da bege cikin
Almasihu, to cikin dukkan mutane munfi kowa zama abin tausayi. [20] Amma yanzu,
Almasihu ya tashi daga matattu, wanda ya sa shi ya zama nunar fari cikin tashi daga
matattu. [21] Domin yadda mutuwa ta shigo duniya ta hanyar mutum guda, hakkan nan
ma tashi daga matattu. [22] Gama kamar yadda a cikin Adamu duka suka mutu, haka
kuma a cikin Almasihu za a rayar da duka. [23] Amma kowanne da tsarinsa: Almasihu,

nunan fari, sannan su wadanda ke na Almasihu za a rayar da su lokacin zuwansa.
24 Sa'an nan karshen zai gabato, lokacin da Almasihu zai mika mulkin ga Allah Uba.
sa'an nan ne zaya kawar da dukkan mulki, martaba da iko. 25 Gama mulkinsa zai
habaka har sai ya sa dukkan makiyansa a karkashin sawayen sa. 26 Mutuwa kuwa,
ita ce makiyi na karshe da za'a hallaka. 27 Domin " yasa dukkan komai a karkashin
ikonsa," Amma da aka ce" yasa dukkan komai a karkashin ikonsa," a sarari yake
cewa wannan baya hada da wanda yasa dukan komai a karkashin ikonsa ba. 28 Idan
dukan abu na karkashin mulkinsa, to Dan da kansa zaya kasance a karkashin ikon shi
wanda yasa komai a karkashin ikonsa. Wannan zaya kasance ne saboda Allah Uba ya
zama dukkan komai cikin dukkan komai. 29 ko kuma me zai faru da wadanda ake yi
wa baftisma domin matattu? Idan kuwa babu tashin matattu sam sam, ina amfanin
yi masu baftisma domin su? 30 Kuma me yasa muke cikin hadari kowace sa'a? 31 Ina
mutuwa kullum. Wannan nake furtawa ta wurin fahariya, 'yan'uwa, wadda nake da
ita cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu. 32 Menene ribata, a idanun mutane, idan nayi
kokowa da bisashe a Afisa, idan babu tashin matattu? " bari mu ci mu sha, domin
gobe zamu mutu." 33 Kada fa a yaudare ku, domin " tarayya da mugaye takan bata
halayen kirki." 34 "Ku natsu! kuyi zaman adalci! kada ku cigaba da zunubi. Domin
wasunku basu da sanin Allah. Ina fadar wannan domin in baku kunya. 35 Amma
wani zaya ce, "Yaya za'a yi tashin matattu? Wane irin jiki kuma zasu tashi da shi?
36 Ku jahilai ne sosai! Abinda ka shuka ba zaya fara girma ba sai ya mutu. 37 Abinda
ka shuka ba jikin da zaya kasance bane, amma kwayar irin ne kawai. Wanda zaya
zama alkama ko wani abu daban. 38 Amma Allah zaya bashi jiki yadda ya zaba, ga
kowane kwayar iri da nashi jikin. 39 Ba duka jiki ne yake iri daya ba. A maimako,
akwai jiki irin na mutane, akwai kuma wani irin na dabbobi, kuma wani jikin irin
na tsuntsaye, kuma da irin na kifi. 40 Akwai kuma jikina na samaniya da jikina na
duniya. Amma daukakar jikin samaniya wata daban ce kuma daukakar jikin duniya
daban ce. 41 Akwai daukaka irin ta rana, da kuma wata daukakar irin ta wata, da
kuma wata daukakar irin ta taurari. Domin wani tauraron ya bambanta da wani
wajen daukaka. 42 Haka yake a tashin matattu. Abinda aka shuka mai lalacewa ne,
wanda aka tayar marar lalacewa ne. 43 An shuka shi cikin rashin daraja; an tayar da
shi cikin daukaka. An shuka shi cikin rauni; an tayar da shi cikin iko. 44 An shuka
shi jiki na zahiri; an tayar da shi jiki na ruhaniya. Idan akwai jiki na zahiri, to akwai
jiki na ruhaniya. 45 Haka kuma aka rubuta, " Adamu na farko ya zama rayayyen
taliki." Adamu na karshe ya zama Ruhu mai bayar da rai. 46 Amma na ruhaniyar
ba shine ya fara zuwa ba amma na zahirin, daga nan na ruhaniyar. 47 Mutumin
farkon ai daga turbaya ya fito, wato na duniya. Amma shi na biyun daga sama
yake. 48 kamar yadda mutumin ya fito daga turbaya haka ma wadanda aka halitta
da turbaya. kamar yadda mutumin yake daga sama haka ma wadanda ke na sama.
49 Kamar yadda muke dauke da jiki mai kamannin turbaya, haka ma zamu kasance
da kamannin mutumin sama. 50 To wannan na fada, 'yan'uwa, cewa nama da jini ba
za su gaji mulkin Allah ba. Haka kuma mai lalacewa ba za ya gaji marar lalacewa
ba. 51 Duba! ina gaya maku asirtacciyar gaskiya: Ba dukanmu zamu mutu ba, amma
dukanmu za a canza mu. 52 Za a canza mu nan da nan, cikin keftawar ido, a kaho na
karshe. Domin za a busa kaho, kuma za a tada matattu marasa lalacewa, kuma za
a canza mu. 53 Domin wannan jiki mai lalacewa dole ya sanya jiki marar lalacewa,
kuma wannan jiki mai mutuwa dole ya sanya marar mutuwa. 54 Amma idan wannan
jiki mai lalacewa ya sanya marar lalacewa, kuma wannan jiki mai mutuwa ya sanya
marar mutuwa, sai abinda aka rubuta ya cika, "An hadiye mutuwa cikin nasara."
55 "Mutuwa, ina nasararki? Mutuwa, ina dafinki?" 56 Gama dafin mutuwa zunubi
ne, kuma ikon zunubi shari'a ce. 57 Amma godiya ga Allah, wanda ya bamu nasara

ta wurin Ubangijinmu Yesu Almasihu! 58 Saboda haka, ya ku 'yan'uwana kaunatattu,
ku dage kuma kada ku jijjigu. Ko yaushe ku habaka da aikin Ubangiji, domin kun
san cewa aikinku cikin Ubangiji ba a banza yake ba.

16

1 Yanzu game da zancen tattara gudunmuwa ga masu bi, kamar yadda na umurci
ikilisiyun Galatiya, haka za ku yi. 2 A ranar farko ga mako, kowannen ku ya ajiye
wani abu, yana tarawa bisa ga iyawarku. Ku yi haka don in na zo ba sai an tattara ba.
3 Sa'adda na zo, zan aiki duk wadanda kuka yarda da su da wasiku don su kai sakonku
Urushalima. 4 Sannan idan ya dace nima in tafi, sai su tafi tare da ni. 5 Zan zo wurinku
sa'adda na ratsa Makidoniya. Domin zan ratsa ta makidoniya. 6 Meyuwa in jima a
wurinku, har ma in yi damuna, domin ku taimaka mani game da tafiyata, duk inda
za ni. 7 Gama ba na so in yi maku gani na gajeren lokaci. Don ina so in dau lokaci tare
da ku, idan Ubangiji ya yarda. 8 Amma zan tsaya Afisus har ranar Fentikos. 9 Gama
an bude mani kofa mai fadi, kuma akwai magabta da yawa. 10 Sa'adda Timoti ya zo,
ku tabbata ya sami sakewa acikinku, tun da aikin Ubangiji yake yi kamar yadda nake
yi. 11 Kada fa kowa ya rena shi. Ku tabbata kun sallame shi lafiya, domin ya komo
gare ni, don ina duban hanyarsa tare da yan'uwa. 12 Game da zancen dan'uwanmu
Afollos kuwa, na karfafa shi ya ziyarce ku tare da 'yan'uwa. Sai dai baya sha'awar
zuwa yanzu. Amma zai zo sa'adda lokaci ya yi. 13 Ku zauna a fadake, ku tsaya daram
cikin bangaskiya, kuna nuna halin maza, ku yi karfin hali. 14 Bari dukan abinda
kuke yi ayi shi cikin kauna. 15 Kun dai sani iyalin gidan Sitefanas su suka fara tuba a
Akaya, kuma sun bada kansu ga yi wa masu bi hidima. Yanzu ina rokonku, 'yan'uwa,
16 kuyi biyayya da irin wadannan mutane da duk wanda ke taimakawa a cikin aikin,
yana kuma fama tare da mu. 17 Na yi farinciki da zuwan Sitefanas, da Fartunatas,
da Akaikas. Sun debe mini kewarku. 18 Gama sun wartsakar da ruhuna da naku
kuma. Don haka, Sai ku kula da irin wadannan mutane. 19 Ikilisiyoyin kasar Asiya
suna gaishe ku. Akila da Bilkisu, tare da ikilisiyar da take taruwa a gidansu, suna
gaishe ku cikin Ubangiji. 20 Dukan 'yan'uwa masu bi na gaishe ku. Ku gaida juna da
sumba maitsarki. 21 Ni Bulus, nake rubuta wannnan da hannuna. 22 Duk wanda ba
ya kaunar Ubangiji bari ya zama la'ananne. Ubangijinmu, Ka zo! 23 Alherin Ubangiji
Yesu ya kasance tare da ku. 24 Bari kaunata ta kasance tare da ku duka a cikin
Almasihu Yesu. [Amin].

2 Korantiyawa

[1] Bulus, manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah, da kuma Timoti dan'uwan
mu, zuwa ga Ikilisiyar Allah da ke a Korantus, da kuma dukan 'yan'uwa da ke yankin
kasar Akaya. [2] Bari alheri ya kasance tare da ku da kuma salama ta Allah Ubanmu
da kuma Ubangiji Yesu Almasihu. [3] Bari yabo ya tabbata ga Allah da kuma Uba na
Ubangijinmu Yesu Almasihu. Shine Uba na dukan jiyejiyenkai, da kuma Allah na
dukan ta'aziya. [4] Allah yana ta'azantar da mu a cikin dukan wahalarmu, domin mu
iya ta'azantar da wadanda ke cikin kowace wahala. Muna ta'azantar da wasu da irin
ta'aziyar da Allah ke ta'azantar da mu. [5] Gama kamar yadda wahalhalun Almasihu
suka karu domin mu, haka kuma ta'aziyarmu ta yawaita cikin Almasihu. [6] Amma
fa idan muna shan wuya, domin ta'aziyarku ne da cetonku. Haka kuma in mun
ta'azantu, domin ta'aziyarku ne. Ta'aziyarku tana aiki ne sosai yayinda kuka jure da
irin shan wuyar da mu ma muke sha. [7] Kuma gabagadinmu game da ku tabbatacce
ne. Mun kuwa sani kamar yadda kuke tarayya cikin shan wahalhalun, haka kuma
za ku yi tarayya cikin ta'aziyyar. [8] Gama ba mu so ku rasa sani, 'yan'uwa, game da
tsananin da ya same mu a Asiya. An murkushe mu gaba daya har fiye da karfin mu,
har ma mun fidda zuciya za mu rayu. [9] Hakika, mun ji hukuncin mutuwa akan mu.
Amma wannan ya faru ne domin kada mu dogara ga kanmu, sai dai ga Allah, wanda
ke tada matattu. [10] Ya kubutar da mu daga wannan mummunan hatsari na mutuwa,
kuma zai sake kubutar da mu. Mun kafa begenmu gare shi cewa zai sake kubutar
da mu. [11] Zai aikata wannan yayinda kuka taimake mu da addu'ar ku. Sa'an nan
da dama za su bada godiya a madadin mu don tagomashin alheri da aka yi mana ta
wurin addu'o'in mutane masu yawa. [12] Muna kuwa alfahari da haka: wato shaidar
lamirinmu. Gama da kyakkyawan nufi da aminci da ke zuwa daga Allah muka tafiyar
da rayuwarmu a Duniya. Mun yi wannan ne musamman tare da ku-ba kuwa cikin
hikimar Duniya ba, amma ta wurin alherin Allah. [13] Bamu rubuta maku abinda ba
za ku iya karantawa ko fahimta ba. Ina fata za ku fahimce mu baki daya, [14] kamar
yadda kuka fahimce mu kadan yanzu. Daganan a ranar Ubangijinmu Yesu za mu
zama dalilinku na alfahari, kamar yadda za ku zama namu. [15] Saboda gabagadin da
nake da shi game da haka, naso in zo gare ku da farko, domin ku amfana da ziyara
sau biyu. [16] Ina da shirin ziyaratar ku a kan hanyata ta zuwa Makidoniya. Daga nan
kuma ina da yi niyyar in sake ziyartar ku, a tafiya ta daga Makidoniya, domin ku aike
ni a hanyata ta zuwa Yahudiya. [17] Yayinda nake irin wannan tunani, ina shakka ne?
Ina shirya abubuwa ne bisa ga magwajin mutum, ta yadda har zan ce “I, i” da “A, a,
a, a” a lokaci guda? [18] Amma kamar yadda Allah yake amintacce, ba ma fadin ''I'' da
''A'a'' a lokaci guda. [19] Gama Dan Allah, Yesu Almasihu, wanda Silbanus da Sila, da Ni
muka shaida maku, ba “I” da “A, a” ba ne. Maimakon haka, Shi “I” ne a kodayaushe.
[20] Gama dukan alkawaran Allah 'I' ne a cikin sa. Haka kuma ta wurin sa muna cewa
''Amin'' zuwa ga daukakar Allah. [21] Yanzu dai Allah ne ya tabbatar da mu da ku a
cikin Almasihu, ya kuma kebe mu. [22] Ya sa hatiminsa a kan mu ya kuma ba mu Ruhu
a zuciyar mu a matsayin tabbacin abinda zai bamu daga baya. [23] Maimakon haka,
na yi kira ga Allah ya zama shaida domina, cewa dalilin dayasa banzo Korintis ba
domin in kare ku ne. [24] Ba muna kokarin mu sarrafa yadda bangaskiyar ku za ta
zama ba ne. Maimakon haka, muna aiki tare da ku ne domin farincikinku, yayinda
kuke tsaye cikin bangaskiyarku.

2

1 Don haka na yanke shawara daga bangarena, ba zan sake zuwa wurin ku cikin
yanayi mai tsanani ba. 2 Idan na bata maku rai, wa zai karfafa ni, in ba shi wanda na
bata wa rai ba? 3 Na rubuto maku kamar yadda na yi domin idan na zo gareku kada
in sami bacin rai a wurin wadanda ya kamata su faranta mani rai. Ina da gabagadi
game da dukan ku, cewa farincikin da nake da shi, shine kuke da shi duka. 4 Domin
kuwa na rubuto maku cikin kunci da bacin rai da kuma hawaye mai yawa. Ba zan
so in sake bata maku rai ba. Maimakon haka, na so ku san zurfin kaunar da nake
da ita domin ku. 5 Idan wani ya kawo sanadin bacin rai, ba ni kadai ya kawo wa
wannan abin ba, amma ta wani fannin- domin kada a tsananta- har a gare ku duka.
6 Hukuncin nan da galibinku kuka yi wa mutumin nan ya isa. 7 Don haka, yanzu a
maimakon hukunci, ku gafarta masa, ku kuma ta'azantar da shi. Ku yi haka domin
kada bakinciki mai yawa ya danne shi. 8 Don haka ina karfafa ku da ku nuna irin
kaunar da kuke yi masa a fili. 9 Wannan shine dalilin da ya sa na rubuto maku,
domin in gwada ku, ko kuna biyayya cikin komai. 10 Duk mutumin da kuka gafarta
wa, ni ma na gafarta masa. Abin da na gafarta-idan na gafarta wani abu-an gafarta
ne domin ku a gaban Almasihu. 11 Wannan ya zama haka ne domin kada shaidan
ya yaudare mu. Don ba mu jahilci irin makircinsa ba. 12 Na samu budaddiyar kofa
daga wurin Ubangiji yayin da nazo birnin Tarwasa, in yi wa'azin bisharar Almasihu
a can. 13 Duk da haka, raina bai kwanta ba, domin ban ga dan'uwana Titus a can
ba. Sai na bar su a can, na dawo Makidoniya. 14 Amma godiya ta tabbata ga Allah,
wanda cikin Almasihu yake kai mu ga nasara a koyaushe. Ta wurin mu ya baza
kamshi mai dadi na saninsa ko'ina. 15 Gama mu, kamshi ne mai dadi na Almasihu
ga Allah, a tsakanin wadanda ake ceton su, da kuma tsakanin wadanda suke hallaka.
16 Ga mutanen da suke hallaka, kamshi ne daga mutuwa zuwa mutuwa. Ga wadanda
suke samun ceto kuma kamshi ne daga rai zuwa rai. Wanene ya cancanci wadannan
abubuwan? 17 Gama mu ba kamar sauran mutane muke ba, masu sayar da maganar
Allah domin samun riba. Maimakon haka, da tsarkakkiyar manufa, muke magana
cikin Almasihu, kamar yadda Allah ya aiko mu, a gaban Allah.

3

1 Muna fara sake yabon kanmu ne? Ba mu bukatar wasikun shaida daga gare
ku ko zuwa gare ku, kamar wadansu mutane, ko ba haka ba? 2 Ku da kanku kune
wasikar shaidarmu, wadda aka rubuta a zukatanmu, wadda Kuma dukan mutane
suka sani suke kuma karantawa. 3 Kuma kun nuna ku wasika ne daga Almasihu,
wadda muka isar. Ba da tawada aka rubuta ta ba amma da Ruhun Allah mai rai. Ba
bisa allunan duwatsu aka rubuta ta ba, amma bisa allunan zukatan mutane. 4 Gama
wannan ne gabagadin da muke da shi cikin Allah ta wurin Almasihu. 5 Ba mu da wata
gwanintar kanmu da za mu yi takamar wani abu ya zo daga gare mu. Maimakon
haka, gwanintar mu daga Allah take. 6 Allah ne ya maishe mu kwararrun bayi na
sabon alkawari. Wannan alkawari ne ba na rubutu ba amma na Ruhu. Gama rubutu
kisa yake yi, amma Ruhu rai yake bayarwa. 7 To hidimar da ta haifar da mutuwa-
wadda aka rubuta bisa duwatsu- ta zo cikin irin wannan daukaka da har Israila
ba su iya kallon fuskar Musa kai tsaye ba. Wannan kuwa saboda daukakar da ke
fuskarsa ne, daukaka mai shudewa. 8 Ina misalin girman daukakar hidimar da Ruhu
ke yi? 9 Gama idan hidimar kayarwa tana da daukaka, ina misalin yalwatar daukaka
da hidimar adalchi za ta yi! 10 Babu shakka, abin da aka maishe shi mai daukaka
a da, ba ya da sauran daukaka a wannan fanni, saboda irin daukakar da ta zarce
shi. 11 To idan har mai shudewar nan ya na da daukaka, ina misalin daukakar da
abu na dindindin zai samu! 12 Dashike muna da wannan tabbaci, muna da gabagadi
sosai. 13 Ba kamar Musa muke ba wanda ya sa mayafi ya rufe fuskarsa, ta yadda

mutanen Isra'ila basu iya kallon karshen daukaka mai shudewa ba kai tsaye. [14] Amma
tunaninsu ya zama a rufe. Har yau kuwa mayafin na nan sa'adda ake karanta tsohon
alkawari. Ba a bude shi ba, saboda a cikin Almasihu ne kadai ake kawar da shi.
[15] Amma har yau, duk lokacin da ake karanta littafin Musa, akwai mayafi shimfide a
zukatansu. [16] Amma sa'adda mutum ya juyo wurin Ubangiji, an kawar da mayafin.
[17] To Ubangiji shine Ruhun. Inda Ruhun Ubangiji yake, akwai 'yanci. [18] Dukan mu
yanzu, da fuskoki marasa mayafi, muna ganin daukakar Ubangiji. Muna samun
sakewa zuwa cikin irin wannan daukaka, daga wannan mataki na daukaka zuwa
wani matakin, kamar dai daga wurin Ubangiji, wanda shine Ruhun.

4

[1] Don haka, domin muna da wannan hidima, da kuma yadda muka karbi jinkai, ba
mu karaya ba. [2] Maimakon haka, sai muka rabu da dukan hanyoyin da ke na kunya,
kuma na boye. Ba mu rayuwar makirci, kuma bamu yiwa maganar Allah rikon
sakaci. Ta wurin gabatar da gaskiya, muna mika kanmu ga lamirin kowa a gaban
Allah. [3] Amma, idan bishararmu a rufe take, tana rufe ne ga wadanda ke hallaka. [4] A
al'amarinsu, allahn wannan duniya ya makantar da zukatansu marasa bada gaskiya.
A sakamakon haka, ba su iya ganin hasken bisharar daukakar Almasihu ba, wanda
shine surar Allah. [5] Gama ba mu yin shelar kanmu, amma Almasihu Yesu a matsayin
Ubangiji, mu kuma bayinku saboda Yesu. [6] Gama Allah shine wanda ya ce, “Haske zai
haskaka daga cikin duhu.” Ya haskaka cikin zukatanmu don ya bada hasken sanin
daukakar Allah a gaban Yesu Almasihu. [7] Amma muna da wannan dukiya a randunan
yunbu, yadda zai zama a bayyane cewa mafi girman iko na Allah ne ba namu ba.
[8] Muna shan tsanani ta kowace hanya, ba a ci mu dungum ba. Mun rikice amma
ba mu karaya ba, an tsananta mana amma ba a watsar da mu ba. [9] Ana tsananta
mana amma ba a yashe mu ba. Aka doddoke mu amma ba mu lalace ba. [10] Mu
dai a kullayaumin muna dauke da mutuwar Yesu a jikkunanmu, saboda a bayyana
rayuwar Yesu a jikkunanmu kuma. [11] Mu da muke a raye kuwa a kulluyaumin
ana mika mu ga mutuwa saboda Yesu, domin rayuwar Yesu ta zama a bayyane a
jikunanmu na mutuntaka. [12] Saboda haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, amma rai
na aiki a cikinku. [13] Amma dai muna da wannan Ruhu na bangaskiya kammar yadda
aka rubuta: “Na gaskata, saboda haka na furta.” Mu ma mun gaskata, haka kuwa
muke fada. [14] Mun sani cewa wanda ya tada Ubangiji Yesu daga matattu za ya sake
tada mu tare da Yesu. Mun san cewa zai gabatar da mu tare da ku a gabansa. [15] Dukan
abubuwa sabili da ku suke domin, yayin da aka baza alheri ga mutane dayawa, bada
godiya ta karu ga daukakar Allah. [16] Don haka ba mu karaya ba. Kodashike daga
waje muna lalacewa, daga ciki ana sabunta mu kulluyaumin. [17] Domin wannan 'yar
wahala ta dan lokaci tana shirya mu zuwa ga nauyin madauwamiyar daukaka wadda
ta wuce gaban aunawa. [18] Domin ba muna kallon abubuwan da ake gani bane, amma
abubuwan da ba a gani. Abubuwan da muke iya gani ba masu dawwama ba ne,
amma abubuwan da ba a gani madawwama ne.

5

[1] Mun san cewa idan wannan gidan da muke zaune a ciki ya rushe, muna da wani
ginin daga wurin Allah. Gida ne wanda ba hannuwan mutane suka gina ba, amma
madawwamin gida ne a cikin sama. [2] Domin a cikin wannan jiki muna gurnani, muna
jira a suturta mu da wurin zaman mu na samaniya. [3] Muna jiran wannan ne domin ta
wurin suturtar da mu ba za a same mu tsirara ba. [4] Gama babu shakka yayinda muke
cikin wannan alfarwa, muna gurnani, muna nawaita. Ba mu so muyi zaman hutanci.
Maimakon haka, muna so a suturtar da mu, domin rai ya hadiye abu mai mutuwa.

5 Wanda kuwa yake shirya mu domin ainihin wannan abu Allah ne, wanda ya ba mu
Ruhu a matsayin alkawarin abinda ke zuwa. 6 Domin wannan mu zama da gabagadi
koyaushe. Mu lura da cewa yayinda muka shagala cikin jiki, muna nesa da Ubangiji.
7 Gama bisa ga bangaskiya muke tafiya, ba bisa ga ganin ido ba. 8 Don haka muna da
gabagadi. Mun gwammace mu rabu da jiki domin mu zauna tare da Ubangiji. 9 Sai
muka maishe shi burinmu, ko muna cikin jiki ko nesa, mu gamshe shi. 10 Domin tilas
dukanmu mu hallara a gaban kursiyin shari'a na Almasihu, saboda kowa ya karbi
sakamakon abubuwan da yayi cikin jiki, ko masu kyau ne ko marasa kyau. 11 Don
haka, domin mun san tsoron Ubangiji, muna rinjayar mutane. Allah na ganin yadda
muke a fili. Ina fatan hakan a fili take ga lamirinku. 12 Ba muna kokarin mu rinjaye
ku domin ku kalle mu a matsayin amintattun mutane ba. Maimakon haka, muna
ba ku dalilin yin takama da mu, domin ku sami amsar da za ku bada ga wadanda
ke fahariya da kasancewarsu amma ba game da abinda ke zuciya ba. 13 Gama idan
mun fita daga hankulanmu, saboda Allah ne. Kuma idan muna cikin hankalinmu,
domin ku ne. 14 Domin kaunar Almasihu ta tilas ta mu, domin mun tabbatar da
wannan: cewa mutum daya ya mutu domin kowa, kuma domin wannan duka sun
mutu. 15 Kuma Almasihu ya mutu domin kowa, domin wadanda ke raye kada su sake
rayuwa domin kansu. A maimakon haka, su yi rayuwa domin shi wanda ya mutu
kuma aka tashe shi. 16 Domin wannan dalili, daga yanzu ba za mu kara shar'anta
kowa bisa ga ma'aunin 'yan'adam ba, ko da yake a baya mun taba duban Almasihu a
haka. Amma yanzu mun daina shar'anta kowa ta haka. 17 Saboda haka, duk wanda
ke cikin Almasihu, sabon halitta ne. Tsofaffin al'amura sun shude. Duba, sun zama
sababbi. 18 Dukan wadannan abubuwa daga Allah ne. Ya sulhunta mu da kansa
ta wurin Almasihu, ya kuma ba mu hidimar sulhu. 19 Wato, cikin Almasihu, Allah
na sulhunta duniya zuwa gare shi, ba tare da lissafin zunubansu a kansu ba. Yana
damka mana sakon sulhu. 20 Don haka an zabe mu a matsayin wakilan Almasihu,
kamar dai Allah na kira ga mutane ta wurin mu. Muna rokon ku, saboda Almasihu:
''ku sulhuntu ga Allah!'' 21 Shi ya maida Almasihu ya zama hadaya domin zunubinmu.
Shine wanda bai taba zunubi ba. Ya yi haka ne don mu zama adalchin Allah a cikin
sa.

6

1 haka, tundashike muna aiki tare, na roke ku kar ku yi watsi da alherin Allah.
2 Domin ya ce, “A lokacin alheri na saurare ku, kuma a ranar ceto na agaje ku.” Yanzu
ne fa, lokacin alheri. Duba, yanzu ne ranar ceto. 3 Ba mu sa sanadin faduwa a gaban
kowannen ku, domin ba mu so hidimarmu ta zama marar amfani. 4 Maimakon haka,
mun tabbatar da kan mu ta wurin dukan ayyukanmu, cewa mu bayin Allah ne. Mu
bayinsa ne ta wurin yawan jimiri, azaba, kunci, wahala, 5 duka, kurkuku, tarzoma,
cikin aiki tukuru, cikin rashin barci yawancin dare, cikin yunwa, 6 cikin tsarki, ilimi,
hakuri, kirki, cikin Ruhu Mai tsarki, da sahihiyar kauna. 7 Mu bayinsa ne cikin kalmar
gaskiya, cikin ikon Allah. Muna kuma da makamai na adalci, a hanun dama da hagu.
8 Muna aiki cikin daraja da rashin daraja, kushe da yabo. Ana zargin mu a kan mu
mayaudara ne, duk da haka mu masu gaskiya ne. 9 Muna aiki kamar ba a san mu ba,
gashi kuwa mu sanannu ne. Muna aiki kamar masu mutuwa-duba! -har yanzu muna
raye. Muna aiki kamar wadanda aka hukunta, amma ba hukuncin kisa ba. 10 Muna
aiki kamar muna bakinciki, amma a koyaushe muna farinciki. Muna aiki kamar
matalauta, amma muna azurta mutane dayawa. Muna aiki kamar ba mu da komai,
amma mun mallaki komai. 11 Mun fada maku dukan gaskiyar, Korantiyawa, kuma
zuciyar mu a bude ta ke. 12 Ba mu kange zukatan ku ba, ku ne kuka kange zukatanku
a gare mu. 13 Yanzu a sabanin haka-Ina magana da ku kamar yara-ku bude mana

zukatanku. [14] Kada ku yi cudanya da marasa bangaskiya. Wace tarayya ke tsakanin
adalci da take shari'a? Ko kuma wace zumunta ce ke tsakanin haske da duhu? [15] Wace
yarjejeniya ke tsakanin Almasihu da Ibilis? ko kuma me ya hada masu bangaskiya da
marasa bangaskiya? [16] ko wace yarjejeniya ce a tsakanin haikalin Allah da gumaka?
Domin kuwa mu haikali ne na Allah mai rai, kamar yadda Allah ya ce: ''Zan zauna
a cikin su, in kuma yi tafiya a tsakanin su. Zan zama Allahnsu, su kuma za su zama
mutanena.” [17] Sabili da haka, ''Ku fito daga cikin su, kuma ku zama kebabbu,'' in ji
Ubangiji. ''Kada ku taba kazamin abu, zan kuma karbe ku. [18] Zan zama Uba a gare
ku, ku kuma za ku zama 'ya'ya maza da mata a gare ni,'' in ji Ubangiji Mai iko duka.

7

[1] Kaunatattu, da shike muna da wadannan alkawura, bari mu tsaftace kanmu, daga
dukan abubuwan da ke kazantar da jikinmu da ruhunmu. Bari mu bidi tsarki cikin
tsoron Allah. [2] Ku ba mu dama! Bamu bata wa kowa rai ba. Ba mu cutar da kowa
ko mu zambaci kowa ba. [3] Ba domin in kayar da ku na fadi haka ba. Domin kuwa
na riga na fada muku, cewa kuna zuciyar mu, domin mu mutu tare mu kuma rayu
tare. [4] Ina da muhimmin gabagadi a cikin ku, Ina fahariya da ku. Ina cike da ta'aziya.
Farincikina ya cika makil duk da wahalhalunmu. [5] Yayin da muka zo Makidoniya,
jikinmu bai samu hutu ba. A maimakon haka, mun shiga matsaloli ta ko wace hanya
ta wurin tashin hankali a waje tsoro kuma a ciki. [6] Amma Allah, mai ta'azantar da
raunana, ya ta'azantar da mu ta wurin zuwan Titus. [7] Ba ta wurin isowar sa kadai
Allah ya yi mana ta'aziyya ba. Amma kuma ta wurin ta'aziyyar da Titus ya samu
daga wurin ku. Ya gaya mana irin matsananciyar kaunarku, bakincikinku, da zurfin
kulawarku a kaina. Na kuwa yi farinciki sosai. [8] Kodashike wasikata, ta bata maku
rai, ban yi da na sanin haka ba. Amma sa'adda na ga wasika ta ta bata maku rai, na
yi da na sani. Sai dai bacin ranku, na dan lokaci ne. [9] Yanzu kuwa, ina farinciki, ba
domin bacin ranku ba, amma domin bacin ranku ya kawo ku ga tuba, kun fuskanci
bakinciki na ibada, donhaka ba ku yi rashi ba sabili da mu. [10] Domin bakinciki daga
Allah ya kan kai ga tuba da ke kammala ceto ba tare da-da na sani ba. Bakinciki na
duniya kuwa ya kan kai ga mutuwa. [11] Ku dubi irin kyakkyawar niyya da bakincikin
nan daga Allah ya haifar a cikin ku. Ina misalin girman niyyar nan taku ta nuna cewa
baku da laifi. Ina misalin girman fushinku, tsoronku, da sa zuciyarku, himmar ku,
da marmarin ku na ganin cewa an yi adalci! A cikin komai, kun nuna kanku marasa
laifi a cikin wannan al'amari. [12] Kodayake na rubuto maku, ban rubuto saboda mai
laifin ba, ko kuma saboda wanda aka yi wa laifin. Na rubuto ne domin himmarku
gare mu ta sanu gare ku a gaban Allah. [13] Dalilin haka ne muka samu karfafawa.
Baya ga ta'aziyyar mu, mun kuma yi murna sosai saboda farin cikin Titus, domin
ruhunsa ya wartsake ta wurin ku duka. [14] Domin kuwa idan na yi fahariya da ku
a gaban sa, ban ji kunya ba. A sabanin haka, kamar yadda kowane abu da muka
fada maku gaskiya ne, fahariyarmu a kan ku ga Titus ta zama gaskiya. [15] Kaunarsa
a gare ku tana da girma, kamar yadda ya rika tunawa da biyayyarku duka, yadda
kuka karbe shi da tsoro da rawar jiki. [16] Ina farinciki matuka domin ina da cikakken
gabagadi a cikin ku.

8

[1] Muna so ku sani, 'yan'uwa, game da alherin Allah da aka bayar ga Ikkilisiyoyin
Makidoniya. [2] A lokacin babban gwajin wahala, yalwar farincikinsu da tsananin
talaucinsu ya haifar da yalwar bayarwa hannu sake. [3] Domin ina shaida, sun yi
bayarwa iya kokarinsu, fiye da abinda ma suke iyawa. Cikin yaddar ransu [4] da roko
mai yawa suka nace da a ba su zarafi su yi tarayya a wannan hidima ga masu bi.

5 Haka ya auku ba kamar yadda muka yi zato ba. A Maimakon haka, sai da suka
fara bada kansu ga Ubangiji. Kuma suka bada kansu gare mu bisa ga nufin Allah.
6 Sai muka karfafa Titus, wanda ya rigaya ya fara wannan aiki, domin ya kammala
wannan aiki na bayarwa ta fannin ku. 7 Amma kun habaka cikin komai-cikin
bangaskiya, cikin magana, cikin sani, cikin aiki tukuru, cikin kaunarku dominmu.
Don haka, ku tabbata kun habaka a wannan aiki na bayarwa. 8 Na fadi haka ne ba
kamar ina umurtar ku ba. A maimakon haka, na fadi haka ne in gwada sahihancin
kaunarku ta wurin kwatanta ta da himmar sauran mutane. 9 Domin kun san alherin
Ubangijinmu Yesu Almasihu. Kodashike shi mai arziki ne, amma ya zama matalauci,
domin ta wurin talaucinsa ku yi arziki. 10 A wannan al'amari zan ba ku shawarar da
za ta taimake ku. Shekarar da ta wuce, ba fara wani abu kawai kuka yi ba, amma
kun yi marmarin ku yi shi. 11 Yanzu ku kammala shi. Kamar yadda kuke da niyya da
marmarin yin haka a lokacin, bari ku yi kokari ku kawo shi ga kammalawa iyakar
iyawar ku. 12 Idan kuna niyya ku yi wannan aiki, abu mai kyau ne karbabbe kuma.
Tabbas ya zama dai-dai da abinda mutum ke da shi, ba abinda ba ya da shi ba.
13 Domin wannan aiki ba domin a nawaita maku sannan wadansu su samu sauki ba
ne. A maimakon haka, ya kamata a sami daidaituwa. 14 Yalwar ku a wannan lokaci
za ta zama abin biyan bukatarsu. Haka nan kuma domin yalwar su ta iya biyan
bukatarku, domin a sami daidaituwa. 15 Yana nan kamar yadda aka rubuta: “Wanda
ke da shi dayawa bai samu raguwar komai ba, kuma wanda yake da kadan bai rasa
komai ba.” 16 Amma godiya ga Allah, da yasa a zuciyar Titus marmarin kulawa da
ku kamar wadda nake da ita domin ku. 17 Gama ba rokon mu kadai ya karba ba,
amma ya yi da gaske akan haka. Ya zo gare ku ne da yardar kan sa. 18 Mun aiko tare
da shi dan'uwa da ake yaba masa a tsakanin dukan Ikkilisiyoyi domin ayyukansa a
cikin shelar bishara. 19 Ba domin wannan kadai ba, amma Ikkilisiyoyi ne suka zabe
shi ya tafi tare da mu a cikin yin wannan hidima ta alheri. Wannan domin girmama
Ubangiji ne kansa da kuma domin aniyarmu ta taimakawa. 20 Muna gudun kada
kowa ya sa mana laifi game da wannan alheri da muke dauke da shi. 21 Niyyar mu
ce mu yi kyakkyawan abu, ba a gaban Ubangiji kadai ba, amma a gaban mutane ma.
22 Mun kuma aiki wani dan'uwan tare da su. Mun sha gwada shi, kuma mun same shi
da himma wajen ayyuka da dama. Yanzu kuma ya kara himma, saboda amincewa
mai girma da yake da ita gare ku. 23 Game da Titus, shi abokin tafiyata ne, kuma
abokin aikina domin ku. Game da yan'uwanmu, an aiko su ne daga Ikkilisiyoyi. Su
kuwa daraja ne ga Almasihu. 24 Don haka, ku nuna masu kaunarku, ku kuma nuna
wa Ikilisiyoyi dalilin fahariyarmu game da ku.

9

1 Game da hidima domin tsarkaka, ya dace in rubuta maku. 2 Na san marmarinku,
wanda na yi fahariya da shi a gaban mutanen Makidoniya. Na gaya masu Akaya
sun riga sun shirya tun bara. Kwazon ku ya sa yawancin su sun shiga aiki. 3 To na
aiko maku da 'yan'uwa saboda kada fahariyarmu akanku ta zama a banza, domin
kuma ku zauna a shirye, kamar yadda na ce za ku yi. 4 Idan kuwa ba haka ba,
idan wani cikin makidoniyawa ya biyoni kuma ya tarar da baku shirya ba, za mu ji
kunya-ba ni cewa komai game da ku-domin ina da gabagadi a kan ku. 5 Sai na ga
ya dace in turo 'yan'uwa su zo wurin ku kafin lokaci yayi suyi shirye shirye game
da gudummuwar da kuka yi alkawari. Wannan ya zama haka ne domin a shirya
shi a matsayin bayarwar albarka, ba wani abin kwace ba. 6 Batun shine: wanda ya
shuka kadan zai girbi kadan, wanda kuma ya shuka da manufar albarka zai girbi
albarka 7 Bari kowa ya bayar bisa ga yadda ya yi niyya a zuciyarsa. Kada ya bayar
da bacin rai ko kamar dole. Gama Allah yana kaunar mai bayarwa da dadin rai.

[8] Allah na da ikon ya sa kowace albarka ta ribanbanya domin ku, domin, a koyaushe,
a cikin dukan abubuwa, ku sami duk abinda kuke bukata. Hakan zai kasance domin
ku ribabbanya kowanne kyakkyawan aiki. [9] Kamar yadda aka rubuta, ''Ya rarraba
arzikinsa, ya bada shi ga matalauta. Adalcinsa ya dawwama har abada.'' [10] Shi wanda
ke bayar da iri ga mai shuka da gurasa domin abinci, zai bayar ya kuma ribabbanya
maku iri domin shuka. Zai sa girbin adalcinku ya karu. [11] Za ku wadata ta kowace
hanya domin ku zama masu bayarwa, wannan kuwa zai sa a yi wa Allah godiya ta
wurin mu. [12] Aiwatar da wannan hidima ba biyan bukatun tsarkaka kawai take yi ba.
Tana kuma ribanbanya zuwa ayyuka masu yawa na bada godiya ga Allah. [13] Domin
an gwada ku an tabbatar da ku akan wannan hidima, za ku kuma daukaka Allah
ta wurin biyayyar ku ga shaidar bisharar Almasihu. Za ku kuma daukaka Allah ta
wurin yalwar bayarwarku gare su da kowa duka. [14] Suna marmarin ganin ku, suna
kuma yi maku addu'a. Suna yin haka saboda alherin Allah mai girma da ke bisan
ku. [15] Godiya ga Allah domin kyautarsa wadda ta fi gaban bayyanawa.

10

[1] Ni, Bulus, da kaina nake rokon ku, ta wurin tawali'u da nasihar Almasihu. Ina da
saukin kai yayinda nake gaban ku, amma ina da gabagadi a gare ku yayinda ba na
tare da ku. [2] Ina rokon ku, yayinda nake gabanku, ba ni so in zama mai tsaurin hali.
Amma ina ganin zan bukaci zama mai gabagadi sa'adda nake tsayayya da su wadanda
ke zaton muna zama bisa ga jiki. [3] Kodashike dai muna tafiya bisa jiki, ba ma yin yaki
bisa jiki. [4] Domin makaman da muke yaki da su ba na jiki ba ne. Maimakon haka,
makamai ne na Allah da ke da ikon rushe ikokin shaidan. Suna kawar da dukan
gardandamin da ke kawo kaucewa. [5] Muna kuma rushe duk wani abinda ke gaba da
sanin Allah. Muna kuma kama kowanne tunani zuwa biyayya ga Almasihu. [6] Muna
kuma shirye mu hukunta kowanne irin aiki na rashin biyayya, da zarar biyayyarku
ta tabbata. [7] Dubi abin da aka sa a bayyane a gaban ku. In har wani ya tabbata shi
na Almasihu ne, bari fa ya tunatar da kansa cewa kamar yadda shi na Almasihu ne,
hakanan muma muke. [8] Ko da zan yi fahariya da ikon da muke dashi, wanda Ubangiji
ya ba mu domin mu inganta ku, ba domin mu rushe ku ba, ba zan ji kunya ba. [9] Ba na
so ya zama kamar ina firgita ku ne da wasikuna. [10] Domin wadansu mutane na cewa,
“Wasikunsa na da iko da firgitarwa, amma in ka gan shi kumama ne. Kalmominsa
ba abin saurare ba ne.” [11] Bari wadannan mutane su sani cewa abinda muke fadi a
kalmomin wasikunmu lokacin da ba mu nan, haka za mu yi in muna nan. [12] Mu dai
ba mu hada kanmu da kowa, ko kuma mu kwatanta kanmu da wadanda ke yabon
kansu. Amma yayin da suke gwada kansu da junansu, suke kuma kwatanta kansu da
junansu, ba su da ganewa. [13] Saidai, ba za mu yi fahariya fiye da yadda ya kamata
ba. Maimakon haka, za mu yi haka ne gwalgwadon iyakar abinda Allah ya sa muyi,
iyakar da takai gareku. [14] Gama bamu yi zarbabi ba sa'adda muka kai gareku. Mune
na farko da muka kai gare ku da bisharar Almasihu. [15] Ba mu yi fahariya fiye da
kima game da aikin wasu ba. Maimakon haka, muna fatan bangaskiyar ku ta karu
domin bangaren aikin mu ya kara fadada kwarai, kuma a daidai iyakarsa. [16] Muna
fatan haka, domin mu kai bishara zuwa yankunan da ke gaba da naku. Ba za mu
yi fahariya akan aikin da aka yi a yankin wani ba. [17] “Amma bari duk wanda zai
yi fahariya, ya yi ta cikin Ubangiji.” [18] Domin ba wanda ya ke shaidar kansa shine
yardajje ba. Maimakon haka, sai dai wanda Ubangiji ke shaidarsa.

11

[1] Ina fatan za ku jure da ni cikin wauta kadan. Ko da yake lallai kuna jurewa da ni!
[2] Domin ina kishi sabili da ku. Kishi na kuwa irin na Allah ne domin ku. Tun da na
alkawartar da ku a cikin aure ga miji daya. Na kuma yi alkawarin in gabatar da ku

kamar budurwa mai tsarki ga Almasihu. [3] Gama ina fargaba a kan ku, ko watakila,
kamar yadda macijin ya yaudari Hauwa'u ta wurin kissarsa, Ya zamana tunaninku
ya kauce daga sahihiyar sadaukarwa ga Almasihu. [4] Anar misali idan wani ya zo
ya kawo shelar wani Yesu daban da wanda muka yi maku wa'azinsa. Ko kuma kun
karbi wani ruhu daban da wanda muka karba. Ko kuma kun karbi wata bishara
daban da wadda muka karba. Amincewar da kuka yi wa wadannan abubuwa ta
isa! [5] Don kuwa ina tsammanin ba a baya nake ba ga sauran wadanda ake kira
manyan manzanni. [6] To ko ma ba a ilimantar da ni ba akan yin jawabi, ban rasa
horarwar ilimi ba. Ta kowace hanya kuma cikin abubuwa duka mun sanar da ku
wannan. [7] Na yi zunubi ne da na kaskantar da kai na domin a daukaka ku? Domin
na yi maku wa'azin bisharar Allah kyauta. [8] Na yi wa sauran Ikilisiyoyi kwace ta
wurin karbar gudummuwa daga wurin su domin inyi maku hidima. [9] Lokacin da ina
tare da ku kuma na sami kai na cikin bukata, ban dora wa kowa nauyi ba. Domin
'yan'uwa da suka zo daga Makidoniya sun biya bukatuna. A cikin komai na kebe
kaina daga zama nawaya a gare ku, kuma zan cigaba da yin haka. [10] Kamar yadda
gaskiyar Almasihu ke ciki na, ba zan yi shiru da wannan fahariya tawa ba a cikin
dukan kasar Akaya. [11] Don me? Saboda ba na kaunar ku? Allah ya sani. [12] Amma
abinda na ke yi, zan cigaba da yi. Zan yi haka ne domin in yanke zarafin wadanda
ke son samun zarafi kamar mu akan abubuwan da suke fahariya da shi. [13] Don
irin wadannan mutane manzannin karya ne masu aikin yaudara. Suna badda kama
kamar manzannin Almasihu. [14] Wannan ba abin mamaki ba ne, domin shaidan ma
yakan badda kama ya fito kamar mala'ikan haske. [15] Ba wani babban abin mamaki
ba ne idan bayin sa sun badda kamanninsu don a dauka bayin adalci ne su. Karshen
su zai zama sakamakon abin da suka aikata. [16] Ina kara fadi: Kada wani ya yi
zaton ni wawa ne. Idan kun yi zaton hakan, to ku dauke ni kamar wawan don
inyi fahariya kadan. [17] Abinda nake fadi game da wannan gabagadi mai fahariya
ba bisa ga amincewar Ubangiji ba ne, amma ina magana a matsayin wawa. [18] Tun
da mutane dayawa suna fahariya bisa ga jiki, ni ma zan yi fahariya. [19] Gama kuna
murnar tarayya da wawaye. Ku masu hikima ne! [20] Kuma kuna hakuri da wanda zai
bautar da ku, idan ya tauye ku, yana amfani da ku don ribar kansa, idan ya dauki
kansa fiye da ku, ko ya mammare ku a fuska. [21] Ina mai cewa mun kunyata da muka
rasa gabagadin yi maku haka. Duk da haka idan wani zai yi fahariya-Ina magana
kamar wawa-Ni ma zan yi fahariya. [22] Su yahudawa ne? Ni ma haka. Su Isra'ilawa
ne? Nima haka. Su zuriyar Ibrahim ne? Nima haka. [23] Su bayin Almasihu ne? (Ina
magana kamar ba ni cikin hankalina) na fi su ma. Na ma yi aiki tukuru fiye da su
duka, shiga kurkuku fiye da kowa, a shan duka babu misali, a fuskantar haduran
mutuwa da yawa. [24] Daga hannun yahudawa sau biyar na sha bulala ''Arba'in ba
daya''. [25] Sau uku na sha dibga da sanduna. Sau daya aka jejjefe ni da duwatsu.
Sau uku na yi hadari a jirgin ruwa. Na yi tsawon dare da yini guda a tsakiyar teku.
[26] Ina shan tafiye tafiye, cikin hadarin koguna, cikin hadarin 'yan fashi, cikin hadari
daga mutane na, cikin hadari daga al'ummai, cikin hadarin birni, cikin hadarin jeji,
cikin hadarin teku, cikin hadarin 'yan'uwan karya. [27] Na sami kaina ina aiki tukuru
cikin mawuyacin hali, cikin yin dare dayawa ba barci, cikin yunwa da kishin ruwa,
cikin yawan azumi, cikin sanyi da tsiraici. [28] Baya ga wadannan duka, akwai nauyi
a kaina kullayaumin saboda damuwata akan Ikkilisiyoyi duka. [29] Waye kumama,
wanda ban zama kumama akan shi ba? Wanene aka sa yayi tuntube, kuma ban
kuna ba? [30] Idan zan yi fahariya, zan yi fahariya akan abinda ke nuna kasawata.
[31] Allah kuma Uba na Ubangijinmu Yesu, wanda ya isa yabo har abada, ya san ba
karya nake yi ba! [32] A Damasku, gwamnan da ke mulki karkashin sarki Aritas yasa
aka yi tsaron birnin Damasku domin a kama ni. [33] Amma ta taga cikin kwando aka

ziraro ni bayan ganuwar birni, na kuwa kucce daga hannunsa.

12

1 Dole ne in yi fahariya, ko dashike bata da ribar komai. Amma zan ci gaba da
wahayoyi da ruyoyi daga Ubangiji. 2 Na san wani mutum cikin Almasihu, wanda
shekaru goma sha hudu da suka wuce-ko a cikin jiki ne ko ba a jiki ba, ban sani ba,
Allah ya sani-an dauke shi zuwa sama ta uku. 3 Kuma na san wannan mutumin-ko
cikin jiki ko kuma ba cikin jiki ba, ban sani ba, Allah ya sani- 4 an dauke shi zuwa
Firdausi ya kuma ji madaukakan al'amura wadanda ba mai iya fadi. 5 A madadin irin
wannan mutumin zan yi fahariya. Amma a madadin kaina ba zan yi fahariya ba, sai
dai game da kumamancina. 6 Idan ina so inyi takama, ba zai zama wauta ba, domin
gaskiya zan rika fada. Amma zan guje wa fahariya, domin kada wani ya dauke ni
fiye da abinda ya gani ko ya ji daga gare ni. 7 Zan kuma gujewa fahariya saboda irin
wadannan gagaruman ruyoyi. Domin kada in cika da girman kai, an ba ni kaya cikin
jikina, manzon shaidan ya wahalshe ni, domin kada in yi girman kai dayawa. 8 Na
roki Ubangiji har sau uku domin ya kawar mini da wannan. 9 Amma ya ce mani,
“Alherina isasshe yake a gare ka, domin ta wurin kumamanci karfi yake cika.” Don
haka zan gwammace takama a akan kasawata, domin ikon Almasihu ya zauna a ciki
na. 10 Sabili da haka a gamshe nake ta dalilin Almasihu, cikin kumamanci, ko raini,
ko matsaloli, ko jarabobi, ko kuma nawaya. Don ko dayaushe na raunana, ina da
karfi kuma. 11 Na zama wawa! Amma ku ne kuka tilasta mani haka, ya kamata ku
yabe ni, domin ban kasa ga wadan da ake kira manyan manzanni ba, ko da shike ni
ba komai ba ne. 12 Cikakkun alamun mazanni sun faru a tsakanin ku, da cikakken
hakuri, alamu da abubuwan ban mamaki da manyan ayyuka. 13 Ta yaya kuka zama
da rashin muhimmanci akan sauran Ikkilisiyoyin, sai dai don ban zama matsala a
gare ku ba? Ku gafarce ni a kan wannan laifin. 14 Duba! A shirye nake domin in zo
gare ku karo na uku. Ba zan so in zamar maku nawaya ba, domin ba kayanku nake
so ba. Amma ku nake so. Domin ba 'ya'ya ne ya kamata su yi wa iyaye tanadi ba.
Amma iyaye ne ya kamata su yi wa 'ya'ya tanadi. 15 Zan yi murnar biyan bukatunku,
ko ya kai ga in bada rai na. Idan ni na kaunace ku, sosai, sai ni za a kaunata kadan?
16 Amma kamar yadda yake, ban nawaita maku ba. Amma, da shike ni mai dabara ne,
Ni ne na kama ku da yaudara. 17 Ko na cutar da ku ta wurin wadanda na turo maku?
18 Rokar Titus na yi domin ya zo gare ku, sa'an nan na turo shi da wani dan'uwa.
Ko da na turo Titus, ya cutar da ku ne, ba cikin hanya daya muka yi tafiya ba? Ba
a sawu daya muka yi tafiya ba? 19 Kuna tsammanin a dukan wannan lokaci muna
kare kan mu a gaban ku ne? A gaban Allah, a cikin Almasihu muke fadin komai
domin ku sami karfi. 20 Ina tsoro domin idan na zo ba zan same ku yadda nake zato
ba. Ina tsoro kuma ba za ku same ni kamar yadda ku ke zato ba. Ina tsoron cewa
za a sami gardandami, kishi, barkewar fushi, buri na son kai, gulma, girman kai da
yamutsi. 21 Ina tsoron cewa bayan na dawo, Allahna zai iya kaskantar da ni a gaban
ku. Ina tsoron cewa zan yi bakinciki domin mutane dayawa da suka yi zunubi kafin
yanzu, wadanda kuma ba su tuba daga rashin tsarki da zina da fasikanci da ayyukan
sha'awa da suka aikata ba.

13

1 Wannan ne karo na uku da nake zuwa gare ku, "Ana tabbatar da kowanne zargi
ta bakin shaidu biyu ko uku." 2 Na riga na yi magana a baya da wadanda suka yi
zunubi da kuma sauran a lokacin da ina tare da ku karo na biyu, kuma ina sake
fadi: Idan na sake zuwa, ba zan raga masu ba. 3 Ina fadi maku wannan ne domin
kuna neman shaida ko Almasihu na magana ta bakina. Shi ba kasashshe bane zuwa

gare ku. Maimakon haka, Shi mai iko ne a cikin ku. 4 Domin an gicciye shi cikin
kasawa, amma yana da rai ta ikon Allah. Don mu ma kasassu ne a cikin shi, amma
za mu rayu tare da shi cikin ikon Allah dake cikinku. 5 Ku auna kanku ku gani ko
kuna cikin bangaskiya. Ku yi wa kanku gwaji. Ba ku lura da cewa Yesu Almasihu
yana cikin ku ba? Yana cikin ku, sai dai in ba a amince da ku ba. 6 Gama ina da
gabagadin cewa za ku iske an amince da mu. 7 Ina addu'a ga Allah cewa ba za a
same ku da laifi ba. Ba wai ina rokon mu bayyana kamar mun ci gwadawar ba.
Maimakon haka, ina addu'a ku yi abinda ke dai dai, ko dayake mun yi kamar mun
fadi gwadawar. 8 Domin bamu iya yin wani abu na tsayayya da gaskiya ba, sai dai
mu yi domin gaskiya. 9 Muna farin ciki idan mun kasa ku kuma kun yi karfi. Muna
addu'a kuma domin ku kammalu. 10 Na rubuta wadannan abubuwa yayinda ba ni
tare da ku, saboda yayin da zan kasance da ku ba zan zamar maku mai fada ba.
Ba na so inyi amfani da ikon da Ubangiji ya bani in tsattsaga ku, sai dai in gina ku.
11 A karshe, 'yan'uwa, ku yi farinciki, ku yi aiki don sabuntuwa, ku karfafa, ku yarda
da juna, ku zauna cikin salama. Kuma Allahn kauna da salama zai kasance tare da
ku. 12 Ku gai da juna da tsattsarkar sumba. 13 Masu bi duka suna gaishe ku. 14 Bari
alherin Ubangiji Yesu Almasihu, da kaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai Tsarki su
kasance tare da ku duka.

GALATIYAWA

[1] Wannan Bulus manzo ne. Manzancina kuwa, bai zo daga mutane ba ko mutum,
amma ta wurin Yesu Almasihu da Allah Uba wanda da ya tashe shi daga matattu. [2] Ni
da dukan 'yan'uwa da nake tare da su a nan, ina rubuto maku ku iklisiyoyi da ke a
Galatiya. [3] Alheri zuwa gare ku da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangjinmu
Yesu Almasihu, [4] wanda ya ba da kansa domin zunubanmu saboda ya kubutar da mu
daga wannan mugun zamani, bisa ga nufin Allah da Ubanmu. [5] Daukaka ta tabbata
a gare shi har abada abadin. [6] Na yi mamaki kwarai yadda kuka juya da sauri zuwa
wata bishara daban. Na yi mamakin cewa kuna juyawa daga shi wanda ya kira
ku ta wurin alherin Almasihu. [7] Ba wata bishara, amma akwai wadansu mutane
da suke kawo maku rudani kuma suna so su gurbata bisharar Almasihu. [8] Amma,
ko da mu ne ko mala'ika daga sama ya yi maku shelar wata bishara ta daban da
wadda muka yi shelar ta, la'ananne ne. [9] Kamar yadda muka fadi maku a da, yanzu
kuma ina sake fada, "Idan wani ya yi maku shelar wata bishara ta daban da wadda
kuka karba, la'ananne ne." [10] To yanzu ina neman shaidar mutane ne ko Allah? Ina
neman in gamshi mutane ne? Idan har yanzu ina kokarin in gamshi mutane ne, ni
ba bawan Almasihu ba ne. [11] Ina son ku sani fa 'yan'uwa, cewa bisharar da nake
shelar ta ba daga mutane take ba. [12] Ban karbe ta daga mutum ba, ba ma wanda ya
koyar mani A maimakon haka, ta wurin wahayin Yesu Almasihu ne zuwa gare ni.
[13] Kun riga kun ji game da rayuwa ta a da cikin Yahudanci, yadda da nake da kwazon
tsananta wa iklisiyar Allah fiye da misali kuma ina lalatar da ita. [14] Ina gaba-gaba
cikin Yahudanci fiye da yawancin tsararrakina. A kwazo kuwa fiye da kima game
da al'adun ubannina. [15] Amma ya gamshi Allah ya zabe ni daga cikin mahaifiyata.
Ya kira ni ta wurin alherinsa. [16] Ya bayyana dansa a gareni, saboda in yi shelar sa
cikin al'ummai. Nan da nan, ban nemi shawarar nama da jini ba [17] kuma ban tafi
Urushalima ba wurin wadanda suka zama manzanni kafin ni. Maimakon haka sai na
tafi Arebiya, daga nan sai na dawo Dimashku. [18] Bayan shekara uku na je Urushalima
don in san Kefas, na zauna da shi na kwana goma sha biyar. [19] Amma ban ga ko daya
daga cikin manzannin ba sai Yakubu kadai, dan'uwan Ubangiji. [20] Duba, a gaban
Allah, ba karya nake yi ba cikin abin da na rubuta maku. [21] Daga nan sai na je
lardin Suriya da Kilikiya. [22] Har a lokacin babu wanda ya san ni a fuska a iklisiyoyin
Yahudiya da suke cikin Almasihu, [23] amma sai labari kawai suke ji, "Wanda a da
yake tsananta mana yanzu yana shelar bangaskiyar da a da yake rusarwa." [24] Suna
ta daukaka Allah saboda ni.

2

[1] Daga nan, bayan shekara goma sha hudu na koma Urushalima tare da Barnaba.
Na kuma dauki Titus tare da ni. [2] Na koma ne domin Allah ya nuna mani in koma.
Sai na gabatar masu shelar bisharan da nake yi a cikin al'ummai. (Amma a kebe na
yi magana da wadanda aka dauka muhimman shugabanni). Na yi haka ne domin in
tabbatar da cewa ba gudun banza nake yi ba, ko kuma na yi gudun banza. [3] Amma
ko Titus wanda yake tare da ni, Baheline, ba wanda ya tilasta masa ya yi kaciya.
[4] Wannan maganar ta taso ne daga 'yan'uwan karya da suka zo cikinmu a boye su ga
'yancin mu a cikin Yesu Almsihu. Sun yi marmarin su maishe mu bayi ga doka. [5] Ba
mu mika kanmu biyayya gare su ba ko da na sa'a daya, domin gaskiyar bishara ta
kasance babu canzawa domin ku. [6] Amma su wadanda a ke ganin su da muhimmanci
ba su taimaka mani da komai ba. Ko su wanene su bai dame ni ba. Allah ba ya karbar
wanda mutane suka fi so. [7] Maimakon haka, suka ga an danka mani shelar bishara

ga wadanda ba su da kaciya. Kamar yadda aka ba Bitrus shelar bishara ga masu
kaciya. 8 Gama Allah wanda yake yin aiki a cikin Bitrus domin manzanci zuwa ga
masu kaciya, haka kuma yake aiki ciki na zuwa ga al'ummai. 9 Da Yakubu, Kefas, da
Yahaya, wadanda a ke gani masu gina ikilisiya, suka fahimci alherin da aka ba ni,
suka bamu hannun dama na zumunci ni da Barnaba, Sun yi haka ne kawai domin
mu mu tafi zuwa wurin al'ummai, su kuma su je wurin masu kaciya. 10 Suna kuma
so mu tuna da matalauta. Ni ma ina da aniyar yin haka. 11 Da Kefas ya kai Antakiya,
na yi tsayayya da shi a gabansa domin shine ke da kuskure. 12 Da ma Kefas yana
cin abinci tare da al'ummai kafin zuwan wasu mutane daga wurin Yakubu. Amma
da wadannan mutane suka iso, sai ya dena kuma ya ware kansa daga al'umman.
Yana jin tsoron wadannan mutanen da ke bukatar kaciya. 13 Hakannan ma sauran
Yahudawa da suke tare da shi sun bi munafurcin sa. A sakamakon haka Barnaba
ma ya bi munafurcin su. 14 Da na ga basu bin gaskiyar da take cikin bisharar, na
gaya wa Kefas a gaban su duka, "Idan kai Bayahude ne kana rayuwar ka ta al'ummai
a maimakon rayuwar Yahudawa, to ta yaya za ka tilasta wa al'ummai su yi zaman
Yahudawa? " 15 Mu da muke Yahudawa daga haihuwa, ba ''Al'ummai masu zunubi
ba.'' 16 Ku sani fa, babu wanda za a baratar ta ayyukan shari'a. A maimakon haka an
baratar da su ta wurin bangaskiya cikin Yesu Almasihu. Mun zo ga cikin Almasihu
Yesu domin mu samu baratarwa ta bangaskiya cikin Almasihu, kuma ba ta ayyukan
shari'a ba. Domin ta ayyukan shari'a babu wanda zai samu baratarwa. 17 Amma idan
mun nemi Allah ya baratar da mu cikin Almasihu, mun samu kanmu masu zunubi
kenan, Almasihu ya zama bawan zunubi ne? Ko kadan! 18 Idan na sake gina dogara
ta a kan shari'a, dogarar da na juya wa baya, na nuna kai na mai karya shari'a kenan.
19 Ta wurin shari'a na mutu ga shari'a, domin in yi rayuwa irin ta Allah. 20 An giciye
ni tare da Almasihu, ba nine ke rayuwa ba kuma, amma Almasihu ke rayuwa a cikina.
Rayuwar da nake yi a yanzu a cikin jiki, ina yin ta ne, ta wurin bangaskiya ga dan
Allah, wanda ya kaunace ni ya ba da kansa domina. 21 Ban yi watsi da alherin Allah
ba, domin idan adalci ya wanzu ta wurin shari'a, ashe Almasihu ya mutu a banza
kenan.

3

1 Ku Galatiyawa marasa wayo! Wanne mugun ido ya cuce ku? Ashe, ba Yesu
Almasihu gicciyayye aka nuna a gaban idon ku ba? 2 Ina so in gane wannan daga
wurin ku ne kawai. Kun karbi Ruhun ta wurin ayyukan doka ne ko ta wurin ba
da gaskiya ga abin da kuka ji? 3 Rashin wayonku ya yi yawa haka ne? Kun fara
da Ruhu, sai kuma yanzu ku karasa a cikin jiki? 4 Kun fuskanci abubuwa da yawa
a banza ne - har idan a banza ne? 5 To, shi wanda ya ba ku Ruhun, da ayyuka
masu iko a tsakanin ku, ya yi ne ta wurin ayyukan shari'a ko ta wurin ji tare da
bangaskiya? 6 Ibrahim ''ya ba da gaskiya ga Allah, kuma an lisafta mashi wannan
a matsayin adalci.'' 7 Ta wannan hanya ku fahimta su wadanda suka ba da gaskiya,
'ya'yan Ibrahim ne. 8 Nassi ya riga ya hangi gaba cewa, ta wurin bangaskiya Allah
zai baratar da Al'ummai. An yi wa Ibrahim shelar bishara tuntuni: ''A cikinka ne
dukan al'ummai za su yi albarka.'' 9 Saboda haka, wadanda suka ba da gaskiya, masu
albarka ne tare da Ibrahim wanda ke da bangaskiya. 10 La'ana na kan wadanda sun
dangana ga ayyukan shari'a. Gama a rubuce yake, ''La'ananne ne kowanne mutum
da bai tsaya ga duk abin da ke a rubuce cikin littafin shari'a ba, ya kuma aikata
shi duka."' 11 Yanzu a sarari yake, Allah ba ya baratar da kowa ta wurin shari'a,
domin ''Mai adalci zai rayu ta bangaskiya.'' 12 Doka ba daga bangaskiya take ba,
'Amma a maimakon haka, "Shi wanda ke yin wadannan abubuwa cikin shari'a, zai
yi rayuwa ta wurin shari'a.'' 13 Almasihu ya fanshe mu daga la'anar shari'a da ya

zama la'ananne saboda mu. Kamar yadda yake a rubuce, "La'ananne ne duk wanda
aka sargafe a bisa itace." [14] Dalilin shine, albarkan da ke bisan Ibrahim ta zo ga
al'ummai cikin Almasihu Yesu, domin mu samu karban alkawarin Ruhu ta wurin
bangaskiya. [15] 'Yan'uwa, ina magana bisa ga ka'idojin mutane. Idan mutane sun yi
yarjejeniya, babu mai kawar da shi ko a kara shi. [16] Yanzu fa, an fada alkawaran nan
ne ga Ibrahim da zuriyarsa. Bai ce, "ga zuriya ba" da manufar masu yawa; amma a
maimakon haka ga daya kadai, "ga zuriyar ka," wanda shine Almasihu. [17] Yanzu na
fadi wannan. Shari'a, wadda ta zo shekaru 430 daga baya, ba ta kawar da alkawarin
da Allah ya tabbatar da shi ba tun a baya. [18] Domin idan da gadon ya zo ta dalilin
shari'a ne, da ba za ya zo kuma ta dalilin alkawari ba. Amma Allah ya ba da shi
ga Ibrahim kyauta ta wurin alkawari. [19] Me ya sa kenan aka ba da shari'a? An
kara ta ne saboda laifuffuka, har sai zuriyar Ibrahim din nan ta zo ga wadanda aka
yi masu alkawarinta. An kaddamar da ikon shari'ar ta wurin mala'iku, ta hannun
matsakaici. [20] Yanzu dai matsakanci yana nufin mutum fiye da daya, duk da haka
Allah daya ne. [21] Shari'a tana tsayayya da alkawaran Allah kenan? Ko kadan! Domin
idan da an ba da shari'a da ke iya bayar da rai, babu shakka da adalci ya zo ta wurin
wannan shari'a. [22] A maimakon haka, nassi ya kulle abubuwa duka a karkashin
zunubi. Allah ya yi wannan domin alkawarin sa na ceton mu ta wurin bangaskiya
cikin Yesu Almasihu ya samu a ba da shi ga wadanda suka gaskanta. [23] Amma kafin
bangaskiya cikin Almasihu ta zo, an kulle mu kuma aka tsare mu da shari'a har zuwa
ga wahayin bangaskiya. [24] Daga nan shari'a ta zama mana jagora har sai da Almasihu
ya zo, domin mu samu baratarwa ta wurin bangaskiya. [25] Yanzu da bangaskiya ta
zo, ba mu kuma a karkashin jagora. [26] Domin dukanku 'ya'yan Allah ne ta wurin
bangaskiya cikin Almasihu Yesu. [27] Dukanku da aka yi wa baftisma cikin Almasihu,
kun suturce kanku da Almasihu. [28] Babu Bayahude ko Baheline, bawa ko 'yantacce,
babu na miji ko mace, domin dukanku daya ne cikin Almasihu Yesu. [29] Idan ku na
Almasihu ne, ku zuriyar Ibrahim ne kenan, magada bisa ga alkawarin.

4

[1] Ina cewa muddin magaji yaro ne, babu bambancin sa da bawa, ko da yake shine
mai mallakan dukan kadarorin. [2] A maimakon haka, yana karkashin masu jagora
da amintattu har sai lokacin da mahaifinsa ya ajiye. [3] Hakannan mu ma, lokaci da
muke yara, an rike mu cikin kangi na tushin ka'idojin wannan duniya. [4] Amma da
lokacin ya yi daidai, Allah ya aiko da dansa, haihuwar mace, haihuwar karkashin
shari'a. [5] Ya yi haka ne domin ya fanshi wadanda ke a karkashin shari'a, domin
mu karbi diyanci a matsayin 'ya'ya. [6] Domin ku 'ya'ya ne, Allah ya aiko da Ruhun
Dansa cikin zuciyarmu, Ruhun wanda ke kirar, “Abba, Uba.” [7] Saboda wannan dalilin
kai ba kuma bawa ba ne amma da. Idan kai da ne, hakannan kuma kai ma magaji
ne ta wurin Allah. [8] Duk da haka a da, da ba ku san Allah ba, bayi ne ku ga alloli
wadanda ainihi ba alloli ba ne ko kadan. [9] Amma yanzu da kuka san Allah, ko kuma,
yanzu da Allah ya san ku, me ya sa kuke sake komawa zuwa ga tushen ka'idodin
nan mara karfi da amfani? Kuna so ku sake komawa zaman bayi kuma daga farko?
[10] Kuna kiyaye ranaku na musamman, sabobin watanni, lokatai, da shekaru. [11] Ina
ji maku tsoro. Ina tsoro cewa kamar na yi aiki cikinku a wofi. [12] Ina rokon ku
'yan'uwa, ku zama kamar yadda nake, domin ni ma na zama kamar ku. Ba ku yi
mani laifin komai ba. [13] Amma kun sani cewa saboda rashin lafiya ne na yi maku
shelar bishara da farko. [14] Ko da yake halin da nake ciki cikin jiki a zahiri ya sa ku
cikin gwaji, ba ku raina ni ba ko kuma kuka watsar da ni. A maimakon haka, kun
karbe ni kamar mala'ikan Allah, kamar ni Almasihu Yesu ne da kansa. [15] Saboda
haka, yanzu ina murnar taku? Domin ina shaidar ku, idan mai yiwuwa ne, da kun

kwakulo idanunku, kun ba ni. 16 To kenan, na zama makiyin ku ne saboda na gaya
maku gaskiya? 17 Suna neman ku da himma ba domin wani alheri ba ne. Suna so su
raba ni da ku domin ku bi su. 18 Yana da kyau ko yaushe a yi himma domin dalilai
masu kyau, ba kuma kawai sa'adda ina tare da ku ba. 19 'Ya'yana kanana, sabili da
ku ina cikin zafin nakuda kuma sai Almasihu ya samu kafuwa cikinku. 20 Da ma a
ce ina tare da ku yanzu in canza muryata, domin ina damuwa a kanku kwarai. 21 Ku
gaya mani, ku da kuke marmarin ku zo karkashin shari'a, ba ku ji abin da shari'ar
ta ce ba? 22 A rubuce yake cewa, Ibrahim yana da 'ya'ya maza biyu, daya dan baiwa
ne, dayan kuma dan 'yantaciyar mace ne. 23 Abin lura anan, dan baiwar an haife
shi ta hanyar mutuntaka ne, amma dan 'yantaciyar macen, an haife shi ta wurin
alkawari ne. 24 Ana iya bayyana abubuwan nan a hanyar kwatanci kamar haka,
wadannan mata na kama da alkawarai ne guda biyu. Dayan alkawarin daga dutsen
Sinayi ne. Ta haifi 'ya'ya da ke bayi ne su. Ita ce Hajaratu. 25 Yanzu fa, Hajaratu
ita ce dutsen Sinayi da ke Arebiya. Misali ce na Urushalima na yanzu, domin tana
cikin bauta tare da 'ya'yanta. 26 Amma Urushalima da ke bisa 'yantacciya ce, ita ce
mahaifiyarmu. 27 Kamar yadda yake a rubuce, “Ki yi murna, ke bakarariya, ke da
ba ki taba haihuwa ba. Ki yi shewa na farinciki, ke da ba ki dandana haihuwan da
ba. Domin 'ya'yan bakarariya da yawa suke, fiye da ta mace mai miji.” 28 Yanzu fa,
'yan'uwa, kamar yadda Ishaku yake, haka muke, wato 'ya'yan alkawari. 29 A lokacin
can, shi wanda aka haife shi ta hanyar mutuntaka ya tsananta wa wanda aka haife
shi ta hanyar Ruhu. Haka yake har yanzu. 30 Amma menene nassi ya ce? “Ka kori
baiwar nan tare da danta. Domin dan baiwar nan ba za ya ci gado tare da dan macen
nan da ke 'yantacciya ba.” 31 Saboda haka 'yan'uwa, mu ba 'ya'yan baiwa ba ne, a
maimakon haka, mu 'ya'yan macen nan ne da ke 'yantacciya.

5

1 Saboda 'yanci ne Almasihu ya yantar da mu. Sai ku dage kada ku sake komawa
cikin kangin bauta. 2 Duba, ni Bulus, ina gaya maku cewa idan an yi maku kaciya,
Almasihu ba zai zama da amfani a gare ku ba a kowace hanya. 3 Haka kuma, na
shaida ga ko wanda mutum wadda aka yi masa kaciya ya zama dole ya yi biyayya da
dukan shari'a. 4 Kun rabu da Almasihu, dukanku wadanda aka “baratar” ta wurin
shari'a. Kun fadi daga alheri. 5 Domin ta wurin Ruhu, cikin bangaskiya, muna jira
gabagadi na adalci. 6 A cikin Almasihu kaciya ko rashin kaciya ba shi da ma'ana.
Bangaskiya kadai mai aiki ta wurin kauna ita ce mafi muhimmanci. 7 Da kuna tsere
da kyau, wanene ya tsayar da ku daga yin biyayya da gaskiya? 8 Rinjayarwa da ke
sa yin wannan, ba daga wanda ya kira ku ba ne 9 Ai karamin yisti shi yake sa dukan
kulli ya kumbura. 10 Ina da wannan gabagadin game da ku cikin Ubangiji cewa ba
za ku yi tunani a wata hanya daban ba. Shi wanda ya rikita ku zai sha hukunci ko
wanene shi. 11 'Yan'uwa, idan har yanzu wa'azin kaciya nake yi, don me har yanzu
ake tsananta mani? Inda haka ne dutsen sanadin tuntube game da gicciye da ya
ragargaje. 12 Ina fata wadanda suke badda ku su maida kansu babani. 13 'Yan'uwa,
domin Allah ya kira ku zuwa ga yanci, kada dai ku mori yancin nan ya zama zarafi
domin jiki. A maimakon haka ta wurin kauna ku yi wa juna hidima. 14 Saboda dukan
shari'a ta cika ne a cikin doka guda daya; “Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.”
15 Amma idan kuna cizo da hadiye juna, ku lura kada ku hallakar da junanku. 16 Na
ce, ku yi tafiya cikin Ruhu, ba za ku cika sha'awoyin jiki ba. 17 Domin jiki yana
gaba mai karfi da Ruhu, Ruhu kuma yana gaba da jiki. Domin wadannan akasin
juna suke. Sakamakon shine ba za ku iya yin abin da kuke so ba. 18 Amma idan
Ruhu ne ke bishe ku, ba ku karkashin shari'a. 19 Yanzu ayyukan jiki a bayyane suke.
Sune al'amuran lalata, rashin tsarki, sha'awoyi, 20 bautar gumaka, sihiri, yawan fada,

jayayya, kishi, zafin fushi, gasa, tsattsaguwa, hamayya, 21 hassada, buguwa, buguwa
da tarzoma, da dai sauran irin wadannan abubuwa. Na gargade ku, kamar yadda
a da na gargade ku, cewa wadanda suke aikata wadannan abubuwa ba za su gaji
mulkin Allah ba. 22 Amma 'ya'yan Ruhu kauna ne, farinciki, salama, hakuri, kirki,
nagarta, bangaskiya, 23 tawali'u, da kamun kai. Babu wata shari'a da ke gaba da
wadannan abubuwa. 24 Wadanda suke na Almasihu Yesu sun giciye halin jiki tare da
marmarin sa da miyagun sha'awoyi. 25 Idan muna zaune cikin Ruhu, mu yi tafiya da
Ruhu. 26 Kada mu zama masu girman kai, ko muna cakunar juna, ko muna kishin
juna.

6

1 'Yan'uwa, idan an kama mutum yana yin wani laifi, ku da kuke da ruhaniya sai
ku dawo da mutumin a hanya cikin ruhun tawali'u, ka lura da kanka don kada kai
ma ka fada a cikin gwaji. 2 Ku dauki damuwar juna, ta yin haka za ku cika shari'ar
Almasihu. 3 Domin idan kowa ya zacci shi wani abu ne alhali shi ba komai ba ne
rudin kansa yake yi. 4 Sai kowa ya auna aikin sa. Sa'annan zai sami abin da zai
yi takama, ba sai ya kwatanta kansa da wani ba. 5 Domin kowa zai dauki nauyin
kayansa. 6 Wanda aka koya masa maganar, wajibi ne ya ci amfanin abubuwansa
masu kyau duka tare da malaminsa. 7 Kada fa a yaudare ku ba a yi wa Allah ba'a.
Dukan abin da mutum ya dasa, shine abin da zai girba. 8 Domin shi wanda ya shuka
wa kansa dabi'ar zunubi zai girbi hallaka, amma shi wanda ya shuka cikin Ruhu,
zai girbi rai madawwami daga Ruhu. 9 Kada mu gaji da aikata nagarta, domin a
lokacin da ya dace za mu yi girbi idan ba mu gaji ba. 10 Saboda haka, lokacin da
muke da zarafi, sai mu yi nagarta ga kowa. Mu yi nagarta mussamman ga wadanda
suke na iyalin bangaskiya. 11 Dubi yawan wasikun da na rubuta maku da hannuna.
12 Wadanda suke so su nuna hali mai kyau cikin jiki suke tilasta ku yin kaciya. Suna
yin haka ne kadai saboda kada a tsananta masu saboda gicciyen Almasihu. 13 Domin
ko su wadanda suke masu kaciya ba su kiyaye shari'a. Maimakon haka suna so ne a
yi maku kaciya don su yi fahariya game jikinku. 14 Bari kada ya zama ina fahariya sai
dai ta gicciyen Ubangijinmu Yesu Almasihu. Ta wurinsa ne aka gicciye duniya a gare
ni, ni kuma ga duniya. 15 Domin kaciya ko rashin kaciya ba komai ba ne. Maimakon
haka, sabon halita ne ke da muhimmanci. 16 Ga dukan wadanda za su zauna cikin
wannan ka'ida, bari salama da jinkai su kasance tare da su da kuma bisa Isra'ila na
Allah. 17 Daga yanzu zuwa nan gaba kada wani ya dame ni, domin ina dauke da
tabbai na Yesu a jikina. 18 Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance da ruhun
ku, 'yan'uwa. Amin.

Afisawa

1 Bulus, manzon Yesu Almasihu ta wurin nufin Allah, zuwa ga kebabbu na Allah
da ke a Afisa wanda suke aminci cikin Yesu. 2 Bari alheri ya kasance da ku, da
salama daga wurin Allah Ubanmu da Ubangijinmu Yesu Almasihu. 3 Yabo ya tabbata
ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Almasihu. Shine ya albarkace mu da kowanne
albarku na ruhaniya da ke cikin sammai cikin Almasihu. 4 Kafin halitar duniya,
Allah ya zabe mu da muka ba da gaskiya cikin Yesu. Ya zabe mu domin mu yi zaman
tsarki da rayuwar da babu aibu a gabansa. 5 Cikin kauna Allah ya kaddara ya dauke
mu mu zama yayansa ta wurin Yesu almasihu. Ya yi wannan domin ya gamshe shi
ya yi abin da ya ke so. 6 Sakamakon shine Allah ya karbi yabo domin daukakan
alherinsa. Wannan shine abinda ya ba mu hannu sake ta wurin kaunataccensa.
7 Gama cikin kaunataccensa aka fanshe mu ta wurin jininsa, da gafarar zunubai
ta wurin wadataccen alherinsa. 8 Ya ba da wannan alherin a yalwace cikin dukan
hikima da fahimta. 9 Allah ya bayyana mana gaskiyar al'amarin da aka boye na
shirinsa, ta wurin abin da yake so ya nuna cikin Almasihu. 10 Idan lokaci ya yi na
kammala shirinsa, Allah zai kawo dukan abubuwan da ke sama da kasa cikin Yesu.
11 An zabe mu cikin Almasihu mu zama abin gado na Allah. Ya yi mana wannan
shirin tun da cikin shirin sa, shi mai yin dukan abu ta dalilin nufinsa. 12 Allah ya
yi haka saboda mu rayu domin yabon daukakarsa. Mune na farko da muka sami
bege cikin Almasihu. 13 A cikin Almasihu ne kuma kuka samu jin maganar gaskiya,
bisharan cetonku ta wurin Yesu. A cikinsa ne kuka bada gaskiya aka hatimce ku da
Ruhu Mai Tsarki wanda aka alkawarta. 14 Ruhun shine tabbacin gadonmu kafin mu
kai ga samunsa. Wannan don yabon daukakarsa ne. 15 Sabo da haka, tun lokacin da
na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji Yesu da kaunar ku zuwa dukan wadanda
aka kebe dominsa. 16 Ban fasa tunawa da ku ba ina addu'a saboda ku cikin addu'o'ina.
17 Ina addu'a da cewa Allah Ubangijinmu Yesu Almasihu, Uban daraja, ya ba ku ruhun
basira da wahayin saninsa. 18 Ina addu'a idanun zuciyarku su bude domin ku san
tabacin kiranku. Ina addu'a dominku san arzikin mulkin gadonsa cikin wadanda
aka kebe dominsa. 19 Ina addu'a ku san ikon nan nasa mai girma mara iyaka da ke
cikin mu da muka ba da gaskiya. Wannan girman yana ta wurin aikin karfin ikonsa
ne. 20 Wannan shine ikon da ya yi aiki cikin Almasihu lokacin da Allah ya tashe
shi daga matattu ya sa shi a hannun damansa cikin sammai. 21 Ya sanya shi bisa
birbishin dukan sarauta, iko, mulki, karfi, da kowanne irin suna. Ya sanya Almasihu
ba a wannan zamanin kadai ba, amma da zamani mai zuwa. 22 Allah ya saka dukan
abubuwa a karkashin kafafun Almasihu. Ya sa shi shugaban dukan abubuwa a cikin
ikilisiya. 23 Ikilisiya jikinsa ne, cikarsa wanda ya cika dukan abubuwa cikin kowacce
hanya.

2

1 Amma da ku matattu ne cikin zunubanku da laifofinku. 2 A cikinsu kuka yi rayuwa
bisa ga al'amuran duniyan nan. Kuka biye wa mai sarautar ikokin sararin sama,
wannan ruhun ne da ke aiki cikin kangararrun 'ya'ya. 3 Da can dukanmu muna cikin
wadannan marasa bada gaskiya. Muka biye wa mugun burin jikinmu. Muna aikata
halin mutuntaka da na tunaninmu. Bisa ga dabi'a 'ya'ya ne wadanda sun cancanci
fushin Allah, kamar wadansu. 4 Amma Allah mai yalwar jinkai ne, sabili da matukar
kauna da ya kaunace mu. 5 Sa'anda muke matattu cikin zunubai, ya kawo mu cikin
sabon rai tare da Almasihu. Ta wurin alheri aka cece mu. 6 Allah ya tashe mu tare

ya kuma sa muka zauna tare a matsayi guda cikin Almasihu Yesu. [7] Ya yi wannan
domin a zamanai masu zuwa ya nuna mana matukar yalwar arzikin alherinsa ta
wurin Yesu. Yana nuna mana wannan ta wurin alherinsa. [8] Domin ta wurin alheri
aka cece ku ta wurin bangaskiya, wannan ba daga gare ku ba ne, kyauta ce ta Allah.
[9] Ba daga ayyuka ba, Saboda wannan dalili kada kowa ya yi fahariya. [10] Gama mu
aikin hannuwansa ne, halitattu cikin Almasihu Yesu domin mu yi kyawawan ayyuka,
wadanda tun da Allah ya tanada, mu yi rayuwa a cikinsu. [11] Saboda haka ku tuna
da ku al'ummai ne a dabi'ar jiki. Ana kiranku "marasa kaciya", abin da ake kira
kaciya cikin jiki wadda hannayen mutane ke yi. [12] Gama a lokacin nan a rabe kuke
da Almasihu. Ku bare ne ga mutanen Isra'ila. Ku baki ne ga wa'adodi na al'kawarai.
Ba ku da tabbaci a kan gobe. Ba ku da Allah a cikin duniya. [13] Amma yanzu a cikin
Almasihu Yesu ku da da kuke nesa da Allah, an kawo ku kusa da shi ta wurin jinin
Almasihu. [14] Gama shine salamar mu. Domin ya mai da biyun daya. Cikin jikinsa
ne ya rushe katangar gaba da ta raba mu da juna. [15] Wato ya kawar da shari'a
mai umarnai da sharudda, domin ya halitta sabon mutum daya a cikinsa. Yin haka
ya kawo salama. [16] Ya yi haka domin ya sulhunta mutum biyu cikin jiki daya ga
Allah ta wurin gicciye. Ta wurin gicciye ya kashe gabar da ke tsakaninsu. [17] Yesu
ya zo ya yi maku shelar salama ku da kuke nesa da ku na kusa. [18] Domin ta wurin
Yesu dukanmu biyu cikin Ruhu daya muna da hanya zuwa wurin Uba. [19] Sabo da
haka yanzu ku al'ummai, ko daya, ba bare ba ne. Maimakon haka ku abokai ne tare
da kebabbun Allah, abokan aiki. [20] Wadanda an gina su bisa tushen manzanni da
annabawa. Almasihu Yesu da kansa shine mafificin dutsen ginin. [21] A cikinsa dukan
ginin ya hade tare, suna kuma girma kamar haikali cikin Ubangiji. [22] A cikinsa ne
kuma ake gina ku gaba daya kun zama mazaunin Allah a cikin Ruhu.

3

[1] Saboda haka, ni Bulus, dan sarka sabili da Almasihu dominku al'ummai. [2] Ina
zaton kun ji a kan aiki mai girma na alherin Allah da ya ba ni dominku. [3] Ina rubuto
maku bisa ga wahayin da aka sanashe ni. Wannan ita ce boyayyar gaskiya da na
rubuta a takaice a cikin wata wasikar. [4] Sa'adda kuka karanta a kan wannan, za ku
iya fahimtar basira ta cikin boyayyar gaskiya a kan Almasihu. [5] Wanda a zamanun
da ba a bayyana wa mutane ba. Amma yanzu an bayyana shi ga manzanni da
annabawa kebabbu a cikin Ruhu. [6] Wannan boyayyar bishara ita ce al'ummai ma
abokan gado ne tare da mu, gabobi ne cikin jiki daya. Abokan tarayya ne kuma cikin
alkawaran Almasihu Yesu ta wurin bishara. [7] Domin wannan na zama bawa ta wurin
baiwar alherin Allah da ya bani ta wurin karfin ikonsa. [8] Allah ne ya ba ni wannan
baiwa. Ko da shike nine mafi kankanta cikin kebabbun Allah, in yi shelar bishara
ga al'ummai akan wadatar Almasihu marar matuka. [9] In kuma fahimtar da dukan
mutane a kan shirin Allah, wannan boyayyar gaskiya wadda tun zamanai da suka
wuce Allah ya boye, shi da ke mahallicin dukan abubuwa. [10] Saboda haka, ta wurin
ikilisiya, masu iko da masu mulkin sararin sama za su san hikimar Allah ta fuskoki
daban daban. [11] Wannan ya kasance bisa ga dawwamammen nufi da ya zartar cikin
Almasihu Yesu Ubangijinmu. [12] Gama a cikin Almasihu muna da gabagadi, da dama,
da amincewa sabili da gaskiyar mu a cikinsa. [13] Saboda haka ina rokon ku kada ku
karaya da wahalar da na sha domin ku wadda ta zama daukakar ku. [14] Saboda haka
nake durkusawa da gwiwa ta a gaban Uba, [15] wanda ta wurinsa ake kiran kowanne
iyali na sama da na kasa. [16] Ina addu'a ya amince maku bisa ga yalwar wadatar
daukakarsa, ku karfafa matuka da iko ta wurin Ruhunsa, da yake cikinku. [17] Ina
addu'a Almasihu ya zauna a cikin zuciyar ku ta wurin bangaskiya. Ina kuma addu'a
ku kafu ku kuma ginu da zurfi kwarai cikin kaunarsa. [18] Ku kasance cikin kaunarsa

domin ku gane, tare da dukan masu bi, menene zurfi, da fadi, da tsawon kaunar
Almasihu. [19] Ina addu'a domin ku san mafificiyar kaunar Almasihu da ta wuce sani.
Ku yi wannan domin a cika ku da dukan cikar Allah. [20] Yanzu ga wanda yake da ikon
aikata dukan abu fiye da abin da muke roko ko tunani, bisa ga ikonsa da ke aiki a
cikinmu, [21] daukaka ta tabbata a gare shi a cikin ikilisiya ta wurin Almasihu Yesu har
ya zuwa zamanun zamanai har abada abadin. Amin.

4

[1] Saboda haka a matsayi na na dan sarka saboda Ubangiji; ina rokon ku ku yi zaman
rayuwa da ta cancanci kiran da Allah ya kiraye ku. [2] Ku zamna da matukar tawali'u
da sahihanci da hakuri. Ku karbi juna cikin kauna. [3] Ku yi kokarin zaman dayantaka
cikin Ruhu kuna hade cikin salama. [4] Akwai jiki daya da kuma Ruhu daya, kamar
yadda aka kira ku a kan begen nan daya. [5] Ubangiji daya, bangaskiya daya, da kuma
baftisma daya. [6] Allah daya ne da Uban duka. Shine bisa duka, ta wurin duka, da
kuma cikin duka. [7] Ko wannenmu an ba shi baiwa bisa ga awon baiwar Almasihu.
[8] Kamar yadda nassi ya ce, “Da ya haye zuwa cikin sama, ya bi da bayi cikin bauta.
Ya kuma yi wa mutane baye baye. [9] Menene ma'anar, “Ya hau?” Ana cewa kenan ya
sauka har cikin zurfin kasa. [10] Shi da ya sauka shine kuma wanda ya hau birbishin
sammai. Ya yi wannan domin ya cika dukan abubuwa. [11] Almasihu ya ba da baye
baye kamar haka: manzanni, annabawa, masu shelar bishara, makiyaya, da masu
koyarwa. [12] Ya yi haka domin ya shiryar da masu bi saboda hidima, domin gina
jikin Almasihu. [13] Ya yi haka har sai mun kai dayantakar bangaskiya da sanin Dan
Allah. Ya yi haka har sai mun kai ga manyanta, kamar wadanda suka kai cikakken
matsayin nan na falalar Almasihu. [14] Wannan ya zamanto haka domin kada mu kara
zama kamar yara. Kada a yi ta juya mu. Wannan haka yake domin kada mu biye
wa iskar kowacce koyarwa ta makirci da wayon mutane masu hikimar yin karya.
[15] Maimakon haka za mu fadi gaskiya cikin kauna domin mu yi girma cikin dukan
tafarkun da ke na sa, shi da yake shugaba, Almasihu. [16] Almsihu ya hada dukan
jikin masu ba da gaskiya. Jikin yana hade ta wurin kowanne gaba, domin jikin ya yi
girma ya gina kansa cikin kauna. [17] Saboda haka ina yi maku gargadi cikin Ubangiji
cewa, kada ku sake yin rayuwa irin ta al'ummai da suke yi cikin azancin wofi marar
amfani. [18] Sun duhunta cikin tunaninsu. Bare suke da rai irin na Allah, ta wurin
jahilcin da ke cikinsu da ta wurin taurare zukatansu. [19] Basa jin kunya. Sun mika
kansu ga mutumtaka ta yin kazamtattun ayyuka da kowacce zari. [20] Amma ba haka
kuka koyi al'amuran Almasihu ba. [21] Ina zaton kun rigaya kun ji a kansa. Ina zaton
an koyar da ku cikinsa, kamar yadda gaskiyar Yesu ta ke. [22] Dole ku yarda halin ku
na da, wato tsohon mutum. Tsohon mutumin ne ya ke lalacewa ta wurin mugun
buri. [23] Ku yarda tsohon mutum domin a sabonta ku cikin ruhun lamirinku. [24] Ku yi
haka domin ku yafa sabon mutum, mai kamanin Allah. An hallitta shi cikin adalci da
tsarki da gaskiya. [25] Saboda haka ku watsar da karya. “Fadi gaskiya ga makwabcin
ka”, domin mu gabobin juna ne. [26] “Ku yi fushi, amma kada ku yi zunubi.” Kada ku
bari rana ta fadi kuna kan fushi. [27] Kada ku ba shaidan wata kofa. [28] Duk mai yin
sata, kada ya kara yin sata kuma. Maimakon haka, ya yi aiki. Ya yi aiki da hannuwan
sa domin ya sami abin da zai taimaka wa gajiyayyu. [29] Kada rubabbun maganganu
su fito daga cikin bakinku. Maimakon haka, sai ingantattu da za su ba da alheri ga
masu ji. [30] Kada ku bata wa Ruhu Mai Tsarki na Allah rai domin ta wurin sa ne aka
hatimce ku domin ranar fansa. [31] Sai ku watsar da dukan dacin rai, da hasala, da
fushi, da tankiya, da reni tare da dukan mugunta. [32] Ku yi wa juna kirki, ku zama
da taushin zuciya. Ku yafe wa juna, kamar yadda Allah cikin Almasihu ya gafarta
maku.

5

[1] Saboda haka ku zama masu koyi da Allah, kamar kaunatattun 'ya'yansa. [2] Ku
yi zama cikin kauna kamar yadda Almasihu ya kaunace mu, ya kuma mika kansa
sadaka da hadaya ga Allah dominmu, hadaya mai kanshi abin karba ga Allah.
[3] Fasikanci ko kowacce irin kazamta, ko kazamar lalata kada a ambace su a
tsakaninku, don haka ya dace ga masu bi. [4] Kada a ambaci batsa, maganar wauta ko
alfasha wadanda ba su dace ba. Maimakon haka, mu zama masu godiya. [5] Domin
wannan kun sani cewa ba fasiki, ko mara tsarki, ko mai hadama wato mai bautar
gumaka zai sami gado cikin mulkin Almasihu da Allah. [6] Kada kowa ya rude ku
da maganganun wofi. Saboda wadannan abubuwa ne fushin Allah ke zuwa kan
kangararrun 'ya'ya. [7] Kada ku yi tarayya tare da su. [8] Domin da ku duhu ne, amma
yanzu ku haske ne cikin Ubangiji. Sai ku yi tafiya kamar 'ya'yan haske. [9] Saboda
amfanin haske shine dukan alheri, adalci da gaskiya. [10] Kuna bidar abin da Ubangiji
ke murna da shi. [11] Kada ku sa hannu ga ayyuka marasa amfani da ayyukan duhu
amma gara a tone su. [12] Don abubuwan da suke yi a boye abin kunya ne a bayyana
su. [13] Dukan abu, idan haske ya bayyana su, za a gan su. [14] Domin duk abin da
aka bayyana ya zama haske. Saboda haka aka ce, “Ka farka, kai mai barci, ka tashi
daga cikin matattu; Almasihu kuwa zai haskaka bisanka”. [15] Saboda haka, ku maida
hankali yadda kuke rayuwar ku, ba kamar mutane marasa hikima ba amma kamar
masu hikima. [16] Ku yi lura yadda kuke amfani da lokaci don kwanakin miyagu ne.
[17] Kada ku zama wawaye. Maimakon haka, ku fahimci ko menene nufin Ubangiji.
[18] Kuma Kada ku bugu da ruwan inabi, don yana iya lalata rayuwa. Maimakon haka,
ku cika da Ruhu Mai Tsarki. [19] Kuna magana da junanku cikin zabura da wakoki da
wakokin ruhaniya, kuna rairawa da yabo da zuciyarku ga Ubangiji. [20] Kullum kuna
ba da gaskiya domin dukan abubuwa cikin sunan Ubangiji Yesu ga Allah Uba. [21] Kuna
sarayadda kanku ga juna cikin girmama Almasihu. [22] Mata, ku yi biyayya ga mazan
ku kamar ga Ubangiji. [23] Domin miji shine shugaban matarsa kamar yadda Almasihu
yake shugaban ikilisiya. Shine kuma mai ceton jiki. [24] Amma kamar yadda ikilisiya
take biyayya ga Almasihu, haka kuma dole mata suyi ga mazajen su cikin kowanne
abu. [25] Mazaje, ku kaunaci matanku kamar yadda Almasihu ya kaunaci ikilisiya har
ya ba da kansa dominta, [26] Ya yi wannan domin ya tsarkake ta. Ya wanke mu da
ruwan wanki ta wurin kalma. [27] Ya yi wannan domin ya mika ma kansa ikilisiya
mai daraja, ba tare da tabo ko cikas ko wani abu kamar wadannan, amma ta zama
da tsarki da kuma mara aibi. [28] Hakannan kuma, mazaje su kaunaci matansu kamar
jikunnansu. Wanda yake kaunar matarsa yana kaunar kansa. [29] Ba wanda ya taba
kin jikinsa. Amma, yakan ciyadda shi yana kaunarsa, kamar yadda Almasihu ya
kaunaci ikilisiya. [30] Domin mu gabobin jikinsa ne. [31] “Domin wannan mutum zai
rabu da ubansa da uwarsa ya manne wa matarsa, su biyu su zama nama daya”.
[32] Wannan asirin gaskiyar, da girma yake, amma ina magana ne game da Almasihu
da ikilisiyarsa. [33] Duk da haka, kowannenku dole ya kaunaci matarsa kamar kansa,
matar kuma dole ta girmama mijinta.

6

[1] 'Ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku chikin Ubangiji, domin wannan daidai ne. [2] “Ka
girmama mahaifinka da mahaifiyarka” (Doka ta fari kenan da alkawari), [3] “ta haka
za ku yi albarka, domin kwanakinku su yi tsawo a duniya”. [4] Hakanan, ku ubanni
kada ku cakuni 'ya'yan ku har su yi fushi, amma ku goye su cikin horon Ubangiji
da gargadinsa. [5] Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya tare da girmamawa
da tsoro da zuciya mai gaskiya. Ku yi masu biyayya kamar ga Almasihu. [6] Ku yi
masu biyayya ba don lallai suna kallonku ba domin ku faranta masu rai. Maimakon

haka, ku yi biyayya kamar bayi ga Almasihu. Ku yi nufin Allah daga zuciya. 7 Ku yi
hidima da dukan zuciya, kamar kuna bautar Ubangiji ba mutane ba. 8 Sai ku sani
cewa duk abinda mutum ya yi zai karbi sakamako daga wurin Ubangiji, ko shi bawa
ne ko 'yantacce. 9 Ku kuma iyayengiji, ku yi irin wannan ga barorin ku. Kada ku
razana su. Kun sani shi wanda ke Ubangijinsu da ku daya ne yana sama. Kun sani
tare da shi baya nuna tara. 10 A karshe, ku karfafa cikin Ubangiji da cikin karfin
ikonsa. 11 Ku dauki dukan makamai na Allah, domin ku iya dagewa gaba da dabarun
shaidan. 12 Gama yakinmu ba da nama da jini bane. Amma, da ikoki da mulkoki da
mahukuntan wannan zamani mai duhu da rundunai masu duhu na mugunta cikin
sammai. 13 Don haka ku dauki dukan makamai na Allah, domin ku iya tsayawa da
karfi cikin muguwar rana. Bayan kun yi komai za ku tsaya da karfi. 14 Saboda haka
ku tsaya da karfi. Ku yi wannan bayan kun yi damara cikin gaskiya kuna yafa sulke
na adalci. 15 Ku yi wannan bayan kun daure kafafunku da shirin kai bisharar salama.
16 Cikin dukan abu ku dauki garkuwar bangaskiya, wadda za ku kashe dukan kibau
masu wuta na mugun. 17 Ku dauki kwalkwalin ceto da takobin Ruhu, wanda shine
maganar Allah. 18 Tare da kowacce irin addu'a da roko kuna addu'a kullum cikin
Ruhu. Da wannan lamiri, kuna tsare wannan da iyakacin kula da dukan juriya da
roko saboda dukan masu bi. 19 Ku yi mani addu'a, domin in karbi sako duk sa'adda
na bude bakina. Ku yi addu'a in sami gabagadin bayyana boyayyar gaskiyar bishara.
20 Saboda bishara nake jakada cikin sarkoki, yadda a cikinta zan yi magana gabagadi
yadda takamata. 21 Amma domin ku san rayuwa ta, da yadda nake, Tikikus, dan'uwa
kaunatacce da amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai sanar da ku dukan abu. 22 Saboda
wannan dalili na aiko shi gare ku, domin ku san al'amuran mu, kuma domin ku
sami ta'aziya a zukatan ku. 23 Bari salama ta kasance tare da 'yan'uwa, kauna da
bangaskiya daga wurin Allah Uba da Ubangiji Yesu Almasihu. 24 Alheri ya kasance
tare da wadannan da suke kaunar Ubangijinmu Yesu Almasihu tare da kauna mara
mutuwa.

Filibiyawa

[1] Bulus da Timoti bayin Almasihu Yesu, zuwa ga dukan wadan da aka kebe cikin
Almasihu Yesu da ke a Filibi, tare da masu kula da ikilisiya da dikinoni. [2] Bari alheri
ya kasance tare da ku da salama daga Allah Ubanmu da Ubagijinmu Yesu Almasihu.
[3] Ina godiya ga Allahna duk lokacin da na tuna da ku. [4] Ko yaushe cikin addu'a ta
dominku duka, da farin ciki na ke addu'a. [5] Ina godiya domin tarayyar ku a cikin
bishara tun daga rana ta fari har ya zuwa yanzu. [6] Na tabbata game da wannan
abu, shi wanda ya fara aiki mai kyau a cikinku zai ci gaba da shi har ya kai ga
kammala zuwa ranar Yesu Almasihu. [7] Daidai ne in ji haka game da dukanku domin
kuna zuciya ta. Dukanku abokan tarayya ta ne cikin alherin Allah wajen dauri na
da kuma kariyar bishara, da tabbatar da bishara. [8] Domin Allah mashaidi na ne, a
kan yadda ina da marmarin ku duka cikin zurfin kaunar Almasihu Yesu. [9] Ina yin
wannan addu'a: kaunar ku ta habaka gaba gaba a cikin sani da dukan fahimta. [10] Ina
addu'a a kan haka domin ku gwada ku zabi mafifitan abubuwa. Ina addu'a domin
ku zama sahihai marasa abin zargi a ranar Almasihu. [11] Wannan kuma domin a
cika ku da 'ya'yan adalci da ake samu ta wurin Yesu Almasihu, zuwa ga daukaka
da yabon Allah. [12] Yanzu ina so ku sani, 'yan'uwa, cewa al'amuran da suka faru
da ni sun zama dalilan cin gaban bishara kwarai da gaske. [13] Sakamakon haka,
sarkokina cikin Almasihu sun zama sanannu ga dukan sojojin fada da kuma sauran
jama'a, [14] har galibin 'yan'uwa cikin Ubangiji suka karfafa kwarai sabili da sarkokina,
suka fito a fili suka yi shelar maganar Allah gabagadi. [15] Lalle wadansu suna shelar
Almasihu cikin kishi da husuma, wadansu kuwa domin kyakyawar manufa. [16] Masu
shelar Almasihu domin kauna sun sani cewa an ajiye ni nan domin in kare bishara.
[17] Amma wadansu kuwa suna shelar Almasihu saboda sonkai da rashin gaskiya. A
zaton su suna wahalar da ni cikin sarkokina. [18] Sai kuma me? Ta kowace hanya,
ko da gangan ko da gaske, shelar Almasihu ake yi, ina kuma murna da wannan! I,
zan yi murna. [19] Domin na sani wannan zai kai ga sanadiyar kubuta ta. Wannan zai
faru sabili da addu'ar ku, da kuma taimakon Ruhun Yesu Almasihu. [20] Bisa ga abin
da hakikance nake tsammani da tabbaci cewa ba zan kunyata ba. Maimakon haka,
da dukan karfin hali kamar kullum, da yanzu kuma, ina da burin kawo daukaka ga
Almasihu a cikin jikina. Ina da begen Almasihu ya sami daukaka a cikin jikina ko
cikin rayuwa ko cikin mutuwa. [21] Domin ni a gare ni rai Almasihu ne, mutuwa kuwa
riba ce. [22] Amma idan ya zamanto rayuwata cikin jiki za ta kawo amfanin hidima to,
ban san wanda zan zaba ba. [23] Amma dukansu biyu suna jan hankali na. Ina da burin
in bar nan in kasance tare da Almasihu, wannan ya fiye mani kwarai! [24] Duk da haka
rayuwata cikin jiki wajibi ne sabili da ku. [25] Tunda shike ina da tabbas a kan wannan,
na kuma sani zan rayu, in cigaba da kasancewa da ku duka domin cigaban ku, da
farincikin ku, cikin bangaskiya. [26] Sakamakon haka, takamar ku cikin Almasihu Yesu
za ta bunkasa sabili da dawowa ta a gare ku. [27] Ku tafiyar da al'amuran ku kamar
yadda ya cancanci bisharar Almasihu, ku yi haka domin ko na zo in duba ku, ko bana
nan inji yadda kuke tsaye daram cikin ruhu guda. Ina fatan in ji cewa da nufi daya
kuke fama tare saboda bangaskiyar nan ta bishara. [28] Kada ku tsorata da kome da
magabtanku za su yi. Alama ce a gare su ta hallakar su. Amma ku kuwa alama ce ta
ceton ku, wannan kuwa daga Allah ne. [29] Gama an yi maku alheri, sabo da Almasihu,
ba gaskantawa da Almasihu kawai ba, amma har ma shan wuya dominsa. [30] Kuna
da shan wuya irin tawa wanda kuka gani, wanda kun ji nake sha har yanzu.

2

1 Idan akwai wani abin karfafawa cikin Almasihu. Idan da wata ta'aziyya daga
kaunarsa. Idan akwai zumunta a Ruhu. Idan da tatausan jinkai da tausayi. 2 Ku cika
farin cikina don ku zama da tunani irin haka, kuna da kauna daya, kuna tarayya cikin
Ruhu daya, ku kasance da manufa iri daya. 3 Kada ku yi komai cikin sonkai ko girman
kai. A maimakon haka cikin zuciya mai tawali'u kowa na duban wadansu fiye da
kansa. 4 Kada kowa ya dubi bukatun sa, amma yana lura da bukatun wadansu. 5 Ku
yi tunani cikin hanya wadda ke cikin Almasihu Yesu. 6 Wanda ya yi zama cikin siffar
Allah, bai mai da daidaitarsa da Allah wani abin da zai rike ba. 7 Maimakon haka,
ya wofintar da kansa. Ya dauki siffar bawa. Ya bayyana cikin kamannin mutane. An
same shi a bayyane kamar mutum. 8 Ya kaskantar da kansa, ya yi biyayya har ga
mutuwa, mutuwa ta gicciye. 9 Saboda haka Allah ya ba shi mafificiyar daukaka. Ya
ba shi suna wanda yafi kowanne suna. 10 Domin a cikin sunan Yesu kowace gwiwa
za ta durkusa, gwiwoyin wadanda ke cikin sama da kuma duniya da kuma karkashin
duniya. 11 Kuma kowanne harshe zai furta cewa Yesu Almasihu Ubangiji ne, zuwa
daukakar Allah Uba. 12 Domin wannan kaunatattuna, kamar yadda kullum kuke
biyayya ba sai ina nan kadai ba. Balle yanzu da bananan, ku yi aikin cetonku da
tsoro da far gaba. 13 Gama Allah ne yake aiki a cikinku ku yi nufi duka da aikata
abin da zai gamshe shi. 14 Ku yi kowanne abu ba tare da gunaguni da gardama
ba. 15 Domin ku zama marasa abin zargi kuma masu gaskiya, 'ya'yan Allah marasa
aibi. Ku yi haka domin ku haskaka kamar haske a cikin wannan duniya, a tsakiyar
karkatacciyar da gurbatacciyar tsara. 16 Ku rike kalmar rai da karfi domin in sami
dalilin daukaka Almasihu a ranarsa. Sa'annan zan san cewa ban yi tseren banza ba,
ban kuma yi wahalar banza ba. 17 Ko da ana tsiyaye ni kamar sadaka a kan hadaya
da kuma hidimar bangaskiyarku, na yi farin ciki, kuma na yi farin ciki tare da ku
duka. 18 Kamar haka kuma sai ku yi farin ciki, ku yi farin ciki tare da ni. 19 Amma na
yi niyya in aiko da Timoti wurin ku ba da dadewa ba, domin ni ma in sami karfafuwa
idan na san al'amuran ku. 20 Gama bani da wani wanda halinmu yayi daidai da nasa,
wanda yake juyayin ku da gaskiya. 21 Domin duka ribar kansu suke nema bata Yesu
Almasihu ba. 22 Amma kun san darajar sa, kamar yadda da ke hidimar mahaifisa,
haka ya bauta mani cikin bishara. 23 Shi nake sa zuciyar in aiko maku ba da dadewa
ba idan naga yadda al'amura nake gudana. 24 Amma ina da gabagadi cikin Ubangiji
cewa ni da kaina zan zo ba da dadewa ba. 25 Amma ina tunanin yakamata in sake
aiko maku da Abafaroditus, shi dan'uwana ne, abokin aiki, da abokin yaki, manzon
ku da kuma bawa domin bukatu na. 26 Da shike yana marmarin ku duka, ya damu
kwarai da shike kun ji yayi rashin lafiya. 27 Da gaske yayi rashin lafiya har ya kusan
mutuwa. Amma Allah ya ji tausayin sa, ba shi kadai ba, amma har da ni, domin
kada in yi bakin ciki kan bakin ciki. 28 Domin haka na yi niyyar aiko shi, saboda
idan kun sake ganinsa za ku yi farin ciki ni kuma in kubuta daga juyayi. 29 Ku karbi
Abafaroditus da dukan murna cikin Ubangiji. Ku ga darajar mutane irin sa. 30 Domin
saboda aikin Almasihu ne ya kusan mutuwa. Ya sadakar da ransa domin ya bauta
mani domin ya cika hidimar da ya kamata ku yi mani.

3

1 A karshe, 'yan'uwana, ku yi farin ciki cikin Ubangiji. In sake rubuta maku
wadannan abubuwa ba wani abu mai nauyi ba ne a gare ni. Wadannan abubuwa
zasu tsare ku. 2 Ku yi hankali da karnuka. Ku yi hankali da miyagun ma'aikata. Ku
yi hankali da masu yanke-yanke. 3 Gama mune kaciyar. Don mune muke sujada
ta wurin Ruhun Allah. Mune masu fahariya chikin Almasihu Yesu, kuma ba mu da
gabagadi cikin jiki. 4 Ko da shike, ni kaina ina gabagadi ga jiki. Idan wani zai iya

tunanin gabagadi ga jiki, ni na fi shi. 5 An yi mani kaciya a rana ta takwas, daga
mutanen Israila, na kabilar Biliyaminu, Bayahuden Yahudawa; ga zancen shari'a
Bafarisiye nake. 6 Wajen himma na tsanantawa ikilisiya. Ga zancen adalci cikin
sharia, na zama mara abin zargi. 7 Amma duk wadannan abubuwan da suka zama
riba a gare ni, na dauke su asara ne saboda Almasihu. 8 I, lallai ina lisafta dukan
wadannan abubuwa asara saboda mafificin sanin Almasihu Yesu Ubangijina. Saboda
shine na yi asarar dukan abubuwa. Na maishe su marasa amfani domin in ribato
Almasihu, 9 a iske ni cikinsa. Ba ni da wani adalcin kaina ta wurin shari'a. Maimakon
haka, ina da adalci ta wurin bangaskiya cikin Almasihu, adalcin dake daga wurin
Allah ta wurin Bangaskiya. 10 Yanzu ina so in san shi da ikon tashinsa, da tarayya
cikin shan wuyarsa. In kuma zama kamarsa wajen mutuwarsa, 11 domin ta ko kaka
in kai ga tashi daga cikin matattu. 12 Ba wai na rigaya na sami wadannan abubuwa
bane, ko kuma na riga na zama cikakke. Amma ina nace bi domin in cafki wannan
da Almasihu Yesu ya cafko ni dominsa. 13 'Yan'uwa, ban dauka cewa na riga na cafka
ba tukuna. Amma akwai abu daya da nake yi: ina mantawa da abin da ke baya, ina
kutsawa zuwa ga abin da ke gaba. 14 Ina nacewa zuwa ga manufar nan in kai ga
samun ladar nasara na madaukakin kiran Allah cikin Almasihu Yesu. 15 Dukan mu
wadanda muke kammalallu, sai mu yi tunani ta wannan hanyar, idan kuwa kun yi
tunanin wani abu daban, to Allah zai bayyana maku wannan kuma. 16 Sai dai, in da
muka rigaya muka kai, bari mu rike shi haka. 17 Ku zama masu koyi da ni, 'yan'uwa.
Ku duba da kyau wadannan da suke tafiya yadda muka zama abin koyi a gare ku.
18 Mutane da dama suna tafiya -sune wadanda na ba ku labarin su, yanzu kuma
ina fada maku har da hawaye - kamar makiyan gicciyen Almasihu ne. 19 Karshen
su hallaka ne. Domin allahn su ciki ne, fahariyar su kuma tana cikin kunyar su.
Tunanin su na kan al'amuran duniya. 20 Amma mu 'yangarincin mu a sama yake,
daga inda muke sauraron mai ceto, Ubangiji Yesu Almasihu. 21 Za ya sake jikinmu
na kaskanci ya siffanta shi kamar jikin darajarsa, siffantacce ta karfin ikonsa inda ya
sarayar da dukan abubuwa a gare shi.

4

1 Saboda haka, kaunatattu 'yan'uwana da nake marmari, farin ciki na da rawani
na, a wannan hanya ku tsaya daram cikin Ubangiji, kaunatattun abokai. 2 Ina rokon
Afodiya, ina rokon Sintiki, ku zama da ra'ayi daya cikin Ubangiji. 3 Babu shakka, ina
sake rokon ku, abokan tarayyar takunkumina na gaske: ku taimaka wa matayen nan.
Domin mun yi wahala tare a cikin yada bishara tare da Kilimas da sauran abokan
aiki na, wanda sunayensu na rubuce cikin littafin rai. 4 Yi farin ciki cikin Ubangiji
kullayomi. Ina sake cewa, yi farin ciki. 5 Bari dukan mutane su ga jimirin ku. Ubangiji
ya yi kusa. 6 Kada ku damu da kowanne abu, maimakon haka, cikin komai tare da
addu'a, da rokeroke, da godiya, bari rokeroken ku su sanu ga Allah. 7 Salamar Allah,
da ta zarce dukan ganewa za ta tsare zuciyarku da tunaninku cikin Almasihu Yesu.
8 A karshe, 'yan'uwa, duk abin da ke mai gaskiya, duk abin da ya isa ban girma, duk
abin da ke mai adalci, duk abin da ke mai tsabta, duk abin da ke karbabbe, duk
abin da ke kawo kauna, duk abin da ke da kyakkyawan ambato, idan akwai yabo, yi
tunani a kan wadannan abubuwan. 9 Wadannan abubuwan da kuka koya kuka karba
kuka ji kuka gani a rayuwa ta, ku aikata wadannan abubuwan. Allah mai salama zai
kasance tare da ku. 10 Na yi farin ciki sosai cikin Ubangiji domin yanzu a karshe kun
sabunta kulawar ku game da ni. Kun kula da ni da gaske kwanakin baya, amma ba
ku samu zarafin taimako ba. 11 Ba don bukata ta bane nake fada wannan. Domin
na koyi dangana a kowanne irin yanayi. 12 Na san yadda zan zauna cikin bukata,
na kuma san yadda zan samu a yalwace. A kowace hanya cikin kowanne abu na

koyi asirin yadda zan ci da yawa da yadda zan zauna da yunwa, yadda zan zama
a yalwace kuma in zama cikin bukata. 13 Zan iya yin komai ta wurinsa shi da yake
karfafa ni. 14 Duk da haka, kun yi zumunta da ni cikin kunci na. 15 Kun kuma sani,
ku Filibiyawa, cewa da farkon bishara, lokacin da na bar Makidoniya, babu ikilisiya
da ta tallafe ni cikin batun bayarwa da karba sai ku kadai. 16 Ko lokacin da nake
Tassalonika, kun aika da gudumawar biyan bukatu na fiye da sau daya. 17 Ba domin
ina neman kyauta ba ne. A maimakon haka, ina neman amfani da zai kawo karuwa
cikin ajiyar ku. 18 Na karbi dukan abubuwan, ina da shi a yalwace. An kosar da ni. Na
karba ta hanun Abafroditus abubuwa daga wurinku. Shesheki na dadin kamshi mai
dandanno, karbabbiyar hadaya mai gamsarwa ga Allah. 19 Allah na zai cika dukan
bukatunku bisa ga yalwarsa da ke cikin daukaka cikin Almasihu Yesu. 20 Yanzu bari
daukaka ta tabbata ga Allah da Ubanmu har abada abadin. Amin. 21 Gai da kowanne
mai bi cikin Almasihu Yesu. Dukan 'yan'uwa da ke tare da ni suna gaisuwa. 22 Dukan
masu bi a nan suna gaisuwa, musamman wadanda suke gidan Kaisar. 23 Bari alherin
Ubangijin Yesu Almasihu ya zauna tare da ruhunku. Amin

Kolosiyawa

[1] Bulus manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah da Timoti dan'uwanmu, [2] zuwa
ga masu bada gaskiya da amintattun 'yan'uwa cikin Almasihu da suke a Kolosi. Bari
alheri da salama su kasance tare da ku daga wurin Allah Ubanmu. [3] Muna godiya
ga Uban Ubangijinmu Yesu Kristi, kuma kullum muna addu'a dominku. [4] Mun ji
bangaskiyar ku cikin Almasihu Yesu da kaunar da kuke da ita wa dukan kebabbu ga
Allah. [5] Kuna da kaunar nan domin bege na hakika ga abin da aka tanadar maku a
sama. Kun riga kun ji game da begen nan na hakika maganar gaskiya da bishara,
[6] wanda ta zo maku. Wannan bishara tana ba da yaya tana kuma hayayyafa da
kuma girma a cikin dukan duniya. Tana yin haka a cikinku kuma tun ranar da kuka
ji ta kun kuma yi koyi game da alherin Allah cikin gaskiya. [7] Wannan itace bishara
kamar yadda kuka koye ta a wurin Abafaras, kaunataccen abokin bautar mu, wanda
ke amintacce mai hidimar Almasihu a madadin mu. [8] Abafaras ya bayyana mana
kaunarku a Ruhu. [9] Saboda da wannan kauna, tun daga ranar da muka ji haka, ba
mu fasa yi maku addu'a ba. Muna ta roko domin ku cika da sanin nufinsa cikin dukan
hikima da fahimta ta ruhaniya. [10] Muna ta addu'a domin ku yi tafiya da ta cancanci
Ubangiji a kowace hanya da za ta faranta masa rai. Muna ta addu'a cewa za ku ba
da 'ya'ya cikin kowanne aikin nagari kuma za ku yi girma cikin sanin Allah. [11] Muna
addu'a ku karfafa a cikin kowanne iyawa bisa ga ikon daukakarsa zuwa ga matukar
jimrewa da hakuri. [12] Muna addu'a za ku yi godiyar farinciki ga Uban, wanda ya sa
kuka samu rabo cikin gado na masu bangaskiya cikin haske. [13] Ya kwato mu daga
mulkin duhu ya kuma maishe mu ga mulkin kaunataccen Dansa. [14] Ta wurin Dan
ne muka sami fansa, gafarar zunubai. [15] Dan shine surar Allah mara ganuwa. Shine
farkon dukan hallitta. [16] Domin ta wurinsa ne aka halicci dukan abubuwa, wadanda
ke sama da wadanda ke duniya, masu ganuwa da marasa ganuwa. Ko kursiyai ko
mulkoki ko sarautai ko ikoki, dukan abubuwa shi ya hallice su kuma dominsa. [17] Ya
kasance kafin dukan abubuwa, a cikinsa ne kuma komai yake hade. [18] Kuma shine
kan jikin, ikilisiya. Shine farko da kuma dan fari daga cikin matattu, don haka yana
da wuri na fari a cikin dukan abubuwa. [19] Domin Allah ya yi farinciki cewa dukan
cikarsa ta kasance a cikinsa, [20] kuma ya sulhunta kowanne abu zuwa gare shi ta
wurin Dan. Allah ya kawo salama ta wurin jinin giciyensa. Allah ya sulhunta duka
zuwa gare shi, ko abubuwan da ke duniya ko abubuwan da ke sama. [21] Domin a
da ku baki ne ga Allah, kuma makiyansa ne cikin zuciya da cikin mugun ayyuka.
[22] Amma yanzu, ya sulhunta ku ta wurin mutuwarsa ta jiki. Ya yi haka domin ya
mika ku tsarkakaku, marasa aibu da marasa abin zargi a gabansa, [23] idan kuka ci gaba
cikin bangaskiya, kafaffu da tsayayyu, marasa kaucewa daga begen ku na hakika na
bishara da kuka ji. Wannan itace bishara da aka yi wa kowanne halitaccen taliki a
karkashin sama. Wannan itace bishara wadda ni, Bulus, na zama bawa. [24] Yanzu ina
murna da wahala ta domin ku. A jikina cika abin da ya rage cikin wahalar Almasihu
domin jikinsa wadda itace ikilisiya. [25] Saboda wannan ikilisiya na zama bawa, bisa
ga haki da Allah ya ba ni domin ku, domin cika sakon Allah. [26] Wannan shine asirin
gaskiya da yake a boye shekara da shekaru da zamanai. Amma a yanzu an bayyana
shi ga wadanda suka gaskanta da shi. [27] A gare su ne Allah ya so ya bayyana yalwar
daukakar asirin gaskiyarsa a tsakanin al'ummai. Ya nuna Almasihu ne ke cikin ku,
tabbacin daukaka mai zuwa. [28] Wannan shine wanda muke shella. Muna gargadar
da kowanne mutum, muna kuma koyar da kowanne mutum tare da dukan hikima,

don mu mika kowanne mutum cikakke cikin Almasihu. [29] Domin wannan nake aiki
da himma bisa ga karfinsa da yake aiki a cikina da iko.

2

[1] Ina so ku san yadda na sha faman gaske dominku, domin wadanda ke a
Lawudikiya, da kuma wadansu da yawa da a jiki basu taba ganin fuska ta ba. [2] Na yi
aiki saboda zuciyar su ta sami karfafawa ta wurin hada su cikin kauna zuwa dukan
arziki na tabbaci da fahimtar asirin gaskiya na Allah, wato Almasihu. [3] A cikinsa
dukan taskar hikima da sani ke boye. [4] Na fadi haka domin kada wani ya yaudare ku
da jawabi mai jan hankali. [5] Ko da yake ba na tare da ku a jiki, duk da haka ina tare da
ku a cikin Ruhu. Ina murnar ganin ku a yanayi mai kyau da kuma karfin bangaskiyar
ku cikin Almasihu. [6] Kamar yadda kuka karbi Almasihu Ubangiji, ku yi tafiya cikinsa.
[7] Ku kafu da karfi a cikinsa, ku ginu a kansa, ku kafu cikin bangaskiya kamar yadda
aka koya maku, ku yawaita cikin yin godiya. [8] Ku lura kada wani ya rinjaye ku ta
hanyar ilimi da yaudarar wofi bisa ga al'adun mutane, bisa ga bin abubuwan duniya,
ba na Almasihu ba. [9] A cikinsa ne dukan Allahntaka ta bayyana ta jiki. [10] Ku kuwa
kun cika a cikinsa. Shine gaban kowanne iko da sarauta. [11] A cikinsa ne aka yi maku
kaciya, ba kaciya irin da yan adam suke yi ba, ta cire fatar jiki, amma ta kaciyar
Almasihu. [12] An binne ku tare da shi ta wurin baftisma. Kuma a cikinsa ne aka ta da
ku ta bangaskiya a cikin ikon Allah, wanda ya tashe shi daga mutattu. [13] A lokacin
da kuke matattu cikin laifofinku, a cikin rashin kaciyar ku ta jiki, ya rayar da ku tare
da shi kuma ya yafe maku dukan laifofinku. [14] Ya share rubutattun basussukanku
da ka'idodin da suke gaba da mu. Ya cire su duka ya kafa su a kan giciye. [15] Ya cire
ikoki da sarautu. A fili ya falasa su ya shugabance su zuwa ga bukin nasara ta wurin
giciyensa. [16] Saboda haka, kada kowa ya shari'anta ku ta wurin ci ko sha, ko kuma
sabon wata, ko game da ranakun Assabaci. [17] Wadannan sune inuwar abubuwan
da ke zuwa nan gaba, amma ainihin shi ne Almasihu. [18] Kada kowa wanda ke son
kaskanci da sujadar mala'iku ya sharantaku ku rasa sakamakonku. Irin wannan
mutum yana shiga cikin abubuwan da ya gani ya zama mai girman kai a tunaninsa
na jiki. [19] Ba ya hade da kai. Daga kan ne dukan jiki da gabobi da jijiyoyi ke amfani
suna kuma hade tare; yana girma da girman da Allah yake bayarwa. [20] In kun mutu
tare da Almasihu ga ala'muran duniya, don me kuke rayuwa kamar kuna karkashin
duniya: [21] "Kada ku rike, ko ku dandana ko ku taba?" [22] Dukan wadannan abubuwa
karshen su lalacewa ne in ana amfani da su, bisa ga kaidodi da koyarwar mutane.
[23] Wadannan dokoki suna da hikima ta jiki irin ta addini da aka kago na kaskanci da
kuma wahalar da jiki. Amma ba su da amfanin komai a kan abin da jiki ke so.

3

[1] Idan dai Allah ya tashe ku tare da Almasihu, ku nemi abubuwan da ke sama,
inda Almasihu ke zaune a hannun dama na Allah. [2] Yi tunanin a kan abubuwan
da ke sama, ba a kan abubuwan da ke kasa ba. [3] Gama ku kun mutu, ranku kuma
yana boye tare da Almasihu cikin Allah. [4] Sa'anda Almasihu ya bayyana, wanda
shine ranku, sa'anan ku kuma zaku bayyana tare da shi cikin daukakarsa. [5] Ku
kashe sha'awacce-sha'awaccen da suke a duniya - zina da fasikanci, rashin tsarki,
muguwar sha'awa, mummunar buri, da kuma kwadayi, wadda shine bautar gumaka.
[6] Saboda wandannan abubuwa ne fushin Allah ke zuwa a kan marasa biyayya. [7] A
cikin wadannan abubuwa ne kuka yi rayuwa a da da kuke zauna a cikinsu. [8] Amma
yanzu dole ku kawar da wadannan - zafin rai, fushi, mugayen manufofi, zage-zage, da
kazamar magana daga bakinku. [9] Kada ku yi wa juna karya, domin kun tube tsohon
mutumin da ayyukansa, [10] kun kuma yafa sabon mutum, wanda ake sabontawa
cikin sani bisa ga surar wannan da ya hallice shi. [11] A nan ne inda babu Baheline

da Bayahude, mai kaciya da marar kaciya, bare, baubawa, ko Basikitiye, bawa ko
yantacce, amma Almasihu shine duka, yana kuma cikin duka. 12 A matsayin ku na
zababbun Allah, masu tsarki da kaunatattu sai ku yafa jinkai, ayyukan kirki, saukin
kai, kamewa da hakuri. 13 Yi hakuri da juna. Ku yi wa juna alheri. Idan wani na
da damuwa da wani, ku gafarta kamar yadda Ubangiji ya gafarta maku. 14 Fiye da
wadanan abubuwa duka, ku kasance da kauna, wanda itace cikakkiyar kammalla.
15 Bari salamar Almasihu ta mallaki zukatanku. Sabili da wannan salama ce aka
kiraye ku cikin jiki daya. Ku yi godiya. 16 Ku bar maganar Almasihu ta zauna a
cikinku a yalwace. Da dukan hikima, ku koyar, ku kuma gargadi juna da zabura,
wakoki, da wakokin yabo na ruhaniya. Kuna rairawa tare da godiya cikin zukatanku
ga Allah. 17 Kuma duk abin da zaku yi cikin magana ko aiki ku yi duka cikin sunan
Ubangiji Yesu. Kuna yin godiya ga Allah Uba ta wurinsa. 18 Mata, ku yi biyayya ga
mazajenku, yadda yakamata a cikin Ubangiji. 19 Mazaje, ku kaunaci matayenku, kada
ku muzguna masu. 20 Yaya, ku yi wa iyayen ku biyayya cikin dukan komai, domin
wannan yana faranta wa Ubangiji rai. 21 Ku Ubanni, kada ku cakuni 'ya'yanku domin
kada su karaya. 22 Bayi, ku yi wa iyayengijinku na jiki biyayya cikin kowane abu, ba
tare da bautan ganin ido ba don faranta wa mutane rai, amma da sahihiyar zuciya. Ji
tsoron Ubangiji. 23 Duk abin da kuke yi, ku yi aiki daga zuci domin Ubangiji ba domin
mutane ba. 24 Kun san cewa, zaku karbi sakamako na gado daga wurin Ubangiji.
Domin Ubangiji Almasihu kuke bauta wa. 25 Domin kowa ya yi rashin adalci zai
karbi sakamakon rashin adalcin da ya yi, kuma babu son kai.

4

1 Ku iyayengiji, ku ba bayinku abin ke daidai ya kuma dace garesu. Kun sani cewa
ku ma, kuna da Ubangiji a sama. 2 Ku cigaba da himmantuwa ga yin addu'a. Ku
zauna a fadake cikin addu'a da godiya. 3 Ku yi addu'a tare domin mu kuma, domin
Allah ya bude kofa domin kalmar, a fadi asirin gaskiyar Almasihu. Don wannan ne
nake cikin sarka. 4 Ku yi addu'a domin in iya fadinsa daidai, yadda yakamata in fada.
5 Ku yi tafiya da hikima game da wadanda suke a waje, ku yi amfani da lokaci. 6 Bari
maganarku ko yaushe ta zama ta alheri. Bari ta zama da dadin ji domin ku san yadda
za ku amsa wa kowanne mutum. 7 Game da abubuwan da nake ciki, Tikikus zai sanar
maku da su. Shi kaunataccen dan'uwa, amintaccen bawa, shi abokin barantaka na
ne a cikin Ubangiji. 8 Na aike shi wurinku don wannan, domin ku iya sanin halin da
muke ciki, don kuma ya karfafa zukatanku. 9 Na aike shi tare da Onisimus, amintacce
da kuma kaunataccen dan'uwa, wanda daya ne daga cikin ku. Za su gaya maku duk
abin da ya faru anan. 10 Aristarkus, abokin sarka na, yana gaishe ku da Markus,
dan'uwan Barnaba (wanda a kansa ne kuka sami umarni; in yazo, ku karbe shi),
11 da kuma Yesu wanda ake kira Yustus. Wadannan ne kadai daga cikin masu kaciya
abokan aiki na domin mulkin Allah. Sun zama ta'aziya a gare ni. 12 Abafaras na gaishe
ku. Shi daya daga cikinku ne kuma bawan Almasihu Yesu ne. Kullum yana maku
addu'a da himma, don ku tsaya cikakku da hakikancewa a cikin nufin Allah. 13 Gama
ina shaidarsa a kan ya yi aiki da himma domin ku, domin wadanda ke Lawudikiya,
da na Hirafolis. 14 Luka kaunataccen likita da Dimas suna gaishe ku. 15 Ku gai da
'yan'uwa dake a Lawudikiya, da Nimfa da ikilisiyar da ke cikin gidanta. 16 Lokacin
da aka karanta wannan wasika a tsakanin ku, sai a karanta ta kuma a cikin ikilisiyar
Lawudikiya, ku kuma tabbata kun karanta wasika daga Lawudikiya. 17 Ku gaya wa
Arkibas, "Mai da hankali ga hidimar da ka karba cikin Ubangiji, don ka cika shi."
18 Wannan gaisuwa da hannu na ne - Bulus. Ku tuna da sarka na. Alheri ya tabbata
a gare ku.

1 Tassalunikawa

[1] Bulus, Sila, da Timoti zuwa ga Ikilisiyar Tassalonikawa cikin Allah Uba da Ubangiji
Yesu Almasihu. Alheri da Salama su kasance a gare ku. [2] Kullum muna bada
godiya ga Allah domin ku dukka, kamar yadda muke ambaton ku a addu'o'in mu.
[3] Muna tunawa da ku ba fasawa a gaban Allahn mu da Ubanmu kuma ayyukanku na
bangaskiya, da kauna. Da hakurin bege na abinda ke gaba cikin Ubangijinmu Yesu
Almasihu. [4] 'Yan'uwa kaunatattu na Allah, Mun san kiran ku, [5] yadda bishararmu ta
zo gare ku ba ta magana kadai ba, amma da iko, ta wurin Ruhu Mai Tsarki, haka kuma
tawurin tabbatarwa. Ta haka kuma, kun san irin mutanen da muke acikin ku kuma
domin ku. [6] Kun zama masu koyi da mu da kuma Ubangiji, kamar yadda kuka karbi
kalmar cikin tsanani mai yawa da murna tawurin Ruhu Mai Tsaki. [7] Sakamakon haka,
kuka zama abin misali ga dukkan wadanda ke Makidoniya da na Akaya wadanda
suka bada gaskiya. [8] Gama daga gare kune maganar Allah ta bazu ko ina, ba kuwa
Makidoniya da Akaya kadai ba. A maimako, har ma zuwa ko ina bangaskiyarku
cikin Allah ta kai. Don haka, bama bukatar muce maku komai. [9] Domin su da kansu
suna bada labarin irin zuwan mu gare ku. Suna fadin yadda kuka juyo ga Allah
daga bautar gumaka don ku bautawa Allah mai rai. [10] Suna bayyana cewa kuna
jiran bayyanar Dansa daga sama, wanda ya tasar daga matattu. Wannan shine Yesu,
wanda ya 'yantad da mu daga fushi mai zuwa.

2

[1] Domin ku da kanku kun sani, 'yan'uwa, cewa zuwan mu gareku, ba a banza yake
ba. [2] Kun kuma san yadda aka wulakantar damu, aka kuma kunyatar damu a Filibi,
kamar yadda kuka sani. Muna nan kuwa da karfin zuciya cikin Allahnmu domin yi
maku bisharar Allah cikin fama da yawa. [3] Domin kuwa gargadinmu zuwa a gare ku
ba gurbatacciya bace, ko cikin rashin tsarki, ba kuma ta yaudara bace. [4] A maimako,
kamar yadda Allah ya amince damu, ya kuma damka mana amanar bisharar sa, haka
kuma muke yin magana. Muna maganar ba domin mu gamshi mutane ba, amma
domin mu gamshi Allah. Domin shi ne yake gwada zuciyarmu. [5] Domin bamu taba yi
maku dadin baki ba, ko sau daya, kamar yadda kuka sani, ko kwadayi a asirce, kamar
yadda Allah shine shaidar mu. [6] Bamu kuma nemi daukaka daga mutane ko daga gare
ku ko kuma wadansu ba. Da mun so da mun mori ikonmu a matsayin manzannin
Almasihu. [7] A maimakon haka, mun kaskantar da kanmu a tsakanin ku kamar yadda
uwa take ta'azantar da 'ya'yan ta. [8] Don haka muna da kauna domin ku, ba bisharar
Allahnmu kadai muke jin dadin yi maku ba, amma harda bada rayukan mu domin ku.
Domin kun zama kaunatattu ne a garemu, [9] Kufa tuna, 'yan'uwa, game da aikinmu da
famarmu. Dare da rana muna aiki sosai domin kada mu nawaita wa kowane dayan
ku. A lokacin da muke yi maku bisharar Allah. [10] Ku shaidu ne, haka ma Allah, yadda
muka yi rayuwar tsarki da kuma adalci da rashin abin zargi a wajenku wadanda
kuka bada gaskiya. [11] Don haka kun kuma sani yadda muka rika yi da kowannenku,
kamar uba da 'ya'yansa, yadda muka yi ma ku garadi da kuma karfafa ku, mun kuma
shaida. [12] Domin ku yi tafiya a hanyar da ta dace ga Allah, wanda ya kira ku zuwa
ga mulkinsa da kuma daukakarsa. [13] Domin wannan dalili ne yasa muke yi wa Allah
godiya a koyaushe. Domin a lokacin da kuka karbi maganar Allah daga wurinmu
wadda kuka ji, kun karbeta da gaske ba kamar maganar mutum ba. A maimako,
kuka karbeta da gaskiyarta, kamar yadda take, maganar Allah. Wannan kalma kuma
ita ce ke aiki a cikin ku wadanda kuka yi bangaskiya. [14] Domin ku 'yan'uwa, kun zama

masu koyi da ikilisiyoyin Allah da ke Yahudiya cikin Almasihu Yesu. Domim kuma
kun sha wahala irin tamu daga wurin mutanen kasarku kamar yadda suma suka sha
a hannun Yahadawa. 15 Yahudawane suka kashe Ubangiji Yesu da sauran Annabawa,
kuma Yahudawane suka koro mu, Basu gamshi Allah ba. A maimako, suna hamayya
da dukkan mutane. 16 Sun kuma haramta mana yin magana da Al'ummai domin
su sami ceto. Sakamakon haka kuwa kullum suna cika zunubansu. Fushi kuma ya
afko kansu daga karshe. 17 Mu kuma, 'yan'uwa, mun rabu daku na karamin lokaci, a
zahiri, ba a zuciya ba, mun kuma yi iyakar kokarinmu da marmarin ganin fuskarku.
18 Domin mun yi maramarin zuwa gareku. Ni, Bulus, ba sau daya ba, amma Shaidan
ya hanamu. 19 To menene begenmu a gaba, ko murnarmu ko rawanin alfahari, a
gaban Ubangijinmu Yesu a ranar zuwansa? Ko ba ku bane, da kuma sauran jama'a?
20 Don kuwa kune daukakarmu da kuma farin cikinmu.

3

1 Saboda haka, da bamu iya jimrewa ba, sai mukayi tunanin cewa ya dace mu
dakata a Atina tukunna. 2 Sai muka aikaTimoti, dan'uwanmu dakuma bawan Allah a
bisharar Almasihu, domin karfafaku ya kuma ta'azantar daku a fannin bangaskiya.
3 Mun yi haka ne saboda kada waninku ya raunana domin wadannan wahaloli.
Domin ku da kanku kun sani cewa don haka aka kiraye mu. 4 Hakika, a lokacin da
muke tare daku, mun gaya maku cewa muna daf da shan wahala, haka ya kuma
kasance, kamar yadda kuka sani. 5 Domin haka, da ban iya jimrewa ba, sai na
aiko domin in san yadda bangaskiyar ku take. Watakila ko magafci a wata hanya
ya rinjaye ku, sai ya kasance wahalarmu ta zama a banza. 6 Amma Timoti da ya
dawo daga gareku sai ya kawo mamu labari mai dadi akan bangaskiyarku da kuma
kaunarku. Yako gaya mana cewa kuna kyakkyawan tunani a kanmu, kuma kuna
marmarin ganinmu yadda muke marmarin ganinku. 7 Sabili da haka, 'yan'uwana,
mun sami ta'aziyya tawurinku domin bangaskiyarku, a cikin dukkan bakin cikinmu
da shan wuyamu. 8 Yanzu a raye muke, idan kun tsaya da karfi a cikin Ubangiji.
9 Gama wace irin godiya zamu ba Allah sabili da ku, domin dukan farin cikin da
muke dashi a gaban Allah domin ku? 10 Dare da rana muke yi maku addu'a sosai
domin muga fuskokinku kuma mu cika abin da kuka rasa cikin bangaskiyarku. 11 Bari
Allah da kuma Ubanmu da kansa, da Ubangijinmu Yesu, ya bida sawayen mu zuwa
gareku. 12 Bari Ubangiji yasa ku karu ku kuma ribambamya a kaunar 'yan'uwanku
da dukan mutane, kamar yadda muke maku. 13 Bari yayi haka domin ya karfafa
zukatanku marassa abin zargi a cikin tsarki a gaban Allah da Ubanmu a lokacin
zuwan Ubangijinmu Yesu da dukan tsarkakansa.

4

1 A karshe, 'yan'uwa, muna karfafa ku kuma muna yi maku gargadi cikin Ubangiji
Yesu. Yadda kuka karbi umarni a garemu game da yadda dole za kuyi tafiya kuma
ku gamshi Allah, kuma a cikin wannan hanya ku tafi, ku kuma wuce haka. 2 Domin
kun san umarnin da muka baku cikin Ubangiji Yesu. 3 Gama wannan ne nufin Allah:
kebewar ku - cewa ku kauce wa zina da fasikanci, 4 Cewa kowannenku ya san yadda
zai rike mata tasa cikin tsarki da girmamawa. 5 Kada kayi mata cikin zautuwar
sha'awa (kamar al'ummai wadanda basu san Allah ba). 6 Kada wani ya kuskura
yaci amanar dan'uwansa akan wannan al'amari. Gama Ubangiji mai ramuwa ne
akan dukkan wadannan al'amura, Kamar yadda a baya muka yi maku kashedi kuma
muka shaida. 7 Gama Allah bai kira mu ga rashin tsarki ba, amma ga rayuwar tsarki.
8 Domin haka, duk wanda yaki wannan ba mutane yaki ba, amma Allah, wanda ya
bada Ruhunsa Mai Tsarki a gareku. 9 Game da kaunar 'yan'uwa, baku bukatar wani

ya sake rubuta maku, gama ku da kanku Allah ya koyar da ku kaunar 'yan'uwa. 10 Ba
shakka, kunayin haka ga dukkan 'yan'uwa wadanda ke cikin dukkan Makidoniya.
Amma muna gargadin ku 'yan'uwa, kuyi haka bugu da kari. 11 Kuma muna gargadin
ku 'yan'uwa kuyi kokari ku zauna a natse, ku kula da al'amuranku, kuyi aiki da
hannuwanku, Yadda muka umarceku a baya. 12 Kuyi haka domin tafiyar ku ta zama
dai dai a gaban wadanda basu bada gaskiya ba, kuma ya zama baku cikin bukatar
komai. 13 Bamu so ku zama da rashin fahimta ba, 'yan'uwa, game da wadanda sukayi
barci, domin kada kuyi bacin rai kamar sauran wadanda basu da tabbacin abinda
ke gaba. 14 Domin idan mun bada gaskiya Yesu ya mutu kuma ya tashi, haka kuma
tare da Yesu Allah zai maido da duk wadanda suka yi barci a cikinsa. 15 Gama muna
fada maku wannan daga maganar Ubangiji, cewa mu da muke a raye, da aka bari
har zuwan Ubangiji, babu shakka ba za mu riga wadanda suka yi barci ba. 16 Gama
Ubangiji da kan sa zai sauko daga sama. Zai zo da muryar babban mala'ika, da
karar kahon Allah, sai matattu cikin Almasihu su fara tashi. 17 Sai mu da muke a
raye, wadanda aka bari, tare dasu za'a fyauce mu zuwa cikin gizagizai, mu hadu da
Ubangiji cikin sararin sama. Haka zamu cigaba da kasancewa da Ubangiji. 18 Domin
haka ku ta'azantar da juna da wadannan maganganu.

5

1 Yanzu fa game da zancen lokatai da zamanai 'yan'uwa, ba ku da bukatar a rubuta
maku wani abu. 2 Domin ku da kanku kun sani kwarai cewa ranar zuwan Ubangiji
kamar barawo take da dare. 3 Da suna zancen “zaman lafiya da kwanciyar rai,” sai
hallaka ta zo masu ba zato ba tsammani. Zai zama kamar nakudar haihuwa ce da ke
kama mace mai ciki. Ba su kwa da wata hanyar kubuta. 4 Amma ku, 'yan'uwa, ai ba
cikin duhu kuke ba har da wannan rana zata mamaye ku kamar barawo. 5 Domin
dukkan ku 'ya'yan haske ne 'ya'yan rana kuwa. Mu ba 'ya'yan dare ba ne ko na
duhu, 6 Don haka, kada muyi barci kamar yadda sauran ke yi. Maimakon haka,
bari mu kasance muna zaman tsaro kuma muna a fadake. 7 Don masu yin barci
da dare suke yin barci, haka kuma masu sha su bugu ma da dare suke yi. 8 Tunda
shike mu 'ya'yan rana ne, bari mu zauna a natse. Bari musa sulke na bangaskiya da
kauna, mu kuma sa kwalkwali don ceton mu dake gaba. 9 Domin Allah bai kaddara
mu ga fushinsa ba, sai dai ga samun ceto ta wurin Ubangijin mu Yesu Almasihu.
10 Shi ne wanda ya mutu domin mu, don ko da muna raye ko muna mace, mu iya
rayuwa tare da shi, 11 Domin haka ku ta'azantar da juna ku kuma inganta juna, kamar
yadda kuke yi. 12 Muna rokon ku, 'yan'uwa, ku bada daraja ga wadanda suke aiki a
tsakaninku wadanda kuma suke shugabanci a kan ku cikin Ubangiji, wadanda kuma
suke horonku. 13 Muna kuma rokon ku, da ku kula dasu ku kuma kaunacesu sabili
da irin ayyukansu. Ku kuma yi zaman lafiya da junan ku. 14 Muna yi maku gargadi
'yan'uwa; ku jawa marassa ji kunne, ku karfafa marassa karfin zuciya, ku taimaki
gajiyayyu, kuyi zaman hakuri da kowa. 15 Ku lura kada wani ya rama mugunta da
mugunta, Maimakon haka ma, Ku cigaba da abinda ke mai kyau ga juna da kowa
duka. 16 Kuyi farin ciki koyaushe. 17 Kuyi addu'a ba fasawa. 18 A cikin kome kuyi
godiya. Domin wannan ne nufin Allah a cikin Yesu Almasihu game daku. 19 Kada
ku hana Ruhun Allah aiki a cikin ku. 20 Kada ku raina anabce anabce. 21 Ku gwada
komai. Ku rike abinda ke mai kyau. 22 Ku kaucewa duk wani abinda yayi kama
da mugunta. 23 Bari Allah na salama ya mai da ku cikakun tsarkaka. Bari dukkan
ruhun ku, da zuciyar ku, da jikin ku su zama adanannu marassa zargi domin zuwan
Ubangijin mu Yesu Almasihu. 24 Wanda ya kira ku mai aminci ne, wanda kuma zai
aikata. 25 Yan'uwa, kuyi addu'a domin mu. 26 Ku gaida dukkan yan'uwa da tsattsarkar

sumba. 27 Ina rokon ku saboda Ubangiji ku karanta wasikar nan ga dukkan 'yan'uwa.
28 Bari alherin Ubangijin mu Yesu Almasihu shi kasance tareda ku.

2 Tasalonikawa

1 Bulus da Silbanus da Timoti, zuwa ga ikilisiyar Tasolonika cikin Allah Ubanmu
da Ubangiji Yesu Almasihu. 2 Bari alheri ya kasance tare da ku da salama daga Allah
Ubanmu da Ubangijinmu Yesu Almasihu. 3 Lallai ne mu godewa Allah kulluyaumin
domin ku, yan'uwa. Domin hakan dai dai ne, saboda bangaskiyarku ta karu sosai,
kuma kaunar junanku tana karuwa. 4 Mu da kanmu muna fahariya da ku a
ikilisiyoyin Allah. Muna maganar hakurinku da bangaskiyarku a cikin dukkan
tsananin da kuke fuskanta. Muna maganar kuncin da kuke jimrewa. 5 Wannan itace
alamar shari'ar Allah ta adalci. Sakamakon haka shine za a dauke ku cancantattu na
mulkin Allah wanda kuke wahala dominsa. 6 Adalci ne ga Allah ya mayar da kunci
ga wadanda suke kuntata maku, 7 ya kuma baku hutu ku dake shan wuya tare da mu.
Zai yi haka ne a bayyanar Ubangiji Yesu daga sama da Mala'ikun ikonsa. 8 A cikin
wuta mai huruwa zai dau fansa bisa wadanda basu san Allah ba da wadanda basu
karbi bisharar Ubangijinmu Yesu almasihu ba. 9 Za su sha azaba ta hallaka har abada
daga fuskar Ubangiji da kuma daukakar ikonsa. 10 Zai yi wannan lokacin da yazo a
wannan rana don jama'arsa su daukaka shi, kuma ya zama abin mamaki ga dukkan
wadanda suka bada gaskiya. Domin kun gaskata shaidarmu a gare ku. 11 Saboda
wannan muke addu'a kullum domin ku. Muna addu'a domin Allahnmu ya sa ku
cancanci kiran ku. Muna addu'a ya biya ku muradin ku na yin nagarta da dukkan
wani aikin bangaskiya da kuma iko. 12 Muna addu'a haka domin sunan Ubangijinmu
Yesu ya sami daukaka daga gare ku. Addu'armu itace ya daukaka ku, saboda alherin
Allahnmu da Ubangijinmu Yesu Almasihu.

2

1 Yanzu game da zuwan Ubangijinmu Yesu Almasihu da taruwarmu domin
kasancewa tare da shi; muna rokonku yan'uwa, 2 kada kuyi saurin damuwa ko ku
gigice saboda wani ruhu ko kuma sako ko kuma wasika da ta yi kamar daga wurin
mu, da ke cewa ranar zuwan Ubangiji ta rigaya ta zo. 3 Kada wani ya yaudare ku ta
kowace hanya. Domin wannan rana baza ta zo ba sai fandarewar nan ta zo kuma
an bayyana mutumin tawayen nan wato dan hallaka. 4 Wannan shi ne wanda ya
ke gaba, yana kuma daukaka kansa fiye da duk abin da ake kira Allah ko kuma ake
bautawa. Sakamakon haka yana zama a kursiyin Allah har ma yana cewa shine Allah.
5 Baku tuna ba lokacin da nake tare daku na gaya maku wadannan abubuwa? 6 Yanzu
kun san abinda ke tsaida shi, domin a bayyana shi a lokacin da ya dace. 7 Ko yanzu
asirin take shari'a ya na aiki, sai dai a kwai wanda ke tsaida shi yanzu har sai an
dauke shi. 8 Sa'anan za'a bayyana dan tawayen, wanda Ubangiji Yesu zai hallaka shi
da numfashin bakinsa. Ubangiji zai mayar da shi ba kome ba ta wurin bayyanuwar
zuwansa. 9 Mai tawayen nan kuwa, zai zo ne bisa ga aikin shaidan da dukan iko,
alamu, da al'ajiban karya, 10 da kuma dukan yaudara ta rashin adalci. Wadannan
abubuwa za su zama ga wadanda suke hallaka, saboda ba su karbi kaunar gaskiya
ba domin su sami ceto. 11 Saboda wannan dalilin Allah ya aiko masu da sabani,
saboda su yarda da karya. 12 Sakamakon shine dukkan su za'a yi masu shari'a, wato
wadanda ba su yarda da gaskiya ba suna kuma jin dadin rashin adalci. 13 Amma
muna masu godiya kulluyaumin ga Allah domin ku, yan'uwa wadanda Ubangiji yake
kauna. Ubangiji ya zabe ku a matsayin yayan fari don ceto cikin tsarkakewar Ruhu
da gaskatawa da gaskiya. 14 Wannan shine abinda ya kira ku gare shi ta wurin
bisharармu domin ku sami daukakar Ubangijinmu Yesu Almasihu. 15 Saboda haka
yan'uwa, ku tsaya da gaske. Ku rike al'adun da aka koya maku, ko ta kalma ko kuma ta

wasikarmu. 16 Yanzu bari Ubangiji Yesu Almasihu da kansa, da Allah Ubanmu wanda
ya kaunace mu ya ba mu madawwamiyar ta'aziya da gabagadi mai kyau domin gaba
ta wurin alheri, 17 ya ta'azantar da ku ya kuma gina zuciyarku cikin kowane aiki mai
kyau da kalma.

3

1 Yanzu yan'uwa, ku yi mana addu'a saboda maganar Ubangiji tayi sauri ta sami
daukaka, kamar yadda take tare da ku. 2 Ku yi addu'a domin mu kubuta daga mutane
masu mugunta da keta, gama ba kowa ke da bangaskiya ba. 3 Amma Ubangiji mai
aminci ne, shi wanda zai kafa ku ya tsare ku daga mugun. 4 Muna da gabagadi
cikin Ubangiji a kan ku, cewa kuna yi, kuma za ku ci gaba da yin abubuwan da
muka umurta. 5 Ubangiji ya bi da zuciyarku zuwa kaunar Allah da kuma jimrewar
almasihu. 6 Yanzu muna umurtar ku, yan'uwa, a cikin sunan Ubangiji Yesu Almasihu,
ku guji duk dan'uwa wanda yake zaman banza ba kuma akan al'adun da kuka karba
daga wurin mu ba. 7 Saboda ku da kan ku kun sani yana da kyau kuyi koyi da mu.
Ba mu yi zama a cikin ku kamar wadanda ba su da tarbiya ba. 8 Ba mu kuma ci
abincin kowa ba tare da mun biya ba. Maimakon haka, mun yi aiki dare da rana
cikin wahala da kunci domin kada mu dora wa kowa nauyi. 9 Mun yi haka ba don
ba mu da iko ba. Maimakon haka, mun yi wannan ne saboda mu zama abin koyi a
wurin ku, domin ku yi koyi da mu. 10 Lokacin da muke tare da ku, mun umurce ku,
“Duk wanda ba ya son yin aiki, kada yaci abinci.” 11 Saboda mun ji cewa wasun ku
sun ki yin aiki. Ba su aiki sai dai shiga shirgin wasu. 12 Irin wadannan, muke umurta
da kuma karfafa wa cikin Ubangiji Yesu Almasihu, da su yi aiki da natsuwa, suna cin
abincin kan su. 13 Amma ku yan'uwa, kada ku rabu da yin abinda ke daidai. 14 In
wani yaki biyayya da kalmominmu cikin wannan wasika, ku kula da shi kuma kada
kuyi ma'amalar komai dashi, saboda ya ji kunya. 15 Kada ku dauke shi a matsayin
makiyi, amma ku gargade shi a matsayin dan'uwa. 16 Bari Ubangijin salama da kansa
ya ba ku salama kulluyaumin ta kowace hanya. Ubangiji ya kasance tare da ku duka.
17 Wannan ita ce gaisuwa ta, ni Bulus, da hannuna, wanda shine alama a kowace
wasika ta. Haka nake rubutu. 18 Bari alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance
tare da ku duka.

Wasikar Bulus Manzo Ta Fari Zuwa Ga Timoti

1 Bulus, manzon Almasihu Yesu bisa ga umarnin Allah Mai cetonmu, da Almasihu
Yesu begenmu, 2 zuwa ga Timoti, dana na gaske cikin bangaskiya: Alheri, jinkai da
salama daga wurin Allah da Almasihu Yesu Ubangijinmu. 3 Kamar yadda na nanata
maka ka yi, da zan tafi Makidoniya cewa, ka dakata a Afisa domin ka umarci wadansu
mutane kada su koyar da wata koyarwa dabam. 4 Kada su bata lokacinsu wajen
sauraron tatsunniyoyi da kididdiga marar iyaka. Wannan yana haddasa gardandami,
maimakon taimakawa shirin Allah, da ke ta wurin bangaskiya. 5 Manufar shari'a
kuwa kauna ce daga tsabtacciyar zuciya, da tsatstsakan lamiri, da kuma sahihiyar
bangaskiya. 6 Wadansu sun kauce daga tafarkin sun juya zuwa ga maganganun
banza. 7 Suna so su zama malaman sha'ria, amma basu fahimci abin da suke fada ba
ko abin da suka tsaya akai. 8 Amma mun sani shari'a tana da kyau idan an yi amfani
da ita bisa ga ka'ida. 9 Gama mun san wannan, shari'a ba domin mai adalci take ba,
amma domin marasa bin doka, mutane masu tawaye, da marasa bin Allah, da masu
zunubi, da marasa Allah, da masu sabo. An bada shari'a domin masu kisan iyaye
maza da iyaye mata, da masu kisan kai, 10 Domin fasikai da 'yan ludu, domin masu
satar mutane su kai su bauta, domin makaryata, da masu shaidar zur, da kuma dukan
abin da ke gaba da amintaccen umarni. 11 Wannan umarni bisa ga daukakkiyar
bisharar Allah ne mai albarka, wadda aka bani amana. 12 Ina gode wa Almasihu
Yesu Ubangijimu. wanda ya karfafa ni, gama ya karbe ni amintacce, ya sani cikin
hidimarsa. 13 Dama can ni mai sabo ne, mai tsanantawa kuma dan ta'adda. Amma
duk da haka aka yi mani jinkai domin na yi su cikin jahilci da rashin bangaskiya.
14 Amma alherin Ubangijinmu ya kwararo mani tare da bangaskiya, da kauna da ke
cikin Almasihu Yesu. 15 Wannan bishara amintacciya ce, ta isa kowa ya karba, cewa
Almasihu Yesu ya zo cikin duniya domin ceton masu zunubi, a cikinsu kuwa ni ne
mafi lalacewa. 16 Saboda haka ne na sami jinkai, domin ta wurina ni na farko, a nuna
hakurin Yesu Almasihu. Ya yi wannan domin in zama misali ga wadanda za su bada
gaskiya zuwa rai madawwami. 17 Yanzu, ga Sarkin zamanai, marar mutuwa, boyayye,
Allah makadaici girma, da daukaka su tabbata a gare shi har abada abadin. Amin.
18 Ina danka wannan umarni gareka, dana, Timoti. Ina haka ne bisa ga anabcin da
aka yi a baya game da kai, domin ka shiga yaki mai kyau. 19 Ka yi wannan domin
ka zama da bangaskiya da kyakkyawan lamiri. Wadansu mutane sun ki sauraron
wannan suka yi barin bangaskiyarsu. 20 Kamar su Himinayus da Iskandari, wadanda
na bada su ga shaidan domin su horu su koyi kin yi sabo.

2

1 Don haka da farko dai, Ina roko a yi roke-roke da addu'o'i, da yin roko domin
jama, a dukka, da ba da godiya, a yi haka domin dukkan mutane, 2 domin sarakuna da
dukkan masu mulki, domin mu yi zaman salama da rayuwa a natse cikin Allahntaka
da daraja. 3 Wannan yana da kyau da karbuwa a gaban Allah mai cetonmu. 4 Yana
so dukkan mutane su sami ceto, su kai ga sanin gaskiya. 5 Domin Allah daya ne,
Matsakanci kuma daya ne, tsakanin Allah da mutum, wannan mutum Almasihu Yesu
ne. 6 Ya bada kansa fansa domin kowa, domin shaida a daidaitaccen lokaci. 7 Sabo
da wannan dalilin, aka sa ni kaina, na zama mai shelar bishara da manzo. Gaskiya
nake fada. Ba karya nake yi ba. Ni mai koyarwa ne na al'ummai cikin gaskiya da
kuma imani. 8 Saboda haka, ina so maza da ke a kowanne wuri suyi addu'a, kuma
suna daga hannuwa masu tsarki a sama ba tare da fushi da gardama ba. 9 Kazalika,

ina so mata su sa kayan da ya cancanta, da adon da ya dace da kamun kai. Kada su
zama masu kitson gashi da zinariya da azurfa da tufafi masu tsada. 10 Ina so su sa
tufafin da ya cancanci matan da ke rayuwar Allahntaka ta wurin kyawawan ayyuka.
11 Mace ta koya cikin natsuwa da saukin kai a cikin komai. 12 Ban ba da izini mace
ta koyar ko ta nuna iko a kan namiji ba, amma ta zauna da natsuwa. 13 Adamu ne
aka fara halitta, kafin Hauwa'u. 14 Ba Adamu ne aka yaudara ba, amma macen ce
aka yaudara cikin laifi. 15 Duk da haka, zata sami ceto ta wurin haifuwar 'ya'ya, idan
suka ci gaba cikin bangaskiya, da kauna da tsarki da sahihiyar zuciya.

3

1 Wannan magana tabattaciya ce: Idan wani na da marmari ya zama shugaban
Ikilisiya, ya na marmarin aiki mai kyau. 2 Don haka, wajibi ne shugaban Ikilisiya ya
zama mara abin zargi. Ya zama mai mace daya. Wajibi ne ya zama mai kamewa,
mai hankali, mai natsuwa mai karbar baki. Wajibi ne ya iya koyarwa. 3 Kada ya
zama mashayin giya, da mai tankiya. A maimakon haka ya zama da natsuwa, mai
salama. Ba mai son kudi ba. 4 Wajibi ne ya iya lura da gidansa da kyau, 'ya'yansa su
zama masu yi masa biyayya da dukkan bangirma. 5 Gama idan mutum bai iya sarrafa
gidansa ba, ta yaya zai iya lura da Ikkilisiyar Allah? 6 Bai kamata ya zama sabon tuba
ba, domin kada ya kumbura da girman kai, kada ya fadi cikin irin hukunci da aka
yi wa Ibilis. 7 Wajibi ne kuma ya kasance mai kyakyawar shaida a cikin wadanda ba
masubi ba, domin kada ya fadi cikin kunya da kuma tarkon Ibilis. 8 Hakanan kuma
Dikinoni su kasance da halin mutunci, ba masu magana biyu ba. Bai kamata su zama
mashayan giya ko masu hadama ba. 9 Su zama masu rikon bayyananniyar gaskiyar
bangaskiya da lamiri mai tsabta. 10 Daidai ne kuma a fara tabbatar da su, daga
nan su fara hidima domin basu da abin zargi. 11 Hakanan ma mata su zama masu
mutunci. Bai kamata su zama magulmanta ba, amma masu kamewa da aminci cikin
komai. 12 Tilas Dikinoni su zama masu mata daya daya. Su iya kulawa da 'ya'yansu da
gidajensu. 13 Gama wadanda suka yi hidima da kyau sun sami tsayawa mai kyau da
gabagadi cikin bangaskiyar da ke cikin Almasihu Yesu. 14 Ina rubuta maka wadannan
abubuwa, da sa zuciya zan zo wurin ka ba da jimawa ba. 15 Amma idan na yi jinkiri,
ina rubuta maka ne domin ka san yadda za ka gudanar da al'amuranka a cikin gidan
Allah, wato Ikklisiyar Allah rayyayiya, ginshiki da kuma mai tallafar gaskiya. 16 Babu
musu an bayyana cewa ibadarmu ta gaskiya da girma take: "Ya bayyana kansa cikin
jiki, Ruhu ya baratar da shi, mala'iku suka gan shi, aka yi shelarsa a cikin al'ummai,
aka gaskanta shi a duniya, sa'an nan aka dauke shi sama cikin daukaka.

4

1 To Ruhu ya fada a fili cewa, a zamanin karshe wadansu mutane za su kauce daga
bangaskiya, su mai da hankalin su ga ruhohi masu rudi, da koyarwar aljannu, 2 cikin
karya da munafunci. Lamirinsu zai yi kanta. 3 Za su haramta aure da karbar abincin
da Allah ya halitta, domin su raba da godiya a cikin wadanda suka bada gaskiya suka
kuma san gaskiyar. 4 Gama duk abin da Allah ya halitta yana da kyau. Domin duk
abin da muka karba da godiya, bai kamata mu ki shi ba. 5 Gama an tsarkake shi ta
wurin maganar Allah da addu'a. 6 Idan ka tuna wa 'yan'uwa wadannan abubuwa
za ka zama bawan kirki na Almasihu. Domin ana gina ka ne ta wurin maganar
bangaskiya da kuma kyakkyawar koyarwa wadda ka bi. 7 Amma ka guji labaran
almara wadanda tsofaffin mata ke so. Maimakon haka sai ka hori kanka cikin bin
Allah. 8 Domin horon jiki ya na da amfani kadan. Amma horon kai cikin bin Allah
yana da amfani ga dukkan abubuwa. Gama a cikinsa akwai alkawari domin wannan
rayuwar da kuma rayuwa mai zuwa. 9 Maganan nan amintacciyace ta isa a karbe ta

dungum. [10] Dalilin da ya sa kenan mu ke aiki tukuru. Domin muna sa bege ga Allah
mai rai, mai ceton dukkan mutane, musamman masu ba da gaskiya. [11] Ka yi shela
ka kuma koyar da wadannan abubuwa. [12] Kada ka yarda kowa ya rena kuruciyarka.
Maimakon haka, ka zama abin koyi ga dukkan masubi: a furci, hali, kauna, aminci da
kuma tsarki. [13] Har sai na zo, ka himmatu da yin karatu, da wa'azi, da kuma koyarwa.
[14] Kada ka yi sakaci da baiwar da ka ke da ita wadda aka baka ta wurin anabci sa'ad
da dattawa suka dibiya maka hannayensu. [15] Ka kula da wadannan abubuwa. Ka
himmatu a cikinsu. Domin ci gabanka ya zama sananne a idanun kowa. [16] Ka kula
da kanka da kuma koyawarka. Ci gaba a cikinsu. Domin ta yin haka ne za ka ceci
kanka da masu sauraronka.

5

[1] Kada ka tsauta wa dattijo. Sai dai ka gargade shi kamar mahaifi. Ka gargadi
samari kamar 'yan'uwa. [2] Gargadi dattawa mata kamar iyaye mata, 'yan mata kamar
'yan'uwa mata cikin dukkan tsarki. [3] Ka girmama gwamraye, gwamraye na gaske.
[4] Amma gwamruwar da take da 'ya'ya ko jikoki, bari su fara nuna bangirma cikin
danginsu. Bari su sakawa iya-yensu, domin Allah yana jin dadin haka. [5] Amma
gwamruwa ta gaske da ke ita kadai, ta kafa begenta ga Allah. Kullum tana tsananta
yin roke-roke da addu'o'i dare da rana. [6] Amma, mace mai son zaman annashuwa ta
riga ta mutu, ko da shike tana raye. [7] Kuma ka yi wa'azin wadannan al'amura donsu
zama marasa abin zargi. [8] Amma idan mutum bai iya biyan bukatun 'yan'uwansa
ba, musamman iyalin gidansa, ya musunci bangaskiya, kuma gara marar bi da shi.
[9] Bari a lisafta mace gwamruwa idan ba ta kasa shekara sittin ba, matar miji daya.
[10] A san ta da kyawawan ayyuka, ko ta kula da 'ya'yanta, ko tana mai karbar baki, ko
mai wanke kafafun masubi, ko mai taimakon wadanda ake tsanantawa, mai naciya
ga kowanne kyakkyawan aiki. [11] Amma game da gwamraye masu kuruciya, kada a sa
su cikin lissafi. Domin idan suka fada cikin sha'awoyin jiki da ke gaba da Almasihu,
sukan so su yi aure. [12] Ta wannan hanya ce sun tara wa kansu tsarguwa saboda sun
tada alkawarinsu na fari. [13] Sun saba da halin ragwanci, suna yawo gida gida. Ba
zama raggwaye kawai su ka yi ba. Amma sun zama magulmata, masu shishshigi,
masu karambani. Suna fadin abin da bai dace ba. [14] Saboda haka ina so gwamraye
masu kuruciya su yi aure, su haifi 'ya'ya, su kula da gida, domin kada a ba magabci
zarafin zargin mu ga aikata mugunta. [15] Domin wadansu sun rigaya sun kauce zuwa
ga bin shaidan. [16] Idan wata mace mai bada gaskiya tana da gwamraye, bari ta
taimakesu, don kada a nawaita wa Ikilisiya, domin Ikilisiya ta iya taimakon gwamraye
na gaske. [17] Dattawa wadanda suke mulki da kyau sun cancanci girmamawa ninki
biyu, musamman wadanda suke aiki da kalma da kuma koyarwa. [18] Gama nassi ya
ce, “Kada a sa takunkumi a bakin takarkari lokacin da yake sussukar hatsi,” kuma
“Ma'aikaci ya cancanci a biya shi hakinsa.” [19] Kada ka karbi zargi game da dattijo
sai shaidu sun kai biyu ko uku. [20] Ka tsauta wa masu zunubi gaban kowa domin
sauran su ji tsoro. [21] Na umarce ka a gaban Allah, da Almasihu Yesu, da zababbun
mala'iku ka kiyaye ka'idodin nan ban da hassada kuma kada ka yi komai da nuna
bambanci. [22] Kada ka yi garajen dibiya wa kowa hannuwa. Kada ka yi tarayya cikin
zunuban wani. Ka tsare kanka da tsabta. [23] Kada ka ci gaba da shan ruwa. Amma,
maimakon haka ka sha ruwan inabi kadan saboda cikinka da yawan rashin lafiyarka.
[24] Zunuban wadansu mutane a bayyane suke, sun yi gaba da su cikin hukunci. Amma
wadansu zunubansu na bin baya. [25] Haka kuma, wadansu kyawawan ayyukansu a
bayyane suke, amma wadan sun ma ba su boyuwa.

6

1 Bari duk wadanda ke bayi a karkashin karkiya su ga iyayengijinsu sun cancanci
dukan daraja. Su yi haka domin kada a sabawa sunan Allah da koyarwarsa. 2 Bayin
da suke da iyayengiji da ke masu ba da gaskiya kada su rena su saboda su 'yan'uwa
ne. A maimakon haka, su yi masu hidima da kwazo. Gama iyayengijin da suke cin
ribar aikinsu masu bi ne, kaunattatu kuma. Ka koyar ka kuma bayyana wadannan
abubuwa. 3 Idan ya kasance wani na koyar da wani abu dabam bai kuma yarda da
amintaciyar koyarwa ba, wato maganar Ubangijinmu Yesu Almasihu. Alal misali ba
su amince da koyarwa da ke kai ga Allahntaka ba. 4 Wannan mutum mai girman kai
ne, kuma bai san komai ba. A maimakon haka, yana da matukar jayayya da gardama
game da kalmomi. Wadannan kalmomi na kawo kishi, da husuma, da zage-zage,
da miyagun zace-zace, da 5 yawan rashin jituwa tsakanin mutane masu rubabbun
hankula. Sun bijire wa gaskiya. Suna tunani cewa ibada hanya ce ta yin arziki." Ka
zame daga wadannan abubuwa. 6 Yanzu bin Allah tare da dangana babbar riba ce.
7 Gama ba mu kawo komai a duniya ba, ba zamu iya fita cikinta da komai ba. 8 A
maimakon haka, mu dangana da abinci da kuma sutura. 9 To wadanda ke son zama
mawadata su kan fada cikin jaraba, cikin tarko. Suna fadawa cikin abubuwan wauta
da sha'awoyi masu illa da kowanne abu da ke sa mutane su dulmaya cikin lallacewa
da hallaka. 10 Gama son kudi shine tushen kowacce irin mugunta. Wadansu mutane
garin neman kudi sun kauce daga bangaskiya, sun kuma jawowa kansu bakin ciki
mai yawa. 11 Amma kai, mutumin Allah, ka guji wadannan abubuwa, ka bi adalci,
ibada, aminci, kauna, jimiri, da tawali'u. 12 Ka yi fama, fama mai kyau na bangaskiya.
Ka kama rai madawami da aka kira ka gare shi. A kan wannan ne ka ba da shaida a
gaban shaidu masu yawa game da abin da ke da kyau. 13 Ina ba ka wannan umarni a
gaban Allah wanda ke rayar da dukan abubuwa, da gaban Almasihu Yesu, wanda ya
fadi abin da ke gaskiya ga Bilatus Babunti. 14 Ka bi doka daidai, babu abin zargi har
bayanuwar Ubangijinmu Yesu Almasihu. 15 Allah zai nuna bayyanuwarsa a daidai
lokaci- Allah, mai albarka, Makadaicin iko, Sarkin da ke sarauta, Ubangiji mai mulki.
16 Shine kadai marar mutuwa, mai zama cikin hasken da ba ya kusantuwa. Ba wanda
ke ganinsa, ko ya iya hango shi. Girma ya tabbata a gare shi da kuma madawwamin
iko. Amin. 17 Ka gaya wa masu dukiya a cikin wannan duniya kada su daga kai, kada
su sa bege ga arziki mara dawwama. Maimamakon haka, su sa begensu ga Allah
wanda ke ba mu wadatar gaske domin jin dadin mu. 18 Gaya masu su yi nagarta su
arzurta a ayyuka nagari, su zama masu bayarwa hannu sake. 19 Ta haka za su ajiye
wa kansu harsashi mai kyau kan abin da ke zuwa domin su amshi rayuwa ta kwarai.
20 Timoti, ka kare abin da aka ba ka. Ka nisanci maganar wauta da gardamomin
da ke sabawa juna wanda ake kira ilimi a karyace. 21 Wadansu mutane suna shelar
wadannan abubuwa, don haka sun kauce wa bangaskiyar. Bari alheri ya kasance
tare da kai.

Wasikar Bulus Manzo Ta Biyu Zuwa Ga Timoti

1 Bulus, manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah, bisa ga alkawarin rai da ke
cikin Almasihu Yesu, 2 zuwa ga Timoti, kaunataccen da: Alheri, jinkai, da salama
daga Allah Uba da Almasihu Yesu Ubangijinmu. 3 Na gode wa Allah, wanda na ke
bautawa tun daga kakannina, da lamiri mai tsabta, sa'adda na ke tuna wa da kai
cikin addu'o'ina koyaushe (dare da rana). 4 Sa'adda na tuna da hawayenka, na yi
marmarin ganinka, saboda in cika da farin ciki. 5 An tunashshe ni game da sahihiyar
bangaskiyarka, wadda ta samo asali daga kakarka Loyis da mahaifiyarka Afiniki. Na
kuma tabbata ta na zaune a cikinka. 6 Wannan shine dalilin da ni ke tunashshe ka
cewa ka sake rura baiwar Allah da ke cikinka wadda ka samu sa'adda na dibiya
maka hannuwana. 7 Domin Allah bai ba mu ruhun tsoro ba, amma na iko da kauna
da kamun kai. 8 Saboda haka kada ka ji kunyar shaida ga me da Ubangijinmu, ko ni,
Bulus, daurarrensa. Maimakon haka, ka zama a shirye ka sha wahala domin bishara
bisa ga ikon Allah. 9 Allah ne ya cecemu kuma ya kira mu da kira mai tsarki. Ya yi
wannan, ba ta wurin ayyukanmu ba, amma ta wurin shirinsa da alherinsa. Ya ba mu
wadannan abubuwan a cikin Almasihu Yesu kafin farkon zamanai. 10 Amma yanzu
an bayyana ceton Allah ta wurin bayyanuwar mai cetonmu Almasihu Yesu. Almasihu
ne ya kawo karshen mutuwa ya kuma kawo rai marar karshe da ya bayyana ta
wurin bishara. 11 Domin wannan, an zabe ni mai wa'azi, manzo da mallami zuwa ga
al'ummai. 12 Domin wannan dalili na ke shan wahalar wadannan abubuwa. Amma
ban ji kunya ba, domin na san shi, wanda na gaskanta. Na sakankance zai iya adana
abinda na mika masa har zuwa ranan nan. 13 Ka adana misalin amintattun sakwanni
da ka ji daga gare ni, ta wurin bangaskiya da kauna da ke cikin Almasihu Yesu.
14 Abu mai kyau da Allah ya danka maka, ka tsare shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki, da
ke zaune a cikinmu. 15 Ka dai sani, dukkan wadanda su ke zama a Asiya sun juya
mani baya. A cikin kungiyar akwai Fijalas da Harmajanas. 16 Bari Ubangiji ya yi wa
iyalin Onisifaras jinkai, domin ya na yawan yi mani hidima, kuma ba ya jin kunyar
sarkata. 17 Maimakon haka, sa'adda ya ke a Roma, ya neme ni da kokarin gaske, ya
kuma same ni. 18 Bari Ubangiji ya sa, ya sami jinkai daga gare shi a wannan rana.
Dukkan hanyoyin da ya taimake ni a kasar Afisa, kun sani sarai.

2

1 Domin wannan kai, dana, ka karfafa cikin alherin da ke cikin Almasihu Yesu.
2 Abubuwan da ka ji daga gare ni a bainar jama'a masu yawa, ka danka su ga mutane
masu aminci da za su iya koya wa wadansu kuma. 3 Ka daure shan tsanani tare da
ni, kamar amintaccen sojan Almasihu Yesu. 4 Ba bu sojan da zai yi bauta yayin da
ya nannade kansa da al'amuran wannan rayuwar, domin ya gamshi shugabansa.
5 Hakanan, idan wani yana gasa a matsayin dan wasa, ba zai sami rawani ba tukuna
har sai in ya karasa tseren bisa ga ka'idodin gasar. 6 Wajibi ne manomi mai kwazon
aiki ya fara karbar amfanin gonarsa. 7 Ka yi tunani game da abin da na ke gaya maka,
gama Ubangiji zai ba ka ganewa a cikin komai. 8 Ka tuna da Yesu Almasihu, daga
zuriyar Dauda, wanda a ka tayar daga matattu. Bisa ga wa'azin bisharata, 9 wanda
na ke shan wahala har ya kai ga dauri kamar mai laifi. Amma maganar Allah ba a
daure ta ba. 10 Saboda haka na jure wa dukkan abubuwa domin wadanda aka zaba,
saboda su ma su sami ceton da ke cikin Almasihu Yesu, da daukaka madawwamiya.
11 Wannan magana tabbatacciya ce: “Idan mun mutu tare da shi, za mu kuma rayu
tare da shi. 12 Idan mun jure, zamu kuma yi mulki tare da shi. Idan mun yi musun

sa, shi ma zai yi musun mu. [13] Idan mun zama marasa aminci, shi mai aminci ne
koyaushe, domin shi ba zai yiwu ya musunta kansa ba." [14] Ka yi ta tuna masu da
wadannan abubuwan. Ka yi masu kashedi a gaban Allah kada su yi ta dauki ba dadi
game da kalmomi. Saboda wannan bai da wani amfani. Domin wannan zai halakar
da ma su sauraro. [15] Ka yi iyakacin kokarika domin ka mika kanka ma'aikacin Allah
wanda aka tabbatar, wanda babu dalilin kunya a gareshi. Wanda ya ke koyar da
kalmar gaskiya daidai. [16] Ka guje wa masu maganar sabo, wanda ya kan kara kaiwa
ga rashin bin Allah. [17] Maganarsu za ta yadu kamar ciwon daji. Daga cikinsu akwai
Himinayus da Filitus. [18] Wadannan mutanen sun kauce wa gaskiya. Sun fadi cewa an
rigaya an yi tashin matattu. Suka birkitar da bangaskiyar wadansu. [19] Duk da haka,
ginshikin Allah ya tabbata. Ya na da wannan hatimi: "Ubangiji ya san wadanda ke
nasa," Kuma "Duk mai kira bisa ga sunan Ubangiji dole ya rabu da rashin adalci."
[20] A gida mai wadata, ba kayayyaki na zinariya da azurfa ba ne kawai. Haka kuma
akwai kayayyaki na itace da yunbu. Wadansu domin aikin mai daraja, wadansu
kuma ga aiki mara daraja. [21] Idan wani ya tsarkake kansa daga rashin daraja, shi
kayan aiki ne mai daraja. An kebe shi, abin aiki domin mai gidan, kuma a shirye
domin kowanne aiki mai kyau. [22] Ka guje wa sha'awoyi na kuruciya, ka nemi adalci,
bangaskiya, kauna da salama da wadanda suke kira ga sunan Ubangiji daga zuciya
mai tsabta. [23] Amma ka ki tambayoyi na wauta da jahilci. Ka sani sukan haifar da
gardandami. [24] Tilas bawan Ubangiji ya guje wa jayayya. A maimakon haka dole
ya zama mai tawali'u ga kowa, mai iya koyarwa, kuma mai hakuri. [25] Dole ne ya
koyarwa mutane da su ke jayayya da shi a cikin tawali'u. Watakila Allah ya ba su
ikon tuba domin sanin gaskiyar. [26] Suna iya sake dawowa cikin hankalinsu kuma su
bar tarkon Ibilis, bayan da ya cafke su domin nufinsa.

3

[1] Amma ka san da wannan: a cikin kwanakin karshe za a yi lokuta masu
matsananciyar wahala. [2] Gama mutane za su zama masu son kansu, masu son kudi,
masu Kumburi, da girman kai, masu sabo, marasa biyayya ga iyaye, marasa godiya,
da kuma marasa tsarki. [3] Za su kasance marasa dabi'a, wadanda basu son jituwa
da kowa, masu tsegumi, marasa kamun kai, 'yan tawaye, marasa kaunar nagarta.
[4] Za su zama masu zagon kasa, taurin kai, masu takama, da masu kaunar anishuwa
fiye da kaunar Allah. [5] Za su kasance da siffar ibada amma za su musunci ikonta.
Ka juya daga wadannan mutanen. [6] A cikinsu akwai wadanda suke shiga gidaje
suna yaudarar mataye marasa hikima. Wadannan ne mataye wadanda suke cike
da zunubi, kuma sun kauce hanya sabili da sha'awoyi dabam daban. [7] Wadannan
matayen suna ta koyo, amma ba za su taba kai wa ga sanin gaskiya ba. [8] Kamar
yadda Yannisu da Yambrisu suka yi jayayya da Musa. Haka nan wadannan malaman
karya kuma suke yin tsayayya da gaskiya. Mutane ne lalatattu a zuciya, marasa
sahihiyar bangaskiya. [9] Amma ba za su yi nisa ba. Domin wautarsu za ta bayyana a
fili ga kowa, kamar wadannan mutane. [10] Amma kai, ka bi koyarwata, da dabi'ata,
nufe nufena, da bangaskiyata, da jimriyata, da kaunata, da hakurina, [11] da yawan
kuncina, da wahalolina, da duk abubuwan da suka faru da ni a Antakiya, da Ikoniya
da kuma Listra. Na jure a cikin kuncina. Amma a cikinsu dukka, Ubangiji ya cece
ni. [12] Duk wadanda su ke so su yi rayuwa ta ibada a cikin Almasihu Yesu za su sha
tsanani. [13] Miyagun mutane da masu hila za su yi ta kara lalacewa. Za su badda wasu.
Su da kansu ma sun bijire. [14] Amma kai, ka ci gaba da abubuwan da ka koya kuma
ka gaskata da zuciya daya. Ka san daga wurin wanda ka koya. [15] Ka san da cewa,
tun kana dan karamin yaro ka san wadannan littattafai masu tsarki. Wadannan
suna iya mai da kai mai hikima domin ceto ta wurin bangaskiya a cikin Almasihu

Yesu. [16] Dukkan Nassi hurarre ne daga Allah. Yana da amfani domin koyarwa,
domin tsautawa, domin gyara, kuma domin horarwa cikin adalci. [17] Wannan domin
mutumin Allah ya zama cikakke ne, shiryayye domin dukkan ayyukan nagarta.

4

[1] Ina bada wannan umarni a gaban Allah da Yesu Almasihu, wanda zai yi wa
rayayyu da matattu shari'a, kuma saboda bayyanuwarsa da mulkinsa: [2] Ka yi wa'azin
Kalma. Ka himmantu a kai ko da zarafi ko ba zarafi. Ka tsautar, ka kwabar, ka
gargadar, da dukan hakuri da koyarwa. [3] Gama lokaci na zuwa wanda mutane ba
za su jure wa koyarwar kirki ba. Maimakon haka, zasu tattara wa kansu malamai
bisa ga sha'awowin zuciyarsu. Za su rika fada masu abin da kunnuwansu ke so. [4] Za
su juya kunnuwansu daga koyarwar gaskiya, za su koma wa tatsunniyoyi na banza.
[5] Amma kai, sai ka natsu a cikin dukan abubuwa. Ka jure wa wahala; ka yi aikin mai
bishara, ka cika hidimarka. [6] Gama ana-tsiyaye ni. Lokacin yin kaurata yayi. [7] Na
yi tsere na gaskiya; na kuma kammala tseren; na rike bangaskiya. [8] An adana mani
rawani na adalci, wanda Ubangiji, alkali mai adalci, zai ba ni a ranan nan. Ba ni
kadai ba, amma kuma ga dukkan wadanda suke kaunar zuwansa. [9] Ka yi iyakacin
kokarinka ka zo wurina da sauri. [10] Domin Dimas ya yashe ni. Ya kaunaci wannan
duniyar, ya tafi Tassalonika, Kariskis ya tafi Galatiya, Titus kuma ya tafi Dalmatiya.
[11] Luka ne kadai yake tare da ni. Ka nemo Markus ka zo tare da shi domin yana
da amfani a gareni a cikin aikin. [12] Na aiki Tikikus zuwa Afisus. [13] Ka kawo mani
mayafin da na bari a Taruwasa wurin Karbus, idan za ka zo ka taho da shi, duk da
littatafan nan, musanman takardun nan. [14] Iskandari makerin dalma ya kulla mani
makirci ba kadan ba. Ubangiji zai biya shi gwargwadon ayyukansa. [15] Kai ma ka yi
hankali da shi, domin yana tsayyaya da maganganunmu sosai. [16] Da farkon kariyar
kaina, babu wanda ya goyi bayana. Maimakon haka kowa ya guje ni. Bana so dai a
lissafta wannan a kansu. [17] Amma Ubangiji ya kasance tare da ni, ya kuma karfafa
ni, yadda ta wurina, shelar ta sami cika da kyau, domin dukan al'ummai su ji. An
kwato ni daga bakin zaki. [18] Allah zai kubutar ni daga dukan ayyukan mugunta,
ya kuma cece ni domin mulkinsa na sama. Daukaka ta tabatta a gareshi har abada
abadin. Amin. [19] Ka gayar da Briskilla, da Akila, da gidan Onisifurus. [20] Arastus ya
nan zaune a Korinti, amma na bar Turufimus ya na zazzabi a Militus. [21] Ka yi iyakar
kokarinka, ka zo kamin hunturu. Yubulus yana gayar da kai, haka ma Budis da Linus
da Kalafidiya da dukan 'yan'uwa. [22] Bari Ubangiji ya kasance tare da ruhunka. Bari
Alheri ya kasance da kai.

Titus

1 Bulus, bawan Allah, kuma manzon Yesu Almasihu, ta wurin bangaskiyar
zababbun mutanen Allah da sanin gaskiya da ta yadda da allahntaka. 2 Wadannan
na cikin begen rai marar matuka wanda Allah, wanda babu karya a cikinsa, ya
alkawarta kafin dukkan lokatan zamanai. 3 A daidai lokaci, ya bayyana maganarsa
ta wurin sakonsa da ya damka mani in shelar. Zan yi wannan ta wurin umarnin
Allah mai ceton mu. 4 Zuwa ga Titus, da' na gaske a cikin bangaskiyarmu. Alheri,
jinkai da salama daga wurin Allah Uba da Almasihu Yesu mai ceton mu. 5 Sabili da
wannan ne na bar ka a Karita domin ka daidaita abubuwan da basu cika ba, ka kuma
nada dattibai a dukan birane kamar yadda na umarceka. 6 Dole ne dattijo ya zama
marar abin zargi, mijin mace daya, da amintattun 'ya'ya wadanda babu wani zargi
na mugunta ko rashin kamun kai a kansu. 7 Wajibi ne shugaban Ikklisiya, a matsayin
sa na mai kulla da haikalin Allah, ya zama marar aibi. Kada ya zama mai surutu ko
rashin hakuri. Kada ya zama mai saurin fushi, ko mashayi, ko mai hayaniya, ko mai
handama. 8 Maimakon haka, ya zama mai karbar baki, abokin abinda ke mai kyau.
Dole ne ya zama mai hankali, adali, cike da allahntaka, da kuma kamun kai. 9 Ya
zama mai rike amintaccen sakon da aka koyar da karfi, yadda zai iya karfafa wasu
da koyarwa mai kyau ya kuma yi wa wadanda suke hamayya da shi gyara. 10 Domin
akwai kangarararrun mutane dayawa, musamman masu kaciya. Maganganunsu na
banza ne. Suna yaudara kuma suna badda mutane. 11 Wajibi ne mu hana su. Suna
koyar da abinda bai kamata su koyar ba saboda makunyaciyar riba suna kuma rusar
da iyalai dungum. 12 Daya daga cikinsu, kuma mai hikima ne daga cikinsu, yace,
“Kirawa manyan makaryata ne, lalatattu kuma miyagun dabbobi, masu kyiuya da
zarin cin abinci.” 13 Wannan magana gaskiya ne, ka yi masu gyara da tsanani yadda
zasu kafu a cikin bangaskiya. 14 Kada ka mai da hankalin ka ga tatsunniyoyi na
Yahudawa ko dokokin mutane wadanda sun sauya gaskiya. 15 Ga wadanda suke da
tsarki, komai mai tsarki ne. Amma wadanda suke marasa tsarki da rashin bangaskiya,
komai marar tsarki ne. Domin zuciyarsu da lamirinsu sun gurbata. 16 Suna cewa sun
san Allah, amma sun musanta shi ta wurin ayyukansu. Sun zama abin kyama da
marasa biyayya. Ba za a iya tabbaatar dasu ba akan wani aiki maikyau.

2

1 Amma kai, ka fadi abinda yayi daidai da amintaccen umarni. 2 Dole tsofaffin
mazaje su zama masu kamun kai, masu daraja kansu, masu-hankali, masu aminci
cikin bangaskiya, cikin kauna da jurewa. 3 Haka ma tsofaffin mataye su kame kansu
da girma, ba magulmata ba. Kada su zama bayi wajen yawan shan ruwan inabi. Su
koyar da abubuwa masu kyau 4 domin su koyar da kananan mataye da hikima su
kaunaci mazajensu da 'ya'yansu. 5 Su horar dasu su zama masu hikima da tsabtar
zuci, masu tsaron gidajensu, kuma masu biyayya da mazajensu. Suyi wadannan
abubuwa saboda kada maganar Allah ta sami zargi. 6 Ta haka kuma, ka karfafa
samari, su zama masu hankali. 7 A kowanne fanni, ka mayar da kan ka abin koyi
a cikin kyawawan ayyuka; idan kayi koyarwa, ka nuna mutunci da martaba. 8 Ka
bada sako lafiyayye marar abin zargi, yadda masu hamayya da maganar Allah zasu
ji kunya, domin rashin samun mugun abin fadi akan mu. 9 Bayi suyi biyayya ga
iyayengijin su a cikin komai. Su faranta masu rai, ba suyi gardama dasu ba. 10 Kada
suyi sata. Maimakon haka, sai su nuna dukan bangaskiya mai kyau, domin suyi wa
koyarwarmu game da Allah mai cetonmu kwalliya a cikin dukan komai. 11 Domin

alherin Allah ya bayyana ga dukan mutane. [12] Yana koya mana mu musanci miyagun
ayyuka, da sha'awoyin duniya. Yana horar damu muyi zama cikin hankali, da adalci
a cikin hanyar allahntaka a wannan zamani [13] yayin da muke cigaba da jiran karba
albarkataccen begenmu, wato bayyanuwar daukakar Ubangiji Allah da kuma mai
cetonmu Yesu Almasihu. [14] Yesu ya bada kansa domin mu, domin ya cece mu daga
rashin kiyaye doka ya mai damu masu tsarki, domin sa, mutane na musamman
wadanda suke da marmarin aikata kyawawan ayyuka. [15] Ka yi magana da karfi
ka karfafawa wadannan abubuwa. Ka yi gyara da dukan iko. Kada ka bar wani ya
raina ka.

3

[1] Ka tuna masu su zama masu sadaukar da kai ga masu mulki da masu iko, suyi
masu biyayya, su zama a shirye domin kowane kyakkyawan aiki. [2] Ka tuna masu
kada su zagi kowa, su gujiwa gardama, su bar mutane su bi hanyarsu, su kuma nuna
tawali'u ga dukan mutane. [3] Domin a da, mu da kan mu marasa tunani ne kuma
masu rashin biyayya. Mun kauce hanya muka zama bayi ga sha'awoyin duniya da
annashuwa. Mun yi zama a cikin mugunta da kishi. Mu lalatattu ne kuma muna
kiyyaya da junanmu. [4] Amma da jinkan Allah mai ceton mu da kaunarsa ga 'yan
Adam ta bayyana, [5] ba saboda wani aikin adalci da muka yi ba, amma sabili da jinkan
sa ne ya cece mu. Ya cece mu ta wurin wankewar sabuwar haihuwa da sabuntuwar
Ruhu Mai Tsarki. [6] Allah ya zubo mana Ruhu Mai Tsarki a wadace ta wurin Yesu
Almasihu mai cetonmu. [7] Ya yi wannan saboda, bayan mun samu 'yantarwa ta wurin
alherinsa, za mu zama magada a cikin begen rai na har abada. [8] Wannan amintaccen
sako ne. Ina son kayi magana gabagadi game da wadannan abubuwa, yadda dukan
wadanda suka bada gaskiya ga Allah za suyi kudirin yin kyawawan ayyuka da Allah
ya mika masu. Waddannan abubuwa masu kyau ne da kuma riba ga dukan mutane.
[9] Amma ka guji gardandami na wofi, da lissafin asali, da husuma da jayayya game da
dokoki. Wadannan abubuwa basu da amfani kuma marasa riba. [10] Ka ki duk wani
dake kawo tsattsaguwa a tsakaninku, bayan ka tsauta masa sau daya ko biyu, [11] ka
kuma sani cewa wannan mutumin ya kauce daga hanyar gaskiya, yana zunubi kuma
ya kayar da kansa. [12] Sa'adda na aiki Artimas da Tikikus zuwa wurin ka, kayi hanzari
ka same ni a Nikobolis, a can na yi shirin kasancewa a lokacin hunturu. [13] Kayi
hanzari ka aiko Zinas wanda shi gwani ne a harkar shari'a, da Afolos ta yadda ba
zasu rasa komai ba. [14] Ya kamata Jama'armu su koyi yadda zasu yi ayyuka masu kyau
da zasu biya bukatu na gaggawa yadda ba za suyi zaman banza ba. [15] Dukan wadanda
suke tare da ni suna gaishe ka. Ka gai da masu kaunar mu a cikin bangaskiya. Alheri
ya kasance tare da dukan ku.

Filimon

[1] Bulus, daurarren Yesu Almasihu, da kuma dan'uwa Timotawus zuwa ga Filimon,
kaunataccen abokinmu da kuma abokin aikin mu, [2] da Afiya yar'uwanmu da Arkifus
abokin aikin mu a filin daga, da kuma Ikilisiyar da take taruwa a gidan ka: [3] Alheri
da salama su kasance gare ka daga wurin Allah Ubanmu, da Ubangiji Yesu Almasihu.
[4] Kowane lokaci ina gode wa Allah. Ina ambaton ku cikin addu'oi na. [5] Na ji labarin
kauna da bangaskiya da ka ke da ita a cikin Ubangiji Yesu da dukkan yan'uwa
masu bi. [6] Ina addu'a zumuntar bangaskiyarka ta inganta ga kawo sanin kowane
kyakkyawan abu dake cikin mu a cikin Almasihu. [7] Na yi farinciki kwarai, na
kuma ta'azantu saboda kaunarka, saboda zukatan masu bi sun kwanta ta wurin ka,
dan'uwa. [8] Saboda haka, ko da ya ke ina da gabagadi a cikin Almasihu domin in ba
ka umarni ka yi abinda ya kamata ka yi, [9] duk da haka sabo da kauna, na fi so in
roke ka- Ni, Bulus, dattijo, a yanzu kuma ga ni dan kurkuku domin Almasihu Yesu.
[10] Ina rokon ka saboda da na Onisimus, wanda na zama uba a gare shi sa'adda nake
cikin sarkokina. [11] Domin a da kam, ba shi da amfani a wurin ka, amma yanzu yana
da amfani a gare ka da kuma a gare ni. [12] Na kuma aike shi wurinka, shi wanda ya
ke a cikin zuciyata kwarai. [13] Na so da na rike shi a wuri na, domin ya rika yi mini
hidima a madadin ka, a lokacin da ni ke cikin sarkoki saboda bishara. [14] Amma ba
na so in yi wani abu ba tare da sanin ka ba. Ba ni so nagarin aikinka ya zama na
dole amma daga kyakkyawar nufi. [15] Watakila dalilin da yasa ya rabu da kai na dan
lokaci ke nan, domin ka karbe shi kuma har abada. [16] Daga yanzu ba za ya zama
bawa ba kuma, amma fiye da bawa, wato kaunataccen dan'uwa. Shi kaunatacce
ne musamman a gare ni, har fiye da haka ma a gare ka, a cikin jiki da kuma cikin
Ubangiji. [17] Idan ka maishe ni abokin hidima, ka karbe shi kamar yadda za ka karbe
ni. [18] Idan kuwa ya yi maka abinda ba daidai ba ko kuwa kana bin sa wani abu, ka
dauka yana wurina. [19] Ni, Bulus, na rubuta wannan da hannuna: zan biya ka. Ba
kuwa cewa sai na gaya maka cewa ina bin ka bashin kanka ba. [20] I, dan'uwa, ka yi
mani alheri cikin Ubangiji; ka ba zuciyata hutu a cikin Almasihu. [21] Saboda Ina da
tabbaci game da biyayyarka, na rubuta maka. Na san za ka yi fiye da abinda na roka.
[22] Harwayau, ka shirya mani masauki. Domin ina fata ta wurin adu'oinku, nan ba
da dadewa ba za a maida ni wurin ku. [23] Efafaras, abokina cikin Almasihu Yesu a
kurkuku yana gaishe ka, [24] haka ma Markus da Aristarkus, da Dimas, da Luka abokan
aikina. [25] Bari Alherin Ubangiji Yesu Almasihu ya kasance da Ruhunka. Amin.

Ibraniyawa

1 A zamanin da, Allah ya yi wa kakanin kakanninmu magana ta hanyoyi ma su yawa
iri iri, ta bakin annabawa. 2 Amma a zamanin nan na karshe, ya yi mana magana ta
wurin Dansa, wanda ya sa magajin kome, wanda ta wurinsa ya halicci duniya. 3 Shi
ne hasken daukakar Allah, ainihin kamanin zatinsa. Ya na rike da dukkan abubuwa
ta ikon kalmarsa. Bayan da ya tsarkake zunubanmu, sai ya zauna a hannun dama
na madaukaki a can sama. 4 Ta haka ya ke da fifiko a kan mala'iku, kamar yadda
sunansa da ya gada yake da fifiko nesa a kan nasu. 5 Domin kuwa wanene a cikin
mala'iku Allah ya taba cewa, "Kai Da na ne, yau na zama Uba a gare ka?'' kuma,
"Zan kasance Uba a gareshi, shi kuma, zai kasance Da a gare ni?'' 6 Kuma, da Allah
ya kawo magaji a duniya, sai ya ce, "Dukan mala'ikun Allah su yi masa sujada." 7 A
game da mala'iku kuma sai ya ce, "yakan mai da mala'ikunsa ruhohi, masu hidimarsa
kuma harsunan wuta. 8 A game da Dan, ya ce "kursiyinka, ya Allah, na har abada
abadin ne. Sandar sarautarka sanda ce ta tsantsar gaskiya. 9 Ka kaunaci aikin adalci,
ka ki aikin sabo. Saboda haka Allah, wato Allahnka, ya shafe ka da man farin ciki
fiye da tsararrakinka." 10 "Tun farko, Ubangiji, kai ne ka hallici duniya. Sammai
kuma aikin hannayenka ne. 11 Za su hallaka, amma kai madawwami ne. Duk za
su tsufa kamar tufafi. 12 Za ka nade su kamar mayafi, za su kuma sauya, amma kai
kana nan ba sakewa, Har abada shekarunka ba za su kare ba." 13 Amma wanene a
cikin mala'ikun Allah ya taba cewa, "Zauna a hannun dama na, sai na sa makiyanka
a karkashin kafafunka?'' 14 Ashe, ba dukkan mala'iku bane ruhohi, wadanda Allah
yakan aika, don su yi wa wadanda za su gaji ceto hidima?

2

1 Saboda haka, lalle ne mu kara mai da hankali musamman da abubuwan da mu
ka ji, don kada mu yi sakaci, su sullube mana. 2 Idan kuwa maganar nan da aka fada
ta bakin mala'iku ta zama tabbatacciya, har kowanne keta umarni da rashin biyayya,
suka gamu da sakamakonsu wanda ya kamace su, 3 ta kaka za mu tsira, in mun ki
kula da ceto mai girma haka? Domin Ubangiji da kansa, shi ne ya fara sanar da shi,
wadanda suka saurare shi kuma suka tabbatar mana da shi. 4 San'nan kuma Allah
da kansa ya shaida ta wasu alamu, da abubuwan al'ajabai, da mu'ajizai iri iri, da
kuma baiwar Ruhu Mai Tsarki dabam dabam da ya rarraba kamar yadda ya nufa.
5 Ai ba ga mala'iku ba ne Allah ya sa mulkin duniyar nan da za a yi, wanda muke
zance. 6 Amma wani ya shaida a wani wuri cewa, 'Mutum ma menene, har da za
ka tuna da shi? Ko dan mutum ma, har da za ka kula da shi?' 7 Ka sa mutum ya
gaza mala'iku; Ka nada shi da daukaka da girma. Bisa dukkan hallitta. 8 Ka dora
shi a kan dukkan halittarka, ka kuma mallakar da kome a karkashin sawayensa.
Domin Allah ya mallakar da dukkan abubuwa a karkashinsa. Bai bar kome a kebe
ba. Amma kuwa har a yanzu ba mu ga yana sarrafa dukkan abubuwa ba tukuna.
9 Amma mun ga wani wanda dan lokaci aka sa shi ya gaza mala'iku, shine Yesu, an
nada shi da daukaka da girma, saboda shan wuyarsa ta mutuwa, wanan kuwa duk ta
wurin alherin Allah ne Yesu ya mutu saboda kowa. 10 Saboda haka, ya dace ga Allah,
shi da dukkan abubuwa suka kasance domin sa, ta gare shi, domin ya kawo 'ya'ya
masu yawa ga samun daukaka. Domin a kammala cetonsu ta wurin shan wuyarsa.
11 Domin da shi mai tsarkakewar da kuma wadanda aka tsarkaken, duk tushensu
daya ne. Saboda wanan dalili ne shi ya sa ba ya jin kunyar kiran su 'ya'uwansa. 12 Da
yace, ''zan sanar da sunanka ga ya'uwana, a tsakiyar taronsu zan yabe ka da waka.''

[13] Har wa yau, yace, ''Zan dogara a gare shi.'' Da kuma ''Ga ni nan, ni da 'ya'yan da
Allah ya ba ni.'' [14] Wato tun da yake 'ya'yan Allah duk suna da nama da jini, Yesu ma
ya dauki kamannin haka, ta wurin mutuwa ya hallakar da mai ikon mutuwa, wato
Iblis. [15] Ya kuma 'yanta duk wadanda tun haihuwarsu suke zaman bauta sabo da
tsoron mutuwa. [16] Don hakika ba mala'iku yake taimako ba, a'a, zuriyar Ibrahim ne
yake taimako. [17] Saboda haka, lalle ne ya zama kamar yan'uwansa ta kowacce hanya,
domin ya zama babban Firist, mai jinkai, mai aminci kuma na al'amarin Allah, ya
kuma mika hadayar sulhu ta gafarta zunuban jama'a. [18] Tun da yake Yesu ma da
kansa ya sha wahala, sa'adda aka gwada shi, don haka, zai taimaki wadanda ake yi
wa gwaji.

3

[1] Don haka yanuwana tsarkaka, a bokan kira a samaniya. Yi la'akari da Yesu. wato
Manzo da babban firist na shaidar bangaskiyarmu. [2] Shi amintacce ne na Allah,
wanda ya bashi hidima, kamar yadda Musa ya kasance amintacce a gidan Allah.
[3] Gama Yesu ya cancanci daukaka mafi girma fiye da ta Musa. Domin wanda ya gina
gida, ya fi gidan nan daukaka. [4] Gama kowane gida, akwai wanda ya gina shi, amma
mai ginin komai shine Allah. [5] Musa hakika amintaccen bawa ne a gidan Allah, yana
ba da shaidar abubuwan da za su faru a nan gaba. [6] Amma Almasihu shi Da ne mai
mulki a gidan Allah. Mu ne gidansa idan mun rike begenmu da dukkan zuciyarmu.
[7] Saboda haka, kamar yadda Ruhu Mai Tsarki ya fadi: ''Yau, Idan kun ji muryarsa,
[8] kada ku taurare zuciyarku kamar yadda 'ya'yan isra'ila suka yi cikin tawaye a
lokacin gwaji a jeji. [9] A lokacin nan ne kakanninku suka yi mani tawaye, ta wurin
gwada ni, bayan shekara arba'in suna ganin ayyukana. [10] Saboda haka na yi bakin
ciki da wannan tsarar, sai na ce,' Kullum suna yawan bijirewa a zukatansu. Basu san
tafarkuna ba.' [11] Don haka na yi rantsuwa a cikin fushina, ba za su shiga cikin hutuna
ba.” [12] Ku yi hankali 'yan'uwa kada a tarar da mummunar zuciya marar bangaskiya
a tsakaninku, zuciya wadda ke juyawa daga Allah mai rai. [13] Maimakon haka, ku
karfafa juna a kowacce rana, muddun muna cikin wannan rana kada wani cikinku
ya taurare zuciyarsa saboda yaudarar zunubi. [14] Gama mun zama abokan aiki da
Almasihu, idan mun rike begenmu cikinsa da karfi, daga farko zuwa karshe. [15] Game
da wannan, an fadi “Yau idan kun saurari muryarsa, kada ku taurare zuciyarku,
kamar a kwanakin tawaye nan.” [16] Su wanene suka ji muryar Allah suka yi tawaye?
Ba wadanda Musa ya yi masu jagora daga Masar ba ne? [17] Kuma da su wa Allah ya yi
fushi shekara arba'in? Ba da wadanda suka yi zunubi ba ne, wadanda gawawwakinsu
suka warwatsu a jeji? [18] Da su wa Allah ya rantse ba za su shiga hutunsa ba? In ba
wadanda suka yi masa rashin biyayya ba? [19] Mun kuma gani cewa basu iya shiga
hutunsa ba saboda rashin bangaskiyarsu.

4

[1] Saboda haka, sai muyi lura kwarai don kada wani ya kasa kai ga shiga hutun
da aka alkawarta maku na Allah. [2] Don mun ji albishir game da hutun Allah kamar
yadda aka fada masu. Amma wancan sakon bai anfana ga wadanda suka ji ba tare
da sun bada gaskiya ga sakon ba. [3] Ai mu, wadanda muka gaskata-mune zamu shiga
wannan hutun, kamar yadda ya ce, “Yadda na yi rantsuwa cikin fushina, baza su
shiga hutu na ba.” Ya fadi hakan, ko da yake ya gama aikin hallittarsa tun daga
farkon duniya. [4] Domin yayi fadi a wani wuri game da rana ta bakwai, “Allah ya
huta a rana ta bakwai daga dukkan ayyukansa.” [5] Ya sake cewa, “Baza su taba shiga
hutu na ba.” [6] Saboda haka, tun da hutun Allah na kebe domin masu su shiga, kuma
tun da Isra'ilawa da yawa wadanda suka ji sakon nan mai kyau game da hutunsa

ba su shiga ba saboda rashin biyayya, 7 Allah ya sake shirya wata rana da ake kira,
“Yau.” Ya sa wannan rana sa'adda yayi magana ta wurin Dauda, wanda ya ce tun da
dadewa da aka fara fada, “Yau idan kun ji muryarsa, kada ku taurare zukatanku.”
8 Don idan Joshua ya ba su hutu, da Allah ba zai sake magana a kan wata rana ba.
9 Saboda haka, akwai hutun asabar kebabbe ga mutanen Allah. 10 Don shi wanda ya
shiga hutun Allah shi kansa ma ya huta daga ayyukansa, kamar yadda Allah yayi da
nasa. 11 Saboda haka muyi marmarin shiga wancan hutun, don kada kowa ya fadi
ga irin rashin biyayyar da suka yi. 12 Maganar Allah kuwa rayayyiyace, kuma mai ci,
fiye da takobi mai kaifi-biyu. Takan ratsa har tsakanin rai da ruhu, kuma tana kaiwa
bargo. Takan iya bincika tunanin zuciya da manufarta. 13 Babu halittaccen abu da
ke boye a idon Allah. Sai dai, kome a sarari yake, kuma a bayyane yake a idonsa
wanda lallai ne zamu bada lissafin kanmu a gare shi. 14 Da yake muna da babban
firist wanda ya ratsa sammai, Yesu Dan Allah, sai mu riki bangaskiyarmu da karfi.
15 Domin babban firist namu ba marar tausayi ga kasawarmu bane, amma wanda
aka jarraba ne ta ko wanne hali irin yadda aka yi mana, sai dai ba'a same shi da
zunubi ba. 16 Sai mu zo wurin kursiyin alheri gabagadi, domin a yi mana jinkai mu
kuwa sami alherin da zai taimake mu a lokacin bukata.

5

1 Kowanne babban firist, da yake an zabe shi ne daga cikin mutane, a kansa shi
ya wakilci mutane ga al'amarin Allah, don ya mika sadakoki da kuma hadayu domin
kawar da zunubai. 2 Yana kuma iya tafiyar da jahilai da sangartattu a cikin salihanci,
tun da shi ke rarrauna ne shi ta ko'ina. 3 Saboda haka, wajibi ne ya mika hadayu,
ba saboda kawar da zunuban jama'a kadai ba, har ma da na kansa. 4 Ba wanda zai
kai kansa wannan matsayi mai girma, sai dai Allah ya yi kiransa ga haka, kamar
yadda aka kirayi Haruna. 5 Haka kuma, Almasihu, ba shi ya daukaka kansa ya zama
Babban firist ba, sai dai wannan ne ya sa shi, wanda ya ce da shi, “Kai Dana ne; Yau
na zama Uba a gare ka." 6 Kamar dai yadda a wani wuri kuma ya ce, “Kai firist ne na
har abada, bisa ga kwatancin Malkisadak.” 7 Almasihu, a lokacin zamansa a duniya,
ya yi addu'o'i da roke-roke, tare da kuka mai tsanani, har da hawaye, ga wannan
da yake da ikon cetonsa daga mutuwa, aka kuwa saurare shi saboda tsannin mika
kansa. 8 Ko da yake shi Da ne, ya koyi biyayya ta wurin wuyar da ya sha. 9 Har ya kai
ga kammala, sai ya zama tushe madawwami, ceto ga dukkan wadanda suke masa
biyayya. 10 Gama Allah yana kiransa Babban firist, bisa ga kwatancin Malkisadak.
11 Muna da abu da yawa da za mu fada a game da Yesu, amma zai yi wuyar bayani,
da yake basirarku ta dushe. 12 Ko da yake yanzu kam, ya kamata ku zama masu
koyarwa, duk da haka, ashe, ba ku wuce wani ya sake koya muku jigajigan farko na
Maganar Allah ba? har ya zamana sai an ba ku madara ba abinci mai tauri ba? 13 To,
duk wanda yake madara ce abincinsa, bai kware da maganar adalci ba, kamar jariri
yake. 14 Amma abinci mai tauri, ai, na manya ne, wato wadanda hankalinsu ya horu
yau da kullum, don su rarrabe nagarta da mugunta.

6

1 Saboda haka, sai mu ci gaba a kan ka'idodin farko na al'amarin Almasihu, har ya
zuwa kammala, ba wai mu sake koyar da jigajigan nan na tuba da ibada marar tasiri
ba, da na gaskatawa da Allah, 2 da kuma na koyarwa a kan wanke-wanke, da dora
hannu, da tashin matattu, da dawwamammen hukuci. 3 Za mu kuwa ci gaba in Allah
ya yarda. 4 Domin wadanda aka haskaka zukatansu sarai, har suka dandana baiwar
nan Basamaniya, suka kuma sami rabo na Ruhu Mai Tsarki, 5 har su ka dandana
dadin Maganar Allah, da ikon zamani mai zuwa, 6 sa'an nan kuma suka ridda—ba

mai yiwuwa ba ne a sake jawo su ga tuba, tun da yake sake gicciye Dan Allah suke yi
su da kansu, suka kuma wulakanta shi a sarari. [7] Kasa ma da take shanye ruwan da
ake yi a kai a kai, take kuma fid da tsire-tsire masu amfani ga wadanda ake nomanta
dominsu, Allah yakan sa mata albarka. [8] Amma idan tsire-tsirenta kaya ne da kashin
yawo, ba ta da amfani ke nan, tana kuma gab da la'antarwa, karshenta dai konewa
ne. [9] Ko da yake mun fadi haka, a game da ku kam, ya kaunatattu mun tabbata kuna
abubuwa mafiya kyau na zancen ceto. [10] Gama Allah ba marar adalci ba ne, har da
zai ki kula da aikinku, da kuma kaunar sunansa da kuke yi, wajen yi wa tsarkaka
hidima, har yanzu ma kuna yi. [11] Muna dai bukata kwarai kowannanku ya nuna
irin wannan himma ga yin cikkaken bege, tabbatacce, har ya zuwa karshe. [12] Don
kada ku yi ragwanci, sai dai ku yi koyi da wadanda suka karbi cikar alkawaran nan,
ta wurin bangaskiyarsu da hakurinsu. [13] Sa'adda Allah ya yi wa Ibrahim alkawari,
da yake ba wani wanda ya fi shi girma da zai rantse da shi, sai ya rantse da kansa,
[14] Ya ce, “Hakika zan yi maka albarka, in kuma ribambamya zuriyarka.” [15] Ta haka,
Ibrahim bayan da ya jure da hakuri, ya karbi cikar alkawarin. [16] Hakika mutane
sukan rantse da abin da ya fi su. Rantsuwa kuma ita ce abar da take tabbatarwa
da kowacce magana. [17] Don haka, sa'adda Allah yake son kara tabbatar wa magadan
alkawarin nan dahir, cewa nufinsa ba mai sakewa ba ne sam, sai ya hada da rantsuwa,
[18] Domin albarkacin abubuwa guda biyun nan marasa sakewa, masu nuna, cewa ba
shi yiwuwa Allah ya yi karya, mu da muka gudu muka sami mafaka, mu karfafa
kwarai mu riski abin da muka kafa bege a kai. [19] Muna da bege, kamar yadda yake
ga rai, kafaffe, tabbatacce, shi ne kuma yake shiga har can ciki bayan labulen. [20] Inda
saboda mu ne Yasu ya riga mu shiga, da yake ya zama Babban Firist na har abada,
kwatancin Malkisadak.

7

[1] Wannan ne Malkisadak, sarkin Salem, firist na Allah Madaukaki, wanda ya gamu
da Ibrahim na dawowa daga yaki da wasu sarakuna ya kuma albarkace shi. [2] Ibrahim
ya ba shi ushirin dukkan ganimar da ya samu. Sunansa,” Malkisadak,” ma'anar itace,
“Sarkin adalci,” haka ma, “sarkin salem,” ma'anar iitace,” Sarkin salama,” [3] Bashi da
uwa bashi da uba, ba shi da lissafin asalin zuriya, ba shi da farkon rayuwa ba shi
da karshen rai. Shi firist ne na har abada, kamar Dan Allah. [4] Yanzu fa dubi irin
girman wannan mutum. Kakan kakanninmu Ibrahim ya bada ushira ta abubuwan
da ya samo na ganimar yaki gare shi. [5] Kuma hakika, zuriyar Lawi da suka karbi
aikin nan na firistanci suna da umarni daga shari'ar Allah cewa su karbi zakka a
gun jama'a, wato, daga yan'uwan su Isra'ilawa, koda shike suma zuriyar Ibrahim ne.
[6] Amma Malkisadak, shi da ba zuriyar Lawi ba ne, ya karbi zakka daga Ibrahim,
ya kuma albarkace shi, shi wanda ya ke da alkawarai. [7] Ba jayayya, karami shi ke
karban albarka daga babba wanda ya girme shi. [8] A wannan tsarin mutanen da ke
karban zakka wata rana sai ka ga sun mutu, amma a wani kauli mutumin da ya
karbi zakka a wurin Ibrahim, ance, wanzaje ne har yau. [9] Kuma bisa ka'ida Lawi,
wanda ke karban zakka, shi ma ya bada zakka ga Ibrahim, [10] Saboda kuwa Lawi
na cikin tsatson Ibrahim lokacin da Malkisadak ya gamu da Ibrahim. [11] Yanzu in
da mai yiwuwa ne a sami kammala cikin aikin firistanci na Lawiyawa (domin ta
wurin ta ne aka bada shari'a), to ina amfanin wani firist ya zo bisa ga ka'ida irin ta
Malkisadak, ba'a kuma ambaci ka'idar Haruna ba? [12] Don kuwa lokacin da aka canza
firistanci, shari'a kuma dole ne a sauya ta. [13] Domin mutumin da aka fadi wadannan
abubuwa a kansa na wata kabila ne, wadda ba wani mutumin da ya taba yin aiki a
kan bagadi. [14] Wannan a bayyane yake Ubangijinmu ya zo ne daga zuriyar Yahuza,
kabilar da Musa bai taba anbatonsu game da zancen firistanci ba. [15] Abinda muke

fadi a bayyane yake cewa, idan wani firist ya taso da kamanin Malkisadak. [16] Wannan
sabon firist, ba firist ne da ya taso bisa ga ka'idar zuriya ta yan'adam ba, amma ya
zama firist ne ta rayuwa mai iko marar shudewa. [17] Domin a rubuce yake cikin littafi
ga me da shi; “Kai firist ne na har'abada bisa ga tsari irin na Malkisadak.” [18] Domin
doka ta fari an ajiye ta a gefe guda saboda rarrauna ce kuma marar amfani. [19] Don
kuwa shari'a ba ta iya kamalta kome. Amma fa a kwai bege mai kyau a nan gaba
wanda ta gare shi ne zamu sami iso a gun Allah. [20] Kuma wannan kyakkyawan bege
baya faruwa ba tare da rantsuwa ba, don kuwa su wadancan firistocin ba su dauki
wata rantsuwa ba. [21] Amma Allah yayi rantsuwa game da Yesu cewa, “Ubangiji ya
rantse ba kuwa zai fasa tunaninsa ba; 'Kai firist ne har'abada.'” [22] Ta wurin haka
Yesu ya bada tabbatacce da kuma ingataccen alkwari. [23] Hakika, mutuwa ta hana
firistoci su yi aiki har'abada. Wannan shi ya sa akwai firistoci da yawa daya bayan
daya. [24] Amma da shi ke Yesu na rayuwa ne har'abada, aikinsa na firist ba a musanya
shi sam sam. [25] Domin haka kuma yana da cikakken ikon ceton wadanda ke gusowa
ga Allah ta wurinsa, domin kullum a raye ya ke yana kuma roko dominsu [26]. Domin
irin wannan babban firist shi ne ya dace da mu. Ba shi da zunubi, marar abin zargi,
tsarkakakke, kebabbe daga masu zunubi, ya na sama da sammai dukka. [27] Ba shi da
bukata, kamar manyan firistoci, da ke mika hadayu kullum, da farko don zunubin
kansu, sa'annan don zunubin jama'a dukka. Amma Yesu yayi wannan sau daya tak
ba kari don kowa da kowa, yayin da ya mika kansa. [28] Domin shari'a na nada mutane
da ke da gazawa a matsayin firistoci, amma maganar rantsuwa, wadda ta zo a bayan
shari'a, ta nada Dan, wanda ya ke cikakke har'abada.

8

[1] Yanzu abin da muke kokarin cewa shine: Muna da babban firist wanda ke zaune a
hannun dama na kursiyi mai martaba dake sammai. [2] Shi kuwa bawa ne a wannan
wuri mai tsarki, haikali na gaskiya wanda Allah ya shirya ba wani bil'adama ba.
[3] Kowanne babban firist kuwa yana mika bayebaye da hadayu. Don haka ya kamata
a sami abin hadaya. [4] Da a ce Almasihu yana duniya ba zai zama firist ba ko kadan.
[5] Domin a kwai masu mika hadaya bisa ga shari'a. Suna hidimar misalin abubuwan
da suke inuwar sama. Kamar yadda Allah ya yi wa Musa gargadi yayin da ya ke
shirin gina Alfarwa: ''Duba'' Allah ya ce, ''kayi komai bisa ga salon da aka koya maka
a bisa dutse.” [6] Amma yanzu hidimar da Almasihu ya karba ta dara tasu dukka,
domin kuwa shine matsakancin muhimmin alkawari, wanda aka kammala a kan
muhimman alkawura. [7] Domin kuwa idan alkawarin fari ba shi da laifi babu anfanin
neman alkawari na biyu. [8] Da Allah ya sami laifi akan mutane, sai ya ce ''Zan sake
sabon alkawari da gidan Isra'ila da kuma gidan Yahuza. [9] kuma ba zai zama kamar
yadda nayi da kakanninku ba, kamar yadda na rike su a hannu har Na fidda su daga
kasar Masar. Basu kuma ci gaba da Alkawarina ba, ni kuwa na yi watsi da su,'' inji
Ubangiji. [10] Gama wanna shine alkawarin da zan yi da gidan Isra'ila bayan wadannan
kwanaki, Inji Ubangiji. Zan sa shari'a ta a bakinsu in kuma rubuta ta a zuciyarsu,
Zan kuma zama Allah a garesu, su kuma su zama jama'ata. [11] Ba za su kuma koyar
da makwabta ko yan'uwansu cewa, ''ku san Ubangiji'' gama dukkanin su za su san
ni, daga karami har zuwa babba. [12] Zan kuma nuna tausayi ga ayyukan su na rashin
adalci, ba kuma zan kara tunawa da zunubansu ba. [13] A kan fadin ''sabo'' ya mayar
da alkawarin fari tsoho. Wannan kuma da aka ambata tsoho na shirin bacewa.

9

[1] To ko da alkawarin farko ma ya na da wurin sujada da kuma ka'idojin sujada a nan
duniya. [2] Domin a cikin alfarwar akwai daki da aka shirya, daki na waje wanda ake
kira wuri mai tsarki. A wannan wuri akwai kebabbun fitilu, akwai teburi da kuma

gurasa. 3 Kuma bayan labule na biyun akwai wani daki, wanda ake kira wuri mafi
tsarki. 4 Yana da bagadin zinariya domin turare. Yana kuma da akwatin alkawarin,
wanda aka lailaye shi gaba daya da zinariya. A cikinsa a kwai kaskon zinariya dake
dauke da manna, da sandar Haruna wadda tayi toho, da kuma allunan duwatsu na
alkawarin. 5 A sama da akwatin alkawarin akwai siffofin kerubobi masu daukaka
da suke wa marfin jinkai inuwa, wadanda yanzu ba zamu iya yin bayani akansu ba
daki daki. 6 Bayan an shirya wadannan abubuwa, firistocin alfarwar sukan shiga
daki na wajen alfarwar akai akai suna aikin hidimominsu. 7 Amma babban firist din
ne kadai yake shiga daki na biyun, sau daya tak a shekara, kuma tilas sai tare da jinin
hadaya domin kansa, da kuma domin laifuffukan mutane da a kayi ba dagangan ba.
8 Ruhu Mai Tsarki yana nuna cewar ba'a riga an bayyana hanyar zuwa wuri mafi
Tsarki ba muddin alfarwar nan ta farko na a tsaye. 9 Wannan ya zama bayani ne
game da lokacin yanzu. Da kyaututtuka da hadayu dukka da ake mikawa basu iya
sun kammala lamirin mai yin sujadar ba. 10 Abinci ne da abin sha kawai wadanda
aka hada da bukukuwan wanke wanke dabam dabam. Wadannan duka tsare tsare
ne da aka shirya a dinga yi a zahiri har sai an shirya sabuwar ka'ida. 11 Almasihu
yazo a matsayin babban firist na abubuwa masu kyau da suka zo, ta wurin alfarwa
babba, kammalalla kuma mafi tsarki wadda ba hannuwan mutane suka gina ba,
wadda ba ta wannan duniyar aka halicce ta ba. Amma almasihu ya zo a matsayin
babban firist na abubuwa masu kyau da ke zuwa. 12 Ba ta jinin awaki da 'yan, maruka
bane, amma Almasihu da jininsa ya shiga wuri mafi tsarki sau daya tak domin kowa
dukka ya karbo mana fansa ta har abada. 13 To idan jinin awaki da na bajimai da
yayyafa tokar karsana bisa wadanda suka bata tsarkinsu yana tsarkake su ya wanke
jikkunansu. 14 To balle kuma jinin Almasihu, wanda ta wurin Ruhu madawwami ya
mika kansa hadaya marar aibi ga Allah, wanda yake wanke lamirinmu daga matattun
ayyuka domin muyi bautar Allah mai rai? 15 Domin wannan dalili, Almasihu shine
magamin sabon alkawari. Wannan kuwa ya kasance ne domin anyi mutuwar da
ta 'yantar da wadanda ke karkashin tsohon alkawari daga sakamakon zunubansu,
saboda wadanda Allah ya kira su karbi alkawarin gadonsu madawwami. 16 Gama
duk inda wani ya rubuta wasiyya ya bari, dole ne a tabbatar da mutuwar wanda
yayi wasiyyar nan. 17 Gama sai inda akayi mutuwa ake amfani da wasiyya, amma
ba ta da amfani idan wanda ya rubuta ta yana nan da rai. 18 Ko alkawari na farko
bai tabbata ba sai tare da jini. 19 Gama bayan Musa ya bada dukkan dokoki da ke
cikin shari'ar ga dukkan mutanen, sai ya dauki jinin 'yan marukan da awakin, tare
da ruwa, da jan yadi, da reshen itacen doddoya mai soso, ya yayyafa bisa mutanen
da kuma littafin dokokin. 20 Daga nan yace, “Wannan ne jinin alkawarin da Allah
ya bayar da dokoki gareku.” 21 Ta haka kuma, ya yayyafa jinin bisa alfarwar da
dukkan kayayyakin da ke cikinta wanda ake hidimar firistanci da su. 22 Kuma bisa
ga shari'a, kusan komai da jini ake tsarkake shi. Idan babu zubar da jini to babu
gafarar zunubi. 23 Saboda haka ya zama tilas wadannan kayayyaki na kwaikwayon
abubuwan dake cikin sama a tsarkake su da hadayar dabbobi. Duk da haka abubuwa
na sama dole a tsarkake su da hadaya mafi kyau. 24 Domin Almasihu bai shiga cikin
wuri mafi tsarki da aka yi da hannuwa ba, wanda kwaikwayo ne kawai na abin da ke
na gaske. Maimakon hakan, ya shiga cikin samaniya da kanta, sa'an nan yaje gaban
Allah domin mu. 25 Bai je wurin don ya mika kansa sau da yawa, kamar yadda firist
din alfarwa yake yi ba, wanda yake shiga wuri mafi tsarki kowacce shekara da jinin
wata dabba. 26 Idan haka ne, to dole ke nan ya sha wahala akai akai tun farkon
duniya. Amma yanzu sau daya ne tak aka bayyana shi a karshen zamanai domin
ya kauda zunubi ta wurin mika hadayar kansa. 27 Kamar yadda aka kaddara wa
kowa ya mutu sau daya tak, kuma bayan haka sai shari'a. 28 Haka kuma Almasihu,

wanda aka mika shi sau daya tak domin ya dauke zunuban mutane da yawa, zai kuma bayyana karo na biyu, ba domin yin aikin kawar da zunubi ba, amma domin ceton wadanda suke jiran zuwansa da hakuri.

10

1 Domin shari'a hoto ce na kyawawan abubuwan da ke zuwa, ba ainihin siffar
wadannan abubuwa ba. Wadanda ke gusowa kusa da Allah ba za su taba ingantuwa
ta wurin hadayu da firistoci ke mikawa shekara da shekaru ba. 2 In ba haka ba, ba
sai a dena mika hadayun ba? Bisa ga wannan al'amari, inda sun tsarkaka sau daya
tak da masu sujada ba su san menene zunubi ba. 3 Amma wadannan hadayun sun
zama matuni ne na zunubi shekara biye da shekara. 4 Domin ba shi yiwuwa jinin
bijimai da awakai su kawar da zunubai. 5 Yayin da Almasihu ya zo duniya, ya ce, "Ba
hadayu da sadakoki kake marmari ba. Maimakon haka, ka shirya mini jiki domin
hadaya. 6 Baka murna domin sadakoki da hadayu na konawa domin zunubi. 7 Sai na
ce, 'Duba, gani na zo in yi nufinka, kamar yadda aka rubuta akaina.'" 8 Da fari Yace
''ba hadayu, ko sadakoki, ko kuma hadaya ta konawa domin zunubi kake bukata ba.
Ba ka kuwa jin dadinsu.'' Wadannan sune hadayun da ake bayarwa bisa ga shari'a.
9 Sa'annan sai ya ce ''gani na zo domin in aikata nufinka." Ya kawar da hidimar farko
domin ya kafa hidima ta biyu. 10 A hidima ta biyu, an kebe mu ga Allah ta wurin
nufinsa ta wurin hadayar jikin Yesu Almasihu bugu daya ba kari. 11 Haka, kowanne
firist ya ke tsayawa kulliyomi domin ya yi hidima ga Allah. A kullum yana mika
hadayu, iri daya, koda shike ba za su taba kawar da zunubai ba. 12 A ta wata hanya
kuma, Almasihu ya mika hadaya sau daya tak domin zunubai har abada, ya zauna a
hannun dama na Allah. 13 Yana jiran har a maida makiyansa matashin sawayensa.
14 Domin ta wurin hadaya guda dayan nan ya kammala har abada ga wadanda suka
sadaukar da kansu ga Allah. 15 Kuma Ruhu mai Tsarki ya shaida mana. Abu na
farko yace, 16 "Wannan shi ne alkawarin da zan yi da su a bayan kwanakin nan,'
inji Ubangiji Zan sa dokokina a cikin zukatansu, kuma zan rubuta su a lamirinsu.
17 Ba zan sake tunawa da zunubansu da kurakuransu ba.'' 18 Yanzu fa duk in da aka
sami gafara domin wadannan abubuwa, babu wata hadaya domin zunubi. 19 Saboda
haka, yan'uwa, ba mu da shakkar shigowa wurin nan mafi tsarki ta wurin jinin Yesu.
20 Wannan ita ce sabuwar rayayyar hanya da ya bude mana ta wurin labulen, wato ta
wurin jikinsa. 21 Saboda muna da babban firist a gidan Allah. 22 Bari mu matso kusa
da sahihiyar zuciya, da kuma cikakken gabagadi cikin bangaskiya, da zuciyarmu
wadda aka tsarkake daga mummunan tunani, da kuma jikunanmu wankakku da
ruwa mai tsabta. 23 Bari mu rike da karfi shaidar bangaskiyar begenmu, ba tare da
raurawa ba, domin Allahn, da ya yi alkawari, mai aminci ne. 24 Bari mu kuma yi lura
yadda za mu iza juna ga kauna da ayyuka masu dacewa. 25 Kada mu fasa zumunci
da juna, kamar yadda wadansu sukan yi. A maimakon haka, bari mu karfafa juna
a kulluyomin, kamar yada kuke ganin kusantowar ranan nan. 26 Saboda idan mun
ci gaba da zunubin ganganci bayan mun rigaya mun sami wannan sanin gaskiyar,
hadayar irin wannan zunubi bata samuwa. 27 Maimakon haka, sai fargabar babban
tsoron hukunci, da kuma wuta mai zafi, da zata cinye makiyan Allah. 28 Dukkan
wanda ya ki bin dokar Musa zai mutu ba tausayi ta wurin shaidu biyu ko uku.
29 Wanne irin hukunci kuke tsammani ya dace ga wadanda suka raina Dan Allah,
duk wadanda suka maida jinin alkawarin nan kamar ba tsarkakakke ba, wanda ta
wurin jinin nan ne aka kebe shi ga Allah- wadanda suka wulakantar da Ruhun alheri?
30 Domin mun san wanda yace, "Ramako nawa ne; Zan yi sakayya.'' Sa'annan kuma,
"Ubangiji zai hukumta jama'arsa." 31 Abin tsoro ne a fada cikin hannuwan Allah mai
rai! 32 Amma ku tuna da kwanakin baya, bayan da ku ka sami haske, yadda kuka jure

babban fama cikin wahala. 33 Aka kunyatar da ku a gaban jama'a, ta wurin ba'a da
cin mutunci, kuna kuma dandana irin azabar da wadansu suka shiga ciki. 34 Domin
kuna da tausayi ga wadanda suke kurkuku, da farin ciki, kun amince da kwace na
dukiyarku da aka yi, kun mallaki madauwamiyar mallaka mafi kyau. Dominn kun ji
tausayina sa'adda na ke a kurkuku. 35 Don haka kada ku yarda gabagadinku, wanda
ke da babban sakamako. 36 Domin kuna bukatar hakuri don ku sami abin da Allah
ya alkawarta, bayan kun aikata nufinsa. 37 "Domin a dan karamin lokaci, mai zuwan
nan zai zo ba zai yi jinkiri ba. 38 Adalina kuwa zai rayu ta wurin bangaskiya. In kuwa
ya ja da baya, ba zan yi farin ciki dashi ba." 39 Amma mu bama cikin wadanda suka
ja da baya zuwa hallaka. Maimakon haka, muna cikin wadanda suke da bangaskiya
domin kula da rayukanmu.

11

1 Bangaskiya ita ce tabbatawar al'muran da muke begensu. Ita ce tabbatawar
al'amuran da idanu basu gani. 2 Domin ta wurin ta ne kakanninmu suka sami yardar
Allah. 3 Ta wurin ta ne aka hallicci duniya da umarnin Allah, har ma abubuwan da
ake gani ba'a yi su daga abubuwan da suka kasance ba. 4 Ta dalilin bangaskiya ne
Habila ya mikawa Allah hadaya da ta fi dacewa fiye da ta Kayinu. Don haka ne kuma
aka yaba masa akan cewa shi adali ne. Ya sami yardar Allah sabili da sadakarsa da
ya bayar. Don haka kuma, harwayau Habila yana magana, ko da shike ya rigaya ya
mutu. 5 Ta dalilin bangaskiya aka dauki Anuhu zuwa sama domin kar ya ga mutuwa.
"Ba a same shi ba kuwa, domin Allah ya dauke shi." Kamin a dauke shi an shaida
da cewa ya faranta wa Allah zuciya. 6 Zai yi wuya matuka a faranta wa Allah zuciya
in ba tare da bangaskiya ba. Domin ya kamata dukkan wanda zai zo ga Allah, tilas
ne ya bada gaskiya da kasancewar sa, kuma shi mai sakamako ne ga dukkan masu
nemansa. 7 Ta dalilin bangaskiya Nuhu, ya karbi sako daga Allah akan al'amuran
da ba'a gani ba, ta wurin girmamawa da rawar jiki. ya gina jirgin ruwa domin ya
ceci iyalan sa. Dalilin haka kwa, Allah ya hallakar da duniya, Nuhu kwa ya gaji
adalci wadda ke bisa ga bangaskiya. 8 Ta dalilin bangaskiya ne Ibrahim, sa'an da
aka kira shi, ya yi biyayya sai ya tafi wurin da zai karba a matsayin gado. Ya kwa
fita bai ma san inda za shi ba. 9 Ta dalilin bangaskiya kuma ya zauna bare a kasar
alkawari. Ya yi zama cikin Alfarwa tare da Ishaku da Yakubu, magadan alkawari
guda tare da shi. 10 Domin yana hangar birnin da ke da tushi, Birnin da mai zaiyanar
sa da ginin sa shine Allah. 11 Ta dalilin bangaskiya, Ibrahim ya sami haihuwa ko
da shike shi da matarsa Saratu sun yi nisa a cikin shekaru, kuma Saratu bakarariya
ce, ta kuma wuce lokacin haihuwa. Tun da shike sun amince da wanda ya yi musu
alkawari mai aminci ne. 12 Sabo da haka, ta wurin mutumin nan daya, wanda ya ke
kamar matacce ne, aka haifi zuriya mai dimbin yawa, su ka yawaita kamar taurari
a sama kamar yashi a bakin teku, wanda ba shi kidayuwa. 13 Dukkan su kuwa suka
mutu a cikin bangaskiya ba tare da sun karbi alkawarin ba. Maimakon haka, sun
hango, kuma sun marabcesu daga nesa, sai suka amince su baki ne kuma matafiya
ne a duniya. 14 Gama wadanda suka yi furci haka sun nuna a fili cewa suna bidar
kasa ta kansu. 15 Da kamar suna tunanin kasar da suka fita daga ciki, da sun sa mi
damar komawa. 16 Amma kamar yadda yake, sun bukaci kasa mafi dacewa, wato,
wadda take a sama. Saboda haka ne Allah bai ji kunyar a kira shi Allahnsu ba, da
shike ya shirya birni dominsu. 17 Ta dalilin bangaskiya ne Ibrahim, sa'adda aka yi
masa gwaji, akan ya mika Ishaku dansa hadaya. 18 Shi ne kuwa makadaicin dansa,
wanda aka yi alkawari da cewa, "Ta wurinsa ne za a kira zuriyarka." 19 Ibrahim
ya yi tunani da cewa Allah na da ikon tada Ishaku ko daga cikin matattu ma, haka
kuwa yake a misalce, daga matattun ne ya sake karbarsa. 20 Ta dalilin bangaskiya

ne kuma Ishaku ya albarkaci Yakubu da Isuwa game da abubuwan da ke zuwa a
gaba. 21 Dalilin bangaskiya ne Yakubu, sa'adda yake bakin mutuwa, ya albarkaci
'ya'yan Yusufu dukkansu biyu. Yakubu ya yi ibada, yana tokare a kan sandarsa. 22 Ta
dalilin bangaskiya Yusufu, sa'adda karshensa ya kusa, ya yi magana game da fitar
'ya'yan Isra'ila daga Masar har ya umarce su game da kasussuwansa. 23 Ta dalilin
bangaskiya Musa, sa'adda aka haife shi, iyayensa suka 'boye shi kimanin watanni
uku domin kyakkyawan yaro ne shi, kuma basu ji tsoron dokar sarki ba. 24 Ta dalilin
bangaskiya ne kuma Musa, sa'adda ya girma, yaki a kira shi 'dan diyar Fir'auna.
25 A maimakon haka, ya amince ya sha azaba tare da jama'ar Allah, a kan shagali
da annashuwar zunubi na karamin lokaci. 26 Ya fahimci cewa wulakanci domin bin
Almasihu babbar wadata ce fiye da dukiyar Masar. Gama ya kafa idanunsa a kan
sakamakon da ke gaba. 27 Ta dalilin bangaskiya Musa ya bar Masar. Bai ji tsoron
fushin sarki ba, ya jure kamar yana ganin wannan da ba a iya ganinsa 28 Ta dalilin
bangaskiya ya yi idin ketarewa da kuma yayyafa jini, domin kada mai hallaka 'ya'yan
fari ya taba 'ya'yan fari na Isra'ila.` 29 Ta dalilin bangaskiya suka haye baharmaliya
kamar bushashiyar kasa. Sa'adda Masarawa su ka yi kokarin hayewa, bahar din
ta hadiye su. 30 Ta dalilin bangaskiya ganuwar Yeriko ta fadi, bayan sun kewaya
ta har kwana bakwai. 31 Ta dalilin bangaskiya Rahab karuwan nan bata hallaka
tare da marasa biyayya ba, don ta saukar da masu leken asirin kasa a gidanta, ta
kuma sallame su lafiya. 32 Me kuma za mu ce? Gama lokaci zai kasa mini idan zan
yi magana game da Gidiyon, Barak, Samson, Yefta, Dauda, Sama'ila, da annabawa.
33 Ta dalilin bangaskiya suka ci nasara kan kasashe, suka yi aikin adalci, sa'annan
suka karbi alkawura. Suka rufe bakin zakuna, 34 suka kashe karfin wuta, suka tsira
daga bakin takobi, suka sami warkaswa daga cutattuka, suka zama jarumawan yaki,
sa'annan suka ci nasara akan rundunar sojojin al'ummai. 35 Mata kuwa suka karbi
matattunsu da aka tayar daga mutuwa. Aka azabtar da wadansu, ba su nemi yancin
kansu ba, domin suna begen tashi daga mattatu. 36 Wadansu kuwa suka sha ba'a da
duka da bulala, har ma da sarka da kurkuku. 37 A ka jejjefe su. Aka tsaga su kashi
biyu da zarto. A ka karkashe su da takobi. Su na yawo sanye da buzun tumakai da
na awaki, suka yi hijira, suka takura, suka wulakantu. 38 Duniya ma ba ta dauke su
a matsayin komai ba. Suka yi ta yawo a jazza, da duwatsu, da kogwanni, da kuma
ramummuka. 39 Ko da yake mutanen nan amintattun Allah ne domin bangaskiyarsu,
basu karbi cikar alkawarin ba tukunna. 40 Domin Allah ya shirya mana wani abu
mafi kyau ba kuwa za su kammala ba sai tare da mu.

12

1 Da shike muna kewaye da wannan irin kasaitaccen taro na shaidu, sai mu watsar
da dukkan abubuwan dake nawaita mana da kuma zunubin da zai saurin makale ma
na. Bari a cikin hakuri mu yi tseren da ke gabanmu. 2 Bari mu kafa idonmu ga Yesu,
wanda shine mafarin bangaskiyarmu da cikarta. Wanda sabili da murnar da a ka sa
a gabansa ya jimre giciye, ya kuma yi watsi da kunyarsa, wanda kuma ya zauna a
hannun dama na kursiyin Allah. 3 Ku dube shi wanda ya jimre irin wannan adawa
daga masu zunubi, domin kada ku gaji ko ku karai. 4 Ba ku yi tsayayya ko jayayya da
zunubi har ta kai ga zub da jininku ba tukunna. Kun kuma manta da gargadin da a
ka yi maku a matsayin 'ya'ya: 5 "Dana, kada ka dauki horon Ubangiji da wasa, kadda
kuma ka yi suwu lokacin da ka sami horonsa," 6 Domin kuwa Ubangiji yana horon
dukkan wadanda yake kauna, yana kuma hukunta duk wadanda ya karba. 7 Ku daure
wahala a matsayin horo. Allah yana yi da ku kamar 'ya'yansa, domin kuwa wanne da
ne wanda ubansa bazai yi masa horo ba? 8 Amma idan baku da horo kamar yadda
sauran mutane ke da shi, kun zama shegu kenan ba 'ya'ya ba. 9 Hakannan kuma

kamar yadda muke da iyaye a duniya wadanda suke yi mana horo, kuma muna basu
daraja. To ba sai mu yiwa Ubanmu na Ruhaniya biyayya don mu rayu ba? 10 Ta wani
fanni kuwa iyayenmu suna yi mana horo na kwanaki kadan bisa ga yadda suka ga
ya dace, Amma Allah kuwa yana yi mana horo domin anfanin kanmu, domin kuma
mu sami rabo daga cikin tsarkinsa. 11 Ba horon da ke da dadi a lokacin yinsa, amma
sai zafi. Sai dai kuma bayan haka yakan haifar da 'ya'ya na ruhaniya da kuma adalci
ga dukkan wadanda aka yi rainonsu a ciki. 12 Don haka sai ku karfafa hannayenku
da ke reto, da kuma guwawunku da ke kaduwa. 13 Ku bi hanyoyi mikakku domin
abin da ya gurgunce kada ya karye amma ya warke. 14 Ku bidi salama da kowa, da
kuma rayuwar tsarki wanda in ba tare da shi, babu wanda zai ga Allah. 15 Ku mai
da hankali domin kada waninku ya rasa, alherin Allah, kuma kada wani tushe mai
daci ya tsiro a cikinku har ya haifar da fitina, domin kada da dama daga cikinku su
gurbata ta wurinsa. 16 Ku yi hankali kuma kada a sami mazinanci ko marar ibada
a cikinku, kamar Isuwa, wanda sabili da abinci ya sayar da 'yancinsa na dan fari.
17 Kun kuwa san cewa sa'adda ya yi marmarin ya gaji albarka a gaba, an kishi, domin
kuwa bai sami damar tuba ba, ko da shike ya nema har da hawaye. 18 Domin kuwa
baku zo ga dusen da ake tabawa da hannu ba, dutse ne mai ci da wuta, da tukuki
da bakin hayaki da hadari. 19 Ba Ku zo ga karar kaho mai ban razana da murya
mai firgitarwa ba, da masu sauraro suka yi roko kar su sake jinta. 20 Don basu iya
jimre abin da aka yi doka a kan saba: ''koma dabba ce ta taba dutsen, sai a jejjefe
ta.'' 21 Abin tsoro ne kuwa kwarai, har Musa yace, ''A tsoroce nake kwarai har na
firgita.'' 22 Maimakon haka kun zone ga Dutsen Sihiyona da kuma birni na Allah
mai Rai, kuma na Urushalima ta Samniya, da kuma dubun dubban mala'iku cikin
murna da farin ciki. 23 Kun zo taro na dukkan 'ya'yan fari, rubuttatu a sama, kuma
kun zo ga Allah wanda shine alkalin dukka, hakannan kuma zuwa ga ruhu na adalai
wanda a ka rigaya aka tsarkake. 24 Kun zo ga Yesu, wanda shine matsakancin sabon
alkawari, kuma ga jinin yayyafawa da ke magana fiye da na jinin Habila. 25 Ku yi
lura kada ku ki wannan da ke yi mu ku magana. Gama in har basu kubuta yayin
da su ka yi jayayya da wanda ya yi mu su gargadi a duniya ba, balle ma mu ba za
mu kubuta ba in mun ki wanda ke mana gargadi daga sama. 26 A wani karo, muryar
sa ta girgiza duniya. Amma yanzu yayi alkawari da cewa, ''Har'ila yau ba duniyar
kadai zan girgiza ba, amma har da sammai.'' 27 Wannan kalma, ''Harl'ila yau,'' ta
bayyana cirewar abubuwan nan da za su girgizu, wato abubuwan da a ka halitta,
domin abubuwan da ba zasu girgizu ba su kasance. 28 Don haka, samun mulkin da
ba za ya girgizu ba, sai mu zama masu godiya, kuma a cikin wannan yanayi mu yi
wa Allah sujada cikin daraja da tsaninin gimamawa. 29 Domin kuwa Allahnmu wuta
ne mai konewa.

13

1 Bari kaunar 'yan'uwa ta cigaba. 2 Kada ku manta da karrama baki, domin ta
wurin yin haka, wasu suka marabci mala'iku ba tare da saninsu ba. 3 Ku tuna da
wadanda ke cikin kurkuku, kamar dai kuna tare da su cikin wannan hali. Kuma ku
tuna da masu shan azaba kamar tare kuke cikin wannan hali 4 Bari kowa ya girmama
aure, bari kuma a tsarkake gadon aure, gama Allah zai shar'anta fasikai da mazinata.
5 Bari halinku ya kubuta daga kaunar kudi. Ku dangana da abubuwan da kuke dasu,
domin Allah da kansa yace, “Bazan barku ba, ba kuma zan yashe ku ba.” 6 Bari
mu zama da dangana domin mu sami gabagadin cewa, “Ubangiji ne mai taimakona,
ba zan ji tsoro ba. To me mutum zai iya yi mani?” 7 Ku fa lura da wadanda ke
shugabanninku, wadanda suka horar da ku cikin maganar Allah, kuma ku lura da
sakamakon rayuwarsu, ku yi koyi da bangaskiyarsu. 8 Yesu Almasihu daya ne a jiya,

da yau, da har abada. [9] Kada ku kauce zuwa ga bakin koyarwa daban daban, domin
yana da kyau zuciya ta ginu ta wurin alheri, amma ba da dokoki game da abinci ba,
wadanda basu taimaki wadanda suka kiyayesu ba. [10] Muna da bagadin da wadanda
ke hidima a cikin alfarwa basu da ikon su ci daga bisansa. [11] Babban firist na shiga
wuri mai tsarki da jinin dabbobin da aka yanka, hadayar zunubai, amma namansu
a kan kai bayan sansani a kone shi. [12] Domin haka Yesu shima ya sha wahala a
bayan kofar birnin, domin ya tsarkake mutane ta wurin jininsa. [13] Domin haka bari
mu tafi gare shi a bayan sansani dauke da kunyarsa. [14] Domin bamu da wani birni
dawwamamme a nan. Maimako haka muna bidar birni dake zuwa. [15] Ta wurin sa
kuma, bari kullum mu mika hadayu na yabo ga Allah, yabon kuwa shine kalmomin
bakinmu da ke daukaka sunansa. [16] Kada kuma mu manta da yin nagarta da kuma
taimakon juna, domin Allah na farin ciki sosai da irin wadannan hadayun. [17] Ku yi
biyayya da sadaukarwa ga shugabanninku, domin suna aikin tsaro a kanku saboda
rayukanku, kamar wadanda zasu bada lissafi. Kuyi biyayya gare su saboda su yi aikin
lura daku cikin farin ciki, ba da bakin ciki ba, don in su yi da bakin ciki ba zai amfane
ku ba. [18] Kuyi mana addu'a, domin mun tabbata muna da lamiri mai tsabta, kuma
muna burin muyi rayuwar dake daidai cikin dukkan al'amura. [19] Kuma ina karfafa ku
dukka kuyi haka, domin in sami dawowa gareku da sauri. [20] To bari Allahn salama,
wanda ya tada babban makiyayin tumakin nan daga matattu, Ubangijinmu Yesu, ta
wurin jinin madawwamin alkawari, [21] ya kammala ku da dukan abu mai kyau domin
ku aikata nufinsa. Bari yayi aiki a cikinmu wanda zai gamshe shi sosai. Ta wurin Yesu
Almasihu, bari daukaka ta tabbata gare shi har abada. Amin. [22] 'Yan'uwa, yanzu dai
ina karfafa ku, da ku jurewa takaitacciyar maganar karfafawar da na rubuto maku.
[23] Ina so ku sani an saki dan'uwan mu Timoti, tare da shi zan zo in gan ku idan ya
iso da sauri. [24] Ku gaida shugabanninku dukka da kuma dukkan masu bada gaskiya.
'Yan'uwa daga can Italiya suna gaishe ku. [25] Bari alheri ya kasance tare daku dukka.

Yakubu

1 Yakubu, bawan Allah, da kuma Ubangiji Yesu Almasihu, zuwa ga kabilun nan
goma sha biyu da suke warwatse: ina gaishe ku. 2 Ku dauke su duka da farin ciki,
'yan'uwana, duk sa'adda kuke fuskantar jarabobi. 3 Ku sani cewa gwajin banskiyar
ku ta kan haifi jimiri. 4 Bari jimiri ya cika aikin sa, domin ku kai ga cikakken girma
kuma ku kammalu, domin kada ku rasa komai. 5 Amma idan waninku yana bukatar
hikima, sai ya roki Allah, wanda yake bayarwa a yalwace, ba tare da gori ba ga
duk wanda ya roke shi, zai kuwa ba shi. 6 Amma fa sai ya roka da banskiya ba
tare da shakka ba, don mai shakka kamar rakumin ruwan teku yake, wanda iska
take korarwa tana tunkudawa. 7 Tilas ne wannan mutum kada ya yi tunanin zai
karbi wani abu a wurin Ubangiji. 8 Irin wannan mutumin mai zuciya biyu ne, mara
tsai da hankali a dukan hanyoyin sa. 9 Bari dan'uwa matalauci ya yi takama da
matsayin sa babba, 10 amma mutum mai arziki kuma a kaskantaccen matsayin sa,
gama zai shude kamar furen ciyawa na jeji. 11 Domin rana na bullowa da zafi mai
konarwa kuma ya busar da ciyawa. Furen ya fadi, kuma kyaun sa ya lalace. Haka ma,
mai arziki zai bushe yana cikin tsakiyar tafiyarsa. 12 Albarka ta tabbata ga mutum
mai jurewa da gwaji. Domin in ya jure gwajin, zai sami rawanin rai, wanda aka
yi alkawarin sa ga wadanda ke kaunar Allah. 13 Kada wani ya ce idan aka gwada
shi, "Wannan gwaji daga wurin Allah ne," domin ba a gwada Allah da mugunta,
shi kan sa kuwa ba ya gwada kowa. 14 Amma kowanne mutum yakan sami gwaji
daga muguwar sha'awar sa, wadda take janye shi kuma ta rinjaye shi. 15 Bayan da
muguwar sha'awar ta dauki ciki, sai ta haifi zunubi. Kuma bayan da zunubi ya yi
girma, yakan haifi mutuwa. 16 Kada fa ku yaudaru, 'yan'uwana kaunatattu. 17 Kowace
kyakkyawar baiwa, da kowace cikakkiyar baiwa daga sama take. Ta sauko ne daga
wurin Uban haskoki. Wanda babu sauyawa ko wata alamar sakewa kamar yadda
inuwa ke yi. 18 Allah ya zabi ya haife mu ta wurin maganar gaskiya, domin mu zama
kamar nunar fari na dukan halittar sa. 19 Kun san wannan, 'yan'uwana kaunatattu:
bari kowanne mutum ya yi hanzarin kasa kunne, da jinkirin yin magana, da kuma
jinkirin yin fushi. 20 Domin fushin mutum ba ya aikata adalcin Allah. 21 Saboda haka,
sai ku yar da kowanne irin aikin kazanta da yalwar mugunta. A cikin tawali'u ku
karbi dassashiyar maganar, wadda ke iya ceton rayukan ku. 22 Ku zama masu aikata
maganar, kada ku zama masu jin ta kawai, kuna yaudarar kanku. 23 Domin duk
wanda ya ke mai jin maganar ne kawai, ba mai aikatawa ba, kamar mutum yake
mai duba fuskarsa a madubi. 24 Yakan dubi kansa sai ya tafi, nan da nan kuwa sai
ya manta da kamannin sa. 25 Amma duk mai duba shari'ar da bin ka'idar nan ta
'yanci, ya kuma nace biyayya da ita, ba zai zama kamar wanda zai ji ya manta ba,
wannan mutum zai zama da albarka a cikin abin da yake yi. 26 Idan wani yana zaton
shi mai addini ne, amma bai kame bakinsa ba, yana yaudarar zuciyarsa ne, addinin
mutumin nan na banza ne. 27 Addini sahihi kuma marar aibi a gaban Allahnmu da
Ubanmu, shine a kula da gwauraye da marayu a cikin kuntatar su, kuma mutum ya
kebe kansa ya zama marar aibi daga duniya.

2

1 Ya ku 'yan'uwana, muddin kuna rike da bangaskiyar ku ga Ubangijinmu Yesu
Almasihu, Ubangijin daukaka, kada ku nuna bambanci ga wadansu mutane. 2 Idan
wani mutum ya halarci taron ku da zobban zinariya da tufafi masu kyau, wani
matalauci kuma ya shigo da tufafi marasa tsabta. 3 Sa'adda kuka kula da mai tufafi

masu kyau nan, har kuka ce masa, “Idan ka yarda ka zauna a nan wuri mai kyau,''
mataulacin nan kuwa kuka ce masa, “Kai ka tsaya daga can,” ko kuwa, “Zauna a
nan kasa a gaba na,” 4 Ashe ba kuna zartar da hukunci a tsakanin ku ba ke nan?
Ba kun zama alkalai na mungayen tunani kenan ba? 5 Ku saurara, ya 'yan'uwana
kaunatattu, ashe, Allah bai zabi matalautan duniyar nan su zama mawadata cikin
bangaskiya ba, su kuma zama magada a cikin mulkin nan da ya yi wa masu kaunar
sa alkawari ba? 6 Amma, kun wulakanta matalauta! Ashe, ba masu arzikin ne suke
matsa maku ba? Ba su ne kuwa suke jan ku zuwa gaban shari'a ba? 7 Ba kuma
sune ke sabon sunan nan mai girma da ake kiran ku da shi ba? 8 Duk da haka, idan
kuka cika muhimmiyar shari'ar da nassi ya ce, “Ka kaunaci makwabcin ka kamar
kanka,” to, madalla. 9 Amma in kun nuna bambanci, kun yi zunubi kenan, shari'a ta
same ku da laifin keta umarni. 10 Duk wanda yake kiyaye dukan shari'a, amma ya
yi tuntube a hanya daya kadai, ya sabi shari'a gaba daya ke nan. 11 Domin wanda
ya ce, “Kada ka yi zina,” shi ne kuma ya ce, “Kada ka yi kisan kai.” Idan ba ka yi
zina ba amma ka yi kisan kai, ai, ka zama mai taka shari'a kenan. 12 Saboda haka,
ku yi magana ku kuma yi aiki kamar wadanda za a hukunta ta wurin 'yantacciyar
shari'a. 13 Gama hukunci yana zuwa ba tare da jinkai ba ga wadanda ba su nuna
jinkai. Jinkai ya yi nasara a kan hukunci. 14 Ina amfanin haka, 'yan'uwana, idan
wani ya ce yana da bangaskiya, kuma ba shi da ayyuka? Wannan bangaskiyar ba za
ta cece shi ba, ko za ta iya? 15 Misali, idan wani dan'uwa ko 'yar'uwa ba su da tufa
mai kyau ko suna rashin abincin yini. 16 Misali, idan waninku kuma ya ce masu, “Ku
tafi cikin salama, ku kasance da dumi ku koshi.” Idan baku ba su abubuwan da jiki
ke bukata ba, ina amfanin wannnan? 17 Haka ma, bangaskiya ita kadai, ba tare da
aikin da ya nuna ta ba, matacciya ce. 18 To, wani zai ce, “Ai, kai kana da bangaskiya,
ni kuwa ina da ayyuka.” Nuna mani bangaskiyar ka ba tare da ayyuka ba, ni kuma
in nuna maka bangaskiya ta ta wurin ayyuka na. 19 Ka gaskanta cewa Allah daya ne;
ka yi daidai. Amma ko aljannu ma sun gaskata, kuma suna rawar jiki. 20 Kana so
ka sani, kai marar azanci, cewa bangaskiya ba tare da ayyuka ba banza ce? 21 Ba an
baratar da Ibrahim mahaifinmu ta wurin ayyuka ba, sa'adda ya mika Ishaku dansa
a bisa bagadi? 22 Ka gani, ashe, bangaskiyar sa ta yi aiki da ayyukan sa, kuma da
cewa ta wurin ayyuka bangaskiyar sa ta ginu sosai. 23 Nassi kuma ya cika da ya ce,
“Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lisafta masa ita a matsayin adalci.” Aka kuma
kira shi abokin Allah. 24 Kun ga, ta wurin ayyuka ne mutum yake samu baratarwa ba
ta wurin bangaskiya kadai ba. 25 Ta wannan hanyar kuma, ba Rahab karuwar nan
ta samu baratarwa ta wurin ayyuka, da ta marabci masu leken asirin nan ta fitar da
su ta wata hanya dabam ba? 26 Kamar yadda jiki idan ba tare da ruhu ba matacce
ne, haka kuma, bangaskiya ba tare da ayyuka ba matacciya ce.

3

1 Ba mutane dayawa za su zama masu koyarwa ba, 'yan'uwana. Mun san cewa za
mu karbi hukunci mafi tsanani. 2 Domin mukan yi tuntube ta hanyoyi dayawa. Duk
wanda bai yi tuntube ta hanyar kalmomi ba, shi mutum ne ginanne sosai, wanda ke
iya kame dukan jikinsa. 3 Idan muka sa linzami a bakunan dawakai, domin su yi
mana biyayya, za mu iya sarrafa jikunan su gaba daya. 4 Ku lura kuma da jiragen
ruwa, ko da yake suna da girma sosai kuma iska mai karfi tana kora su, da karamin
karfe ne matukin yake juya su inda ya so. 5 Haka kuma harshe dan karamin gaba
ne a jiki, sai fahariyan manyan abubuwa. Ku lura yadda dan karamin wuta yake
cinna wa babban jeji wuta. 6 Harshe ma wuta ne, a cikin dukan gabobin mu, duniyar
zunubai da aka sa cikin fannonin jikunan mu. Yana gurbata dukan jiki, ya kuma sa
al'amurar rayuwa su kama da wuta. Shi kuwa gidan wuta ne yake zuga shi. 7 Domin

kowace irin dabbar jeji, tsunsu, da masu jan ciki, da hallittar teku, ana sarrafa su
kuma dan Adam har ya sarrafa su ma. 8 Amma game da harshe, babu wani a cikin
'yan Adam da ya iya sarrafa shi. Mugunta ne mara hanuwa, cike da dafi mai kisa.
9 Da wannan harshe muke yabon Ubangiji da kuma Uba, da shi kuma muke la'antar
mutane wandanda aka hallitta cikin kamanin Allah. 10 Bakin da ake sa albarka, da shi
kuma ake la'antarwa. 'Yan'uwana, ai, wannan bai kamata ba. 11 Mabulbulan ruwa
ba zai iya bubbugowa da ruwan dadi da na zartsi tare ba, ko zai iya? 12 "Yan'uwana,
itacen baure ba zai iya yin zaitun ba, zai iya? Ko kuwa gonar inabi ya yi baure? Haka
kuma, ruwan zartsi ba zai iya bayar da ruwan dadi ba. 13 Ina mai hikima da fahimta
a cikin ku? Bari wannan mutumin, ta kyakkyawan zaman sa ya nuna aikin da halin
tawali'u da hikima ke sawa. 14 Amma in kuna da matsanancin kishi da kazamin
buri a cikin zuciyar ku, kada ku yi fahariya da karya game da gaskiya. 15 Wannan
hikima ba irin wadda take saukowa daga sama ba ce, a maimakon haka, ta duniya
ce, mara ruhaniya, ta aljanu. 16 Domin duk inda kishi da kazamin buri suke, a nan
ake samun hargitsi da kowanne irin aikin mugunta. 17 Amma hikiman nan ta sama,
da farko dai tsattsarka ce, mai lumana ce, kamila ce, mai saukin kai, mai tsananin
jinkai, mai yawan alheri, mara gajiya, sahihiya kuma. 18 Kuma 'ya'yan adalci wanda
ake shukawa a cikin salama a tsakanin wadanda ke kulla zumunci.

4

1 Me ke kawo gaba da rashin jituwa a tsakanin ku? Ba yana tasowa ne daga
muguwar sha'awa da ke yaki a cikin ku ba? 2 Kuna sha'awa, kuma ba ku da shi.
Kuna kisa da kyashi, kuma ba za ku iya samu ba. Kuna danbe da fada. Har wa yau
baku samu ba domin baku tambaya ba. 3 Kun roka kuma ba a baku ba saboda kuna
roko ta hanya mara kyau, kuna so ku yi amfani da shi domin miyagun sha'awoyin ku.
4 Ku mazinata! Baku sani ba, abokantaka da duniya, tawaye ne ga Allah? Don haka
duk wanda ya shiga abokantaka da duniya ya zama magabcin Allah. 5 Ko kuna zaton
nassi ya fadi haka a banza ne, “Ruhun nan da ke a cikinmu yana da kishi matuka?”
6 Amma Allah ya bayar da karin alheri, shi ya sa nassi ya ce, “Allah yana gaba da
mai girman kai, Amma yana ba da alheri ga mai tawaliu.” 7 Saboda haka ku mika
kan ku ga Allah. Ku yi tsayayya da shaidan, zai kuma guje maku. 8 Ku matso kusa
da Allah, shi kuma za ya matsa kusa da ku. Wanke hannayen ku, ku masu zunubi,
ku tsabtace zukatan ku, ku masu zuciya biyu. 9 Ku yi bakin ciki, makoki, da kuka!
Ku mayar da dariyar ku ta koma bakin ciki, farin cikinku kuma zuwa ga bakin ciki.
10 Ku kaskantar da kanku a gaban Ubangiji, shi kuma za ya daukaka ku. 11 Kada ku
rika zargin juna, 'yan'uwa. Wanda ya ke zargin dan'uwa ko shari'anta dan'uwansa,
yana zargin shari'a kuma yana hukunta shari'a. Idan ka hukunta shari'a, ya nuna ba
ka biyayya da shari'ar, amma mai hukunci. 12 Mai ba da shari'a da yin hukunci daya
ne. Shine mai iya ceto kuma ya hallakar. Kai wanene, da ke hukunta makwafcin ka?
13 Saurara, ku da kuke cewa, “Yau ko gobe za mu tafi wancan birnin mu yi shekara
guda a wurin, muna kasuwanci, mu kuma yi riba.” 14 Wa ya san abin da zai faru
gobe, kuma yaya rayuwan ka zai kasance? Kai kamar hazo ne mai bayyana bayan
dan lokaci kadan ya bace. 15 Maimakon haka, sai ka ce, “Idan Ubangiji ya nufa, za
mu rayu kuma mu yi wannan ko wancan.” 16 Amma yanzu kana fahariya da shirye
shiryen ka na takama. Irin wannan fahariya, mugunta ce. 17 Saboda haka ga wanda
ya san abin da ya kamata ya aikata amma bai yi ba, ya zama zunubi a gare shi.

5

1 Ku zo yanzu, ku da kuke masu arziki, ku yi ta kuka da kururuwa domin bakin
ciki iri-iri da ke zuwa gare ku. 2 Arzikin ku ya rube, tufafinku kuma duk cin asu
ne. 3 Zinariya da azurfarku sun yi tsatsa. Tsatsar su kuwa zai zama shaida a kanku.

Zai cinye naman ku kamar wuta. Kun yi ajiyar dukiyarku domin ranakun karshe.
4 Duba, hakin ma'aikata yana kuka - hakin da kuka hana wa wadanda suka girbe
maku gonaki. Kuma kukan masu girbin ya tafi ya kai ga kunnuwan Ubangiji mai
Runduna. 5 Kun yi zama cikin annashuwa a duniya kuma kun tsunduma kanku. Kun
sa zukatan ku sun yi kiba domin ranar yanka. 6 Kun hukunta kuma kun kashe adalin
mutum. Bai kuwa yi tsayayya da ku ba. 7 Saboda haka ku yi hakuri, 'yan'uwa, har
sai zuwan Ubangiji. Duba, yadda manomi ya kan jira kaka mai amfani daga gona.
Da hakuri yake jiran ta har sai ta karbi ruwa na fari da na karshe. 8 Ku, ma, ku
yi hakuri. Ku karfafa zukatan ku, domin zuwan Ubangiji ya yi kusa. 9 Kada ku yi
gunaguni, 'Yan'uwana, game da juna, don kada a hukunta ku. Duba, mai shari'a na
tsaye a bakin kofa. 10 Dauki misali, 'yan'uwa, daga shan wuya da hakurin annabawa,
wadanda suka yi magana a cikin sunan Ubangiji. 11 Duba, mukan kira wadanda
suka jimre masu albarka. Kun dai ji irin jimiri da Ayuba ya yi, kun kuma san nufin
Ubangiji, yadda yake mai yawan tausayi da jinkai. 12 Fiye da komai duka, 'yan'uwana,
kada ku yi rantsuwa, ko da sama, ko da kasa, ko da kowace irin rantsuwa ma. A
maimakon haka bari "I" ya zama "I", in kuwa kun ce "A'a", ya zama "A'a", don kada
ku fada a cikin hukunci. 13 Akwai wanda ke fama a tsakanin ku? Sai ya yi addu'a,
akwai wanda yake murna? Sai ya raira wakar yabo. 14 Akwai mara lafiya a tsakanin
ku? Sai ya kira dattawan ikilisiya, sai su yi masa addu'a. Suna shafa masa mai a cikin
sunan Ubangiji. 15 Addu'ar bangaskiya zai warkar da mara lafiyan, Ubangiji zai tashe
shi. Idan ma ya yi zunubi, Allah zai gafarta masa. 16 Soboda haka, ku furta zunuban
ku ga juna, kuna yi wa juna addu'a, don a warkar da ku. Addu'ar mai adalci tana da
karfin aiki kwarai da gaske. 17 Iliya dan Adam ne kamar mu. Amma da ya nace da
addu'a kada a yi ruwa, ba kuma yi ruwa a kasar ba har shekara uku da wata shida.
18 Sai Iliya ya sake yin addu'a. Sammai suka ba da ruwa, kasa kuma ta ba da amfanin
ta. 19 Ya ku 'yan'uwana, idan wanin ku ya baude wa gaskiya, wani kuma ya dawo
da shi, 20 wannan mutum ya sani cewa, duk wanda ya dawo da mai zunubi a hanya
daga baudewar sa, zai cece shi daga mutuwa, kuma zai rufe dunbin zunubai.

Bitrus Ta Fari

[1] Bitrus, manzon Yesu Almasihu, zuwa ga zababbu wadanda suke baki, a warwatse
cikin Buntus, Galatiya, kappadokiya, Asiya, da Bitiniya. [2] Bisa ga rigasanin Allah
Uba, Ta wurin tsarkakewar Ruhu, zuwa biyayya da yayyafar jinin Yesu Almasihu.
Alheri da salama su yawaita a gareku. [3] Albarka ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu
Almasihu. Ta wurin jinkansa mai girma, ya maya haihuwarmu zuwa bege mai rai
ta wurin tashin Yesu Almasihu daga matattu. [4] Zuwa gado marar lalacewa, marar
baci, ba kuma zai kode ba. Wanda aka kebe a sama dominku. [5] Ku da ikon Allah
ya kiyaye ta wurin bangaskiya domin ceto wanda za'a bayyana a karshen zamanai.
[6] Cikin wannan kuna murna da yawa, duk da ya ke ya zama wajibi gare ku yanzu
ku yi bakin ciki, a cikin jarabobi iri iri. [7] Wannan kuwa da nufin a iske aunawar
bangaskiyarku ne, bangaskiyar da tafi zinariya daraja, wadda takan lalace ko da an
gwada ta da wuta. Wannan ya faru domin bangaskiyan nan taku ta jawo maku yabo
da girma da daukaka a bayyanuwar Yesu Almasihu. [8] Wanda kuke kauna, ko da yake
baku ganshi ba. Ko da yake baku ganinsa yanzu, duk da haka kun bada gaskiya
gare shi murnar da ku ke yi kwarai da farin ciki wanda tafi gaban a fadi cike da
daukaka. [9] Kuna karbar sakamakon bangaskiyarku, ceton rayukanku. [10] Annabawan
da su ka yi annabcin ceton da ya zama naku su ka yi bidassa suka bincike kuma da
himma. [11] Sun nemi su san ko wanene da kuma kowanne lokaci ne Ruhun Almasihu
da ke cikinsu yake bayyana ma su. Wannan ya faru ne sa'adda yake gaya ma su
tun da wuri game da shan wahalar Almasihu da kuma daukakar da zata biyo baya.
[12] An kuwa bayyana wa annabawan cewa ba kansu suke hidimtawa ba, amma ku
suke yi wa hidima. Wannan shine abin da suke yi game da abin da aka rigaya aka
gaya maku, ta wurin wadanda da Ruhu mai Tsarki ya bishe su. Wanda aka aiko daga
sama. Wadannan sune abubuwan da mala'iku ma suka yi marmarin a bayyana masu.
[13] Domin wannan fa ku natsu. Ku yi dammara a hankalinku. Ku kafa begenku sarai
akan alherin da za'a kawo maku a lokacin bayyanuwar Yesu Almasihu. [14] Kamar
'ya'ya masu biyyaya, kada ku biyewa sha'awoyinku na da a zamanin jahilcinku.
[15] Amma yadda shi wanda ya kira ku mai tsarki ne, kuma ku zama da tsarki cikin
dukkan al'amuranku. [16] Domin a rubuce yake, “Ku zama da tsarki, gama ni mai tsarki
ne.” [17] Idan ku na kira bisa gare shi “Uba” shi wanda yake hukuntawa ba da tara
ba, amma gwar-gwadon aikin kowane mutum, sai kuyi zaman bakuncinku da tsoro
da bangirma. [18] Kun san cewa ba da azurfa ko zinariya mai lalacewa aka fanshe ku
ba, daga halinn wauta da kuka gada daga wurin iyayenku. [19] Maimakon haka an
fanshe ku da jinin Almasihu mai daraja, marar aibu kamar na dan rago. [20] An zabi
Almasihu tun kafin kafawar duniya, amma a karshen zamanu ya bayyanu a gare ku.
[21] Ku da kuka bada gaskiya ga Allah ta wurinsa, wanda ya tashe shi daga matattu
ya kuma bashi daukaka domin bangaskiyarku da begenku su kasance cikin Allah.
[22] Da shike kun tsarkake rayukanku cikin biyayyar ku ga gaskiya zuwa ga sahihiyar
kauna ta 'yan'uwa, sai ku kaunaci junanku da zuciya mai gaskiya. [23] da shike an sake
hai'huwarku ba daga iri mai lalacewa ba amma daga iri marar rubewa, ta wurin
maganar Allah wadda take rayuwa ta kuma dawwama. [24] Gama “dukkan jiki kamar
ciyawa yake, dukkan darajarsa kuwa kamar furen ciyawa take. Ciyawa takan yi
yaushi, furenta ya kan yankwane ya fadi, [25] amma maganar Ubangiji tabbatacciya ce
har abada. “Wannan ita ce maganar bishara wadda akayi maku wa'azinta.”

2

1 Saboda haka sai ku tube dukkan keta, rikici, da riya, kishi, da dukkan mugun
zance. 2 Kammar jarirai, sababbin haihuwa, ku yi marmarin madara mai ruhaniya
wadda take sahihiya, domin ta wurinta kuyi girma zuwa ceto, 3 idan kun dandana
Ubangiji mai-alheri ne. 4 Kuzo gareshi rayayyen dutse wanda mutane suka ki, amma
zababbe ne mai-daraja wurin Allah. 5 Ku kuma kamar rayayyun duwatsu ana gina
ku gida mai ruhaniya, domin ku zama tsarka-kan fristoci, domin ku mika hadayu
masu ruhaniya abin karba ga Allah ta wurin Yesu Almasihu. 6 Gama nassi ya ce,
"Ga shi na sanya dutse na kan kusurwa, zababe, mai daraja a cikin Sihiyona. Duk
wanda ya bada gaskiya gareshi ba zaya kunyata ba." 7 Daraja a gareku take ku da
kun bada gaskiya. Amma, ga wadanda suka ki bada gaskiya, "Dutsen da magina
suka ki shine aka mai she shi kan kusurwa". 8 kuma, "Dutsen sa tuntube da fa na
sa tuntube. "Sun yi tuntube, da shike sun ki biyayya da maganar, an kuwa kaddara
su ga wannan. 9 Amma ku zababben jinsi ne, kungiyar fristoci ba-sarauci, al'umma
mai-tsarki, jama'ar mallakar Allah, domin ku sanar da mafifitan al'amuran wanda ya
kiraye ku daga chikin duhu zuwa cikin haskensa mai'ban al'ajibi. 10 Ku da ba jama'a
ba ne a da, amma yanzu jama'ar Allah ne. Da baku sami jinkai ba, amma yanzu
kun sami jinkai. 11 Kaunatattu, ina rokon ku misalin baki da masu-tafiya kuma, ku
guje wa sha'awoyin jiki wadanda ke yaki da rai. 12 Ku kasance da kyakkyawan hali
a cikin al'ummai, domin, sa'adda suke kushen ku kamar masu aikata mugunta, sai
su lura da nagargarun ayyukanku su kuma daukaka Allah a ranar zuwansa. 13 Kuyi
biyayya ga kowacce hukuma ta mutane sabili da Ubangiji, ko ga sarki domin shi
ne shugaba. 14 Ko kuwa ga masu mulki aikakkunsa ne domin su hori masu aikata
mugunta da yabawa masu aikata nagarta. 15 Gama wannan nufin Allah ne, ta wurin
aikin kirki ku, kwabi jahilcin mutane marassa hikima. 16 Kamar 'yan'tattu kada ku
mori 'yan'cinku kamar mayafin mugunta, amma ku zama kamar bayin Allah. 17 Ku
girmama dukkan mutane. Ku kaunaci 'yan'uwa, kuji tsoron Allah. Ku girmama sarki.
18 Ku barori, kuyi biyayya ga iyayen gidanku da dukkan bangirma, ba ga nagargaru
da masu saukin kai ba, amma har ga miskilai. 19 Gama abin yaba wa ne idan sabili
da lamiri zuwa ga Allah in wani ya jimre da shan zalunci. 20 Gama wacce riba ke
nan idan kun yi zunubi ana horonku kuna jimrewa da hukuncin? amma idan kunyi
aikin kirki kuka sha wuya a kansa kuka yi hakuri, wannan abin karba ne wurin
Allah. 21 Gama akan haka aka kiraye ku, gama Almasihu ma yasha azaba saboda ku,
ya bar maku gurbi kubi sawunsa. 22 Bai taba yin zunubi ba, ba'a taba jin yaudara a
bakinsa ba. 23 Da'a ka zage shi bai mai da zagi ba. Da ya sha azaba, bai yi kashedi
ba, amma ya mika kansa ga wanda yake yin shari'ar adalci. 24 Shi da kansa ya dauki
zunubanmu a cikin jiki nasa ya kai su bisa itace, domin kada a iske mu cikin zunubi,
amma muyi rayuwa ga adalci. Ta wurin raunukansa ne kuka warke. 25 Dukkanku da
kun bata kuna yawo kamar batattun tumaki, amma yanzu kun dawo wurin makiyayi
da mai tsaron rayukanku.

3

1 Haka ku kuma da kuke matan aure, kuyi biyayya da na ku mazajen, domin in
har wadansunsu basa biyayya da maganar Allah, halin matansu ya shawo kansu
ba tare da magana ba, 2 Domin sun ga tsattsakan halinku da ladabinku. 3 Haka ma
adonku kar ya zama na kwalliyar waje kitson kai, kayan zinariya ko tufafi masu
kawa. 4 Amma bari adon ya zama na mutum na cikin zuciya, kuma adon ya zama
kyan nan marar dushewa, na kamun kai da natsatsen ruhu, wanda yake da daraja a
gaban Allah. 5 Haka tsarkakan mata su ka yi ado kamar haka. Suka dogara ga Allah
suka yi biyayya ga mazajensu. 6 Ta haka Saratu ta yi biyayya ga Ibrahim ta kira shi

“ubangiji”. Yanzu ku 'ya'yantane in dai kun yi aiki nagari, idan kuma ba ku ji tsoron
wahala ba. [7] Kamar yadda na fada wa matan aure haka ma mazaje, ku zauna da mata
da sanin su raunana ne abokan tarayya ne na karbar baiwar rayuwa. Ku dinga yin
haka domin a rika jin addu'oinku. [8] Daga karshe, dukanku ku hada hankulanku, ku
zama masu juyayi, masu kauna kamar 'yan'uwa, masu taushin zuciya, masu tawali'u.
[9] Kada ku rama mugunta da mugunta ko zagi da zagi. A maimakon haka ku cigaba da
sa albarka, gama sabili da haka ne musamman aka kiraye ku, domin ku gaji albarka.
[10] “Wanda duk yake so ya more a rayuwarsa ya kuma ga kwanaki masu alheri, to
fa, ya kame harshen sa daga mugunta da lebensa daga maganganun yaudara. [11] Ya
rabu da mugunta ya aikata abin da ke nagari. Bari ya nemi zaman salama ya kuma
dimanceta. [12] Idanun Ubangiji suna duban adalai, kunnuwansa kuma suna sauraron
roke rokensu. Amma fuskar Ubangiji tana gaba da masu aikata mugunta.” [13] Wanene
ya isa ya cuce ku idan kun himmatu ga yin abin da ke nagari? [14] Amma idan kuna
shan wuya saboda adalci, ku masu albarka ne. Kada ku ji tsoron abin da su ke tsoro.
Kada ku damu. [15] Maimakon haka, ku kebe Ubangiji a cikin zukatanku cewa shi mai
tsarki ne. Kullum ku zauna da shiri domin ku amsa wa mai tambayar ku dalilin sa
begenku ga Allah. Amma fa kuyi haka tare da tawali'u da bangirma. [16] Ku zama da
tsatsakan lamiri domin mutanen da ke zargin rayuwarku mai kyau cikin Almasihu,
su ji kunya domin suna maganar gaba da ku kamar ku mugaye ne. [17] Ya fi kyau, a
sha wuya akan aiki nagari, idan nufin Allah ne, da a sha wuya sabili da mugun aiki.
[18] Almasihu ya sha wahala sau daya tak sabili da zunubai. Shi da ya ke mai adalci ya
sha wahala domin mu marasa adalci, domin ya kawo mu ga Allah. Aka kashe shi cikin
jiki, amma aka rayar da shi cikin Ruhu. [19] A Ruhu ne, ya je ya yi wa'azi ga ruhohin
da ke a yanzu cikin kurkuku. [20] Sun yi rashin biyayya ne sa'adda hakurin Allah yake
jiransu a lokacin Nuhu a zamanin sassaka jirgin ruwa, sai Allah ya tsirar da mutane
kalilan wato rayuka takwas daga cikin ruwa. [21] Wannan kwatancin baftismar da take
cetonmu yanzu ne, ba kamar ta wanke Dauda daga jiki ba, sai dai ta rokon Allah da
lamiri mai kyau ta wurin tashin Yesu Almasihu daga matattu. [22] Ya hau sama. Yana
dama ga Allah. Mala'iku, da mulkoki da masu iko dole su yi masa biyayya.

4

[1] Saboda haka, tunda yake Almasihu ya sha wuya a jiki, muma mu sha damara
da wannan ra'ayi. Duk wanda ya sha wuya a jiki ya daina aikata zunubi. [2] Wannan
mutum kuma baya kara zaman biye wa muguwar sha'awar mutumtaka, amma sai dai
nufin Allah dukkan sauran kwanakinsa a duniya. [3] Gama lokaci ya wuce da zamu yi
abin da al'ummai suke son yi, wato fajirci, mugayen sha'awace-sha'awace, da buguwa
da shashanci da shaye-shaye da bautar gumaku da abubuwan kyama. [4] Suna tunanin
bakon abu ku ke yi da ba kwa hada kai tare da su yanzu a yin wadannan abubuwa,
sai suna zarginku. [5] Za su bada lissafi ga wanda yake a shirye ya shari'anta masu
rai da matattu. [6] Shi yasa aka yi wa matattu wa'azin bishara, cewa ko da shike anyi
masu shari'a cikin jikunan mutane, su rayu bisa ga Allah a ruhu. [7] Karshen dukkan
abubuwa yana gabatowa. Saboda haka, ku zama natsatsu, ku natsu cikin tunaninku
domin yin addu'oi. [8] Gaba da kome, ku himmatu wajen kaunar juna, domin kauna
bata neman tona zunuban wadansu. [9] Ku yi wa juna bakunta da abubuwa nagari ba
tare da gunaguni ba. [10] Yadda kowanne dayanku ya sami baiwa, kuyi amfani da su
domin ku kyautata wa juna, kamar masu rikon amanar bayebaye na Allah, wanda
ya ba mu hannu sake. [11] Idan wani yana yin wa'azi, ya zamana fadar Allah ya ke
fadi, idan wani yana hidima, ya yi da karfin da Allah ya ba shi, domin cikin dukkan
abubuwa a daukaka Allah ta wurin Yesu Almasihu. Daukaka da iko nasa ne har
abada abadin. Amin. [12] Ya kaunatattu, kada ku zaci cewa matsananciyar wahalar

da ta zo ta gwada ku bakon abu ne, ko kuma wani bakon abu ne yake faruwa a
gareku. 13 Amma muddin kuna tarayya da Almasihu cikin wahalarsa, ku yi murna,
domin kuyi farin ciki da murna sa'adda za a bayyana daukakarsa. 14 Idan ana zargin
ku sabili da sunan Almasihu, ku masu albarka ne, domin Ruhun daukaka da Ruhun
Allah ya tabbata a kanku. 15 Amma kada kowannen ku ya sha wahala sabo da horon
shi mai kisan kai ne, ko barawo, ko mamugunci, ko mai shisshigi. 16 Amma in wani
yana shan wahala sabili da shi na Almasihu ne, kada ya ji kunya, amma ya daukaka
Allah a wannan sunan. 17 Domin lokaci ya yi da shari'a za ta fara daga gidan iyalin
Allah. Idan kuwa za a fara da mu, menene karshen wadanda suka ki biyayya da
bisharar Allah? 18 Idan mutum, "mai adalci ya tsira da kyar, to, me zai faru da marar
bin Allah da mai zunubi kuma?" 19 Sabo da haka bari wadanda suke shan wuya bisa
ga nufin Allah, su mika rayukansu ga amintaccen Mahalicci suna kuma yin ayyuka
nagari.

5

1 Ina yiwa dattawan da ke cikinku gargadi, ni da nike dan'uwanku dattijo,
mashaidin shan wuyar Almasihu, ni kuma mai samun rabo ne daga cikin daukakar
daza a bayyana. 2 Saboda haka na gargade ku dattawa, kuyi kiwon garken Allah dake
tare da ku. Ku kula da su, ba a kan dole ba, amma domin kuna son yin haka, bisa ga
yin Allah. Ku kula da su, ba don cin ribar banza ba amma sabo da yardar rai. 3 Kada
ku zama kamar masu iko akan mutanen dake hannunku, amma ku zama abin koyi
ga garken. 4 Sa'adda za a bayyana Sarkin Makiyaya zaku karbi rawanin da darajarsa
bata dushewa. 5 Hakannan, ku kuma samari kuyi biyayya ga dattawa. Dukanku
kuyi damara da tawali'u, kuna bauta wa juna, domin Allah ya na tsayayya da mai
girman kai, amma yana yiwa masu tawali'u alheri. 6 Saboda haka ku kaskantar da
kanku karkashin hannuwan Allah mai iko duka domin ya daukaka ku a madaidecin
lokaci. 7 Ku jibga masa duk taraddadin zuciyarku, domin yana kula da ku. 8 Ku
natsu, ku zauna a fadake. Magabcinku, ibilis, kamar zaki mai ruri yana zazzagawa,
yana neman wanda zai cinye. 9 Ku yi tsayayyiyar gaba da shi. Ku yi karfi cikin
bangaskiyarku. Ku sani fa abokan tarayyarku da suke cikin duniya suna jimrewa da
shan wuyan nan irin taku. 10 Bayan shan wuyarku na dan lokaci kadan, Allah mai
alheri mara iyaka, wanda ya kiraye ku zuwa ga madawwamiyar daukakarsa cikin
Almasihu, zai kammalaku, ya kafa ku, ya kuma karfafa ku. 11 Mulki ya tabbata a
gare shi har abada abadin. Amin. 12 Na amince da Sila amintaccen dan'uwa ne,
kuma na rubuto maku a takaice ta hannunsa. Ina yi maku gargadi ina kuma shaida
maku cewa abin da na rubuto alherin Allah ne na hakika. Ku kafu a cikinsa. 13 Ita
matar da ta ke a Babila zababbiya tare da ku, ta na gaisheku, da Markus, dana, yana
gaisheku. 14 Ku gai da juna da sumbar kauna. Salama ta tabbata a gare ku dukanku
da ke cikin Almasihu.

Wasikar Bitrus Ta Biyu

1 Siman Bitrus, bawa da manzon Almasihu Yesu, zuwa ga wadanda suka karbi
bangaskiya mai daraja kamar yadda muka karba, bangaskiya cikin adalcin Allahnmu
da Yesu Almasihu. 2 Bari alheri ya kasance tare da ku; bari salama ta karu ta wurin
sanin Allah da na Yesu Ubangijinmu. 3 Dukkan abubuwan ikon Allah na rayuwa da
Allahntaka an bamu su ta wurin sanin Allah, wanda ya kira mu ta wurin daukakarsa
da nagarta. 4 Ta wurin wanan, ya bamu babban alkawari mai daraja. Yayi wanan ne
saboda ku zama masu rabo cikin Allahntaka, yayin da ku ka kubuta daga lalacewa
da ke cikin duniya saboda mugayen sha'awace sha, awace. 5 Saboda wanan dalilin
kuyi iyakacin kokarinku ku kara nagarta ta wurin bangaskiyarku, kuma ta wurin
adalci, sani. 6 Ta wurin sani ku kara da kamun kai, kuma ta wurin kamun kanku, ku
kara da jimrewa, ta wurin jimrewarku, ku kara da bin Allah. 7 Ta wurin bin Allah,
ku kara da kauna irin ta 'yan'uwa, ta wurin kauna irin ta 'yan'uwa, ku kara kauna.
8 Idan wadannan abubuwan suna cikinku, kuma suka yi girma a cikinku, baza a
sami bakarare ko rashin 'ya'ya cikin sanin Ubangijinmu Yesu Almasihu ba. 9 Amma
duk wanda ya rasa wadannan abubuwan yana kallon abin da ke kusa ne kawai;
ya makance. Ya manta da cewa an wake shi daga tsofaffin zunubansa. 10 Saboda
haka, 'yan'uwa, kuyi iyakacin kokari ku tabbatar da kiranku da zabenku. Idan kun
yi wadannan abubuwan, baza ku yi tuntube ba. 11 Ta haka zaku sami shiga cikin
mulki na har'abada na Ubangijinmu da Maicetonmu Yesu Almasihu. 12 Saboda haka
a shirye nake kulayomi in tunashe ku game da wadannan abubuwan, ko da yake kun
san su, kuma kun yi karfi cikin gaskiya yanzu. 13 Ina tunani daidai ne in zuga ku da
tuni game da wadannan abubuwan, tun ina cikin wannan jiki. 14 Domin na sani jim
kadan zan bar wannan jiki, kamar yadda Yesu Almasihu ya nuna mani. 15 Zan yi
iyakancin kokarina kulayomi domin ku rika tunawa da abubuwan, bayan kaurata.
16 Domin bamu bi labaru da aka kago na nuna wayo cikinsu ba, da muka fada maku
game da iko da bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Almasihu, amma mu shaidu ne na
ikonsa. 17 Gama ya karbi daukaka da daraja daga wurin Allah Uba lokacin da murya
ta zo daga ikon mai daukaka cewa, "Wannan shine dana, kaunataccena, wanda nake
jin dadinsa kwarai." 18 Mun ji muryar nan da ta zo daga sama, lokacin da mu ke tare
da shi a dutse mai tsarki. 19 Muna da wannan kalmar annabci wanda akwai tabbaci
sosai, kun yi daidai idan kun mayar da hankali a kansu. Yana nan kamar fitillar da
take walkiya a wuri mai duhu kafin asubahi ya zo, kuma tauraron asubahi ya tashi
cikin zukatanku. 20 Ku san da wannan tun da farko, cewa babu annabci da ke bisa
ga fasarar mutum. 21 Domin babu annabcin da ya taba zuwa ta wurin nufin mutum.
Maimakon haka, Ruhu Mai Tsarki ne ke iza su, su fadi maganar Allah.

2

1 Annabawan karya sun zo ga mutane, hakannan kuma malaman karya suma sun
zo. A asirce za su zo maku da karkatacciyar koyarwa mai hallakarwa, su kuma yi
musun sanin Ubangiji da ya fanshe su. Su na jawowa kansu hallaka da sauri. 2 Da
yawa za su bi gurbinsu, kuma ta wurinsu za a sabawa sahihiyar gaskiya. 3 Ta wurin
hadama za su ribace ku ta wurin maganganunsu na yaudara. Hallakarsu ba za ta yi
jinkiri ba; hukuncinsu na nan tafe. 4 Allah bai kebe mala'ikkun da suka yi zunubi ba.
Maimakon haka ya tura su a cikin bakin duhun jahannama daure da sarkoki, har ya
zuwa ranar shari'a. 5 Hakan nan kuma bai kebe duniya ta zamanin da ba. Maimakon
haka, ya kebe Nuhu, wanda yake wa'azin adalci, tare da mutane bakwai, lokacin da

ya kawo ambaliyar ruwan Tsufana a fuskar duniyar marasa bin Allah. 6 Sa'annan
Allah ya kone biranen Sadoma da Gomrata da wuta ya maishe su toka, wannan ya
zama misalin abin da zai faru da marasa ibada. 7 Amma ga adalinnan Lutu, wanda
ya zaku a ransa ta wurin miyagun halayen mutanen, Ubangiji kuwa ya cece shi. 8 Ga
wannan mutum mai adalci, wanda yayi zama a cikinsu kowace rana ransa na baci,
domin abin da yake gani yake kuma ji. 9 Saboda haka Allah ya san yadda zai ceci
masu adalci daga gwaji, da yadda kuma zai kama masu rashin adalci da hukunci a
ranar shari'a. 10 Wannan kuwa musamman gaskiya ce ga wadanda suka ci gaba da
ayyuka na jiki suka kuma raina masu mulki. Suna da taurin kai da kuma yin ganin
dama. Ba sa tsoron sabo ga wadanda aka daukaka. 11 Ko da shike mala'iku suna
da karfi da iko fiye da su, amma basu kawo karar batanci a kansu a gaban Ubangiji
ba. 12 Amma wadannan dabbobi marassa tunani an yi su ne musamman domin a
kama a yanka. Suna sabawa abin da ba su sani ba. Zasu halaka. 13 Za su sami
sakamakon mugun aikinsu. Suna tunanin yin nishadi da rana abin annashuwa ne.
Su kan su tababbu ne. Suna jin dadin ayyukansu na yaudara yayin da suke liyafa tare
da ku. 14 Suna da idanun sha'awace sha'awacen mata mazinata; ba sa koshi da aikata
zunubi. Suna rinjayar wandanda ba su da tsayayyan hankali zuwa ga munanan
ayyuka, kuma sun kafa zukatansu ga hadama, su 'ya'yan la'ana ne! 15 Sun bar bin
hanyar gaskiya. Sun bijire kuma sun bi hanyar Bal'amu dan Be'or wanda yake kaunar
ribar rashin adalci. 16 Amma ya karbi tsautawa domin zunubinsa. Jaki ma da baya
magana ya tsauta wa haukan annabin da muryar dan adam. 17 Wadannan mutane
suna kamar mabulbullai da babu ruwa. suna nan kamar gizagizai da iska ke korawa.
Duhu mai tsanani yana jiransu. 18 Su masu babatu ne da girman kai. suna yadaurar
mutane ta wurin sha'awowin jiki. Suna yaudarar mutane da suke kokarin su tsere
daga wadanda suke rayuwa cikin kuskure. 19 Suna masu alkawarin yanci, amma su
da kan su bayi ne ga zunubi. Domin mutum bawa ne ga duk abinda ya rinjaye shi.
20 Duk wanda ya kubuta daga shashanci na duniya ta wurin sanin Ubangiji da mai
Ceto Yesu Almasihu, sa'annan ya koma cikin shashaci, yanayinsu na karshe ya zama
da muni fiye da na farkon. 21 Da ma zai fi masu kada su san hanyar adalci da su san
ta amma sa'annan su juya daga ka'ida mai tsarki wanda aka damka masu. 22 Wannan
karin magana ya zama gaskiya a kan su: “Kare ya dawo yana lashe amansa. Aladen
da akayi masa wanka ya koma cikin tabo.”

3

1 Yanzu, ina rubata maku, kaunatattu, wannan wasika ta biyu domin in tunashe
ku, in kuma zuga tunaninku na gaskiya, 2 don ku tuna da kalmomin da annabawa
tsarkaka suka fada a da, kuma da umurnin Ubangijinmu da mai ceto da aka bayar ta
wurin manzaninku. 3 Ku san wannan da farko, cewa masu ba'a za su zo a kwanakin
karshe. Za su yi ba'a kuma su ci gaba bisa ga sha'awowinsu. 4 Za su ce, “Ina
alkawarin dawowarsa? Tun lokacin da kakaninmu suka mutu, dukkan abubuwa sun
kasance yadda suke, tun farkon halitta.” 5 Da gangan suka manta cewa sama da kasa
sun kasance daga ruwa, kuma ta wurin ruwa, da dadewa ta wurin umarnin Allah,
6 kuma cewa ta wurin wadannan abubuwa duniyar wancan zamani ta halaka, da
ambaliyar ruwan tsufana. 7 Amma sama da kasa na yanzu, an tanada su domin wuta
ta wurin wannan umarnin. An tanada su domin ranar shari'a da halakar marassa
ibada. 8 Kada ku manta da wanan, kaunatattu, cewa rana daya a gun Allah kamar
shekaru dubu ne, kuma shekaru dubu kamar rana daya suke. 9 Ubangiji baya jinkiri
game da alkawaransa kamar yadda wadansu ke ganin jinkiri. Maimakon haka, yana
hakuri da ku. Ba ya so ko dayanku ya hallaka, amma kowanenku ya kai ga tuba.
10 Duk da haka, ranar Ubangiji za ta zo kamar barawo. Sammai za su shude da

kara mai karfi. Wuta zata kone komai da komai, kuma duniya da dukkan ayyukan
da ke cikinta zasu bayyanu. [11] Da shike dukkan wadanan abubuwa za a hallaka su
haka, wadanne irin mutane yakamata ku zama? Ya kamata kuyi rayuwar tsarki da
ta ibada. [12] Ku zauna cikin bege da kuma hanzarta zuwan ranar Allah. A ranan nan,
za a hallaka sammai da wuta, kuma dukkan komai da komai zai narke cikin zafi
mai tsanani. [13] Amma bisa ga alkawarinsa, muna jiran sabuwar sama da sabuwar
duniya, inda adalci zai kasance. [14] Saboda haka, kaunatattu, tun da kuna da begen
wadannan abubuwa, ku yi iyakacin kokarinku a same ku marassa tabo da marasa
aibu a gabansa, cikin salama. [15] Kuma, ku dauki hakurin Ubangiji domin ceto ne,
kamar yadda kaunataccen danuwanmu Bulus ya rubuta maku bisa ga hikima da aka
ba shi. [16] Bulus yayi magana akan wadanan abubuwa cikin dukkan wasikunsa, a
ciki akwai abubuwa da suke da wuyar ganewa. Jahilai da mutane marassa natsuwa
sukan juya ma'anarsu, kamar yadda suke yi wa sauran nassoshi, don hallakar kansu.
[17] Saboda haka, kaunatattu, tun da kun san wadannan abubuwa, ku kula da kanku
kada a badda ku ta wurin rudun mutanen da ba su bin doka, har ku rasa amincinku.
[18] Amma ku yi girma a cikin alheri da sanin Ubangijinmu da mai ceto Yesu Almasihu.
Bari daukaka ta tabbata a gare shi yanzu da har abada. Amin.

Wasikar Yahaya Ta Fari

1 Abin nan da yake tun daga farko, wanda muka ji, wanda muka gani da idanunmu,
wanda muka gani hannuwanmu suka kama, a wajen maganar rai. 2 Ran kuwa aka
baiyyana shi, muka gani, muka bada shaida, muka gaya maku labarin rai na har
abada, wanda da yake a wurin Uba, aka kuma sanar da mu. 3 Wannan da muka
gani muka ji muka baku labari, domin kuyi zumunci da mu, zumuncinmu kuwa tare
da Uba yake da Dansa Yesu Almasihu. 4 Haka nan, muna rubuta maku wadannan
abubuwa domin farin cikinmu ya cika. 5 Wannan shi ne sakon da muka ji daga
wurinsa mu kuwa muka sanar da ku: Allah haske ne a wurinsa kuwa babu duhu ko
kadan. 6 Idan mun ce muna zumunci da shi kuma muna tafiya cikin duhu, muna yin
karya kuma bama aikata gaskiya. 7 Amma idan muna tafiya cikin haske kamar yadda
yake cikin haske, muna zumunci da juna, jinin Yesu Dansa ya wankemu daga dukka
zunubi. 8 Idan mun ce bamu da zunubi, muna rudin kanmu kenan, ba kuma gaskiya
a cikinmu. 9 Amma idan mun fadi zunubanmu, shi mai aminci ne, mai adalci da zai
gafarta mana zunubanmu, ya kuma wankemu daga dukkan rashin adalci. 10 Idan
mun ce bamu yi zunubi ba, mun mai da shi makaryaci kenan, maganarsa kuma bata
cikinmu.

2

1 'Ya'yana, na rubuta ma ku wadannan abubuwa domin kada kuyi zunubi. Amma
idan wani yayi zunubi muna da matsakanci a wurin Uba, Yesu Almasihu, mai adalci.
2 Shine fansar zunubanmu, ba ma namu kadai ba amma na duniya dukka. 3 Ta
haka muka san cewa mun san shi, idan mun kiyaye dokokinsa. 4 Duk wanda yace,
“Na san Allah” amma bai kiyaye dokokinsa ba, makaryaci ne gaskiya kuwa ba ta
cikinsa. 5 Amma duk wanda ya kiyaye maganarsa, hakika kaunar Allah ta kammala
a cikin wannan mutum. Ta wurin haka muka sani muna cikinsa. 6 Duk wanda yace
yana cikin Allah dole ne shi da kansa yayi tafiya kamar yadda Yesu Almasihu yayi.
7 Kaunatattu, ba sabuwar doka nike rubuta maku ba, amma tsohuwar doka ce wadda
kuka ji tun farko. Tsohuwar dokar kuwa itace maganar da kuka ji tun farko. 8 Amma
yanzu ina rubuta maku sabuwar doka wadda gaskiya ce a cikin Almasihu da cikinku,
saboda duhu yana wucewa, haske na gaskiya yana haskakawa. 9 Duk wanda yace
yana cikin haske amma yana kin dan'uwansa, yana cikin duhu har yanzu. 10 kuma
wanda yake kaunar dan'uwansa yana cikin haske babu dalilin tuntube a wurinsa.
11 Amma duk wanda yake kin dan'uwansa yana cikin duhu, yana kuma tafiya cikin
duhu, bai san ma inda ya nufa ba, domin duhu ya makantar da shi. 12 Na rubuta
maku, ya ku kaunatun 'ya'yana, saboda an gafarta zunubanku domin sunansa. 13 Na
rubuta maku, ubanni, saboda kun san shi wanda yake tun daga farko. Na rubuta
maku matasa saboda kun yi nasara da mugun. Na rubuta maku, yara kanana, saboda
kun san Uban. 14 Na rubuta maku, Ubanni, saboda kun san shi wanda yake tun
daga farko. Na rubuta maku, matasa, saboda kuna da karfi, kuma maganar Allah
tana zaune cikinku. Kuma kun yi nasara da mugun. 15 Kada kuyi kaunar duniya
ko abubuwan da suke cikin duniya. Idan wani yayi kaunar duniya, kaunar Uban
bata cikinsa. 16 Domin dukkan abubuwan da suke a cikin duniya, kwadayi na jiki,
abin da idanu suke sha'wa, da rayuwar girman kai ta wofi, ba na Uban bane amma
na duniya ne. 17 Duniya tana wucewa tare da sha'awarta. Amma dukkan wanda ya
aikata nufin Allah zaya kasance har abada. 18 Yara kanana, sa'a ta karshe ce. Kamar
dai yadda kuka ji magafcin Almasihu yana zuwa, ko yanzu ma magaftan Almasihu

da yawa sun rigaya sun zo, ta haka muka san sa'a ta karshe ce. [19] Sun fita daga
cikinmu, dama su bana cikinmu bane. Gama idan da su namu ne da sun ci gaba
tare damu. Amma da yake sun fita, ya nuna su ba na cikinmu bane. [20] Amma ku
kun karbi shafewa daga wurin Mai Tsarki, kuma dukkanku kun san gaskiya. [21] Bana
rubuta maku bane domin baku san gaskiya ba, amma saboda kun santa, kuma ba
wata karya da ta fito daga gaskiya. [22] Wanene makaryaci shine wanda yayi musu
cewa Yesu ba Almasihu bane? Wannan mutumin shi ne magafcin Almasihu, tun da
yayi musun Uba yayi musun Dan. [23] Ba wanda yayi musun Dan kuma yake da Uban.
Dukkan wanda ya amince da Dan yana da Uban ma. [24] A game daku kuma, sai ku
bari abinda kuka ji daga farko ya zauna a cikinku. Idan abin da kuka ji daga farko
ya zauna a cikinku, kuma zaku kasance a cikin Dan da kuma Uban. [25] Alkawarin da
ya bamu kenan, rai na har abada. [26] Na rubuta maku wadannan abubuwa ne game
da wadanda zasu baudar daku. [27] Game daku, shafewar daku ka samu daga wurinsa
tana nan a cikinku, baku bukatar wani ya koyar daku. Amma kamar yadda shafewar
da kuka karba a wurinsa ta koya maku dukkan abu, kuma gaskiya ne ba karya bane,
tana nan a cikinku kamar yadda a ka koya maku, ku kasance a cikinsa. [28] Yanzu
fa, 'ya'ya na kaunatattu, ku kasance a cikinsa domin sa'adda zai baiyyana mu zama
da gabagadi ba tare da kunya ba a gabansa sa'adda zai zo. [29] Idan kun sani shi mai
adalci ne, kun sani dukkan wanda ke aikata adalci haifaffe ne daga wurinsa.

3

[1] Dubi irin kaunar da Allah ya bamu, har da za a kira mu 'ya'yan Allah, haka
muke kuwa. Saboda wannan dalili ne duniya bata san muba, saboda bata san shi ba.
[2] Kaunatattu, yanzu mu 'ya'yan Allahne, kuma ba a bayyana mana yadda zamu zama
ba tukuna, mun sani sa'adda Almasihu zai bayyana, zamu zama kamarsa, domin
zamu ganshi kamar yadda yake. [3] Dukkan wanda yake da wannan bege game da
gidan gobe ya kan tsarkake kansa, kamar yadda shima yake da tsarki. [4] Dukkan
wanda yaci gaba da yin zunubi yana ketare shari'a kenan. Gama zunubi ketare shari'a
ne. [5] Kun sani Almasihu ya bayyana domin ya dauke zunubai ne. Kuma a cikinsa
babu zunubi. [6] Ba wanda zai kasance a cikinsa da zai cigaba da yin zunubi. Ba
wanda zai ci gaba da aikata zunubi da zai ce ya sanshi, ko kuma ya ganshi. [7] 'Ya'yana
kaunatattu, kada ku bari kowa ya baudar da ku, wanda yake aikata adalci shi adali
ne, kamar yadda Almasihu yake adali. [8] Wanda yake aikata zunubi na ibilis ne, gama
ibilis yayi zunubi tun daga farko. Dalilin haka ne Dan Allah ya bayyana, domin
ya rushe ayyukan ibilis. [9] Duk wanda aka haife shi daga Allah ba ya yin zunubi,
saboda irin Allah na cikinsa. Ba zaya iya ci gaba da yin zunubi ba domin an haife
shi daga wurin Allah. [10] Ta haka ne ake bambanta 'ya'yan Allah da 'ya'yan ibilis.
Dukkan wanda baya aikata adalci ba na Allah bane; haka kuma wanda ba ya kaunar
dan'uwansa. [11] Domin wannan shine sakon da kuka ji tun daga farko: cewa mu
kaunaci junanmu, [12] ba kamar Kayinu ba wanda yake na shaidan kuma ya kashe
dan'uwansa. Me yasa ya kashe shi? Saboda ayyukansa miyagu ne, na dan'uwansa
kuma masu adalci ne. [13] Kada kuyi mamaki 'yan'uwana, idan duniya ta ki ku. [14] Mun
sani mun ratsa mutuwa zuwa cikin rai, saboda muna kaunar 'yan'uwa. Dukkan
wanda ba ya yin kauna, shi matacce ne. [15] Dukkan wanda yake kin dan'uwansa, mai
kisan kai ne. Kun kuma sani babu rai na har abada a cikin mai kisankai. [16] Ta wurin
haka muka san kauna, da ya ke Almasihu ya bayar da ransa saboda mu. Mu ma ya
kamata mu bada ranmu saboda 'yan'uwamu. [17] Amma duk wanda yake da kayan
duniya, ya ga dan'uwansa cikin bukata, kuma bai ji tausayinsa ba, ta yaya kaunar
Allah ke cikinsa? [18] 'Ya'yana kaunatattu, kada muyi kauna ta fatar baki kawai, amma
muyi aikin kauna da gaskiya. [19] Ta wurin haka mun sani mu masu gaskiya ne kuma

mun tabbatar da zuciyarmu a gabansa. [20] Gama idan zuciyarmu bata kayar damu ba,
Allah ya fi zuciyarmu girma, kuma yana sane da kome. [21] Kaunatattu, idan zuciyarmu
bata kashe mu ba, muna da gabagadi a gaban Allah. [22] Kuma duk abin da muka nema
zamu samu a wurinsa, saboda muna kiyaye dokokinsa, muna yin abubuwan da suka
gamshe shi. [23] Kuma ummurninsa kenan: mu bada gaskiya ga sunan Dansa Yesu
Almasihu, mu yi kaunar juna kuma kamar yanda ya bamu wannan doka. [24] Duk
wanda yake kiyaye umarnin Allah, yana cikinsa, Allah kuma yana cikin mutumin.
Ta haka muka gane cewa yana cikinmu, Ta wurin Ruhu, wanda ya bamu.

4

[1] Kaunatattu, kada ku amince da kowanne ruhu. Amma ku gwada ruhohi ku gani ko
na Allah ne, gama annabawan karya masu yawa sun fito zuwa cikin duniya. [2] Ta haka
zaku gane Ruhun Allah, dukkan ruhun da ya amince Yesu Almasihu ya zo cikin jiki na
Allah ne, [3] kuma dukkan ruhun da bai amince da Yesu ba, ba na Allah bane. Wannan
ruhun magafcin Almasihu ne, wanda kuka ji cewa yana zuwa, ya kuwa rigaya yazo
cikin duniya. [4] 'Ya'yana kaunatattu, daga Allah ke, kuma kun rigaya kun yi nasara
da su da yake wanda ke cikinku ya fi wanda ke cikin duniya girma. [5] Su na duniya
ne, saboda haka abin da suke fadi na duniya ne, duniya kuma tana sauraronsu. [6] Mu
na Allah ne, duk wanda ya san Allah yana saurarenmu. Wanda ba na Allah bane, ba
ya sauraronmu. Ta haka muka gane ruhun gaskiya da ruhun karya. [7] Kaunatattu,
mu yi kaunar juna, gama kauna ta Allah ce, wanda yake kauna an haife shi daga
wurin Allah, kuma ya san Allah. [8] Mutumin da baya kauna ba na Allah ba ne, kuma
bai san Allah ba, gama Allah kauna ne. [9] A cikn haka aka bayyana kaunar Allah
a garemu, Allah ya aiko tilon Dansa cikin duniya domin mu rayu ta wurinsa. [10] A
cikin wannan akwai kauna, ba mune muka kaunaci Allah ba, amma shi ya kaunace
mu ya aiko da Dansa ya zama mai gafarta zunubanmu. [11] Kaunatattu, da yake Allah
ya kaunace mu haka, ya kamata mu kaunaci junanmu. [12] Ba wanda ya taba ganin
Allah. Idan muna kaunar juna, Allah yana zaune cikinmu, kuma kaunarsa tana zaune
a cikinmu. [13] Ta haka mun sani muna zaune a cikinsa shi kuma a cikinmu, saboda ya
bamu Ruhunsa. [14] Mun gani mun shaida, cewa Allah ya aiko Dan, domin ya zama mai
ceton duniya. [15] Duk wanda ya amince Yesu Dan Allah ne, Allah na zaune cikinsa,
shi kuma a cikin Allah. [16] Mun sani kuma mun gaskata da kaunar da Allah yake da
ita dominmu, Allah kauna ne wanda yake zama cikin kauna yana zaune cikin Allah,
Allah kuma a cikinsa. [17] Dalilin wannan kauna ta kammala a cikinmu, domin mu
kasance da gabagadi a ranar shari'a, domin kamar yanda ya ke haka muma muke
a cikin duniyan nan. [18] Babu tsoro a cikin kauna. Amma cikkakiyar kauna takan
kawar da tsoro, domin kuwa tsoro na tafi tare da hukunci. Amma wanda yake da
tsoro ba shi da cikkakiyar kauna. [19] Muna kauna domin Allah ne ya fara kaunarmu.
[20] Idan wani ya ce,"Ina kaunar Allah", amma yana kin dan'uwansa, makaryaci ne.
Domin wanda baya kaunar dan'uwansa da yake gani, ba zai iya kaunar Allah da bai
taba gani ba. [21] Wannan ne umarnin da muke da shi daga wurinsa: Duk wanda yake
kaunar Allah dole ne ya kaunaci dan'uwansa.

5

[1] Duk Wanda ya gaskata Yesu shine Almasihu haifaffe na Allah ne. Kuma duk
wanda ya kaunaci uba ya kaunaci dan da uban ya haifa. [2] Haka muka sani muna
kaunar 'ya'yan Allah: yayin da muka kaunaci Allah, kuma muka aikata umarninsa.
[3] Wannan itace kaunar Allah, cewa mu kiyaye umarninsa. Domin umarninsa ba masu
nawaitawa bane. [4] Duk wanda yake haifaffe na Allah yakan yi nasara da duniya.
Wannan itace nasarar da ta rinjayi duniya, wato bangaskiyarmu. [5] Wanene wannan

mai nasara da duniya? Sai dai wanda ya gaskata Yesu Dan Allah ne. 6 Wannan shine
wanda yazo ta wurin ruwa da jini: Yesu Almasihu. Ya zo ba ta wurin ruwa kadai
ba, amma ta wurin ruwa da jini. 7 Domin akwai uku wadanda suke bada shaida:
8 Ruhu, da ruwa, da kuma jini. Wadannan ukun kuwa manufarsu daya ce. 9 Idan
mun karbi shaidar mutane, shaidar Allah ta fi girma. Wannan ita ce shaidar Allah,
wato ya bada shaida akan Dansa. 10 Wanda ya gaskata da Dan Allah shaidar tana nan
tare da shi. Duk wanda bai bada gaskiya ga Allah ba, ya mai da shi makaryaci kenan,
domin bai gaskata da shaidar da Allah ya bayar game da Dansa ba. 11 Wannan ita ce
shaida: Allah ya bamu rai madawwami, wannan rai kuwa yana cikin Dansa. 12 Duk
wanda yake da Dan, yana da rai. Duk wanda ba shida Dan Allah kuwa bashi da rai.
13 Na rubuto maku wannan ne don ku tabbata kuna da rai madawwami—a gare ku
wadanda suka gaskata da sunan Dan Allah. 14 Wannan shine gabagadin da muke da
shi a gabansa, wato, in mun roki kome bisa ga nufinsa, zai ji mu. 15 Haka kuma, in
mun san yana jinmu—Duk abin da mu ka rokeshi—mun sani muna da duk abin da
muka roka daga gare shi. 16 Idan wani ya ga dan'uwansa ya yi zunubin da bai kai ga
mutuwa ba, sai yayi masa addu'a, Allah kuwa zai ba shi rai. Ina nufin wadanda suka
yi zunubin da bai kai ga mutuwa ba. Akwai zunubin da yake kai wa ga mutuwa: Ban
ce a yi addu'a domin wannan ba. 17 Dukkan rashin adalci, zunubi ne, amma akwai
zunubin da bai kai ga mutuwa ba. 18 Mun sani kowanne haiffafe daga wurin Allah ba
ya yin zunubi. Amma wanda ke haifaffe daga wurin Allah, ya kan kare shi, mugun
nan kuwa ba zai iya yi masa illa ba. 19 Mun sani mu na Allah ne, mun kuma sani
dukkan duniya tana hannun mugun nan. 20 Amma mun sani Dan Allah yazo, kuma
ya bamu fahimta, domin mu san wanda yake shi ne mai gaskiya. Haka kuma muna
cikin wannan wanda shine gaiskiya, kuma cikin Dansa Yesu Almasihu. Shine Allah
na gaskiya, da kuma rai na har abada. 21 'Ya'ya, ku tsare kanku daga bautar gumaka.

2 Yahaya

[1] Daga dattijon zuwa ga uwar gida zababbiya da yayanta, wadanda nake kauna
da gaskiya, ba ni kadai ba, amma da dukan wadanda sun san gaskiya - [2] domin
gaskiya da take cikinmu za ta kuma kasance tare da mu har abada. [3] Alheri da jinkai
da salama za su kasance tare da mu, daga Allah Uba da kuma daga Yesu Almasihu
Dan Uba, a cikin gaskiya da kauna. [4] Na yi murna sosai sa'anda na sami wadansu
yayanki suna tafiya cikin gaskiya, kamar yadda muka karbi wannan umarni daga
Uba. [5] Yanzu ina rokon ki, uwar gida, ba kamar ina rubuta maki sabon umarni ba,
amma wannan da muka samu tun da can, cewa mu kaunaci junanmu. [6] Wannan
kuma itace kauna, cewa mu yi tafiya bisa ga umarnin sa. Wannan shine umarnin,
daidai kamar yadda kuka ji da fari, da cewa ku yi tafiya a cikinsa. [7] Gama masu
yaudara sun fito a duniya, wadanda ba su yarda cewa Yesu ya zo cikin jiki ba.
Wannan ne mayaudari da kuma magabcin Almasihu. [8] Ku dubi kanku, domin kada
ku rasa abubuwan da mu duka muka yi aiki a kansu, amma domin ku karba dukan
sakamon ku. [9] Duk wanda ya ci gaba da tafiya ba cikin koyarwa Almasihu ba, ba
shi da Allah. Wanda ya zauna cikin koyarwar kwa yana tare da Uban da kuma Dan.
[10] Duk wanda ya zo wurinku, ba tare da wannan koyarwar ba, kar ku karbe shi cikin
gidanku, kada ma ku gaishe shi. [11] Domin duk wanda ya gaishe shi ya yi tarayya da
shi kenan cikin miyagun ayyukan sa. [12] Ina da abubuwa dayawa da nake so in rubuta
maki amma al'kalami tawada da takarda baza su iya daukar su duka ba. Amma duk
da haka ina begen zuwa gare ki domin mu yi magana fuska da fuska, domin farin
cikn mu ya zama cikakke. [13] Yayan yar'uwarki zababbiya suna gaishe ki.

3 Yahaya

1 Daga dattijon zuwa ga Gayus, wanda nake kauna da gaske. 2 Ya kaunatace na, ina
addu'a domin ka samu albarka cikin kowanne al'amari, da kuma koshin lafiya, kamar
yadda ruhun ka yake lafiya. 3 Na yi farin ciki kwarai sa'adda wadansu 'yan'uwa suka
zo suka ba da shaida a kan bangaskiyar ka, kamar yadda ka ke bin gaskiya. 4 Ba abin
da ya fi faranta mani rai kamar in ji yayana suna tafiya cikin gaskiya. 5 Ya kaunatace
na, kana aiki da aminci zuwa ga 'yan'uwa da baki, 6 wadanda suka shaida kaunar ka
a gaban ikilisiya. Zai yi kyau ka yi masu taimako da kyakkyawar salama, ta hanyar
da ta dace da masu ibada, 7 domin sabili da sunan nan ne suka fito, ba su kuma
karbar kome a hannun al'ummai. 8 Don haka ya kamata mu karbi irin wadannan
mutane, domin mu zama abokan aiki tare da su a kan gaskiya. 9 Na rubuta wasika
zuwa ga ikilisiya, amma Diyotariffis, wanda ya fi kowa son girma a cikinsu, bai karbe
mu ba. 10 Saboda haka, idan na zo, zan tuna masa da irin ayukkan sa, da kuma yadda
yake babbata sunayen mu a wurin jama'a da miyagun kalmomi. Wannan ma bai ishe
shi ba, har ma yana kin karbar 'yan'uwa. Ya kuma hana wadanda suke son su yin
hakan, harma ya kan kore su daga ikilisiya. 11 Ya kaunatace na, kada ka yi koyi da
mugun abu, sai dai abu mai kyau. Dukan wanda yake yin abu mai kyau na Allah
ne; mai aikata mugunta kuma bai san Allah ba. 12 Dimitiriyas yana da kyakkyawar
shaida a gun kowa har a wurin gaskiyar da kanta. Mu ma mun shaida shi, ka kuma
san shaidar mu gaskiya ce. 13 Ina da abubuwa dayawa da zan rubuta maka, amma
ban so in rubuta maka su da alkalami da tawada ba. 14 Ina sa zuciya mu sadu ba da
dadewa ba, sa'annan mu yi magana ido da ido. 15 Bari salama ta kasance tare da kai.
Abokanmu suna gaishe ka, kuma ka isadda sakon gaisuwar mu ga sauran abokai da
sunayen su.

Yahuda

[1] Yahuza, bawan Yesu Almasihu kuma dan'uwan Yakubu, zuwa ga kirayayyu,
kaunatattu a cikin Allah Uba, kebabbu domin Yesu Kristi: [2] bari jinkai da salama da
kauna su ribabanya a gare ku. [3] Kaunatattu, ina iyakar kokari in rubuta maku game
da ceton mu duka, ya zama dole in gargade ku sosai game da bangaskiya wadda
aka mika wa masu bi sau daya tak ba kari. [4] Don wasu mutane sun sadado sun
shigo da sanda a asirce wadanda an rubuta game da hukuncin su tun da dadewa-
mutane marasa imani, wanda suka canza alherin Allah zuwa lalata, kuma sun
karyata makadaicin Shugaba da Ubangijinmu, Yesu Almasihu. [5] Ina so in tunashe
ku-ko da shike kun rigaya kun san abin, da cewa Allah ya ceci wasu mutane daga
kasar masar, amma daga baya ya hallaka wadanda basu ba da gaskiya ba. [6] Kuma
mala'iku wadanda ba su rike matsayin ikon su ba, amma suka bar wurin zaman su na
ainihi-Allah ya tsare su a sarka na har'abada a cikin bakin duhu domin babban ranar
shari'a. [7] Suna nan kamar Saduma da Gwamrata da kuma biranen da ke kewaye da
su, wadanda suka ba da kansu ga fasikanci suna bin sha'awoyi wanda ba na dabi'a
ba. Aka mai da su abin misalin wadanda suka sha wuta mara matuka. [8] Haka kuma,
wadannan masu mafarkan suna lalatar da jikinsu. Suna raina masu mulki, kuma
suna fadar miyagun abubuwa a kan masu daukaka. [9] Amma ko Mika'ilu babban
mala'ika, a lokacin da yake jayyaya da muhawara da shaidan a kan gawar Musa,
bai kuskura ya fadi wata kalmar hukunci a kansa ba. Maimakon haka ya ce, “Bari
Ubangiji ya tsauta maka!" [10] Amma waddannan mutane suna kawo batanci game da
dukan abin da ba su gane ba. Wadannan mutane masu halin dabbobi ne, suna kwa
jawo wa kansu hallaka kenan. [11] Kaiton su! Domin sun bi hanyar Kayinu, kuma sun
tsunduma cikin kuskuren Bal'amu domin samun riba. Suka hallaka cikin husuma irin
ta Kora. [12] Wadannan hatsari ne a boye cikin bukukuwan ku na kauna. Suna shagali
ba kunya ba tsoro, suna ciyar da kansu kadai. Su holokon hadari ne marar ruwa,
wanda iska ke korar sa. Su itatuwa ne shirim ba yaya, mattatu ribi biyu, tumbukakku
tun daga saiwa. [13] Su rakuman teku ne masu hauka, suna fahariya cikin kumfar
kunyar su. Su kamar taurari ne masu tartsatsi. Wadanda aka tanada wa duhu baki
kirin na har abada. [14] Ahnuhu, mutum na bakwai daga Adamu, ya yi anabci game da
su cewa, “Duba, Ubangiji zai zo da tsarkakan sa dubun dubbai. [15] Domin ya zartar
da hukunci a kan dukan kowa, ya kuma cakune dukan marasa da'a a cikin dukan
ayyukan su na rashin da'a wanda suka aikata a hanyar da bata cancanta ba, da
kuma kalmomi masu kaifi da masu zunubi suka fada game da shi.” [16] Wadannan
masu cecekuce ne, masu gunaguni, wadanda ke bin sha'awar su ta mugunta, masu
tinkaho da fahariya, masu bambadanci domin ribar kansu. [17] Amma ku, kaunatattu,
ku tuna da kalmomin da manzannin Yesu Almasihunmu suka gaya maku tun da.
[18] Sun ce maku, “A cikin kwanaki na karshe, za a samu masu ba'a, wadanda ke bin
sha'awoyin su na rashin ibada,” [19] Wadannan mutane masu haddasa tsatsaguwa ne,
kuma su yan duniya ne, ba su kuma da Ruhu. [20] Amma ku, kaunatattu, ku gina kanku
a cikin mafificiyar bangaskiyar ku mai daraja, kuma kuna addu'a a cikin Ruhu Mai
Tsarki. [21] Ku rike kanku a cikin kaunar Allah, kuna kuma jiran jinkan Ubangijinmu
Yesu Almasihu wanda ke kawo rai na har abada. [22] Ku nuna jinkai ga masu shakku.
Ceci wadansu ta wurin fizge su daga wuta. [23] Ga wadansu kuma ku nuna jinkai da
rawar jiki, kuyi kyamar koda tufafin jikinsu ma. [24] Yanzu, zuwa ga wanda yake da
iko ya hana ku tuntube, ya kuma sa ku tsaya a gaban madaukakiyar kasancewarsa,
marasa abin zargi da kuma murna mai yawa, [25] zuwa ga Allah makadaici mai ceton

mu ta wurin Yesu Almasihu Ubangijinmu, daukaka, da girma, da mulki, da iko su kasance, kamin dukan lokuta, yanzu, da har abada. Amin.

Wahayin Yahaya

1 Wannan shine wahayin Yesu Almasihu da Allah ya bashi ya nuna wa bayinsa
abinda zai faru ba da dadewa ba. Ya bayyana wannan ta wurin aiko da mala'ikansa
ga bawansa Yahaya. 2 Yahaya yayi shaida akan abinda ya gani game da maganar Allah
da kuma shaidar da aka bayar game da Yesu Almasihu. 3 Mai albarka ne wanda ke
karanta littafin nan da murya mai karfi, da kuma wadanda ke sauraron kalmomin
wannan annabci kuma suke biyayya da abinda aka rubuta a ciki, domin kuwa lokaci
ya kusato. 4 Ni Yahaya, zuwa ga ikilisiyoyi bakwai na kasar Asiya: alheri zuwa gare
ku da salama daga wanda ke yanzu, wanda ya kuma kasance a da, shi ne kuma mai
zuwa nan gaba, kuma daga ruhohin nan bakwai da ke gaban kursiyinsa, 5 kuma daga
Yesu Almasihu, wanda ke amintaccen mashaidi, dan fari na tashi daga cikin matattu,
kuma mai mulkin sarakunan duniya. Ga wanda ya ke kaunar mu ya kuma kwance
mu daga daurin zunubanmu ta wurin jininsa, 6 ya maishe mu masu mulki, firistoci
na Allahnsa da Ubansa - daukaka da iko su tabbata gare shi har abada abadin, Amin.
7 Duba yana zuwa tare da gizagizai, kowane ido zai gan shi, har ma da wadanda
suka soke shi. Haka kuma dukkan kabilun duniya za su yi makoki saboda da shi.
I, Amin. 8 “Nine na farko da na karshe”, in ji Ubangiji Allah, “Wanda yake shine a
yanzu, shine wanda ya kasance a da, kuma shi ne mai zuwa nan gaba, Mai iko duka.”
9 Ni, Yahaya- dan'uwan ku da wanda ke tarayya daku cikin shan wahala, da mulki
da tsawon jimrewa wadanda ke cikin Yesu - ina tsibirin da ake kira Batmusa saboda
maganar Allah da kuma shaida game da Yesu. 10 Ina cikin Ruhu a ranar Ubangiji.
Sai naji wata murya mai karfi a baya na kamar ta kaho. 11 Ta ce, “Rubuta abinda ka
gani a cikin littafi, ka kuma aika wa ikilisiyoyin nan bakwai - ga Afisus, ga Simirna,
ga Birgamas, ga Tayatira, ga Sardisu, ga Filadalfiya, da kuma ga Laudikiya.” 12 Na
juya don in ga wanda muryarsa ke magana da ni, da na juya sai na ga fitilu bakwai
akan madorin su 13 A tsakiyar fitilun akwai wani mai kama da dan mutum, yana
sanye da doguwar tufa har tafin sawunsa, da damara ta zinariya kewaye a kirjinsa.
14 Kansa da gashinsa fari fat kamar auduga - kamar dusar kankara, kuma idanun sa
kamar harshen wuta. 15 Kafaffunsa kamar gogaggiyar tagulla, kamar tagullar da aka
tace da wutar makera, muryar sa kuma kamar kugin ambaliyar ruwan teku ne. 16 A
hannunsa na dama yana rike da taurari bakwai, daga bakinsa kuma kakkaifan takobi
mai kaifi biyu ke fitowa. Fuskarsa tana haskakawa kamar sa'adda rana ke haskakawa
kwarai. 17 Lokacin da na gan shi, na fadi kamar mataccen mutum a kafaffunsa. Ya
dora hannunsa na dama a kaina ya ce, “Kada ka ji tsoro. Nine na farko da na karshe,
18 da kuma wanda ke raye. Na mutu, amma duba ina raye har abada! Kuma ina
da mabudin mutuwa da na hades. 19 Domin haka ka rubuta abinda ka gani, abin
da ke yanzu, da abin da zai faru bayan wanan. 20 Akan boyayyar ma'ana game da
taurari bakwai da ka gani a hannun dama na, da madorin fitilu bakwai na zinariya:
Taurarin nan bakwai mala'iku ne na ikilisiyoyi bakwai, kuma madorin fitilun nan
bakwai ikilisiyoyi ne bakwai.

2

1 ''Zuwa ga mala'ikan dake ikilisiyar Afisus, ka rubuta: 'Wadannan sune kalmomin
wanda ke rike da taurari bakwai a cikin hannun damarsa. wanda yake tafiya a
tsakanin zankayen fitilun zinari bakwai, 2 ''Na san abubuwan da ka yi, da famar
ka, da hakurinka da jimirinka. Na sani ba ka jimrewa miyagun mutane, na sani ka
gwada wadanda suka ce da kansu, su manzanni ne, amma ba haka ba, ka tarar da

su makaryata. 3 Na san kana da tsawon jimrewa, kuma ka sha wahala sosai sabili
da sunana, kuma baka gaji ba. 4 Amma ga rashin jin dadi na da kai, ka bar kaunar
ka ta fari. 5 Domin haka ka tuna daga inda ka fadi. Ka tuba ka yi abubuwan da
ka yi da fari. Sai fa ka tuba, zan zo maka in kuma cire fitilar ka daga mazauninta.
6 Amma kana da wannan: Ka tsani abubuwan da Nikolatawa suka yi, wanda nima
na tsana. 7 wanda yake da kunnen ji ya saurari abinda Ruhu yake fada wa ikilisiyoyi.
Ga wanda yayi nasara zan bashi dama ya ci daga itacen rai, wanda ke cikin firdausin
Allah."" 8 Zuwa ga mala'ikan da ke Ikilisiliyar Samirna rubuta: 'Wadannan su ne
kalmomin wanda yake shine farko shine karshe, wanda ya mutu ya sake rayuwa
kuma. 9 ''Na san wahalun ka da talaucin ka amma kana da arziki. Nasan masu bata
suna wadanda suke cewa su Yahudawa ne, amma ba haka suke ba. Su majami'ar
Shaidan ne. 10 Kada ka ji tsoron wahalar da zaka fuskanta nan gaba. Duba! Shaidan
yana gab da jefa wadansun ku cikin kurkuku, domin a gwada ku, kuma zaku sha
wahala ta kwana goma. Kuyi aminci har ga mutuwa zan baku rawanin rai. 11 wanda
yake da kunne ya saurari abinda Ruhu yake fada wa ikilisiyoyi. Shi wanda yayi
nasara ba zai cutu a mutuwa ta biyu ba."" 12 ''Zuwa ga mala'ikan dake ikilisiyar
Burgamas rubuta: 'Wadannan ne kalmomin wanda ya ke da takobi mai kaifi biyu;
13 ''Na san inda kake zama can inda kursiyin shaidan yake. Duk da haka ka rike
sunana da karfi, na sani baka yi musun bangaskiyar ka da ni ba, ko a lokacin Antifas
mashaidina, amintaccena, wanda aka kashe a tsakaninku, can inda shaidan yake
zama. 14 Amma ga rashin jin dadi na kadan da kai: Kana da wadansu da suke rike
da koyarwar Bil'amu kamkam, wanda ya koya wa Balak ya sa abin tuntubi gaban
'ya'yan Isra'ila, domin su ci abincin da aka mika wa gumaka kuma suyi fasikanci.
15 Hakannan kuma wasunku sun rike koyarwar Nikolatawa kamkam. 16 Sabili da
haka ka tuba! Idan ka ki zan zo gare ka da sauri, kuma in yi yaki gaba da su da
takobi dake cikin bakina. 17 Bari wanda yake da kunne ya sauriri abin da Ruhu yake
fadawa ikilisiyoyi. Ga wanda yayi nasara zan bada wata boyayyar manna, kuma zan
bashi farin dutse da sabon suna a rubuce a kan dutsen, suna wanda ba wanda ya
sani, sai shi wanda ya karbe shi."" 18 Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar Tiyatira rubuta:
'Wadannan sune kalamomin Dan Allah, wanda yake da idanu kamar harshen wuta;
sawayen kamar gogaggiyar tagulla: 19 ''Na san abin da ka yi, kaunar ka, da bangaskiya
da hidima da tsawon jimrewar ka. Na san abinda ka yi bada dadewa ba ya fi abinda
ka yi da fari. 20 Amma ga rashin jin dadi na da kai: Kana hakurce wa matar nan
Yezebel, wadda take kiran kanta annabiya. Ta wurin koyarwarta, ta rudi bayina suyi
fasikanci kuma su ci abincin da aka mika wa gumaka sadaka. 21 Na bata lokaci domin
ta tuba amma bata so ta tuba da fasikancin ta. 22 Duba! zan jefa ta a kan gadon jinya,
wadanda kuma suka yi zina da ita za su shiga babbar wahala, sai dai in sun tuba daga
ayukan ta. 23 Zan buga 'ya'yanta da mutuwa, kuma dukan ikilisiyoyi zasu san cewa
nine wanda nake bincike tunani da zukata. Zan ba kowanen ku bisa ga ayyukansa.
24 Amma ga sauran ku dake cikin Tayatira, ga kowanen ku wanda bai rike wannan
koyarwar ba, kuma bai san abinda wadansu suke kira zurfafan abubuwan Shaidan
ba—ga ku na ce ban sa muku wata nawaya ba.' 25 Duk da haka dole ku tsaya da karfi
har in zo. 26 Wanda yayi nasara da wanda ya yi abin da na yi har karshe, a gareshi
zan bada iko akan al'ummai 27 Zai yi mulkin su da sandar karfe, zai farfasa su kamar
randunan yumbu." 28 Kamar yadda na karba daga wurin Ubana, ni kuma zan bashi
tauraron asubahi. 29 Bari wanda yake da kunne ya saurari abinda Ruhu yake fadawa
ikilisiyioyi.""

3

1 "Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar Sardisu rubuta: ' Wadannan ne kalmomin wanda

yake rike da ruhohi bakwai na Allah da taurari bakwai. “Na san abin da ka aikata.
Ka yi suna cewa kana raye amma kai mattacce ne. [2] Ka farka ka karfafa abin da ya
rage amma ya kusan mutuwa, domin ban sami ayyukanka cikakku a gaban Allahna
ba. [3] Domin haka sai ka tuna, da abubuwan da ka karba kuma kaji. Ka yi biyayya
da su, ka kuma tuba. Amma idan baka farka ba, zan zo maka kamar barawo, kuma
ba zaka farga da sa'ar da zan zo gaba da kai ba. [4] Amma akwai sunayen mutane
kadan a Sardisu wadanda basu kazantar da tufafinsu ba. Za su yi tafiya tare da
ni sanye da fararen tufafi domin sun cancanta. [5] Wanda ya yi nasara za a sanya
mashi fararen tufafi, kuma ba zan taba share sunansa ba daga Littafin Rai, kuma
zan fadi sunansa a gaban Ubana, da kuma gaban mala'ikunsa. [6] Bari wanda yake da
kunne ya saurari abin da Ruhu ke fadawa ikilisiyoyi.”'” [7] Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar
cikin Filadelfiya rubuta: kalmomin wanda yake maitsarki ne kuma mai gaskiya -
yana rike da mabudin Dauda, yana budewa babu mai rufewa, kuma inda ya rufe ba
mai budewa. [8] Na san abin da ka aikata. Duba, na sa budaddiyar kofa a gabanka
wanda ba mai iya rufewa. Na san kana da karamin karfi, duk da haka ka yi biyayya
da maganata kuma baka yi musun sunana ba. [9] Duba! Wadanda ke na majami'ar
Shaidan, wadanda suke cewa su Yahudawa ne; amma maimakon haka karya suke yi.
Zan sa su zo su rusuna a kafafunka, kuma za su san cewa ina kaunarka. [10] Tun da ka
jure cikin hakuri ka kiyaye dokoki na, ni ma zan kiyaye ka daga sa'a ta gwaji da zata
sauko kan dukan duniya, domin a gwada mazauna duniya. [11] Ina zuwa da sauri. Ka
rike abin da kake da shi kamkam domin kada wani ya dauke maka rawani. [12] Zan
sa wanda ya yi nasara ya zama ginshiki a haikalin Allahna, kuma ba zai taba fita
daga cikin sa ba. Zan rubuta sunan Allahna a kansa, sunan birnin Allahna (sabuwar
Urushalima, mai saukowa daga sama daga wurin Allahna), da kuma sabon sunana.
[13] Bari wanda yake da kunne ya ji abin da Ruhu ke gayawa ikilisiyoyi.” [14] “Zuwa
ga mala'ikan ikilisiyar da ke Lawudikiya rubuta: 'Wadannan sune kalmomin Amin,
madogara da mai shaidar gaskiya, mai mulki bisa hallittar Allah. [15] Na san abin da
ka aikata, ba ka sanyi ko zafi. Naso ko da kana sanyi ko zafi! [16] Amma saboda kai
tsaka-tsaka ne - ba zafi ba sanyi - na kusa tofar da kai daga bakina. [17] Domin ka ce,
“Ni mai arziki ne, na mallaki kadarori da yawa, ba na bukatar komai.” Amma ba ka
sani ba kana cike da takaici ne, abin tausayi, matalauci, makaho kuma tsirara kake.
[18] Saurari shawara ta: Ka sayi zinariya a wuri na wadda aka goge da wuta domin ka
zama mai arziki, domin ka suturta kanka da fararen tufafi masu kyalli domin kada
ka nuna kunyar tsiraicin ka, da mai domin ka shafa wa idanunka ka sami gani. [19] Ina
horar da duk wanda nake kauna, ina kuma koya masu yadda za su yi rayuwa. Saboda
haka, ka himmatu ka tuba. [20] Duba, ina tsaye a bakin kofa ina kwankwasawa. Idan
wani ya ji muryata ya bude kofar, zan shigo cikin gidansa, in ci tare da shi, shi kuma
tare da ni. [21] Wanda ya ci nasara, zan bashi dama ya zauna tare da ni bisa kursiyina,
kamar yadda nima na ci nasara kuma na zauna da Ubana a kan kursiyinsa. [22] Bari
wanda yake da kunne ya saurari abin da Ruhu yake fadawa wa ikilisiyoyi.”

4

[1] Bayan wadannan abubuwa na duba, sai ga budaddiyar kofa a sama. Muryar fari
da na ji kamar kakaki, na cewa hauro in nuna maka abubuwan da dole za su faru
bayan wadannan al'amura.” [2] Nan da nan ina cikin Ruhu, sai na ga wani kursiyin
da aka ajiye shi a sama, da wani zaune bisansa. [3] Shi da ke zaune a kan tana da
kamanin yasfa da yakutu. Akwai Bakangizo kewaye da kursiyin kamanin bakangizon
kuwa zumurudu. [4] A kewaye da kursiyin kuwa akwai kursiyoyi ashirin da hudu,
masu zama bisa kursiyoyin nan kuwa dattawa ne ashirin da hudu, sanye da fararen
tufafi, da kambunan zinariya bisa kawunansu. [5] Daga kursiyin walkiya na ta fitowa,

cida, da karar aradu. Fitilu bakwai na ci a gaban kursiyin, fitilun sune ruhohin
Allah guda bakwai. [6] Gaban kursiyin akwai tekun gilashi, mai haske kamar karau.
A tsakiyar kursiyin da kewayen kursiyin akwai rayayyun hallitu guda hudu cike da
idanu gaba da baya. [7] Rayayyen hallitta na farko na da kamanin zaki, rayayyen
hallitta na biyun kamanin dan maraki ne, rayayyen hailitta na uku fuskar sa kamar
dan adam, kuma rayayyen hallitta ta hudu na da kamanin gaggafa mai tashi. [8] Dukan
rayayyun hallittan nan hudu na da fukafukai shida shida, cike da idanu a bisa da
karkashin fukafukan. Dare da rana ba sa daina cewa, Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai
Tsarki ne Ubangiji Allah, mai iko duka, shine da shine yanzu shine mai zuwa." [9] A
dukan lokacin da rayayyun hallittun nan suke ba da girma, daukaka, da godiya ga
shi da ke zaune bisa kursiyin, wanda ke raye har abada abadin, [10] sai dattawan nan
ashirin da hudu suka fadi da fuskokinsu a kasa gaban shi da ke zaune bisa kursiyin.
Suka yi sujada ga shi da ke rayuwa har abada abadin, suna jefar da kambinsu a gaban
kursiyin, suna cewa, [11] "Ka cancanta, ya Ubangijinmu da Allahnmu, ka karbi yabo
da daukaka da iko. Domin kai ka hallicci dukan komai, da kuma nufinka ne, suka
kasance aka kuma hallicce su.

5

[1] Sa'annan na ga a cikin hannun daman wanda ke zaune a kan kursiyin, na ga littafi
wanda ke da rubutu ciki da waje, an kuma hatimce shi da hatimai bakwai. [2] Na kuma
ga wani kakkarfan mala'ika na shela da murya mai karfi, "Wa ya isa ya bude littafin
ya kuma bambare hatimin?" [3] Ba wani a sama ko a kasa ko karkashin kasa da ya iya
ya bude littafin ko ya karanta abin da ke cikinsa. [4] Na yi kuka mai zafi saboda ba wani
da ya cancanta da zai bude littafin ko ya karanta abin da ke cikinsa. [5] Amma daya
daga cikin dattawan nan ya ce mani, "Kada ka yi kuka. Duba! Zaki na kabilar Yahuza,
Tushen Dauda, ya yi nasara. Ya cancanci bude littafin da kuma hatimansa bakwai."
[6] Na ga Dan Rago yana tsaye tsakanin kursiyin da rayayyun halittun nan guda hudu a
cikin dattawa. Yana kama da wanda aka kashe. Yana da kafonni bakwai da idanuwa
bakwai; wadannan sune ruhohin Allah bakwai da aka aiko zuwa dukan duniya. [7] Ya
tafi ya karbi littafin daga hannun daman wanda ke zaune bisa kursiyin. [8] Lokacin da
Dan Ragon ya dauki littafin, rayayyun halittun nan hudu da dattawan nan ashirin da
hudu suka fadi har kasa a gaban Dan ragon. Kowannen su na dauke da molo da tasar
zinariya cike da kayan kamshi, wadanda kuwa sune addu'o'in masu ba da gaskiya.
[9] Suka raira sabuwar waka: "Ka cancanta ka dauki littafinka kuma bude hatimansa.
Domin an yanka ka, da jininka ka saya wa Allah mutane daga kowacce kabila, harshe,
jama'a da al'umma. [10] Ka maishe su mulki da firistoci su bauta wa Allanmu, kuma
za su yi mulki a duniya." [11] Da na duba sai na ji karar mala'iku masu yawa kewaye
da kursiyin da rayayyun halitu da kuma dattawa. Jimillarsu ya kai dubbai goma, sau
dubbai goma, da dubun dubbai. [12] Suka tada murya da karfi suka ce, "Macancanci
ne Dan Ragon da aka yanka ya karbi iko, wadata, hikima, karfi, girma, daukaka da
yabo." [13] Na ji kowanne halittaccen abu da ke cikin sama da kasa da karkashin kasa
da cikin teku - dukan abubuwan da ke cikinsu - na cewa, "Ga shi wanda ke zaune a
kan kursiyin da kuma Dan Ragon, yabo, girma, daraja, da kuma ikon yin mulki, har
abada abadin. [14] Sai rayayyun halittun nan hudu suka ce, "Amin!" dattawan nan
kuma suka fadi da fuskokinsu suka yi sujada.

6

[1] Na duba lokacin da Dan Ragon ya bude daya daga cikin hatiman bakwai, sai na ji
daya daga cikin rayayyun halittattun hudu ya fada da murya kamar tsawa, ''Zo!" [2] Sai
Na duba sai ga wani farin doki, mahayinsa na rike da baka, kuma an bashi rawani. Ya
fito a matsayin mai nasara domin ya yi nasara. [3] Sa'anda Dan Ragon ya bude hatimi

na biyu, sai na ji rayayyen halitta na biyu ya ce, ''Zo!'' [4] Sai wani doki ya fito waje -
jawur. Ga mahayin aka bashi dama ya dauke salama daga duniya, domin mutanen
ta su karkashe juna. Wannan mahayin an bashi babbar takobi. [5] Sa'anda Dan Ragon
ya bude hatimi na uku, sai na ji rayayyen halita na uku ya ce, ''Zo!'' Na ga bakin doki,
mai hawanta na rike da ma'auni a cikin hannunsa. [6] Sai na ji kamar wata murya daga
cikin rayayyun halittattun nan hudu ta ce, “Mudun alkama guda a kan albashin yini,
kuma mudun sha'ir uku. Amma kar ka bata mai da kuma ruwan inabi.” [7] Da Dan
Ragon ya bude hatimi na hudu, na ji muryar rayayyen halitta na hudu ya ce, ''Zo!''
[8] Sai na ga wani doki ruwan toka. Mai hawansa an bashi suna mutuwa, hades kuma
tana biye da shi. An basu iko bisa kashi hudu na duniya su kashe da takobi, yunwa,
cututtuka, da kuma namomin jeji na duniya. [9] Da Dan Ragon ya bude hatimi na biyar,
a karkashin bagadi sai na ga rayukan wadanda aka kashe saboda maganar Allah, da
kuma shaidar da suka rike. [10] Suka yi kuka da babban murya, ''Sai yaushe ya mai iko
duka, Mai Tsarki da gaskiya, zaka shari'anta mazaunan duniya, ka kuma dauki fansar
jininmu? [11] Sai kowanne dayan su aka bashi farar tufa aka kuma fada masu su kara
jira na lokaci kadan har sai adadin abokan bautar su da kuma 'yan'uwansu maza da
mata wadanda aka kashe ya cika, kamar yadda aka kashe su. [12] Da Dan Ragon ya
bude hatimi na shidan, ina kallo sai ga babbar girgizar kasa. Rana ta zama baki kirin
kamar bakar tufa, wata kuma ya zama kamar jini. [13] Taurarin sama suka fado kasa,
kamar yadda itacen baure ke karkade 'ya'yansa da basu nuna ba, yayin da babbar
iska ta kada. [14] Sama kuma ta bace kamar takardar da aka nannade. Kowanne dutse
da tsibiri aka kau da shi daga wurinsa. [15] Sai sarakan duniya da muhimman mutane
da sarakunan yaki, attajirai, da masu iko, tare da kowanne mutum, bawa da 'yantacce
suka boye cikin duwatsu da tsaunuka. [16] Suka ce wa tsaunuka da duwatsu, “Ku fado
bisan mu! Ku boye mu daga fuskar wanda yake zaune bisa kursiyin da kuma fushin
Dan Ragon. [17] Domin babban ranar fushin sa ta zo. Wa zai iya tsayawa?''

7

[1] Bayan wannan sai na ga mala'iku hudu suna tsaye bisa kusurwoyi hudu na duniya,
suka rike iskoki hudu na duniya kamkam domin kada iska ta hura a kan duniya,
a kan teku, ko wani itace. [2] Sai na ga wani mala'ika na zuwa daga gabas, wanda
yake da hatimin Allah mai rai. Ya yi kira da babbar murya da mala'ikun nan hudu
da aka basu dama su azabtar da duniya da teku: [3] “Kada ku azabtar da duniya,
da teku, da itatuwa har sai mun sa hatimi bisa goshin bayin Allahnmu.” [4] Sai naji
yawan wadanda aka hatimce: 144, 000, wadanda aka hatimce daga kowacce kabilar
mutanen Isra'ila: [5] dubu goma sha biyu aka hatimce daga kabilar Yahuza, dubu goma
sha biyu daga kabilar Ra'ubainu, dubu goma sha biyu daga kabilar Gad, [6] dubu goma
sha biyu daga kabilar Ashiru, dubu goma sha biyu daga kabilar Naftali, dubu goma
sha biyu daga kabilar Manassa. [7] Dubu goma sha biyu daga kabilar Saminu, dubu
goma sha biyu daga kabilar Lawi, dubu goma sha biyu daga kabilar Issaka, [8] dubu
goma sha biyu daga kabilar zabaluna, dubu goma sha biyu daga kabilar Yusufu, sai
kuma dubu goma sha biyu daga kabilar Bilyaminu aka hatimce. [9] Bayan wadannan
abubuwa na duba, sai ga wani babban taro wanda ba mai iya kirgawa daga kowacce
al'umma, kabila, mutane da harsuna tsaye a gaban kursiyin da gaban Dan Ragon.
Suna sanye da fararen tufafi da ganyen dabino a hannuwansu, [10] kuma suna kira da
murya mai karfi: “Ceto ya tabbata ga Allahnmu wanda ke zaune bisa kursiyi, da kuma
Dan Ragon!” [11] Dukan mala'iku suna tsaitsaye kewaye da kursiyin kuma kewaye da
dattawan nan da kuma rayayyun halittun nan hudu, suka kwanta rib da ciki da
fuskokinsu a gaban kursiyin. Suka yi sujada ga Allah, [12] suna cewa, “Amin! yabo,
daukaka, hikima, godiya, girma, iko, da karfi su zama na Allahnmu har abada abadin!

Amin!” [13] Sai daya daga cikin dattawan ya tambaye ni, “Su wanene wadannan, da
suke sanye da fararen tufafi, kuma daga ina suka fito?” [14] Sai nace masa, “Ya shugaba,
“Ka sani,” sai ya ce mani, “Wadannan sune suka fito daga babban tsanani. Sun wanke
tufafin su sun maida su farare cikin jinin Dan Ragon. [15] Domin wannan dalili, suke
gaban kursiyin Allah, kuma suna masa sujada dare da rana cikin haikalinsa. Shi
wanda ke zaune bisa kursiyin zai zama runfa a bisan su. [16] Ba za su kara jin yunwa
ba, ko kishin ruwa ba. Rana ba zata buge su ba, ko kowanne zafi mai kuna. [17] Domin
Dan Ragon dake tsakiyar kursiyin zai zama makiyayin su, kuma zai bishe su zuwa
mabulbulan ruwan rai, kuma Allah zai share dukan hawaye daga idanuwansu.”

8

[1] Lokacin da Dan Ragon nan ya bude hatimi na bakwai, sai aka yi shiru a sama
na kimanin rabin sa'a. [2] Sa'anan na ga mala'iku bakwai wadanda ke tsaye a gaban
Allah, aka kuma basu kahonni bakwai [3] Wani mala'ika ya zo, rike da tasar turaren
konawa na zinariya, a tsaye gaban bagadi. Turaren konawa mai yawa aka bashi
saboda ya mika su tare da adu'o'in dukan masu bada gaskiya akan bagadin kona
turare na zinariya a gaban kursiyin. [4] Hayakin turaren konawa, da adu'o'in masu
bada gaskiya, suka tashi sama a gaban Allah daga hanun mala'ikar. [5] Mala'ikan ya
dauki tasar turaren konawa ya cika ta da wuta daga bagadin. Sa'annan ya wurgo
ta kasa zuwa duniya, sai ga tsawar aradu, da cida, da walkiya mai haske, da kuma
girgizar kasa. [6] Mala'ikun nan bakwai wadanda suke da kahonni bakwai suka yi
shirin busa su. [7] Mala'ika na fari ya hura kahonsa, sai ga kankara da wuta a garwaye
da jini. Aka jeho shi kasa zuwa duniya sai kashi daya cikin uku na duniya ya kone,
daya cikin uku na itatuwa suka kone, da duk danyar ciyawa suka kone kaf. [8] Mala'ika
na biyu ya busa kahonsa, sai wani abu mai kama da babban dutse mai cin wuta aka
jefo shi cikin teku. Kashi daya cikin uku na tekun ya zama jini, [9] daya cikin uku na
rayayyun halittu da ke cikin ruwa suka mutu, sai daya bisa uku na jiragen ruwa aka
hallaka. [10] Mala'ika na uku ya busa kahonsa, sai gagarumin tauraro ya fado daga
sama, yana ci kamar cocila, bisa kashi daya cikin uku na koguna da mabulbulan
ruwa. [11] Sunan tauraron Daci. Kashi daya cikin uku na ruwaye suka yi daci, sai
jama'a da yawa suka mutu domin ruwayen sun yi daci. [12] Mala'ika na hudu ya busa
kahonsa, sai daya cikin kashi uku na rana ya harbu, da daya cikin kashi uku na wata
da kuma daya cikin kashi uku na taurari. Sai daya cikin kashi uku nasu duka suka
duhunce; daya cikin kashi uku na yini da daya cikin uku na dare suka rasa hasken
su. [13] Da na duba sai na ji gaggafa da take shawagi a tsakiyar sararin sama tana kira
da babban murya, “Kaito, kaito, kaito, ga mazaunan duniya sabili da sauran karar
kahonni na mala'ikun nan uku da za su busa.”

9

[1] Sa'annan mala'ika na biyar ya busa kahonsa. Na ga tauraro daga sama da ya
fado zuwa duniya. An ba tauraron nan mabudin hanyar rami marar iyaka. [2] Ya
bude hanyar rami marar iyaka, sai hayaki ya fito daga kofar kamar hayaki daga
babban ramin wuta. Rana da iska suka juya duhu, sabili da hayakin da ke fitowa
daga kofar ramin. [3] Daga cikin hayakin kuwa sai ga fari sun fito zuwa duniya, aka
ba su iko kamar na kunamai cikin duniya. [4] Aka gaya masu kada su yi wa ciyayi
da kowanne koren ganye ko itace illa, sai dai mutanen da basu da hatimin Allah a
goshinsu. [5] Ba a basu izini su kashe wadannan mutane ba, sai dai su azabtar da
su na watani biyar. Zafinsu kuwa zai zama kamar na cizon kunama idan ta harbi
mutum. [6] A kwanakin nan mutane za su nemi mutuwa, amma ba za su same ta ba.
Za su yi marmarin mutuwa, amma mutuwa za ta guje su. [7] Farin kuwa suna kama

da dawakai da aka shirya domin yaki. A bisa kansu akwai wani abu kamar rawanan
zinariya, fuskokinsu kuma kamar na 'yan adam. 8 Gashinsu kuma kamar na mata
yake, hakoransu kamar hakoran zaki. 9 Sulkunansu kuma kamar na karfe, karar
fikafikansu kuma kamar karar kekunan dawakin yaki masu yawa da dawakai da aka
shirya domin zuwa yaki. 10 Suna da wutsiya da kari kamar kunamai; A wutsiyar su
kuma suna da ikon da zai azabtar da mutane na tsawon wata biyar. 11 Suna da wani
kamar sarki a kansu, mala'ikan rami marar iyaka. Sunansa da Ibraniyanci Abadon,
da Helenanci kuma Afoliyon. 12 Bala'i na fari ya wuce. Duba! Bayan wannan akwai
masifu guda biyu masu zuwa. 13 Mala'ika na shida ya busa kahonsa, sai na ji murya
daga kahonin bagadin zinariya da ke gaban Allah. 14 Muryar ta ce wa mala'ika na
shida da ke rike da kahon, “Kwance mala'ikun nan hudu da ke daure a babban kogin
Yufiretis,'' 15 Mala'iku hudun da aka shirya domin wannan sa'a, da wannan rana, da
wannan wata, da kuma wannan shekara, aka sake su su kashe daya bisa uku na
'yan adam. 16 Yawan sojoji da ke kan dawakai shine 200, 000, 000. Na ji adadin su.
17 Haka na ga dawakan a cikin wahayina da mahayansu: Sulkunansu jawur kamar
wuta, bakin shudi, da kuma ruwan doruwa. Kawunan dawakan suna kama da na
zakuna, daga bakunansu kuma wuta, da hayaki da farar wuta suka fito. 18 Aka kashe
daya bisa uku na mutane ta annoban nan uku: wuta, hayaki da farar wuta da suka
fito daka bakunansu. 19 Domin iko na dawakan na bakunansu da wutsiyoyinsu -
domin wutsiyoyinsu suna kama da macizai, kuma suna da kawuna wadanda dasu
suke ji wa mutane rauni. 20 Sauran 'yan adam, da ba a kashe su ta wannan annoba ba,
basu tuba daga ayyukan da suka yi ba. Basu kuma daina bautar aljanu da gumakan
zinariya, da azurfa, da tagulla, da dutse, da itace ba - abubuwan da ba su gani, ji, ko
tafiya. 21 Basu kuma tuba ba daga kisan kai, sihiri, fasikanci, ko kuma ayyukansu na
sata ba.

10

1 Sa'anan na ga wani babban mala'ika yana zuwa daga sama. Yana lullube cikin
girgije, a bisa kansa akwai bakangizo. Fuskarsa kamar rana, kafafunsa kamar
ginshikan wuta. 2 Yana rike da karamin littafi a hannunsa, da aka bude, sai ya sa
kafarsa ta dama a bisa teku, kafarsa ta hagu kuma a kan kasa. 3 Sai yayi ihu da
babbar murya kamar zaki mai ruri. Lokacin da ya yi ihu, tsawan nan bakwai suka
yi magana da karar su. 4 Da tsawan nan bakwai suka yi magana, ina dab da rubutu,
amma na ji wata murya daga sama cewa, “Ka rike asirin abin da tsawan nan bakwai
suka fada. Kada ka rubuta shi.” 5 Sai mala'ikan da na gani tsaye bisa teku da kasa,
ya daga hannun damarsa sama. 6 Sai ya rantse da wannan da ke raye har abada
abadin - wanda ya halicci sama da duk abinda ke cikinsa, da duniya da duk abin da
ke a kanta, da teku da dukan abin da ke cikinsa, sai mala'ikan ya ce, “Babu sauran
jinkiri. 7 Amma a ranar da mala'ika na bakwai yana dab da busa kahonsa, a lokacin
ne asirin Allah zai cika, daidai da yadda ya sanar wa bayinsa annabawa.” 8 Muryar
da na ji daga sama ta sake magana da ni: “Tafi, ka dauki budadden littafin da ke
hannun mala'ikan da ke tsaye bisa teku da kan kasa.” 9 Sai na tafi wurin mala'ikan
na ce da shi ka bani karamin littafin. Yace dani, “Dauki littafin ka ci. Zai sa cikinka
ya yi daci, amma a bakinka zai yi zaki kamar zuma.” 10 Na dauki karamin littafin
daga hannun mala'ikan na ci. Ya yi zaki sosai a bakina kamar zuma, amma da na ci,
sai cikina ya zama da daci. 11 Wani yace mani, “Dole ka sake yin annabci kuma game
da mutane masu yawa, da al'ummai, da harsuna da sarakuna.”

11

1 Aka bani sanda in yi amfani da ita kamar sandar awo. Aka ce mani, “Tashi ka

auna haikalin Allah da bagadi, da wadanda ke sujada a cikinsa. 2 Amma kada ka auna
harabar haikalin, domin an ba da shi ga Al'ummai. Za su tattake birnin mai tsarki
har wata arba'in da biyu. 3 Zan ba shaidu na biyu iko su yi anabci na kwanaki dubu
daya da dari biyu da sittin, sanye da tsummoki. 4 Wadannan shaidu sune itatuwan
zaitun biyu da kuma fitilu biyu da suke tsaye a gaban Ubangijin duniya. 5 Idan wani
ya yi niyyar cutar da su, wuta na fitowa daga bakinsu ta lashe makiyansu. Duk mai
son cutar da su, dole a kashe shi ta wannan hanya. 6 Wadannan shaidu suna da iko
su kulle sama domin kada a yi ruwa a lokacin da suke anabci. Suna da iko su juya
ruwaye su zama jini, su kuma bugi duniya da kowacce irin annoba duk lokacin da
suka ga dama. 7 Sa'adda suka gama shaidarsu, dabban da ke fitowa daga rami marar
iyaka zai yi yaki da su. Zai ci nasara da su ya kashe su. 8 Gawawwakinsu zasu kwanta
kan hanyar babban birnin nan (wanda ma'anar sa ake kira Saduma da Masar) inda
aka gicciye Ubangijinsu. 9 Wajen kwana uku da rabi wadansu daga dukan mutane,
da kabila, da harshe, da al'umma za su yi kallon gawawwakinsu. Za su ki yarda a sa
su cikin kabari. 10 Mazaunan duniya zasu yi murna da biki a kansu. Har za su aika
wa juna kyautai saboda annabawan nan biyu da suka azabtar da mazaunan duniya.
11 Amma bayan kwana uku da rabi, numfanshin rai daga wurin Allah zai shiga cikinsu
sa'annan za su tsaya a kan kafafunsu. Matsanancin tsoro zata fado kan wadanda za
su gansu. 12 Sa'annan zasu ji murya mai kara daga sama tana ce masu, “Ku hauro
nan!” Sa'annan za su tafi sama cikin gajimarai, makiyansu suna kallo. 13 A waccan
sa'a za a yi babbar girgizar kasa, sai kashi daya cikin goma na garin ya fadi. Mutane
dubu bakwai za su mutu a girgizar kasar, wadanda suka tsira kuwa za su tsorata su ba
da daukaka ga Allah na sama. 14 Annoba ta biyu ta wuce. Duba! Annoba ta uku tana
zuwa nan da nan. 15 Sa'annan mala'ika na bakwai ya busa kahonsa, sai muryoyi masu
kara suka yi magana cikin sama cewa, “Mulkin duniya ya zama mulkin Ubangijinmu
da na Almasihunsa. Zai yi mulki har abada abadin.” 16 Sa'annan dattawan nan
ashirin da hudu da ke zaune a kursiyoyinsu a gaban Allah, suka fadi fuskokinsu na
kasa. Suka yi wa Allah sujada. 17 Suka ce, “Mun yi maka godiya, Ubangiji Allah,
Madaukaki, wanda yake yanzu da wanda yake a da, saboda ka dauki ikonka mai
girma ka fara mulki. 18 Al'ummai suka fusata, amma hasalar ka ta zo. Lokaci ya zo
da za a yi wa mattatu sharia, da zaka ba da sakamako ga bayinka annabawa, da masu
ba da gaskiya, da wadanda suka ji tsoron sunanka, karami da babba. Lokaci kuma ya
yi da za ka hallaka wadanda ke hallakar da duniya.” 19 Sa'annan aka bude haikalin
Allah da ke sama, sai aka ga akwatin alkawarinsa a cikin haikalinsa. Sai ga hasken
walkiya, da rugugi, da aradu, da girgizar kasa, da manyan duwatsun kankara.

12

1 Aka ga wata babbar alama a sama: wata mace ta yi lullubi da rana, kuma wata
na karkashin kafafunta; rawanin taurari goma sha biyu na bisa kanta. 2 Tana da ciki,
tana kuma kuka don zafin nakuda - a cikin azabar haihuwa. 3 Sai aka ga wata alama
cikin sama: Duba! Akwai wani katon jan maciji mai kawuna bakwai da kahonni
goma, sai kuma ga kambi guda bakwai bisa kawunansa. 4 Wutsiyarsa ta share daya
bisa uku na taurari a sama ta zubo su kasa. Diragon nan ya tsaya a gaban matar da
ta kusan haihuwa, domin lokacin da ta haihu ya lankwame yaronta. 5 Sai ta haifi
da, namiji, wanda zai yi mulkin dukan al'ummai da sandar karfe. Aka fizge yaron
ta zuwa ga Allah da kursiyinsa, 6 matar kuwa ta gudu zuwa jeji inda Allah ya shirya
mata domin a iya lura da ita kwanaki 1, 260. 7 A lokacin sai yaki ya tashi a sama.
Mika'ilu da mala'ikunsa suka yi yaki da diragon, sai diragon da nasa mala'iku suka
yake su su ma. 8 Amma diragon ba shi da isashen karfin da zai ci nasara. Don haka,
shi da mala'ikunsa ba su kara samun wuri a sama ba. 9 Sai aka jefa katon diragon

nan tare da mala'ikunsa kasa, wato tsohon macijin nan da ake kira Iblis ko Shaidan
wanda ke yaudarar dukan duniya. 10 Sai na ji wata murya mai kara a sama: “Yanzu
ceto ya zo, karfi, da mulkin Allahnmu, da iko na Almasihunsa. Gama an jefar da mai
sarar 'yan'uwanmu a kasa - shi da yake sarar su a gaban Allah dare da rana. 11 Suka
ci nasara da shi ta wurin jinin Dan Ragon da kuma shaidar maganarsu, gama ba su
kaunaci ransu ba, har ga mutuwa. 12 Don haka, yi farinciki, ya ku sammai da duk
mazauna da ke cikinsu. Amma kaito ga duniya da teku saboda iblis ya sauko gare ku.
Yana cike da mummunan fushi, domin ya san lokacin sa ya rage kadan. 13 Da diragon
ya ga an jefar da shi kasa, sai ya fafari matar nan da ta haifi da namiji. 14 Amma
aka ba matar nan fukafukai biyu na babbar gaggafa domin ta gudu zuwa inda aka
shirya mata a jeji. A wannan wuri ne za a lura da ita na dan lokaci, da lokatai, da
rabin lokaci - a lokacin da babu macijin. 15 Macijin ya kwararo ruwa daga bakin
sa kamar kogi, don ya kawo ambaliyar da zai kwashe ta. 16 Amma kasa ta taimaki
matar. Kasa ta bude bakinta ta hadiye kogin da diragon ya kwararo daga bakinsa.
17 Sai diragon ya fusata da matar, sai ya tafi ya yi yaki da sauran zuriyarta, wadanda
suka yi biyayya da umarnan Allah suna kuma rike da shaida game da Yesu. 18 Sai
diragon ya tsaya a kan yashi, a gaban teku.

13

1 Sai na ga wani dabba yana fitowa daga teku. Yana da kahonni goma da kawuna
bakwai. A kan kahonninsa akwai kambi goma, a kan kowanne kansa akwai suna na
sabo. 2 Wannan dabban da na gani yana kama da damisa, kafafunsa kuma kamar
na beyar, bakinsa kuma kamar na zaki. Wannan diragon ya ba shi karfinsa, da
kursiyinsa da ikonsa mai girma na sarauta. 3 Daya daga cikin kawunan dabban ya yi
kamar an kashe shi, amma rauninsa mai tsanani ya warke. Sai dukan duniya ta yi
mamaki a yayin da suke bin dabban. 4 Su ma suka yi wa diragon sujada, domin ya
ba dabban ikonsa. Suka yi wa dabban sujada suna ta cewa, “Wanene kamar dabban?
Wa kuma zai iya yin fada da shi?” 5 Aka ba dabban baki da zai iya fadin kalmomin
fahariya da sabo. Ya sami izini na zartar da iko har wata arba'in da biyu. 6 Sai
dabban ya bude bakinsa yana maganganun sabo ga Allah: yana sabon sunansa, da
mazauninsa, da kuma wadanda ke zaune a sama. 7 Aka yarje wa dabbar ya yi yaki
da masu bi ya kuma yi nasara da su. An kuma ba shi iko bisa kowacce kabila, da
jama'a, da harshe, da al'umma. 8 Dukan wadanda ke zaune a duniya za su yi masa
sujada, dukan wadanda tun hallitar duniya ba a rubuta sunayensu a littafin rai na
Dan Rago ba, wanda aka yanka. 9 Idan wani yana da kunne, bari ya ji. Duk wanda
za a dauke shi zuwa bauta, ga bauta zai tafi. 10 Duk wanda za a kashe da takobi, da
takobi za a kashe shi. Wannan kira ne na dauriya, hakuri da bangaskiya ga wadanda
suke da tsarki. 11 Sai na ga wani dabban na fitowa daga cikin kasa. Yana da kahonni
biyu kamar na dan rago, ya kuma yi magana kamar maciji. 12 Ya zartar da dukan
ikon dabban na farko a gabansa, ya kuma sa duniya da duk mazaunanta su yi wa
dabban nan na farko sujada, wanda aka warkar masa da rauni mai kamar na ajali.
13 Ya yi manyan al'ajibai. Har ya sa wuta ta sauko kasa daga sama a gaban mutane.
14 Ta wurin alamu da aka yarje masa ya yi, ya yaudari mazaunan duniya. Ya ce
masu su yi wata siffa don girmama dabban da yake da raunin takobi, amma duk da
haka ya rayu. 15 Aka yarje masa ya ba da numfashi ga siffar dabban domin siffar
ta yi magana, ta kuma sa a kashe duk wadanda suka ki yin sujada ga dabban. 16 Ya
kuma tilasta kowa, kanana da manya, mawadata da matalauta, masu yanci da bayi,
su karbi alama a hannun dama ko kuma a goshi. 17 Ba shi yiwuwa wani ya saya ko
ya sayar sai dai yana da alamar dabban, wato lambar nan da ke wakiltar sunansa.

18 Wannan na bukatar hikima. Idan wani yana da hikima, sai ya kididdige lambar dabban nan. Gama lambar ta mutum ce. Lambarta itace 666.

14

1 Sai na duba na ga Dan Ragon yana tsaye a kan Dutsen Sihiyona. Tare da shi akwai
mutum dubu dari da arba'in da hudu wadanda aka rubuta sunansa da sunan Ubansa
a goshinsu. 2 Na ji wata murya daga sama mai kara kamar kogin ruwa mai gudu da
kuma aradu mai kara. Muryar da na ji ta yi kama da masu molo suna kada molonsu.
3 Suka raira sabuwar waka a gaban kursiyin da kuma gaban rayayyun halittun nan
hudu, da kuma dattawan. Ba mai iya koyon wakar nan sai dai mutum 144, 000 nan
wadanda aka fanso daga duniya. 4 Wadannan sune wadanda basu kazantar da kansu
da mata ba, gama sun kebe kansu da tsarki daga halin jima'i. Wadannan ne ke bin
Dan Ragon duk inda ya tafi. Aka fanso su daga cikin mutane domin su zama nunan
fari domin Allah da Dan Ragon. 5 Ba a iske karya a bakinsu ba; ba su da aibi. 6 Na ga
wani mala'ika na firiya a tsakiyar sararin sama, wanda yake da madawwamin sako
na labari mai dadi domin a sanar da ita ga mazaunan duniya - ga kowacce al'umma,
da kabila, da harshe, da kuma jama'a. 7 Yayi kira da babbar murya, “Ku ji tsoron
Allah, ku daukaka shi. Gama sa'arsa ta hukunci ta yi. Yi masa sujada, shi wanda ya
yi sama da kasa, da teku, da kuma mabulbular ruwa.” 8 Sai wani malai'ka, malaika
na biyu, ya biyo yana cewa, “Ta fadi, Babila mai girma ta fadi, wadda ta rinjayi dukan
al'ummai su sha ruwan inabin fasikancinta.” 9 Wani mala'ika - na uku - ya biyo su da
murya mai karfi yana cewa, “Duk wanda ya yi sujada ga dabban da kuma siffarsa, ya
karbi alama a goshinsa ko a hannunsa, 10 shi ma zai sha daga ruwan inabin fushin
Allah, ruwan inabi da aka zuba tsantsa cikin kokon fushinsa. Wanda ya sha shi za a
azabtar da shi da wuta, da farar wuta, a gaban tsarkakan mala'ikun Allah da kuma
Dan Ragon. 11 Hayaki daga azabarsu yana tashi sama har abada abadin, kuma ba su
da hutu dare ko rana - wadannan masu sujada ga dabban da siffarsa da kuma dukan
wadanda suka karbi alamar sunansa. 12 Wannan shine kira domin hakurin jimrewa
na wadanda ke da tsarki, wadanda suke biyayya ga dokokin Allah da bangaskiya cikin
Yesu.” 13 Na ji murya daga sama cewa, “Rubuta wannan: Masu albarka ne matattu
da suka mutu cikin Ubangiji.” Ruhu yace, 'I' domin sun huta daga wahalarsu, gama
ayyukansu na biye da su.” 14 Na duba sai ga farin gajimare. Zaune a kan gajimaren
akwai wani kamar Dan Mutum. Yana da kambin zinariya a kansa da lauje mai kaifi a
hannunsa. 15 Sai wani malaika ya fito daga haikalin, ya yi kira da murya mai karfi ga
wanda ke zaune kan gajimare: “Dauki laujenka ka fara girbi, domin lokacin girbin
duniya ya yi.” 16 Sai wanda ke zaune a kan gajimaren ya wurga laujensa bisa kan
duniya, aka kuma girbe duniya. 17 Wani mala'ika ya fito daga haikali a sama, shi
ma yana da kakkaifan lauje. 18 Sai wani mala'ika ya fito daga bagadin kona turare,
wanda yake da iko kan wutar. Ya yi kira da murya mai karfi ga wanda yake rike da
kakkaifan lauje, “Ka dauki kakkaifan laujenka ka tattara nonnan innabi daga itacen
inabin na duniya, gama inabin ya nuna.” 19 Mala'ikan ya jefa laujensa duniya ya
tattara girbin inabin duniya. Ya zuba shi a cikin babbar taskar wurin matsar ruwan
inabi na fushin Allah. 20 Aka tattake wurin matsar inabin a bayan birni, jini ya yi ta
gudu daga wurin matsar inabin, ya kai kamar tsawon linzami a bakin doki, har mil
dari biyu.

15

1 Sai na ga wata alama cikin sama, babba mai ban mamaki: Akwai mala'iku bakwai
rike da annobai bakwai, wadanda sune annobai na karshe domin da su ne fushin
Allah zai cika. 2 Na ga wani abin da da ya bayyana mai kama da tekun gilashi
mai haske garwaye da wuta. Tsaye a gefen tekun sune wadanda suka ci nasara

a kan dabban da siffarsa, da kuma lambar da ke wakiltar sunansa. Suna rike da
molayen da Allah ya ba su. 3 Suna rera wakar Musa, bawan Allah, da wakar Dan
Rago: "Ayyukan ka manya ne da ban mamaki, Ubangiji Allah, Mai iko duka. Adalci
da gaskiya hanyoyinka ne, Sarkin al'ummai. 4 Wanene ba zai ji tsoron ka ba, Ubangiji,
ya kuma daukaka sunanka? Domin kai kadai ne mai tsarki. Dukan al'ummai za su zo
su yi sujada a gabanka domin an bayyana ayyukan ka na adalci." 5 Bayan wadannan
abubuwa na duba, kuma aka bude haikalin alfarwar shaida a cikin sama. 6 Daga
wuri mafi tsarki mala'iku bakwai masu rike da annobai bakwai suka zo. Suna sanye
da tufafi masu tsabta, da lallausar linin mai haske, suna kuma da damarar zinariya
a kirjinsu. 7 Daya daga cikin rayyayun halitu hudu ya ba mala'iku bakwai tasoshin
zinariya bakwai cike da fushin Allah wanda yake raye har abada abadin. 8 Haikalin
ya cika da hayaki daga daukakar Allah da kuma ikonsa. Ba wanda ya iya shigarsa
har sai da annoban nan bakwai na mala'ikun nan bakwai suka cika.

16

1 Na ji babban murya na kira daga cikin haikali tana ce wa malai'iku bakwai, "Ku je
ku zuba tasoshi bakwai na fushin Allah a kan duniya." 2 Mala'ika na fari ya je ya zuba
tasarsa a kan duniya; munanan gyambuna masu zafi suka fito wa mutane wadanda
suke da alamar dabbar, wadanda suka bauta wa siffarsa. 3 Mala'ika na biyu ya zuba
tasarsa cikin teku. Ya zama jini, kamar jinin wanda ya mutu, kuma kowane abu mai
rai da ke cikin tekun ya mutu.' 4 Malaika na uku ya zuba tasarsa a cikin rafuffuka da
mabulbulan ruwa, sai suka zama jini. 5 Na ji mala'ikan ruwaye ya ce, "Kai mai adalci
ne - wanda ya ke yanzu wanda yake kuma a da, Mai Tsarkin nan, domin ka shari'anta
wadannan abubuwa. 6 Domin sun zubar da jinin masu ba da gaskiya da annabawa,
ka basu jini su sha; shine abinda da ya dace da su. 7 Na ji bagadi ya amsa, "I, Ubangiji
Allah Mai iko duka, shari'un ka gaskiya ne da adalci." 8 Mala'ika na hudu ya zuba
tasarsa a kan rana, kuma aka ba shi izini ya kone jama'a da wuta. 9 Suka kone da
zafi mai tsanani, kuma suka sabi sunan Allah, wanda ke da iko akan annobai. Ba su
tuba ba ko su daukaka shi. 10 Sai malaika na biyar ya zuba tasarsa a kan kursiyin
dabban, sai duhu ya rufe mulkinsa. Suka cicciji harsunansu saboda zafi. 11 Suka yi
sabon Allah na sama domin zafi da gyambunansu, suka kuma ki su tuba daga abin
da suka yi. 12 Mala'ika na shida ya zuba tasarsa cikin babban rafi, Yufiretis. Ruwansa
ya bushe domin a shirya hanya da sarakuna za su zo daga gabas. 13 Na ga kazamun
ruhohi uku suna kama da kwadin da ke fitowa daga bakin diragon, da makaryacin
annabi. 14 Gama su ruhohin aljanu ne masu aikata alamun ban mamaki. Sun fita
za su wurin sarakunan dukan duniya domin su tattaro su wuri daya saboda yaki a
babbar ranar Allah Mai iko duka. 15 ("Duba! Ina zuwa kamar barawo! Mai albarka ne
wanda ke zaune a fadake, wanda ke sanye da tufafinsa domin ba zai fita tsirara a ga
tsiraicin sa ba.") 16 Aka kawo su tare a wurin da ake kira Armagiddon da Ibraniyanci.
17 Mala'ika na bakwai ya zuba tasarsa cikin iska. Sa'annan babbar murya ta fito daga
cikin haikali da kuma kursiyin, cewa, "An gama!" 18 Aka yi walkiya, da kararraki
masu tsanani, da aradu da babbar girgizar kasa - girgizar da ta fi kowacce da aka
taba yi tun da 'yan adam suke a duniya, girgizar da girma ta ke. 19 Babban birnin
ya rabu kashi uku, kuma biranen al'ummai suka fadi. Sai Allah ya tuna da Babila
mai girma, sai ya ba wancan birnin koko cike da ruwan innabi wanda aka yi daga
fushinsa mai tsanani. 20 Kowanne tsibiri ya bace, sai ba a kara ganin duwatsun ba.
21 Manyan duwatsun kankara, masu nauyin talanti, suka fado daga sama kan mutane.
Suka zagi Allah domin annobar kankarar saboda annobar ta yi tsanani.

17

1 Daya daga cikin mala'ikun nan bakwai wanda ke rike da tasoshi bakwai ya zo ya ce

mani, “Zo, zan nuna maka hukuncin babbar karuwarnan da ke zaune a kan ruwaye
masu yawa. [2] Da ita ce sarakunan duniya suka yi fasikanci. Da ruwan inabinta na
fasikanci marar dacewa ta sa mazaunan duniya suka bugu.” [3] Sai mala'ikan ya dauke
ni cikin Ruhu ya tafi da ni jeji, sai na ga mace zaune bisa jan dabba cike da sunayen
sabo. Dabbar tana da kawuna bakwai da kahonni goma. [4] Matar kuwa tana sanye da
tufafi na shunayya da kuma jar garura, ta kuma ci ado da kayan zinariya da duwatsu
masu tamani da lu'u-lu'ai. Tana rike da kokon zinariya a hannunta cike da abubuwan
kyama da na kazantar fasikancinta marar dacewa. [5] Bisa goshinta an rubuta wani
suna mai boyayyar ma'ana: “Babila mai girma, uwar karuwai da na kazamtattun
abubuwan duniya.” [6] Sai na ga matar a buge da jinin masu ba da gaskiya da kuma
jinin wadanda aka kashe su domin Yesu. Da na gan ta, na yi mamaki kwarai da
gaske. [7] Amma mala'ikan ya ce mani, “Don me kake mamaki? Zan bayyana maka
ma'anar matar da kuma na dabbar da ke dauke da ita, dabban nan da ke da kawuna
bakwai da kahonni goma. [8] Dabban da ka gani da, yanzu ba ta, amma ta na kusan
hawowa daga rami marar iyaka. Sa'annan za ta je hallaka. Wadanda ke zaune a
duniya, wadanda ba a rubuta sunayensu cikin littafin rai ba tun kafuwar duniya - za
su yi mamaki idan suka ga dabbar da da ta kasance, ba ta nan yanzu, amma ta kusa
zuwa. [9] Wannan al'amari na bukatar hikima. Kawunnan bakwai, tuddai ne bakwai
da macen ke zaune a kai. [10] Su kuma sarakuna ne bakwai. Sarakuna biyar sun fadi,
daya na nan, amma dayan bai zo ba tukuna; sa'anda ya zo zai kasance na dan lokaci
kadan. [11] Dabban da ya kasance a da, amma yanzu ba shi, shi ma sarki ne na takwas;
amma shi daya ne cikin sarakunan nan bakwai, kuma zai tafi hallaka. [12] Kahonnin
nan goma da ka gani sarakuna goma ne wadanda ba a nada su ba tukuna, amma za
su karbi iko kamar na sarakai na sa'a daya tare da dabban. [13] Ra'ayinsu daya ne, za su
ba da sarautarsu da ikon su ga dabban. [14] Za su yi yaki da Dan Rago. Dan Ragon zai ci
nasara a kansu domin shi Ubangijin iyayengiji ne da Sarkin sarakuna - kuma tare da
shi sune kirayayyun, zababbun, amintattun.” [15] Mala'ikan ya ce mani, “Ruwayen da
ka gani, inda karuwar ke zaune, jama'a ce, da taro masu dumbin yawa, da al'ummai
da harsuna. [16] Kahonnin nan goma da ka gani - su da dabban za su ki karuwar. Za su
washe ta su tsiranceta, za su lankwame namanta, za su kone ta gaba daya da wuta.
[17] Gama Allah ya sa a zukantansu su yi nufinsa ta wurin amincewarsa, su sadaukar
da ikonsu na yin mulki ga dabban har sai maganar Allah ta cika. [18] Matar da ka gani
ita ce babban birnin nan da ke mulki bisa sarakunan duniya.”

18

[1] Bayan wadannan abubuwa sai na ga wani mala'ika yana saukowa daga sama.
Yana da babban iko sosai, duniya kuwa ta haskaka da daukakarsa. [2] Ya yi kira da
kakkarfar murya cewa, “Ta fadi, Babila mai girma ta fadi! Ta zama mazaunin aljannu,
da matattarar kowanne kazamin ruhu da kuma mazaunin kowanne kazami da
kyamataccen tsuntsu. [3] Gama dukan al'ummai sun sha ruwan innabin fasikancinta.
Sarakunan duniya sun aikata fasikanci da ita. Attajiran duniya sun arzuta da ikon
rayuwar annashuwarta.” [4] Sai na ji wata murya daga sama ta ce, “Ku fito daga cikinta,
mutanena, domin kada kuyi zunubi irin na ta, domin kuma kada bala'inta ya auko
maku. [5] Zunubanta sun taru sun yi tsayi har sama. Allah kuma ya tuna da miyagun
ayyukanta. [6] Ku saka mata gwargwadon yadda ta saka wa wadansu, ku biya ta ninki
biyu na abin da ta yi; a cikin kokon da ta dama, ku dama mata ninki biyu. [7] Kamar
yadda ta daukaka kanta ta yi ta annashuwa, ku wahalsheta da azaba da bakin ciki
haka. Domin ta ce a zuciyarta, 'Ina zaune kamar sarauniya; ni ba gwauruwa ba ce,
kuma ba zan taba yin makoki ba,' [8] Saboda haka a rana daya bala'inta zai auko mata;
mutuwa, makoki da kuma yunwa. Wuta za ta kona ta kurmus, domin Ubangiji Allah

mai iko ne, kuma shine mai hukuntata." [9] Sarakunan duniya da suka yi fasikanci,
har suka baude tare da ita, za su yi kuka da kururuwa domin ta sa'adda suka ga
hayakin kunarta. [10] Za su tsaya can nesa suna tsoron azabarta, suna cewa, "Kaito,
kaiton babban birni, Babila, birni mai iko! Domin cikin sa'a guda hukuncinta ya zo."
[11] Manyan 'yan kasuwan duniya za su yi kuka da bakin ciki dominta, da shike ba
wanda ke sayan kayanta kuma - [12] kayan zinariya, azurfa, da duwatsun alfarma, da
lu'u-lu'u, da lilin mai laushi, da hajja mai ruwan jar garura, da siliki, da jar alharini
da itacen kamshi iri iri, da kayan da aka sassaka da itace mai tsada, da na tagulla,
da na bakin karfe, da na dutse mai sheki, [13] da kirfa, da kayan yaji, da turaren wuta,
da mur da lubban, da ruwan innabi, da mai, da garin alkama, da alkama, da shanu,
da tumaki, da dawakai, da kekunan doki, da bayi, da rayukan 'yan adam. [14] Amfanin
da kika kwallafa rai da duk karfinki sun fice daga gareki. Duk annashuwarki da
darajarki sun bace, ba za a kara samunsu ba kuma. [15] Manyan 'yan kasuwa na
wadannan kaya da suka azurta ta wurinta, za su tsaya can nesa da ita, sabili da
tsoron azabarta, kuka da kururuwar bakin ciki. [16] Za su ce, "Kaito, kaito ga babban
birni da take sanye da lilin mai laushi da tufafi masu jar garura da kuma jan alharini,
da ta ci ado da kayan zinariya, da duwatsu masu daraja da lu'u-lu'u! [17] A cikin sa'a
guda duk dukiyan nan ta lallace. Kowanne matukin jirgin ruwa, da fasinjoji, da masu
tuki da duk wadanda suke samun biyan bukatun rayuwarsu daga ruwa, suka tsaya
can nesa. [18] Suka yi kuka sa'anda suka ga hayakin kunarta. Suka ce, "Wanne birni
ne ya yi kama da babban birnin?" [19] Suka watsa kura a kawunansu, suka yi kuka da
karfi, da kururuwa da bakin ciki, "Kaito, kaiton babban birnin nan inda duk masu
jiragen ruwa suka azurta daga dukiyarta. Domin a sa'a guda an hallakar da ita."
[20] "Ku yi murna a kanta, sama, ku masu ba da gaskiya, manzanni, da annabawa,
domin Allah ya kawo hukuncinku a kanta!" [21] Wani kakkarfan mala'ika ya dauki
wani dutse mai kama da dutsen nika, ya jefa shi cikin teku yana cewa, "Ta wannan
hanya, Babila, babban birnin, za a jefar da ita kasa da karfi, ba za a kara ganinsa
ba. [22] Muryar masu kidar molaye, mawaka, masu busa sarewa, da na masu busa
algaita, ba za a kara ji a cikinta ba. Babu wani mai kowanne irin sana'a da za a samu
a cikinta. Ba za a kara jin karar nika a cikinta ba. [23] Hasken fitila ba za ya kara
haskakawa a cikin ki ba. Ba za a kara jin muryoyin ango da na amarya a cikinki ba,
domin attajiranki sune 'ya'yan masu mulki a duniya, kuma ta wurin sihirinki kika
yaudari al'ummai. [24] A cikinta aka sami jinin annabawa da na masu ba da gaskiya,
da jinin duk wadanda aka kashe a duniya."

19

[1] Bayan wadannan abubuwa na ji wata karar da ta yi kamar muryar mutane masu
yawa a sama suna cewa, "Halleluya. Ceto, daukaka da iko sun tabbata ga Allahnmu.
[2] Hukunce - hukuncensa gaskiya ne da adalci, domin ya hukunta babbar karuwan
nan wadda ta kazamtar da duniya da fasikancinta. Ya dauki fansar jinin bayinsa,
wadda ita da kanta ta zubar." [3] Suka yi magana a karo na biyu: "Halleluya! Hayaki
na tasowa daga wurinta har abada abadin." [4] Dattawan nan ashirin da hudu da
rayayyun halittun nan hudu, suka fadi suka yi wa Allah sujada shi da yake zaune a
kan kursiyin. Suna cewa, "Amin. Halleluya!" [5] Sai wata murya ta fito daga kursiyin
tana cewa, "Ku yabi Allahnmu, dukanku bayinsa, ku da kuke tsoronsa, da duk marasa
iko da masu iko." [6] Sai na ji murya kamar na kasaitaccen taron mutane, kamar rurin
kogi na ruwaye masu yawa, kuma kamar tsawar aradu, cewa, "Halleluya! Gama
Ubangiji yana mulki, Allah mai iko duka. [7] Bari mu yi murna, mu yi farinciki matuka
mu kuma ba shi daukaka domin bikin auren Dan Ragon ya zo, amaryarsa kuma ta
shirya kanta. [8] An yardar mata ta sa kaya masu haske da tsabta na lilin mai laushi"

(domin lilin mai laushi shine ayyukan adalci na tsarkaka). [9] Mala'ika ya ce mani,
“Rubuta wannan: Masu albarka ne wadanda aka gayyace su zuwa bikin auren Dan
Ragon.” Ya kuma ce mani, “Wadannan kalmomin Allah na gaskiya ne.” [10] Na fadi a
gaban kafafunsa domin in yi masa sujada, amma ya ce mani, “Kada ka yi haka! Ni
ma abokin bauta ne tare da kai da 'yan'uwanka wadanda ke rike da shaida game da
Yesu. Yi wa Allah sujada, domin shaida game da Yesu shine ruhun annabci.” [11] Sai
na ga sama a bude, na kuma duba sai ga wani farin doki. Mahayinsa ana kiransa
amintacce da gaskiya. Yana shari'a da adalci yana yaki. [12] Idanunsa kamar harshen
wuta suke, a kansa akwai kambuna da yawa. Yana da suna a rubuce a jikinsa wanda
ba wani da ya sani sai dai shi da kansa. [13] Yana sanye da riga da aka tsoma a cikin
jini, kuma ana kiran sunansa Kalmar Allah. [14] Rundunonin sama suna biye da shi a
kan fararen dawakai, suna sanye da lilin mai laushi, fari mai tsabta. [15] Daga cikin
bakinsa takobi mai kaifi na fitowa, da ita yake sarar al'ummai, zai kuma mulke su da
sandar karfe. Yana tattake wurin matsar ruwan inabi da matsananciyar fushin Allah
Mai iko duka. [16] Yana da suna a rubuce a rigarsa da cinyarsa: “Sarkin sarakuna da
Ubangijin iyayengiji.” [17] Na ga mala'ika tsaye a rana. Yayi kira da murya mai karfi ga
dukan tsuntsaye da ke firiya a sama. [18] “Ku zo, ku tattaru saboda babban bukin Allah.
Ku zo ku ci naman sarakuna, da naman sarakunan yaki, da naman manyan mutane,
da naman dawakai, da na mahayansu, da naman dukan mutane, yantattu da bayi,
marasa iko da masu iko.” [19] Na ga dabban da sarakunan duniya da rundunoninsu.
Suna tattaruwa domin su yi yaki da wanda ke bisa doki da rundunarsa. [20] Aka kama
dabban tare da makaryatan annabawa da suka yi ayyukan al'ajibai a gabansa. Da
wadannan alamu ya yaudari wadanda suka karbi alamar dabbar da wadanda suka
yi wa siffarta sujada. Aka jefa dukansu biyu da rai cikin tafkin farar wuta mai ci.
[21] Sauran aka karkashe su da takobin da ke fitowa daga bakin mahayin dokin. Dukan
tsuntsaye suka ci gawarwakinsu.

20

[1] Sai na ga mala'ika na saukowa daga sama. Yana da makullin rami marar iyaka,
yana kuma da babar sarka a hannunsa. [2] Sai ya dauki tsohon macijin, wanda shine
iblis, ko shaidan, ya daure shi shekaru dubu. [3] Ya jefa shi cikin rami marar iyaka,
ya rufe shi ya kuma sa hatimi a bisansa. Hakan ya faru ne domin kada ya kara
yaudarar al'ummai har sai bayan shekaru dubu. Bayan wannan, dole a sake shi na
dan lokaci. [4] Sa'annan na ga kursiyoyi. Wadanda ke zaune a bisansu sune wadanda
aka ba ikon hukunci. Na kuma ga rayukan wadanda aka fille wa kai saboda shaidar
Yesu da maganar Allah. Ba su yi wa dabban sujada ba ko siffarsa, suka ki su karbi
alamar a goshinsu ko a hannu. Sun sake rayuwa, suka yi mulki tare da Kristi shekaru
dubu. [5] Sauran matattun basu sake dawowa da rai ba har sai da shekaru dubu din
suka cika. Wannan shine tashin matattu na fari. [6] Mai albarka ne mai tsarki ne kuma
wanda yake da rabo cikin tashin matattu na fari! Mutuwa ta biyu ba ta da iko akan
wadannan. Za su zama firistocin Allah da na Almasihu za su kuma yi mulki tare
da shi shekaru dubu. [7] Sa'adda shekaru dubu suka zo ga karshe, za a saki shaidan
daga kurkukunsa. [8] Za ya fito domin ya yaudari al'ummai da ke kursuyoyi hudu na
duniya, Gog da Magog ya tattara su domin yaki. Yawan su zai zama kamar yashin
teku. [9] Suka bazu a fuskar duniya suka kuma kewaye sansanin masu ba da gaskiya,
kaunataccen birni. Amma wuta ta sauko daga sama ta lankwame su. [10] Shaidan,
wanda ya yaudare su, aka jefa shi cikin korama ta farin wuta mai ci, inda aka jefa
dabban da makaryacin annabin. Za su sha azaba dare da rana har abada abadin.
[11] Sai na ga babban kursiyi da wanda ke zaune a kansa. Duniya da sama suka guje
wa fuskarsa, amma babu wurin da za su tafi. [12] Na ga matattu manya da kanana-

suna tsaye gaban kursiyin, aka bude litattafai. Sai aka bude wani littafi - Littafin rai.
Aka yi wa matattu shari'a bisa ga abinda aka rubuta cikin litattafan, gwargwadon
ayyukansu. 13 Teku ta ba da matattun dake cikinta. Mutuwa da hades suka ba da
matattun da ke cikinsu, aka yi masu shari'a gwargwadon abin da suka yi. 14 Aka jefa
mutuwa da hades cikin tafkin wuta. Wannan shine mutuwa ta biyu - tafkin wuta.
15 Duk wanda ba a sami sunansa a rubuce cikin littafin rai ba, aka jefar da shi cikin
tafkin wuta.

21

1 Sai na ga sabuwar sama da sabuwar duniya, domin sama ta fari da duniya ta fari
sun shude, ba kuma teku. 2 Na ga birni mai tsarki, sabuwar Urushalima, wadda ta
sauko kasa daga sama wurin Allah, shiryayya kamar amaryar da aka yi wa ado domin
mijinta. 3 Na ji babbar murya daga kursiyinta na cewa, "Duba! Mazaunin Allah yana
tare da 'yan adam, zai zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kuma da
kansa zai kasance tare da su ya kuma zama Allahnsu. 4 Zai share dukan hawaye daga
idanunsu, kuma babu sauran mutuwa, ko bakinciki, ko kuka, ko azaba. Abubuwan
da sun shude. 5 Shi wanda yake zaune a kan kursiyin ya ce, "Duba! Na maida kome
ya zama sabo." Ya ce, "Ka rubuta wannan domin wadannan kalmomi amintattu ne
da gaskiya". 6 Ya ce mani, "Wadannan abubuwan an gama! Ni ne Alpha da Omega,
farko da karshe. Ga mai jin kishi, zan bashi kyauta daga mabulbular ruwan rai.
7 Wanda ya ci nasara, zai gaji wadannan abubuwa, ni kuma zan zama Allahnsa,
shi kuma ya zama da na. 8 Amma ga matsorata, da marasa bangaskiya, da masu
kazanta, da masu kisan kai, da fasikai, da masu sihiri, da masu bautar gumaka, da
dukan makaryata, mazaunin su zai kasance cikin tafki mai ci da farar wuta. Mutuwa
ta biyu kenan." 9 Daya daga cikin mala'ikun bakwai ya zo wurina, wanda yake dauke
da tasoshi bakwai cike da annobai bakwai na karshe, yace, "Zo nan. Zan nuna maka
amarya, matar Dan Rago". 10 Sai ya dauke ni cikin Ruhu zuwa wani babban dutse
mai tsawo ya nuna mani birni mai-tsarki, Urushalima, tana saukowa daga cikin sama
daga wurin Allah. 11 Urushalima tana da daukakar Allah, shekinta yana kama da
dutse mai tamani, sai kace dutsen yasfa, garau kamar karau. 12 Tana da babban
garu mai tsawo, da kofofi goma sha biyu, da mala'iku goma sha biyu a kofofin. Akan
kofofin an rubuta sunayen kabilu sha biyu na 'ya'yan Isra'ila. 13 A gabas akwai kofofi
uku, a arewa kofofi uku, a kudu kofofi uku, da kuma yamma kofofi uku. 14 Garun
birnin yana da harsashin gini goma sha biyu, a bisansu akwai sunaye goma sha biyu
na manzanni goma sha biyu na Dan Rago. 15 Shi wanda yayi magana dani yana da
sandan awo na zinariya domin ya auna birnin, da kofofinsa, da garunsa. 16 Birnin; da
tsawonsa da fadinsa iri daya ne. Ya gwada birnin da sandar awo, mil dubu sha biyu
a tsaye (fadinsa, da tsawonsa, da tsayinsa duka daya ne) 17 Ya kuma gwada garunsa,
kamu 144, bisa ga gwajin 'yan adam (wanda shine ma'aunin mala'ika). 18 An gina
garun da Yasfa birnin kuma da sahihiyar zinariya, mai kama da madubi mai kyalli.
19 An kawata harsashin garun da kowanne irin dutse mai tamani. Na fari yasfa, na
biyu saffir, na uku agat, na hudu emerald, 20 na biyar Onis, na shida sardiyus, na
bakwai kirisolat, na takwas beril, na tara tofaz, na goma kirisofaras, na sha daya
yakinta, na sha biyu kuma ametis. 21 Kofofi goma sha biyu lu'u-lu'ai ne goma sha
biyu; kowacce daya a cikin kofofin daga lu'u-lu'u daya aka yi shi. Titunan birnin
kuwa zinariya ce sahihiya, sai kace madubi garau. 22 Ban ga haikali a cikin birnin
ba, gama Ubangiji Allah Mai iko duka da Dan Ragon su ne haikalinsa. 23 Birnin ba
ya bukatar rana ko wata su haskaka shi gama daukakar Allah ta haskaka shi, kuma
fitilarsa Dan Rago ne. 24 Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin. Sarakunan
duniya kuma za su kawo daukakarsu cikinsa. 25 Kofofinsu kuma ba za a rufe su da

rana ba, babu dare kuma a can. 26 Za su kawo daukaka da darajar al'ummai a cikinsa,
27 babu wani abu mai kazanta da zai taba shiga cikinsa. Ko wanda yake aikata abin
kunya da karya, sai wadanda an rubuta sunayensu a cikin littafin rai na Dan Rago
kadai.

22

1 Sai mala'ika ya nuna mani kogin ruwan rai, ruwa mai tsabta. Yana fitowa daga
cikin kursiyin Allah da na Dan-Rago 2 ta tsakiyar titin birnin. A kowanne gefen kogin
akwai itacen rai, mai ba da 'ya'ya iri goma sha biyu, kowanne wata. Ganyayen itacen
kuma domin warkar da al'ummai ne. 3 Babu sauran la'ana nan gaba. Kursiyin Allah
da na Dan Rago za su kasance a cikin birnin, bayinsa kuma za su yi masa bauta. 4 Za
su ga fuskarsa, sunansa kuma zai kasance a goshinsu. 5 Babu sauran dare; ba za su
bukaci hasken fitila ko hasken rana ba gama Ubangiji Allah zai haskaka su. Za su yi
mulki har abada abadin. 6 Mala'ika ya ce mani, “Wadannan kalmomi amintattu ne
da gaskiya. Ubangiji, Allah na ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa ya nuna wa
bayinsa abin da lallai zai faru ba da dadewa ba”. 7 “Duba! Ina zuwa ba da dadewa
ba! Mai albarka ne wanda ya yi biyayya da kalmomin littafin nan.” 8 Ni, Yahaya,
nine na ji na kuma ga wadannan abubuwa. Sa'adda na ji na gan su, sai na fadi gaban
kafaffun mala'ikan da ya nuna mani wadannan abubuwa domin in yi masa sujada.
9 Ya ce mani, “Kada ka yi haka! Ni abokin bauta ne tare da kai, tare da 'yan'uwanka
annabawa, da wadanda ke biyayya da kalmomin littafin nan. Yi sujada ga Allah!”
10 Ya ce mani, “Kada ka rufe kalmomin anabcin littafin nan, gama lokaci ya kusa.
11 Wanda yake mara adalci, bari ya cigaba da yin rashin adalci. Wanda yake mai
kazanta bari ya cigaba da kazantar da kansa. Wanda yake mai adalci bari ya cigaba
da yin adalci. Wanda yake mai-tsarki, bari yaci gaba da tsarki.” 12 “Duba! Ina zuwa
ba da dadewa ba. Sakamakona na tare da ni, zan saka wa kowa gwargwadon aikin da
ya yi. 13 Nine Alpha da Omega, farko da karshe, mafarin abu da karshensa. 14 Masu
albarka ne wadanda suka wanke rigunansu domin su sami izini su ci daga itacen rai
su kuma shiga birnin ta kofofinsa. 15 A waje akwai karnuka, masu sihiri, masu bautar
gumaka, fasikai, masu kisan kai, da duk wanda yake kaunar aikata rashin gaskiya.
16 Ni, Yesu na aiko mala'ikana ya shaida maku wadannan abubuwa saboda ikilisiyoyi.
Nine tushe da zuriyar Dauda, tauraron asubahi mai-haske.” 17 Ruhu da Amarya suka
ce, “Zo!” Bari wanda ya ji ya ce, “Zo!” Kowanne mai jin kishi, da kowanne mai
bukatar ta, bari ya sami ruwan rai kyauta. 18 Ina shaida wa duk mai jin kalmomin
anabcin wannan littafi: Idan wani ya kara a kansu, Allah zai kara masa annoban da
ke rubuce a cikin littafin. 19 Idan wani ya rage daga kalmomin wannan littafin anabci,
Allah zai rage rabonsa daga cikin itacen rai daga cikin birni mai-tsarki, wadanda aka
rubuta cikin wannan littafi. 20 Shi wanda ya shaida wadannan abubuwa ya ce, “I!
Ina zuwa ba da dadewa ba.” Amin! Zo, Ubangiji Yesu! 21 Alherin Ubangiji Yesu ya
kasance tare da kowanne dayanku. Amin.